UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCCCXVI. ad annum MCCCCXXIII.

Parisiis, 1644

Acta Sacri Generalis Constantiensis Concilii.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15653

Visual Library

primum quidem illud liquet, Gregorium & Ioannem XXIII. ANNO CHRISTI 1414.
[t] vel potius Angelum Corarium & Baltassarem Cossam, nullam
[t] Plat. in Ioan. 23. & Mart. V. postea ecclesiæ molestiam exhibuisse. Angelus enim antequam Concilium absolueretur, ex vita discessit: Baltassar vero cum in carcere seruaretur, tandem custodibus pecunia corruptis euasit, Florentiam venit, seque ad Martini pedes supplex abiecit; a quo benigne exceptus, & in cardinalium collegium cooptatus, paulo post in eadem vrbe morbo consumptus est, & magna funeris pompa inibi in sancti Ioannis templo sepultus. At vero Benedictus XIII. siue Petrus de Luna, septem annos post Synodum Constantiensem vixit, neque vnquam pontificis nomen deposuit: imo vero cum eodem tempore Alphonsus Aragoniæ rex bellum grauissimum in Italia cum Ludouico Andegauensi gereret, ac Martinus in partes Ludouici propendere videretur, iratus pontifici Alphonsus dedit operam, vt cardinales duo, qui reliqui erant post obitum Benedicti, pontificem alterum designarent. Delegerunt ipsi Aegidium Munionem canonicum Barcinonensem, cui Clementi VIII. nomen fuit. Idem cardinales creauit, & alia obiit munera pontificia. Sed postea cum idem Alphonsus in gratiam cum Martino rediisset, facili negotio schisma est omnino sublatum. Nam Alphonsus Borgia vir optimus ac prudentissimus, qui paucis post annis factus est pontifex maximus, tunc ad hoc negotium delectus, egit cum hoc Clemente, ac deinde Petrus cardinalis Fuxensis: tantumque vterque apud eum sua opera & auctoritate potuit, vt Clemens sponte se pontificatu abdicarit. Coniecti sunt in vincula duo illi cardinales qui eum delegerant, quia nunquam errorem deponere, neque Martino vero pontifici obtemperare voluerunt. Atque ita demum schismatis incendio omni ex parte restincto, & Martinus vnus clauum securus ecclesiæ tenuit, & ipsa summam tranquillitatem ac pacem optatissimam consecuta est.

ACTA
SACRI GENERALIS
CONSTANTIENSIS CONCILII.

IN nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis. Hic liber continet ordinationes, statuta, constitutiones, decreta, & alia acta & gesta in generali Constantiensi Concilio, præsidente sanctissimo in Christo patre & domino no-

ANNO CHRISTI 1414. ſtro, domino Ioanne diuina prouidentia papa XXIII. recollecta, viſa, & ordinata per nos protonotarios, notarios & ſcribas infra ſcriptos, ad id per eumdem dominum noſtrum papam, ipſo approbante Concilio, deputatos, ſub annis Domini, indictione, pontificatu, menſibus, & diebus inferius annotatis.

Introitus papæ Ioannis XXIII. ad Conſtantiam.

In nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti, anno a natiuitate eiuſdem milleſimo quadringenteſimo decimoquarto, indictione ſeptima, die Lunæ quinta menſis Nouembris, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & domini noſtri D. Ioannis diuina prouidentia papæ vigeſimitertii anno quinto, præfatus ſanctiſſimus dominus noſter papa, qui alias continuando Piſanum generale Concilium, ſtatuit ipſum Concilium iterum conuocandum ad hanc ciuitatem Conſtantienſem: quam ciuitatem die dominica 28. menſis Octobris proxime decurſi, ſolenniter & honorifice intrauit, & ita conuocauit ad primum diem huius menſis, vt patet per literas apoſtolicas, de quibus infra in ſeſſione diei ſextædecimæ huius menſis fit mentio. Sed propter celebritatem feſti omnium ſanctorum, & commemorationem defunctorum, ad diem Sabbati tertiam, & deinde ipſam tertiam ex certis cauſis diſtulit ad hanc diem. In ipſa tamen die omnium ſanctorum dum idem dominus noſter Miſſarum ſolennia celebraret, inter ipſa ſolennia facto ſermone ad clerum per egregium doctorem decretorum dominum Ioannem * Volim, per reuerendiſſimum in Chriſto patrem D. Franciſcum, ſanctorum Coſmæ & Damiani diaconum cardinalem, lecta fuit ſchedula huius tenoris, videlicet:

*Polin *Polim

Ad laudem omnipotentis Dei, & incrementum ſtatus, tranquillitatis, & pacis vniuerſalis eccleſiæ ſanctæ Dei. Cum ſanctiſſimus dominus noſter D. Ioannes diuina prouidentia papa XXIII. paterna pietate reſpiciens in ciuitate Laudenſi, v. Idus Decembris, pontificatus ſui anno v. continuando ſacrum Piſanum & generale Concilium ſuper reformatione ſtatus eiuſdem eccleſiæ, de venerabilium fratrum ſuorum ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium conſilio indixerit iterum generale Conci-

lium huiuſmodi celebrandum in hac ciuitate Conſtantienſi prouinciæ Moguntinenſis, in proximis Calendis Nouembris inchoandum, ipſum Piſanum Concilium rurſum continuaturus, intimat de eorumdem fratrum conſilio, quod* intrabit dictum futurum Conſtantienſe Concilium, Deo fauente, die Sabbati de mane proxime futura, in hac eccleſia Conſtantienſi, *cum Miſſarum, ſermonis ac proceſſionum celebratione in talibus conſuetorum.* Datum Conſtantiæ Calendis Nouembris, pontificatus eiuſdem domini noſtri anno v. ANNO CHRISTI 1414. *initiabit

Inchoatio ſacri Concilii Conſtantienſis.

Item dominus noſter papa ipſa die quinta, pro felici inchoatione dicti Concilii præmiſſa ſolenni proceſſione, adſtante cum mitris & habitibus pontificalibus, tam reuerendiſſimorum dominorum cardinalium, quam archiepiſcoporum, epiſcoporum, electorum abbatum, & aliorum prælatorum cœtu copioſo, Miſſam de ſancto Spiritu in eccleſia Conſtantienſi ſolenniter celebrauit: & per religioſum virum fratrem Ioannem de Vercellis, ſacræ theologiæ magiſtrum, priorem prioratus de * Pamonte Bellicenſis diœceſis, procuratorem ordinis Cluniacenſis, pronuntiatus eſt ſermo ad clerum, pertinens ad materiam & propoſitum; & reuerendiſſimus pater dominus Franciſcus, ſanctorum Coſmæ & Damiani diaconus cardinalis prædictus, ex pulpito ligneo quod aſcendit, hæc verba alta & intelligibili voce protulit, ſcilicet: Sanctiſſimus dominus noſter papa, ſacro approbante Concilio, ſtatuit ſeſſionem tenendam die Veneris XV I. huius menſis, de & ſuper quibus omnibus & ſingulis magiſter Ioannes de Scribanis, procurator * fiſci, alta & intelligibili voce per protonotarios domini noſtri papæ, & clericos, & notarios cameræ apoſtolicæ, petiit fieri publicum * & publica inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam. *Ymmonte *Immonte *f. inſtrumentum &

SESSIO I.

DIE Veneris decima ſexta menſis* Nouembris, anno, indictione & pontificatu, quibus ſupra, ſacra & vniuerſali Synodo in eccleſia Conſtantienſi, præſidente præfato domino papa, ſolenniter congregata, celebrataque *Decembris,

Anno Christi 1414. Missa de Spiritu sancto per reuerendissimum in Christo patrem dominum Iordanum episcopum Albanensem, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem, de Vrsinis vulgariter nuncupatum, cantatisque litaniis, & aliis deuotis orationibus pie porrectis ad Deum, idem dominus noster papa inchoans, *Veritatem diligite*, Zachariæ 8. cap. & adducens auctoritates noui & veteris testamenti, allocutus est Synodum, exhortans omnes ad meditandum, & solerter insistendum super ordinandis his quæ ad ecclesiæ pacem & statum pertinent. Quo sermone perlecto, reuerendissimus in Christo pater dominus Franciscus, sanctorum Cosmæ & Damiani diaconus cardinalis, Florentinus vulgariter nuncupatus, stans in thalamo eminenti, vbi dictus dominus noster sedebat, alta & intelligibili voce legit schedulam sequentem, videlicet: *Zach. 8.*

Ioannes episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Intendentes ad executionem eorum quæ per felicis recordationis Alexandrum papam V. prædecessorem nostrum in Pisano Concilio decreta fuerunt circa conuocationem Concilii generalis iterum faciendam, dum alias præsens Concilium conuocauimus per literas nostras, quarum tenorem hic duximus inserendum.

BVLLA CONVOCATIONIS CONCILII.

Ioannes episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Ad pacem & exaltationem ecclesiæ, & tranquillitatem Christiani populi prompto corde & efficaci desiderio intendentes, ea libenter ordinamus & quærimus, per quæ huiusmodi pax & exaltatio tranquillitatis merito valeat promereri. Dudum siquidem felicis recordationis Alexander papa V. antecessor noster, in sacro generali Pisano Concilio tunc præsidens, ex quibusdam magnis & arduis causis eumdem mouentibus, ipso approbante Concilio, inter cetera decreuit, iterum generale Concilium extunc ad terminum per se vel successorem suum, in lo-

co de quo sibi vel eidem successori videretur, fore solen- ANNO CHRISTI 1424.
niter conuocandum. Idemque prædecessor ea quæ circa reformationem ecclesiæ expedienda restabant, pro tunc susspendit, ipsumque Concilium vsque ad tempus triennii præfatum continuandum statuit, & prorogauit. Postmodum vero ipso Alexandro prædecessore nostro (sicut Deo placuit) vita functo, nobisque diuina fauente clementia ad apicem summi apostolatus assumptis, dum tempus triennii eiusdem iam aduenerat, & nos per vestigia eiusdem prædecessoris incedere, & ordinationem præfatam ab eo in Concilio (vt præfertur) factam puro corde & recta voluntate adimplere properaremus, quibusdam rationibus tunc expressis animum nostrum mouentibus, Concilium huiusmodi in Romana vrbe (quæ paulo ante de manibus hostium recuperata, præsentiam nostram pro ipsius conseruatione plurimum flagitabat) debito tempore conuocauimus. Verum quia veniente postea tempore constituto, prælati & ceteri qui huiusmodi Concilio interesse debebant, nequaquam in tanto numero conuenerunt, quantum rerum agendarum pondus & magnitudo requirere videbatur: nos post alias prorogationes per nos factas, tandem Concilium ipsum ad mensem * Decembris *f. Nouembris
nunc præsentem solenniter prorogauimus, ac celebrandum statuimus. Locum autem infra certum tempus reliquimus declarandum, vt interim super eo maturius consuleremus. Post hæc vero, infra dictum tempus nondum elapsum, per literas carissimi in Christo filii nostri Sigismundi, electi in regem Romanorum, & Hungariæ regis illustris, instantissime requisiti, vt non properaremus in declaratione huiusmodi loci pro Concilio faciendo, sed tam in declaratione loci prædicti, quam etiam in tempore dicti Concilii celebrandi supersedere vellemus, donec ipse nuntios suos super hoc instructos ad nostram præsentiam destinaret: nos votis eiusdem regis, quæ ex zelo deuotionis, & puritate fidei emanare conspiciebamus, annuentes, aduentum præfatorum nuntiorum de venerabilium fratrum nostrorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, & prælatorum, qui Romæ in generali consistorio ad hoc vocati fuerunt, voluntate, consilio & assensu duximus expectandum. Deinde cum post Romanæ vrbis miserabi-

ANNO CHRISTI 1414. lem casum ad nos tunc apud Florentiam existentes eiusdem regis nuntii accessissent, & ex parte eiusdem regis multa nobis circa materiam suggessissent, eorum auditis relatibus, pro pleniori expeditione dilectos filios nostros Antonium tituli sanctæ Cæciliæ presbyterum, & Franciscum tituli sanctorum Cosmæ & Damiani diaconum, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, cum plena potestate super huiusmodi electione loci & deputatione temporis, ac simul cum eis dilectum filium nostrum nobilem virum *Chrysoloram Manuelem * Chissolarensem militem Constantinopolitanum, ad præsentiam eiusdem regis transmisimus: qui ad eum venientes, tandem de ipsius regis consilio & assensu ciuitatem Constantiensem prouinciæ Moguntinensis pro loco huiusmodi Concilii celebrandi concorditer elegerunt, ac tempus ad initiandum huiusmodi Concilium statuerunt diem primum mensis Nouembris proxime venturi. Deinde vero nos, qui pro quibusdam arduis & magnis negotiis cum eodem rege iuxta nostrum & ipsius desiderium personaliter conuenientes, certificati ab eo de habilitate, capacitate & securitate ciuitatis Constantiæ antedictæ, quam securitatem ipse rex se præstiturum, & in ipso Concilio personaliter affuturum pollicetur, volentes, & ab intimis cupientes, vt præfata celebratio Concilii salubriter impleatur, & optatum consequatur effectum, huiusmodi electionem loci & temporis (vt præfertur) factam, auctoritate apostolica tenore præsentium, de eorumdem fratrum nostrorum consilio & assensu ratificamus, approbamus & confirmamus, ac ei apostolici roboris adiicimus firmitatem, præfatumque Concilium in ciuitate prædicta Constantiensi die prima mensis Nouembris proxime venturi initiandum, & auctore Domino exinde celebrandum, eadem auctoritate & consensu harum serie statuimus, pronuntiamus & decernimus, venerabiles fratres nostros patriarchas, archiepiscopos, episcopos & dilectos filios, electos abbates, & ceteros ecclesiarum & monasteriorum prælatos requirentes, hortantes, & monentes, ac in virtute præstiti iuramenti & sanctæ obedientiæ eisdem mandantes, quatenus personaliter: nec non carissimos in Christo reges & nobiles viros, duces, principes, marchiones, & alios qui huiusmodi Concilio interes-

se debent, vel qui prodesse possunt quoquo modo, per viscera caritatis Domini nostri Iesu Christi inuitantes & exhortantes, quatenus pro pace ecclesiæ, & omnium Christianorum, etiam personaliter; vel si personaliter non possint, per solennes oratores congruo tempore Concilio dicto debeant interesse: vt sic congregata fidelium multitudine copiosa, ea quæ in eodem Concilio agenda incumbunt, Deo auctore & adiutore salubriter ordinentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ratificationis, approbationis, confirmationis, pronuntiationis & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Laude quinto Idus Decembris, pontificatus nostri anno quarto. ANNO CHRISTI 1414.

Qua lectione per præfatum magistrum Iob completa, idem dominus Franciscus cardinalis surgens & stans supra, schedulam ipsam primam resumens, legit eius residuum, cuius residui tenor talis est.* Iob

Et subinde cum venerabilibus fratribus nostris sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus & nostra curia ad hanc ciuitatem Constantiensem venimus tempore constituto: & nunc per Dei gratiam hic existentes, cum huius sacræ Synodi consilio intendimus insistere ad pacem, exaltationem & reformationem ecclesiæ & tranquillitatem populi Christiani: & quia in hac re tam ardua non est propriis viribus aliquid præsumendum, sed Dei adiutorio confidendum, ideo a cultu diuino inchoantes, hoc sacro approbante Concilio ordinauimus, quod hac ipsa die specialis Missa ad hoc constituta diceretur, sicuti per Dei gratiam nunc celebrata est: quam Missam etiam statuimus, & in hac, & singulis aliis ecclesiis collegiatis sæcularibus & regularibus huius ciuitatis, semel in hebdomada, videlicet feria quinta, hoc sacro Concilio durante, collegialiter celebrari. Et vt eo feruentius huic sacræ celebrationi fideles insistant, quo ampliori gratiæ munere senserint se refectos, omnibus & singulis vere pœnitentibus & confessis, videlicet sacerdotibus dictas Missas celebrantibus, pro singulis Missis vnum annum, interessentibus vero quadraginta dies de iniunctis* eis pœnitentiis in Domino relaxamus.

Ad

Anno Christi 1414. Ad cuius etiam Missæ celebrationem exhortamur venerabiles fratres nostros sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, nec non patriarchas, archiepiscopos, episcopos & dilectos filios electos abbates, ceterosque in sacerdotio constitutos, vt & ipsi ad impetrandum prædictum diuinum auxilium cum deuotione singulis septimanis prædictam Missam celebrent semel: quibus celebrantibus, & celebrationi interessentibus, similes indulgentias elargimur. Exhortamur etiam in Domino omnes & singulos qui Christi nomine gloriantur, vt ad obtinendam optatam consummationem tantæ rei diligenter insistant orationibus, ieiuniis, eleemosynis, & aliis piis operibus, vt Deus ex nostra & ipsorum humiliatione placatus, dignetur felicem exitum huic sacræ congregationi concedere.

Præterea considerantes, quod præcipuum agendum in Concilio generali, secundum laudabiles consuetudines antiquorum Conciliorum, esse debet de his quæ concernunt catholicam fidem: & attendentes, quod talia propter * summam arduitatem exigant diligentiam, tempus sufficiens & studium, exhortamur omnes habentes peritiam sacrarum literarum, vt diligenter secum & cum aliis illa cogitent atque tractent, quæ eis videbuntur ad hanc rem vtilia & opportuna, & quamprimum commode poterunt, illa ad nostram & huius sacræ Synodi notitiam perducant, vt tempore opportuno possint ea determinari, quæ videbuntur tenenda vel repudianda pro vtilitate & incremento ipsius catholicæ fidei: & specialiter cogitent circa nonnullos errores, qui a certis temporibus dicuntur in nonnullis partibus pullulasse, & maxime circa illos qui ortum dicuntur habuisse a quodam Ioanne dicto Vuicleff. Insuper etiam exhortamur omnes catholicos hic congregatos, & alios ad hanc sacram Synodum venturos, vt velint cogitare diligenter & prosequi, & ad nos, & ad eamdem sacram Synodum perducere ea, per quæ possit ecclesia & congregatio catholicorum ad debitam reformationem & optatam tranquillitatem, Deo iuuante, perduci. Nostræ namque intentionis ac voluntatis est, vt omnes hac de causa hic congregati cum omnimoda libertate possint dicere, consulere & facere omnia & singula, quæ ad præmissa putauerint pertinere.

* suam

Anno Christi 1414.

Vt autem notus sit modus, qui in huius sacræ Synodi processu seruandus est, tam quo ad ea quæ dicenda & determinanda erunt, quam etiam quo ad consensum & gestum & morem & compositionem, putamus in hoc recurrendum esse ad obseruantias antiquorum patrum, quæ maxime colliguntur ex Canone Toletani Concilii, cuius tenorem duximus hic inserendum.

Tolet. Concil. XI. c. 1.

In loco benedictionis considentes domini sacerdotes, nullis debent aut indiscretis vocibus perstrepere, aut quibuslibet tumultibus perturbari, nullis etiam fabulis vanis vel risibus agi, & (quod est deterius) obstinatis disceptationibus tumultuosas voces effundere. *Si quis enim* (vt apostolus ait) *putat se religiosum esse, non refrenans linguam suam, sed seducens cor suum, huius vana est religio.* Cultum enim suum iustitia perdit, quando silentium iudicii obstrepentium turba confundit, dicente propheta: *Erit cultus iustitiæ, silentium.* Debet ergo, quidquid aut consultationibus considentium agitur, aut a causantium parte proponitur, sic mitissima verborum relatione proferri, vt nec contentiosis vocibus audientiam turbent, nec iudicum vigorem de tumultu eneruent. Quicumque ergo in conuentu Concilii hæc quæ præmissa sunt, violanda crediderit, & contra hæc interdicta, aut tumultu, aut contumeliis, vel risibus Concilium conturbauerit, iuxta diuinæ legis edictum, quo præcipitur: *Eiice derisorem, & exibit cum eo iurgium:* cum omni dedecore de * confessione abstractus, a communi cœtu secedat, & trium dierum excommunicationis sententiam perferat. Et quoniam communiter contingere potest, quod aliqui ex considentibus non erunt in sedilibus debitis collocati, eodem sacro approbante Concilio decernimus, quod ex sessione huiusmodi nulli ecclesiæ vel personæ præiudicium generetur.

Iacob. 1.

Isai. 32.

Prouer. 22.

* f. confessione

Deputantur hic ministri & officiales Concilii.

Quia vero ad prosecutionem huius Concilii requiruntur certi ministri & officiales, ideo hoc sacro

Articulus approbationis scripturarum protonotariorum per quatuor nationes deputatorum.

Item constituit, deputat & ordinat dicta sancta Synodus pro qualibet natione vnum protonotarium, videlicet pro natio-

ANNO CHRISTI 1414.

approbante Concilio deputamus infra scriptos, videlicet dilectos filios *Aragonũ de Malispinis (loco cuius, quia promotus fuit postea ad ecclesiam Esinam, per nationem Italicam fuit electus & appositus dominus Iacobus Rhodini de Ianua) Paulum* de Iuuenaco, Hermannum de Duuerchk, Thomam * Polten, & Ioannem de * Trembleyo, notarios nostros, qui videndi omnes scripturas quæ in eodem Concilio fient, curam habeant specialem, ita quod concorditer & ordinate fiant, sicut decens est: & omnibus ordinatis in præfato Concilio se subscribant. Nec non dilectos filios magistros Antonium de Iuschis, Angelum de Reate, Iob de Gestis, & Petrum de * Irilia, præfati Concilii notarios & scribas, qui subalternent notariis supradictis. Dilectum filium nobilem virum Bertholdũ de Vrsinis, comitem Suauonensem & Palatinum, ipsius Concilii custodem: dilectos filios magistros, Ioannem Basiræ literarum apostolicarum * scriptorem, Iacobum de * Campis, causarum palatii nostri auditorem, Angelum de * Stublionibus causarum apostolicæ cameræ auditorem, & Pe-

*Arrogonum

*Iuuenatio

*Polcon

*Ternubio

*Trilhya

*correctorem,

*Camplo

*Stullionibus

*Balionibus

*ne Gallicana Joannem de Trambleyo, pro natione Italica Iacobum Rhodini de Ianua, pro natione Germanica Hermannum Duergh, pro natione Anglicana Thomam Polcon. Item notarios nationum, videlicet pro natione Gallicana Michaelem de Blosonis, & Ioannem Guiardi: pro natione Italica Bartholomæum de Guastis, & Ioannem Azel: pro natione Germanica Gumpertum Fabri, & Ciselerum Bouencen: & pro natione Anglicana Vuilhelmum Porcel. Quibus dat auctoritatem & plenariam potestatem omnia & singula in præsenti sacro Constantiensi Concilio dicta, acta, actitata, promulgata, publicata, lecta, petita, & omnia alia quæcumque gesta, facta; & omnia quæcumque in posterum dicenda, agenda, iactitanda, promulganda, publicanda, legenda, petenda; & quæcumque alia in & pro dicto sacro Concilio, & ad dictum sacrum Concilium quomodolibet pertinentia, & facienda, & peragenda, in formam publicam redigendi, & alias conscribendi. Approbatque dicta sancta Synodus omnia & singula per ipsos protonotarios & notarios in dicto sacro Concilio, & ad ipsum Concilium quomodolibet pertinentia, conscripta, & tam in publicam formam, quam alias in scriptis,

trum Pauli de Iuſtinopoli canonicum Rauennatenſem, decretorum doctores, ſcrutatores votorum, quorum duo ex vna, alii vero ex altera præfati Concilii parte vota ſcrutentur: & cum ipſis duo ex eiſdem notariis, ac duo ex ſcribis ſupradictis in votorum * ſcrutamine ſemper debeant intereſſe. Dilectos filios magiſtros, Petrum de Anchorano vtriuſque iuris, Simonem de Peruſio iuris ciuilis, Raphaelem de Fulgoſiis vtriuſque iuris, & Ardecinum de Nouaria iuris ciuilis, doctores, præfati Concilii aduocatos; nec non dilectos filios magiſtros, Ioannem de Scribanis & Henricum de Piro, dicti Concilii procuratores & promotores; magiſtros * Gareteum de Piſtorio, Ioannem * Ponſeti, Bartholomæum de * Paudo, & Michaelem Boloſonis, ordinatores ſedere debentium in Concilio ſupradicto.

& actis quomodocumque redacta vſque nunc, ſub quibuſcumque verbis per dictum ſacrum Concilium fuerint ſtatuta, decreta, ordinata, pronuntiata, & quomodolibet definita.

Anno Christi 1414.

* ſcrutatione

* Garetum
* Baroncum
* Pando

Item eodem ſacro approbante Concilio decernimus ſequentem ſeſſionem, Deo fauente, tenendam die Lunæ decima ſeptima menſis Decembris proxime futuri.

Lectis itaque ſchedula & bulla prædictis, præfatus dominus cardinalis alta & intelligibili voce interrogans, ſciſcitatus eſt, vtrum omnia & ſingula in ſupradicta ſchedula contenta ipſi ſacræ Synodo placerent. Ad cuius interrogationem omnes & ſinguli prælati in ipſa Synodo exiſtentes concorditer, nemine diſcrepante, reſponderunt, Placet. De & ſuper quibus omnibus & ſingulis magiſter Ioannes de Scribanis fieri petiit per protonotarios ad hoc per Concilium deputatos, de quibus in præmiſſa ſchedula fit mentio, publicum inſtrumentum, & publica inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam.

Die prima menſis Martii, anno 1415. *a natiuitate, &c. in magna aula palatii inferioris apoſtolici, vndecima hora poſt mediam noctem, domino noſtro Joanne papa XXIII. ibidem exiſtente & præſente, ac Romanorum rege imperatore ſereniſſimo, & quatuor congregatis nationibus inibi, fuit per dominum patriarcham Antiochenum nomine & ex parte totius Concilii præſentata præfato domino noſtro papæ quædam ſchedula: ſibique nomine dicti Concilii fuit humiliter ſupplicatum per eumdem patriarcham,*

ANNO CHRISTI 1414. *quatenus dignaretur dictam schedulam benigne acceptare. Et dictus dominus noster papa, recepta schedula, & ea secrete lecta, dixit quod fuit semper intentionis, dare pacem ecclesiæ, & quod ad hoc venerat Constantiam. Et etiam dixit, qualiter dicto Concilio, non vi nec metu compulsus, non coactus, sed liberaliter & sponte obtulerat viam cessionis sui papatus, & obtulit, & quod nunquam fuit alterius intentionis. Demum dictus dominus noster dictam schedulam legit, cuius tenor talis est: Ego Ioannes papa XXIII. &c. vt in bulla continetur. Qua lecta, fuit regratiatum dicto domino nostro papæ per serenissimum principem regem Romanorum de bona & sancta oblatione: deinde cardinales ad idem fuerunt regratiati. Demum dominus patriarcha ad idem, & etiam vniuersitas Parisiensis ad idem. Quo facto, dominus noster voluit, quod in crastinum, quæ fuit secunda Martii, teneretur sessio, in qua publicarentur hæc solennius per eumdem.*

SESSIO II.

Quando dominus noster papa obtulit cessionem sui papatus.

ANNO CHRISTI 1415. ANNO a natiuitate Domini 1415. indictione 8. pontificatus quo supra, die vero Martis secunda mensis Martii fuit celebrata sessio, in qua dominus noster celebrauit Missam in ecclesia maiori de Spiritu sancto. Qua celebrata, fuerunt lectæ solennitates, quæ consueuerunt fieri in sessionibus. Demum dominus noster sedens in cathedra ante altare, conuersus ad Concilium ibidem congregatum, legit schedulam tenoris sequentis per dominum Vitalem patriarcham Antiochenum nomine Concilii traditam, alta voce sic incipiendo:

Ego Ioannes papa XXIII. propter quietem totius populi Christiani profiteor, spondeo, promitto, voueo & iuro Deo & ecclesiæ, & huic sacro Concilio, sponte & libere dare pacem ipsi ecclesiæ per viam meæ simplicis cessionis papatus, & eam facere & adimplere cum effectu iuxta deliberationem præsentis Concilii, si, & quando Petrus de Luna, Benedictus XIII. & Angelus de Corario, Gregorius XII. in suis obedientiis nuncupati, papatui quem prætendunt, per se vel procuratores suos legitimos simpliciter cedant, & etiam in quocumque casu cessionis vel decessus, aut alio in quo per meam cessionem poterit dari

vnio ecclesiæ Dei ad extirpationem præsentis schismatis. Et dum legebat illam clausulam in præscripta schedula, Spondeo, promitto, voueo, & iuro Deo, flexit genua versus altare, ponendo manus ad pectus, & dixit hæc verba: Et ita promitto obseruare. Quo facto, imperator surgens de sua cathedra, regratiatus fuit eidem domino nostro nomine Concilii & suo, flectendo genua, deponendo coronam, & osculando pedes eiusdem domini nostri. Et etiam dominus patriarcha fuit regratiatus eidem nomine Concilii. Post hæc cantores inceperunt cantare: Te Deum laudamus, &c. Et procurator Concilii, Ioannes de Scribanis, petiit nomine Concilii confici publicum instrumentum a protonotariis & notariis ac scribis sedis apostolicæ. ANNO CHRISTI 1415.

Et expost de mandato domini nostri fuit super præmissa schedula oblationis, vna bulla confecta.

PRIMA SESSIO POST MISSAM PAPÆ, SEV TERTIA IN ORDINE SESSIONVM.

* Martis 26. DIE * Lunæ vigesima quinta mensis Martii supradicti fuit sessio generalis, in qua præsidebat dominus Petrus cardinalis Cameracensis, tituli sancti Chrysogoni presbyter cardinalis, qui dixit officium Missæ, in qua rex Romanorum in habitu imperiali fuit cum suis nobilibus, prout decuit regem Romanum: cui regi assistebat dominus Franciscus cardinalis Florentinus, diaconus cardinalis tituli sanctorum Cosmæ & Damiani. In qua quidem sessione cantata Missa de Domina nostra de annuntiatione, factum fuit officium litaniarum cum introitu, Exaudi nos Domine, quoniam benigna, &c. & collecta pro pace.

Subsequenter dominus cardinalis Florentinus iuxta deliberationem sanctæ Synodi pronuntiauit certos articulos, siue constitutiones, seruandos ad perpetuam rei memoriam, quorum tenores sequuntur.

Primitus tamen oratione lecta, quæ fuit sumpta de libro pontificali. Tenores vero dictæ orationis & constitutionum lectarum sequuntur, & sunt tales: Ecce sanctissimi sacerdotes, præmissis Deo precibus, fraternitatem vestram cum pia exhortatione conuenio, & per diuinum nomen obtestor, vt ea quæ a nobis de Deo & sacris ordinibus vel sanctis moribus nobis fuerint dicta, cum omni pie-

Anno Christi 1415. *tate ſuſcipiatis, & cum ſumma reuerentia perficere intendatis. Quod ſi forſan aliquis veſtrum aliter quam dicta fuerint, ſenſerit, ſine aliquo ſcrupulo contentionis in veſtrorum omnium copulatione, & ipſa de quibus dubitauerit, conferenda reducat, qualiter (Deo auxiliante) aut doceri poſſit, aut doceat. Deinde vos obteſtatione obſecro, vt nullus noſtrum in iudicando aut perſonam accipiat, aut quomodolibet fauore vel munere pulſatus, a iuſto iudicio ſcienter auertatur aut diſcedat, ſed cum tota pietate quidquid cœtui noſtro ſe iudicandum intulerit, pertractare curet; vt nec diſcordans contentio ad ſubuerſionem iuſtitiæ inter nos locum inueniat, nec in perquirenda æquitate vigor noſtri ordinis, vel ſolicitudo tepeſcat.*

Qua exhortatione facta, idem dominus cardinalis Florentinus, iuxta deliberationem Concilii & Synodi prædictarum, pronuntiauit conſtitutiones quæ ſequuntur, videlicet has.

Ad honorem, laudem & gloriam ſanctiſſimæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus ſancti, pacemque in terris hominibus bonæ voluntatis diuinitus promiſſam, in Dei eccleſia conſequendam, hæc ſancta Synodus, ſacrum generale Concilium Conſtantienſe nuncupata, pro reformatione & vnione dictæ eccleſiæ in capite & in membris fienda, in Spiritu ſancto legitime congregata, decernit, declarat, diffinit & ordinat, vt ſequitur.

Et primo, quod ipſa Synodus fuit, & eſt rite & iuſte conuocata ad hunc locum ciuitatis Conſtantienſis, & ſimiliter recte & rite & iuſte initiata & celebrata.

Item quod per receſſum domini noſtri papæ de hoc loco Conſtantienſi, vel etiam per receſſum aliorum prælatorum, ſeu aliorum quorumcumque, non eſt diſſolutum hoc ſacrum Concilium, ſed remanet in ſua integritate & auctoritate, etiam ſi quæ ordinationes factæ eſſent in contrarium, vel in futurum fierent.

Item quod iſtud ſacrum Concilium non debet diſſolui, neque diſſoluitur vſque ad extirpationem præſentis ſchiſmatis, & quouſque eccleſia ſit reformata in fide & moribus, & capite, & membris.

Item quod ipſum ſacrum Concilium non transferatur ad alium locum, niſi ex cauſa rationabili, & de conſilio huius Concilii deliberanda & concludenda.

Item quod prælati, & alii qui debent intereſſe huic Concilio, non recedant de hoc loco ante finitum Conci-

lium, nisi ex causa rationabili, examinanda per deputatos, seu deputandos ab hoc sacro Concilio. Qua causa examinata & approbata, possunt recedere cum licentia huius vel illorum, qui habet vel habent auctoritatem: & tunc recedens teneatur dimittere potestatem suam aliis remanentibus, sub pœnis iuris, & aliis per hoc sacrum Concilium indicendis, & in contrarium facientes exequendis. ANNO CHRISTI 1415.

Super his autem articulis lectis & approbatis per cardinales & Concilium, magister Henricus de Piro, promotor & procurator Concilii, nomine totius Concilii & imperatoris petiit instrumentum.

SESSIO IV.
in ordine.

DIE Sabbati trigesima & penultima mensis Martii supradicti, fuit sessio generalis in ecclesia cathedrali Constantiensi prædicta; & celebrauit Missam de Spiritu sancto dominus patriarcha Antiochenus: in qua sessione fuit Romanorum rex in habitu & insigniis ad regem Romanorum spectantibus; & cardinalis Florentinus pronuntiauit articulos & constitutiones sequentes:

* *mane ante prandium, in qua fuerunt ducenti patres, &c. Et fuit ibidem peractum officium de Spiritu sancto, cuius officii Missam celebrauit dominus patriarcha Antiochenus. In qua sessione fuit Romanorum rex in habitu & cum insigniis ad regem Romanorum spectantibus. Nec non reuerendi patres domini Iordanus de Vrsinis, Angelus Laudensis, Antonius de* *Salancho, *Antonius Aquileiensis, Amadeus Salutiarum, Ludouicus de Fliſco, Guilielmus sancti Marci, Alamannus Pisanus, Franciscus Florentinus cardinalis. Officio vero Missæ facto, legebantur litaniæ cum introitu*, Exaudi nos Domine. *Quibus factis, statim dominus cardinalis Florentinus legebat quasdam constitutiones seruandas per Concilium, quarum tenores sunt inserti inferius. Quibus lectis & approbatis per generalem Synodum, siue Concilium, Henricus de Piro procurator & syndicus nationis Germanicæ, petiit sibi fieri nomine dictæ nationis a nobis notariis Concilii, & eorum quolibet, ipsius Concilii nomine, vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Sic similiter procuratores & syndici omnium nationum, regis Romanorum, vniuersitatum studiorum, & ambasiatorum, præsentibus ibidem illustribus princi-*

* Calancho

Anno Christi 1415. *principibus, Friderico burgrauio Nurembergenſi, Rodulpho duce Saxoniæ, comite Suuartzburgenſi, magiſtro curiæ regis Romanorum, comite Bertholdo de Vrſinis, ambaſiatoribus regis Franciæ, Angliæ, Poloniæ, Noruegiæ, Cypri, Nauarræ; nec non Ioanne de vicecomitibus de Mediolano, marchione Montisferrati, aliiſque pluribus nobilibus, & reuerendis patribus in multitudine copioſa, teſtibus, &c.*

Tenor vero dictarum conſtitutionum, de quibus ſupra fit mentio, ſequitur, & eſt talis.

In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus ſancti. Amen.

Hæc ſancta Synodus Conſtantienſis generale Concilium faciens, pro extirpatione præſentis ſchiſmatis, & vnione ac reformatione eccleſiæ Dei in capite & in membris fienda, ad laudem omnipotentis Dei, in Spiritu ſancto legitime congregata, ad conſequendum facilius, ſecurius, liberius & vberius vnionem & reformationem eccleſiæ Dei, ordinat, diſponit, ſtatuit, decernit & declarat, vt ſequitur.

Et primo, quod ipſa Synodus in Spiritu ſancto congregata legitime, generale Concilium faciens, eccleſiam catholicam militantem repræſentans, poteſtatem a Chriſto immediate habet, cui quilibet cuiuſcumque ſtatus vel dignitatis, etiam ſi papalis exiſtat, obedire tenetur in his quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti ſchiſmatis, & reformationem generalem eccleſiæ Dei in capite & in membris.

Item quod ſanctiſſimus dominus noſter papa Ioannes vigeſimus tertius Romanam curiam, & officia publica illius, vel illorum officiarios, ab hac ciuitate Conſtantienſi ad alium locum non mutet aut transferat, ſeu perſonas dictorum officiariorum ad ſequendum eum directe vel indirecte cogat, ſine deliberatione & conſenſu ipſius ſanctæ Synodi; & hoc, quo ad illos officiarios, vel illa officia, per quorum abſentiam Concilium veriſimiliter diſſolueretur, vel læderetur. Et ſi contrarium feciſſet, ſeu faceret in futurum, aut aliquos proceſſus, ſeu mandata contra dictos officiarios, vel alios quoſcumque huic Concilio adhærentes, etiam cenſuras eccleſiaſticas, aut alias pœnas quaſcumque continentes, vt ipſum ſequerentur, fulminaſſet, fulminaret, ſeu fulminauerit, id totum ſit

irritum & inane, nec eisdem processibus, censuris & pœnis, tamquam irritis & inanibus, quomodolibet obediendum fore, & eas & eos irritat: quinimo dicti officiarii in dicta ciuitate Constantiensi suis officiis vtantur, & illa exerceant libere vt prius, quamdiu ipsa sacra Synodus in eadem ciuitate celebrabitur. ANNO CHRISTI 1415.

Item quod omnes & singulæ translationes prælatorum, nec non priuationes eorumdem, aut aliorum beneficiorum quorumcumque, commendarum aut donationum reuocationes, monitiones, censuræ ecclesiasticæ, processus, siue acta & gesta, gerenda, agenda & fienda per præfatum dominum nostrum, aut suos officiarios, seu commissarios, in læsionem Concilii, seu adhærentium eidem, a tempore sui recessus, contra adhærentes huic sacro Concilio, vel existentes in eodem, aut in ipsorum præiudicium, seu alicuius eorumdem, quomodolibet ipsis inuitis facta vel fienda, factæ vel facti, faciendæ vel faciendi, ipso iure sint nulla, cassa, irrita & inania, cassæ, irritæ & inanes, ac nullius roboris vel momenti, ex sua auctoritate cassat, irritat & annullat.

Item fuit declaratum & concluſum, quod de qualibet natione eligantur tres, qui cognoscant de causis recedere volentium, & pœnis recedentium sine licentia infligendis.

Item quod pro bono vnionis non creentur noui cardinales. Et ne fraude vel dolo dicantur facti dudum cardinales aliqui, declarat sacrum Concilium pro non cardinalibus haberi, qui non erant cardinales publice reputati & tenti in recessu eiusdem domini nostri papæ a ciuitate Constantiensi.

Quibus lectis & approbatis per generalem Synodum, Henricus de Piro, promotor Concilii, petiit fieri a notariis Concilii & eorum quolibet, ipsius Concilii nomine, instrumentum & instrumenta, præsentibus ibidem illustribus principibus Friderico burgrauio Nu-

Item placeat reuerendissimis paternitatibus, quod quælibet natio habeat eligere duos deputatos, qui vel eorum duo habeant cognoscere de causis recedere volentium, atque habeant potestatem referendi præsidenti qui erit pro tempore: qui præsidens habebit auctoritatem dandi licentiam secundum casus exigentiã:*

* f. expſu

ANNO CHRISTI 1415.

rembergenſi, Rodulpho duce Saxoniæ, comite de Suartzburg, magiſtro curiæ regis Romanorum, comite Bertholdo de Vrſinis, ambaſiatoribus regis Franciæ, Angliæ, Poloniæ, Norvegiæ, Cypri; nec non Ioanne de vicecomitibus de Mediolano, & aliis pluribus in multitudine copioſa.

procuratores dimittendo, ac pœnas infligere recedentibus licentia non obtenta. Et quod in præmiſſis habeat dictus præſidens poteſtatem auctoritate præſentis Concilii, iuxta relationem & certificationem dictorum deputatorum.

Eadem die hora Veſperarum, vel circa, ad ſupplicationem regis Romanorum fuerunt omnes deputati omnium nationum, & quamplures ambaſiatores regum, principum, vniverſitatum ſtudiorum, congregati in eccleſia maiori Conſtantienſi; vbi ſereniſſimus Romanorum rex prælibatus propoſuit, qualiter alias dominus Riginaldus de Carneto archiepiſcopus Rhemenſis, portaſſet literam creditiuam de domino Joanne papa vigeſimotertio: qua recepta idem dominus archiepiſcopus dixit ſub nomine papæ, qualiter ipſe receſſiſſet de ciuitate Conſtantienſi, quod hoc erat propter aerem ſibi inconuenientem, non propter aliquam impreſſionem, vim, vel metum aut timorem, ſibi illatam ſeu illatum, inferendam ſeu inferendum per ipſum dominum regem, neque ſuos. Et alias prout dixit conſtare apud acta mei notarii. Modo autem haberet idem papa ſcribere dominis cardinalibus hic exiſtentibus contrarium, videlicet, quod propter timorem ipſius domini regis, & aliorum dominorum ſuorum, receſſit. Et ad finem, quod omnis homo ſcire poſſit tunc verba propoſita & dicta per dictum dominum archiepiſcopũ Rhemenſem nomine dicti domini papæ, ſupplicauit ipſe domino archiepiſcopo, vt ipſe ſurgeret, & referret ambaſiatam ſuam tunc ipſi regi nomine papæ factam. Qui dominus Riginaldus archiepiſcopus leuauit ſe, & dixit, quod nuper poſt receſſum papæ de Conſtantia, ipſe mittebatur per dominos ambaſiatores regis Franciæ ſuos collegas, ad oppidum Schafhuſen. In quo reperiebat papam in vigilia palmarum, referens & exponens papæ ſibi iniuncta per ſuos collegas. Quo expoſito, papa ſibi dixit, quod non deberet recedere, quin loqueretur ſibi, cum vellet ſibi aliqua committere relatiua cariſſimo filio ſuo regi Romanorum, & aliis Conſtantiæ exiſtentibus: & ſi in caſu, quo ipſemet non committeret ſibi, tunc faceret ſibi dici per dominum cardinalem de Salancho, qui ibidem ſimiliter exiſtebat. Ipſeque dominus Riginaldus archiepiſcopus iuit ad

certam cameram, ibidem pausando; & post eius dormitionem venit ad eum dominus de Salancho, & iniunxit sibi certa quæ deberet referre domino regi, & aliis certis Constantiæ existentibus, nomine papæ, dans sibi quatuor breuia. Quorum vnum domino regi, aliud cardinalibus, tertium ambasiatoribus regis Franciæ, & quartum ambasiatoribus vniuersitatis studii Parisiensis. Receptisque per eum huiusmodi breuibus & informationibus a dicto domino cardinali de Salancho nomine papæ, recessit de Schafhusen, rediens ad Constantiensem ciuitatem. Ascendensque palatium papale, reperit ibidem sereniſſimum principem regem Romanorum sæpe dictum cum dominis cardinalibus, cumque ambasiatoribus regis Francorum, ambasiatoribus studii Parisiensis, & aliis deputatis nationum, porrigens ibidem breuia sibi commissa, & præsertim breue directum Romanorum regi. Quo viso & lecto, ipse de mandato domini papæ, & eius iussu dixit, qualiter dominus noster papa non recessisset de Constantia ob aliquam impressionem, vim, metum, timorem, siue aliam causam, siue culpam, quam posset imponere domino regi, neque suis; sed propter sanitatem corporis: & offerret se impleturum omnia quæ promisisset in Concilio Constantiensi, & quod diligeret dominum regem sicut vnquam, & libenter vellet secum conuenire, si contingeret ipsum ire Niciam ad Petrum de Luna, & secum conferre de modo vnionis & reformatione ecclesiæ: & alia dixit, prout superius in eius relatione continetur, in die Lunæ post diem palmarum facta: & illa dixit tunc, quod papa iniunxisset sibi, non obstante quod acceperat ab ore cardinalis de Salancho, cum vnum & idem reputasset papam & cardinalem de Salancho, quo ad huiusmodi relationem: & si aliqui dicerent vel scriberent contrariũ, non posset in contrarium: & quod satis admiratur de hoc. Cardinalis vero de Salancho, qui ibidem erat præsens, dixit, quod papa iniunxisset sibi talia dare in mandatis, licet dixit, quod deberet dicere, quod non propter impressionem, vim, metum, aut timorẽ domini regis præcise, sed bene ob timorem aliquorum nobilium de curia sua, de quibus habuisset papa timorem. Sed de persona regis non diffidisset, quam diligit sicut vnquam. Super quibus sereniſſimus dominus rex Romanorum petiit ibidem per protonotarium sedis apostolicæ, Concilii, nationum, aliosque notarios & tabelliones ibidem existentes, fieri vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Similiter ambasiatores regis Francorum nomine archiepiscopi Rhemensis, & magister Benedictus de vniuersitate Parisiensi, præsentibus ibidẽ ambasiatoribus

Anno Christi 1415.

ANNO CHRISTI 1415. *Sueciæ & Poloniæ regum, filio marchionis Montisferrati, Ioanne de vicecomitibus de Mediolano, Rodulpho duci Saxoniæ, aliisque ambasiatoribus, prælatis & doctoribus in numero copioso.*

SESSIO V.

DIE Sabbati sexta mensis Aprilis, anno a natiuitate Domini 1415. indictione octaua, fuit sessio generalis in ecclesia cathedrali Constantiensi deputata, in qua fuit sereniſſimus Romanorum rex præfatus in veste imperiali cum nobilibus suis ministrantibus sibi in insigniis. In qua sessione inter alios cardinales ibidem existentes præsidebat Concilio dominus Iordanus episcopus Albanensis, cardinalis de Vrsinis. Et cantabatur Missa de Domina nostra per dominum Raynaldum archiepiscopum * Rauennatem, fueruntque pronuntiati articuli & constitutiones sequentes per reuerendum dominum Andream electum Poznanienſem.

* *Rhemenſem. Qua cantata, iuxta ritum aliarum ſeſſionum legebantur litaniæ cum introitu,* Exaudi nos Domine, *&c. & collecta pro pace vnionis, ac euangelio* *, *& hymno,* Veni creator Spiritus, *&c. præsentibus ibidem dominis, Angelo Laudensi, Antonio Aquileiensi, Guilielmo sancti Marci, Antonio de* Salancho, *Almanno Pisano, presbyteris; Amadeo Salutiarum, & Franciſco Florentino, diaconis cardinalibus: absentibus vero Ioanne Viuariensi, Petro Cameracensi, Franciſco Venetiarum, & Ludouico de Fliſco, cardinalibus, licet in dicta ciuitate præsentibus, vt publice ferebatur. Dictoque officio Missæ, litaniis cantatis & dictis, surrexit de mandato totius sanctæ Synodi reuerendus pater dominus Andreas electus Poznanienſis, & certa capitula per modum constitutionum ſynodalium, prius per singulas quatuor nationes concluſa & deliberata, legit & publicauit: quorum tenores sequuntur, & sunt tales.*

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen.

Hæc sancta Synodus Constantiensis generale Concilium faciens, pro extirpatione ipsius schismatis, & vnione & reformatione ecclesiæ Dei in capite & in membris, ad laudem omnipotentis Dei, in Spiritu sancto legitime congregata, ad consequendum facilius, securius, liberius vnionem & reformationem ecclesiæ Dei, ordinat, dif- Sup. sess. 4.

finit, decernit, & declarat, vt sequitur. ANNO CHRISTI 1415.

Sup. sess. 4. Et primo declarat, quod ipsa in Spiritu sancto legitime congregata, Concilium generale faciens, & ecclesiam catholicam repræsentans, potestatem a Christo immediate habet, cui quilibet cuiuscumque status vel dignitatis, etiam si papalis existat, obedire tenetur in his quæ pertinent ad fidem & extirpationem dicti schismatis, & reformationem dictæ ecclesiæ in capite & in membris.

Item declarat, quod quicumque cuiuscumque conditionis, status, dignitatis, etiam si papalis, qui mandatis, statutis seu ordinationibus, aut præceptis huius sacræ Synodi & cuiuscumque alterius Concilii generalis legitime congregati, super præmissis, seu ad ea pertinentibus, factis, vel faciendis, obedire contumaciter contempserit, nisi resipuerit, condignæ pœnitentiæ subiiciatur, & debite puniatur, etiam ad alia iuris subsidia (si opus fuerit) recurrendo.

Item diffinit & ordinat dicta sancta Synodus, quod dominus Ioannes papa XXIII. Romanam curiam, & officia publica illius, vel illorum officiarios de hac ciuitate Constantiensi non mutet ad alium locum, seu transferat, seu personas dictorum officiariorum ad sequendum eum directe vel indirecte cogat, sine deliberatione & consensu ipsius sanctæ Synodi. Et si contrarium fecisset, aut faceret in futurum, aut aliquos processus, seu mandata contra dictos officiarios, aut alios quoscumque huic sacro Concilio adhærentes, etiam censuras ecclesiasticas, vel alias pœnas quascumque continentes, vt ipsum sequantur, fulminasset, fulminaret, seu fulminauerit, totum id sit irritum & inane, nec eisdem processibus, censuris & pœnis, tamquam irritis & inanibus, quomodolibet obediendum fore: quinimo dicti officiarii in dicta ciuitate Constantiensi suis officiis vtantur, & illa exerceant libere vt prius, quamdiu ipsa sancta Synodus in eadem ciuitate celebrabitur.

Sup. sess. 4. Item, ordinat & diffinit, quod omnes & singulæ translationes prælatorum, nec non priuationes eorumdem, aut aliorum beneficiatorum, officialium, administratorum, quarumcumque commendarum & donationum reuocationes, monitiones, censuræ ecclesiasticæ, processus, sententiæ, & quæcumque acta, gesta, gerenda, agenda & fienda per præfatum dominum Ioannem papam, aut

ANNO CHRISTI 1415. suos officiarios & commissarios, in læsionem dicti Concilii, seu adhærentium eidem, a tempore inchoationis eiusdem Concilii, & contra adhærentes huic sacro Concilio, vel existentes in eodem, aut in ipsorum seu alicuius eorumdem præiudicium, quomodolibet ipsis inuitis facta vel fienda, factæ vel facti, faciendæ vel faciendi, auctoritate huius sacri Concilii ipso facto sint nulla, cassa, irrita & inania, cassæ, irritæ & inanes, ac nullius roboris vel momenti, ex eadem auctoritate cassat, irritat & annullat.

Item declarat, quod dominus Ioannes papa & omnes prælati, & alii ad hoc generale Concilium vocati, & alii in eodem Concilio existentes, in plenaria libertate fuerunt & existunt, vt visum est dicto sacro Concilio, nec ad notitiam dictorum vocatorum, seu dicti Concilii contrarium deductum est: & hoc testificatur dictum sacrum Concilium coram Deo & hominibus.

Item declarat, decernit, statuit & diffinit dicta sancta Synodus, quod dictus dominus noster papa renuntiare tenetur, nedum in quocumque casu in schedula oblationis suæ comprehenso, sed etiam in quocumque, in quo sua renuntiatio afferre potest magnam & euidentem vtilitatem ad bonum vnionis ecclesiæ Dei: quodque super hoc dictus dominus noster papa declarationi & diffinitioni huius sacri Concilii stare tenetur.

Item statuit, diffinit, decernit, declarat & deliberat dicta sancta Synodus, quod si dictus dominus noster requisitus pro bono vnionis per hoc sacrum Concilium, papatui renuntiare contempserit, vel plus debito distulerit, ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, pro abiecto a papatu omnibus Christi fidelibus habeatur, & omnis obedientia eidem sit subtracta.

Item statuit, diffinit & decernit dicta sancta Synodus, quod recessus dicti domini nostri papæ a ciuitate Constantiensi clandestine factus, fuit illicitus, bonoque vnionis ecclesiæ Dei præiudicialis & nociuus. Quodque dictus dominus noster papa requirendus est ex parte dicti sacri Concilii, quod ad illud reuertatur, facturus & adimpleturus quod promisit, vouit & iurauit pro vnione danda ecclesiæ Dei: & cum intimatione, quod si infra terminum sibi ex parte dicti sacri Concilii præfigendum, ad ipsum Concilium redire contempserit, aut plus debito distulerit, contra eum tamquam fautorem schismatis & suspectum de hæresi procedetur, vt requirunt sacræ & canonicæ sanctiones.

ANNO CHRISTI 1415.

Item statuit, diffinit, decernit & declarat dicta sancta Synodus, quod si dictus dominus noster papa ad ipsum sacrum generale Concilium redire voluerit, & quæ promisit, vouit & iurauit, efficaciter iuxta deliberationem dicti sacri Concilii pro dicta vnione adimplere, eidem prouideatur de bona securitate, quod nec ante renuntiationem, nec post capietur aut incarcerabitur, nec alias in persona vel bonis molestabitur. Quinimo in plena securitate & libertate tenebitur & tuebitur per dominum regem Romanorum serenissimum, & etiam per dictum generale Concilium. Et vlterius de bono statu eidem domino nostro, & suis familiaribus post dictam renuntiationem habendo, ad arbitrium quatuor per eum, & aliorum quatuor per dictum sacrum Concilium eligendorum, prouideatur. Quibus peractis, supradictus reuerendus pater dominus Andreas electus Poznanienſis, in materia fidei & super materia Ioannis Hus legebat quædam auisamenta, quæ sequuntur, & sunt talia.

Primo, quod iuxta determinationem doctorum sacræ theologiæ & iuris canonici confirmatur & approbatur sententia lata in Concilio Romano de damnatione & doctrina Ioannis Vuicleff, etiam per combustionem librorum eiusdem.

Item, quod in eadem sessione committatur materia fidei per hoc sacrum Concilium cum plena auctoritate, quo ad doctrinam ipsius Ioannis Vuicleff, nec non Ioannis Hus & suorum sequacium, reuerendissimis patribus dominis Cameracensi & sancti Marci cardinalibus, nec non dominis episcopo Dolensi & abbati Cistercii, qui etiam assumptis doctoribus theologiæ & iuris canonici, videant super materia Ioannis Hus, hic propter errorem ipsius Joannis Vuicleff; quibus etiam assignetur regimen processus causæ per commissarios contra eumdem Ioannem Hus facti.*

*f. detenti hic

Item, quod iidem domini commissarii videant de modo procedendi super condemnatione articulorum quadragintaquinque in specie, in Parisiensi & Pragensi vniuersitatibus condemnatorum super materia Ioannis Vuicleff.

Item, quod scribantur literæ missiuæ regibus, principibus, ducibus, comitibus, vniuersitatibus studiorum per mundum, ex parte huius sacri Concilii de recessu papæ, & aliis circa præmissa occurrentibus; & quod quatuor prælati ex quatuor nationibus deputandi auctoritate eiusdem Concilii, dictas missiuas suis sigillis vna cum sigillo serenissimi principis regis Romanorum sigillent & corroborent. Super quibus Concilium respondebat: Placet.

Item, & subsequenter idem dominus Andreas electus per simile auisa-

ANNO CHRISTI 1415. auisamentum verbale proposuit, & per modum consultationis, quod necessarium esset, quod Concilium supplicaret domino regi Romanorum hic præsenti, super reductione domini Ioannis papæ XXIII. ad ciuitatem Constantiensem, præsentem requirendo eum, quod adimpleret promissa facta ecclesiæ, & Concilio Constantiensi, cum honore ipsius papæ, & in libertate eius. Responsumque fuit, Placet, per Concilium.

Ad hoc enim respondendo surrexit rex Romanorum, proferendo & dicendo, quod scit, quod dictus dominus Joannes papa est in oppido Louffemburg Basileensis diœcesis, & in manibus Friderici ducis Austriæ. Nescit si supplicaret sibi, quod reuerteretur, an vellet redire ad Concilium & ciuitatem Constantiensem: etiam si libenter vellet redire, an posset: quia forsan eum dux non vellet dimittere de manibus suis. Sed quidquid sit de hoc, idem dominus rex Romanorum obtulit se ad omnia mandata & præcepta Concilii, & in casu quo ipsi Concilio placeret, sibi papæ scribere, & eum rogare vt rediret, & dirigere saluum conductum iuxta deliberationem Concilii pro ipso papa & omnibus secum redire volentibus, & ante & post, dummodo redire vellet, & adimplere promissa. Etiam in casu, quo Concilium velit, obtulit se idem dominus rex paratum, quod vellet ire, & dare omnem operam ad reducendum ipsum papam, etiam ipso duce volente, vel nolente. Responsum fuit communiter per Concilium: Placet. Idem etiam dominus rex proposuit, qualiter misit exercitum suum gentes armorum contra ducem Austriæ versus & contra oppidum Schafhusen, in quo aliqui cardinales & curiales esse dicuntur. Dans in mandatis illustri principi Friderico burgrauio Nurembergensi capitaneo suo, vt mandaret dici dictis cardinalibus in Schafhusa existentibus, ceterisque curialibus, & aliis redire volentibus ad Constantiam ciuitatem, quod nomine ipsius regis dictis dominis cardinalibus & curialibus redire volentibus dare deberet saluum conductum, & eos facere conduci per gentes libere cum eorum personis, familia & rebus, ad ciuitatem Constantiam. Qui dominus Fridericus burgrauius iuxta commissionem misit dictis dominis cardinalibus & curialibus dici verbo, & in scriptis. Et ad ipsorum dominorum cardinalium notitiam deuento, rescripserunt ipsi Friderico burgrauio, quod non vellent saluum conductum suum, nec redire ad ciuitatem Constantiensem, neque etiam sequi dominum Ioannem papam XXIII: sed ire ad vrbem Romanam; & similis opinionis essent cardinales, qui essent Constantiæ. Protestans nihilo minus dominus rex, quod sit paratus dare ipsis cardinalibus & papæ, ac

quibuscumque redire volentibus saluum conductum suum iuxta deliberationem & ordinationem Concilii, & eos facere reduci per gentes suas libere ad præsentem ciuitatem Constantiensem, & nolentibus id habere, si quæ impressio, ac alii casus fortuiti & euentuales iis acciderint, velit esse excusatus. Super quibus omnibus & singulis a protonotariis & tabellionibus ibidem præsentibus petiit fieri publica instrumenta, præsentibus testibus supradictis. ANNO CHRISTI 1415.

Ad illud respondendo surrexit reuerendissimus pater dominus Franciscus cardinalis Florentinus nomine suo & aliorum dominorum cardinalium ibidem præsentium, dicens, quod domini cardinales qui remanserunt in ciuitate Constantiensi, omnes post recessum papæ de Constantia, ipsi existentes in palatio apostolico concordarunt in hoc: videlicet, quod si dominus noster papa vellet sequi viam quam obtulit, videlicet cessionis, ipsi vellent eum sequi & fouere prout tenerentur, & eum defendere & tueri in honore suo. Et in casu quo declinaret ab ea via, & non adimpleret promissa, vellent ab eo desistere, & remanere cum Concilio: & vsque huc non fuit ipsis visum iuxta eius scripta & dicta, quod declinaret in contrariam viam. propterea saluassent honorem suum de hoc, quod cardinales (vt dicitur & refertur) scripserunt, & dicunt de Schafhusa, quod non velint venire, neque sequi papam, sed ire Romam. Et quod eiusdem intentionis cardinales Constantiæ existentes existant, nihil constat sibi, neque aliis dominis cardinalibus Constantiæ existentibus, mirando satis, vnde huiusmodi relata procedant.

Vltimo fuit per eumdē dominum Andream electum Poznaniensem propositum, quod in vltima sessione fuit conclusum & deliberatum, quod nullus recederet, aut recedere deberet de Concilio non obtenta licentia, licet compertum sit contrarium, & quod aliqui recedunt in habitu dissimulato, & tunc fuisset petitum, licet non concluſum, quod executio contra tales ita recedentes deberet fieri per dominum regem, & pœna infligi, iuxta deliberationem præsidentis Concilio: fuit per ipsum Andream propositum & dictum, si adhuc placet illis, respondeat Concilium, Placet. fuitq; responsum per Concilium: Placet.

Super omnibus his per modum auisamenti propositis, & alias per modum supplicationum, &c. dictis & concluſis, hinc inde præfatus magister Henricus de Piro promotor huius Concilii, nomine & vt procurator nationis Germanicæ, petiit per reuerendos patres dominos sedis apostolicæ protonotarios & tabelliones quoscumque vnum & plura super his publicum & publica, instrumentum & instrumenta, ad perpetuam rei memoriam.

ANNO CHRISTI 1415. Quibus articulis, siue constitutionibus lectis, dictum Concilium eos & eas vniformiter approbauit & concluſit. Super quibus Henricus de Piro promotor & procurator ipſius Concilii, nomine eiuſdem Concilii petiit inſtrumentum.

SESSIO VI.

DIE Mercurii decima ſeptima menſis Aprilis ſupradicti, fuit ſeſſio generalis in cathedrali eccleſia Conſtantienſi ſupradicta celebrata: in qua primo, iuxta morem & ritum aliarum ſeſſionum, fuit celebratum officium de Spiritu ſancto per reuerendum patrem dominum Nicolaum archiepiſcopum * Gueznenſem, & cantatæ litaniæ ac orationes more aliarum ſeſſionum, cum euangelio: *Ego ſum paſtor bonus*. In qua ſeſſione fuit rex * Romanorum in inſigniis regalibus, cui aſſiſtebant domini Iordanus de Vrſinis, & Angelus Laudenſis, epiſcopi cardinales. Et eidem ſeſſioni præſidebat pro tunc reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, vicecancellarius, cardinalis Viuarienſis. Et aſcenderunt ambonem, in quo publicari ſolent conſtitutiones, & alia auiſamenta in Concilio, reuerendi patres epiſcopus Atrebatenſis pro natione Gallica, archiepiſcopus Rigenſis pro natione Germanica, Lichfeldenſis epiſcopus pro natione Anglicana, & abbas Florentinus pro natione Italica. Et de mandato Concilii fuerunt pronuntiati articuli ſequentes per dictum dominum Atrebatenſem.

*f. Gneſnen.

Ioan. 10.

* *Romanorum in ſuis inſigniis imperialibus, cum ſuis nobilibus: & eidem ſeſſioni præſidebat dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, cardinalis Viuarienſis, præſentibus octo aliis cardinalibus. Qua Miſſa finita, ac hymno, Veni creator Spiritus, & euangelio,* Ego ſum paſtor bonus, *&c.* Ioan. 10. *ſolenniter finitis, aſcendebat ambonẽ, in quo legi & publicari ſolent articuli & cõſtitutiones & alia auiſamenta proponenda in Concilio, epiſcopus Atrebatenſis pro natione Gallicana, archiepiſcopus Gneznenſis pro natione Germanica, Thomas Polcon ſedis apoſtolicæ protonotarius pro natione Angliæ, & abbas Florentinus pro natione Italiæ: & de mandato ſanctæ Synodi epiſcopus Atrebatenſis legit & pronuntiauit articulos alias per quatuor nationes deliberatos, huiuſmodi ſub tenore.*

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen. ANNO CHRISTI 1415.

Hæc sancta Synodus Constantiensis generale Concilium faciens, & ecclesiam catholicam repræsentans, in Spiritu sancto legitime congregata, ad consequendum facilius pacem & vnionem ecclesiæ Dei, decernit, declarat, ordinat, statuit, diffinit, vt sequitur.

Et primo decernit & declarat, procuratorium super renuntiatione papatus facienda per dominum Ioannem papam XXIII. per quatuor nationes huius sacri Concilii deliberatum & ordinatum, esse bonum, vtile & expediens pro vnione sanctæ matris ecclesiæ.

Item decernit & declarat, quod dictus dominus Ioannes papa XXIII. tenetur dare & facere dictum procuratorium, ad cedendum papatui pro bono vnionis & pacis ecclesiæ, iuxta formam schedulæ per ipsum oblatæ: cuius procuratorii tenor sequitur in hunc modum.

Procuratorium dandum per papam Ioannem XXIII. decretum per Concilium.

Ioannes episcopus seruus seruorum Dei.

Pridem ad laudem omnipotentis Dei, pacem & quietem totius populi Christiani, vnitatisque ecclesiæ consummationem, ac extirpationem præsentis schismatis, generali Constantiensi approbante Concilio, viam cessionis papatus libere obtulimus, illamque per nos fiendam cum effectu, promissione, voto & iuramento firmauimus, sicuti in quadam schedula per nos in sacro Concilio lecta latius continetur, & est talis.

Sup. sess. 2. Ego Ioannes papa XXIII. propter quietem totius populi Christiani profiteor, spondeo, promitto, voueo & iuro Deo & ecclesiæ & huic sacro Concilio, sponte & libere dare pacem ipsi ecclesiæ per viam meæ simplicis cessionis papatus, & eam facere & adimplere cum effectu iuxta deliberationem præsentis Concilii, si, & quando Petrus de Luna, Benedictus XIII. & Angelus de Corario, Gregorius XII. in suis obedientiis nuncupati, papatui quem prætendunt, per se vel procuratores suos legitimos simpliciter cedant, & etiam in quocumque casu cessionis vel decessus, aut alio, in quo per meam cessionem poterit dari vnio

ANNO CHRISTI 1415. ecclesiæ Dei ad extirpationem præsentis schismatis. Ne autem prouentus tanti boni quibusuis sortis humanæ casibus impediri valeat, aut modo quolibet retractari, sed expedite desideratum producat effectum, quod desideriorum nostrorum maximum est, ad dictam cessionem & renuntiationem faciendam in omni casu in dicta schedula præfatæ obligationis nostræ comprehenso, procuratores nostros & nuntios speciales in plenaria libertate & securitate constituti, sponte & ex nostra mera liberalitate constituimus & ordinamus tales & tales, & ex ipsis quoslibet duos, ipsisque ex eis quibuslibet duobus cedendi & renuntiandi nostro nomine & pro nobis papatui concedimus omnimodam auctoritatem, facultatem & potestatem, ita quod occupantis conditio melior non existat, nec per occupationem aliorum potestas impediatur. Et quod duo quicumque ex dictis procuratoribus constitutis, siue aliis contradicentibus, ignorantibus & irrequisitis, & coram nobis præsentibus, & cessionem personaliter facere volentibus, vel quod per alios quam per nos renuntiatio fieret, quomodolibet contradicentibus, vti eodem procuratorio possint, valeant & debeant ipsius renuntiationis actum expedire, paciscentes & extunc contrahentes pacto & contractu irreuocabilibus, cum sancta vniuersali ecclesia, & hoc sacro Constantiensi Concilio, ipsam vniuersalem ecclesiam repræsentante: promittentes, vouentes & iurantes Deo & ecclesiæ, & dicto sacro Concilio, quod nunquam dictos procuratores, aut eorum aliquem, & potestatem illis modo præmisso concessam, ex quauis occasione & causa orta vel oritura, etiam a iure expressa, & propter quam causam vel causas constitutus procurator reuocatur, tacite vel expresse reuocari potest vel possit, directe vel indirecte, reuocabimus; nec ipsum procuratorium ratione formæ aut personarum constituendarum, vel constitutarum, impugnabimus: nec contra ipsum procuratorium, aut personas constitutas in eodem, quoquo modo, de iure vel de facto, in iudicio vel extra excipiemus: quodque non diximus aut fecimus, nec dicemus aut faciemus in futurum, vel directe vel indirecte, quo minus dicti procuratores potestate sibi data in eodem procuratorio, iuxta eius teno-

rem libere vti possint & valeant, renuntiantes expresse omnibus exceptionibus & iuribus, quæ nobis competere possent de iure vel de facto, in præsenti vel in futuro, circa reuocationem, annullationem, inualidationem procuratorii & procuratorum huiusmodi: quas quidem exceptiones & iura nolumus in hac parte aliqualiter nobis suffragari. Et huiusmodi constitutionem & formam procuratorii, nec non renuntiationem per duos ex eis (vt præmittitur) fiendam, valere volumus & statuimus, non obstantibus quibuscumque excommunicationis, suspensionis, & aliis inhabilitudinis sententiis, a iure, a nobis, vel alio quocumque in eos, vel eorum aliquem, quacumque auctoritate vel causâ promulgatis, seu promulgandis, quibus forsan nunc, vel tempore cessionis & renuntiationis huiusmodi, seu interim procuratores huiusmodi, seu aliqui eorumdem sunt vel erunt ligati, quos & quorum quemlibet ad huiusmodi procuratorium accipiendum, & prædictam renuntiationem faciendam, absoluimus & habilitamus per præsentes, non obstantibus etiam aliis contrariis quibuscumque: volentes, quod renuntiatio huiusmodi per eos fienda perinde valeat, ac si cessionem huiusmodi personaliter feciſſemus: supplentes etiam de plenitudine apostolicæ potestatis omnes defectus in hac nostra constitutione procuratorum, si qui interuenerint; ita quod huiusmodi procuratores per quascumque clausulas, etiam contra naturam constitutionis procuratorum in ea expressas, ipsi & eius effectui nociuas aut inutiles, seu in ipso vtiles & necessarias non expressas, sed deficientes, cuiuscumque tenoris vel effectus existant, nequeat quoquo modo impugnari, sed firmum & validum in omnibus & per omnia existat, ac si in eo clausulæ necessariæ vel vtiles existerent expressæ: quod quidem procuratorium, quo ad totalem eius effectum, firmum & validum volumus remanere: quodque ad clausulas huiusmodi obseruandas, quæ essent contra naturam constitutionis procuratorum, si quæ essent appositæ, nos ex certa scientia, omni via & modo, quibus melius possumus, promittimus, iuramus, & obligamus Deo & ecclesiæ, ac dicto Concilio, declarantes ac statuentes ex superabundanti ipsa iura in quantum volunt, concedunt, aut fauent, procura-

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. torem vel procuratores ex certis cauſis, vel alias reuocari poſſe, vel irreuocabiliter non conſtitui ea, quantum ad caſum prædictum expreſſe, & ex certa noſtra ſcientia, cum hic agatur de ſtatu vniuerſalis eccleſiæ, & pace, ac publica vtilitate totius Chriſtianitatis, volumus locum non habere, nec præiudicium aliquod afferre. Nec nos per præmiſſam procuratorii conſtitutionem, ab obligatione qua fuimus adſtricti ad renuntiationem papatus facere iuxta deliberationem dicti ſacri Concilii, in quocumque caſu in dicta ſchedula obligationis noſtræ comprehenſo, volumus quomodolibet liberari: quinimo illam in ſuis integritate, robore & firmitate perſiſtere & permanere, quouſque per ceſſionem vel deceſſionem huiuſmodi, aut alium caſum quemcumque in prædicta ſchedula noſtræ obligationis comprehenſum, vnio perfecta fuerit in eccleſia ſancta Dei. Et ſi quouis modo contingeret, huiuſmodi procuratorium aut procuratores reuocare, etiam cum adiectione harum dictionum, videlicet, de fratrum noſtrorum ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium conſilio & aſſenſu, ſeu ipſum procuratorium, ſeu procuratores ipſos inualidare, impugnare, aut annullare, ſeu contra ipſum procuratorium vel procuratores, de iure vel de facto, & ex quauis cauſa vel occaſione excipere, ſeu ipſos procuratores directe vel indirecte, quo minus iuxta tenorem ipſius procuratorii poteſtate, auctoritate & facultate ſibi data libere vti valeant, poſſint & debeant, impedire, in omnibus & ſingulis caſibus prædictis exnunc prout extunc, ipſi papatui cedimus & renuntiamus ipſo facto, & deinceps pro non papa haberi ab omnibus Chriſti fidelibus volumus penitus & decernimus, abſoluentes exnunc a iuramento fidelitatis & obedientiæ debito ligamine omnes & ſingulos dictæ Romanæ eccleſiæ cardinales, nec non patriarchas, primates, archiepiſcopos, epiſcopos, prælatos, ac noſtros & ſedis apoſtolicæ officiales, ac etiam noſtros familiares & officiarios Romanam curiam ſequentes, & quoſcumque alios eccleſiæ fideles, eccleſiaſticos & ſæculares, cuiuſcumque ſtatus, gradus vel conditionis exiſtant, ac etiam totum populum Chriſtianum, quos etiam tenore præſentium abſoluimus, & vltra præmiſſa promittimus habere ratum & gratum, quidquid per prædictos procurato-

res, aut eorum duos, actum, gestum, factumve fuerit in præmissis, seu aliquo præmissorum, firmiter habiturum sine aliqua contradictione. Datum &c. ANNO CHRISTI 1415.

Quod papa constituat in procuratorio personas infra scriptas.

Item decernit, ordinat, diffinit & declarat, quod dictus dominus Ioannes papa in dicto procuratorio ad dictam suam renuntiationem faciendam, præter alios quos constituere velit, constituat procuratores suos personas infra scriptas. Et primo pro natione Gallicana, dominos Theobaldum archiepiscopum Bisuntinum, Guillermum episcopum Ebroicensem, Ioannem episcopum Gebennensem, magistrum Benedictum * Gentiam, magistrum in theologia, ordinis sancti Benedicti. Pro natione Italica, Pileum archiepiscopum Ianuensem, Antonium episcopum Concordiensem, Iacobum episcopum Adriensem, & Iacobum episcopum Taruisinum. Pro natione Anglicana, Nicolaum episcopum Bathonensem, Robertum episcopum Saresbirensem, Ioannem episcopum Lichfeldensem, Thomam abbatem sanctæ Mariæ extra muros Eboracenses, ordinis sancti Benedicti. Pro natione Germanica, Ioannem archiepiscopum Rigensem, Ioannem episcopum Lutomuslensem, Petrum episcopum Ripensem, Andream electum Poznaniensem. Omnes constituat, vel saltem de qualibet natione duos. *Genciani

Concilium deputat legatos ad requirendum papam super procuratorio faciendo.

Item deputat dicta sancta Synodus, ac constituit & ordinat ex parte huius Concilii suos legatos infra scriptos. De dominis cardinalibus, reuerendissimum patrem dominum tituli sancti Marci, & Florentinum, cardinales. Pro natione Gallicana, * Theobaldum episcopum Carcassonensem, Ioannem * Datani in theologia, Iacobum de Spars in medicina, magistros. Pro natione Italica, episcopum Feltrensem, abbatem sanctæ Mariæ de Florentia. Pro natione Germanica, Conradum abbatem Pinganiensem, Lambertum de Stipite, decretorum doctores, ordinis sancti Benedicti. Pro natione Anglicana, Thomam Poltensem Protonotarium sedis apostolicæ, Bernardum *Gerardum *Datum

ANNO CHRISTI 1415. nardum de Planhea decretorum doctorem, ordinis sancti Benedicti, ad dictum dominum Ioannem papam XXIII. ad petendum & requirendum ex parte dicti Concilii, quod constituat procuratores ad renuntiandum papatui, infra duos dies, postquam fuerit requisitus, & procuratorium ad dictam renuntiationem faciat & expediat pro bono vnionis & pacis ecclesiæ, sub dicta forma, & sub bulla.

Quod prælati prædicti requirant papam, quod veniat ad Concilium.

Item decernit & ordinat, quod dicti legati ipsum Ioannem papam exhortentur, & requirant ex parte sacri dicti Concilii, vt veniat ad hanc ciuitatem Constantiensem, siue ad villam Vlmæ, aut ad villam Rauenspurg, vel ad ciuitatem Basileensem, ad tractandum & perficiendum per eum, quantum in eo, omnia & singula quæ expedire videbuntur pro vnione & reformatione ecclesiæ, per hoc sacrum Concilium deliberata & deliberanda.

Quod dicti legati portent papæ securitates debitas.

Item quod dicti legati securitates debitas ex parte huius sacri Concilii, & sereniſſimi principis domini regis Romanorum, ipsi domino Ioanni papæ portent, & cum effectu realiter illi offerant atque tradant, casu quo iuxta præmissa ad alterum de dictis locis cum effectu accedat.

Item quod dictus dominus Ioannes papa promittat & iuret vnum de prædictis locis eligere infra duos dies, post requisitionem super hoc eidem faciendam computandos, & infra decem dies a tempore dictæ requisitionis, ad dictum locum per eum eligendum accedere, & abinde non discedere sine consensu dicti Concilii, vel quousque præmissa fuerint cum effectu adimpleta. Et in casu quo oppositum faceret, recedendo sine consensu dicti Concilii, vel præmissa non adimplendo, extunc prout exnunc consentiat per bullam haberi pro non papa, &c. cum clausulis opportunis. Et si non consentiat, tunc propter hæc & multa alia procedatur contra eum, tamquam contra

notorium fautorem huius schismatis, & suspectum hæreticæ prauitatis, vt fuerit iuris & rationis. ANNO CHRISTI 1415.

Quod supersedeatur a processu contra papam, donec habeatur responsio.

Item quod pendentibus istis, supersedeatur de citatione & processu contra eum faciendo, donec super præmissis habeatur eius responsio, dummodo saluusconductus ducis Austriæ in forma petita infra horam sessionis diei crastinæ, quæ erit Iouis decimaoctaua præsentis mensis Aprilis, pro dictis legatis & cardinalibus mittendis habeatur. Et si non habeatur infra dictum terminum, decernatur citatorium per edictum, & alias procedatur contra dictum dominum Ioannem papam, vt fuerit rationis.

Si papa adimpleuerit præmissa, cessabitur a citatione.

Item quod in casu quo dictus dominus Ioannes papa pro bono pacis & vnionis ecclesiæ præmissa adimpleuerit cum effectu, & dictum sacrum Concilium super eisdem contentauerit, cessabitur a citatione & processu, & agetur secum de securitate & prouisione status eius cum omni caritate & honestate.

Quod dominus vicecancellarius signet supplicationes consistoriales, partibus auditis.

Item decernit, diffinit & ordinat dicta sancta Synodus, quod dominus cardinalis Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ vicecancellarius, supplicationes consistoriales de iustitia, partibus auditis, & alias vt in talibus in publico consistorio est fieri solitum, signet & expediat: quod si non fecerit, procedatur contra eum, vt fuerit rationis.

Dantur commissarii contra Ioannem Hus.

Item quod in materia fidei contra Ioannem Hus auctoritate huius sacri Concilii procedant archiepiscopus Ragusinus pro natione Italica, pro natione Germanica episcopus * Flebbiensis, magister Vrsinus Taluenda pro natione Gallicana, magister Guillermus Comes

* *f.* Frisingen. *al.* Frebbien. *al.* Sleswicen.

Anno Christi 1415. pro natione Anglicana, in sacra pagina magistri, causam dicti Ioannis Hus & suorum sequacium examinando, & in illa procedendo vsque ad diffinitiuam sententiam inclusiue.

Commissarii prædicti recipiant relationem dominorum cardinalium.

Item quod prædicti commissarii recipiant relationem dominorum cardinalium, Cameracensis tituli sancti Marci, & Florentinensis, de processu facto super condemnatione librorum & articulorum, tam quadraginta-quinque in Parisiensi & Pragensi, quam etiam ducentorum sexaginta in Oxoniensi, studiis facta: nec non super condemnatione memoriæ Ioannis Vuicleff, ac confirmanda sententia lata in Concilio Romano super condemnatione & combustione librorum prædicti Ioannis Vuicleff: & relationem super præmissis faciant nationibus & huic sacro Concilio, quam citius commode illam facere poterunt.

Decernitur citatio contra Hieronymum de Praga.

Item decernit dicta sancta Synodus citationem contra Hieronymum de Praga de hæresi infamatum, quodque dicta citatio contra eum exequatur in forma quæ sequitur.

Sacrosancta Constantiensis Synodus generale Concilium faciens, in Spiritu sancto fideliter congregata, vniuersalem ecclesiam militantem repræsentans, Hieronymo de Praga, qui se magistrum in artibus quam plurimorum studiorum fore scribit & prætendit, quæ recta sunt, ad sobrietatem, & non amplius sapere quam oportet. Scriptum quoddam tamquam ex tui persona affixū in portis ecclesiæ ciuitatis Constantiensis, alias die Dominica qua cantabatur in ecclesia dei, Quasi modo geniti, ad nostram notitiam noueris peruenisse, in quo tuis obtrectatoribus crimina erroris & hæresis tibi obiicientibus, te asseris publice responsurum, de quibus apud nos multipliciter infamatus existis, & præsertim de doctrina Ioannis Vuicleff, nec non aliis doctrinis catholicæ fidei obuiantibus, dummodo ad veniendum tibi saluus & secu- *Rom.* 18.

rus conductus præbeatur. Et quia noſtrum principalius intereſt, capere vulpeculas vineam Domini ſabaoth conantes demoliri, idcirco perſonam tuam tamquam de multorum errorum doctrina temeraria aſſertione ſuſpectam, & multipliciter diffamatam, euocamus & citamus præſentium ſub tenore, quatenus infra terminum quindecim dierum a data præſentium computandorum, quorum quindecim dierum, quinque pro primo, quinque pro ſecundo, & reliquos quinque dies pro tertio & peremptorio termino, ac monitione canonica tibi præfigimus & aſſignamus in publica ſeſſione huius ſacri Concilii, ſi ipſo die ſeſſio fuerit celebrata; alias prima die ſequenti, qua ſeſſionem eſſe contigerit, compareas ſecundum tenorem prædicti tui ſcripti, reſponſurus ad ea quæ tibi aliquis vel aliqui in cauſa fidei voluerit obiicere, recepturus & facturus in omnibus iuſtitiæ complementum, ad quod a violentia, iuſtitia ſemper ſalua, omnem ſaluum conductum noſtrum, quantum in nobis eſt, & fides exigit orthodoxa, præſentium tenore offerimus, & etiam plenius aſſignamus: certificantes, quod ſiue in dicto termino compareas, ſiue non, nihilo minus contra te per ipſum ſacrum Concilium, vel eius commiſſarios, vel commiſſarium, lapſo termino ſupra dicto, procedetur, tua contumacia in aliquo non obſtante. Datum Conſtantiæ in ſeſſione Concilii generalis decima ſeptima die menſis Aprilis, ſub ſigillis præſidentium quatuor nationum. *Cant. 2.* ANNO CHRISTI 1415.

Contra famoſe libellantes.

Item inhibet hæc ſancta Synodus omnibus, cuiuſcumque ſtatus, gradus, dignitatis vel conditionis exiſtant, ne libellos famoſos per ſe vel per alium, ſeu alios, faciant contra quemcumque in hac ciuitate Conſtantienſi exiſtentem, ſub pœna excommunicationis, quam, monitione canonica præmiſſa, contra facientes contrarium fert in his ſcriptis, etiam ſub pœna carceris. Quodque contra tales qui in præmiſſis culpabiles ſeu infamati reperientur, procedatur auctoritate huius ſacri Concilii, vt fuerit rationis.

Anno Christi 1415.

Concilium decernit literas missiuas per mundum, informatorias de gestis synodalibus.

Item decernit sancta Synodus, literas missiuas ad dominos reges, principes & vniuersitates per nationes huius sacri Concilii ordinatas & ordinandas, quam citius fieri poterit fore mittendas, sub sigillis quatuor prælatorum & quatuor nationum præsidentium.

Post quorum articulorum publicationem fuit petitum per dictos dominos, Atrebatensem & alios sibi assistentes, an placerent. Et fuit responsum per omnes, nemine discrepante, Placet, approbando. Et promotor Concilii petiit instrumenta fieri. Dominus vero vicecancellarius, quantum ad articulum eum contingentem, respondit, quod vellet signare commissiones de iustitia, sed non quæ contra ius scriptum.

Quibus factis & auditis, prouidus vir magister Henricus de Piro promotor præfatus, nomine Concilii & nationum, ac omnium quorum interest, super omnibus lectis, publicatis & approbatis, ordinatis atque diffinitis, petiit sibi fieri per nos protonotarios sedis apostolicæ, ibidem de quatuor nationibus, videlicet Iacobum Rodini de Ianua pro natione Italica, Thomam * Polcon *pro natione Anglicana, Benedictum præpositum Albæ regalis pro natione Germanica, & Joannem de Ternubio pro natione Gallicana, existentes, ceterosque notarios quatuor nationum, & alios tabelliones publicos, vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus ibidem illustribus & magnificis viris dominis Rompoldo duce Silesiæ, Ioanne Jacobo filio marchionis Montisferrati, Friderico comite de Oetingen, Alberto pincerna de Suiden barone, Joanne de vicecomitibus de Mediolano, ambasiatoribus regis Angliæ, Noruegiæ,* * Sueciæ *& Daciæ, Poloniæ, Franciæ, Cypri, & aliis, &c.*

Subsequenter vero venerabilis & circumspectus vir dominus Benedictus magister theologiæ, ordinis sancti Benedicti, vnus de ambasiatoribus vniuersitatis studii Parisiensis, ascendebat dictum ambonem, vbi huiusmodi decreta siue publicationes per Concilium fieri solent: & legebat ibidem certas literas missiuas directas, videlicet vnam Concilio, aliam ambasiatoribus præfatæ vniuersitatis. In qua fuit insertus tenor alterius literæ missiuæ directæ papæ Ioanni per eamdem vniuersitatem, quorum tenores inferius sunt in-

ANNO CHRISTI 1415.

ſerti: Recommendans nihilo minus vniuerſitatem prædictam Concilio memorato, offerens eamdem ad beneplacitum & confortationem Concilii memorati. Tenor vero literarum miſſiuarum ambaſiatoribus vniuerſitatis Pariſienſis directarum ſequitur, & eſt talis.

Venerabilibus & eruditis viris noſtris fidelibus & ſincere dilectis nuntiis ad ſacrum generale Concilium Conſtantienſe noſtra ex parte deſtinatis. Grauiter & cum magna cordis acerbitate ferimus, venerabiles viri, magiſtri & amici dilectiſſimi, ſanctiſſimi domini noſtri diſceſſum. Nihilo minus ſua vota atque iuramenta amplectentes, & ea omni ſtudio proſequi volentes, eidem domino noſtro ſcribimus in forma quæ ſequitur: Pacem eccleſiaſticam, beatiſſime pater, tot annis totque laboribus & expenſis quæſitam, per veſtram ſapientiam atque caritatem videtur operatura diuinitas, ſi ſacri Conſtantienſis Concilii ac veſtræ ſanctitatis idem fuerit animus pariter & affectio. Neque tantum valebit diuidentis malignitas, quin vobis in vnum conuenientibus, Spiritus ſanctus animos fidelium in pacem agat & vnitatem: cuiuſmodi concordiæ non ſine diuino motu nuper dedit ſtudioſam operam veſtra ſanctitas, cum eccleſiæ ſanctæ dare pacem per viam puræ & ſimplicis ceſſionis, aliis per Piſanum Concilium de papatu electis ſimiliter cedentibus, ac etiam in quocumque caſu haberi poſſit vnio, ſpopondit, iurauit & vouit. In quo patuit affectus religioſæ pietatis, & veri patris ad filios debita compaſſio. Nam ſi vera mater
3. Reg. 3. *probatur per Salomonem, quod maluit materno carere titulo, quam puerum permittere funeſtæ ſectioni: quanto magis ſummus pontifex paternam affectionem patefecerit, ſi eccleſiæ iam diu lamentabiliter diuiſæ redintegrationi ſuum dominatum poſthabuerit, atque præſidentiam. Itaque non modo cum mente & intentione ſacri Concilii, verum etiam cum piis deſideriis totius Chriſtianitatis & cunctorum mortalium, quos nulla iſtic agitat veſania, his votis atque iuramentis veſtra ſanctitas videtur egiſſe. Non quod in hoc facto electis de papatu ſit deferendum, quamuis & eorum animos in Domino lucrifacere ſatagere debetis: ſed quia tot populis & regnis ac nationibus illos ſequentibus, & fortaſſis in alterationem immenſæ diſcrepationis alias venturæ, conſuli oportuit: quorum ſalutem veſtræ præſidentiæ in veſtris votis & iuramentis prætuliſſe videmini. Quod ſi operis ab affectu probatum proſecutumque fuerit, quamdiu terrenum orbem mortale genus attollet, veſtras laudes celebrabit omnis ætas. Et pro abdicatione honoris momenta-*

ANNO CHRISTI 1415. nei, cum merito præmii sempiterni erit vobis paratum nomen ceteris longe glorioſius. Verum, beatiſſime pater, in hac re nos vnus mouet ſcrupulus, quod audiuimus veſtram ſanctitatem a Conſtantia Schafhuſam ſeceſſiſſe. Non enim eſt ille locus potior ad amplitudinem ſacri Concilii ad tantam rem gerendam: deinde Conſtantia per veſtram ſanctitatem fuit electa, & per veſtram obedientiam humiliter recepta, ceteris etiam gratior videbatur, vtpote grauis, locuples, ornata ciuitas. Nec videtur quomodo tali vulneri medelam afferre poſſit hæc mutatio. Poſtremo in ea vrbe veſtra ſanctitas habebat amantiſſimum, Chriſtianiſſimum & inuictiſſimum imperatorem, qui tranquillitatem & ſecuritatem præſtare poterat, & iniurias omnes propulſare. Habebat ſacrum collegium cardinalium, quod non modo pro ſecuritate veſtra, verum etiam pro honore veſtro atque gloria vſquequaque decertaſſet. Habebat denique totam eccleſiam ſibi obedientem, longe ceteros ſuperantem. In qua erat non minima Galliarum natio, quæ non minimo quidem verbo veſtram ſanctitatem offendi permiſiſſet. Vbinam igitur, ſanctiſſime pater, perſona veſtra celebrius, ſecurius atque deuotius tractabitur, quam in vrbe vobis deuota, per vos electa, cum eccleſia veſtra, cum imperatore Chriſtianiſſimo, & cum ceteris de veſtris votis & iuramentis ſanctiſſimis veſtræ clementiæ omni die congratulantibus? Non eſt aliquis tam ignarus rerum, tam rudis in re Chriſtiana, tam nihil vnquam de publica pace ac ſalute cogitans, quin intelligat, vbi in ſacramento pacis dandæ manebit ſanctitas veſtra, Concilium ſacrum ac eius partes vniuerſas omnem reuerentiæ cultum, quem mortalem mortali præſtare fas eſt, veſtræ perſonæ præbituras. Poſtea cogitet ſanctitas veſtra, clementiſſime pater, quid eſt in tractatu quærendæ pacis a ſacro Concilio diſcedere, quid diſſidere. An primum ſuſpectum? an ſecundum damnatum? Et ſi probabilis diſcedendi caperetur occaſio, nulla tamen inueniretur diſſidendi. Quod ſi hoc velle quiſquam videbitur oppugnantium, viderit ne ſacri Piſani Concilii validius callidi ſentiant inconcuſſa fundamenta. Abſit, beatiſſime pater, vt in tanta re ſanctitas veſtra a ſacro Concilio diſcordet: hoc enim eſſet ab eccleſia Dei diſcordare. Abſit a gloria nominis veſtri, quod ſacrum Concilium ſine præſentia veſtra rem tam grandem tractet vel terminet. Veſtri eſt, ſanctiſſime pater, vt nullum in hac re habeatis priorem, nec perſeuerando fortiorem. Propterea ſupplices veſtram ſanctitatem oramus, & per ſanctam eccleſiam, extra quam qui ſe ponit, ſe perdit, obſecramus, ac etiam per pacem aſperſionis ſanguinis Ieſu Chriſti

vos, pater, obtestamur, vt viscerum misericordiæ Dei nostri memores, in sacris votis & iuramentis vestris maneatis, & Constantiam ad vestros fratres & filios deuotissimos, imo ad ecclesiam Dei & vestram redeatis, ouili dominico papatus ambitione & dominandi libidine turpiter diuiso, pacem vniuersalem cum consilio ecclesiæ illic congregatæ daturi. Nec in hoc adduxerit sanctitatem vestram male consulentis pernicies, vt occasione talis discessus, vel quæsitæ dilationis complendi iuramenti, pax vniuersalis per diem retardetur: nec prælatis sumptibus & tædio confectis, ac sancta Synodo dissipata, tantarum rerum volumina rupta compage diffluant, maiori postea periculo reuocanda: imo properet sanctitas vestra sacræ Synodi consiliis acquiescere, & eius conclusiones executioni feliciter demandare. Vestram sanctitatem, &c. Et quia de Constantiensis Concilii fortitudine ac perseuerantia gerimus in Domino fiduciam, cum quo sumus firmiter processuri, speramus vestris laboribus in melius reuocari Concilium, vnite ad hanc pacem quæsitam feruentius laborare, atque ex fortuna non optata consequi finem optatiorem. Vnde vos hortamur maiori incumbere labori, & hanc nostram mentem literis præsentibus insertam, vniuersis patefacere, & nobis sæpius quæque supra hoc grata rescribere. Dirigat mentes & personas vestras, & conseruet Altissimus feliciter. Datum Parisiis in congregatione nostra generali, apud sanctum Bernardum super hoc specialiter celebrata, die secunda mensis Aprilis. ANNO CHRISTI 1415.

Rector & vniuersitas studii Parisiensis.

Litera missiua vniuersitatis Parisiensis, destinata archiepiscopis, episcopis & doctoribus Italicæ nationis.

FELICITER ecclesiæ successisse Dei, reuerendissimi patres & domini, nuper existimauimus, cum & Deo volente & vobis pro debito vocationis vestræ coagentibus, dominus noster summus pontifex viam vouit cessionis, atque iurauit. Hinc in tanta animorum alacritate Deo gratias egimus, ac tanta deuotione in sacrum Constantiense Concilium fuimus permoti, vt hoc diuinum Concilium arbitraremur. Vnde magis miramur, quod dominus noster ab eo modo tali discesserit, præsertim cum ex eo fuerit cum summa laude ecclesiæ Dei fructum amplissimum allaturus: nec venit in mentem nobis, istum discessum posse præstare vnionis incrementum. Equidem, reuerendissimi patres, ex multis papatum vel ambientibus,

vel

Anno Christi 1415. *vel occupantibus, bona verba sæpe audiuimus, sed postea conatus eorum percepimus pollicitis obuiantes: non quod istud de sanctissimo domino nostro cogitet nostra filialis deuotio, sed quia inniti debemus, ne minima quidem macula schismatis ab aduersariis sibi posset impingi. Cognoscitis quantum sit periculum, in tractatu pacis ecclesiasticæ papam a Concilio generali discedere; quantum nefas, ab eo dissidere. Propterea egregiam nationem velimus exoratam in Domino, vt in Concilio generali Constantiensi persistat, domino nostro ad Concilium generale redire persuadeat, ac vota & iuramenta domini nostri amplectentes, pacem ecclesiasticam, nulla subterfugiendo discrimina, prosequatur. Eamdem nationem vestram præstantissimam tueatur summa æternitas. Scriptum in congregatione nostra generali apud sanctum Bernardum super hoc specialiter celebrata, secunda die mensis Aprilis.*

Subscriptio literæ.

Benevoli vestri rector & vniuersitas studii Parisiensis.

* Superscriptio

** Subscriptio prædictæ literæ.*

Reuerendissimis in Christo patribus, archiepiscopis, episcopis, doctoribus, & aliis dominis Italicam nationem in sancta & vniuersali Synodo Constantiensi repræsentantibus.

SESSIO VII.

Anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, indictione octaua, & domini nostri, domini Ioannis diuina prouidentia papæ XXIII. anno quinto, die Iouis secunda mensis Maii, fuit sessio generalis in ecclesia Constantiensi maiori supradicta, ad hoc deputata mane hora Tertiarum, in qua fuit serenissimus princeps Sigismundus rex Romanorum & Hungariæ, &c. cum suis insigniis regalibus, & nobilibus in prædictis sibi seruientibus, & in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis, cardinalis Viuariensis. *Et domini, Angelus Laudensis & Jordanus de Vrsinis cardinales, ipsi domino regi nomine dictorum cardinalium assistebant. Et antequam aliquid fieret, more solito* fuit cantata Missa de Spiritu sancto per reuerendum patrem dominum Ioannem archiepiscopum Ragusinum: qua cantata, legebantur litaniæ, & *fuit officium litaniarum cum introitu, Exaudi nos Domine, &c. collectis & hymno,*

cetera, more aliarum seſsionum. *Veni creator Spiritus, & aliis orationibus more aliarum seſſionum, deuote dictum & cantatum. Præsentibus ibidem reuerendiſſimis patribus, Blanda Placentino, Guilielmo ſancti Marci, Landulpho Barenſi, Amadeo Salutiarum, Ludouico de Fliſco, & Franciſco Florentino, cardinalibus, vltra alios tres cardinales * præſidentibus & aſtantibus nominatos.* ANNO CHRISTI 1415.

* al. pro præſentibus & aſt.

Quibus quidem peractis, procedendo ad vlteriora, reuerendi patres, Pileus archiepiſcopus Ianuenſis ad legendum & publicandum quæ legenda & publicanda erant, ad approbanda ea per Concilium: ad approbandum vero eadem, Ioannes patriarcha Antiochenus pro natione Gallicana, Antonius epiſcopus Concordienſis pro natione Italica, Ioannes archiepiſcopus Rigenſis pro natione Germanica, & Thomas Guillermus abbas ſanctæ Mariæ extra muros Eboraci pro natione Anglicana, deputati per quatuor nationes, aſcenderunt ambonem, *ſiue locum, in quo publicationes, declarationes, ordinationes, ſiue ſententiæ more ipſius Synodi legi & publicari ſolent, pro hac vice ad infra ſcripta publicanda, legenda, reſponſiones dandum, & ordinanda, per nationes quatuor prædictas deputati. Quibus dominis (vt præfertur) nomine Synodi ibidem exiſtentibus, prouidi viri magiſtri Henricus de Piro & Ioannes de Scribanis de Placentia, tamquam promotores, inſtigatores, ſiue procuratores dictæ Synodi, ipſo Henrico loquente, accuſarunt contumaciam cuiuſdam Hieronymi de Praga, alias citati, & non comparentis, neque in huiuſmodi cauſa, quæ contra eum commiſſa extitit, ſuper ſibi obiiciendis, & materiæ fidei reſpondentis, ſiue in cauſa huiuſmodi vlterius, prout iuris fuerit procedere, procedique videre curantis, accuſarunt: ipſumque contumacem reputari petierunt, & in eius contumaciam citationem alias contra eum decretam repetierunt, eamque cum eius executione facta in valuis certarum eccleſiarum ciuitatis Conſtantienſis factis, & in ſcriptis reduxerunt. Eumdemque Hieronymum de Praga vlterius citari mandare per audientiam publicam literarum contradictarum Romanæ curiæ, per ſanctam Synodum inſtanter poſtularunt. Quam quidem citationem & vlteriorem proceſſum reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, tamquam præſidens, & tota Synodus, nemine diſcrepante, ipſi Henrico de Piro promotori, inſtigatori, ſyndico & procuratori id petenti conceſſerunt atque*

Anno Christi 1415. *decreuerunt, & eam ad proximam seßionem fieri voluerunt.*

Quibus citatione & processu decretis, iidem magistri Henricus de Piro & Ioannes de Scribanis, nomine quo supra, exposuerunt, quantis periculis præsens schisma ecclesiam Dei lacerauit, & fidem catholicam non in modico diminuebat: quod tamen sperabatur extingui, & pax dari ecclesiæ per vota, promissiones & iuramenta domini Ioannis papæ XXIII. in præsenti Concilio Constantiensi facta; licet idem Ioannes papa in reprobum sensum datus, de loco Concilii & præsenti ciuitate Constantiensi, vt dictum schisma diutius nutriret & foueret, noctis tempore habitu transformato, in scandalum & vituperium totius ecclesiæ & fidei catholicæ siue orthodoxæ diminutionem, fugiebat, se successiuis temporibus ad diuersa loca declinando, cum hoc omnia mala quæ dici & excogitari possint, committendo, prout hæc & alia in quadam papyri petitionum schedula, quam ibi in suis tenebat manibus, eamque de verbo ad verbum perlegit, plenius continentur. Quapropter vt prouideatur de remedio opportuno, idem magister Henricus sibi citationem personalem per edictum contra dictum Ioannem papam XXIII. eiusque fautores, receptatores & sequaces, legitimam, & per simile edictum in Romana curia affigendum, per sanctam Synodum in Spiritu sancto legitime congregatam, decerni & concedi postulauit: & vlterius dari & decerni eidem Ioanni papæ ad comparendum, & aliis comparere volentibus, per eamdem Synodum & illustrissimum regem Romanorum ibidem præsentem, prælibatum saluumconductum. Quos quidem saluumconductum & citationem reuerendi patres domini, patriarcha Antiochenus pro natione Gallica, Antonius episcopus Concordiensis pro natione Italica, Ioannes archiepiscopus Rigensis pro natione Germanica, & Thomas abbas sanctæ Mariæ extra muros Eboracenses pro natione Anglicana, præfati, loco quo supra iudiciali concesserunt & decreuerunt, videlicet ad nouem dies post executionem, ipsamque citationem fieri voluerunt in formam publici instrumenti cum subscriptionibus quatuor notariorum quatuor nationum, & sigillis quatuor prælatorum dictarum quatuor nationum muniri & corroborari. Serenissimus vero Romanorum rex præfatus dixit, quod placet, quod detur sibi saluusconductus nomine sui & Synodi, & ea protestatione, in quantum idem dominus rex tenetur sibi dare de iure & seruare sibi saluum conductum sibi datum, & non alius. Protestatione domini regis facta.

Henricus de Piro promotor Concilii, petiit decerni & concedi per ipſam Synodum citationem contra Ioannem papam & eius fautores, &c. Et vlterius eidem Ioanni papæ ad comparendum, & aliis comparere volentibus, per eamdem Synodum, & illuſtriſſimum Romanorum regem ibidem præſentem, ſaluumconductum concedi. Quibus conceſſis verbo per totam Synodum & Romanorum regem, dictus reuerendiſſimus pater dominus Pileus archiepiſcopus Ianuenſis legebat citationem decretam contra Ioannem papam & ſuos ſequaces ac receptatores, huiuſmodi ſub tenore. ANNO CHRISTI 1415.

Tenor citationis contra Joannem papam XXIII.

Sacroſancta Conſtantienſis Synodus generale Concilium faciens, & eccleſiam catholicam repræſentans, in Spiritu ſancto legitime congregata, vniuerſis Chriſti fidelibus vnionem & pacem eccleſiæ, ac gaudium ſempiternum.

Pridem poſt clandeſtinum receſſum domini Ioannis papæ XXIII. ab hac ciuitate Conſtantienſi, & hoc ſacro generali Concilio Conſtantienſi, vnionis & pacis eccleſiæ turbatiuum & impeditiuum, ipſamq; etiam eccleſiam ſcandalizantem, per nonnullos prælatos & alios notabiles viros, ad eum ex parte huius ſacri Concilii legatos tranſmiſſos, eumdem requiri ac moneri fecimus cum debita inſtantia, quatenus ad ipſum ſacrum Concilium, & ad hanc ciuitatem Conſtantienſem rediret, ea quæ pertinebant ad extirpationem præſentis ſchiſmatis, & reformationem eccleſiæ in capite & in membris faciendam, impleturus, & cum effectu facturus, ſicut promiſerat, vouerat, iurauerat, & in ſuis literis ſuper conuocatione dicti Concilii conceſſis, ſe facturum publicauerat: & cum id facere nolle, facto, non redeundo, & ad loca magis longinqua fugiendo, oſtenderet, fuimus per venerabiles viros magiſtros, Henricum de Piro licentiatum in decretis, & Ioannem de Scribanis de Placentia, cauſarum & negotiorum huius ſacri Concilii promotores & procuratores, inſtanter requiſiti, quatenus ipſum dominum Ioannem papam XXIII. criminibus hæreſis, fautoriæ huius præſentis ſchiſmatis, ſimoniæ, mala adminiſtratione, notoria dilapi-

ANNO CHRISTI 1415. datione bonorum & iurium Romanæ ecclesiæ, & aliarum ecclesiarum, & aliis criminibus grauibus nedum infamatum, sed illis notorie in scandalum vniuersalis ecclesiæ irretitum, & in suis actibus & operibus, vita ac moribus notorie ecclesiam Dei scandalizantibus, incorrigibilem: qui sic (vt præmittitur) clandestine, de nocte, hora suspecta & habitu transformato, a dictis ciuitate & Concilio generali fugit & recessit, gregem dominicum vt mercenarius deserens, generalemque reformationem ecclesiæ & hæresum extirpationem, per dictum sacrum Concilium in capite & in membris faciendam, euitare cupiens: ad redeundum & reuertendum ad ciuitatem Constantiensem & hoc sacrum Concilium generale, debite compellere, & etiam ad hoc per edictum publicum in valuis ecclesiarum & aliorum locorum (vt est moris) affigendum, citare & euocare personaliter, citationemque super hoc in forma iuris decretam contra eum & eius fautores, receptatores & sequaces decernere & concedere, interdicta sibi exnunc omni alienatione, & alias in & super præmissis contra eos procedere dignaremur, prout requirunt canonicæ sanctiones. Nos autem considerantes petitionem huiusmodi rationabilem, iustam & consonam iuri, indemnitati ecclesiæ vniuersalis & animarum periculis prouidere volentes, & nulli in exhibendo iustitiam deficere (sicuti nec debemus) intendentes, in causa & causis & negotio huiusmodi rite & mature procedere, ac dante Domino iustitiam ministrare, vt tenemur, inquisitione super infamia prius per nos diligenti præhabita: considerantesque quod ad locum ad quem idem dominus Ioannes papa sic discedendo, imo verius fugiendo, contumaciter accessit, & residere dicitur de præsenti, eiusque domicilium, siue hospitium, pro huiusmodi citatione exequenda minime tute adiri posse, nec ad eum, seu propinquiorem locum, quam ad hanc ciuitatem Constantiensem haberi possit tutus accessus, auctoritate Christi ecclesiæ præfatæ veri sponsi, qua fungimur in hac parte, per hoc præsens publicum edictum in sessione publica dicti sacri Concilii, nec non in audientia publica literarum contradictarum more Romanæ curiæ solito legendum, ac valuis, seu portis loci audientiæ sacri causarum palatii apostolici,

nec non palatii apoſtolici, ſiue domus epiſcopalis Conſtantienſis, vbi dictus D. Ioannes papa, dum in præſenti ciuitate Conſtantienſi habitabat, habitare ſolebat, maioriſque & ſancti Stephani huius ciuitatis Conſtantienſis eccleſiarum, & ipſius ciuitatis ianuis affigendum & affixum, per certum temporis interuallum dimittendum, præfatum D. Ioannem papam XXIII. principalem, eiuſque in dictis criminibus fautores, receptatores & ſequaces ſupradictos, ac omnes alios & ſingulos ſua ſic per hoc intereſſe credentes, citandos eſſe decreuimus, & tenore præſentium peremptorie citamus ac citari volumus, decreuimus & mandamus, quatenus hinc ad nouem dies proxime venturos a die executionis huiuſmodi noſtræ citationis, ſic (vt præmittitur) legendæ, affigendæ, publicandæ & exequendæ in antea proxime computandos, quos pro peremptorio termino & citatione canonica peremptorie aſſignamus per præſentes, ipſe D. Ioannes papa ad præſentem ciuitatem Conſtantiã & hoc ſacrum Concilium in propria perſona redeat & reuertatur: ipſeque & ſui fautores, receptatores & ſequaces, perſonaliter compareant in eorum propriis perſonis Conſtantiæ in prima generali ſeſſione publica huius ſacri Concilii, poſt elapſum terminum prædictorum nouem dierum, a præfata præſentium literarum ſic (vt præfertur) fienda publicatione & executione in maiori eccleſia Conſtantienſi immediate celebranda, viſuri & audituri per nos ordinari, decerni & declarari, dictum ſuum clandeſtinum receſſum fuiſſe & eſſe eccleſiæ Dei damnoſum, ſcandaloſum & opprobrioſum, ac vnionis & pacis eiuſdem eccleſiæ perturbatiuum, nociuum, impeditiuum, ac huius nefandiſſimi ſchiſmatis nutritiuum & roboratiuum, hæreſiſque & ſuſpicionis fidei incentiuum, ac a bono vnionis & pacis eccleſiæ præfatæ, promiſſionibuſque, iuramentis & votis per ipſum Ioannem papam ſuper hoc factis & promiſſis deuiatiuum. Teſteſque ſuper notorietate dictorum criminum ad finem procedendi contra eum ſuper illis, tamquam ſuper notoriis iurare & admittere, cauſaſque, cur idem D. Ioannes papa non debeat ſuſpendi a totali adminiſtratione papatus propter malam & ſcandaloſam adminiſtrationem, & notoriam dilapidationem, dicturi: & alias, in

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. & super præmissis, & aliis vniuersalem ecclesiam notorie scandalizantibus contra eum ad eiectionem a papatu, seu eiectionis huiusmodi declarationem, & aliis per supradictos promotores propositis & proponendis, de iure & iustitia responsuri, causasque, quod non debeat suspendi a totali administratione, ac alias in causa & causis & negotio huiusmodi debite processuri, ac procedi visuri, aliasque dicturi, facturi & audituri, vt iuris fuerit & rationis, indeque super præmissis iustitiæ complementum vsque ad sententiam diffinitiuam inclusiue recepturi: certificantes nihilo minus eumdem D. Ioannem papam & suos sequaces, acceptatores & fautores sic citandos, quod siue in dicto citationis huiusmodi termino comparuerint, siue non, ad præmissa omnia & singula, ad vlteriora, & alias (vt iustum fuerit) contra eos per nos debite procedetur, iustitia mediante, ipsorum absentia, seu contumacia non obstante. Loca vero sessionis præfatæ audientiæ publicæ, literarum contradictarum, & portarum palatii ecclesiarum, & locorum prædictorum, tamquam publica & idonea ad huiusmodi citationem publicandam & exequendam duximus eligenda, quæ præsentem citationem ad instar edictorum publicorum, quæ olim in albo prætoris scribebantur, suo quasi sonoro præconio & patulo iudicio publicabunt. In quibus huiusmodi citationem modo & forma præmissis decreuimus, & tenore præsentium decernimus publicandam & exequendam, ne præfatus dominus Ioannes & sui fautores, & receptatores, & sequaces sic citandi, possint seu valeant de præmissis aliquam ignorantiæ causam prætendere, seu etiam allegare. Cumque non sit verisimile, apud ipsos sic citatos incognitum remanere illud, quod tam patenter & notorie omnibus extitit publicatum, volentes nihilo minus, & auctoritate prædicta decernentes, quod hæc præsens citatio modo & forma præmissis executa, prænominatos dominum Ioannem & suos sequaces, receptatores & fautores sic citatos, totaliter arceat & adstringat, & perinde valeat, tantamque habeat roboris firmitatem, ac si ipsimet D. Ioannes & sui fautores, receptatores & sequaces in eorum propriis personis citati & apprehensi fuissent, & eis huiusmodi citatio præsentialiter lecta, publicata & intima-

ta fuiſſet : & ne dictus dominus Ioannes papa & ſui ſequaces valeant aliquo modo ſe excuſare, quo minus iuxta præmiſſum terminum compareant, vt præfertur, quamquam ad hoc non teneamur, nihilo minus ex ſuperabundanti eidem domino Ioanni & ſequacibus damus, & tenore præſentium concedimus tutum & liberum ſaluumconductum, ad veniendum ad hanc ciuitatem Conſtantienſem & ſacratiſſimam Synodum, ita quod in acceſſu nullum debeat & poſſit habere impedimentum, & etiam in ciuitate ſtare, manere libere & ſecure : iuſtitia tamen ſemper ſalua, prædictum etiam ſaluumconductum ſub eadem forma fieri & concedi fecimus prædicto domino Ioanni papæ & ſequacibus eius, a ſereniſſimo Romanorum & Hungariæ rege. De publicatione vero, lectura, affixione & executione, ac ſaluiconductus præſtatione, datione & conceſſione præmiſſis, modo præmiſſo fiendis, volumus, decernimus & ordinamus vnum & plura, publicum & publica fieri & confici inſtrumentum & inſtrumenta, quæ nobis plenariam faciant fidem de eiſdem. In quorum fidem & teſtimonium præmiſſorum, præſentes literas citatorias ſuper hoc ſolenniter decretas fieri fecimus, & propriis ſigillis præſidentium quatuor nationum huius ſacri Concilii iuſſimus & fecimus communiri. Anno Christi 1415.

Datum Conſtantiæ prouinciæ Moguntinenſis in ſeſſione publica in eccleſia maiori Conſtantienſi ſolenniter celebrata, die Iouis ſecunda menſis Maii, indictione vero octaua, anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, pontificatus præfati domini Ioannis papæ XXIII. anno quinto.

Præſentibus ibidem illuſtribus principibus, Rodulpho duce Sileſiæ, Friderico burgrauio Nurembergenſi, Ioanne Jacobo filio marchionis Montisferrati, Ioanne de vicecomitibus de Mediolano, & Sigiſmundo de Beſſanlz milite de Hungaria, & alia multitudine Chriſtianorum copioſa, teſtibus ad præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis.*

* al. Boſſanz.

Super quibus omnibus & ſingulis idem Henricus de Piro, & Joannes de Scribanis, ipſo Henrico loquente, a reuerendis patribus ſedis apoſtolicæ protonotariis ac notariis nationum & Concilii, ceteriſque tabellionibus, nominibus quibus ſupra, ſibi fieri petierunt

Anno Christi 1415. *tierunt vnum vel plura, publicum vel publica, instrumentum seu instrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus principibus supradictis, ceterisque Christi fidelibus in multitudine copiosa.*

Tenor vero executionis citationis contra Hieronymum de Praga, de qua supra fit mentio, sequitur, & est talis.

In nomine Domini. Amen.

Anno a natiuitate eiusdem millesimo quadringentesimo decimoquinto, indictione octaua, die vero decimaoctaua mensis Aprilis, hora Primarum, vel quasi, pontificatus sanctissimi in Christo patris & domini nostri, D. Ioannis diuina prouidentia papæ XXIII. anno v. Constantiæ infra septa monasterii sancti Francisci fratrum Minorum prope ambitum, in mei notarii publici infrascripti, testiumque præsentia subscriptorum ad hoc specialiter vocatorum & rogatorum, constitutus personaliter honorabilis vir dominus Michael de Broda Teutonicali, plebanus ecclesiæ sancti Alberti sub sedras Pragensis, instigator officii contra Joannem Hus ac suos complices, ad hoc specialiter deputatus, habens & tenens in manibus suis quamdam in papyro conscriptam citationem in se continentem contra quemdam Hieronymum de Praga, magistrum quamplurium studiorum se asserentem, a sacro Concilio Constantiensi emanatam, & quatuor sigillis præsidentium quatuor nationum abintra impressis sigillatam. Cuius quidem literæ tenor sequitur per omnia in iis verbis.

Sacrosancta Synodus Constantiensis, &c. prout superius est habitum. Quam quidem literam citationis idem dominus Michael animo exequendi, notificandi & publicandi, prout tenebatur, ac ad vniuersorum Christi fidelium notitiam deducendi, valuis, seu portis in ambitu dicti monasterii affixit, & extendit ibidem cum magna multitudine hominum vtriusque sexus infra Missarum solennia, & præsertim infra publicum officium, quod tunc in dicto monasterio celebrabatur, vsque ad finem dicti officii stare permisit, præsentibus honorabilibus viris dominis, Ioanne præposito Quinqueecclesiarum, Ioanne & Petro familiaribus suis testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Et statim post præfatus dominus Michael citationem consimilem tenoris supra scripti, & sigillis (vt præscribitur) sigillatam ad valuas ecclesiæ sancti Stephani pro audientia causarum apostolica deputatæ affi-

xit & extendit, & ibidem infra Missarum solennia, præsertim infra publicum officium quod tunc in dicta ecclesia celebrabatur, vsque ad finem dicti officii stare permisit, præsentibus testibus supra dictis. Et statim post profatus dominus Michael consimilem citationem tenoris supra scripti ad valuas ecclesiæ beatæ Mariæ virginis Maioris Constantiensis affixit, & extensam ibidem infra Missarum solennia, & præsertim infra publicum officium quod tunc in dicta ecclesia celebrabatur, stare permisit, præsentibus ibidem venerabilibus & discretis viris, Vuilhelmo Picardi licentiato in decretis, archipresbytero Turonensi, & Friderico Rese cursore domini nostri papæ, & aliis quampluribus testibus ad præmissa vocatis & rogatis. Tandem vero hora sexta, vel quasi, præfatus dominus Michael citationes huiusmodi ab eisdem valuis seu portis, finitis & peractis dictis Missarum & officiorum solenniis, debita cum protestatione remouit & deposuit, & ad se recepit. Super quibus omnibus & singulis præfatus dominus Michael petiit sibi per me notarium publicum infra scriptum fieri & confici vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta, præsentibus ibidem venerabilibus & discretis viris dominis, Laurentio plebano ecclesiæ sanctæ Mariæ Magdalenæ Pragensis, Georgio de Vualschin, & Paulo de Herlbotz Pragensis diœcesis supradictæ, & quampluribus aliis testibus ad præmissa vocatis pariter & rogatis. ANNO CHRISTI 1415.

Et ego Ioannes de Selichin de Lansteyn clericus Treuerensis diœcesis, publicus apostolica & imperiali auctoritatibus notarius, quia prædictis requisitioni, publicationi, affixioni, depositioni, nec non omnibus aliis & singulis supradictis, dum sic (vt præmittitur) successiue fierent & agerentur, vna cum prænominatis testibus præsens interfui: ideoque hoc præsens publicum instrumentum per alium fideliter scriptum, exinde confeci, publicaui, & in hanc publicam formam redegi, signoque & nomine meis solitis & consuetis signaui, rogatus & requisitus in omnium & singulorum præmissorum fidem & testimonium.

Quibus omnibus, vt præmittitur, peractis, idem dominus archiepiscopus Ianuensis requisiuit a tota Synodo, an placeret sibi, quod die Sabbati proximi, quæ erit proxima dies mensis Maii, debeat teneri sessio in materia fidei, videlicet super condemnatione memoriæ Ioannis Vuicleff. Et fuit responsum per omnes de Synodo, Placet, præsentibus supradictis testibus. Et sic omnes domini de Synodo recesserunt.

Anno Christi 1415. *Statim post & ante prandium de mandato quatuor præsidentium quatuor nationum, in ecclesia sancti Stephani Constantiensi, & in bancho audientiæ literarum contradictarum, reuerendo patre domino Iacobo de Camplo electo Pennensi, locum tenente auditorum audientiæ contradictarum, ibidem ad banchum sedente, ad horam illam pro audientia contradictarum, & actum infrascriptum faciendum deputato, præsentibus reuerendissimis patribus dominis Ioanne patriarcha Antiocheno, & Ioanne archiepiscopo Rigensi, de mandato eiusdem domini Iacobi locum tenentis, venerabilis vir dominus Nicolaus de Hubancho lector literarum de iustitia, & aliarum quæ inibi legi solent, legebat, & executus fuit citationem supra proximam per sanctam Synodum decretam ad instantiam magistri Henrici de Piro promotoris & instigatoris dicti Concilii. Qua lecta & executa, idem Henricus petiit sibi fieri de huiusmodi lectura & publicatione publicum instrumentum, præsentibus ibidem magistris Henrico Golthardi, Joanne de Vonrade, notariis publicis, & domino Petro Vuithoge presbytero, Moguntinensis, Leodiensis & Traiectensis diœcesum, testibus ad præmissa vocatis & rogatis.*

SESSIO VIII.

Die Sabbati quarta mensis Maii prædicti fuit sessio generalis in cathedrali ecclesia Constantiensi supradicta, in qua more solito fuit dictum officium Missæ per reuerendissimum in Christo patrem dominum Ioannem patriarcham Antiochenum de beata Virgine. Quo officio completo, legebantur litaniæ, vt in sessionibus fieri consuetum est, cum euangelio, *Attendite a falsis prophetis*, &c. In sessione inter cardinales præsidebat dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis. In qua etiam sessione fuit serenissimus Romanorum & Hungariæ rex, tamquam imperator cum insigniis regalibus & nobilibus suis, *dicto & cantato, fuit cantatus introitus, Exaudi nos Domine, &c. cum collectis suis & litaniis, ac euangelio,* Attendite a falsis *Matth. 7.* prophetis, *&c. & aliis orationibus, ac hymno, Veni creator Spiritus, sicut in aliis sessionibus. cui inter cardinales astabant domini Iordanus de Vrsinis, & Angelus Laudensis, Albanensis & Tusculanensis episcopi: præsentibus ibidem reuerendissimis patribus Vuilhelmo sancti Marci, Antonio de Salancho, Amadeo Salutiarum, Ludouico de Flisco,*

Landulpho Barensi & Francisco Florentino cardinalibus. Deinde omnibus his peractis, reuerendus pater dominus Vitalis episcopus Tolonensis natione Gallicus ascendebat ambonem, & fecit sermonem ad clerum cum themate: Spiritus veritatis docebit vos omnem veritatem, &c. *Quo sermone facto, surrexerunt magistri Henricus de Piro & Joannes de Scribanis promotores & procuratores Concilii & Synodi. Henricus loquens præsentauit citationem ad valuas ecclesiæ maioris & audientiæ contradictarum affixam, nec non vnam aliam in audientia causarum lectam, & citatorum in eisdem citationibus non comparentiũ, neque memoriam, hæresimque ac dogma quondam Ioannis Vuicleff, minime, quare condemnari non debet, videre curantium contumaciam accusarunt. Ipsosque contumaces reputari petierunt, & in eorum contumaciam pronuntiari, decerni & declarari dictum quondam Ioannem Vuicleff fuisse, dum vixit, notorium hæreticum & pertinacem, ac finaliter decessisse ab hac luce impœnitentem: ipsiusque memoriam, errores, prætensas doctrinas & dogmatizationes, & præsertim quadragintaquinque cum ducentis sexaginta articulos per eum conclusos, condemnandos fore, & per sanctam vniuersalem Synodum Constantiensem, ac paternitates quatuor prælatorum pro præsenti die potestatem habentium, loco & nomine quatuor nationum condemnari, ac eius ossa, si ab aliorum Christi fidelium ossibus separari possint & secerni, exhumari & proiici mandari, aliasque pronuntiari, decerni & declarari, definiri atque fieri quod iustum fuerit & expediens fidei orthodoxæ, instanter postularunt.*

Anno Christi 1415.

Ioan. 16.

Et domino Pileo archiepiscopo Ianuensi electo ad legendum quæ legi debebant nomine Concilii, reuerendis patribus dominis Ioanne episcopo Lutomuslensi pro natione Germanica, Antonio episcopo Concordiensi pro natione Italica, Tolonensi episcopo pro natione Gallicana, & Guillermo abbate monasterii sanctæ Mariæ extra muros Eboraci pro natione Anglicana, ad approbandum loco & nomine nationum, ascendentibus in locum, in quo huiusmodi iuxta determinationem Synodi fieri debebant, idem reuerendus pater dominus Pileus archiepiscopus Ianuensis in ambone legit primo capitulum, Firmiter credimus. Quo lecto, domini imperator, præsidens, & alii approbauerunt, & ita crediderunt.

Et vlterius idem archiepiscopus Ianuensis, in contumaciam accusatorum prædictorum, per dictos promotores pronuntiauit, diffi-

ANNO CHRISTI 1415. niuit & declarauit, prout in quadam papyri pronuntiationis ſchedula, cuius tenor inferius eſt inſertus, continetur, condemnando memoriam ipſius Ioannis Vuicleff & ſuorum ſequacium, quo ad quadragintaquinque articulos condemnatos in Pariſienſi & Pragenſi ſtudiis: & licet quo ad ducentos & ſexaginta articulos incepiſſet legere, ac omnes fuiſſent contenti de quadraginta-quinque articulis, primo tamen ex interruptione domini Guilielmi cardinalis ſancti Marci interueniente, ipſi ducenti & ſexaginta articuli, & eorum lectura & condemnatio, fuerant reſeruati ad proximam ſeſſionem generalem. Super quibus lectura, publicatione, pronuntiatione & diffinitione, ſiue condemnatione, dicti promotores petierunt approbationem a domino præſidente, & a dictis Lutomuſlenſi, Concordienſi, Tolonenſi, & abbate ſanctæ Mariæ petierunt reſponderi, an placet. Domini vero prædicti, primo dominus Ioannes Oſtienſis præſidens approbauit. Subſequenter quilibet pro natione ſua approbauit. Super quibus iidem promotores, Henrico loquente, petierunt per reuerendos patres dominos ſedis apoſtolicæ protonotarios, ceteroſque notarios quatuor nationum, & tabelliones quoſcumque ibidem præſentes, vnum vel plura fieri publicum ſeu publica, inſtrumentum ſeu inſtrumenta. Præſentibus ibidem illuſtribus principibus ſupradictis, nec non Poloniæ, Noruegiæ, Sueciæ, Daciæ, Cypri, Franciæ ambaſiatoribus, ac multitudine Chriſtianorum copioſa.

Tenores vero dictarum citationum & ſententiæ diffinitiuæ cum inſertione articulorum, de quibus ſupra fit mentio, ſequuntur, & ſunt tales.

Sacroſancta Synodus Conſtantienſis in Spiritu ſancto legitime congregata, generale Concilium faciens, vniuerſalem eccleſiam militantem repræſentans, quibuſcumque damnandam memoriam, hæreſimque & peruerſa dogmata quondam Ioannis Vuicleff damnandæ memoriæ defenſare volentibus, ſpiritum intellectus ſanioris & ad cor reuerti.

Licet pleriſque vicibus nonnulli ex vobis ſe diſputaturos in publico, & damnandam memoriam dicti Ioannis multifarie per multa particularium locorum ſtudia vniuerſalia, iam damnata & reprobata, fama vaga & mortua obtulerunt ſcriptura defenſuros, noſque, ſi qui eſtis, crebris vos vicibus benigne audituri, & etiam in ſacro Romano Concilio generali vltimo celebrato, ad id peremptorie citatos expectauerimus, ad lucem tamen minime pro-

perantes, amplius vestra exigente contumacia, dissimulare nequiuimus. Quare promotoribus & procuratoribus nostris ad id instantibus, & ne ficus fatua suos extendat palmites, quæ ad nihilum, sacro testante eloquio, vtilis est, nisi vt eradicata comburatur: vosque omnes alios & singulos, ipsam perfidam doctrinam Ioannis Vuicleff dogmatizantes, aut etiam quibusuis rationibus vel apparatibus fucatis sophismatibus defensare præsumentes, tenore præsentium ex abundantia citamus, quatenus hodie, quæ est dies quarta mensis præsentis Maii, compareatis & compareant Constantiæ in ecclesia maiori in publica sessione post Missam de Spiritu sancto celebrandam hora Tertiarum, ad videndum & audiendum dictum quondam Ioannem Vuicleff diffinitiue pronuntiari & declarari, fuisse, dum vixit, notorium hæreticum & pertinacem, ipsiusque memoriam & errores, peruersasque doctrinas & dogmatizationes, & præsertim quadragintaquinque articulos damnari, & eiusdem ossa, si ab aliorum Christi fidelium ossibus secerni possint, exhumari & proiici, vel ad dicendum, proponendum & allegandum causas rationabiles, si quas habeatis & habeant, cur præmissa fieri non debeant. Certificantes vos & quemlibet vestrum, quod siue comparere curaueritis, siue non, nos nihilo minus ad præmissorum executionem auctore Deo procedemus, prout orthodoxæ fidei fundamentum exigit, ratioque dictauerit, & iuris ordo. Datum Constantiæ die quarta mensis Maii prædicti, anno Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, sub sigillis quatuor præsidentium quatuor nationum. ANNO CHRISTI 1415.

Luc. 13.

Sacrosancta Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, generale Concilium faciens, vniuersalemque ecclesiam militantem repræsentans, mandat in audientia publica literarum contradictarum domini nostri papæ citari, & citat quoscumque damnatam memoriam, hæresimque & dogmata peruersa quondam Ioannis Vuicleff damnandæ memoriæ defensare volentes, & perfidam doctrinam eiusdem Ioannis dogmatizantes, aut etiam quibusuis rationibus vel apparatibus fucatis sophismatibus defensare præsumentes, quatenus hodie compareant Constantiæ in ecclesia maiori in publica sessione post Missam de Spiritu sancto celebrandam hora Tertiarum, ad videndum & audiendum, dictum quondam Ioannem Vuicleff diffinitiue pronuntiari & declarari, fuisse, dum vixit, notorium hæreticum & pertinacem, ipsiusque memoriam & errores, peruersasque doctrinas & dogmatizationes, & præsertim quadragintaquin-

Anno Christi 1415. *que articulos condemnari, & eiusdem ossa, si ab aliorum Christi fidelium ossibus secerni possint, exhumari & proiici, vel ad dicendum & proponendum ac allegandum causas rationabiles, si quas allegare voluerint, cur præmissa fieri non debeant. Alioquin ad præmissorum executionem, & vlteriora (auctore Deo) procedetur, prout orthodoxæ fidei fundamentum exigit, ratioque dictauerit, & iuris ordo, citatorum contumacia, seu absentia non obstante.*

Datum Constantiæ die quarta mensis Maii prædicti, pontificatus domini Ioannis papæ XXIII. anno quinto.

Deinde legit sententiam damnationis doctrinæ Ioannis Vuicleff, & articulorum quadragintaquinque, cuius tenor sequitur, & est talis.

Sententia damnationis doctrinæ Ioannis Vuicleff, & articulorum quadragintaquinque.

Sacrosancta Constantiensis Synodus, generale Concilium faciens, & ecclesiam catholicam repræsentans, ad extirpationem præsentis schismatis, errorumque & hæresum sub eius vmbra pullulantium eliminationem, ac reformationem ecclesiæ, in sancto Spiritu legitime congregata, ad perpetuam rei memoriam.

Fidem catholicam, *sine qua* (vt ait Apostolus) *impossibile est placere Deo*, a falsis eiusdem fidei cultoribus, imo peruersis impugnatoribus, & per superbam curiositatem intendentibus plus sapere quam oportet, mundi gloriam cupientibus, oppugnatam sæpius, & contra illos per fideles ecclesiæ milites spirituales opposito scuto fidei defensatam fuisse, sanctorum patrum scripturis atque gestis instruimur. Hæc quippe bellorum genera in bellis carnalibus Israelitici populi aduersus gentes idololatras præsignata fuerunt. In his itaque spiritualibus bellis sancta ecclesia catholica in fidei veritate superni luminis radiis illustrata, Domino prouidente, & sanctorum patrocinio opem ferente, semper immaculata permanens, erroris tenebris velut hostibus profugatis, glorioſissime triumphauit. Nostris vero temporibus vetus ille & inuidus hostis noua certamina (vt probati temporis huius manifesti fiant) suscitauit, quorum dux & princeps extitit quondam Ioan-

Hebr. 11.

In libro Numerorum maxime, & alibi.

nes Vuicleff pseudochristianus, qui dum viueret, aduersus religionem Christianam & fidem catholicam pertinaciter asseruit & dogmatizauit plures articulos, quorum quadragintaquinque huic paginæ duximus inserendos, qui sequuntur. ANNO CHRISTI 1415.

Articuli Joannis Vuicleff.

1. Substantia panis materialis, & similiter substantia vini materialis, manet in sacramento altaris.

2. Accidentia panis non manent sine subiecto in eodem sacramento.

3. Christus non est in eodem sacramento idemtice & realiter in propria præsentia corporali.

4. Si episcopus vel sacerdos est in peccato mortali, non ordinat, non conficit, non consecrat, non baptizat.

5. Non est fundatum in euangelio, quod Christus Missam ordinauerit.

6. Deus debet obedire diabolo.

7. Si homo debite fuerit contritus, omnis confessio exterior est sibi superflua & inutilis.

8. Si papa sit præscitus & malus, & per consequens membrum diaboli, non habet potestatem super fideles ab aliquo sibi datam, nisi forte a Cæsare.

9. Post Vrbanum sextum non est aliquis recipiendus in papam, sed viuendum est more Græcorum sub legibus propriis.

10. Contra scripturam sacram est, quod viri ecclesiastici habeant possessiones.

11. Nullus prælatus debet aliquem excommunicare, nisi prius sciat eum esse excommunicatum a Deo: & qui sic excõmunicat, est hæreticus ex hoc, vel excommunicatus.

12. Prælatus excommunicans clericum, qui appellauit ad regem vel ad Concilium regni, eo ipso traditor est regis & regni.

13. Illi qui dimittunt prædicare, siue audire verbum Dei propter excommunicationem hominum, sunt excommunicati, & in die iudicii traditores Christi habebuntur.

14. Licet alicui diacono vel presbytero prædicare verbum Dei, absque auctoritate sedis apostolicæ vel episcopi catholici.

15. Nul-

Anno Christi 1415. 15. Nullus est dominus ciuilis, nullus est prælatus, nullus est episcopus, dum est in peccato mortali.

16. Domini temporales possunt ad arbitrium suum auferre bona temporalia ab ecclesia., possessionatis habitualiter delinquentibus, id est, ex habitu, non solum actu, delinquentibus.

17. Populares possunt ad suum arbitrium dominos delinquentes corrigere.

18. Decimæ sunt puræ eleemosynæ, & parochiani possunt propter peccata suorum prælatorum ad libitum suum auferre eas.

19. Speciales orationes applicatæ vni personæ per prælatos, vel religiosos, non plus prosunt eidem quam generales, ceteris paribus.

20. Conferens eleemosynam fratribus, est excommunicatus eo facto.

21. Si quis ingreditur religionem priuatam qualemcumque, tam possessionatorum, quam mendicantium, redditur ineptior & inhabilior ad obseruantiam mandatorum Dei.

22. Sancti instituentes religiones priuatas, sic instituendo peccauerunt.

23. Religiosi viuentes in religionibus priuatis, non sunt de religione Christiana.

24. Fratres tenentur per labores manuum victum acquirere, & non per mendicitatem.

* Prima pars est scandalosa & præsumptuose asserta, pro quanto sic generaliter & indistincte loquitur: & secunda erronea, pro quanto asserit mendicitatem fratribus non licere.

25. Omnes sunt simoniaci, qui se obligant orare pro aliis, eis in temporalibus subuenientibus.

26. Oratio præsciti nulli valet.

27. Omnia de necessitate absoluta eueniunt.

28. Confirmatio iuuenum, clericorum ordinatio, locorum consecratio, reseruantur papæ & episcopis propter cupiditatem lucri temporalis & honoris.

29. Vniuersitates, studia, collegia, graduationes & magisteria in eisdem, sunt vana gentilitate introducta, & tantum prosunt ecclesiæ sicut diabolus.

30. Excommunicatio papæ vel cuiuſcumque prælati non eſt timenda, quia eſt cenſura antichriſti. ANNO CHRISTI 1415.

31. Peccant fundantes clauſtra; & ingredientes, ſunt viri diabolici.

32. Ditare clerum, eſt contra regulam Chriſti.

33. Silueſter papa & Conſtantinus imperator errauerunt eccleſiam dotando.

34. Omnes de ordine mendicantium ſunt hæretici: & dantes eis eleemoſynam, ſunt excommunicati.

35. Ingredientes religionem aut aliquem ordinem, eo ipſo inhabiles ſunt ad ſeruandum diuina præcepta, & per conſequens ad perueniendum ad regna cælorum, niſi apoſtatauerint ab eiſdem.

36. Papa cum omnibus clericis ſuis poſſeſſionem habentibus, ſunt hæretici, eo quod poſſeſſionem habent, & conſentientes eis, omnes videlicet domini ſæculares, & ceteri laici.

37. Eccleſia Romana eſt ſynagoga ſatanæ, nec papa eſt immediatus & proximus vicarius Chriſti & apoſtolorum.

38. Decretales epiſtolæ ſunt apocryphæ, & ſeducunt a Chriſti fide: & clerici ſunt ſtulti qui ſtudent eas.

39. Imperator & domini ſæculares ſeducti ſunt a diabolo, vt eccleſiam dotarent bonis temporalibus.

40. Electio papæ a cardinalibus, per diabolum eſt introducta.

41. Non eſt de neceſſitate ſalutis credere Romanam eccleſiam eſſe ſupremam inter alias eccleſias.

* Error eſt, ſi per Romanam eccleſiam intelligat vniuerſalem eccleſiam, aut Concilium generale, aut pro quanto negaret primatum ſummi pontificis ſuper alias eccleſias particulares.

42. Fatuum eſt credere indulgentiis papæ & epiſcoporum.

43. Iuramenta illicita ſunt, quæ fiunt ad roborandum humanos contractus & commercia ciuilia.

44. Auguſtinus, Benedictus, Bernardus, damnati ſunt, niſi pœnituerint de hoc, quod habuerunt poſſeſſiones, & inſtituerunt, & intrauerunt religiones: & ſic a domino papa vſque ad infimum religioſum omnes ſunt hæretici.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ANNO CHRISTI 1415. 45. Omnes religiones indifferenter introductæ sunt a diabolo.

Idemque Ioannes Vuicleff libros dialogum & trialogum per ipsum nominatos, & plures alios tractatus, volumina & opuscula composuit, in quibus præscriptos & plures alios damnabiles inseruit & dogmatizauit articulos: quos libros ad sui peruersi dogmatis publicationem publice legendos exposuit, ex quibus insuper multa scandala, damna animarum & pericula in diuersis regionibus, & præsertim Angliæ & Bohemiæ regnis, secuta sunt: aduersus quos articulos atque libros in Dei veritate exurgentes magistri & doctores vniuersitatum & studiorum Oxoniensis & Pragensis, articulos prædictos scholastice diu post reprobarunt. Reuerendissimi insuper patres, archiepiscopi, episcopi, pro tempore Cantuariensis & Eboracensis, sedis apostolicæ legati in Angliæ, & Pragensis in Bohemiæ regnis, condemnarunt. Libros etiam eiusdem Ioannis Vuicleff comburendos fore, dictus archiepiscopus Pragensis sedis apostolicæ commissarius in hac parte sententialiter iudicauit, & eorum qui supereſſent, prohibuit lectionem.

Rursus his ad notitiam sedis apostolicæ & generalis Concilii deductis, Romanus pontifex in Concilio Romano vltimo celebrato, dictos libros, tractatus & opuscula condemnauit, iubens illos publice concremari, districtius inhibendo, ne quis Christi nomine insignitus auderet aliquem seu aliquos seu aliqua ex dictis libris, voluminibus, tractatibus & opusculis legere, exponere vel tenere, aut illis quomodolibet vti, vel illos, nisi in ipsorum reprobationem, allegare publice vel occulte. Et vt de medio ecclesiæ illa periculosa spurcissimaque doctrina eliminaretur, iussit omnes per locorum ordinarios, libros, tractatus, volumina & opuscula huiusmodi, auctoritate apostolica per censuram ecclesiasticam (etiam si opus esset, cum adiectione, quod contra non parentes procederetur tamquam contra fautores hæresis) diligenter inquiri, & repertos ac reperta publice ignibus concremari.

Hæc autem sancta Synodus præfatos articulos quadragintaquinque examinari fecit, & sæpius recenseri per plu-

res reuerendiſſimos patres eccleſiæ Romanæ cardinales, epiſcopos, abbates, magiſtros in theologia, doctores iuris vtriuſque, & plures notabiles in multitudine copioſa: quibus articulis examinatis, fuit repertum (prout in veritate eſt) aliquos & plures ex ipſis fuiſſe & eſſe notorie hæreticos, & a ſanctis patribus dudum reprobatos; alios non catholicos, ſed erroneos; alios ſcandaloſos & blaſphemos, quoſdam piarum aurium offenſiuos, nonnullos eorum temerarios & ſeditioſos. Compertum eſt etiam libros eius plures alios articulos continere ſimilium qualitatum, doctrinamque in Dei eccleſia veſanam, & fidei ac moribus inimicam inducere. Propterea in nomine Domini noſtri Ieſu Chriſti hæc ſancta Synodus ſententias prædictorum archiepiſcoporum ac Concilii Romani ratificans & approbans, prædictos articulos & eorum quemlibet, libros eiuſdem dialogum & trialogum per eumdem Ioannem Vuicleff nominatos, & alios eiuſdem auctoris libros, volumina, tractatus & opuſcula, quocumque nomine cenſeantur, quos hic haberi vult pro ſufficienter expreſſis, hoc perpetuo decreto reprobat & condemnat. Et eorumdem librorum & cuiuſlibet ipſorum lectionem, doctrinam, expoſitionem & allegationem, niſi ad eorum reprobationem, omnibus Chriſti fidelibus prohibendo, inhibemus omnibus & ſingulis catholicis ſub anathematis interminatione, & ne de cetero dictos articulos, vel ipſorum aliquem audeant publice prædicare, dogmatizare, tenere, vel quomodolibet allegare, niſi ad eorum reprobationem, vt dictum eſt, iubens illos libros & tractatus, volumina & opuſcula prælibata publice concremari, prout decretum fuerat in Synodo Romana, ſicut ſuperius eſt expreſſum. Super quibus & exequendis & debite obſeruandis, mandat prædicta ſancta Synodus ordinariis locorum vigilanter intendere, prout ad quemlibet pertinet, ſecundum iura & canonicas ſanctiones. ANNO CHRISTI 1415.

Quia vero libris prædictis diligenter examinatis per doctores & magiſtros vniuerſitatis ſtudii Oxonienſis, vltra dictos quadragintaquinque articulos, ducentos ſexaginta extra pendentes collegerunt, quorum aliqui cum ſupradictis in ſententia coincidunt, licet non in eadem forma verborum: & ſicut de aliis ſuperius dictum eſt, quidam ipſorum erant & ſunt hæretici, quidam

ANNO CHRISTI 1415. *seditiosi, quidam erronei, alii temerarii, nonnulli scandalosi, alii insani, nec non omnes pene contra bonos mores & catholicam veritatem, fuerunt propterea per dictam vniuersitatem scholastice & debite reprobati. Hæc igitur Synodus sacrosancta cum deliberatione qua supra, prædictos articulos & eorum quemlibet reprobat & condemnat, prohibens, iubens, mandans & decernens, prout de aliis 45. Eorumdem ducentorum sexaginta articulorum tenores duximus inferius inserendos.*

Concilium pronuntiat hæreticum Ioannem Vuicleff, ac memoriam eiusdem condemnat, & mandat exhumari ossa ipsius.

INSVPER quia auctoritate sententiæ & decreti Romani Concilii, mandatoque ecclesiæ & sedis apostolicæ, datis dilationibus debitis, processum fuit super condemnatione dicti Ioannis Vuicleff & suæ memoriæ, edictis propositis denuntiationibusque ad vocandum eos qui eumdem siue eius memoriam defendere vellent, si qui penitus existerent. Nullus vero comparuit, qui eumdem siue eius memoriam defensaret. Examinatis insuper testibus super impœnitentia finali, pertinaciaque dicti Ioannis Vuicleff, per commissarios deputatos per dominum Ioannem papam modernum, & hoc Concilium, seruatisque seruandis, prout in tali negotio postulat ordo iuris, de eius impœnitentia ac finali pertinacia, per euidentia signa testibus legitimis comprobata, fuit legitime facta fides. Propterea instante procuratore fiscali, edictoque proposito ad audiendum sententiam ad hanc diem, hæc sancta Synodus declarat, diffinit & sententiat eumdem Ioannem Vuicleff fuisse notorium hæreticum, pertinacem, ac in hæresi decessisse, anathematizando ipsum pariter, & suam memoriam condemnando, decernitque & ordinat, corpus & eius ossa (si ab aliis fidelibus corporibus discerni possint) exhumari, & procul ab ecclesiæ sepultura iactari, secundum canonicas & legitimas sanctiones.

Subsequenter dicta sessione (vt præmittitur) facta de mandato dominorum præsidentium nationum, Giselerus Bouencen & ego, notarii nationis Germanicæ antedictæ, accessimus ad portam vulgariter Suuitz port nominatam ciuitatis Constantiensis, per quam papa Ioannes dicitur fugisse, pro executione vlteriori ipsius citationis, & ibidem dictam citationem contra eum decretam, sigilla-

tam & subscriptam, clauis dictæ portæ affiximus, eamque affixam & extensam stare dimisimus per temporis spatium, deinde amouimus, & loco eius ibidem copiam in papyro affiximus, & stare dimisimus, præsentibus ibidem probis viris, magistro Petro Bannin notario publico, Gotfrido Galsen, Henrico Opteruorde, clericis Leodiensis, Moguntinensis & Hildesheymensis diœcesium, testibus, &c. ANNO CHRISTI 1415.

Die Sabbati eadem hora Vesperarum fuit congregatio generalis nationis Germanicæ. In qua primo magister Joannes Stalhergen, tamquam præpositus ecclesiæ sancti Seueri Erfordiensis, fuit intitulatus & iurauit, &c.

Subsequenter fuit ibidem per dominum Ioannem Abundi pro parte dominorum præsidentium propositum, quare ex consultatione certorum zelatorum vnionis ecclesiæ Dei, deberet natio deputare tres prouidos & discretos viros, qui haberent tractare materiam vnionis iuxta informationem dictorum zelatorum: & quia illa essent ipsis reuelata in secreto & arcano, ideo non esset expediens neque necessarium committi pluribus: quia timeretur, quod fraus interuenire posset, si aliqua reuelatio quæ multum foret nociua, cum dicta materia concernat practicam ad habendam vnionem in ecclesia Dei: & qua practica dimissa, forsan per modica obstacula posset impediri prædicta vnio in ecclesia Dei. Et fuit deliberatum per omnes, quod deberent eligi tres de quinque aliis alias electis super materia vnionis: & per illos quinque fuerunt electi hi, videlicet dominus Nicolaus Gneznensis episcopus, Petrus Ripensis episcopus, Albertus Ratisponensis episcopus, super materia vnionis.

Die Dominica, quinta mensis Maii prædicti, fuit congregatio deputatorum quatuor nationum, hora quinta, in loco in quo natio Germanica congregari solet. Et erant archiepiscopi & episcopi circiter quadraginta, abbates multi, & plures doctores de diuersis studiis; nobiles insuper & ambasiatores regum circa viginti. Quibus omnibus ibidem vocatis per serenissimum dominum Sigismundum Romanorum & Hungariæ regem, dictoque serenissimo rege in medio ipsorum sedente, proposuit & exposuit, qualiter fecisset guerram opportunam & necessariam contra ducem Fridericum Austriæ. Primo ex eo, quod idem Fridericus scandalizasset ecclesiam & Concilium Constantiense in hoc, quod abduxit Joannem papam vigesimumtertium noctis tempore, & quod non remansit per eos, quin totaliter Concilium per talem abductionem & papæ

Anno Christi 1415. *fugam fuisset dissolutum. Item ex eo, quod nonnullos episcopos de suis sedibus expulisset, & abbates de eorum monasteriis, retinens abbatias & episcopatus in manibus propriis. Item ex eo, quod viduas & orphanos spoliasset bonis hereditariis, quorum multi propter hoc irent mendicatum per mundum.*

Et modo ille dux Fridericus, vt præfertur, vellet venire ad concordiam, & quod guerra cessaret. Quapropter petiit consilium a dominis deputatis, quid in hac materia deberet facere, & qualem concordiam deberet inire; licet dixit, quod ille Fridericus forsan petat veniam, & stare velit iudicio & simplici verbo domini regis & Concilii. Etiam * *quod honor ipsius regis, & eius iuramentum, quod alias dixit se fecisse, quod nunquam velit facere pacem neque treugam cum dicto duce. Et fuit per dominos deputatos disputatum & concluſum, quod ex hoc nullum incurreret periurium, quia simpliciter eum reciperet ad misericordiam, & tamquam hominem captiuum, & dominium eius captiuum. Allegabant etiam multi, quod tale iuramentum in præsenti casu non habet eum ligare. & sic habitis consultationibus, de voluntate domini regis fuerunt missi quatuor prælati ad associandum dictum Fridericum ducem vsque ad præsentiam domini regis. Quibus exeuntibus, reuersi fuerunt cum eodem & illustribus principibus secum, videlicet Friderico burgrauio Nurembergensi, & Ludouico duce Bauariæ; in quorum medio incessit tenendo se manibus: & veniendo ad præsentiam regis, prostrati sunt ad genua, vbi idem Fridericus burgrauius nomine ipsius Friderici ducis Austriæ & ad eius rogatum, dirigendo sermonem ad regem, dixit, qualiter auunculus suus Fridericus dux Austriæ ibidem præsens, sibi supplicasset de intercedendo pro eo apud regiam maiestatem; videlicet quod de offensis quas sibi intulisset regiæ maiestati, ac sacro Concilio Constantiensi ac personis ecclesiasticis, aut aliis personis temporalibus, nobilibus, ignobilibus, viduis aut orphanis, peteret a regia maiestate veniam & misericordiam, dans se & personam suam, dominia sua & bona totaliter in manibus & potestate ipsius domini regis, promittens se papam reducere velle, saluo tamen honore ipsius ducis Friderici, quod eidem papæ, neque suis secum venientibus, non inferatur vis in eorum propriis personis, siue bonis quæ secum apportauerint. His dictis, præfatus Fridericus dux Austriæ dixit, quod ita peteret & humiliter supplicaret regiæ maiestati, ipsum recipere ad veniam & misericordiam, ponens se & sua dominia & bona quæcumque in manibus & potestate ipsius*

* quod honorem

regis ſimpliciter diſponenda ad omnem ſuam voluntatem. Supplicans tamen, quod papæ & ſuis ſecum reducendis, nihil fiat in perſona & rebus eorum quas adduxerint. Quam humiliationem ſereniſſimus dominus rex recepit, tangens ſibi manum: & vlterius manibus iunctis, idem dominus Fridericus dux promiſit, nunquam per ſe vel alium ſeu alios contra dictum ſereniſſimum dominum regem quouis modo facere, ſed ſibi fideliſſimus ſeruitor eſſe. Super quo venerabilis vir magiſter Ioannes Abundi aduocatus nationis Germanicæ, nomine omnium & ſingulorum petiit ſibi fieri per dominos Benedictum protonotarium, præpoſitum Albæ Regalis, & Iacobum Rhodini protonotarium de Ianua, ceteroſque notarios & tabelliones ibidem exiſtentes, vnum vel plura, publicum vel publica, inſtrumentum ſeu inſtrumenta, ad dictamen cuiuſlibet ſapientis, præſentibus ibidem dictis dominis prælatis, abbatibus, doctoribus & nobilibus, aliiſque quamplurimis in multitudine copioſa. ANNO CHRISTI 1415.

Effectus literæ ſubmiſſionis ducis Auſtriæ, quæ ſcripta fuit in Teutonico, & ſigillo ſuo ſigillata, ſequitur & eſt talis.

Nos Fridericus &c. recognoſcimus &c. quod cum ſereniſſimi principis indignationem inciderimus, venimus in propria noſtra perſona ad conſpectum dicti domini noſtri regis Conſtantiam. Et nos, perſonam noſtram, territoria, homines, ciuitates, fortalitia, & quidquid habemus & tenemus, nihil excepto, ad ſuam regalem gratiam dedimus & ponimus vigore præſentium taliter, quod ipſe nobiſcum & cum eis facere & ordinare poſſit pro ſuæ regalis libito voluntatis. Quidquid etiam quælibet perſona vel perſonæ eccleſiaſticæ vel ſæculares, nobiles vel ignobiles, in quacumque dignitate vel ſtatu conſtitutæ, nemine excepto, contra nos habet occaſionem pro quacumque cauſa, nulla excepta, hoc totaliter poſuimus & dedimus in arbitrium dicti domini noſtri regis, ſic & totaliter, quod quidquid ipſe dominus noſter rex iuſſerit in huiuſmodi, ordinauerit & dictauerit pro ſua voluntate per nos erga quemlibet faciendum, quod iſtud facere & adimplere & finire debemus abſque omni dilatione & contradictione. Debemus etiam & volumus facere & procurare, papam Ioannem ad Conſtantiam, ſeu alibi, quo dominus noſter rex voluerit, præſentare aut facere præſentari ad manus & poteſtatem dicti domini regis & ſacri Concilii, quod præſentialiter Conſtantiæ celebratur.

Spe-

Anno Christi 1415. *Sperantes, quod iuxta verbum regium desuper nobis factum, quod dictus papa Ioannes & omnes secum venturi Constantiam, aut ad alium locum deputandum, suarum vitæ & rerum ad eos pertinentium, quas secum ad huiusmodi locum duxerint, sint securi. Et si dictus papa Ioannes de papatu depositus fuerit vel cesserit, tunc in voluntate præfati Concilii stabit, quomodo eidem de statu suo prouideatur. Nos etiam volumus & debemus in hostagio Constantiæ manere, quousque papa Ioannes Constantiam, aut alibi, quo præfatus dominus rex deputauerit, peruenerit, vt supra dictum est. Et quousque omnes & singuli officiales, ciues & incolæ munitionum, ciuitatum & territoriorum in Sueuia, Alsatia, partibus* Brisgoniæ, comitatu Tirolis circa Athesim, & valle dicta im Cal, *præfato domino nostro regi & imperio sacro fidelitatem promiserint & iurauerint ad sancta Dei euangelia ipsum respicere & sibi obedire, donec omnia & singula per nos totaliter & effectualiter facta fuerint & adimpleta. In quo & præfati domini nostri regis simplicibus verbis, literis aut intimationibus absque probatione alia debent cõtentari; aut quousque idem dominus noster rex eosdem fidelitatum, promissionum & iuramentorum huiusmodi per se vel suas literas nuntiauerit absolutos. Et in casu quo præmissa in toto vel in parte non faceremus & impleremus, seu quomodolibet contraueniremus (quod Deus auertat) extunc præfatæ ciuitates, munitiones, territoria & homines nostri præfato domino nostro regi & sacro imperio totaliter deuoluantur, & deinceps eidem tamquam iusto ordinario & naturali domino suo subiiciantur & obediant, nostra & cuiuslibet alterius contradictione non obstante, omnibus fraude, dolo & nequitia totaliter cessantibus in præmissis. Et istud ad omnem firmitatem promisimus nostra principatus fiducia, & ad sancta Dei euangelia iurauimus virtute huius literæ totum id quod supra scriptum est, faciendum & adimplendum totaliter & cum effectu. Et in testimonium istius, sigillum nostrum ad literam cum matura nostra deliberatione apposuimus. Et quia nos etiam istud præscriptum totum de nostra propria & libera voluntate fecimus, propterea rogauimus illustres principes, ducem Ludouicum, comitem Palatinum Rheni, ducem Bauariæ, & Griffinum de Morey nostrum dilectum auunculum, & burgrauium de Nuremberg nostrum dilectum socerum, quod quilibet eorum suum sigillum ad testimonium omnium & singulorum præmissorum ad præsentem literam apposuit, eosdem Ludouicum &c. indemnes tenendo. Datum &c.*

*Briſgoia

Super quibus lectura, publicatione, pronuntiatione & diffinitione siue condemnatione, dominus Ostiensis præsidens, & dicti quatuor nationum quatuor præsidentes, interrogati, an placeret, responderunt omnes, & primo Ostiensis, deinde nationum præsidentes, quod placeret. Et approbauerunt omnia prædicta. ANNO CHRISTI 1415.

SESSIO IX.

In qua producebatur executio citationis contra Joannem papam vigesimumtertium.

DIE Lunæ decimatertia mensis Maii supradicta, fuit sessio generalis in ecclesia cathedrali Constantiensi supradicta, in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis. Cui sessioni interfuit sereniſſimus princeps Sigismundus Romanorum & Hungariæ rex &c. cum suis nobilibus & insigniis regalibus. Et fuit cantata Missa de angelis, videlicet, *Benedicite omnes angeli*, &c. per reuerendum patrem dominum Robertum episcopum Saresbirienſem nationis Anglicanæ.

Præsentibus ibidem reuerendissimis dominis, Joanne episcopo Ostiensi cardinali, &c. Angelo Laudensi, Francisco Venetiarum, Alamanno Pisano, Iordano de Vrsinis, Branda Placentino, Guilielmo sancti Marci, Antonio de Salancho, presbyteris, Amadeo Salutiarum, Raynaldo de Branchasiis, Ludouico de Flisco, Landulpho Barensi, Odone de Columna, Francisco Florentino, & Lucido de Comitibus, diaconis cardinalibus, absentibus Petro Cameracensi & Antonio Aquileiensi cardinalibus, licet in ciuitate Constantiensi præsentibus. Qua Missa cantata, fuit cantatum officium, Exaudi nos Domine, &c. cum litaniis, Luc. 21. *orationibus & collectis, cum euangelio,* Erunt signa in sole, &c. *ac hymno, Veni creator Spiritus, more solito. Quibus finitis, surrexit venerabilis vir magister Benedictus Gentiani, monachus ordinis sancti Benedicti, ambasiator studii vniuersitatis Parisiensis; & proposuit qualiter venerabiles magistri vniuersitatis studii Parisiensis recommendarent se præsenti Concilio Constantiensi, mittendo sibi vnam literam, quam ibidem in medium produxit, cuius tenor sequitur inferius post lecturam aliorum, pro quibus sessio fuit deputata. Deinde surrexerunt honorabiles viri magistri Henricus de Piro & Ioannes de Scribanis,*

ANNO CHRISTI 1415. promotores & procuratores Concilii. Idem Henricus loquens, nos procuratores & promotores huius sacri Concilii dicimus & exponimus, citationem alias contra Ioannem papam vigesimumtertium decretam, vna cum eius executione facta in publicis instrumentis, quorum tenores inferius sunt inserti. Et vlterius recitando, primo, qualiter vltimo dominus Ioannes papa vigesimus tertius, & eius receptatores, sequaces & fautores fuerunt citati ad diem præsentem, ad comparendum, respondendum, & allegandum causam, &c. prout in dicta citatione continetur. Et ob hoc eorumdem Ioannis receptatorum & sequacium, siue adhærentium non comparentium, neque aliquas causas rationabiles allegantium, cur recessus dicti domini Ioannis papæ clandestinus pronuntiari non debeat fuisse & esse ecclesiæ sanctæ Dei damnosus, scandalosus & opprobriosus, ac vnionis & pacis ecclesiæ perturbatiuus & nociuus, ac nefandissimi schismatis nutritiuus & roboratiuus, hæresisque & suspicionis fidei sensitiuus, ac a bono vnionis & pacis ecclesiæ præfatæ promissionibus, iuramentis & votis per dominum Ioannem papam super hoc factis deuiatiuus. Nec non allegantium causas, quare testes super notorietate criminum in citatorio expressorum recipi non debeant, & deinde notoria pronuntiari, & super eisdem tamquam super notoriis criminibus procedi. Et cur ipse dominus Ioannes papa vigesimus tertius non debeat suspendi a totali administratione papatus, propter notoriam, malam vel scandalosam administrationem & dilapidationem. Ipsosque dominum Ioannem papam, suos complices & sequaces, primitus tamen diligenter per reuerendissimos patres dominos ex dominis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, & quatuor præfatos quatuor nationum, diligenter ante valuas huius maioris ecclesiæ Constantiensis præconizatos, si non comparuerint neque reperiantur, petimus contumaces reputari, & in eorum contumaciam supradicta omnia & singula per hanc sanctam Synodum secundum formam citatorii pronuntiari, declarari & decerni, dictum recessum suum fuisse & esse sanctæ ecclesiæ Dei scandalosum & opprobriosum, &c. Nec non crimina in ipso citatorio expressa, fuisse & esse notoria, & super eis tamquam super notoriis procedendum fore, & procedi debere declarari, dictumque dominum Ioannem papam a totali administratione papatus tam spiritualium, quam temporalium, propter præmissa lite pendente, suspendendum fore & suspendi debere: ipsumque super prædictis criminibus fuisse & esse notorie irretitum, &

penitus incorrigibilem, aliasque procedi, decerni & declarari, prout iuris fuerit & ordo dictauerit rationis. ANNO CHRISTI 1415.

Item petimus similiter ex benignissimo officio, quod humiliter pro tota vniuersali ecclesia & cuncto populo Christiano imploramus, per hoc sacrum Concilium & hanc sanctam vniuersalem Synodum aliquos ex dominis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus antedictis, & aliquos alios etiam prælatos dari & deputari commissarios, coram quibus testes in hac causa produci valeant, quique iuramenta eorumdem recipiant, ipsosque examinent diligenter, & huic sacro Concilio processum huiusmodi habitum & habendum referant, aliaque faciant, quæ circa præmissa necessaria fuerint & quomodolibet opportuna. Præmissa omnia & singula cum debita petimus instantia instantius & instantissime fieri, decerni & adimpleri, saluo iure addendi, minuendi & mutandi, declarandi &c. vt est styli iuris atque moris.

Quibus factis, reuerendissimus pater dominus Franciscus cardinalis Florentinus surrexit, proponens quod dominus Ioannes papa vigesimus tertius prædictus misit dominis cardinalibus vnam bullam, in qua constituit procuratores suos ad hanc Synodum, ad defendendum & agendum nomine sui super sibi impositis & imponendis per dictam Synodum, videlicet reuerendissimos patres, dominum Petrum Cameracensem, Guillelmum sancti Marci, presbyteros, & ipsum Franciscum Florentinum diaconum cardinalem, licet sui collegæ ipsi non venerunt ad concordiam, an vellent acceptare onus procuratoris; licet ipse similiter misisset vnum breue, exhortando eos, quod acceptarent pro eo onus procuratoris: tamen iuxta id quod sibi visum fuerat, non possunt bene transire, quin deberent acceptare. Sed exnunc dixit, quantum in eo erat, pro ista vice nollet acceptare onus procuratoris, persuasissetque sibi alias, quando fuerat secum, quod reuerteretur & faceret illa quæ promiserat. Dominus vero Guillelmus sancti Marci leuans se, dixit quod illam materiam ignorasset penitus, & nunquam venisset ad notitiam eius, nisi hodie mane.

Sed quidquid esset, ipse non esset dispositus ad acceptandum onus pro papa, neque pro aliquo alio, renuntians ipse omni acceptationi exnunc penitus & omnino. Exnunc tamen approbans persuasionem quam dominus Florentinus dixit fecisse papæ, qualiter reuerteretur ad Concilium, & impleret ea quæ vouisset & iurasset. Quibus sic propositis per dictos dominos Franciscum Florentinum & Guillelmum sancti Marci cardinales, statim sur-

Anno Christi 1415. rexit magiſter Henricus de Piro vna cum magiſtro Ioanne de Scribanis, ipſoque Henrico loquente dixerunt, quod citatio eſſet perſonalis, & cauſa criminalis, in qua nullus admitteretur per procuratorem; proteſtando ibidem, ex quo Ioannes papa XXIII. conſtituit procuratores ſuos ad hanc cauſam, quod manifeſtum & notorium eſſet, quod citatio venit ad eius notitiam, & ſufficienter deuoluta. Subſequenter pro meliori expeditione huius negotii ſunt rogati per Concilium duo cardinales diaconi & quinque prælati nomine Concilii, ad eundum ad portas ſiue valuas eccleſiæ præſentis, ad inquirendum, ſi Ioannes papa XXIII. foret ibidem, ipſumque requirendo & ſuos ſequaces, receptatores & fautores, vt comparere deberent coram ſancta Synodo Conſtantienſi, reſponſuri ſuper contentis in citatorio contra eos emiſſo. Cardinalibus vero recuſantibus, licet petitis & expectatis, acceſſerunt ad portas eccleſiæ reuerendiſſimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus nationis Gallicanæ, Nicolaus Gneznenſis archiepiſcopus nationis Germanicæ, Antonius archiepiſcopus Raguſinus nationis Italicæ, & Nicolaus epiſcopus Bathonienſis nationis Anglicanæ, Stephanus epiſcopus Dolenſis nationis Gallicanæ, cum reuerendis patribus Benedicto præpoſito Albæ Regalis, protonotario nationis Germanicæ, & Iacobo Rhodini nationis Italicæ, & quinque notariis ſiue tabellionibus quatuor nationum. Quorum quilibet vnus poſt alium in dictis & extra valuis tribus vicibus vocarunt Ioannem papam XXIII. & ſuos ſequaces alta & intelligibili ac clamoroſa voce, videlicet in hunc modum: Auctoritate ſanctæ Synodi Conſtantienſis requirimus Ioannem papam vigeſimum tertium citatum & ſuos ſequaces & fautores: ſi ſint hic, veniant coram dicta ſancta Synodo, reſponſuri ſuper contentis in citatorio. Quibus inquiſitionibus & requiſitionibus factis ſucceſſiue, nullus comparuit, neque reſpondit. Reuerſi ad eccleſiam & ad dictam Synodum, fecerunt relationem. Primo dominus Ioannes patriarcha, & deinde dominus Benedictus præpoſitus protonotarius, nomine notariorum, qualiter inquiſierunt dictum Ioannem papam & eius ſequaces ac fautores iuxta formam iuris eis traditam; & nullus comparuit, neque comparebat pro eis; quod atteſtarentur coram Deo & dicta ſancta Synodo Conſtantienſi. Super quibus ſucceſſiue dictis, petitis, relatis atque iniunctis, idem magiſter Henricus de Piro promotor vna cum dicto Ioanne de Scribanis, petiuerunt ſibi per notarium ſedis apoſtolicæ & alios tabelliones & notarios Synodi, vnum & plura confici, publicum & publica, inſtrumentum & inſtrumenta.

Præsentibus ibidem illustribus principibus dominis Ludouico duce Bauariæ, Rompoldo duce Zaganensi in Silesia, Ioanne Iacobo comite Aquesanensi filio comitis Montisferrati, Ioanne comite de Friburg, Ioanne Carolo de vicecomitibus de Mediolano, Philippo de Florentia, Nicolao de Gara magno comite de Hungaria, & alia Christianorum multitudine copiosa. ANNO CHRISTI 1415.

Quibus sic peractis, dominus Andreas electus Poznaniensis de mandato dictæ Synodi ascendebat in locum in quo publicabantur edicta Concilii, & legebat ibidem certam schedulam alias in nationibus concluſam pro officialibus Concilii; & cetera. Cuius tenor sequitur inferius. Nec non literam missam per vniuersitatem studii Parisiensis, cuius similiter tenor sequitur inferius. Quibus lectis, Henricus de Piro & Ioannes de Scribanis, Henrico loquente, petierunt a tota Synodo, an placeret; adiicientes, si aliquis esset cui non placeret, iuxta auctoritatem & facultatem Concilii, posset libere surgere & dicere id quod sibi placeret. Et sic de omnibus aliis fuit responsum per dominum præsidentem & omnes alios, Placet, nemine discrepante.

Tenores vero executionis citationis in valuis ecclesiæ & portis ciuitatis Constantiensis factæ, nec non schedulæ deputationum officialium, ac literæ missiuæ vniuersitatis studii Parisiensis, de quibus supra fit mentio, sequuntur, & sunt tales.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen.

Qua quidem Missa cantata, legebantur litaniæ & alia more aliarum sessionum, cum euangelio, *Erunt signa in sole & luna*, &c. Deinde vero dominus Andreas electus Poznanienſis legebat quasdam concluſiones & literas, quarum tenores sequuntur, & sunt tales. *Luc. 21.*

Sacrosancta Constantiensis Synodus ecclesiam catholicam repræsentans, in Spiritu sancto legitime congregata.

Auditis & intellectis propositis & petitis per procuratores huius sacri Concilii generalis contra dominum Ioannem papam XXIII. intendentes in hac causa cum maturitate & manſuetudine & caritate in Spiritu sancto procedere, præfatum dominum Ioannem, quoad præmissa con-

Anno Christi 1415. tra eum propoſita & petita, vſque ad diem craſtinum hora qua celebrabitur ſeſſio, de ſolita benignitate expectandum decernit, & ſuper iam propoſitis ſeu petitis pro parte eius fore reſpondendum.

Concilium dat commiſſarios in cauſa inquiſitionis contra Joannem papam vigeſimumtertium.

Item dicta ſancta Synodus deputat & conſtituit ſupra propoſitos contra dictum dominum Ioannem papam vigeſimumtertium commiſſarios reuerendiſſimos dominos cardinales de Vrſinis & tituli ſancti Marci, nec non reuerendos patres dominos epiſcopos Concordienſem & Taruiſinum, ac Ioannem de Bononia ſacri palatii apoſtolici cauſarum auditorem, nationis Italicæ: & epiſcopum Dolenſem,& abbatem ſancti Lupi,nec non Guillermum Malignis dicti palatii auditorem,nationis Gallicanæ: & epiſcopum Mersburgenſem, & Andream electum Poznanienſem, & Bertholdum de Vuildungen eiuſdem palatii auditorem, nationis Germanicæ: epiſcopum Lichfeldenſem, & abbatem beatæ Mariæ extra muros Eboraci, nationis Anglicanæ: quibus dat poteſtatem ſuper prædictis teſtes recipiendi, citandi & compellendi, ipſoſque examinandi ſecundum petitionem prædictorum promotorum, prout natura cauſæ requirit; ita quod quilibet ipſorum tres poſſint prædicta inchoare, perficere & finire, & ſuper notorietate & ſcandalizatione & incorrigibilitate dictorum criminum plenariam relationem facere, & ad finem procedendi contra dictum papam, vt iuris fuerit & rationis.

Concilium deputat ſuos iudices.

Item dicta ſancta Synodus conſtituit & deputat in iudices ſeu commiſſarios ad audiendum omnes cauſas, ad dictam ſanctam Synodum per appellationem ſeu querelam deductas, deuolutas, ſeu deducendas & deuoluendas, reuerendiſſimos patres Matthæum epiſcopum Piſtorienſem nationis Italicæ, Ioannem epiſcopum Vaurenſem nationis Gallicanæ, Nicolaum epiſcopum Plocenſem nationis Germanicæ, & Robertum epiſcopum Saresbirienſem nationis Anglicanæ; quibus dat poteſtatem in

prædictis citandi in curia & extra eam,& alia faciendi quæ ad dictas cauſas pertinent & pertinebunt,vſque ad ſententiam diffinitiuam excluſiue. Anno Christi 1415.

Concilium deputat ſeſſionarios.

Item dicta ſancta Synodus conſtituit & deputat in ſeſſionarios pro ordinando dominos prælatos, ambaſiatores & ceteros in ſeſſionibus Concilii, prout fieri ſolitum eſt; videlicet de natione Gallicana antiquos nominatos, & de natione Italica dominum Ioannem de ſancto Seuerino, & pro natione Germanica magiſtrum Euerhardum Lupi.

Item ſupplicetur per legentem prædicta ſereniſſimæ regiæ maieſtati, quod loco domini comitis Bertholdi propter eius abſentiam, prouideat de vno alio ad ſuum officium ſufficiente.

In nomine Domini. Amen.

Anno a natiuitate eiuſdem milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, indictione octaua, die quarta menſis Maii, pontificatus ſanctiſſimi in Chriſto patris & domini noſtri, domini Ioannis diuina prouidentia papæ vigeſimitertii anno quinto, in mei notarii publici & teſtium infraſcriptorum ad hoc ſpecialiter vocatorum & rogatorum præſentia, venerabilis vir dominus Nicolaus de Hubancho, literarum apoſtolicarum ſcriptor, & pro tunc audientiá publica literarum contradictarum domini noſtri papæ lector in eccleſia ſancti Stephani Conſtantienſi, pro audientia cauſarum apoſtolica ſpecialiter deputata, mane hora conſueta quaſdam literas citatorias perſonales a ſacroſancta Synodo Conſtantienſi generale Concilium faciente, & eccleſiam catholicam repræſentante, in Spiritu ſancto legitime congregata, ad inſtantiam venerabilium virorum magiſtrorum Henrici de Piro licentiati in decretis, & Ioannis de Scribanis de Placentia, cauſarum & negotiorum dicti Concilii promotorum & procuratorum, contra præfatum dominum Ioannem papam & eius fautores, receptatores & eius ſequaces emanatas, & propriis ſigillis præſidentium quatuor nationum huiuſmodi Concilii munitas & ſigillatas, nec non per prouidos viros magiſtros, Ioannem Guiardi pro Gallicana natione, Bartholomæum de Guaſtis pro Italica, Giſelerum Bouencen pro Germanica, & Ioannem Raynaldi pro Anglicana, nationibus, in prædicto ſacro generali Concilio Conſtantienſi notarios ſubſcriptas & ſigillatas, quarum tenor ſic incipit: Sacroſancta Conſtantienſis Synodus, &c.

Et

Anno Christi 1415. *Et sic finit : Datum Constantiæ prouinciæ Moguntinensis, &c. alta & intelligibili voce legit & publicauit ad præfatorum magistri Henrici de Piro & Ioannis de Scribanis promotorum & procuratorum nomine quo supra, instantiam, qui sibi de publicatione & lectura huiusmodi per me notarium publicum infrascriptum, vnum vel plura, publicum seu publica fieri petierunt instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem venerabilibus & discretis viris magistris Michaele de* * Bolesanis *licentiato in decretis, Joanne de Scribanis in Romana curia procuratore, Conrado Baldeuin, Henrico Hutenatels, Joanne Brunichusen, Robino Colini, in dicta audientia procuratoribus, & Giselero de Bouencen, sacri palatii apostolici causarum notariis, & quampluribus aliis testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Paulo post ego Fridericus notarius infrascriptus dictas literas citatorias ad valuas dictæ ecclesiæ sancti Stephani pro audientia causarum apostolica specialiter deputatæ affixi, & extensas per tempus dimisi, rogatus & requisitus per dictos magistros Henricum de Piro & Ioannem de Scribanis promotores & procuratores nomine quo supra, vt de huiusmodi affixione publicum conficerem instrumentum. Præsentibus ibidem discretis viris magistris Nicolao Vourt, Henrico Herbordi, Ioanne Christiani & Ioanne Carpentarii in prædicta audientia procuratoribus, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Deinde vero hora Tertiarum dictæ diei, vel quasi, ego Fridericus notarius infrascriptus prædictas literas citatorias de prædictis valuis remoui, & statim postea ad valuas ecclesiæ cathedralis Constantiensis affixi, & extensas ibidem dimisi per horam & vltra, rogatus & requisitus, vt de huiusmodi remotione & affixione publicum conficerem instrumentum. Præsentibus ibidem discretis viris magistris Nicolao de Hubancho lectore prædicto, Arnoldo Vorthem, Theodorico de Horsten, literarum apostolicarum scriptoribus, & Ioanne Stade de Lothem, sacri palatii apostolici causarum notariis, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Expost vero hora quasi vndecima dictæ diei, ego Fridericus notarius infrascriptus prædictas literas citatorias de prædictis valuis remoui, & deinde in continenti ad valuas palatii apostolici, siue domus episcopalis Constantiensis, vbi dictus dominus noster papa, dum in præsenti ciuitate Constantiensi erat, habitabat & habitare solebat, affixi, & extensas per tempus dimisi. Et deinde hora Nonarum, vel quasi, easdem literas citatorias de proxime dictis valuis remoui, & mecum portaui, rogatus & requisitus*

* Bolesanis

ANNO CHRISTI 1415.

a ſæpe dictis promotoribus & procuratoribus, vt de huiuſmodi affixione & remotione publicum conficerem inſtrumentum. Præſentibus ibidem honorabilibus viris magiſtro Theodorico de Horſten, Goſuino Muel, literarum apoſtolicarum ſcriptoribus, Hermanno Coppardi canonico eccleſiæ ſancti Caſſii Bonnenſis, Colonienſis diœceſis, Henrico ten Gangenhaue *de Reys, Ioanne Vualkingen, & Stephano Piloſi, ſacri palatii cauſarum apoſtolici notariis, & Ricoldo* von der Samitter, *clericis Colonienſis, Monaſterienſis, Rutimenſis & Leodienſis diœceſum, teſtibus ad præmiſſa vocatis ſpecialiter & rogatis. Et ego Fridericus de Arnhem clericus Colonienſis diœceſis, publicus apoſtolica & imperiali auctoritatibus notarius, ac dictæ audientiæ publicæ literarum contradictarum domini noſtri papæ ſcriba, quia prædictis lecturæ, publicationibus, affixionibus & remotionibus vna cum prænominatis teſtibus præſens interfui, &c.*

In nomine Domini. Amen.

Anno a natiuitate eiuſdem milleſimo quadringenteſimo decimo quinto, indictione octaua, die vero Sabbati, quarta menſis Maii, pontificatus domini Ioannis papæ vigeſimi tertii anno quinto, paulo poſt horam Nonarum, Ego Giſelerus notarius publicus infraſcriptus, in teſtium infraſcriptorum ad hoc ſpecialiter vocatorum & rogatorum præſentia certas literas citatorias perſonales, a ſacroſancta Synodo Conſtantienſi generale Concilium faciente, & eccleſiam catholicam repræſentante, in Spiritu ſancto legitime congregata, ad inſtantiam & petitionem venerabilium virorum magiſtrorum Henrici de Piro licentiati in decretis, & Ioannis de Scribanis de Placentia, cauſarum & negotiorum dicti Concilii promotorum & procuratorum contra præfatum dominum Joannem papam vigeſimumtertium & eius fautores, receptatores & ſequaces emanatas, & ſigillis præſidentium quatuor nationum huius Concilii munitas & ſigillatas, ac etiam per quatuor earumdem nationum in prædicto ſacro generali Concilio notarios ſubſcriptas & ſignatas. Quarum quidem literarum citatoriarum tenor ſic incipit: Sacroſancta Conſtantienſis Synodus, &c. Et ſic finitur: Datum Conſtantiæ prouinciæ Moguntinenſis, in ſeſſione publica, in eccleſia maiori ſolenniter celebrata die Iouis ſecunda menſis Maii, indictione octaua, anno Domini, &c. Ad inſtantiam & requiſitionem præfatorum magiſtrorum, Henrici de Piro & Ioannis de Scribanis, promotorum & procuratorum, nomine

Anno Christi 1415. quo supra, valuis seu portis ciuitatis Constantiensis, Guitport vulgariter nuncupatis, una cum earumdem vera copia affixi, & ibidem affixas & extensas dimisi.

Deinde vero hora prima post meridiem eiusdem diei, ipsas literas citatorias originales, copiis earumdem per me affixis ibidem dimissis, a dictis valuis seu portis amoui & mecum portaui, rogatus & requisitus a supradicti magistris Henrico de Piro & Ioanne de Scribanis promotoribus & procuratoribus nomine quo supra, vt de affixione & amotione huiusmodi ipsis vnum vel plura, publicum seu publica conficerem instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem discretis viris magistris, Gumperto Fabri, & Petro Bannin de Desteruuiel, sacri palatii apostolici causarum notariis, clericis Moguntinensis & Leodiensis diœcesum, testibus ad præmissa vocatis specialiter & rogatis. Paulo vero post præmissa, ego Giselerus notarius infrascriptus vna cum prædictis literis citatoriis ad dictæ ciuitatis Constantiensis valuas seu portas, *Rumphartorum vulgariter nuncupatas, accessi, & eisdem valuis seu portis easdem literas citatorias vna cum earumdem vera copia affixi, & ibidem ipsas affixas & extensas dimisi. Demum vero ipsas citatorias originales literas post horam Vesperarum eiusdem diei supradictæ, copia earumdem ibidem per me affixa, etiam in proxime dictis portis dimissa, remoui & mecum deportaui, rogatus & requisitus a supradictis magistris Henrico de Piro & Ioanne de Scribanis, promotoribus & procuratoribus nomine quo supra, vt ipsis de huiusmodi affixionibus & amotionibus vnum vel plura, publicum seu publica conficerem instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem honorabilibus & discretis viris magistris Clemente de Cumis, & Bassiano de Putalactis de Lauda, literarum apostolicarum scriptoribus, & Ioanne Guiardi in dicto sacro Concilio pro natione Gallicana notario, clerico Pictauensis diœcesis, testibus ad præmissa vocatis & rogatis. Et ego Giselerus de Bouencen clericus Moguntinensis diœcesis, apostolica & imperiali auctoritatibus notarius, & in sacro Constantiensi generali Concilio supradicto pro natione Germanica notarius, prædictas literas citatorias per edictum & personales supradictis valuis & portis affixi, &, vt præmittitur, amoui: de quibus affixione & amotione præsens publicum instrumentum manu mea propria subscriptum confeci, subscripsi & publicaui, signoque & nomine meis solitis & consuetis signaui, rogatus & requisitus in fidem & testimonium omnium & singulorum præmissorum.

* Rumphartorn.

ANNO CHRISTI 1415.

Egregiis inclytisque patribus, viris ex omni gente dilectis, in salutifero Constantiensi Concilio vniuersalem ecclesiam repræsentantibus.

Egregii inclytique patres, viri ex omni gente dilecti, almumque & salutiferum Concilium: Si labori, si grauibus operibus per diuersas vias pacem ecclesiæ quæsiuistis, non corpori, non mundanis parcentes diuitiis, sed thesaurizantes in cælo, iam constantius persistendum, iam ambulandum cautius, iam opus est incumbere magis, cum turbidus Auster primum dulce spirantes Zephyros a Petri nauicula aliquantisper repulit. Sed remis agendum, vt ad tranquillitatis portum ducatur incolumis. Iam in vobis spes catholici populi constituta est, vos columnas ecclesiæ firmas vniuersi laudant & venerantur, & pacem orantes populi manus ad sidera tendunt. Nam adaucta est eo fiducia per vestram perseuerantiam, postquam domini nostri papæ discessum agnouerint. Quamquam discessum ægre feramus, multumque spes præcedens passa est detrimentum, vt nuper scripto vobis notum feciſſe putamus. Nunc igitur felix vestris laboribus sit ecclesia, fortunatique populi, quos inuisum schisma tanta per tempora conturbauit. non enim tantus cœtus in vacuum erat conuocandus. Sed vt fructus labores sequatur assiduos, non dispergantur oues gregis propter pastoris absentiam, sed occasio sit hæc in centuplo maioris vnitatis: quoniam communia nostrum omnium vota, & vniuersæ fidelium mentes sequentur, vestra deliberata pro firmis veritatibus sustinebunt, vobis in cunctis innitentes, vt fidei* debitæ irrefragabiliter obligãtur. & nosipsi de vestra constantia gaudemus in Domino, vobis obedire, obsequi, reuereri, atque semper assentire parati, teste Domino, qui vestros labores in consummatæ pacis quietem dirigat, & in viam salutis æternæ.*

*Datum Parisiis in nostra congregatione generali, apud sanctum Martinum super hoc specialiter congregata * decimoquarto die mensis Aprilis.*

* f. vestri

* al. debito

* decimo tertio

Vestrarum paternitatum egregiarum zelantissimi deuoti imitatores, rector & vniuersitas studii Parisiensis.

Eadem die qua supra, videlicet decimatertia mensis Maii post meridiem fuit congregatio nationis Germanicæ. In qua primo fuerunt deputati per scrutinium pro parte eiusdem nationis quinque venerabiles viri domini Hermannus Duergh, sedis apostolicæ pro-*

* Dwerch.

ANNO CHRISTI 1415. *tonotarius, Bertholdus de Vuildungen ſacri palatii apoſtolici cauſarum auditor, Ioannes Abundi decretorum doctor, Petrus de Tyger licentiatus in decretis, & Henricus de Piro licentiatus in decretis, ad ordinandum poſitiones & articulos, in cauſa inquiſitionis depoſitionis Ioannis papæ vigeſimitertii per Synodum Conſtantienſem offerendos.*

Subſequenter venit ibidem dominus Romanorum rex cum deputatis aliarum trium nationum, præſentans vnam copiam cuiuſdam bullæ datæ Carolo de Malateſtis de Arimino. In qua Angelus de Corario, Gregorius duodecimus in ſua obedientia nuncupatus, dedit licentiam ipſi Carolo & ſuis de eius obedientia, ad conſentiendum huic Concilio: iniungens idem dominus rex dominis deputatis, quod examinarent illam copiam: & ſi foret defectuoſa vel inſufficiens, vellet eam remittere Carolo, qui ſtatim diſponere deberet, quod omnia ſufficienter emendarentur ad voluntatem Concilii.

Prædictis lectis & publicatis, promotores petierunt ab ipſa Synodo, ſi placerent: adiicientes, ſi aliquis eſſet cui non placeret, iuxta auctoritatem & facultatem Concilii poſſet ſurgere, & dicere id quod ſibi placeret. Et ſic fuit ab omnibus reſponſum per dominum præſidentem & omnes alios, Placet, nemine diſcrepante.

SESSIO X.

DIE Martis decimaquarta menſis Maii ſupradicti, fuit ſeſſio generalis in eccleſia cathedrali Conſtantienſi ſupradicta, in qua reuerendus pater dominus Bertrandus epiſcopns ſancti Flori, ambaſiator regis Cypri, cantauit officium Miſſæ de ſancta Trinitate. Et præſidebat in eadem ſeſſione reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis Viuarienſis, rege Romanorum ibidem præſente in inſigniis regalibus cum ſuis nobilibus. Litaniis autē & aliis in ſeſſionibus legi conſuetis, lectis & peractis, reuerendiſſimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus legebat decretum ſuſpenſionis papæ, cuius tenor ſequitur in hunc modum:

Et reuerendiſſimi patres domini Angelus Laudenſis, & Iordanus de Vrſinis, cardinales, aſſiſtebant regi Romanorum ibidem præſenti in inſigniis regalibus cum ſuis nobilibus. Præſentibus ibidem Branda Placentino, Franciſco Venetiarum,

Guillelmo sancti Marci, Antonio de Salancho, presbyteris, Amadeo Salutiarum, Raynaldo de Branchasiis, Ludouico de Flisco, Landulpho Barensi, Odone de Columna, Lucido de Comitibus, & Francisco Florentinensi, diaconis cardinalibus. Absentibus tamen Petro Cameracensi, Alamanno Pisano, Antonio Aquileiensi, & Thoma Tricaricensi, cardinalibus, licet in eadem ciuitate præsentibus. Officio vero Missæ solenniter de sancta Trinitate peracto, fuerunt lectæ litaniæ cum introitu: Exaudi nos Domine, &c. euangelio, orationibus & collectis ad hoc deputatis, & hymno: Veni creator Spiritus. Quibus sic cantatis, lectis & factis, surrexerunt Henricus de Piro & Joannes de Scribanis promotores & procuratores prædicti. Henricus de Piro loquens proposuit, qualiter ista sessio hodierna esset continuatio sessionis diei hesternæ. Idcirco repetiit citationem alias per edictum contra Joannem papam vigesimumtertium decretam & heri reproductam, vna cum eiusdem executionibus factis in valuis ecclesiarum & portarum iuxta sui decretum, & hodie reproduxit de nouo. Petiitque per quatuor prælatos quatuor nationum & duos cardinales ad hoc deputatos, eumdem dominum Ioannem requiri extra valuas ipsius ecclesiæ, in quibus dicta citatio fuit affixa & executa, & eius sequaces, receptatores & fautores, ad respondendum de & super omnibus & singulis contentis in citatione, vt præmittitur, contra eum decreta, seu causam, quare minime tenerentur ad hoc allegandum, instanter postulauit. Et vlterius in casu quo repertus non fuerit, ipsum Ioannem suspendi ab administratione totali papatus in spiritualibus & temporalibus per sanctam Synodum Constantiensem. Prædicta requisitione facta per promotores, accesserunt ad portas maiores eiusdem ecclesiæ, in quibus communiter huiusmodi edicta publicari solent, reuerendissimi patres Franciscus cardinalis Florentinus, & Lucidus de Comitibus, cardinales, Ioannes patriarcha Antiochenus de natione Gallicana, Nicolaus archiepiscopus Gneznensis, seu de natione Germanica, Antonius archiepiscopus Ragusinus de natione Italica, & Nicolaus episcopus Bathonienſis de natione Anglicana. Præsentibus ibidem reuerendis patribus dominis, Benedicto præposito Albæ Regalis, Iacobo de Rhodinis de Ianua, & Thoma Polcon, sedis apostolicæ protonotariis ad hoc deputatis: nec non Ioanne Guiardi pro natione Gallicana, Bartholomæo de Guastis pro natione Italica, Gumperto Fabri pro natione Germanica, cum Giselero de Bouencen, & Vuilhelmo Porcellis pro natione An-

Anno Christi 1415.

Anno Christi 1415.

glicana, notariis & scribis. Quibus dominis in portis existentibus ex mandato & consensu aliorum, reuerendissimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus vocauit alta & intelligibili voce dominum Ioannem papam vigesimumtertium, suos sequaces, fautores & receptatores, si essent ibidem, quod comparerent coram sancta Synodo, ad præsens in eadem ecclesia congregata, responsuri, audituri, visuri & allegaturi, quare iuxta contenta in citatorio contra eos decreto, pronuntiari non debeant tales, quales in eodem citatorio dicuntur diffamati. Certificantes eosdem, siue comparuerint, siue non, quod nihilo minus eadem sancta Synodus ad vlteriora prout iuris fuerit, procederet, eorum contumacia non obstante: & alias ad dicendum causam, quare non debeat idem Ioannes papa ab administratione totali papatus rerum spiritualium & temporalium suspendi. In quam quidem vocationem alii ibidem existentes prælati non inquirentes, consenserunt, & voluerunt eam sufficere pro actu præsenti.

Super quibus magister Henricus de Piro promotor petiit sibi nomine dictæ sanctæ Synodi vnum vel plura, publicum seu publica confici instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem Friderico de Arnhem notario audientiæ contradictarum, Euerhardo Lupi, Ioanne de sancto Seuerino, literarum apostolicarum & pœnitentiariæ scriptoribus, & aliorum Christianorum multitudine copiosa. Et sic ipsi domini cardinales & prælati quatuor nationum reuersi sunt ad ecclesiam, & ad locum Concilii. Tunc reuerendissimus pater dominus Franciscus cardinalis Florentinensis præfatus retulit toti Synodo, quatenus in valuis & extra valuas ecclesiæ prædictæ mox per vocem domini Ioannis patriarchæ Antiocheni, dominum Ioannem papam vigesimum tertium, eiusque fautores, receptatores & sequaces vocassent, iuxta tenorem dicti citatorii contra eos emanati, ad respondendum super sibi obiectis & obiiciendis: & alias dixit & retulit, prout in eodem citatorio plenius continetur. Qui quidem dominus Ioannes papa, neque fautores, receptatores & sequaces apparuerunt, neque comparuerunt ibidem. Et sic similiter præfati domini prælati quatuor nationum responderunt successiue, & retulerunt Synodo præfatæ, eos dictum mandatum fuisse executos, licet nemo apparuerit. Quibus relationibus factis, ad instantem petitionem dicti Henrici promotoris, dominus præsidens primo reputauit dictum dominum Ioannem papam, suos sequaces, receptatores & fautores, contumaces: & vniformiter dicti

quatuor prælati quatuor nationum, & deinde tota Synodus reputauit dictos citatos contumaces: & vlterius in eorum contumaciam ad petitionem instantem dicti Henrici de Piro promotoris, reuerendissimus pater dominus Guillelmus sancti Marci, deputatus vna cum reuerendissimo patre domino Jordano de Vrsinis cardinale, simul cum reuerendis patribus Antonio episcopo Concordiensi, Iacobo episcopo Taruisino, & Ioanne de Bononia pro natione Italica: Stephano episcopo Dolensi, abbate sancti Rufi, ac Vuilhelmo Malignetii pro natione Gallicana: Nicolao episcopo Mersburgensi, & Andrea electo Poznaniensi pro natione Germaniæ: episcopo Lichfeldensi, & abbate sanctæ Mariæ extra muros Eboraci pro natione Anglicana, commissariis ad examinandum testes inducendos, & ex parte Synodi in causa inquisitionum, & etiam principali contra dominum Ioannem, sequaces, fautores & receptatores prædictos, ipsis in medio Synodi existentibus retulit, qualiter de mandato dominorum de sancta Synodo Constantiensi, cum dictis dominis deputatis examinasset testes in numero decem: quibus examinatis, & eorum dictis in scriptis redactis, perlegerunt eorum dicta & depositiones. ANNO CHRISTI 1415.

Quapropter licet dolenter id referat, non causa impediendi iustitiam, sed quod tantum ad hoc deuenit, quod huiusmodi scandalum in ecclesia Dei sit exortum; retulit qualiter reperit fore depositum sufficienter, dictum dominum Ioannem papam fore dilapidatorem bonorum ecclesiæ Romanæ & vniuersalis, simoniacum, scandalosum & perturbatorem fidei Christianæ, & alias talem, quod merito debuit suspendi ab administratione bonorum ecclesiasticorum spiritualium & temporalium: & illa retulit cum supportatione & correctione suorum collegarum. Subsequenter ascendebat in altum reuerendus pater dominus episcopus Dolensis, vnus ex collegis ipsius domini cardinalis: & retulit similiter, prout ipse dominus cardinalis referebat, & subsequenter ceteri collegæ omnium nationum ibidem congregati dixerunt relationem sic esse prout facta erat. Quibus relationibus sic factis, magister Henricus de Piro promotor petiit per dominos deputatos ad hoc, pronuntiari dictum dominum Joannem papam suspendendum fore ab administratione papatus & rerum ac iurium Romanæ & vniuersalis ecclesiæ, tam in spiritualibus, quam in temporalibus, sibique interdici eorumdem administrationem. Et mandari vniuersis & singulis Christi fidelibus, quod de cetero non obediant eidem, neque quidquam administret quod pertinet ad vniuersalem ecclesiam.

ANNO CHRISTI 1415. cleſiam. Et fuit petitum per eumdem magiſtrum Henricum de Piro promotorem, an ſic placeat dominis, primo præſidenti, & deinde deputatis quatuor nationum. Et fuit reſponſum, quod placet, per dictum dominum præſidentem, videlicet reuerendiſſimum patrem dominum Ioannem epiſcopum Oſtienſem cardinalem Viuarienſem; deinde per dominum Joannem patriarcham Antiochenum pro natione Gallicana; Nicolaum archiepiſcopum Gneznenſem pro natione Germanica, Antonium archiepiſcopum Raguſinenſem pro natione Italica, & Robertum epiſcopum Sareſbirienſem pro natione Anglicana. Quibus petitis, & reſponſionibus nomine nationum & Concilii factis, auditis & intellectis, idem dominus Ioannes patriarcha Antiochenus de mandato Concilii pronuntiauit ſuſpendendum dominum Joannem papam vigeſimumtertium, propter eius contumaciam, ab adminiſtratione bonorum eccleſiæ vniuerſalis, tam in ſpiritualibus, quam in temporalibus, prout & quemadmodum in quadam papyri ſchedula, quam ibidem de verbo ad verbum publice alta & intelligibili voce perlegit, cuius tenor inferius eſt inſertus, plenius continetur. Qua ſchedula lecta, ſurrexit dominus Guillelmus ſancti Marci cardinalis, dicens, quod in ſententia continetur, quod idem Ioannes papa propter hæreſim ſuſpenderetur a papatu & adminiſtratione papali: ſuper quo dixit teſtes non depoſuiſſe, neque eſſe neceſſarium ad præſentem actum, quod teſtes ſuper hoc fuiſſent examinati. Sed tamen vellet ſe conformare dictis & aſſertionibus maioris partis & aliorum dominorum de Concilio. Subſequenter ſurrexit magiſter Benedictus Gentiani de vniuerſitate Pariſienſi, proteſtando, quatenus ſi per ſuſpenſionem ius conferendi beneficia deuolueretur ad prælatos, ſiue locorum ordinarios, non conſentiret, cum ſtudiis deberet prouideri taliter, quod homines literati in ipſis poſſent viuere vti alii: & alias dixit, licet concludendo effectiue in modum prædictum. Et ſic auditis iſtis altercationibus verbalibus, ſententiatum & concluſum fuit per totam Synodum, quod ſententia ſuſpenſionis deberet habere effectum. Sed illa duo puncta, videlicet quod per ſuſpenſionem huiuſmodi atque ſententiam non deuoluatur collatio beneficiorum ad ordinarios, & quod articulus de hæreſi tactus per cardinalem ſancti Marci, in deliberatione reſeruetur ad alias ſeſſiones, & quouſque teſtes fuerint ſuper notorietate examinati.

Et ſic placuit domino præſidenti & deputatis quatuor nationum, & ſimiliter toti Synodo. Super quibus petitionibus, lecturis, proteſtationibus &c. idem magiſter Henricus, dominus cardina-

lis, & Benedictus Gentiani, petiuerunt sibi fieri nomine Concilii & propriis, per reuerendos patres dominos Benedictum præpositum Albæ Regalis, Iacobum Rhodini de Janua, & Thomam Polcon protonotarium, & alios notarios & tabelliones prædictos, vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem illustribus principibus & magnificis viris, dominis Rompoldo duce de Zagan, Ioanne Jacobo comite Aquesanensi, filio marchionis Montisferrati, Ioanne comite de Friburg, Guntero comite de Guartzeburg, Ioanne Carolo de vicecomitibus de Mediolano, domino Brunero de Scala de Verona, pincerna de Sina, Philiberto magistro de Rhodis ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, & quamplurium regum, Franciæ, Angliæ, Poloniæ, Daciæ, Noruegiæ, Sueciæ & Cypri ambasiatoribus, aliisque Christi fidelibus in numero copioso. ANNO CHRISTI 1415.

Tenor vero dictæ sententiæ suspensionis papæ, de qua supra fit mentio, sequitur, & est talis.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, ecclesiam catholicam repræsentans, ad extirpationem præsentis schismatis, & reformationem ecclesiæ in capite & in membris faciendam, in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersis Christi fidelibus vnionem & pacem ecclesiæ, & omne bonum.

Pridem post clandestinum recessum domini Ioannis papæ vigesimitertii ab hac ciuitate Constantiensi & hoc generali Constantiensi Concilio, vnionis & pacis ecclesiæ perturbatiuum & impeditiuum, ipsam ecclesiam scandalizantem, per nonnullos cardinales ac prælatos, & alios notabiles viros, ad eum ex parte huius sacri Concilii legatos transmissos, eumdem requiri & moneri mandauimus & fecimus cum debita instantia, quatenus ad hoc sacrum Concilium & ad hanc ciuitatem Constantiensem rediret, ea quæ pertinebant ad extirpationem præsentis schismatis, & reformationem ecclesiæ in capite & in membris, impleturus, & cum effectu facturus, sicut promiserat, vouerat, iurauerat, ac in suis literis super conuocatione dicti Concilii concessis se facturum publicauerat: & cum id facere nolle, facto, non redeundo, & ad loca magis longinqua fugiendo, ostenderet, fuimus per venerabiles viros magistros Henricum de Piro in decretis licentiatum, & Ioannem de Scribanis de Placentia, causarum

ANNO CHRISTI 1415. & negotiorum huius sacri Concilii promotores & procuratores, instanter requisiti, quatenus ipsum dominum Ioannem papam, notorium simoniacum, notoriumque bonorum & rerum ac iurium Romanæ & aliarum ecclesiarum Dei dilapidatorem, fautorem huius pestiferi schismatis, ac aliis criminibus grauibus ecclesiam Dei scandalizantibus, nedum infamatum, sed illis in scandalum ecclesiæ notorie irretitum & incorrigibilem, qui, sicut præmittitur, clandestine hora suspecta & in habitu transformato a dictis ciuitate & Concilio generali fugit & recessit, gregem dominicum vt mercenarius deserens, hæresumque extirpationē, & generalem ecclesiæ reformationem, cui se submiserat, per dictum sacrum Concilium in capite & in membris faciendam euitare cupiens: ad redeundum & reuertendum ad ciuitatem Constantiensem & hoc sacrum generale Concilium debite compellere, & eum ad hoc etiam per edictum publicum in valuis ecclesiarum & aliorum locorum (vt est moris) affigendum citare & euocare personaliter, citationemque super hoc in forma iuris debita contra eum ac eius fautores, receptatores & sequaces decernere & concedere, & alias in & super præmissis contra eos procedere dignaremur, prout requirunt canonicæ sanctiones. Ob quam causam iustitiæ debitum exequi volentes, prout tenemur, contra eumdem dominum Ioannem papam vigesimumtertium, & alios præfatos citationem personalem decreuimus, ipsumque & alios prædictos per edictum publicum in valuis ecclesiarum maioris & sancti Stephani ac portis dictæ ciuitatis affixum, nec non per audientiam contradictarum (vt est moris) ad comparendum coram nobis nona die ab executione citationis huiusmodi computanda, citari mandauimus & fecimus, visuros & audituros per nos ordinari, decerni & declarari, dictum iam clandestinum recessum fuisse & esse ecclesiæ sanctæ Dei damnosum, scandalosum & opprobriosum, ac vnionis & pacis ecclesiæ perturbatiuum & impeditiuū, huiusque nefandissimi schismatis nutritiuum & roboratiuum, hæresisque & suspicionis fidei incentiuum, & a bono vnionis & pacis ecclesiæ præfatæ, promissionibus, votis & iuramentis per ipsum dominum Ioannem papam super hoc factis deuiatiuum: testesque su-

per notorietate dictorum criminum ad finem procedendi contra eos super talibus tamquam super notoriis, iurare visuros, causasque, cur ipse dominus Ioannes papa ab omni administratione spirituali & temporali exnunc suspendi non debet, propter ipsius malam administrationem notorie simoniacam, bonorum & iurium Romanæ & aliarum ecclesiarum dilapidationem notoriam, eius facto culpabili contingentem, ac ipsius super præmissis incorrigibilitatem manifestam, & alias in & super præmissis, & aliis ecclesiam Dei scandalizantibus notorie, contra eum ad eiectionem a papatu, seu eiectionis huiusmodi declarationem, & aliis per prædictos promotores propositis & proponendis, de iure & iustitia responsuros, ac alias in causa & causis, & negotio huiusmodi debite processuros ac procedi visuros, aliasque dicturos, facturos & audituros, vt iuris fuerit & rationis, indeque iustitiæ complementum super præmissis vsque ad diffinitiuam sententiam inclusiue recepturos, sicut in aliis nostris inde confectis literis & instrumentis, super eorum executione inde receptis, latius continetur. Et subsequenter dicta die nona, quæ fuit dies Lunæ decimatertia huius mensis Maii, coram nobis sessionem publicam in ecclesia maiori dictæ ciuitatis Constantiensis de mane celebrantibus comparuerunt prædicti promotores, & contumaciam dicti domini Ioannis papæ citati, personaliter non comparentis, accusarunt, & in eius contumaciam petierunt, illum ab administratione papali propter causas superius expressas suspendi, & alias contra illum iuxta fines in literis dictæ citationis comprehensos procedi. Nos cum maturitate & mansuetudine & caritate in hac causa procedere intendentes, dictum dominum Ioannem papam per quatuor præsidentes quatuor nationum huius sacri Concilii generalis Constantiensis, videlicet Ioannem patriarcham Antiochenum, Antonium archiepiscopum Ragusinum, Nicolaum archiepiscopum Gneznensem, & Nicolaum episcopum Bathonienſem, commissarios, & per nos ad hoc deputatos, in valuis dictæ ecclesiæ maioris alta & intelligibili voce vocari & proclamari trina vice fecimus ad cautelam protonotariis sedis apostolicæ, & aliis notariis publicis cum eisdem ad id rogatis, ibidem vna cum populi multitudine præsentibus. Et

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. tandem facta nobis illico super hoc relatione per cõmissarios præfatos, quod idem dominus Ioannes papa sic citatus, vocatus & proclamatus minime comparebat, adhuc ipsum de benignitate ecclesiæ solita vsque ad sessionem diei præsentis in dicta ecclesia maiori per nos celebrandam, expectandum decreuimus, vt in processu dictæ causæ & instrumentis inde receptis latius noscitur contineri. Cum autem hoc die præsenti, quæ est decimaquarta huius mensis Maii, comparuerint coram nobis dicti promotores, petentes per nos pronuntiari, decerni & declarari, eumdem dominum Ioannem papam propter malam administrationem eius notorie simoniacam, bonorumque & iurium Romanæ & aliarum ecclesiarum dilapidationem notoriam, facto & culpa ipsius domini Ioannis papæ contingentem, Deique ecclesiam scandalizantem, ab omni administratione papali & spirituali & temporali ante omnia suspendi, & vlterius crimina præfata contra eum per dictos promotores proposita, fuisse & esse notoria, & in illis tamquam super notoriis contra eum fore procedendum, etiam per nos pronuntiari, decerni & declarari, & alias contra eum procedi, vt iuris est, & alias petitum fuit: nos debitum iustitiæ exequi, & indemnitati ecclesiæ ac periculis animarum, quantum cum Deo possumus, obuiare volentes, præfatum dominum Ioannem papam ex superabundanti, iterato in valuis maioris dictæ ecclesiæ alta & intelligibili voce ter vocari & proclamari fecimus per Franciscum Florentinum & Lucidum de Comite cardinales, & alios commissarios prælibatos, vt est moris. Et deinde facta nobis relatione per eos, quod non comparebat, decernentes eumdem fore contumacem, ad nostram ordinationem super præmissis hinc inde propositis & petitis, procedendum duximus in hunc modum.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen.

Quia nobis legitime constat, dominum Ioannem papam vigesimumtertium a tempore quo fuit assumptus ad papatum vsque nunc, papatum ipsum & politiam ecclesiæ, in scandalum notorium ipsius & ecclesiæ, male administrasse, rexisse & gubernasse, vitaque sua damnabili, eiusque

nefandis moribus, populis exemplum vitæ malæ præbuisse & præbere, & insuper ecclesias cathedrales, monasteria, prioratus conuentuales & cetera beneficia ecclesiastica precio appreciato simoniace notorie distribuisse, bonaque & iura Romanæ & aliarum ecclesiarum plurium notorie dilapidasse; quodque caritatiue monitus a præmissis desistere noluit, sed continue perseuerauit & perseuerat, ecclesiam Dei in præmissis notorie scandalizando: eapropter per hanc nostram sententiam pronuntiamus & decernimus & declaramus, dictum dominum Ioannem papam ab omni administratione papali, spirituali & temporali, ex causis præmissis fore suspendendum, & suspendimus, eique administrationem ipsam interdicimus in his scriptis, criminaque præmissa contra eum super mala administratione simoniaca & dilapidatione notoria ac eius mala vita ecclesiam ipsam scandalizante (prout præmittitur) proposita, notoria existere, ac de & super eis tamquam de & super notoriis procedendum fore & procedi debere ad finem eiiciendi eum a papatu, prout iuris fuerit, declaramus. Quocirca vos & quemlibet vestrum in Domino exhortamur, vobisque & vestrum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ & sub pœna fautoriæ dicti schismatis tenore præsentium districte inhibemus, ne vos seu aliquis vestrum, cuiuscumque conditionis, status, gradus seu dignitatis, etiam si regalis, cardinalatus, patriarchalis, archiepiscopalis, episcopalis, seu alterius cuiuscumque ecclesiasticæ vel sæcularis existat, dicto domino Ioanni papæ ab omni administratione papali per nos (vt præmittitur) iuste suspenso, contra dictam nostram suspensionis huiusmodi sententiam de cetero directe vel indirecte obediat, pareat, intendat, aut de bonis, rebus, iuribus, seu aliis emolumentis Romanæ ecclesiæ ex quacumque causa debitis, & ad eum ac papatum pertinentibus & spectantibus quouis modo respondeat, decernentes exnunc contra facientes scienter contrarium, tamquam contra fautores dicti schismatis, eiusque domini Ioannis papæ fautores & sequaces, ad pœnas iuris & alias (vt fuerit rationis) auctoritate sanctæ Synodi fore procedendum, nec non irritum & inane, quidquid a quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter in contrarium contigerit attentari.

Anno Christi 1415.

ANNO CHRISTI 1415. Datum Constantiæ prouinciæ Moguntinensis, in sessione publica, in ecclesia maiori solenniter celebrata, die Martis decimaquarta mensis Maii, anno Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, indictione octaua, pontificatus præfati domini papæ vigesimitertii anno quinto.

SESSIO XI.

DIE Sabbati vigesimaquinta mensis Maii supradicti, fuit tenta sessio generalis in ecclesia maiori Constantiensi supradicta, in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis, & erat ibidem præsens sereniſſimus princeps dominus Sigismundus Romanorum & Hungariæ rex in insigniis regalibus cum nobilibus suis sibi ministrantibus: *cui astabant inter cardinales dominus Angelus episcopus Prænestinus, Laudensis vulgariter dictus, & Iordanus Albanensis de Vrsinis cardinalis. Præsentibusque aliis dominis cardinalibus, videlicet Francisco Venetiarum, Antonio Aquileiensi, Alamanno Pisano, Petro Cameracensi,* * Amedeo *Branda Placentino, Antonio de Salancho, presbyteris,* * *Amadeo Salutiarum, Raynaldo de Branckasiis, Ludouico de Fliſco, Landulpho Barensi, Lucido de Comite, & Francisco Florentinensi, & Odone de Columna, diaconis cardinalibus. In qua quidem sessione fuit cantata Missa de Spiritu sancto per reuerendum patrem dominum episcopum Atrebatensem. Qua cantata, fuerunt lectæ litaniæ more solito cum introitu, Exaudi nos Domine, & collectis ac euangelio & hymno, Veni creator Spiritus, & aliis ad hoc requisitis. Quibus factis, cantatis & dictis, honorabilis vir magister Henricus de Piro promotor & procurator causarum & negotiorum Concilii, surrexit & proposuit, quod pro parte sanctæ Synodi Constantiensis præsentis fuissent dati certi articuli, formati pro inquisitione facienda contra dominum Ioannem papam vigesimumtertium, super notoria dilapidatione & mala administratione, fautoria schismatis, crimineque hæresis, vita scandalosa & incorrigibilitate ipsius Ioannis, in bonis ecclesiæ & statu papali per ipsum Ioannem factis, habitis & perpetratis, dictasque positiones & articulos fore probatos per plures & diuersos notabiles testes, quorum aliqui cardinales, aliqui archiepiscopi, aliqui episcopi, & per alios magnos viros. Quapropter dictos articulos & eorum attestationes in summa per dominos commissarios pro-*

nuntiari, legi & referri Concilio petiit. ANNO CHRISTI 1415.

Ipſique Ioanni papæ cum hoc ſtatui & præfigi terminum condecentem ad audiendum ſententiam diffinitiuam per ſanctam Synodum, & ſuper hoc aliquos deputari, qui ipſum ad hoc requirant, inſtanter poſtulauit. Et alias dixit, fecit & proteſtatus fuit, prout & quemadmodum in quadam petitionum papyri ſchedula, cuius tenor inferius eſt inſertus, plenius continetur & habetur. Qua petitione facta, aſcenderunt ambonem domini commiſſarii, videlicet dominus Iordanus de Vrſinis cardinalis prædictus, abſente Guillelmo ſancti Marci cardinale propter eius infirmitatem; Andreas electus Poznanienſis, & Bartholdus de Vuildungen auditor, dominus Bartholomæus archiepiſcopus Mediolanenſis, Ioannes de Bononia de commiſſariis.

In qua quidem ſeſſione fuit cantata Miſſa de Spiritu ſancto per reuerendum patrem dominum epiſcopum Atrebatenſem. Qua cantata, legebantur litaniæ & alia in ſeſſionibus fieri conſueta. His autem peractis, dominus Andreas electus Poznanienſis legebat articulos formatos contra dictum Ioannem papam: & ſingulo articulo lecto, dominus Bartholdus Vuildungenenſis auditor in ſumma dixit & declarauit, ſi articulus erat probatus, exponens per tot teſtes cum eorum quantitate, qualitate & dignitate. Quibus articulis & ſummario atteſtationum expoſitis, fuit ad inſtantiam ipſius promotoris commiſſum eiſdem deputatis, ad portandum dictos articulos papæ & ſummaria, ad reſpondendum eiſdem, & eumdem vlterius citandum ad audiendam ſententiam ad proximam ſeſſionem,

pro die Lunæ proxime futura, prout in ſchedula quam reuerendiſſimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus de verbo ad verbum legebat, infraſcripti tenoris. quibus articulis ſummarie ac commiſſione lectis,

Poſt hæc autem fuit petitum per procuratorem Concilii, an placeret omnibus, quod fieret proceſſus iuxta per eum petita. Et primo dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis reſpondit pro collegio & ſeipſo, quod placeret. Subſequenter ipſi exiſtentes in ambone, videlicet archiepiſcopus Mediolanenſis pro natione Italica, Andreas Poznanienſis electus pro natione Germanica, abbas ſancti Lupi pro natione Gallicana, Thomas Poltenſis protonotarius

Anno Christi 1415. rius pro natione Anglicana, reſponderunt, Placet: & vlterius vniuerſaliter per totius Synodi ſuppoſita reſponſum fuit, Placet.

*Super quibus omnibus & ſingulis magiſter Henricus de Piro promotor petiit ſibi nomine Concilii fieri publicum inſtrumentum ſeu publica inſtrumenta, per protonotarios & notarios Synodi & nationum, & alios notarios & tabelliones ibidem exiſtentes. His expeditis, dominus Benedictus Gentiani ambaſiator ſtudii Pariſienſis recommendauit vniuerſitatem Concilio, & oſtendebat certam literam miſſiuam directam Synodo, quam de mandato Concilii legebat in ambone, præſentibus ibidem venerabili & religioſo viro domino Philiberto magno magiſtro de Rhodis, Henrico Rompoli duce de Zagan, Ioanne Jacobo comite Aquæſanenſi filio marchionis Montiſferrati, Guntero comite de Zuartzburg, comite de Dochemburg, Friderico duce Auſtriæ, comite Bertholdo de Vrſinis, Ioanne comite de Friburg, ambaſiatoribus Franciæ, Poloniæ, Norvegiæ, Daciæ, * Sueciæ, Cypri, Nauarræ, regum, aliiſque nobilibus in numero copioſo.*

* f. Suediæ

Tenores petitionum, articulorum, commiſſionum ac literæ miſſiuæ, de quibus ſupra fit mentio, ſequuntur & ſunt tales.

Coram vobis ſancta Synodo Conſtantienſi vniuerſalem eccleſiam repræſentante, hic in Spiritu ſancto legitime congregata, Henricus de Piro licentiatus in decretis, & Ioannes de Scribanis de Placentia, promotores & procuratores huius eiuſdem ſanctæ Synodi, dant & exhibent capitula, poſitiones & articulos infra ſcriptos, ad quos probãdum ſe admitti petunt, citra onus ſuperfluæ probationis.

In primis denuntiant, dicunt, aſſerunt, ponunt, & ſi neceſſe fuerit, probare intendunt, quod dominus papa vigeſimus tertius a tempore iuuentutis ſuæ, ſeu dum Baltaſſar de Coſſa appellabatur, fuit homo malæ indolis, inuerecundus, impudicus, mendax, parentibus ſuis rebellis & inobediens, pleriſque vitiis deditus, ac talis & pro tali fuit communiter dictus, tentus, creditus & reputatus ab omnibus ipſius notitiam habentibus; & adhuc dicitur, tenetur, creditur & reputatur pro tali, & vt talis: ac fuit & eſt de præmiſſis manifeſte ac palam, publice & notorie diffamatus.

Iſte primus articulus probatur verus & notorius per duos cardinales, per vnum protonotarium, per duos auditores, per vnum clericum cameræ, per vnum licentiatum in decretis, per vnum archi-

epiſcopum, per vnum ſcriptorem & abbreuiatorem, & per vnum procuratorem vnius magni ordinis, per vnum canonicum vnius magnæ eccleſiæ metropolitanæ, per vnum epiſcopum, & per multos alios notabiles viros de auditu, publica voce & fama. ANNO CHRISTI 1415.

Item quod dictus dominus Ioannes papa, tunc Baltaſſar Coſſa appellatus, per huiuſmodi illicitum quæſtum & ſimoniacam prauitatem, & procurationibus & mediationibus ſimoniacis & aliis mediis illicitis, in paucis temporibus acquiſiuit & congregauit multam iniquitatis mammonam, copioſumque pecuniæ theſaurum, propter quod extunc diuitis nomen & ſtatum aſſumpſit, & ædificia ſibi comparauit. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium; ſicque, vt præmittitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum communiter ab omnibus ipſius notitiam habentibus: & adhuc dicitur, tenetur, creditur & reputatur, & fuit & eſt de præmiſſis diffamatus manifeſte, publice, palam & notorie.

Secundus articulus probatur per duos cardinales de notorietate & veritate, & per alios duos cardinales, de auditu, publica voce & fama: per vnum archiepiſcopum, per vnum epiſcopum, per duos auditores de veritate & notorietate, & quamplures alios notabiles viros & omni exceptione maiores, de publica voce & fama.

Item quod deinde præfatus dominus Ioannes papa, tunc Baltaſſar nuncupatus, mediante huiuſmodi ſimoniaca & damnata pecunia, promotus fuit ad cardinalatum, pro quo ſoluit magnam pecuniarum ſummam: & appellatus fuit dominus Baltaſſar cardinalis ſancti Euſtachii. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium, ac de ipſis omnibus idem dominus Ioannes fuit & eſt diffamatus palam, publice, &c.

Tertius articulus probatur per vnum cardinalem, quod publice & notorie hoc tenebatur in curia Romana; per vnum cardinalem probatur de veritate, & per alium cardinalem publice diffamatum & notorium, per vnum archiepiſcopum de veritate. Similiter per vnum procuratorem vnius magni ordinis, & per plures alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item, quod poſtquam dictus dominus Baltaſſar, tunc cardinalis ſancti Euſtachii appellatus, ciuitatem Bononienſem vt legatus fuiſſet ingreſſus, viis tyrannicis quærens terras eccleſiæ, & ciues & habitatores earum modo inhumano, impie, inique, & crudeliter re-

ANNO CHRISTI 1415. xit & gubernauit, & a Christiana pietate & iustitia diuina humanaque totaliter alienus, diuersas datias, gabellas, exactiones, extorsiones & onera insupportabilia eis imposuit, & aliarum exactionum & onerum alias inauditorum fuit inuentor. Et tam per illos modos consimiles & exactiones nimium oneros as per tyrannidem & de facto taliter subditos oppressit, quod dictos ciuitatem, comitatum & terras ecclesiæ ac ciues depauperauit, deuastauit & depopulauit, ita quod tempore sui regiminis, mala, tyrannica & violenta sua gubernatione causantibus, multi fuerunt mortui, multi profugi, multi exules, banniti & exheredati, depauperati & deperditi. Et ita, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum, & communiter ab omnibus diuulgatum; & adhuc dicitur, creditur & reputatur, ac fuit & est verum. Ipseque dominus Ioannes de præmissis omnibus fuit & est grauiter diffamatus palam, publice & notorie.

Quartus articulus probatur verus per vnum archiepiscopum, per vnum protonotarium, per duos episcopos verus & notorius, per duos auditores verus & notorius. Similiter per vnum scriptorem literarum apostolicarum & per multos alios de auditu, publica voce, fama, & communi reputatione.

Item quod dictus dominus Ioannes tunc Baltassar appellatus tantum practicare sciuit, quod post mortem bonæ memoriæ Alexandri papæ quinti in Romanum pontificem electus extitit, & se Ioannem papam vigesimumtertium appellauit, & ab aliis nominari & appellari se fecit: & dum crederetur mutatione nominis homo de vitiis ad virtutes mutatus, fuit fallax opinio. Quinimo contra sanctorum patrum decreta, & contra laudabiles Romanæ ecclesiæ consuetudines veniendo, velut paganus diuina officia contempsit: officium pastorale non debite in diuinorum administratione exercuit: Missis & Vesperis papalibus interesse non curauit: horas canonicas dicere, ieiunia, abstinentias, ceremonias, & alia canonica instituta, ad quæ homines Christiani, & præsertim clerici & ecclesiastici adstringuntur, iuxta formam ecclesiæ seruare spreuit. Et si aliquoties celebrauit, hoc fuit currenter more venatorum & armigerorum; & plus, ne culparetur totaliter de hæresi, & ne expelleretur de papatu, quam deuotionis vel caritatis causa. Sicque, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; dicitur que, tenetur, creditur & reputatur; atque de eis fuit & est publica vox & fama.

Quintus articulus probatur per duos cardinales verus: quoad

ANNO CHRISTI 1415.

ſecundam partem probatur verus & notorius. Et per vnum archiepiſcopum, per vnum procuratorem vnius magni ordinis, per vnum licentiatum in decretis, & per multos alios viros de auditu, publica voce & fama & notorietate.

Item quod dictus dominus Ioannes papa fuit & eſt pauperum oppreſſor, iuſtitiæ perſecutor, iniquorum columna, ſimoniacorum ſtatua, carnis cultor, vitiorum fæx, a virtutibus peregrinus, conſiſtoria publica fugiens, ac totus ſomno & aliis carnalibus deditus deſideriis, vitæ & moribus Chriſti totus contrarius, infamiæ ſpeculum, & omnium malitiarum profundus adinuentor: adeo & intantum eccleſiam Chriſti ſcandalizans, quod inter Chriſti fideles vitam & mores ſuos cognoſcentes vulgariter dicitur diabolus incarnatus.

Sextus articulus probatur per vnum archiepiſcopum de veritate. Similiter per vnum epiſcopum, per duos auditores, per vnum magnum procuratorem, & vnum magnum priorem, per vnum ſcriptorem & abbreuiatorem literarum apoſtolicarum de veritate & notorietate, per vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem in Romana curia, & per multos alios de auditu, publica voce & fama & notorietate.

Item quod dictus dominus Ioannes papa vas omnium peccatorum, repulſis dignis, pro pecuniis indignos ad officia & beneficia promouit, dans gratias non gratis. Beneficia vacantia, prælaturas & dignitates eccleſiaſticas non magis meritis, ſed plus offerenti poſt venditionem expoſitam contulit & conferri mandauit: literaſque bullatas per mercatorum & nummulariorum manus, vt de mercibus mercari ſolitum eſt, vendidit atque vendi iuſſit & mandauit. Sicque, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, habitum & reputatum; atque fuit & eſt verum, publicum & notorium.

Septimus articulus probatur per duos cardinales de veritate & notorietate, & ſimiliter per tres epiſcopos, per vnum auditorem, per vnum magnum procuratorem, per vnum clericum cameræ.

Item de veritate probatur per vnum ſcriptorem literarum apoſtolicarum, per vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem in Romana curia, per vnum magnum procuratorem vnius magni ordinis, & per quamplures alios de publica voce & fama, & ſimiliter notorietate & communi reputatione.

Item quod per præmiſſa in clero & in populo, totaque vniuerſali eccleſia, graue ſcandalum, grauiſque domini Joannis papæ &

ANNO CHRISTI 1415. curiæ Romanæ infamia, exortum fuit & suscitatum, atque exorta & suscitata.

Octauus articulus probatur per vnum cardinalem de veritate & notorietate, & per vnum magnum magistrum, & etiam vnum magnum priorem.

Item quod propter hæc & alia reuerendissimi patres & domini sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales dictum dominum Ioannem papam vigesimumtertium, anno primo pontificatus sui, inter se & ipsum solum fraternaliter diuersis vicibus corripuerunt, ipsumque precibus humilibus & deuotis atque salutaribus monitis cum instantia requisierunt, ne Romanam & vniuersalem ecclesiam per huiusmodi spiritualium merces & venditiones scandalizaret: & sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Nonus articulus probatur per quinque cardinales de veritate, per vnum archiepiscopum, & per multos alios de audita, publica voce & fama a cardinalibus.

Item quod dictus dominus Ioannes papa ob præmissam fraternam monitionem, animum in aliquo non mutans, auaritiæ cæcitate infectus, expost continue pristina simoniarum mercimonia continuans, peiora prioribus perpetrauit: & vbi prius sub typo iustitiæ, non nisi suis familiaribus commensalibus datam coronationis suæ in expectatiuis gratiis dare confinxit, postea post fugam ab vrbe Romana cuilibet indifferenter pro certa florenorum summa, videlicet, pro viginti quinque florenis auri de camera, dicta coronationis data publicæ venditioni exponebatur, in scandalum sedis apostolicæ & totius fidei Christianæ. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Decimus articulus probatur per vnum archiepiscopum, per duos episcopos, per vnum protonotarium, per vnum auditorem, per vnum magnum procuratorem, per vnum magnum priorem, per vnum decretorum doctorem & magnum officiarium in curia, & per vnum præceptorem & decretorum doctorem, & per multos alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod dictus dominus Ioannes papa in vitiis inualescens fortius, & non se corrigens, certos referendarios & cubicularios ac secretarios creauit, fecit & ordinauit mediatores, proxenetas ac procuratores pinguium & grossarum simoniarum ecclesiarum cathedralium, abbatiarum, monasteriorum, prioratuum & beneficiorum vacantium & reseruatorum. Quodque subinde mediorum fructuum nondum natorum vel perceptorum, ante supplicationem vel

ſaltem recuperationem literarum apoſtolicarum, impetrantem ſoluere oportuit certam ſummam ex pacto. Et niſi impetrans mox ſoluiſſet, rediit vacuus abſque cuiuſuis onere prouiſionis. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium. ANNO CHRISTI 1415.

Vndecimus articulus probatur per vnum cardinalem de veritate, & per vnum alium cardinalem de veritate & notorietate, & per vnum archiepiſcopum & vnum epiſcopum, & per duos auditores de veritate & notorietate, & per vnum ſecretarium papæ de veritate, ſimiliter & per duos literarum apoſtolicarum ſcriptores, & per vnum procuratorem in curia, & per vnum magnum præpoſitum, & ſimiliter per vnum magnum procuratorem vnius magni ordinis, & per multos alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod idem dominus Joannes papa regiſtratoribus literarum apoſtolicarum per expreſſum inhibuit, ne cuiquam ſumptum ex regiſtris literarum apoſtolicarum traderent, niſi prius & ante omnia pecuniam promiſſam ſolutam fore probaretur: propter quod multos litigantes, qui tantam ſummam ſoluere non potuerunt, in clara ſua iuſtitia ob probationis defectum ſuccumbere oportuit. Sicque auaritia & malitia dicti Ioannis papæ cauſantibus, iniquitas æquitati prævaluit, & beneficia poſſeſſa fuerunt abſque canonico titulo contra canonicas ſanctiones palam, publice ac manifeſte.

Duodecimus articulus probatur per duos auditores, per vnum literarum apoſtolicarum ſcriptorem, per vnum magnum procuratorem ordinis, & per vnum procuratorem in curia Romana, & per vnum notabilem præpoſitum & multos alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod dictus Ioannes papa vltra in ſupra proximo articulo nominatos, certos in Romana curia deputauit mercatores, qui beneficia vacantia curiæ tribus vel pluribus diebus ad libram ponderarent, & plus offerentium ſupplicationem reciperent, & ſignari facerent, in dedecus ſedis apoſtolicæ & perditionem animarum multarum. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium.

Tertiuſdecimus articulus probatur per vnum protonotarium, duos epiſcopos, & per vnum literarum apoſtolicarum ſcriptorem, & per multos alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod ſupradictus dominus Ioannes papa, ne aliqua ſup-

Anno Christi 1415. plicatio absque simonia & solutione signaretur, omnibus & singulis referendariis iniunxit, vt nullus sibi supplicationem aliquam signandam præsentaret, nisi nomine referendarii eam præsentantis signata esset. Quodque nullus quamcumque supplicationem de vacantiis signari obtineret, nisi valorem totius vel mediæ summæ in supplicatione prius realiter recepisset, & ipsi papæ responderet & traderet. Alioquin talis referendarius haberet tantumdem soluere de bono suo proprio, in pœnam transgressionis huiusmodi prætensi mandati apostolici. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Quartusdecimus articulus probatur per vnum protonotarium, per vnum episcopum, per vnum auditorem, per vnum magnum priorem, per vnum literarum apostolicarum scriptorem, & quamplures alios de auditu a referendariis; ac etiam alios episcopos & auditores de veritate & notorietate, publica voce & fama, &c.

Item quod dictus dominus Ioannes papa vltra præmissa, sæpe & sæpius contra Deum & propriam conscientiam suam mentibus plerisque bullas suas vendidit. In quibus scripsit beneficia obtinentes & officia, ea in suis manibus resignasse, & tunc se per huiusmodi confictam & mendosam resignationem, quæ nunquam accidit, contulit vel conferri mandauit pro pecuniarum certa concordata quantitate, multos sic funditus vsque ad mendicitatem depauperando, palam, publice & notorie.

Quintusdecimus articulus probatur per duos cardinales de veritate & notorietate, per vnum episcopum, per duos auditores, per vnum clericum cameræ, per vnum secretarium papæ, & per vnum procuratorem vnius ordinis, per multos alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod per hoc dabatur occasio multa beneficia emendi, conscientiam laxandi, & temeritas timorem Dei postponendi: deuenitque res ad tantum, vt qui maiorem summam in supplicatione expressit & exoluit, signaturam absque difficultate obtinuit. Idem de sacramentis, indulgentiis, dispensationibus & aliis ecclesiasticis & spiritualibus donis. Sicque, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur palam, publice & notorie.

Sextusdecimus articulus probatur per vnum cardinalem de veritate, per duos auditores, per vnum magnum præpositum, per vnum licentiatum in decretis, per vnum archiepiscopum & vnum magnum procuratorem vnius ordinis, per vnum præceptorem de-

cretorum doctorem, per vnum episcopum, & per plures alios de publica voce & fama & communi reputatione. ANNO CHRISTI 1415.

Item quod dictus dominus Joannes papa vnum & idem beneficium sæpius pluribus diuersisque personis, vel etiam vni & eidem repetitis vicibus vendidit, & plerumque vni venditum, per anticipationem antedatam alteri ementi conferebat. Et similiter de gratiis expectatiuis, declarationibus & subrogationibus per impositionem silentiorum, ius iam quæsitum absorbuit. Per quæ quasi tota ecclesia est labe simoniaca deturpata, indignis repleta, tam in superioribus, quam in inferioribus prælatis: omnique gradu ecclesiastico lacessita, & per consequens quasi irreparabiliter scandalizata.

Decimusseptimus articulus probatur per testes superius nominatos & quamplures alios.

Item quod dictus Ioannes papa canonice electos idoneos, vsque ad saturitatem appetitus sui soluere non volentes, confirmare recusauit. Quodque indignos & minus idoneos, ad summas desideratas ascendentes, scandalose duxit promouendos & promouit, plerosque etiam inuitos de suis ecclesiis transtulit, vt viduatas carius vendere posset, in dedecus & scandalum Christi fidelium plurimorum, palam, manifeste, &c.

Decimusoctauus articulus probatur per testes iam nominatos, & quamplures alios.

Item quod deinde dominus Joannes papa prædictus, Concilio Pisano adstrictus pro reformatione ecclesiæ in capite & in membris, in vrbe Romana Concilium generale conuocauit, & ibi in pluribus sermonibus etiam ante & post publice correptus & monitus, minime se emendauit.

Quinimo temporis successu continue diabolico instinctu incorrigibilis, peiora prioribus perpetrauit: & sic fuit & est verum, &c.

Decimusnonus articulus probatur per tres cardinales, per duos auditores, per vnum secretarium papæ, per vnum archiepiscopum, per vnum licentiatum in decretis, per duos episcopos, per vnum procuratorem vnius ordinis, & per vnum procuratorem in curia, & per alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod dictus dominus papa Ioannes indulgentias in mortis articulo, prædicationem crucis; item a pœna & culpa absolutiones, ecclesiarum & altarium portatilium concessiones, & episcoporum consecrationes, & abbatum benedictiones, reliquias sanctorum, ordines sacros, potestatem in confessionibus absoluendi a peccatis,

ANNO CHRISTI 1415. *peccatis, actuſque qui per ſolas Spiritus ſancti operationes ad gratiam miniſtrari debeant, pecunia vendidit numerata; per quæ de nouo eccleſia ſancta Dei in perſonam dicti domini Ioannis papæ grauiter diffamata fuit, & notorie ſcandalizata.*

Vigeſimus articulus probatur per vnum cardinalem, per vnum archiepiſcopum, per duos epiſcopos, & duos auditores, per vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem in curia, & per plures alios de auditu, publica voce & fama atque communi reputatione.

Item quod anno Domini milleſimo quadringenteſimo duodecimo, & de menſe Auguſti eiuſdem anni, quidam Nicolaus de Piſtorio mercator Florentinus, & dicti domini Ioannis papæ aſſertus ſecretarius, laicus coniugatus, nuntius & delegatus apoſtolicus per dictum D. Ioannem papam tunc deputatus, venit ad partes Brabantiæ, habens ab eodem domino papa poteſtatem exigendi & percipiendi quoddam ſubſidium, quod fuit decima pars fructuum omnium beneficiorum in Cameracenſi, Tornacenſi, Leodienſi, & Traiectenſi, ciuitatibus & diœceſibus. Quodque non ſoluentes excommunicare poſſet per certum ad hoc deputatum, vel deputandum ſubdelegatum, ac ſuſpenſionem in collegia, conuentus & capitula, interdictique ſui ſententias in eorum eccleſias, qui ſibi huiuſmodi fructuum pecuniam non traderent: per quod eccleſiaſtica cenſura ad ludibrium & deriſum, & tota ſeptemtrionalis eccleſia grauiter fuit & eſt enormiter ſcandalizata.

Vigeſimusprimus articulus probatur per vnum cardinalem, per tres epiſcopos, vnum auditorem, vnum procuratorem in curia, & per alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod dictus dominus Ioannes papa ſupradicto Nicolao mercatore, vt præfertur, in legatione exiſtente, conceſſit, indulſit & commiſit, vt idem Nicolaus quibuſcumque hominibus vtriuſque ſexus ad ſuæ libitum voluntatis deputare poſſet confeſſores. Et quod huiuſmodi confeſſores deputati abſoluere poſſent a pœna & a culpa, certis tamen pecuniis taxatis mediantibus. Quas quidem prætenſas indulgentias idem mercator publicauit & publicari fecit in certis locis, ciuitatibus & villis, vtpote Traiecti, Mechliniæ, Antuerpiæ & alibi, de quibus maximas pecuniarum ſummas exhauſit & extorſit, Chriſti fideles ſeducendo, ac ſtatum & vitam totius eccleſiæ catholicæ enormiter ſcandalizando.

Vigeſimusſecundus articulus probatur per duos epiſcopos, per

vnum auditorem, & vnum procuratorem in curia Romana, & per plures alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione. ANNO CHRISTI 1425.

Item quod præmissa omnia & singula fuerunt & sunt vera, publica & notoria, atque pro veris, publicis & notoriis apud clerum & populum ciuitatum & diœcesum prædictarum, cunctosque Christi fideles ibidem asserta, credita, dicta, visa, audita, palpata, & vt talia habita & reputata. Atque de ipsis & eorum quolibet fuit & est publica vox & fama, fuitque & est de præmissis omnibus & singulis dictus dominus Ioannes publice diffamatus.

Vigesimustertius articulus refert se ad deposita per eos.

Item quod de anno Domini millesimo quadringentesimo duodecimo, pontificatus dicti D. Ioannis papæ anno tertio, nonnulli ambasiatores tam ex parte illustris regis Francorum & prælatorum regni Franciæ, quam ex parte almæ vniuersitatis studii Parisiensis, Romæ apud sanctum Petrum in palatio apostolico & in camera magna paramentorum, & multitudine cleri & nobilium ibidem in publica audientia congregata, dicto domino Ioanni papæ vigesimotertio diffamatam simoniam, malamque vitam, malamque suam famam per totum vniuersum orbem diuulgatas exposuerunt, asserentes ob id mirabiliter ecclesiam Dei scandalizatam, monentes sæpe & sæpius caritatiue, & requirentes eumdem papam Ioannem, quatenus a simoniæ mercibus cessaret, atque fructus antefiendo, gratias & signaturas, & antequam beneficiandus percepisset eosdem, cameræ apostolicæ soluendos & dandos, tolleret & resecaret, seque in vita & moribus emendaret, cum frequenti instantia fuerunt exhortati. Sicque fuit & est verum, publicum, &c.

Vigesimusquartus articulus probatur per quinque cardinales, quatuor episcopos, tres auditores, per vnum secretarium papæ, per vnum clericum cameræ, per vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem vnius ordinis, & per vnum protonotarium, & quamplures alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod dictus dominus Ioannes papa XXIII. a supradictis & nonnullis aliis prælatis & ambasiatoribus, tam ecclesiasticis quam sæcularibus, quam etiam doctoribus & magistris vniuersitatum, humili & deuota monitione correptus, a criminibus prædictis & a scandalis prædictis non cessauit, imo continuauit mala prioribus accumulando. Et sic fuit & est verum, publicum, &c.

Vigesimusquintus articulus probatur per quatuor cardinales,

ANNO CHRISTI 1415. *per quatuor episcopos, tres auditores, vnum episcopum & vnum magnum priorem, per vnum secretarium papæ, per vnum clericum cameræ, per vnum protonotarium, & quamplures alios de fama & credulitate.*

Item quod idem dominus Joannes vigesimustertius fuit & est de præmissis omnibus & singulis publice & notorie per totum mundum & cuncta Christianitatum regna totaliter diffamatus & promulgatus, atque pro tali & vt talis in Romana curia & extra, vbicumque ipsius notitia habetur, habitus, tentus, nominatus & reputatus; atque tenetur, habetur & reputatur pro tali & vt talis, palam & publice.

Vigesimus sextus articulus probatur per testes proxime nominatos.

Item denuntiant, ponunt, & probare intendunt, quod supradictus dominus Ioannes papa bona temporalia ecclesiæ Romanæ, vrbem videlicet Romanam & patrimonium ecclesiæ in Italia, pessime & scandalose rexit, oppressiones, angarias & gabellas, vt thesaurizaret, adauxit, & aliquas de nouo adinuenit: totamque subditorum substantiam, quantum in eo fuit, exhausit, & sibi imbursauit. Ipsosque ecclesiæ subditos depauperauit, turpia lucra vndique scandalose recolligens, pluresque terras Romanæ ecclesiæ sine euidenti necessitate vel vtilitate hypothecauit & impignorauit, aliquas vero perpetuæ alienationis titulo distraxit. Et cum communi Florentinensi de alienando Bononiam tractauit, vrbemque Romanam & terras patrimonii ecclesiæ proditorie capi, inuadi & occupari permisit & tacite consensit. Et dum nuper de mense Junii, anno Domini millesimo quadringentesimo decimotertio se in crastino Romano populo Missam in ecclesia sancti Laurentii in Damaso, pro consolatione pacis & victoria belli contra quemdam Ladislaum Apuliæ regem, per ipsum papam Ioannem confici spopondisset, Romanum populum deserens, curialesque suos & oues in manibus luporum & inimicorum suorum tradens, ex culpa sua recessit scandalose. Propter quod multi curtisani interempti, trucidati, capti, spoliati, & aliqui violenter per marinarios ad galeas capti, & in perpetuam seruitutem redacti fuerant. Itaque fuit & est verum, & est publica vox & fama.

Vigesimusseptimus articulus probatur per tres cardinales, vnum archiepiscopum, tres episcopos, tres auditores, vnum clericum cameræ, per vnum præpositum, per vnum licentiatum in decretis, per vnum magnum priorem vnius ordinis, per vnum pro-

curatorem in Romana curia, & per multos alios de publica voce & fama & communi reputatione. Anno Christi 1415.

Item quod propter præmissa, & ipso culpante & causam dante, multa crimina, videlicet sacrilegia, adulteria, homicidia, spoliationes, rapinæ & furta in vrbe Romana fuerunt commissa. Et ita fuit & est verum, publica vox & fama.

Vigesimus octauus articulus probatur per vnum cardinalem, per duos episcopos, duos auditores, vnum præceptorem decretorum doctorem, vnum licentiatum in decretis, & vnum procuratorem vnius magni ordinis, & per vnum procuratorem in curia Romana, & quamplures alios de publica voce & fama, &c.

Item quod communis & vulgata omnium hominum opinio, assertio, credulitas, & manifesta fama fuit & est, quod dictus dominus Ioannes papa tam in præmissis, quam in aliis innumerabilibus casibus, & vniuersaliter in omnibus male & pessime administrauit tam in spiritualibus, quam & in temporalibus. Et quod fuit & est bonorum ecclesiæ Romanæ & ceterarum ecclesiarum, & rerum ecclesiasticarum, ac etiam temporalium ad ecclesias pertinentium, maximus & plus quam de aliquo alio fuit lectum vel auditum, dilapidator & deuastator ac dissipator pessimus, & inutilis & damnosus administrator, atque vniuersali ecclesiæ & toti populo Christiano scandalosus, veneficus, homicida, fratrum interemptor, carnis vitia per omnia colens, incontinens, & infinitis criminibus irretitus, malæ famæ & pessimæ conditionis: adeo quod in Italia, & quasi toto mundo..... capto vocabulo & similitudine a quodam inhumanissimo gentium armorum capitaneo, Balderinus appellato, etiam papa Balderinus vocitatur. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Vigesimus nonus articulus probatur per quatuor cardinales de mala & scandalosa administratione, vita mala, & publica diffamatione: per vnum archiepiscopum, duos episcopos de notorietate: similiter per duos auditores, per vnum secretarium papæ, per vnum clericum cameræ, & per vnum licentiatum in decretis, & per vnum procuratorem vnius ordinis, & quamplures alios de publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod de præmissis omnibus idem dominus Ioannes papa fuit & est publice & notorie diffamatus, & per totum mundum diuulgatus & infamatus; & quod de ipsis & eorũ singulis fuit & est publica vox & fama, & vt talis & pro tali fuit & est vbique, vbi de ipso notitia habetur, dictus, tentus, creditus & repu-

ANNO CHRISTI 1415. tatus; dicitur, tenetur, creditur & reputatur palam & publice, communiter & notorie, pro tali & vt talis.

Trigesimus articulus probatur per testes proxime descriptos.

Item quod præfatus dominus Ioannes papa nonnulla diuersa bona mobilia & immobilia diuersarum ecclesiarum & monasteriorum, titulorumque dominorum cardinalium, tam episcopatuum, quam aliorum presbyteralium & diaconatuum, collegiorum, prioratuum, ecclesiarum parochialium & capellarum, ceterorumque altarium, hospitalium & locorum ecclesiasticorum dictæ vrbis Romanæ, & præsertim ecclesiarum principis apostolorum de Vrbe, sancti Ioannis Lateranensis, ac aliis ad canonicos & personas ecclesiasticas dictæ vrbis spectantibus: nec non de bonis monasteriorum sancti Ioannis & Pauli, sancti Laurentii extra muros, sancti Alexii, sanctæ Sabinæ, & aliis monasteriis tam virorum quam mulierum, sola auaritiæ cæcitate seductus, vendidit, alienauit, dilapidauit & dissipauit, & aliqua eorum ad nihilum redegit, adeo quod in plerisque cessat seruitium diuinum: & vbi erant decem, vel viginti, vel triginta religiosi, hodie non sunt nisi vnus, duo vel tres quasi fame morientes. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Trigesimus primus articulus probatur per vnum cardinalem, per vnum episcopum, per vnum clericum cameræ, per vnum magnum præpositum, per vnum auditorem, per vnum præceptorem decretorum doctorem, per vnum procuratorem vnius magni ordinis, & vnum literarum apostolicarum scriptorem, & per plures alios de publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod idem dominus Ioannes papa etiam iura mobilia & immobilia ecclesiarum cathedralium & collegiatarum, monasteriorum, prioratuum, studiorum, collegiorum, hospitalium, ecclesiarum parochialium, capellarum & ceterorum beneficiorum & officiorum ecclesiasticorum extra dictam vrbem, tam in ciuitate & districtu Bononiensi, quam in aliis ciuitatibus, villis & locis dicti patrimonii Romanæ ecclesiæ, quam extra vbique consistentia, etiam vendidit, alienauit & dissipauit, & præsertim plura bona episcopatus Bononiensis & ecclesiæ sancti Petronii Bononiensis, & præsertim lapides, ligna, & totam materiam, de quibus debebat ædificari & fabricari dicta ecclesia. Et pecunias ad dictam fabricam ab antiquo ordinatas recepit, & opus omnino cessare fecit. Similiter omnes curias, possessiones, prædia ac bona mobilia & immobilia, ac dotationem totalem collegii Gregoriani in

dicta ciuitate Bononiensi per felicis recordationis Gregorium papam vndecimum fundati, pro sustentatione quinquaginta scholarium pauperum, &c. etiam vendidit & alienauit, ita quod de mobilibus nihil ibi remansit, & de immobilibus vix posset sustentari congrue vnus solus scholaris. Et demum Saccardis habitandam tradidit, qui totaliter eam destruxerunt: & eam vendidisset, si reperisset emptorem. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium. ANNO CHRISTI 1415.

Trigesimussecundus articulus probatur per vnum cardinalem, vnum archiepiscopum, duos episcopos, vnum auditorem, vnum secretarium papæ, vnum scriptorem papæ, & per multos alios de auditu, publica voce & fama.

Item quod dictus dominus Ioannes papa præmissis non contentus, sed etiam literarum studia per salarii subtractionem subtiliter extinguere conatus est. Doctoribus studii Bononiensis per plures annos, & maxime a promotione sua ad papatum, stipendia eorum ab antiquo tempore dicti studii eis debita, & vnde viuere & perinde studere & legere debebant, funditus abstulit & remouit: & taliter fecit, quod tam nobile & solenne studium quasi ad nihilum respectiue deuenit. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Trigesimustertius articulus probatur per duos cardinales, per duos episcopos, vnum secretarium papæ, per duos auditores, per vnum præceptorem decretorum doctorem, vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem in curia Romana, & plures alios de auditu, publica voce & fama, &c.

Item quod non solum dilapidauit bona & iura prædicta mobilia & immobilia ecclesiarum, sed etiam super personas ecclesiasticas, tam vrbis Romanæ & ciuitatis Bononiensis, ac in toto patrimonio ecclesiæ grauissima onera, tallias & exactiones, insupportabilia imposuit: facultatesque ecclesiarum, vnde personæ ecclesiasticæ viuere & seruire Deo debebant, ab eis extorsit, & sibi applicauit: imo etiam super alios prælatos ecclesiasticos aliarum terrarum & dominorum sæcularium, diuersa onera, tallias, exactionesque soluendas dominiis & comitatibus sæcularibus, & præsertim regni Franciæ & comitatus Sabaudiæ, Prouinciæ etiam, nec non ciuitatibus Florentinensium, Venetorum, Senarum, & pluribus aliis, cum quibus in precio participauit, imposuit: adeo & in tantum, quod dicti ecclesiastici fuerunt & sunt tanta paupertatis angustia afflicti, vt post propriorum patrimonialium bonorum con-

Anno Christi 1415. *sumptionem, necessitate famis libros, calices & ornamenta ecclesiarum vendere sint coacti. Sicque, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur palam, publice, &c.*

Trigesimus quartus articulus probatur per vnum cardinalem & per testes proxime descriptos.

Item, quod propter præmissa tota ecclesia Dei notorie fuit scandalizata. Et ita fuit & est verum, publicum & notorium.

Trigesimus quintus articulus probatur per omnes cardinales, & per omnes alios testes.

Item quod horrida & detestandorum criminum domini Ioannis papæ antedicti fama, imo infamia, crebris insinuationibus & multiplicatis vicibus non solum semel, sed pluries & sæpe Christianorum principum, totiusque populi Christiani (proh dolor) aures penetrauit, intantum quod serenissimus & inuictissimus princeps dominus Sigismundus Romanorum & Hungariæ rex semper Augustus, in Lombardia existens ad ciuitatem Laudensem applicuit, dictumque Ioannem papam ibidem aduenientem humili & deuota prece rogauit, quatenus attento quod quasi totus mundus in eius personam scandalizatus est, sua crimina dissimulare non posset, mores & vitam emendaret in melius, & in vnionem sanctæ matris ecclesiæ tunc & nunc tripartitæ, summis vigiliis & curis intendere dignaretur, vt adstrictus per Pisanum Concilium tenebatur; & Concilium generale in aliquo securo loco, cuncto populo Christiano commodoso indiceret, suasit; & vt ecclesia in capite & in membris reformaretur, etiam deuote supplicauit.

Trigesimus sextus articulus probatur per vnum literarum apostolicarum scriptorem, per vnum licentiatum in decretis, per vnum procuratorem in curia Romana, & per alios de credulitate, &c.

Item quod dictus dominus Joannes papa XXIII. precibus dicti serenissimi principis Romanorum & Hungariæ regis in parte condescendens, amplius a vitiis huiusmodi scandalosis, & præsertim simoniaca hæresi, abstinere spopondit: & hanc ciuitatem Constantiensem, pro loco multitudinis capace, & alias habili & idoneo, pro Concilio generali celebrando elegit, quod anno Domini 1414. mense Nouembris inchoando indixit, & per mundum publicauit. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Trigesimus septimus articulus probatur, vt in bulla desuper confecta continetur.

Item quod deinde dictus dominus Ioannes papa Bononiam rediens, in priſtinam & peiorem ſimoniam recidiuauit: falſas datarum anticipationes vendidit, ius quæſitum pro numerata pecunia litigatoribus abſtulit, & ad ſoluentium inſtantias, eorum aduerſariis pluribus perpetuum pleriſque vicibus ſilentium impoſuit de facto, turpiter & ſcandaloſe. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium. Anno Christi 1415.

Trigeſimusoctauus articulus probatur per duos cardinales, per tres epiſcopos, per vnum auditorem, vnum præceptorem decretorum doctorem, vnum ſecretarium papæ, per vnum licentiatum in decretis, vnum magnum procuratorem vnius ordinis, & quamplures alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item & ne per viam iuſtitiæ oppreſſi releuarentur, idem papa Ioannes anno Domini 1414. pleriſque vicibus dominis auditoribus per ſuos referendarios, & præſertim per dominum Iacobum de Camplo, nunc electum Pennenſem, dici fecit & mandari, ne materias anticipationis datarum admitteret in iudicio, & ne datarum regiſtratores, aut alios officiarios quouis modo compelleret in his materiis priuationem iuris alterius concernentibus veritati teſtimonium perhibere, iuſtitiam notorie opprimendo. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium.

Trigeſimusnonus articulus probatur per duos auditores & vnum procuratorem in Romana curia.

Item quod propter præmiſſa & plura alia, reuerendus pater dominus epiſcopus Sareſbirienſis, & alii Chriſtianiſſimi principis regis Angliæ illuſtris ambaſiatores dictum dominum Ioannem papam vigeſimumtertium monuerunt & corripuerunt caritatiue, ſupplicantes eidem, quod ſimoniam & beneficiorum venditionem deſereret, & ſe in vita & in moribus emendaret. Alioquin non dubitaret propter ſcandalum ſubtractionem obedientiæ, & alia inconuenientia ſecutura. Quodque ipſe dominus Ioannes papa incorrigibilis factus, huiuſmodi monita ſalutaria ſpreuit. Ipſumque & alios prælatos duris & aſperis verbis minatus eſt & iniuriatus eſt palam & publice. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium.

Quadrageſimus articulus probatur per duos cardinales, per vnum procuratorem vnius magni ordinis, & alios de auditu, publica voce & fama & communi reputatione.

Item quod deinde præfatus dominus Ioannes papa ad Conſtantiam veniens, poſt diuerſas perſuaſiones, exhortationes & rogamina

Anno Christi 1415. *mina per hoc ſacrum Conſtantienſe generale Concilium deuote factas & facta, vt pacem eccleſiæ daret & papatui cederet, cum alia tutior, promptior & ſecurior, quam via ceſſionis, non eſſet, ad vnionem perfectam in eccleſia Dei conſequendam, attentis ſcandalis ex perſona ſua iam exortis, propter quæ exiſtentes in aliis obedientiis retrahebantur ab eccleſiæ vnitate: hoc anno Domini 1415. die Sabbati, ſecunda menſis Martii, in ſeſſione generali Conſtantienſi, & in pleno Concilio generali Conſtantienſi, vniuerſalem eccleſiam repræſentante, eccleſiæ Dei ſponſæ ſuæ promiſit, vouit & iurauit cedere papatui, ſponte & libere dare pacem eccleſiæ per viam ſuæ ſimplicis ceſſionis papatus iuxta deliberationem eiuſdem Concilii, prout in quadam ſchedula conſcripta, quam ſchedulam ſuamet viua voce alta & intelligibili legit, dixit, iurauit, vouit & promiſit, & alia fecit, prout in eadem, ad quam ſe referunt promotores & procuratores antedicti, continetur. Cuius tenor ſequitur & eſt talis: Ego Ioannes papa vigeſimustertius propter quietem totius populi Chriſtiani profiteor, ſpondeo, voueo, iuro & promitto Deo & eccleſiæ ac huic ſacro Concilio, ſponte & libere dare pacem ipſi eccleſiæ per viam meæ ſimplicis ceſſionis papatus, & eam facere & adimplere cum effectu, iuxta deliberationem præſentis Concilii, ſi & quando Petrus de Luna Benedictus decimustertius, & Angelus de Corario Gregorius duodecimus, in ſuis obedientiis nuncupati, papatui quem prætendunt, per ſe vel procuratores ſuos legitimos ſimiliter cedant. Et etiam in quocumque caſu ceſſionis vel deceſſus, aut alio, in quo per meam ceſſionem poterit dari vnio eccleſiæ Dei ad extirpationem præſentis ſchiſmatis.*

Quadrageſimus primus articulus probatur per duos cardinales & per duos epiſcopos, & ex ſchedula papæ.

Item denuntiant, ponunt, & ſi neceſſe erit, probare intendunt dicti magiſtri Henricus & Ioannes promotores, quod dominus Ioannes papa XXIII. ſe huic generali Concilio ſubmiſit & eius ſententiæ, ac eius iudicio ſtare promiſit in omnibus & ſingulis quæ pertinent ad reformationem eccleſiæ tam in capite quam in membris. Et hoc eſt verum, publicum & notorium, palam & manifeſtum, & ita ab omnibus publice tenetur & reputatur.

Quadrageſimus ſecundus articulus probatur per vnum auditorem & vnum decretorum doctorem, vnum magiſtrum officiorum in curia Romana, & quamplures alios de notorietate.

Item quod dictus dominus Ioannes papa, poſtquam fuit in hac ciuitate Conſtantienſi, & poſt Concilium iam inceptum, ſæpe &

ANNO CHRISTI 1415.

sæpius, & maxime in publica sessione, omnibus audientibus, cunctos monuit, quatenus contra ipsum dicerent & obiicerent quidquid vellent, cum intenderet stare determinationi huius sacri Concilii, quæ a tempore sui papatus gessit & administrauit. Et hæc sunt publica, notoria & manifesta; & ita ab omnibus tamquam notoria habentur, tenentur & reputantur.

Quadragesimustertius articulus probatur per testes supra proxime descriptos.

Item quod deinde vt huiusmodi professio, votum & iuramentum & promissio iuxta deliberationem Concilii ac practicam cessionis papatus, & per consequens perfectæ vnionis in ecclesia Dei consequendæ, ponerentur, dictus dominus Ioannes papa requisitus, quatenus procuratores aliquos ad præmissa adimplendum constitueret, vt dictus serenissimus princeps & alii per hoc sacrosanctum generale Concilium deputandi & eligendi, in ciuitate Nicensi Petro de Luna Benedicto XIII. in sua obedientia nuncupato bonam domini Ioannis papæ voluntatem ostenderent, & vt simpliciter cederent, prout cum ambasiatoribus dicti Petri de Luna & illustris principis domini regis Aragonum tractatum & concluſum extitit, fuit pro parte nationum & huius sacri Concilii humiliter & deuote rogatus & requisitus.

Quadragesimusquartus articulus probatur per duos cardinales, quatuor episcopos, tres auditores, vnum secretarium papæ, & per vnum procuratorem in Romana curia, & quamplures alios de notorietate.

Item quod post huiusmodi requisitionem dictus Ioannes papa doloſe cogitauit se absentare & clam recedere velle: & super his fuit publica vox & fama.

Quadragesimusquintus articulus probatur per duos auditores, per vnum decretorum doctorem magnum officialem in curia Romana, & plures alios de notorietate, publica voce & fama & euidentia rei.

Item quod fama huiusmodi recessus papæ tunc instantis ad aures serenissimi principis domini Sigismundi Dei gratia Romanorum & Hungariæ regis deducta, idem dominus rex ante præsentiam reuerendissimorum in Christo patrum & dominorum cardinalium, patriarchæ Antiocheni, episcoporum multorum, ducum & comitum atque prælatorum in multitudine copioſa, hortatus est & rogauit dictum dominum Ioannem papam, ne a ciuitate Constantiæ recederet, neve ante perfectam vnionem ecclesiæ

Anno Christi 1415. *huiusmodi sacrosanctum generale Concilium dissolueret, persuadens quantum meritum apud Deum, quantamque laudem humanam habiturus esset, si per ipsum perfecta vnio fieri posset: dans ei & offerens vberiorem saluumconductum, atque saluam guardiam & plenissimam securitatem personæ & bonorum omnium, familiarium & curtisanorum, &c. Quodque dictus dominus Ioannes papa recedere nunquam cogitasset, respondit: sed vtique remanere, perficere & implere cum effectu velle ea quæ vouit & iurauit. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.*

Quadragesimus sextus articulus probatur per duos cardinales, tres auditores, per vnum præceptorem decretorum doctorem, & vnum magnum præpositum, & per vnum licentiatum in decretis, per quatuor episcopos & multos alios.

Item quod extunc dominus Ioannes papa videns Concilium huiusmodi & totum mundum ad sanctæ Dei ecclesiæ iam triginta octo annis vel citra scissæ & diuisæ vnionem & redintegrationem, nec non extirpationem hæresis & vitiorum, ac ipsius ecclesiæ reformationem in capite & in membris anhelare, diabolico spiritu instigatus, hoc sacrosanctum Concilium dissoluere quærens, vt reformationem hæresum atque schismatum extirpationem prædicta euadere & impedire posset, & suam malam vitam continuare, ad præterita vitia & ambitiones reincidens, contra vota, professa, promissa, ac Deo & ecclesiæ iurata, id facere renuit, & nuper hoc anno Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, die Mercurii vigesima mensis Martii, in noctis tenebris, habitu indecenti & dissimulato, laicali more, non vt Romanum decuit pontificem, gregem sibi commissum vt mercenarius deserens, ab hoc sacro Constantiensi Concilio contumaciter se absentando, aufugit & recessit, in scandalum totius generalis Concilii & totius populi Christiani. Ita fuit & est verum, publicum & notorium atque manifestum.

Quadragesimus septimus articulus probatur per omnes testes, suum recessum fuisse & esse notorie scandalosum.

Item quod de post dictus dominus Ioannes papa ad oppidum Schafhusen *se retraxit, & nonnullos cardinales, episcopos & prælatos, ac etiam curtisanos & principum ambasiatores a præsenti ciuitate Constantiensi ad se venire iussit, mandauit & practicauit; & nihilo minus sub certis prætensis causis, pœnis & censuris ipsos ad se vocauit & venire iussit: & eum sequi volentibus aut non volentibus mandauit, vt ab hoc sacro Concilio recederent. Sic*

per ſuam fugam oues ſpargere, Concilium ſacrum diſſoluere, & ſchiſma nutrire, & perpetuo eccleſiam Dei tenere monſtruoſam hæreſibus, & diuiſam, & vitiis deformatam propoſuit, & quantum in eo fuit, voluit & deliberauit & fecit. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium. ANNO CHRISTI 1415.

Quadrageſimus octauus articulus probatur per vnum cardinalem, per duos epiſcopos, per duos auditores, per vnum præceptorem decretorum doctorem, per vnum ſecretarium papæ, per duos licentiatos in decretis, & quamplures alios de notorietate.

Item quod poſt de dicto oppido Schafhuſen ipſa die Veneris ſancta, tempore diuini officii, hora Tertiarum iter arripuit verſus oppidum Louffembergenſe: & deinde ab oppido Louffembergenſi iterum transformato habitu turpiter vlterius verſus oppidum Briſacum greſſus direxit, ſcandaloſe a dictis Concilio & ciuitate Conſtantienſi plus & plus contumaciter ſe elongando, totiſque conatibus, practica & opera datis ire viſus eſt in Burgundiam. Et ſic fuit & eſt verum, publicum & notorium.

Quadrageſimus nonus articulus probatur per duos cardinales, per duos epiſcopos, duos auditores, vnum decretorum doctorem, per vnum ſecretarium papæ & quamplures alios.

Item quod nuper hoc anno Domini 1415. & de menſe Aprilis eiuſdem anni, dictus dominus Ioannes papa per reuerendiſſimos ambaſiatores, oratores, nuntios & epiſtolas pro parte huius ſacri generalis Concilii ad ipſum tunc in præfato oppido Briſaco reſidentem deſtinatos & deſtinatas, quatenus more pii paſtoris, qui animam ſuam poſuit pro ouibus ſuis, cuius actionem & auctoritatis præſidentiam ita vita, exemplo & doctrina inſecutor eſſe dignaretur, ad gregem ſuum deſertum rediret Conſtantiam, vel ſaltem ad vnam de tribus ciuitatibus, oppidis ſeu locis vtique inſignibus, videlicet ciuitatem Baſileenſem, * Olmam ſeu Rauemburg, ciuitati Conſtantienſi & loco Concilii vicinam, de vnione eccleſiæ Dei gratia Dei perficienda, vt ſecum in omni benignitate & caritate tractare poſſent, caritatiue cum reuerentia debita fuit rogatus, monitus & requiſitus. Promittentes eidem & offerentes ex parte dicti Concilii ſaluumconductum pleniſſimum, tunc iam paratum & ſigillo magno ſeu imperiali ſigillatum, & eidem domino Ioanni lectum, oſtenſum & donatum, ſecuritatem vitæ & ſtatus, ac prouiſionem honeſtiſſimam condecentem ſtatui ſuo, ſi reuerteretur, atque vota, iurata & promiſſa adimpleret, prout iidem legati & ambaſiatores id a prædicto Concilio habuerunt in mandatis &

* Vlm

ANNO CHRISTI 1415. *obtulerunt, quemadmodum in instrumentis publicis desuper confectis, ad quæ se referunt promotores & procuratores prædicti, latius continebatur.*

Quinquagesimus articulus probatur per vnum cardinalem, per tres episcopos, & instrumenta publica & diuersa breuia per ipsum Ioannem papam principibus & vniuersitatibus missa.

Item quod dictus dominus Ioannes papa in reprobum sensum ductus, monita huiusmodi more aspidis aures obturantis ne audiat, obaudiens, se in crastinum responsum dictis ambasiatoribus & legatis velle dare asserens, ipsos eo tunc redire iussit. Nec crastino expectato, post medium noctis ante diluculum, non dato responso, ad oppidum Nuemburg aufugiens se transtulit habitu transformato. Et sic sacrum Concilium dissoluere, vnionem & reformationem ecclesiæ, extirpationem hæresum & vitiorum impedire, & suam vitam detestandam continuare vt posset, quæsiuit, prout continuauit, in profundum malorum deditus, peiora prioribus committere non expauit, supradictis monitis, precibus & requisitionibus minime condescendens. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Quinquagesimus primus articulus probatur per testes supra proxime nominatos.

Item quod supradictus dominus Ioannes papa fuit & est homo duræ ceruicis, pertinax peccator, induratus, incorrigibilis, ecclesiam Dei notorie scandalizans, fautor schismatis, aliasque talis, quod papatu & eius administratione se reddidit indignum. Et pro tali habetur, tenetur & reputatur.

Quinquagesimus secundus articulus probatur per vnum cardinalem, & per omnes testes superius descriptos.

Item quod dominus Ioannes papa fuit & est de præmissis omnibus & singulis publice & notorie diuulgatus & diffamatus, atque pro tali & vt talis, in Romana curia & extra, & vbicumque ipsius notitia habetur, habitus, tentus, nominatus & reputatus pro tali & vt talis palam & publice.

Item quod de præmissis omnibus & singulis fuit & est publica vox & fama.

Quinquagesimus tertius & quartus articuli probati sunt per omnes testes superius descriptos publici & notorii.

Hoc loco in exemplari vnde hæc desumpta sunt, plus quam latus integrum folii vnius vacuum relictum erat, tamquam si plures articuli, aut alia nescio quæ addenda fuissent.

In primis denuntiant, dicunt, asserunt, ponunt, & si necesse fuerit, probare intendunt, quod dominus Joannes papa vigesimus tertius a tempore iuuentutis suæ dum Baltassar Cossa appellabatur, fuit homo malæ indolis, inuerecundus, impudicus, mendax, parentibus suis rebellis & inobediens, plerisque vitiis deditus: ac talis & pro tali fuit communiter dictus, tentus, creditus & reputatus ab omnibus ipsius notitiam habentibus. Et adhuc dicitur, tenetur, creditur & reputatur pro tali & vt talis. Ac fuit & est de præmissis diffamatus ac palam, manifeste, publice & notorie. ANNO CHRISTI 1415.

Item quod dictus dominus Joannes tunc Baltassar appellatus, legatus Bononiæ existens, ad papatum illicitis mediis anhelans, in mortem bonæ memoriæ domini Alexandri papæ extitit machinatus, & vt tam ipse quam medicus suus magister Daniel de sancta Sophia, artium & medicinæ doctor, veneno extinguerentur, prout extincti sunt, operam dedit. Sicque, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur; atque fuit & est de præmissis in ciuitate Bononiensi, & extra per totum mundum publica vox & fama, fuitque & est grauiter & notorie diffamatus.

Item quod dominus Ioannes papa cum vxore fratris sui, & cum sanctis monialibus incestum, cum virginibus stuprum, & cum coniugatis adulterium, & alia incontinentiæ crimina, propter quæ ira Dei descendit in filios diffidentiæ, commisit: & de his grauiter & publice diffamatus & scandalizatus est. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Item quod supradictus papa Ioannes nouum mandatum & simoniæ scelus perpetrando, sex parochiales ecclesias Bononienses & plura alia beneficia ecclesiastica pro pecunia numerata vendidit meris laicis, qui eas tamquam res profanas cum earum possessionibus, dotibus & iuribus de facto possident. Ponuntque laici huiusmodi presbyteros ad celebrandum Missas pro suæ libito voluntatis. Et plura alia enormia & maiora fecit & commisit in illis & aliis partibus, de quibus fama publica, imo verius infamia contra eum diuulgata est per vniuersum orbem. Sicque fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur. Atque fuit & est publicum & notorium.

Item quod dictus papa Ioannes præceptoriam Cypri, ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, contulit cuidam infanti in quinto anno constituto, bastardo illustris domini regis Cypri, nomine Aloysio, pro certa pecuniæ quantitate. Necnon fructus vacantiæ &

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ANNO CHRISTI 1415. *spolia vltimi præceptoris defuncti, eidem Aloysio infanti vendidit contra ipsius ordinis regularia instituta, præsertim cum huiusmodi bona spolii & vacantiæ sint bona fiscalia pro soluendis stipendiariis contra infideles. Nec non eidem infanti in dicto quinto anno ætatis suæ constituto per bullam concessit, vt ea ætate possit profiteri & professioni adstringeretur, contra legem consensus qui per eum præstari non potuit. & sic fuit, &c.*

Item quod dominus Ioannes papa nunquam prædicta reuocare voluit, nisi cum pactis & conditionibus quæ sequuntur. Primo, quod restituerentur regi Cypri pecuniæ, quas dederat papæ pro emptione dictæ præceptoriæ pro rato.

Item quod darentur papæ in continenti, & omnino sex millia florenorum auri de camera, quod fieri oportuit; & soluti fuerunt realiter pro Hospitali per priorem Rhodi & procuratorem generalis religionis domino Nicolao de Robertis, Idibus Augusti, anno quinto, & per manus Eduardi de Reciis mercatoris Florentinensis. Pro quibus sic solutis, religio Hospitalis & prædicti remanent adhuc obligati penes mercatores. Ita reseruauit papa tunc & ante omnia pro dicto bastardo in quinto ætatis suæ anno constituto super bonis religionis pensionem duorum millium florenorum de camera.

Item reseruauit pro dicto bastardo cameram magistralem, quæ vocatur Negera & finita, quæ valet communiter duo millia florenorum annuatim. Ad quæ non.

Et hic aliquantum spatii relictum erat in archetypo.

dicti prior & procurator. Quibus sic peractis, papa fecit eis dari per dictum Eduardum de Reciis mercatorem bullas, qui dictas bullas reseruabat vsque ad solutionem dictorum sex millium florenorum: quas bullas eidem Eduardo dederat episcopus Vulteranus, donec soluerentur sex millia florenorum supradictorum. Et sic fuit & est verum, publicum & notorium.

Item quod dictus dominus Ioannes papa fratrem Iacobum de Viriaco maiorem annis, expresse professum religionis Hospitalis, a votis, regula & habitu religionis absoluit de facto, & ad sæculum reduxit, & contrahendi matrimonium licentiam dedit, sexcentis ducatis primo datis. Et sic fuit, &c.

Item quod dominus Ioannes papa prædictus castellaniam scalarum dicti Hospitalis, quam dictus frater Iacobus tenebat, simul cum prædictis reseruauit, & deinde ipsam cuidam fratri Heymaco de Vesello pecuniis datis contulit: quæ castellania est conuentualis

& regia, in qua deberent esse fratres capellani numero 13. cum aliis clericis Deo seruientibus. Sicque perit diuinus cultus, & ordo transuertitur in scandalum Christi fidelium plurimorum palam & publice. ANNO CHRISTI 1415.

Item dicto Heymaco iuueni ætatis quatuordecim annorum vel circa, concesserat dominus magister Rhodi licentiam ingrediendi religionem Hospitalis, vt indilate facta professione & recepto habitu religionis, transiret ad conuentum religionis cum equis & armis sufficientibus, Deo & religioni contra inimicos fidei Christianæ militaturus. Et quod ipse frater Heymacus votorum suorum & salutis propriæ immemor, non ad conuentum transiit, sed statim factus inobediens & rebellis, ad dictam castellaniam emendam ad papam misit. Quam castellaniam obtinens, omnia conuentus, tam vacantem, quam responsionem annuam occupauit, prout occupat, licentia per dictum dominum papam prius vendita & concessa.

Item quod ipse dominus Ioannes papa prædictus multa grauia, inutilia & frustratoria onera etiam Gallicis in Auinione tyrannice ad diuersos fines damnatis imposuit. Et præsertim tam in viagio facto apud Pisas cum galeis sub colore eundi apud Auinionem, quam in combustione palatii apostolici Auinionensi per dominum Marinum nepotem suum, & suorum seruitorum ad hoc (vt dicitur) missum & constitutum capitaneum dicti palatii, ad reparationem eius, quam aliis diuersis modis, ac etiam de dictis ciuitate Auinionensi & comitatu * Veanissini, quos tractauit alienari diuersimode, & maxime in manibus dicti regis Ladislai ponere, mediantibus certis tractatibus contra vnionem ecclesiæ, & magna pecuniæ quantitate. Quod & fecisset, si ad optatum suum peruenire potuisset. Sicque (vt prædicitur) fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur palam, publice & notorie.

* Tuscia

Item quod dictus dominus Joannes papa bona & dotem prædicti monasterii sancti Laurentii diuisit in tres partes dissipando, & certis ex dominis cardinalibus particulariter per tripartitas particulas diuidendo, quæ prius vnita fuerunt pro sustentatione monachorum multorum, Deo in religionis zelo laudabiliter prius seruientium, nunc miseria & paupertate apostatantium. Et sic fuit & est verum, &c.

Item quod dictus dominus Ioannes papa præmissis non contentus, monasterium sancti Alexii prædictum vendidit Baptistæ de Sabellis,

ANNO CHRISTI 1415. *Sabellis, pro quodam impubere baſtardo ſuo; monaſterium ſanctæ Sabinæ domino Nicolao de Vrſinis; & ita de ceteris. Et quod deterius eſt, caput ſancti Joannis Baptiſtæ quod erat in monaſterio monialium ſancti Silueſtri de dicta vrbe, vendiderat, ſeu pactum de tradendo fecerat Florentinis pro precio quinquaginta millium ducatorum. quod & feciſſet, niſi ciuibus Romanis id per eum reuelatum fuiſſet. Et quia aliqui eorum de hoc in aperto locuti fuerunt, capti & incarcerati fuerunt, & in magnis pecuniarum ſummis redempti fuerunt, & exbanniti. Et alias niſi ſe ſeu vitam ſuam redemiſſent, propterea decapitati fuiſſent eius iuſſu. Et ita, vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatum; diciturque, tenetur, creditur & reputatur. Et fuit & eſt verum, publicum & notorium atque diuulgatum vbique, tam in vrbe & tota Italia, quam Gallia etiam, palam, publice & notorie.*

Item quod dictus papa Ioannes decimas caſtrorum Centi, & plures diœceſis Bononienſis, pertinentes ad menſam epiſcopalem Bononienſem, alienauit laicis fautoribus ſuis in perpetuum, pro eis & eorum ſucceſſoribus, in graue diſpendium eccleſiæ Bononienſis, quam penitus & totaliter depauperauit palam & publice.

Item quod communis hominum opinio, aſſertio, firma credulitas ac vera reputatio, commune dictum, rumor indubius, vulgata fama, atque verum & notorium fuit & eſt, quod dictus dominus Ioannes papa fuit & ſit homo peccator, notorie criminoſus de homicidio, veneficio, & aliis grauibus criminibus, quibus irretitus dicitur grauiter diffamatus, diſſipator bonorum eccleſiæ, & dilapidator eorumdem, notorius ſimoniacus, pertinax hæreticus, & eccleſiam Chriſti notorie ſcandalizans, incorrigibilis, & alias talis, quod ſe papatui & eiuſdem adminiſtrationi, ac ſedis apoſtolicæ & vniuerſalis eccleſiæ regimini reddidit indignum.

Item quod dictus Ioannes papa vigeſimustertius ſæpe & ſæpius coram diuerſis prælatis, & aliis honeſtis & probis viris pertinaciter, diabolo ſuadente, dixit, aſſeruit, dogmatizauit & adſtruxit, vitam æternam non eſſe, neque aliam poſt hanc. Quinimo dixit & pertinaciter credidit, animam hominis cum corpore humano mori & extingui ad inſtar animaliũ brutorum: dixitque mortuum ſemel, eſſe etiam in nouiſſimo die minime reſurrecturum, contra articulum de reſurrectione mortuorum. Quodque de præmiſſis fuit & eſt dictus Joannes papa apud clerum & populum grauiter diffamatus. Sicque vt prædicitur, fuit dictum, tentum, creditum & reputatũ; diciturque, tenetur, creditur & reputatur palam, publice & notorie.

Item quod dictus dominus Ioannes papa sæpe & sæpius publice dixit & professus est, se velle omnia facere opportuna pro vnione ecclesiæ sanctæ Dei, etiam vsque ad mortem inclusiue; nec in prædictis a voluntate huius Concilii aliquo modo discedere. Et hæc sunt vera, publica & notoria; & vt notoria habentur, tenentur & reputantur. Anno Christi 1415.

Hoc loco scriptus fuit articulus approbationis protonotariorum per quatuor nationes deputatorum. Hunc, quia præter rationem hic insertus videbatur, submotum hinc, superius in sessione prima suo correspondenti adiunctum offendes.

Litera missiua domini Ioannis papæ XXIII. missa domino regi Romanorum de Cellis.

Carissimo in Christo filio Sigismundo Romanorum regi semper Augusto & Hungariæ, &c. regi. Ea salute quæ Christus & omnium vera salus est, perpetuo & feliciter adimplere.

*Licet, Carissime fili, prudentiam tuam præ ceteris huius æui regibus rex regum insigniuerit cunctarum varietate virtutum, licuit tamen sæpe & sæpius * & profuit, ad viuaciora virtutum studia mentes etiam peruigiles excitare. Propter quod & te, vt ad clementiam, quæ sola solidat thronos regum, qua ex innata bonitate ad miserendum te quantumcumque pro tuis offensoribus non solum liberalitate, sed vsque ad prodigalitatis speciem hactenus supererogasse dinosceris, erga nostram personã in præsenti, quam permittente Domino non absque nostra (fatemur) incuria incidisse, incidimus casum, excitare possimus, quasi confidentissimis susurriis duximus flagitandum, plurima eorum quæ tibi per diuersos viua voce significare curauimus, præsentibus repetentes, vt efficaciorem vim nostræ petitionis tribuat modorum petendi multiplicatio frequentata. Quantis itaque, carissime ac dulcissime fili, tenerrimæ dilectionis affectibus a primordio assumptionis nostræ ad supremi pontificatus apicem, erga te nostra flagrarunt præcordia, liceat quæsumus cum tua serenitate fabulari. Nonne, vt plurima breuitatis gratia transeamus, defuncto felicis memoriæ rege Ruperto, te non tam propter te, sed vniuersitatis populi Christiani salutem, in cordis nostri arcano cunctis viuentibus præeligentes, prædestinauimus in regem Romanorum, tuam ad hoc serenitatem, vt onus illud assumere dignaretur, solicitudine supplici curauimus præuenire? Et ad eumdem effectum nostros nuntios ad principes electuros & alios iteratis, reiteratis non piguit vicibus destinare.*

* etiam

ANNO CHRISTI 1415. *Quantaque vigilantia, vt diuersa de te facta electio conualesceret vsque ad perfectum atque profectum, non cessauimus insudare, nouit tua serenitas, nouerunt etiam tui nuntii, variique ipsius negotii tractatores. Deinde cum nostram præsentiam ipsa tua desideraret serenitas, quanta quæsumus promptitudine mentis desideriis tuis satagebamus occurrere? Nonne viarum discrimina, expensarum onera, & alia nobis incumbentia peragenda, nobis pro nihilo fuerunt computata? Sed & in tractatibus huiusmodi quanto qualique studio ad tui honoris, tuæque consolationis augmentum nostros conatus extendimus, non alio quam tuiipsius testimonio relinquatur. Denique cum cogitantibus nobis de Concilio conuocando per tuos ad nos nuntios destinatos requireres, vt de tempore locoque celebrandi Concilii tuis nos votis conformaremus, cardinales misimus, qui sine exceptione tuæ per omnia acquiescerent voluntati. Denique cum de aduentu nostro ad Constantiam quam elegeras, per nuntios tuos solicitaremur, nonne acceperant pro responso, quod sanitate desuper nobis concessa, absque dubio veniremus? infirmitate forsan grauati, gestatoriis ferremur. Porro si pedum officiis, aut etiam claudicantibus calcaneis id foret agendum, id idem nihilo minus ageremus. Demum etsi ab hac luce nos migrare contingeret, in satisfactionem præmissorum perfectam, corpus nostrum illuc perferri præciperemus. In his omnibus tuæ dilectioni plus quam saluisconductibus & aliis quibuscumque præsidiis sincerrima fiducia innitentes, sed pauca existimantes quæ fecimus, de affectu locupletissimo quantumlibet maiora faciendi, in nostra possumus conscientia gloriari. Et ecce negotiis in vrbis Romanæ ac patrimonii sancti Petri recuperatione prorsus postpositis, nullis dissuadentium receptis suggestibus, ad Constantiam te fili carissime tempore promisso præuenimus, tuum aduentum nosti quantum & qualiter fuimus grato animo præstolati. Hæc fili carissime ex dilectione purissima tuæ personæ, hæc carissime fili ad tui honoris sublimationem duximus liberaliter peragenda. Cumque dilectio nullis valeat mercibus comparari, nullis aliis queat quam vicissitudinariæ dilectionis retributionibus recompensari, ad te tamquam vnicum post Deum spei nostræ refugium dirigimus desideria cordis nostri, ad te deuotissimas preces pro dilectione dilectionem requirentes effundimus, obsecrantes per viscera misericordiæ Iesu Christi, memor esto viri tui, in quo nobis spem dedisti: hæc nos consoletur in humilitate nostra, &c. Et si cum causa & sine causa iratus fueris, misericordiæ recorderis.*

Nomenque egregium clementiæ ne (quæſumus) in hoc caſu pati patiaris inſtantiam. Sed qui aliis offenſoribus atrociſſimis parcendo te liberalem præbere conſueueras, parcere quoque nobis & miſereri ne ſpernas. Ne (quæſumus) pietatis tuæ præclaro titulo notam crudelitatis inferri permittas. Potes itaque, ſi velis, & vt velis depoſcimus, erga ſacrum Concilium quod tua ſapientia tuaque potentia tamquam firmiſſimum fundamentum cum ſuffultis tuis interceſſionibus operari, vt tui contemplatione honoris, perſonam noſtram habeat recommendatam: & vnione eccleſiæ ſemper ſalua, honorem, famam & ſtatum noſtros, poſt dimiſſionem papatus, quam pridem obtulimus, atque dudum aliquoties in manibus tuis poſuimus, quantum poſsibile fuerit, ſaluare & cuſtodire dignetur, & alia ſalutem noſtram reſpicientia proſequatur magnifico cum effectu. Pro quibus apud diſtrictum iudicem inter alios miſericordiæ cultores, cum omnes gratia egeamus, & tu miſericordiam ac alia retributionum præmia vlterius conſequeris, & per vniuerſum orbem inter optimos imperatores huiuſmodi clementiæ glorioſo titulo mereberis computari. Super quibus dilectionis virtus te cogat nobis celere piumque remandare reſponſum. Datum Cellis Conſtantienſis diœceſis, Dominica vigeſimaſexta menſis Maii, pontificatus noſtri anno quinto.

ANNO CHRISTI 1415.

Inſtrumentum ratificationis articulorum factum per Dominum Baltaſſarem olim papam Ioannem vigeſimumtertium in oppido Cellis.

In nomine Domini. Amen.

Per hoc præſens publicum inſtrumentum cunctis pateat euidenter, quod anno a natiuitate eiuſdem milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, & die Lunæ vigeſimaſeptima menſis Maii, indictione octaua, circa horam Primarum in loco de Cellis Conſtantienſis diœceſis, in camera in qua dominus Ioannes papa vigeſimustertius ſtabat, per reuerendos dominos Ioannẽ Vaurenſem, Andream Poznanienſem, epiſcopos, Thomam ſanctæ Mariæ extra muros Eboracenſes, Gaſparem ſancti Joannis eremitæ de Peruſio, monaſteriorum abbates, per ſacrum Concilium Conſtantienſe ad infra ſcripta commiſſarios ſpecialiter deputatos, præſentibus infra ſcriptis reuerendis patribus Iacobo Rhodini de Ianua, & Thoma Polcon, ſedis apoſtolicæ protonotariis, & aliis notariis publicis, venerabilibuſque perſonis aliis inferius nominatis, teſtibus adhibitis, &c. In primis dicti reuerendi patres commiſſarii per organum dicti Vaurenſis

ANNO CHRISTI 1415. *episcopi domino Ioanni papæ supradicto alta & intelligibili voce proposuerunt verba quæ sequuntur: Pater sancte, reuerendi domini mei, domini commissarii & deputati hic præsentes, & ego vna cum eis, sumus transmissi ac destinati ad vestram sanctitatem ex parte sacri Constantiensis Concilii, ad insinuandum primo, ostendendumque & realiter exhibendum vestræ sanctitati articulos formatos, & coram eodem sacro Concilio contra personam vestram productos, super criminibus nonnullis grauibus & enormibus, de & super quibus contra eamdem sanctitatem per dictum sacrum Concilium procedetur, ad interrogandum & requirendum eamdem, vt super eisdem articulis omnibus & singulis sufficienter haberetis respondere, eos confitendo, vel diffitendo, prout vobis videbitur. Ac etiam ad videndum & sciendum, si huic processui velitis vos opponere, seu aliqua pro vestra defensione in hac causa facere, dare vel allegare. Licet, pater sancte, & hæc non sint multum necessaria, attento consideratoque grato benignoque responso per sanctitatem vestram pridie in isto oppido coram reuerendis patribus dominis de Vrsinis, de Salancho, de Salutiis, Cameracensi, Florentinensi, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, patribusque reuerendis Tolonensi & Augustensi episcopis, nonnullisque aliis prælatis & viris notabilibus præsentibus & ad hoc vocatis. Quod quidem responsum in schedula manu sanctitatis vestræ subscripta, dicto sacro Concilio relatum, pleneque notificatum extitit. Eapropter dictos articulos quos sæpe dictus Vaurensis episcopus in suis tenebat manibus, eidem domino Ioanni papæ exhibuit, obtulit & tradere voluit. Eumque super eisdem interrogando requisiuit, vt coram omnibus & singulis sufficienter, vt superius exprimitur, responderet, diceretque ac declarare vellet, si dicto processui, eiusve parti se opponere, seu aliqua ad sui excusationem vel defensionem dare vellet, eos offerendo hæc omnia libenter se receptaturos. Quibus sic, vt præmittitur, exhibitis, interrogatis, requisitis, oblatis & propositis, idem dominus Ioannes papa dixit & verbo proposuit, ipsum pro Dei ecclesia & eius vnione plura fecisse, etiam antequam in papam fuisset assumptus, præsertim tempore errorum, & circa Concilium Pisanum, & ante huius sacri Concilii Constantiensis congregationem. In quo etiam liberam cessionem sui papatus obtulit, prout in schedula per eum in eodem Concilio in publica sessione tunc lecta & publicata, plenius continebatur. Subiungens tristi vultu, vt apparuit, quod a Constantia & dicto sacro Concilio post ipsius schedulæ cessionem turpiter recesserat, quod bene recog-*

Anno Christi 1415.

noſcebat, imo quod maluiſſet illa die ſine animæ ſuæ præiudicio mortuus eſſe, quam ita turpiter receſſiſſe. Eapropter idem dominus Ioannes papa ſucceſſiue reſpondit, quod ipſe contra ſuperius recitata nullam defenſionem facere volebat: imo prout per dictam ſchedulam ſua manu ſubſcriptam, quam pridie eius ex parte ab oppido quo ſupra cardinales ſuperius recitati ad Concilium portauerunt, continebatur, volebat, & præſentialiter ſtare promiſit, in omnibuſque ſe conformare omni ordinationi, deliberationi & determinationi dicti ſacri Concilii. Et inſuper omnimodum proceſſum per idem Concilium contra eumdem habitum ratificabat & ratum habebat, aſſerens quod non aliter voluit prædictis articulis reſpondere, affirmans Concilium Conſtantienſe ſanctiſſimum eſſe, errareque non poſſe, ac Piſani Concilii fore continuatiuum; & quod ipſe ſacro Conſtantienſi Concilio nunquam contradicere vellet, etiam ſi in Bononia, aut alio quouis loco ſibi magis accepto perſonaliter iam eſſet, cum id ſibi minus non eſſet, quam publice fateri ſe in papatu ius nullum habere. Inſuper, vt intelligeret idem papa Ioannes Concilium non minus iuſte, minuſve legitime contra eum in præmiſſis aut eorum aliquo proceſſiſſe, dicta teſtium ſuper criminibus in quibus proceſſum ſit & fuerit contra eum, productis, ſæpe dictus Vaurenſis epiſcopus aperuit, & ſibi copiam dare obtulit ad finem, quod ſi contra eoſdem eorumve dicta quidquam opponere, aut defenſionem aliquam ſuſcipere vellet, id facere atque libere vti deberet & poſſet. Quibus per eumdem Ioannem papam, & omnimoda defenſione huiuſmodi, præterquam vt hic ſubſequitur expreſſius, renuntiatis, pro Concilio prædicto ſe ſubmiſit; adiiciens: Volo quod Concilium ſit defenſio mea, quod ſcio errare non poſſe: nec alia defenſione quacumque vti volo: ſupplicans ſe humillime per commiſſarios prænominatos eidem Concilio ſinceriter recommendandum fore. Demumque ſucceſſiue poſt præmiſſa epiſcopus Vaurenſis prælibatus, ſuo & commiſſariorum prædictorum nomine aperto ore dixit: Pater ſancte, nos vltra præmiſſa in mandatis habemus, vobis aſſignare terminum ad ſententiam diffinitiuam per dictum ſacrum Concilium contra perſonam veſtram ſuper omnibus & ſingulis, in quibus iam contra eamdem proceſſerat, proferendam, & prout ipſius eſſe qualitas & natura requirunt. Ideo vobis terminum aſſignamus ad huiuſmodi ſententiam audiendam in Conſtantia, ad diem craſtinam hora ſeſſionis conſueta. Qui dictus Ioannes papa inibi, vt apparuit, comparere non curans, reſpondit: Summe mihi placet ſententia ipſa, quæ (ſupplico) quam cito lata ſit, mihi de-

ANNO CHRISTI 1415. *feratur, quam cum omni reuerentia, etiam cum birreti mei depositione recipiam: eamque, quantum in me fuerit, confirmabo, approbabo & emologabo, prout & dictum processum, ac omnia contra me (vt superius est expressum) in Concilio gesta, exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc ratifico, approbo & confirmo, promittoque contra eam me aliquo processu temporum non venire. Atque statim porrectis & realiter ad manus traditis per dominum Gasparem abbatem & commissarium superius nominatum, articulis & testium dictis omnium supradictis, supranominatoque protonotario domino Thoma Polcon, episcopus Vaurensis sæpe dictus, dicto Ioanne papa audiente, eumdem dominum Thomam & Iacobum Rhodini protonotarios superius expressos, aliosque publicos notarios hic inferius descriptos, ad præmissa & eorum occasione vocatos, instantius requisiuit, vt super præmissis omnibus & singulis, vt supra recitanter dictis, propositis, allegatis & responsis, assertis & gestis, vnum, duo vel plura conficerent publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Et quod in his testes essent vnusquisque eorum. Et reuerendi patres domini Vitalis Tolonensis, ac Fridericus Augustensis, episcopi, honorabilesque viri magistri Vuilhelmus Clynck in sacra pagina professor, Ioannes Fitton Saresbirienſis ecclesiæ canonicus, Petrus Gaiecanus canonicus Conseranensis, Henricus Surynck, Ioannes Nederboue, notarii publici Paderbornensis & Colonienſis diœcesum, & multi alii testes specialiter requisiti & rogati per episcopum Vaurensem supranominatum. Consequenterque sine mora dictus dominus Ioannes papa eosdem protonotarios & notarios cum instantia conformiter requisiuit, vt supra per eum præmittitur, dictis, responsis, promissis, habitisque & gestis testes sibi fierent, eaque sub eorum scriptis publicis facerent annotari, & quod tunc adstantes ceteri nonnulli hic superius expressi, & alii interessentes plurimi, testes itaque sibi fierent ad præmissa. Acta sunt hæc in dicto oppido Cellis, de quo supra, anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, indictione octaua, pontificis eiusdem Ioannis papæ anno quinto.*

Quibus sic peractis, idem Andreas electus Poznanienſis quoddam decretum pro approbatione scripturarum & deputationis legebat & publicabat, cuius tenor sequitur & est talis.

Decretum deputationis notariorum.

Item constituit & deputat & ordinat dicta sancta Syno-

dus pro qualibet natione vnum protonotarium, videlicet pro natione Gallicana Ioannem de Trembleyo, pro natione Italica Iacobum Rhodini de Ianua, pro natione Germanica Hermannum de Duuerck, pro natione Anglicana Thomam Poltenſem. ANNO CHRISTI 1415.

Item notarios nationum, videlicet pro natione Gallicana Michaelem Bolſonis & Ioannem * Guiardi. Pro natione Italica Bartholomæum de * Gnoſtis & Ioannem Azel. Pro Germanica natione * Sumpertum Fabri, & Giſeleum Fonentem. Et pro natione Anglicana Guillermum Porezell. quibus dat auctoritatem & plenariam poteſtatem, omnia & ſingula in ſacro præſenti Conſtantienſi Concilio dictata, acta, actitata, promulgata, publicata, lecta, petita, & omnia alia quæcumque geſta & facta, & omnia quæcumque in poſterum dicenda, agenda, actitanda, promulganda, publicanda, legenda, petenda; & quæcumque alia in & pro dicto ſacro Concilio, & ad dictum ſacrum Concilium quomodolibet pertinentia, facienda & peragenda, in formam publicam redigendi & alias conſcribendi. Approbatque dicta ſancta Synodus omnia & ſingula per ipſos protonotarios & notarios in dicto ſacro Concilio, & ad ipſum ſacrum Concilium quomodolibet pertinentia, conſcripta: & tam in publicam formam, quam alias in ſcriptis ſeu actis quomodocumque redacta vſque nunc, ſub quibuſcumque verbis per dictum ſacrum Concilium fuerint ſtatuta, decreta, ordinata, pronuntiata & quomodolibet diffinita. Quo decreto lecto, fuit petitum per procuratorem, an placeret prout pronuntiatum extitit. Fuitque reſponſum per præſidentem ſeſſionis huiuſmodi, & etiam quatuor præſidentes quatuor nationum, & deinde per totius Synodi ſuppoſita, per verbum, Placet.

*Girardi, * Guaſtis * Gumpertum

SESSIO XII.

In qua commiſſarii ad Ioannem papam fecerunt relationem, & lata fuit ſententia diffinitiua contra ipſum.

DIE Mercurii vigeſimanona menſis Maii ſupradicti, fuit ſeſſio generalis in eccleſia maiori Conſtantienſi, in qua præſidebat reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis Viuarienſis, præſente ſereniſſimo principe Sigiſmundo Romanorum rege in inſi-

Anno Christi 1415. insigniis regalibus, cum suis nobilibus in eisdem sibi seruientibus.

Cui astabant inter cardinales domini Angelus episcopus Prænestinus, Laudensis, & Iordanus episcopus Albanensis, de Vrsinis nuncupati. Præsentibus etiam dominis Francisco Venetiarum, Antonio Aquileiensi, Alamanno Pisano, Petro Cameracensi, Branda Placentino, Antonio de Chalanco, Francisco Florentino, Lucido de Comite, Odone de Columna, Landulpho Barensi, Ludouico de Flisco, Raynaldo de Branckasiis, Amadeo Salutiarum, diaconis cardinalibus.

Et fuit decantatum officium Missæ de Spiritu sancto per dominum patriarcham Antiochenum. Quo completo, dicebantur litaniæ, &c. vt moris est. Quibus peractis, fuit facta relatio a legatis & nuntiis missis ad Ioannem papam per organum domini Ioannis episcopi Vaurensis, quemadmodum * articulis & attestationibus contentis in processu sacri Constantiensis Concilii contra ipsum dominum Ioannem papam eidem exhibitis, offerendo ex parte Concilii ipsius, si quid vellet opponere, quod libere posset. Item intimato eidem termino ad proferendum sententiam, quod respondisset verbo, se pro Dei ecclesia & eius vnione plura fecisse, etiam antequam fuisset in papam assumptus, & ante dicti Concilii Constantiensis inchoationem, in quo etiam obtulit liberam papatus sui cessionem. Et quod turpiter ab inde recesserat, bene recognoscebat: maluisset*que* illa die sine animæ

Post cuius quidem officii Missæ peractionem fuerunt lectæ & dictæ litaniæ cum introitu, Exaudi nos Domine, &c. more solito cum euangelio, Nunc iudicium est mundi, nunc princeps huius mundi eiicietur foras, *ceteriſque collectis ac orationibus & hymno, Veni creator Spiritus. Quibus habitis, instante magistro Henrico de Piro promotore & procuratore prædicto, reuerendi patres ac honorabiles & prouidi domini Ioannes episcopus Vaurensis, Andreas electus Poznanienſis, Gaspar abbas Perusinus, Thomas abbas monasterii sanctæ Mariæ extra muros Eboraci, Iacobus Rhodini de Ianua, Thomas Polcon sedis apostolicæ protonotarius, magister Ioannes Guiardi & Vuilhelmus Porcell notarii, legati & nuntii missi heri per sacram Synodum, & ad terram Cellis, vbi Ioannes papa XXIII. existebat, per os*

for. ex

Ioan. 11.

ſuæ præiudicio mortuus eſſe, quam ita turpiter receſſiſſe: quodque contra proceſſum ſacri Concilii nullam defenſionem facere volebat, ſed prout per ſchedulam ſua manu ſubſcriptam, datam cardinalibus qui ad eum venerant, continebatur, vouebat & præſentialiter promittebat ſtare, ac ſe in omnibus conformare omni ordinationi, declarationi & determinationi dicti ſacri Concilii; ac inſuper omnimodum proceſſum per idem Concilium contra eumdem habitum ratificabat, aſſerens quod non aliter voluit prædictis articulis reſpondere, affirmans Concilium Conſtantienſe ſanctiſſimum eſſe, errareque non poſſe, ac Concilii Piſani continuatiuum: & quod ipſi ſacro Conſtantienſi Concilio nunquam contradicere vellet, etiam ſi in Bononia, aut alias quouis loco ſibi magis accepto perſonaliter iam eſſet, cum id ſibi minus non eſſet, quam publice fateri ſe in papatu nullum ius habere. De ſententia autem ferenda, quod ſumme ſibi placeret, vt quam cito lata foret, eidem referretur, quam omni reuerentia, etiam cum bireti ſui depoſitione

domini Ioannis epiſcopi Vauenſis prædicti, ſibique ex parte ipſius Synodi intimarunt, qualiter terminus ad ferendum ſententiam fuiſſet prorogatus in diem præſentem propter beneuolam reſponſionem de non appellando, ſed eam acceptando, & eam approbare velle: & ex hoc mota dicta ſancta Synodus ſiue Concilium, attendendo honorem eius in huiuſmodi pronuntiatione, vellent limitare & mitigare verba ſententiæ. Eo non obſtante, ſi vellet opponere & defendere cauſam ſuam contra dictam ſententiam, poſſet & deberet ſibi dari tempus & hora atque locus pro ſua defenſione. Qui Ioannes papa ipſis nuntiis reſpondebat, quod non vellet videre neque atteſtationes, neque proceſſus, nec quidquam opponere ſiue excipere, ſed eam approbare velle & acceptare. Et extunc acceptauit, approbauit, & placuit, quod Concilium ferret ſententiam, dicens quod ſciret Concilium errare non poſſe: & lata huiuſmodi ſententia obtulit ſe paratum ad ſubſcribendum eamdem. Et vlterius dixerunt, quod dicta ſententia deberet ferri die Lunæ proxima. Sed ex quo materia pro tunc non erat parata, idcirco de mandato Concilii intimarunt ſibi dictam prorogationem: de quibus reddidit ſe idem Ioannes contentum, regratiando ipſis nuntiis,

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415.

reciperet, & eam, quantum in se foret, confirmaret, ratificaret, approbaret & emologaret, prout dictum processum, ac omnia contra ipsum in Concilio gesta, extunc ratificabat, approbabat & confirmabat, promittebatque contra ea se aliquo processu temporis non venire. Prædicta relatione completa, reuerendus pater dominus episcopus Atrebatensis legebat sententiam diffinitiuam contra Ioannem papam XXIII. ac constitutiones quasdam, quarum tenores sequuntur hoc modo.

supplicans vt recommendarent honorem & statum ac personam suam domino regi Romanorum & Concilio, prout in quodam publico instrumento in notam recepto per dictos notarios, tenoris infra scripti, plenius continetur.

Qua relatione facta, idem Henricus de Piro promotor & procurator petiit pronuntiari, prout & quemadmodum in quadam papyri schedula, quam ibidem in suis tenebat manibus, eamque de verbo ad verbum perlegebat, protestans, petens & dicens, vt in eadem schedula infra scripti tenoris plenius continetur. Petitione lecta & data notariis ibidem nomine Concilii præsentibus, & deinde toto Concilio & Synodo mandante, reuerendi patres domini Ioannes patriarcha Antiochenus, Martinus episcopus Atrebatensis, Antonius episcopus Concordiensis, Nicolaus episcopus Mersburgensis, & Patricius episcopus Cortagensis, ascenderunt ambonem, in quo edicta Concilii & Synodi sanctæ prædictæ legi & publicari solent. Et de mandato Concilii & ipsius Synodi reuerendissimus pater dominus episcopus Atrebatensis, Christi nomine inuocato, &c. pronuntiauit, & legebat dictam sententiam diffinitiuam de verbo ad verbum, prout in schedula, quam suis tenebat manibus, infra scripti tenoris, plenius continetur. Qua pronuntiatione facta, vt præmittitur, reuerendissimus in Christo pater & dominus, dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis & præsidens proposuit, quod si aliquis esset ibidem præsens, siue magnus, siue paruus, pauper aut diues, volens contradicere dictæ sententiæ diffinitiuæ, seu eius pronuntiationi, dicat & surgat, cum potestas libera sit per dictum Concilium vnicuique concessa ad dicendam voluntatem suam. Et in casu quo non dixerit, habebitur pro consentiente. Tunc nemine respondente siue loquente, ipse dominus episcopus Ostiensis habuit respondere nomine collegii cardinalium, quod placet. Deinde ipsi commissarii in ambone, & inde quilibet pro

*natione ſua, videlicet Ioannes patriarcha pro natione Gallicana, Nicolaus Mersburgenſis pro natione Germanica, Antonius Concordienſis pro natione Italica, & Patricius Cortagenſis pro natione Anglicana, reſponderunt, Placet. Et ſubſequenter omnes ibidem exiſtentes in Concilio & de Concilio reſponderunt, Placet. Subſequenter dominus Franciſcus cardinalis Florentinus leuauit ſe, & voluit legere vnam ſchedulam papyream: fuitque dictum per omnes, quod non placeret: & ſic ſiluit, nihil legendo. Deinde de mandato Concilii dominus Ioannes archiepiſcopus Rigenſis bullam papæ portauit, & præſentauit eam Concilio tamquam eius cuſtos. Qua præſentata, fuit per magiſtrum Henricum de Piro promotorem petitum, an placeret, quod dominus vicecancellarius, tamquam ad eum pertinens, rumpi faceret * arma Baltaſſaris. fuit reſponſum quod ita, & placuit omnibus. Qua bulla recepta, ſiue ferro quo bulla fabricabatur, & ibidem in præſentia omnium per magiſtrum Arnoldum aurifabrum prædicta bulla fuit rupta, & arma ipſius Ioannis deleta. Et abſolutus dominus Ioannes archiepiſcopus Rigenſis ab eius cuſtodia, & pronuntiatus, quod fideliter cuſtodiuiſſet & præſentaſſet. Super quibus omnibus & ſingulis idem magiſter Henricus de Piro promotor petiit ſibi fieri nomine quo ſupra, & dictus dominus archiepiſcopus per ſe, vnum vel plura, publicum ſeu publica, inſtrumentum ſeu inſtrumenta, per protonotarios ibidem præſentes, notarios & tabelliones, &c. Præſentibus ibidem illuſtribus principibus, duce Ludouico Bauariæ, comite Palatino Rheni, Henrico Rompolt duce Zodanenſi de Sileſia, Ioanne Iacobo comite Aquæſanenſi filio marchionis Montiſferrati, comite Bertholdo de Vrſinis, Philippo comite de Naſſabo, & ambaſiatoribus regum Poloniæ, Norwegiæ, Sueciæ, Daciæ, Nauarræ & Cypri, & aliis Chriſti fidelibus in numero copioſo.* Anno Christi 1415.

* nomen

Suſpenſio futuri ſummi pontificis.

Sacroſancta generalis, &c.

Quod non procedatur ad electionem papæ, ſi contingat ſedem vacare, ſine expreſſo conſenſu Concilii.

Sacroſancta generalis Conſtantienſis Synodus eccleſiam catholicam repræſentans, ad extirpationem præſentis ſchiſmatis & errorum, eccleſiæque reformationem in capite & in membris faciendam, in Spiritu ſancto legitime congregata, ad facilius & liberius & vtilius vnionem eccleſiæ conſequendam, pronuntiat, decernit, ſtatuit & ordi-

ANNO CHRISTI 1415. nat, vt si contingat sedem apostolicam quouis modo vacare, in prima illius vacatione ad electionem futuri summi pontificis nullo modo procedatur sine deliberatione & consensu huius sacri generalis Concilii Constantiensis. Et si contrarium fieret, sit ipso facto irritum & inane auctoritate dicti sacri Concilii. Nullusque electum contra hoc decretum in papam recipiat, nec illi, vt papæ, quomodolibet adhæreat vel obediat sub pœna fautoriæ dicti schismatis & maledictionis æternæ: punianturque hoc casu eligentes & electus, si consentiat, ac illi adhærentes, pœnis per hoc sacrum Concilium ordinandis. Suspenditque dicta sancta Synodus pro bono vnionis ecclesiæ, omnia iura positiua, etiam in Conciliis generalibus edita, & ipsorum statuta, ordinationes, constitutiones & consuetudines, priuilegia quibuscumque concessa, & pœnas contra quoscumque editas, inquantum effectum dicti decreti impedire possent quoquo modo.

Sententia diffinitiua contra Ioannem papam vigesimumtertium.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Amen.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans, inuocato Christi nomine, solum Deum præ oculis habens, visis articulis in hac causa contra dominum Ioannem papam XXIII. formatis & oblatis, ac probationibus eorumdem factis, eiusdem submissione spontanea, vna cum toto processu huius causæ, habita matura deliberatione super eisdem, per hanc sententiam diffinitiuam, quam fert in his scriptis, pronuntiat, decernit & declarat, recessum per præfatum dominum Ioannem papam XXIII. ab hac ciuitate Constantiensi, & dicto sacro Constantiensi Concilio generali, clandestine & de nocte, hora suspecta, in habitu dissimulato & indecenti factum, fuisse & esse illicitum, ecclesiæ Dei & dicto Concilio notorie scandalosum, pacis & vnionis ipsius ecclesiæ turbatiuum & impeditiuum, schismatis inueterati nutritiuum, a voto, promissione & iuramento per ipsum dominum Ioannem papam Deo & ecclesiæ & huic sacro Concilio præstitis deuiatiuum; ipsumque dominum Ioannem simoniacum notorium, bonorumque & iurium nedum Roma-

næ, sed aliarum ecclesiarum plurium, & aliorum locorum piorum dilapidatorem notorium, malumque spiritualium & temporalium ecclesiæ administratorem & dispensatorem fuisse & esse, suis detestabilibus, inhonestis vita & moribus ecclesiam Dei & populum Christianum notorie scandalizantem ante eius assumptionem ad papatum, & post vsque ad ista tempora: ipsumque per præmissa ecclesiam Dei & populum Christianorum notorie scandalizasse & scandalizare, postque monitiones debitas & caritatiuas iteratis & crebris vicibus eidem factas, in præmissis malis & arrogantia pertinaciter perseueraſſe, seque ex hoc notorie incorrigibilem reddidisse, ipsumque propter præmissa & alia crimina in processu dictæ causæ contra eum deducta & contenta, tamquam indignum & inutilem & damnosum a papatu & omni eius administratione spirituali & temporali amouendum, priuandum & deponendum fore. Et cum hoc dicta sancta Synodus amouet, priuat & deponit, vniuersos & singulos Christicolas, cuiuscumque status, dignitatis vel conditionis existant, ab eius obedientia & fidelitate & iuramento absolutos declarando. Inhibendo insuper vniuersis Christi fidelibus, ne eumdem (vt præmittitur) a papatu sic depositum, de cetero in papam nominent, aut illi tamquam papæ adhæreant, seu quoquo modo obediant. Et nihilo minus ex certa scientia & de plenitudine potestatis supplet dicta sancta Synodus omnes & singulos defectus, si qui forsan in præmissis, aut aliquo præmissorum interuenerunt; eumque ad standum & morandum in aliquo bono loco & honesto, sub custodia tuta sereniſſimi principis domini Sigismundi Romanorum & Hungariæ, &c. regis, & vniuersalis ecclesiæ aduocati & defensoris deuotiſſimi nomine dicti sacri generalis Concilii, quamdiu dicto sacro Concilio generali pro bono vnionis ecclesiæ Dei videbitur condemnandum fore, & eadem sententia condemnat. Alias vero pœnas, quæ pro dictis criminibus & excessibus inferri deberent iuxta canonicas sanctiones, dictum Concilium arbitrio suo reseruat declarandas & infligendas, secundum quod rigor iustitiæ vel misericordiæ ratio suadebit.

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415.

Quod neuter contendentium reeligatur in papam.

Item ſtatuit, decernit & ordinat dicta ſancta Synodus pro bono vnionis eccleſiæ Dei, quod nullo vnquam tempore reeligatur in papam dominus Baltaſſar Coſſa nuper Ioannes papa vigeſimustertius, nec Angelus de Corario Gregorius duodecimus, nec Petrus de Luna Benedictus decimus tertius, in ſuis obedientiis ſic nominati. Et ſi contrarium fieret, id ſit ipſo facto irritum & inane. Nulluſque cuiuſcumque dignitatis vel præeminentiæ, etiamſi imperiali, regali, cardinalatus, vel pontificali dignitate præfulgeat, eis vel eorum alteri contra hoc decretum vllo vnquam tempore obediat, ſeu adhæreat, ſub pœna fautoriæ dicti ſchiſmatis & maledictionis æternæ: ad quas contra præſumptores, ſi qui in poſterum fuerint, etiam cum inuocatione auxilii brachii ſæcularis, & alias rigide procedatur. Datum Conſtantiæ prouinciæ Moguntinenſis, in ſeſſione publica in maiori eccleſia ſolenniter celebrata, die Mercurii vigeſimanona menſis Maii, anno Domini 1415. indictione 8.

Pro iudicibus, quod vocentur prælati abſentes.

Item decernit dicta ſancta Synodus, quod quatuor generales iudices deputati debeant vocare prælatos abſentes ad Synodum, & punire non venientes, prout eis de iure & ſecundum Deum videbitur expedire. Datum, &c.

Inſtrumentum ratificationis ſententiæ factæ per dominum Baltaſſarem olim papam, in villa de Cellis Conſtantienſis diœceſis.

In nomine Domini. Amen.

Per hoc præſens publicum inſtrumentum cunctis pateat euidenter, quod anno a natiuitate eiuſdem 1415. *die Veneris vltima menſis Maii, indictione octaua, circa horam duodecimam in loco de Cellis Conſtantienſis diœceſis, in domo habitationis reuerendiſſimi in Chriſto patris & domini, domini Baltaſſaris Coſſæ nuper Ioannis papæ vigeſimitertii nuncupati, in camera ipſius Baltaſſaris, præſentibus infra ſcriptis reuerendis patribus, dominis Iacobo Rhodini de Ianua, & Thoma Polcon de Anglia, ſedis*

apostolicæ protonotariis, aliisque notariis publicis & etiam infrascriptis testibus ad inferius recitata vocatis & rogatis, reuerendi in Christo patres domini Ioannes Vaurensis episcopus, Gaspar sancti Ioannis eremitæ de Perusio, decretorum doctores, & Thomas sanctæ Mariæ extra muros Eboracenses, monasteriorum abbates personaliter existentes in præsentia dicti domini Baltassaris pridie Joannis papæ vigesimitertii nuncupati, per organum dicti domini Vaurensis episcopi, ex parte sacri generalis Constantiensis Concilii sibi significabant & intimabant diffinitiuam sententiam depositionis a papatu contra eum die Mercurii vltimo præterito, scilicet vigesimonono præsentis mensis Maii, per dictum generale Concilium in sessione publica latam & publicatam fuisse: quam quidem sententiam ibidem sibi in scriptis exhibuerunt, & realiter tradiderunt ad finem, quod ea plenius intellecta, diceret declararetque, an eidem sententiæ, eam approbando, acquiescere, seu eidem se in aliquo opponere, vel contradicere vellet. Qui quidem dominus Baltassar ipsam sententiam sibi traditam per seipsum ad partem legit. Et deinde ad respondendum eisdem prælatis super præmissis per eos propositis, spatium & temporis interuallum habere voluit, vt super eadem sententia & petitis deliberaret. Qui quidem prælati de hoc contenti, dixerunt eos habita deliberatione huiusmodi ad suum beneplacitum, ad ipsum redire velle, suam responsionem in præmissis audituri. Et sic ab eius præsentia pro tunc recesserunt. Et deinde eadem die & circa horam secundam post meridiem, iidem domini prælati ex parte dicti domini Baltassaris, & ad eius præsentiam pro audienda responsione in præmissis vocati, ad eum personaliter accesserunt. Quibus cum supradictis protonotariis, notariis & testibus in eius præsentia constitutis, respondendo dixit, quod super dicta sententia per eum visa, lecta, bene concepta, ac plenius intellecta deliberauerat, & ideo quantum poterat, & in eo erat, eamdem sententiam, cuius tenor est talis: In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Amen. &c. vt supra, prout per dictum sacrum Concilium lata, & ab ipso Concilio processerat & dictata erat, ex sua certa scientia approbabat, ratificabat & emologabat, ac eidem processui contra eum ad eius depositionem per Concilium factam, acquiescebat & consentiebat. Apponendoque manus ad pectus eius, assertione libera affirmabat, iurans corporaliter suo proprio motu, quod nunquam contra eamdem sententiam contra ipsum sic, vt præmittitur, latam quidquam opponere, nec contra eam reclamare publice vel occulte, aut

Anno Christi 1415.

ab

ANNO CHRISTI 1415.

ab ea appellare vellet, seu super papatu* quandocumque controuersiam opponere; nec aliquo vnquam tempore de eodem papatu se quouis modo intromitteret, imo eidem papatui & iuri, si quod in eodem sibi qualitercumque competierat, seu si quod sibi nunc in eodem competebat, pure, simpliciter & absolute, libereque & sponte cedebat & renuntiabat. Et ibidem omni modo, via & forma, quibus melius potuit, resignauit, cessit & renuntiauit expresse: & in huius signũ iam de camera sua crucem papalem amoueri fecerat, ac sirvestes mutatorias habuisset, omnia & singula insignia papalia, sicut disposuerat dicta die Mercurii, qua dicta sententia fuit lata, tunc coram prælatis prædictis deposuisset. Dixitque quod nullo vnquam tempore se pro papa gereret seu nominaret, aut nominari faceret: voluissetque quod ad ipsum papatum nunquam fuisset assumptus, quia exposi nunquam habuit bonum diem. Et si contingeret casus, quod in futurum reeligeretur, nunquam suum præberet assensum: adiiciens tamen, quod si aliqua persona singularis post iam facta præmissa, in sui personam quidquam criminis vlterius obiicere vellet, ad vlteriorem processum contra eum habendum, seu grauiorem pœnam in ipsum infligendam, quod in hoc seipsum defendere vellet sub dicti Concilii generalis protectione, quod pro suo iudice & defensore recepit. Supplicans humiliter, quod in hoc & in aliis Concilium sacrum & regia serenitas ipsum haberent specialiter recommissum; volens & requirens idem dominus Baltassar, quod de omnibus his & singulis præmissis fierent & retinerentur publica instrumenta pro bono vnionis ecclesiæ sanctæ Dei, ad perpetuam rei memoriam, per dominos protonotarios sanctæ sedis apostolicæ, & alios notarios publicos ibidem præsentes: quod ad hoc vicibus repetitis instantius requisiuit. Quibus sic per eumdem dominum Baltassarem & prælatos supra nominatos dictis, propositis, factis, gestis, habitis & responsis, iidem domini prælati per organum dicti Vaurensis episcopi petierunt & requisierunt confici, & perpetuo retineri publicum & publica, instrumentum & instrumenta, per dictos protonotarios & notarios publicos infrascriptos. Acta fuerunt hæc anno, die, mense, indictione, loco & hora quibus supra, præsentibus reuerendis in Christo patribus, dominis Vitale Tolonensi & Friderico Augustensi episcopis, ac venerabilibus religiosis & circumspectis viris dominis & fratribus, Eymerico de Arciis licentiato in decretis, priore prioratus sanctæ Benignæ Augustensis, Pantio Gaudæ baccalaureo in theologia, ordinis fratrum Minorum, Begone de Rogerio in decretis licentiato, Sistari-

* al. quãcumque

censis & Rigensis ecclesiarum canonico officiali Vticensi, Petro Gaietano literarum pœnitentiariæ scriptore, canonico Conseranensi; Ioanne Gonsalui baccalaureo in decretis, archipresbytero ecclesiæ Astensis; Henrico de Grauia notario publico, clerico Leodiensis diœcesis, testibus, &c. ANNO CHRISTI 1415.

Quibus sic (vt præmittitur) lectis, dominus Ioannes episcopus Ostiensis præsidens proposuit, quod si aliquis esset ibidem præsens, dictæ sententiæ diffinitiuæ contradicere volens, seu eius pronuntiationi, surgeret & diceret: & in casu quo non dixerit, habebitur talis pro consentiente. Tunc nemine respondente, siue loquente, ipse dominus Ostiensis habuit respondere nomine collegii cardinalium, quod placet. Deinde ipsi commissarii in ambone, quilibet pro natione sua, videlicet Ioannes patriarcha Antiochenus pro natione Gallicana, Nicolaus Mersburgensis pro natione Germanica, Antonius episcopus Concordiensis pro natione Italica, & Patricius Cortagensis pro natione Anglicana, Placet, responderunt.

SESSIO XIII.

DIE Sabbati quintadecima mensis Iunii, anno a natiuitate Domini 1415. indictione octaua, fuit sessio generalis in ecclesia maiori Constantiensi, in qua fuit cantatum officium Missæ de beata virgine Maria per reuerendum patrem dominum Ioannem episcopum Lutomussensem.

Quo completo, legebantur litaniæ, &c. more aliarum sessionum, præsente ibidem sereniſſimo principe Sigismundo Romanorũ & Hungariæ, &c. rege. Præsidebat in eadem sessione reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis. Ex deputatione vero ipsius Synodi archiepiscopus Mediolanensis legebat quasdam ordinationes & decre-

Et deinde officio Missæ celebrato, fuerunt lectæ litaniæ cum introitu: Exaudi nos Domine: cum diuersis collectis, euangelio, hymno, Veni creator Spiritus, iuxta consuetudinem & ritum aliarũ sessionum: præsente ibidem sereniſſimo principe Sigismundo Romanorum & Hungariæ &c. rege. Cui adstabant reuerendiſſimi patres domini cardinales de Vrsinis & Laudensis. Cui sessioni, siue Synodo, inter cardinales & eorum nomine reueren-

ANNO CHRISTI 1415. ta de cetero in Romana ecclesia tenenda & obseruãda, quorum tenores inferius sequuntur in hunc modum: *dissimus in Christo pater & dominus Ioannes Ostiensis cardinalis Viuariensis præsidebat, in præsentia dominorum Franciſci Venetiarum, Antonii Aquileiensis, Brandæ Placentinensis, presbyterorum; Thomæ Tricaricensis, Odonis de Columna, Landulphi Barensis, Raynaldi de Branckasiis, & Franciſci Florentini, diaconorum cardinalium. Quo officio Missæ & litaniarum cantato, lecto atque dicto, Henricus de Piro & Ioannes de Scribanis promotores & procuratores negotiorum dictæ Synodi, comparuerunt ibidem, & proposuerunt coram tota Synodo, dicentes quod in diuersis mundi partibus incepissent pullulare certæ hæreses, & antiquatæ continuari; & præsertim quod sacerdotes aliqui hodie communicarent Corpus Christi post cœnam, & non ieiuni, & sic ministrarent alii. & alias dixerunt, prout & quemadmodum in quadam petitionum papyri schedula infra scripti tenoris continetur: petentesque sibi super præmissis prouideri, nominibus quibus supra, de remedio opportuno. Qua petitione oblata & recitata, placuit domino præsidenti, omnibusque aliis & singulis suppositis huiusmodi Synodi, super hoc remediari. Et statim reuerendi patres & venerabiles viri domini, Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis, Stephanus episcopus Dolensis, Antonius episcopus Concordiensis, Andreas electus Poznanensis, Nicolaus episcopus Mersburgensis, & Patricius episcopus Cortagensis decretorum doctor, ascenderunt ambonem nomine nationum quatuor: & dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis ad hoc per Synodum deputatus, legebat quasdam ordinationes & decreta de cetero in ecclesia Romana obseruandas & tenendas, quarum tenores inferius sequuntur.*

Tenores vero dictæ petitionis & declarationis papyri schedularum, de quibus supra fit mentio, sequuntur, & sunt tales.

Quia in nonnullis partibus mundi peruersus mos pullulare incepit, vt sacerdotes laicos sub vtraque specie, panis videlicet & vini, communicare non cessent, contra Romanæ & vniuersalis ecclesiæ consuetudinem approbatam, vnde scandala & hæreses verisimiliter oriri suspicantur: petimus nos promotores & procuratores huius sanctæ Synodi, in Spiritu sancto legitime congregatæ, per vestras reuerendissimas paternitates prouideri salubriter ecclesiæ Dei.

In nomine ſanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus ſancti. Amen. ANNO CHRISTI 1415.

Cum in nonnullis mundi partibus quidam temerarie aſſerere præſumant, populum Chriſtianũ debere ſacrum euchariſtiæ ſacramentum ſub vtraque panis & vini ſpecie ſuſcipere, & non ſolum ſub ſpecie panis, ſed etiam ſub ſpecie vini populum laicum paſſim cõmunicent, etiam poſt cœnam, vel alias non ieiunum, & communicandum eſſe pertinaciter aſſerant, contra laudabilem eccleſiæ conſuetudinem rationabiliter approbatã, quam tamquam ſacrilegam damnabiliter reprobare conantur: hinc eſt, quod hoc præſens Concilium ſacrum generale Conſtantienſe, in Spiritu ſancto legitime congregatum, aduerſus hunc errorem ſaluti fidelium prouidere ſatagens, matura plurium doctorum tam diuini quam humani iuris deliberatione præhabita, declarat, decernit & diffinit, quod licet Chriſtus poſt cœnam inſtituerit, & ſuis diſcipulis adminiſtrauerit ſub vtraque ſpecie panis & vini hoc venerabile ſacramentũ, tamen hoc non obſtante, ſacrorum Canonum auctoritas laudabilis, & approbata conſuetudo eccleſiæ ſeruauit & ſeruat, quod huiuſmodi ſacramentum non debet confici poſt cœnam, neque a fidelibus recipi non ieiunis, niſi in caſu infirmitatis, aut alterius neceſſitatis, a iure vel eccleſia conceſſo, vel admiſſo.* Et ſicut hæc conſuetudo ad euitandum aliqua pericula & ſcandala eſt rationabiliter introducta, quod licet in primitiua eccleſia huiuſmodi ſacramentũ reciperetur a fidelibus ſub vtraque ſpecie, poſtea a conficientibus ſub vtraque, & a laicis tantummodo ſub ſpecie panis ſuſcipiatur; cum firmiſſime credendum ſit, & nullatenus dubitandum, integrum Chriſti corpus & ſanguinem tam ſub ſpecie panis, quam ſub ſpecie vini veraciter contineri. Vnde cum huiuſmodi conſuetudo ab eccleſia & ſanctis patribus rationabiliter introducta, & diutiſſime obſeruata ſit, habenda eſt pro lege, quam non licet reprobare, aut ſine eccleſiæ auctoritate pro libito mutare. Quapropter dicere, quod hanc conſuetudinem aut legem obſeruare, ſit ſacrilegum aut illicitũ, cenſeri debet erroneum: & pertinaciter aſſerentes oppoſitum præmiſſorum, tamquam hæretici arcendi ſunt & grauiter puniendi per diœceſanos locorũ, ſeu officiales eorum, aut inquiſitores hæreticæ prauitatis in re-

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22.

Hunc locum alii ſic legũt. * Et ſimiliter, quod licet in primitiua eccleſia huiuſmodi ſacramẽtum reciperetur a fidelibus ſub vtraque ſpecie, tamen hæc conſuetudo ad euitandum aliqua pericula & ſcãdala eſt rationabiliter introducta, quod a cõficientibus ſub vtraque ſpecie, & a laicis tantummodo, &c.

Anno Christi 1415. gnis seu prouinciis, in quibus contra hoc decretum aliquid fuerit forsan attentatum aut præsumptum, iuxta canonicas & legitimas sanctiones, in fauorem catholicæ fidei, contra hæreticos & eorum fautores, salubriter adinuentas.

Quod nullus presbyter sub pœna excommunicationis communicet populum sub vtraque specie panis & vini.

Item ipsa sancta Synodus decernit & declarat super ista materia, reuerendissimis in Christo patribus & dominis patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis, & eorum in spiritualibus vicariis vbilibet constitutis, processus esse dirigendos, in quibus eis committatur & mandetur auctoritate huius sacri Concilii sub pœna excommunicationis, vt effectualiter puniant eos contra hoc decretum excedentes, qui communicando populum sub vtraque specie panis & vini exhortati fuerint, & sic faciendum esse docuerint: & si ad pœnitentiam redierint, ad gremium ecclesiæ suscipiantur, iniuncta eis pro modo culpæ pœnitentia salutari. Qui vero ex illis ad pœnitentiam redire non curauerint animo indurato, per censuras ecclesiasticas per eos vt hæretici sunt coercendi, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii sæcularis.

Quibus lectis, magister Ioannes de Scribanis & magister Henricus de Piro promotores petierunt responderi per dominos imperatorem, cardinales & ceteros prælatos, an placeret. Præsidens autem dominus Ostiensis respondit nomine collegii cardinalium, Placet. Similiter rex Romanorum. Sic successiue reuerendissimi patres domini episcopi, Antonius Concordiensis pro Italica, Stephanus Dolensis pro Gallicana, Nicolaus Mersburgensis pro Germanica, & Patricius Cortagensis pro Anglicana, in ambone existentes, responderunt, Placet.

Quibus factis, promotores & procuratores prædicti, Henrico de Piro loquente, petierunt nomine quo supra, deputari per dictam sanctam Synodum certos commissarios, in causa hæresis ventilata seu ventilanda, & ad Concilium ad præsens deuoluta vel deuoluenda, orta vel oritura, prout & quemadmodum in quadam petitionum papyri schedula, cuius tenor inferius est insertus, plenius continetur. Qua petitione data & intellecta, iuxta mandatum ipsius Synodi reuerendus pater dominus Andreas electus Poznaniensis in ambone legebat schedulam deputationis dictorum commissario-

rum cum eorum auctoritate & potestate, quæ inferius est inserta. ANNO CHRISTI 1415.

Qua lecta fuit quæsitum & scrutatum per dictos promotores & procuratores, per ipsius Henrici de Piro organum, an dicti iudices placerent. Responsum fuit per dictum dominum præsidentem nomine collegii cardinalium & suo, Placet.

Et subsequenter per dominos Antonium Concordiensem, Dolensem, Mersburgensem, episcopos, & Cortagensem, prædictos, nomine nationum suarum prædictarum, Placet: & similiter per omnes alios, præterquam per reuerendum patrem dominum Martinum episcopum Atrebatensem, ambasiatorem ducis Burgundiæ, qui dixit, domino suo fore suspectum reuerendissimum patrem dominum Petrum cardinalem Cameracensem multis de causis, quas suo loco & tempore congruo dare vellet in scriptis, nullo modo consentiendo in dictum dominum cardinalem tamquam commissarium, saltem in causa quæ speratur verti inter dominum suum ducem Burgundiæ & Parisienses, &c. Super qua protestatione sibi fieri fecit & petiit vnum vel plura, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta.

Qua protestatione facta & admissa, promotores & procuratores prædicti petierunt sibi nomine quo supra, super omnibus & singulis cantatis, dictis, lectis, diffinitis & declaratis fieri vnum vel plura, & tot quot essent necessaria, publicum & publica, instrumentum & instrumenta, per dominos protonotarios sedis apostolicæ, dictæque Synodi, ac omnes & singulos notarios & tabelliones ibidem præsentes, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus ibidem illustribus & nobilibus viris, Ludouico duce Bauariæ & comite Palatino Rheni, Friderico Burgrauio Nurembergensi, comite Bertholdo de Vrsinis, Philippo Span de Hungaria pincerna Syndou, aliisque nobilibus in numero copioso.

Tenores dictæ petitionis & commissariorum deputationis papyri schedularum, de quibus supra fit mentio, sequuntur, & sunt tales.

Item cum experientia doceat, continuo propter scissuram ecclesiæ nouas oriri hæreses, & aliquas antiquas renouari, difficileque sit pro singulis huiusmodi causis primitiuarum personarum de hæresi suspectarum ad hoc sacrum concurrere generale Concilium, pro celeriori hæresum extirpatione, petimus nos promotores & procuratores supradicti, aliquos ex reuerendissimis patribus dominis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, & aliquos alios ex singulis natio-

Anno Christi 1415. *nibus iudices & commissarios per vestras reuerendissimas paternitates delegari & deputari ad huiusmodi causas hæresum audiendum & terminandum, saltem vsque ad conclusionem vel sententiam exclusiue, cum omnibus & singulis emergentibus, incidentibus, dependentibus & connexis.*

Hæc sancta Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans, pro celeriori extirpatione hæresum & ecclesiæ reformatione sacrosanctæ, specialiter deputat & eligit reuerendissimos in Christo patres dominos, videlicet, Iordanum de Vrsinis, Antonium Aquileiensem, Petrum Cameracensem, & Franciscum Florentinum, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales. Et pro Italica natione reuerendos patres dominos Concordiensem, Alexandrinum & Laudensem episcopos, & electum Pennensem: pro Gallicana episcopum Gebennensem, abbatem Gemeticensem, abbatem de Clarauilla, & magistrum Vrsinum de Callauando: pro Anglicana magistrum Vuilhelmum Corff sacræ theologiæ professorem, magistrum Vuilhelmum Clinc, magistrum Hugonem Houuetz, & Ioannem Vueues decretorum doctorem. Pro natione Germanica electum Poznanienſem, magistrum Nicolaum Dinckelspuel, Theodoricum de Monasterio sacræ theologiæ professorem, & Bertholdum Vuildungen sacri palatii apostolici causarum auditorem, ad audiendum & examinandum causas, & in ipsis iuridice procedendum, quarumcumque hæresum & errorum in fide catholica & moribus, vndecumque habuerint vel habeant originem, & salubriter extirpentur; & contra quascumque personas, cuiuscumque fuerint status aut dignitatis, etiamsi pontificali, vel alia quauis ecclesiastica vel sæculari præfulgeant dignitate; de eisdem suspectas petitiones, accusationes & declarationes eisdem propositas & proponendas recipiendum, partes vocandum, & in hoc sacro Concilio & extra citandum & publicandum, & alias seruatis seruandis procedendum, prout exigentia fidei & iuris ordo postulabunt. Nec non omnia & singula faciendum & exercendum, quæ in præmissis & circa ea necessaria fuerint, seu etiam quomodolibet opportuna, cum omnibus incidentibus, emergentibus & connexis, vsque ad ipsarum causarum conclusionem exclusiue. Sic tamen, quod si omnes interesse non possint aut non velint, duæ partes ipsorum prædicta libere exequantur.

In causa vero hæresis contra Ioannem Hus iam diu ventilata, quæ circa conclusionem existit, per iudices deputatos hucusque in ea vlterius cognoscatur & procedatur per eosdem.

SESSIO XIV.

ANNO CHRISTI 1415.

In qua Carolus de Malateſtis renuntiauit papatui nomine domini Gregorii XII.

ANNO a natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, apoſtolica ſede vacante, regnanteque ſereniſſimo & inuictiſſimo principe domino Sigiſmundo, Romanorum, Hungariæ, &c. rege, regnorum ſuorum anno, Hungariæ vigeſimonono, Romanæ electionis quinto, coronationis vero primo, die autem Iouis quarta menſis Iulii fuit tenta ſeſſio generalis per ſanctam Synodum Conſtantienſem in eccleſia cathedrali Conſtantienſi ſupradicta, præſente ibidem dicto ſereniſſimo domino Sigiſmundo Romanorum & Hungariæ, &c. rege, cum inſigniis regalibus, & nobilibus ſibi in his ſeruientibus, videlicet dominis, Ludouico comite Palatino Rheni in pomo ſiue mundo, Henrico duce Bauariæ in enſe, Friderico burgrauio Nurembergenſi in ſceptro, & Andrea filio Sueualæ barone de Hungaria, in corona miniſtrantibus, ceteriſque principibus in numero copioſo. Præſentibus ibidem reuerendiſſimis patribus, Ioanne epiſcopo

ANNO & indictione quibus ſupra, ſede apoſtolica paſtore vacante, die vero Iouis quarta menſis Iulii fuit ſeſſio generalis. In qua ſereniſſimus Romanorum & Hungariæ, &c. rex, tamquam imperator in inſigniis regalibus præſidebat, cuius enſem geſſit dux Henricus de Bauaria, ſceptrum vero burgrauius Nurembergenſis, mundiale, ſiue pomum dominus Ludouicus dux Bauariæ, comes Palatinus Rheni. De corona autem eiuſdem ſeruiuit comes. In qua etiam ſeſſione interfuerunt reuerendiſſimi in Chriſto patres, dominus Ioannes Oſtienſis dictus Viuarienſis, Iordanus Albanenſis dictus de Vrſinis, & Angelus Tuſculanus dictus Laudenſis, epiſcopi; Antonius tituli ſanctæ Suſannæ Aquileienſis, Petrus tituli ſancti Chryſogoni Cameracenſis, Franciſcus tituli ſanctæ crucis in Ieruſalem Venetiarum, Thomas tituli ſanctorum Ioannis & Pauli Tricarienſis, Alamannus tituli ſancti Euſebii Piſanus, Branda tituli ſancti Clementis Placentinus, Petrus tituli ſancti Marci de ſancto Marco, Antonius tituli ſanctæ Cæciliæ de Salancho, preſbyteri; Raynaldus tituli ſancti Viti in macello de

ſcopo

ANNO CHRISTI 1415.

scopo Ostiensi & cardinali Viuariensi, Angelo Laudensi, Iordano de Vrsinis, ceteriſque cardinalibus, patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, & aliis patribus in copioſa multitudine: in cuius quidem ſeſſionis principio præfatus dominus Romanus rex indutus veſtibus regalibus, receſſit de ſua ſede ſolita, & tranſiuit ad aliam ſedem poſitam in fronte altaris, tamquam præſidens pro tunc in Concilio, Ioanne Dominici tituli ſancti Sixti cardinali Raguſino, & Carolo de Malateſtis domicello Ariminenſi, procuratoribus domini Angeli de Corario, Gregorii XII. in ſua obedientia nuncupati, ad auctorizandum Concilium, & cedendum papatui nomine dicti Gregorii, ſedentibus iuxta regem in quodam bancho reſpiciente verſus congregationem Synodi Conſtantienſis. Deinde cantatis antiphona, Veni ſancte Spiritus; ac hymno, Veni creator Spiritus: dictaque collecta de pace per dictum dominum cardinalem Viuarienſem, ſubſequenter per venerabilem virum dominum Iob Benner protonotarium domini Ludouici comitis Palatini, lectæ fue-

Branckaſiis, Ludouicus ſancti Hadriani de Fliſco, Landulphus ſancti Nicolai Barenſis, Amadeus ſanctæ Mariæ in Coſmedin Salutiarum, Lucidus de Comitibus, Franciſcus ſanctorum Coſmæ & Damiani Florentinenſis, diaconi communiter dicti ſacroſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinales. Cantatoque ſolenniter hymno, Veni creator Spiritus, cum verſiculo, ſequentia, & oratione, Deus qui corda fidelium, &c. per Ioannem epiſcopum Oſtienſem lecta, reuerendus pater dominus Ioannes Dominici ſancti Sixti preſbyter cardinalis in ſua obedientia, ac magnificus vir dominus Carolus de Malateſtis, quaſdam literas bullatas, ſiue certa procuratoria ſeu mandata pro ipſo Gregorio ad conuocandum Concilium generale, & in eo agenda & tractanda approbandum, auctorizandum, nec non ad tractandum & practicandum, procurandum & concludendum cum regia maieſtate, ac aliis quibus ſuæ prudentiæ videbitur expedire; & alia in ipſis procuratoriis ſeu mandatis, quorum tenores inferius inſeruntur, exhibuerunt & produxerunt. Quas quidem literas bullatas ſuperius, vt præmittitur, exhibitas & productas de mandato domini regis ad tunc præſidentis, venerabilis vir Iob publica & intelligibili voce perlegit. Qui-

runt duæ bullæ ſequentis tenoris.

bus ſic lectis & peractis, reuerendiſſimus pater dominus Ioannes Dominici cardinalis, & Carolus, prædicti procuratores dicti domini Gregorii duodecimi in ſua obedientia nuncupati, ante altare Concilii prope ſedem præſidentis conſtituti, dictus Carolus prædicto reuerendiſſimo patri ad legendum ſchedulam tenoris infra ſcripti, maxime conuocationem Concilii, approbationem & ratificationem agendorum in eodem in ſe continentem, vices ſuas plenarie commiſit. Qua commiſſione ſic facta, ſurrexit præfatus dominus Ioannes cardinalis, ſumpto themate, Omnes vnanimes in oratione eſtote: *factaque ſuper eodẽ famoſa collatione, prælibatam ſchedulã publice alta & intelligibili voce perlegit. Qua ſic, vt præmittitur, lecta, reuerendus in Chriſto pater dominus Bartholomæus archiepiſcopus Mediolanenſis, rogante & exhortante præfato domino præſidente, ad inſtantem petitionem magiſtri Henrici de Piro, huius ſacri Concilii Conſtantienſis promotoris, ambonem aſcendit, & in eo ſibi aſſiſtentibus reuerendis patribus dominis Antonio Concordienſi pro natione Italica, Stephano Dolenſi pro natione Gallicana, Nicolao Merſburgenſi pro natione Germanica, & Patricio Cortagenſi pro natione Anglicana, epiſcopis in nationibus prædictis præſidentibus, quaſdam capitulorum tenoris infra ſcripti ſchedulas, quarum vna in effectu continebat, quod Concilium memoratum dictam conuocationem, auctorizationem & confirmationem, quantum ad eumdem dominum Gregorium pertinet & attinet, eas admittit: & collegium ipſius domini Gregorii duodecimi nuncupati, alteri collegio, videlicet olim Ioannis papæ XXIII. & e conuerſo, vnitas omnino fore decernit. Altera vero continebat in effectu, quod notarii rogati de præmiſſis non faciant mentionem in inſtrumentis ſuis de papa vel ſede apoſtolica, ſed de Sigiſmundo Romanorum & Hungariæ, &c. rege, & regno Romanorum, vſque ad ceſſionem per Carolum nomine dicti Gregorii faciendam. Quibus lectis, dicti epiſcopi præſidentes nomine nationum ſuarum prædictarum, & Ioannes epiſcopus Oſtienſis pro ſe & collegis ſuis cardinalibus, inſtante & petente magiſtro Henrico de Piro promotore prædicto, exhortanteque & rogante ſereniſſimo principe domino Sigiſmundo Romanorum, &c. rege tunc præſidente, reſponderunt per verbum, Placet. Super quibus conuocatione, auctorizatione, confirmatione, admiſſione, ac vnione, ac ſtatutis & decretis, magiſter Henricus de Piro promotor & procurator a ſanctæ ſedis apoſtolicæ protonotariis per dictum Concilium deputatis, nec non a notariis quatuor na-*

ANNO CHRISTI 1415.

1. Petr. 3.

ANNO CHRISTI 1415. *tionum, & quibuſcumque aliis tabellionibus publicis ibidem adſtantibus, vnum vel plura fieri & confici inſtrumentum ſeu inſtrumenta, publicum ſeu publica, tot quot eſſent neceſſaria, inſtanter requiſiuit. Præſentibus ibidem.*

Hic erat locus vacuus in eo, ex quo iſta ſumpſimus, exemplari: tamquam ſi præſentes hic non expreſſi adhuc fuiſſent exprimendi.

Tenores vero dictarum bullarum, nec non ſchedularum & capitulorum prædictorum, de quibus ſupra fit mentio, ſequuntur, & ſunt tales.

*Gregorius epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, dilectis filiis, Ioanni tituli ſancti Sixti presbytero cardinali, apoſtolicæ ſedis legato, & Ioanni in patriarcham Conſtantinopolitanum electo, noſtris & eiuſdem ſedis nuntiis; & venerabili fratri Vuernero archiepiſcopo Treuirenſi, nec non nobilibus viris Ludouico comiti Palatino Rheni, & Carolo de Malateſtis domicello Ariminenſi, in prouincia Romandiolæ pro nobis & * ſancta Romana eccleſia rectori, ſalutem & apoſtolicam benedictionem.*

* noſtra

Terrenas affectiones humanas tenebrare mentes conſtat, liberandas pro modulo luminationis. Cum lux illa quæ dixit, *Ego ſum lux mundi*, ſe luminantem oſtendit: & pro quanto terreno detinentur affectu, minus illius ſplendorem contingunt. In quo edocemur, errorem cauendum, amoremque rectum ſequendum, & noſtra omnia ad illam pacem, quæ eſt cum Deo homini mortali, feliciter conferenda, contra quam negare non poſſumus impios errores commiſſos circa papatum, noſque aduerſantium aſtutiis repulſos, ad pacem & eccleſiæ Chriſti clarum ſtatum per viam renuntiationis, & progreſſum firmiter deſiderantes, vt cum ſpes aliqua ſcintillaret, occurrimus erogando. Ex eodem igitur affectu continuato, intellecta prouidentia regia, cum affectione concordi ad eccleſiæ pacem cum nationibus quas vocauit ad ciuitatem Conſtantienſem, exhilarati, libenti animo prompti ſumus, vt ſemper fuimus, pro extirpatione horrendorum ſchiſmatum, & integra vnione merito optanda & perficienda, dimittere libere papatum, quamuis nobis clarum ſit, tam ex titulo ſanctæ memoriæ Vrbani ſexti prædeceſſoris noſtri & canonica noſtra electione, quam etiam cla-

Ioan. 8.

rissime ex nostra puritate cum efficaci voluntate & recta. Quapropter potius & altius rem ipsam & effectum qui intenditur, ac serenitatis regiæ cor, mentem, animum & opera post sui aduentum ad Constantiam fructuosa aduertentes, * quamque extrinsecus quouis artificio demonstrauit; & confidentes exinde de eius serenitatis dispositione Deo grata, & in eo sperantes cuius res geritur, quod serenitatem eamdem diriget in agendis, & vos etiam, qui pro præmissorum effectu estis ibidem. Et vt possitis in prædictis proficere melius & valere, quo efficaciorem potestatem a nobis constiterit vos habere, nobis seu illis ex nobis, quod vbi illi interfuerint, congregationem ipsam, in quantum per dictam serenitatem regiam, & non Baltassarem, se nuncupari facientem Ioannem vigesimumtertium, vocatam, vice nostra ad prædictorum effectum conuocandi & auctorizandi generale Concilium, remota tamen omnino dicti Baltassaris præsidentia & præsentia ab eisdem: nec non omnia, quæ postquam sic feceritis, disponentur pro vera redintegratione ac vnione ecclesiæ, ac præfatorum schismatum extirpatione, per congregationem eamdem remotis (vt præmittitur) præsidentia & præsentia dicti Baltassaris, vice nostra similiter auctorizandi, approbandi & confirmandi, plenam & liberam de plenitudine potestatis concedimus tenore præsentium facultatem. Datum Arimini tertio Idus Martii, pontificatus nostri anno nono.

ANNO CHRISTI 1415.

* quæque

De Curia. *G. de Imola.*
In plica. *M. de Strata in dorso in camera.*

Gregorius episcopus seruus seruorum Dei, dilecto filio nobili viro Carolo de Malatestis domicello Ariminensi, in prouincia nostra Romandiolæ pro nobis & sancta Romana ecclesia rectori, salutem & apostolicam benedictionem.

Cum ad laudem omnipotentis Dei & bonum ecclesiæ suæ sanctæ, pro vnionis redintegratione & pace Christianorum, & schismatum extirpatione, proh dolor, nunc vigentium, vltra alios nuntios nostros te tamquam personam nostram ad maiestatem regiam Constantiam personaliter destinemus, nos volentes pariter & optantes, vt eo

ANNO CHRISTI 1415. perfectius perficere valeas in præmissis, quo maiori fueris auctoritate munitus : tibi cum subordinata sit renuntiatio canonicæ & certæ electioni vnici futuri summi pontificis, & alia etiam necessaria habeant interuenire, pro prædictorum effectu salubriter consequendo, tibi conueniendo aut illis, cum quibus tuæ prouidentiæ videbitur expedire, modis congruis & opportunis tractandi, practicandi & concludendi, quæ tibi visa fuerint vtilia & necessaria ad prædicta, etiam si forent talia, quæ mandata alia & tibi data excederent, quantumcumque mandatum exigerent specificum & speciale, & si videbitur tibi, aliqua magis conuenire personæ ecclesiasticæ, illa expediri faciendi per personam ecclesiasticam quam elegeris, & ei sic electæ & iuxta tuam dispositionem facturæ, præsentium tenore de plenitudine apostolicæ potestatis plenam & liberam concedimus facultatem. Datum Arimini tertio Idus Martii, pontificatus nostri anno nono.

De Curia. *G. de Imola.*
Inplica. *M. de Strata in dorso in camera.*

Quibus bullis lectis, dominus Carolus (prout in eisdem continebatur) habens maiorem auctoritatem quam ceteri, commisit præfato domino Ioanni Dominici cardinali vices suas ad auctorizandum & approbandum dictum Concilium. Quam commissionem in se recipiens, facta breui collatione cum themate, *Omnes vnanimes in oratione estote*, auctorizauit Concilium, prout in schedula tenoris sequentis continetur. 1. Petr. 3.

Schedula auctorizationis Concilii.

Quia sanctissimus dominus noster, dominus Gregorius papa duodecimus audiuit, intellexit, atque multipliciter est informatus de celebri fama huius sanctæ congregationis pro generali Concilio Constantiensi in Christi nomine congregatæ, idcirco idem dominus noster auidus ecclesiasticæ vnionis & reformationis, & extirpationis hæreticæ prauitatis, commissionem fecit, prout in eiusdem literis nunc lectis dignoscitur contineri. Cuius quidem commissionis & mandati vigore ego Ioannes miseratione diuina tituli sancti Sixti presbyter cardinalis, Ragusinus vul-

gariter nuncupatus, pro me & collegis meis in hac parte hic existentibus in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen. auctoritate ipsius domini nostri papæ, quantum ad eumdem spectat, vt prædicta sancta vnio, reformatio, & hæreticæ prauitatis extirpatio, Deo auctore, meliorem sortiantur effectum, & vt sub diuersorum professione pastorum dissidentes Christiani in vnitate sanctæ matris ecclesiæ & caritatis vinculo coniungantur, istud sacrum Concilium generale conuoco, & omnia per ipsum agenda auctorizo & confirmo, iuxta modum & formam, prout in literis domini nostri nunc lectis plenius continetur. ANNO CHRISTI 1415.

His autem peractis, reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis legebat capitula & ordinationes conceptas per Concilium Constantiense. Tenores vero dictorum capitulorum sequuntur, & sunt tales: Cum principium cuiuslibet rei potissima pars sit, vt principium decens & amabile Deo, & possibilis ecclesiæ redintegratio fiat, sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, ecclesiam catholicam repræsentans, vt istæ duæ obedientiæ, videlicet illa quæ profitetur Ioannem vigesimumtertium olim fuisse papam, & illa quæ profitetur dominum Gregoriũ XII. esse papam, vniantur vna alteri, & altera alteri coniungantur sub capite Christo, dictas conuocationem, auctorizationem, approbationem & confirmationem nomine illius domini qui in sua obedientia dicitur Gregorius XII. nunc factas, quantum ad ipsum spectare videtur, quia abundans ad certitudinem pro bono cautela nemini nocet, sed omnibus prodest, in omnibus & per omnia admittit, & amodo has supradictas obedientias coniunctas & vnitas esse decernit & declarat in vno corpore Domini nostri Iesu Christi, & huius sacri vniuersalis Concilii generalis, in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti.

Hæc sancta Synodus ex certis bonis aspectibus statuit & ordinat, quod per notarios qui de præmissis rogabuntur, in instrumentis per eos conficiendis nulla fiat mentio de Romano pontifice vel de sede apostolica, sed de anno regnorum serenissimi & inuictissimi principis domini Sigismundi Romanorum & Hungariæ &c. regis, & hoc vsque ad cessionem inclusiue.

ANNO CHRISTI 1415. *Quibus sic factis, prædictus dominus Ioannes Dominici cardinalis recessit a loco vbi ante altare fuerat, ad scamnum seu locum in quo presbyteri cardinales sedebant, per Lucidum cardinalem de Comitibus prædictum introductus: & ad osculum fraternale receptus, & osculo prælibato, inter reuerendissimos patres dominum Franciscum Venetiarum, & Antonium Aquileiensem, presbyteros cardinales prædictos collocatus sedebat. Subsequenter vero inuictissimus ac serenissimus princeps dominus Sigismundus Romanorum & Hungariæ &c. rex, de loco quo præsidebat, ad sedem suam propriam regiam, in qua sedere solet in sessionibus generalibus, accessit, & ibi sedebat. Præmissis omnibus, sicut præmittitur, peractis, reuerendissimus pater dominus Alamannus tituli sancti Eusebii presbyter cardinalis, Pisanus communiter dictus, Missam celebrauit de sancto Spiritu. Et venerabilis vir magister Theodoricus de Monasterio sacræ theologiæ professor sermonem fecit, cuius thema fuit:* Qui sequitur me, non ambulat *Ioan. 8.* in tenebris. *Quo & dicta Missa finita, cantatoque responsorio seu introitu, Exaudi nos Domine, &c. dictisque per reuerendissimum patrem dominum Ioannem episcopum Ostiensem orationibus, lectoque euangelio,* Si quis venit ad me, *&c. hymnoque, Veni creator Spiritus, iterum solenniter cantato, ac aliis precibus consuetis ad Deum deuote profusis, præsidente pro tunc domino Joanne episcopo Ostiensi, memoratus Carolus quamdam aliam bullam Gregorianam, sigillo plumbeo sigillatam, sanam &c. tenoris infra scripti exhibuit & produxit. Quam quidem bullam præfatus immediate præsidens per præfatum dominum Iob legi fecit publice alta & intelligibili voce. Quibus peractis, surrexit præfatus dominus Carolus, & quamdam papyri schedulam tenoris infra scripti, quam in suis tenebat manibus, alta & intelligibili voce perlegit. In qua effectualiter ponebatur petitio sua, videlicet, an expediat quod cessio Gregorii fiat in Constantia antequam eatur Niciam: seu, an Petrus de Luna cedere velit aut nolit, experiatur. Qua lecta, præfatus reuerendus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis, adhuc vt supra in ambone cum præsidentibus prælibatis existens, exhortante & rogante reuerendissimo patre domino Joanne præsidente præfato, quamdam aliam schedulam certum in se continentem capitulum, in quo in effectu continebatur, quod Concilium Constantiense velit, quod resignatio Gregorii fiat in Constantia pro vtilitate & redintegratione fidei Christianæ, antequam eatur ad Niciam,*

cuius tenor inferius sequitur, alta & intelligibili voce legit. Ipsaque sic, vt præmittitur, lecta, surrexit magister Henricus de Piro prælibatus promotor, petiitque per dictos præsidentes pro se & nationibus suis prælibatis & aliis responderi super præmissis, per verbum, placet; vel, non placet. Et tunc memorati præsidentes pro nationibus suis, & earum qualibet, nec non reuerendissimus in Christo pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis pro se & suis collegis cardinalibus, responderunt per verbum, placet. Super quibus productis & lectis, dictus magister Henricus promotor & procurator petiit a reuerendis patribus sanctæ sedis apostolicæ protonotariis, ac a nobis per dictum Concilium deputatis notariis, & a quibuscumque aliis notariis & tabellionibus publicis ibidem adstantibus, vnum vel plura, publicum seu publica, tot quot essent necessaria, fieri & confici instrumentum & instrumenta. Præsentibus tunc ibidem testibus supradictis. ANNO CHRISTI 1415.

Tenores vero dictarum Bullarum, nec non schedularum ordine quo supra lectarum, sequuntur per ordinem, & sunt tales.

Tolluntur processus & cetera in duabus obedientiis hinc inde decreta occasione schismatis.

Aliud Capitulum.

Sacrosancta Synodus generalis Constantiensis &c.

Pro maiori pace & securitate vnionis ecclesiæ, omnes & singulos processus, censuras, pœnas & sententias in olim vocati Ioannis, & eius qui dicitur Gregorius duodecimus, obedientiis iam coniunctis occasione, vel ex causa schismatis hinc vel inde latas, decretas, promulgatas seu fulminatas, & omnem exinde contractam maculam siue notam iuris aut facti, quo ad easdem obedientias, tollit, abolet & irritat atque cassat. Omnes quoque & singulas personas dictarum obedientiarum, cuiuscumque conditionis vel sexus existant, in statibus, dignitatibus & officiis, quæ alias canonice, seu rationabiliter tenent, possident & exercent, ad abundantem cautelam habilitat, & cum eis, quantum opportunum fuerit, aut indigent, dispensat hæc sancta Synodus ex certis bonis respectibus: statuitque & ordinat, quod per notarios, qui de præmissis rogabuntur, in instrumentis per eos conficiendis nulla fiat mentio de Romano pontifice, vel sede apo-

ANNO CHRISTI 1415. apostolica, sed de anno regnorum serenissimi & inuictissimi principis domini Sigismundi Romanorũ & Hungarorum &c. regis, & hoc, vsque ad cessionem inclusiue. His denique lectis, dictus dominus Ioannes Dominici cardinalis Ragusinus per cardinales *sistentes in Concilio receptus est ad osculum pacis, & collocatus est inter Franciscum Venetiarum, & Antonium Aquileiensem, presbyteros cardinales. Fuitque consequenter cantata Missa de Spiritu sancto per dominum † Almanum cardinalem Pisanum, cum sermone ad clerum. Et postmodum Missæ officio finito, accessit ad locum præsidentiæ dictus dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis; fuitque dictum officium litaniarum, aliarum more sessionum, cum euangelio, *Si quis venit ad me, & non odit patrem suum, &c.* Et dictus dominus Iob * Venner legebat bullam dicti domini Gregorii ad cessionem papatus, tenoris sequentis.

f. assistentes

*Benner

Procuratorium ad renuntiandum &c.

Gregorius episcopus seruus seruorum Dei, dilecto filio nobili viro Carolo de Malatestis, domicello Arimini, in prouincia Romandiolæ pro nobis & sancta Romana ecclesia rectori, salutem & apostolicam benedictionem.

Diuina gratia dirigente, fideliter & pure conati fuimus ab ipso initio nostræ assumptionis schisma extirpare, & ecclesiam deducere ad clarum & pacificum statum integraliter, & vt debuimus & voluimus, & continue cum potuimus aduertere opportunitatem perficiendi, efficaci voluntate adhibuimus diligentiam nostram: sed fluxus diuersarum cupiditatum & tenebrarum, a timore Altissimi alienarum, multis & variis inuolutionibus sancto proposito obstiterunt, & per vias duras multiplici debito nos adstrictos incedere compulerunt. Et cum nuper verisimiliter dubitaremus grauiora præparari, recenter recepimus de cælo lumen aperiri, & regiam maiestatem per maturos processus pura mente ad lucem & pacem integram Christianorum, schismatibus de ecclesia repulsis, desideria peruenire, corruptis affectibus obuiando, & rectas vias optando. De quibus gratias Altissimo reddimus, &

ab eo lætitiam ſuſcipimus, ſine cuius gratia nullum recte efficitur fundamentum: a qua quidem diuina gratia non dubitamus tuam nobilitatem & animum fuiſſe & eſſe conſtanter directum. Cum ergo deſtinauerimus Conſtantiam ad eamdem regiam maieſtatem dilectos filios Ioannem tituli ſancti Sixti presbyterum cardinalem, ſedis apoſtolicæ legatum, & Ioannem in patriarcham Conſtantinopolitanum electum, noſtros & eiuſdem ſedis nuntios, cum certis literis & mandatis noſtris fideliter conceptis, ſecundum opportunitatem quæ tunc videbatur: nunc vero ſpe bona concepta, dilatato corde, Chriſtianorum pacem & integram vnionem in Domino deſiderantes, tuam nobilitatem, in qua plene confidimus, & cariſſimam vt perſonam noſtram tenemus, duce Domino ad regiam maieſtatem ipſam in Conſtantiam deſtinamus, vt animus tuus, quem ſemper inuenimus ſacræ vnionis amatorem, nobiſcum lætitia impleatur. Et propterea ad prædicta omnia plenarie exequenda, te qui etiam in ciuitate noſtra Ariminenſi, & in nonnullis pro nobis & eadem eccleſia in temporalibus es vicarius, omni modo, via, iure & forma, quibus melius fieri poſſit, tenore præſentium de plenitudine apoſtolicæ poteſtatis procuratorem noſtrum facimus ſpecialem, dantes & concedentes tibi vt procuratori noſtro, de plenitudine dictæ apoſtolicæ poteſtatis, omnimodam, plenam & liberam facultatem noſtro & dictæ eccleſiæ nomine tractandi, procurandi, totaliter concludendi, & effectualiter inducendi ſinceram & integram vnionem eccleſiæ ſanctæ Dei, per omnem & quamlibet rationabilem viam coniunctim & diuiſim, quæ tibi procuratori noſtro videbuntur accommoda ac quomodolibet opportuna. Et ſpecialiter renuntiandi & cedendi omni iuri papatus, ac titulo & poſſeſſioni, quod, quem & quam habemus in eodem, ſi vbi & ante videbitur tibi pro vnione huiuſmodi expedire: nec non omnia & ſingula faciendi, quæ circa præmiſſa & quodlibet eorum erunt, aut tibi vt procuratori noſtro videbuntur quomodolibet opportuna, etiam ſi forent maiora expreſſatis, & mandatum exigerent quantumcumque ſpeciale, & quæ nos ipſi facere poſſemus, ſi perſonaliter intereſſemus: promittentes Deo & eccleſiæ

Anno Christi 1415.

Anno Christi 1415. sanctæ Dei, ratum, gratum & firmum perpetuo irreuocabiliter habituros, quidquid per te procuratorem nostrum, actum, gestum, seu factum fuerit in præmissis, idque facturos dante Domino inuiolabiliter obseruari, promittentes bona fide, & sub attestatione diuini iudicii, quod potestatem huiusmodi tibi sic (vt præmittitur) attributam & concessam reuocare non intendimus, nec reuocabimus te verbo publice vel occulte, & supplentes omnem defectum, si quis in præsenti mandato fuerit admissus, vel in eo aliquid est omissum.

Datum Arimini sexto Idus Martii, pontificatus nostri anno nono.

De curia *G. de Imola.*
In plica *M. de Strata in dorso in camera.*

Qua * schedula lecta magnificus dominus Carolus leuans se, dixit hæc verba: Cum sanctissimus dominus noster Gregorius papa duodecimus me suum procuratorem constituerit ad cedendum modo & forma, prout in suis literis lectis dinoscitur contineri: Ego Carolus supra dictus sciens intentionem domini nostri sanctissimi Gregorii papæ duodecimi fuisse & esse totalem ad redintegrationem Christianorum, si possit largiente Domino fieri, & in hoc omnem, quantum in eo est, operam præstare per futuram papatus cessionem per se & suos; & quod ab omnibus caueantur, quæ hoc sanctum propositum impedire possent aut differre: per hoc sacrum Concilium declarari & determinari peto humiliter & instanter, vtrum pro vnione ecclesiæ sanctæ Dei & totali redintegratione per Dei gratiam procuranda, sacro Concilio vtile & expediens videatur, quod nomine præfati domini nostri papæ fiat hic Constantiæ cessio, antequam Niciam accedatur: seu, an Petrus de Luna, qui in sua obedientia dicitur Benedictus decimustertius, cedere velit vel nolit, experiatur. Quibus dictis, præfatus dominus archiepiscopus Mediolanensis in ambone existens, deputatus per Synodum, respondit in modum qui sequitur.

Concilium determinat, quod vtile & expediens est, quod fiat hic in Constantia renuntiatio.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis deter-

minat & declarat, expediens & vtile fore pro vnione ecclesiæ sanctæ Dei & totali redintegratione per Dei gratiam procuranda, quod nomine illius domini, qui in sua obedientia dicitur Gregorius duodecimus, fiat hic in Constantia cessio, antequam Niciam accedatur: seu, an Petrus de Luna, qui in sua obedientia dicitur Benedictus decimus-tertius, cedere velit vel nolit, experiatur. Subsequenter dictus dominus archiepiscopus Mediolanensis legit capitula quæ sequuntur. ANNO CHRISTI 1415.

Postea vero idem reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis, adhuc vt supra in ambone vna cum prædictis præsidentibus sibi assistentibus existens, ad instantem petitionem & requisitionem magistri Henrici de Piro promotoris prædicti, ac exhortationem & rogatum domini Ioannis præsidentis prælibati, quædam alia capitula, quorum primum in effectu continet, quod Concilium statuit, quod cardinales non procedant ad electionem futuri summi pontificis absque consensu Concilii, nec eligendus recipiatur sub pœna maledictionis æternæ: & quod Concilium suspendit iura positiua contra præsens decretum facientia. Secundum vero, quod electio futuri summi pontificis valeat fieri modo & forma, loco & materia, &c. per Conciliũ fiendis, & quascumque personas habilitare, recipere & deputare ad electionem huiusmodi, tamen non obstantibus & aliis in ipsa constitutione contentis. Et quod Concilium non dissoluatur donec electio fuerit celebrata. Et quod imperator impendat, & verbo regio promittat, & literas suas decernat, & alia plura, prout in eisdem capitulis, quorum tenores inferius inscribuntur, publice alta & intelligibili voce perlegit. Quibus sic lectis, magister Henricus de Piro promotor & procurator prædictus petiit per dictos præsidentes in ambone, vt supra, existentes, pro se & nationibus suis prædictis & aliis, quorum interest, tunc præsentibus ibidem, responderi per verbum, placet; vel, non placet. Et tunc memorati domini præsidentes, ac Ioannes episcopus Ostiensis, nominibus quibus supra, responderunt per verbum, placet. Serenissimus princeps dominus Sigismundus Romanorum &c. rex, respondit per hæc verba, Promittimus, & literas decernimus. Quibus sic factis, venerabilis & circumspectus vir dominus Ioannes præpositus Quinqueeccleſienſis quasdam literas regias & ipsius domini regis sigillo magno maiestatis suæ ceræ glaucæ impresso sigillatas exhibuit & produxit, easque publice, alta & intelligibili voce tenoris infra scripti perlegit.

ANNO CHRISTI 1415. Tenores vero dictorum capitulorum & literarum regiarum, de quibus supra fit mentio, sequuntur, & sunt tales.

Quod vacante sede non procedatur ad electionem Romani pontificis.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus, ad facilius, liberius & vtilius integram vnionem ecclesiæ consequendam, pronuntiat, statuit & ordinat, quod prætextu cuiuscumque cessionis aut vacationis sedis apostolicæ siue papatus, durante præsenti Concilio factæ vel faciendæ, ad electionem futuri Romani pontificis nullatenus procedatur sine deliberatione & consensu huius sacri generalis Concilii. Et si quid fieret, sit ipso facto auctoritate huius sacri Concilii irritum & inane. Nullusque electum contra hoc decretum in papam recipiat, nec illi, vt papæ, quoquo modo obediat, sub pœna maledictionis æternæ & fautoriæ schismatis. Puniantur que in hoc casu eligentes & electus, si consentiat, ac illi adhærentes, pœnis per hoc sacrum Concilium ordinandis. Suspendit quoque dicta sancta Synodus pro bono vnionis ecclesiæ omnia iura positiua in Conciliis generalibus edita, & ipsorum statuta, ordinationes, consuetudines & priuilegia quibuscumque concessa, & pœnas contra quoscumque editas, in quantum dicti decreti effectum impedire possunt quoquo modo.

Sacrosancta Synodus Constantiensis, &c. pro maiori pace & sinceritate vnionis ecclesiæ, omnes & singulos processus, censuras, pœnas & sententias in olim vocati Ioannis vigesimitertii, & eius qui dicitur Gregorius duodecimus, obedientiis iam coniunctis, occasione, vel ex causa schismatis hinc vel inde latas, decretas, promulgatas, seu fulminatas, & omnem exinde contractam maculam siue notam iuris vel facti, quo ad easdem obedientias, tollit, abolet, irritat atque cassat. Omnes quoque & singulas personas dictarum obedientiarum, cuiuscumque conditionis vel sexus existant, in statibus, dignitatibus & officiis, quæ alias canonice, seu rationabiliter tenent, possident & exercent, ad abundantem cautelam habilitat, & cum eis quantum opportunum fuerit, aut indigent, dispensat.

Quod electio Romani pontificis fiat modo & forma per Concilium ordinandis: & quod Concilium non dissoluatur, donec sit facta electio: & quod ad hoc rex Romanorum det operam. ANNO CHRISTI 1415.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus, vt ecclesiæ sanctæ Dei eo melius & sincerius prouideatur, statuit & ordinat, pronuntiat & decernit, quod proxima electio futuri Romani pontificis fiat modo, forma, loco, tempore & materia per sacrum Concilium ordinandis. Et quod idem Concilium possit & valeat in futurum quascumque personas, cuiuscumque status vel obedientiæ sint aut fuerint, ad electionem huiusmodi actiue & passiue, & alios quoscumque actus ecclesiasticos, & omnia alia opportuna, non obstantibus quibuscumque processibus, pœnis aut sententiis, habilitare, recipere & deputare modo & forma, quibus etiam videbitur expedire. Quodque sacrum Concilium non dissoluatur, donec electio huiusmodi fuerit celebrata. Exhortans dicta sancta Synodus inuictissimum principem dominum Romanorum & Hungariæ regem, pariter & requirens, quatenus tamquam pius ecclesiæ aduocatus, & sacri Concilii defensor & protector, omnem ad hoc operam efficaciter impendat, & verbo regio velle facere hoc promittat, ac literas suæ maiestatis desuper fieri decernat. Quo capitulo lecto, statim domini deputati, videlicet Antonius Concordiensis, Stephanus Dolensis, Nicolaus Mersburgensis, & Patricius Cortagensis, episcopi, nomine quatuor nationum responderunt, Placet. & similiter reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis nomine collegii cardinalium respondit, Placet. subsequenter serenissimus princeps Romanorum rex ita respondit: Ita promisimus, & literas in bona forma fieri mandamus. Quas quidem literas decretas statim prælibatus princeps Romanorum rex idem per venerabilem virum dominum Ioannem præpositum Quinqueeccleſienſem legi fecit in hunc modum.

Sigismundus Dei gratia Romanorum, &c. rex, semper Augustus.

Notum facimus tenore præsentium quibus expedit, vniuersis ad futuram rei memoriam. Inter varias solicitudines, curasque mul-

ANNO CHRISTI 1415. *tiplices illa maxime nos vrget anxietas, ne inter domesticos fidei, qui Christiano censentur nomine, & præcipue ecclesiasticas personas, controuersia, seminante humani generis inimico, aliqualiter oriatur. Summopere igitur procurandũ est, vt non crescant iurgia, sed iuxta magistram bonorum omnium caritatem, quæ nihil sapit extraneum, nil asperum, nil confusum, imo propria auctoritate nutrit concordiã, dissociata coniungit, inter seruos Dei, quos non oportet de bono proposito resilire, pax & vnanimitas conseruetur. Æquum enim est, vt qui spiritu diriguntur, nulla sectione mentium, nulla voluntate contraria, nulla nouitate noxia diuidantur, ne inde discordia sumat initium, vnde pacis fœdera & præcipue ecclesiæ tranquillitatis commoda debent suscipere incrementum. Cum itaque sacrosancta Constantiensis Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam catholicam matrem nostram repræsentans, pro bono vnionis in ecclesia sancta Dei consequenda feliciter laborans, ac celeri (in quantum occurrentium casuum qualitas, aliarumque circumstantiarum necessitas, & præsentium temporum dispositio patiuntur) vnici, veri & indubitati summi pontificis electione fauente Domino celebranda, vt dum ædificationem spiritualis patris, filii, sponsique eiusdem matris sanctæ ecclesiæ votiuam enititur, parturientis partes experiens, conatus prosequens, & molestias perferens, acerbos dolores sentiat ad instar illius, vt post acceptam de antiquo & pestifero schismate victoriam, antiquæ felicitatis antidota resumat, eiusdem ecclesiæ prouisioni cum omni diligentia solerter & studiose, ac instanter & sedulo succurrere festinat. Verumtamen consultius idoneum pariendi tempus expectat, ne inconsultæ festinantiæ impetu partum præcipitet in abortum. Sicque nonnunquam occulta forsan Dei dispositione postponendus eligitur, & postponitur præferendus, prout his accidisse diebus ex humanorum defectuum supponimus consideratione. Cum inter cetera prouide statuerit & salubriter ordinauerit, quod hoc sacrum Concilium non dissoluatur, donec electio huiusmodi futuri summi pontificis fuerit celebrata: Nos qui tamquam Romanæ ecclesiæ aduocatus, dictique Concilii protector & defensor, ipsius Romanæ ecclesiæ celerem prouisionem totis præcordiis affectamus, & dictæ sanctæ Synodi statutis & ordinationibus colla nostra submisimus, eisdemque in omnibus parere & intendere volumus & debemus, animo deliberato ex certa scientia tenore præsentium verbo regio promittimus & nos obligamus, quod omnem ad hoc operam efficaciter impendemus, & bona fide curabimus, ac quan-*

tum in nobis est, legaliter faciemus, quod dicta sancta Synodus non dissoluetur, sed in suo robore conseruabitur, manutenebitur & protegetur, quousque dicta electio largiente Altissimo fuerit celebrata, ac Spiritus paracleti virtus, alto suo & secreto consilio obumbrante, eidem sanctæ Synodo concesserit Spiritum vnitatis ad felicem consummationem & reformationem ecclesiæ suæ sanctæ. Præsentium sub nostræ maiestatis sigilli appensione testimonio literarum. Datum Constantiæ anno Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, prima die mensis Iulii, regnorum nostrorum anno Hungariæ, &c. vigesimonono, Romanorum electionis quinto, coronationis vero primo. ANNO CHRISTI 1415.

Ad mandatum domini regis Ioannes præpositus de Strigonio vicecancellarius.

Subsequenter præfatus reuerendus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis prædictus, adhuc prout supra in ambone cum prædictis nationum præsidentibus existens, ad mandatum & exhortationem dicti domini Ioannis præsidentis, instante primitus & petente antedicto magistro Henrico promotore & procuratore, quædam alia capitula tenorum infra scriptorum numero sex, seriatim & successiue legit. Quorum tenores sequuntur per ordinem, & sunt tales.

Concilium omnia per Gregorium duodecimum in sua obedientia alias canonice & rationabiliter gesta approbat & ratificat.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, &c. omnia & singula per illum dominum, qui dicitur Gregorius duodecimus in sua reali obedientia, apostolica auctoritate mediate vel immediate, alias canonice vel rationabiliter hucusque gesta, facta, dispensata, ordinata, concessa & indulta, & etiam vsque ad tempus notitiæ suæ renuntiationis pro eo faciendæ, quod tempus vltra mensem post huiusmodi renuntiationem nolumus extendi taliter gerenda, facienda, dispensanda, ordinanda, concedenda & indulgenda, ex certa scientia ratificat, & ex superabundanti cautela ad certitudinem boni approbat atque firmat, statuens & ordinans, quod ex causa vel occasione schismatis, vel cuiuscumque maculæ vel inhabilitatis ex eo prouenientium, non valeant infringi, vel contra ea excipi, aut in dubium reuocari, non obstantibus dispo-

si-

Anno Christi 1415. positionibus in contrarium facientibus quibuscumque.

Decretum, quod non reeligatur Gregorius, non esse factum ad ipsius Gregorii inhabilitatem.

Sacrosancta Synodus generalis Constantiensis declarat, statutum seu ordinationem factam alias per istud sacrum Concilium, in quo inter alia cauetur, quod ille dominus qui dicitur in sua obedientia Gregorius duodecimus, nullo vnquam tempore reeligatur in papam, non fuisse factam ad ipsius domini Gregorii inhabilitatem, tamquam non sit capax papatus, sed pro bono pacis ecclesiæ, & futuris scandalis, scrupulis & suspicionibus euitandis.

Concilium reseruat, & se facturum declarat, quod prouidebit, vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuersis obedientiis concurrunt.

Item sacrosancta Synodus Constantiensis reseruat, & se facturam declarat, vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuersis obedientiis concurrunt, quod sacrum Concilium cum debita mansuetudine & rationabili æquitate, ita quod vna pars alia deterius non tractabitur, vtriusque obedientiæ honore, quantum fieri poterit, saluo, per se vel ad hoc specialiter deputandos, antequam separabitur, prouidebit modo & tempore opportunis.

Concilium recipit & admittit in cardinales, cardinales domini Gregorii papæ duodecimi.

Item sacrosancta Synodus Constantiensis, exnunc immediate post cessionem seu renuntiationem nomine illius domini, qui dicitur Gregorius duodecimus, de papatu per eumdem faciendam, ipsum dominum Gregorium & reuerendissimos in Christo patres dominos Antonium episcopum Portuensem, Ioannem tituli sancti Sixti, Gabrielem tituli sancti Clementis, Angelum tituli sanctorum Petri & Marcellini, Blandellum tituli sanctæ Sabinæ, presbyteros, & Petrum tituli sanctæ Mariæ in Cosmedin diaconum, suæ obedientiæ cardinales recipit & admittit, eosque vt tales haberi vult, & ab omnibus venerari, nec non dignitate, emolumento, voce & aliis cardinalium priuilegiis, vt veros cardinales vti, frui pariter & gaudere,

ſaluis tamen aliis conſtitutionibus & ſtatutis in præſenti ſeſſione promulgatis & inferius promulgandis, de electione Romani pontificis facientibus mentionem. Anno Christi 1415.

Quod officiarii domini Gregorii gaudeant eorum officiis.

Item ſacroſancta Synodus Conſtantienſis, &c. ſtatuit & ordinat, quod omnes officiales & curiales eiuſdem domini, qui dicitur Gregorius duodecimus, in officiis & gradibus ipſorum alias canonice adeptis gaudeant, & ea rationabiliter adminiſtrent, prout alii officiales alterius obedientiæ indifferenter, ſaluo vbi in aliquo officio vnicus vel certus numerus debet haberi ſecundum conſuetudinem Romanæ curiæ, circa quod ſacrum Concilium ſibi reſeruat prouidendum cum debita manſuetudine & rationabili æquitate: ita quod vna pars alia deterius non tractabitur, vtriuſque obedientiæ honore, quantum fieri poterit, ſemper ſaluo, per ſe vel ad hoc ſpecialiter deputandos, antequam ſeparabitur, prouidebit modo & tempore opportunis.

Quod nullus recedat ſine licentia.

Item ſacroſancta Synodus, &c. Ne ante electionem futuri Romani pontificis & aliorum in eodem Concilio agendorum, ipſum ſanctum Concilium diſſoluatur, perturbetur, aut contra eius ſalutem vel proſperitatem aliquid machinetur, vel etiam ſancta ipſius ſtatuta & ordinationes quomodolibet moleſtentur aut tranſgrediantur, ſtatuit, ordinat & diffinit, quod quæcumque perſona Concilii, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis aut præeminentiæ exiſtat, ab hoc ſacro Concilio deinceps ſine licentia Concilii, vel ad hoc deputandorum receſſerit; & quæcumque Concilii, aut quæuis alia perſona ipſum Concilium quomodolibet perturbauerit, aut contra eius ſalutem vel proſperitatem quidquam machinata fuerit, vel ipſius ſacri Concilii, præſertim in hac præſenti ſeſſione, ſtatuta aut ordinationes temerarie violauerit, infregerit, aut tranſgreſſa fuerit vllo modo, tamquam vnionem perturbans, ſchiſma faciens, de hæreſi ſuſpecta, aut rea criminis læſæ maieſtatis, perpetuo ſit infamis, omnique dignitate, honore, ſtatu, officio & beneficio, eccleſiaſticis & ſæcula-

Anno Christi 1415. ribus, etiam si imperialis, regalis, cardinalatus, aut pontificalis existat, ipso iure priuata, spe promotionis omnino sublata; nec aliquatenus aperiatur ei ianua dignitatis aut honoris ecclesiastici aut mundani.

Quod imperator det operam, vt Concilium sit tutum.

Item sacrosancta Synodus Constantiensis exhortatur inuictissimum principem dominum Sigismundum Romanorum & Hungariæ regem, quatenus placeat, patentes literas suæ maiestatis sigillis dare, & omnibus principibus, vassallis & subditis sacri imperii, & præsertim ciuibus & incolis ciuitatis Constantiensis præcipere & mandare, quod manutenebunt & defendent prædictum sacrum Concilium in sincera & totali libertate in omni euentu vsque ad electionem futuri summi pontificis, & alias quamdiu durauerit: & quod si & quando sacrum Concilium deliberauerit, ad electionem summi Romani pontificis hic fore procedendum, omnino ad hoc operam efficacem impendat, quod huiusmodi electio sit tuta, libera & secura. Hoc autem specialiter iurent rectores & consules huius ciuitatis fideliter obseruare. Et quicumque istam libertatem, tutelam, aut securitatem aliqualiter impediuerit, fraudem circa eam fecerit, aut quantum in eo fuerit non obseruauerit, cuiuscumque dignitatis, præeminentiæ, status aut conditionis existat, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam imperialis banni incurrat, perpetuo sit infamis, nec ei vnquam portæ dignitatis pateant, nec ad aliquod officium publicum admittatur: quinimo omnibus feudis ac aliis bonis quæ a Romano tenet imperio, sit ipso iure priuatus. Ciuitas autem, seu vniuersitas Constantiæ, nisi consules & rectores prædicta obseruauerint, aut si contra ea venerint, eo ipso banno imperiali subiaceat, & omnibus priuilegiis & libertatibus & gratiis imperialibus seu regalibus sit penitus destituta.

Quibus sic peractis, dictus magister Henricus de Piro promotor petiit a dictis præsidentibus, nominibus quibus supra, responderi per verbum, placet; vel, non placet. Memoratique præsidentes, & Ioannes episcopus Ostiensis, nominibus quibus supra, responderunt vt prius, per verbum, placet. Serenissimus princeps dominus Sigismundus rex respondit sub isto verborum tenore: Promittimus &

literas decernimus. Præmissis sic peractis, surrexit præfatus Ioannes præpositus Quinqueecclesiarum, literasque dicti serenissimi principis suæ maiestatis sigillo magno ceræ glaucæ impresso sigillatas exhibuit, easque legit, rogante & mandante prælibato domino Ioanne episcopo Ostiensi proxime præsidente. Quibus sic lectis, dictus magister Henricus promotor super potestate cedendi & renuntiandi dicto Carolo a præfato domino, qui Gregorius duodecimus dicitur, tradita, statutis & decretis promissis, petiit nominibus quibus supra vnum vel plura, publicum seu publica, tot quot essent necessaria fieri & confici instrumentum & instrumenta, præsentibus quibus supra. Sigismundus Dei gratia Romanorum rex semper Augustus, ac Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c. rex. Notum facimus tenore præsentium, quibus expedit vniuersis, ad futuram rei memoriam. Qui statuit terminos gentium secundum numerum angelorum & vtrorumque ministeria ordine miro dispensans, sicut choros angelicos variis dignitatibus, quæ propriis vocabulis (teste Apostolo) appellantur, mirabiliter insigniuit: sic & ecclesiam adhuc militantem in terris, diuersis tam spiritualium quam temporalium distinxit titulis potestatum, vt pulcra fidelibus, & infidelibus terribilis apparens, vt castrorum acies ordinata, procedat prospere, donec regina tandem a dextris summi regis in vestitu sedeat deaurato, feliciter in perpetuum regnatura. Vnde constat, quod omnis a Deo est potestas, qui solus potestatem habet in regno hominum, & quemcumque vult suscitat super illud. Nemo illi temere debet resistere, ne, secundum Apostolum, potestati diuinæ resistere videatur: quin potius tenetur quilibet in operibus manuum Domini exultare, per quæ semper iuxta prophetam misericordia & iudicium constat. Sane cum propter vacationem sedis apostolicæ, Romani & summi pontificis electio & prouisio in nostra Constantiensi ciuitate, in qua ad præsens generale Concilium celebratur, suo tempore iuxta eiusdem statuta Concilii immineat facienda, nos tamquam Romanæ ecclesiæ aduocatus, dicti Concilii defensor, ac præsertim dictæ ciuitatis Constantiensis dominus naturalis, volentes dictam electionem fore tutam, liberam & securam, omnibus & singulis principibus, vassallis & subditis sacri imperii, & præsertim ciuibus & incolis dictæ ciuitatis Constantiensis nostræ fidelibus nostris dilectis districte præcipimus & mandamus, quatenus dictum sacrum Concilium in pura, sincera, pacificaque libertate manuteneant & defendant in omnem euentum, vsque ad electionem & perfectionem futuri summi pontificis inclusiue.

ANNO CHRISTI 1415.

Anno Christi 1415. *Et quod si quando sacrum Concilium deliberauerit ad electionem Romani pontificis in eadem nostra ciuitate fore procedendum, omnem curam, diligentiam, solicitudinem & operam efficaciter impendant, quod electio huiusmodi in plena libertate & securitate debite defendatur. Specialiter autem rectoribus & consulibus dictæ nostræ ciuitatis Constantiensis iniungimus, vt iuxta sacrorum Canonum instituta, idipsum corporaliter iurent fideliter obseruare. Quicumque autem istam libertatem, tutelam aut securitatem aliquatenus impediuerit, violauerit, fraudem contra eam fecerit, aut quantum in eo fuerit, non obseruauerit, cuiuscumque dignitatis, status, præeminentiæ aut conditionis existat, omni cessante priuilegio, eo ipso sententiam imperialis banni incurrat, perpetuo sit infamis, nec ei vnquam portæ pateant dignitatis, nec ad aliquod officium publicum admittatur. Quinimo omnibus feudis & aliis bonis quæ a Romano tenet imperio, sit ipso iure priuatus. Ciuitas autem, seu vniuersitas Constantiensis, nisi consules & rectores prædicta obseruauerint, aut si contra ea venerint, eo ipso banno imperiali subiaceat, ac omnibus priuilegiis, gratiis & libertatibus imperialibus, siue regalibus sit penitus destituta. Præsentium sub nostræ maiestatis sigilli appensione testimonio literarum. Datum Constantiæ anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, prima die Iulii, regnorum nostrorum anno Hungariæ, &c. 29. Romanæ electionis quinto, coronationis vero primo.*

Ad mandatum domini regis Ioannes præpositus de Strigonio vicecancellarius.

Postmodum vero surrexit Carolus prænominatus procurator, solennemque & rhetoricam proferebat collationem in themate sumpto, Facta est multitudo angelorum &c. *Qua siquidem collatione facta, sæpe dictus Carolus quamdam cessionis & resignationis schedulam, quam in suis tenebat manibus, ibidem perlegit: factoque cessit & renuntiauit, & alia fecit, prout in schedula continetur. Qua schedula, vt præmittitur, lecta, prætactus reuerendus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis, adhuc in ambone vna cum præsidentibus nationum antedictis sibi assistentibus, rogante & exhortante dicto domino Ioanne episcopo Ostiensi præsidente, quoddam capitulum, in quo effectualiter continebatur, quod Concilium generale Constantiense præfatum, dictam* * *concessionem seu renuntiationem admisit, & nonnulla alia, vt in ipso capitulo tenoris infra scripti plenius continetur, alta & intelligi-*

Luc. 2.

* f. cessionem

bili voce perlegit. Quo quidem capitulo, vt præmittitur, lecto, mandante & rogante dicto domino præsidente, prædictus magister Henricus petiit per huiusmodi nationum præsidentes & alios supradictos, nominibus quibus supra, responderi per verbum, placet; vel, non placet. Dictique præsidentes & alii supra recitati responderunt nominibus quibus supra, per verbum, placet. Super cessione, resignatione, statutis, diffinitis & decretis, & aliis supra recitatis, præfatus Henricus promotor siue procurator petiit a protonotariis & nobis notariis dicti Concilii, ac aliis tabellionibus publicis quibuscumque, vnum vel plura, publicum seu publica, fieri & confici instrumentum & instrumenta, tot quot essent necessaria. Præsentibus testibus quibus supra.

ANNO CHRISTI 1415.

Tenores vero dictarum cessionis, siue renuntiationis, nec non admissionis eiusdem schedularum, sequuntur, & sunt tales.

Ego Carolus &c.

His autem perlectis, dictus dominus Carolus, facta pulcra collatione cum themate: *Facta est cum angelo multitudo militiæ cælestis, &c.* perlegit schedulam de renuntiatione papatus nomine dicti domini Gregorii in forma sequenti.

Luc. 2.

Carolus renuntiat papatui procuratorio nomine domini Gregorii duodecimi.

Ego Carolus de Malatestis Arimini & nonnullarum aliarum terrarum in temporalibus vicarius, nec non prouinciæ Romandiolæ rector pro sanctissimo in Christo patre domino Gregorio diuina prouidentia papa duodecimo, & sanctæ Romanæ ecclesiæ generalis, atque eiusdem sanctissimi domini nostri papæ procurator, habens ad infra scripta plenum, speciale & irreuocabile mandatum, quemadmodum constat per bullam authenticam sanctissimi domini nostri prædicti proxime lectam, nulla oppressus aut coactus violentia, aut nullo ductus errore, vt omnibus aperte pateat per effectum, quanta sinceritate, quantaque cordis affectione sacram vnionem & redintegrationem Christianorum in vnitate sanctæ matris ecclesiæ prosecutus fuit, prosequaturque per viam etiam renuntiationis inclusiue, pure & libere & sincere procuratorio nomine ipsius sanctissimi domini nostri, domini Gregorii papæ XII. in nomine Patris & Filii & Spiritus sancti

Anno Christi 1415. renuntio & cedo expreſſe in his ſcriptis, realiter & cum effectu, iuri, titulo & poſſeſſioni, quod, quem & quam ipſe habet in papatu, & reſigno nomine præfati domini noſtri papatum, & omne ius papatus, titulum & poſſeſſionem, quod, quem & quam habet coram Domino noſtro Ieſu Chriſto, qui eccleſiæ ſuæ ſanctæ eſt caput & ſponſus in hac ſacroſancta Synodo & vniuerſali Concilio, ſanctam Romanam & vniuerſalem eccleſiam repræſentante. Qua ſchedula lecta, archiepiſcopus Mediolanenſis loco quo ſupra reſpondendo ad prædicta, legebat in hunc modum.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis, in Spiritu ſancto legitime congregata, vniuerſalem eccleſiam catholicam repræſentans, ceſſionem, renuntiationem & reſignationem pro parte illius domini, qui in ſua obedientia dicebatur Gregorius duodecimus, iuri, titulo & poſſeſſioni, quod, quem & quam habuit in papatu, vel ſi *ſ. habet quod, quem vel quam nunc * habuit in papatu, nunc per magnificum & potentem dominum Carolum de Malateſtis hic præſentem, eiuſque ad hoc procuratorem irreuocabilem, pro eodem domino qui dicebatur Gregorius duodecimus, factas admittit, approbat & collaudat in nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti. Amen.

Poſt hæc autem cantato, Te Deum laudamus, a ſæpe dicto archiepiſcopo Mediolanenſi legebatur ſequens capitulum.

Tandem vero hymno angelico, Te Deum laudamus, ſolenniter cantato, cum verſiculo & collectis ſequentibus, præfatus reuerendus pater dominus Bartholomæus archiepiſcopus Mediolanenſis, ad inſtantem petitionem magiſtri Henrici de Piro promotoris & procuratoris dicti ſacri Concilii, nec non ad rogatum & exhortationem dicti domini præſidentis, legit quoddam aliud capitulum in effectu continens tempus reſignationis faciendæ Petri de Luna poſt requiſitionem, & alia, vt in eodem capitulo continentur, tenoris infra ſcripti, ibidem alta & intelligibili voce perlegit. Quo quidem capitulo proximo ſuperius recitato, lecto, de mandato præfati præſidentis prælibatus magiſter Henricus inſtanter petiit, per nationum prædictarum præſidentes & alios prætactos ſuper præmiſſis per verbum, placet, vel, non placet, reſponderi. Et tunc dicti nationum præſidentes, & Ioannes epiſcopus Oſtienſis præſidens prædictus, pro ſe & nationibus ſuis quibus ſupra, per verbũ, Placet, ſolenniter reſponderunt.

non ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ, &c. rex, promiſit, vt in capitulo continetur, & eidem præmiſſa recitata placuerunt. Super quibus omnibus & ſingulis ſic actis, habitis, geſtis, ſtatutis & diffinitis, promiſſiſque & dictis, memoratus magiſter Henricus promotor vt ſupra, a dominis protonotariis ſupradictis, nec non a nobis dicti Concilii notariis, & aliis tabellionibus publicis quibuſcumque, vnum vel plura, publicum ſeu publica, tot quot eſſent neceſſaria, fieri & confici inſtrumentum ſeu inſtrumenta inſtanter requiſiuit & petiit. Præſentibus tunc ibidem teſtibus quibus ſupra. Anno Christi 1415.

Tenor vero dicti capituli, de quo ſupra fit mentio, ſequitur & eſt talis.

Sacroſancta generalis, &c.

Quod requiratur Petrus de Luna auctoritate Concilii ad cedendum.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis, &c.

Cum in Romana eccleſia dudum grauis & peſtilens exorta ſciſſura, humani generis inimico procurante, innumerabilia Chriſtiano populo attulerit detrimenta, quibus obuiandis ac pro redintegratione fabricæ catholicæ quamuis multa quæſita fuerint remedia immenſis laboribus, ſolicitudinibus & expenſis, inter quæ præſtantius & validius toti pene Chriſtianitati dudum, & nuper etiam huic ſacro Concilio viſum ſit, ceſſionem & renuntiationem papatus fieri per quemlibet pro papa, ſeu Romano pontifice ſe gerentem, nec hactenus ceſſio, ſeu renuntiatio huiuſmodi facta, aut redintegratio, aut ſchiſmatis extirpatio fuerit ſubſecuta, miſericors tamen & miſerator Dominus ſponſam ſuam ſanctam eccleſiam diebus proximis reſpexit oculis pietatis, dum videlicet in hac ſancta Conſtantienſi Synodo præter nonnulla alia ſanctæ vnionis eccleſiæ præparamenta, coniunctis ſub capite Chriſto in vna eccleſia duabus, videlicet olim nuncupati Ioannis, & illius qui dicebatur Gregorius duodecimus, obedientiis, magnificus dominus Carolus de Malateſtis pleniſſimum ad hoc habens mandatum pro præfato domino, qui dicebatur Gregorius duodecimus, eiuſque nomine omni iuri, titulo & poſſeſſioni, quod, quem & quam,

vel

Anno Christi 1415. vel si quod, quem vel quam habuit in papatu, non sine magno ipsius domini, qui dicebatur Gregorius duodecimus, laudis præconio cesserit, renuntiauerit expresse, realiter & cum effectu, & resignauerit nomine prædicti domini, qui dicebatur Gregorius duodecimus, papatum & omne ius papatus, titulum & possessionem, quod, quem & quam habuit in papatu. Cumque Petrus de Luna, in sua obedientia Benedictus decimustertius nuncupatus, dudum memoratam cessionis & renuntiationis papatus viam acceptauerit, eamque diuersis promissionibus, votis & iuramentis firmauerit, nec adhuc fecerit, sed protelauerit vsque modo, & prout fere toti Christianitati est notorium & manifestum, sancta Synodus Constantiensis supradicta, nihil, quantum in ea est, quod ad sanctam vnionem vtile fuerit, volens relinquere improuisum, declarat, statuit & diffinit, præfatum Petrum de Luna, ex superabundanti per procuratores sacri Concilii ad hoc specialiter constituendos, loco & tempore opportunis fore solenniter requirendum, vt infra spatium decem dierum, requisitionem huiusmodi immediate sequentium, omni iuri papatus, quod se prætendit habere, nec non titulo & possessioni seu detentioni eiusdem cedat & renuntiet totaliter & absolute. Quod si non fecerit, dicta sancta Synodus ipsum dominum Petrum ex nunc prout ex tunc pronuntiat, decernit & declarat, fuisse & esse notorium schismaticum, antiqui schismatis nutritorem, defensorem, fautorem, approbatorem, incorrigibilem & pertinacem, hæreticum, a catholica fide deuium, promissionum, votorum & iuramentorum suorum transgressorē, & ecclesiam Dei notorie scandalizantem, & propterea omni honore & dignitate etiam papali se reddidisse indignum, ipsumque per sacros Canones fore abiectum, eiectum, priuatum & præcisum ab omni iure seu possessione & detentione, quæ habet seu se prætendit habere in papatu, mandando, præcipiendo & inhibendo eidem, ne se amplius pro Romano pontifice gerere præsumat, omnibus Christi fidelibus, etiam si imperiali, regali, cardinalatus, pontificali, aut alia quauis ecclesiastica vel sæculari dignitate præfulgeant, ne eidem Petro, aut eius successoribus in hac parte postea obediant, pareant vel intendant, aut auxilium, consilium

vel fauorem præstent vllo modo, sed eum tamquam schismaticum, ecclesiasticæ vnionis perturbatorem & hæreticum vitent & persequantur toto posse, bona fide, realiter & cum effectu. Et huic sacro Concilio ac futuro per Dei gratiam Romano pontifici eligendo, contra dictum Petrum, eius successores, fautores atque sequaces, quos etiam dicta sancta Synodus tamquam schismaticos & hæreticos vult persequi & haberi, assistant fideliter & cum effectu, inuictissimum dominum principem Sigismundum Romanorum & Hungariæ &c. regem, exhortans specialiter & requirens, quatenus tamquam pius ecclesiæ aduocatus & sacri Concilii defensor, hoc idem se mox tunc facturum, & suis & sacri imperii subditis mandaturum promittere dignetur, & fideliter obseruare. ANNO CHRISTI 1415.

Quo capitulo lecto, fuit responsum per deputatos quatuor nationum, Placet: nec non per D. Ostiensem nomine collegii cardinalium, & demum per regem Romanorum, Placet. Super quibus omnibus & singulis magister Henricus de Piro nomine quo supra per sæpe dictos notarios, protonotarios & tabelliones sibi vnum vel plura, & tot, quot sufficiant ad dictum sapientis, petiit fieri publicum seu publica, instrumentum & instrumenta: præsentibus ibidem illustribus principibus, comitibus, ambasiatoribus, ceterisque nobilibus testibus.

SESSIO XV.

SABBATI die, sexta dicti mensis Iulii, fuit sessio generalis Concilii loco & hora consuetis, in qua fuit Romanorum & Hungarorum rex cum nobilibus suis, sibi in insigniis regalibus seruientibus, præsidente in eadem Ioanne episcopo Ostiensi cardinali Viuariensi: fuitque in ea celebratum officium Missæ de Domina nostra, per reuerendissimum patrem dominum Nicolaum archiepiscopum Gneznensem. Qua cantata, legebantur reliqua more sessionum, & reuerendus pater dominus Antonius episcopus Concordiensis legebat quoddam *videlicet illustribus principibus, Ludouico comite Palatino Rheni in mundo, Friderico burgrauio Nuremburgensi, & marchione Brandemburgensi in sceptro, Henrico duce Bauariæ in corona, & Stephano de Rosebon milite de Hungaria*

Anno Christi 1415. statutum, cuius tenor sequitur, & est talis.

in ense. Præsentibus ibidem reuerendissimis patribus, dominis, Ioanne episcopo Ostiensi cardinali Viuariensi ibidem præsidente nomine collegii cardinalium, Iordano de Vrsinis, Angelo Laudensi, episcopis, assistentibus ipsi domino regi Antonio Aquileiensi, Francisco Venetiarum, Antonio de Salancho, Petro Cameracensi, Branda Placentinensi, presbyteris; Amadeo Salutiarum, Ludouico de Flisco, Landulpho Barensi, Raynaldo de Branckasiis, Odone de Columna, Lucido de Comitibus, & Francisco Florentinensi, diaconis cardinalibus. In qua quidem sessione more solito cantata fuit Missa de beata virgine Maria per reuerendum patrem dominum Nicolaum archiepiscopum Gneznensem. Qua Missa cantata, fuit peractum officium litaniarum cum introitu, Exaudi nos Domine &c. collectis & orationibus ad hoc requisitis, iuxta exigentiam temporum & officii: & euangelio, Attendite a falsis prophetis, *&c. ac hymno,* Veni creator Spiritus. *Quibus Missa & officio litaniarum peractis, fuit introductus magister Ioannes Hus, accusatus & conuictus tamquam hæresiarcha, de regno Bohemiæ ad medium Concilii, vbi erat leuatus in vnum altum scamnum pro eo vltra alia sedilia communia ordinatum, ita quod omnis homo eum sufficienter videre poterat. Ipso Ioanne Hus hæretico, siue hæresiarcha ibidem constituto, ascendit ambonem reuerendus pater dominus episcopus Laudensis de ordine fratrum prædicatorum, & fecit vnum breuem, compendiosum & laudabilem sermonem, assumens pro themate,* Destruatur corpus peccati, *&c. ad Romanos 6. cap. in epistola, vt asseruit, proximæ diei dominicæ. Quo sermone finito, ascenderunt ambonem, in quo edicta Concilii publicari solent, & eadem approbari, reuerendi patres Antonius Concordiensis, Stephanus Dolensis, Nicolaus Mersburgensis, Guillelmus Tolonensis, Patricius Cortagensis, episcopi, & Bertholdus Vuildungensis sacri palatii apostolici causarum auditor, deputati per nationes ad approbandum acta, gesta & pronuntiata nomine nationum. Antonius episcopus Concordiensis de mandato sibi iuncto legebat quoddam statutum, imponendo silentium vniuersis & singulis in Synodo existentibus, in hunc modum.*

Matth. 7.

Decretum silentii.

Sacrosancta Synodus Constantiensis &c. præcipit & mandat sub pœna excommunicationis latæ sententiæ,

quam contrauenientes incurrere vult ipſo facto, & ſub pœna carceris duorum menſium, & fautoriæ hæreſis, ne aliquis cuiuſcumque ſtatus, auctoritatis, gradus, ordinis, præeminentiæ aut conditionis fuerit, etiam ſi imperiali, regali, cardinalatus, archiepiſcopali aut epiſcopali præfulgeat dignitate, in hac præſenti ſeſſione Deo auctore hodie celebranda, ipſam ſeſſionem, ſeu pronuntiantes & loquentes in eadem perturbet, murmuret, impediat, aut quemuis ſtrepitum voce vel manibus aut pedibus faciat. Et quia iam materia Deo annuente tractanda per omnes nationes & ſanctos patres, Spiritu ſancto dirigente, vnanimiter & concorditer concluſa eſt, prout audietis, prohibet & mandat eadem ſancta Synodus ſub ſimili pœna ac fautoriæ hæreſis, ne quis clamare, contradicere, aut etiam ſurgere, diſputare, vel defenſare, aut alta voce loqui audeat, niſi ad hoc ſit per ipſam ſanctam Synodum deputatus: alioquin contra facientes decreuit eo ipſo excommunicationis vinculo innodatos, pœnas carceris & duriores expreſſatis, minime euaſuros. Quam quidem conſtitutionem deputati quatuor nationum, videlicet Antonius Concordienſis nomine Italicæ, Stephanus Dolenſis nomine Gallicanæ, Nicolaus Mersburgenſis nomine Germanicæ, & Patricius Cortagenſis nomine Anglicanæ, dominus Ioannes Oſtienſis præſidens nomine collegii cardinalium, per verbum, placet, approbarunt. ANNO CHRISTI 1415.

Quo quidem ſtatuto lecto & approbato, prouidus vir magiſter Henricus de Piro promotor & procurator ſurrexit, proponens, qualiter articuli prædicati per magiſtrum Ioannem Hus in Bohemiæ regno & alias, de quibus eſt conuictus, eſſent hæretici, ſeditioſi, captioſi, aurium piarum offenſiui, &c. per dominum præſidentem, dominum Romanorum regem, totamque Synodum Conſtantienſem, condemnari, libroſque de quibus eſſent extracti, igne comburi debere, & alias ſibi fieri iuſtitiæ complementum, prout in quadam papyri petitionum ſchedula, quam ibidem legebat, cuius tenor inferius eſt inſertus, plenius continetur.

Tenor dictæ petitionis papyri ſchedulæ, de qua ſupra fit mentio, ſequitur & eſt talis.

Hoc loco in exemplari ex quo hæc deſumpta ſunt, erat aliquantum ſpatii tamquam pro reſtantibus relictum.

Qua petitione in ſcriptis oblata, de mandato & voluntate ipſius

Anno Christi 1415. *Synodi Constantiensis, venerabilis vir dominus Bertholdus de Vuildungen prædictus incepit legere articulos formatos & dogmatizatos per Ioannem Vuicleff & Ioannem Hus in hunc modum, quorum aliquos legit, & reliquos dicta sancta Synodus habuit pro lectis.*

Sicut Christus est simul Deus & homo, sic hostia consecrata est simul corpus Christi ad minimum in figura, & verus panis in natura. Vel quod idem sonat, verus panis naturaliter, & corpus Christi figuraliter.

Cum mendacium hæreticum de hostia consecrata, inter hæreses singulas teneat principatum, vt ipsa ab ecclesia extirpetur, secure denuntio modernis hæreticis, quod non possunt declarare nec intelligere accidens sine subiecto. Et ideo omnes istæ sectæ hæreticæ in capitulo ignorantium Ioannis quarto, Nos adoramus quod scimus, *audacter prænostico omnis istis sectis & suis complicibus, quod non defendant fidelibus, quod sacramentum erit accidens sine subiecto, antequam Christus & tota triumphans ecclesia venerit in finali iudicio equitans super flatum angeli Gabrielis.*

Sicut Ioannes figuraliter fuit Elias, & non personaliter; sic panis in altari figuraliter est corpus Christi: & absque ambiguitate hæc est figuratiua locutio, Hoc est corpus meum: *sicut ista, Ioannes est Elias.*

Fructus istius dementiæ, qua fingitur accidens sine subiecto, foret blasphemare in Deum, scandalizare sanctos, & illudere ecclesiæ per verba accidentis.

Diffinientes, paruulos fidelium sine sacramentali baptismo decedentes non fore saluandos, sunt in hoc stolidi & præsumptuosi.

Leuis & breuis confirmatio episcoporum, cum a dictis ritibus tantum solennizata est, ex natione diaboli introducta, & vt populus in fide ecclesiæ illudatur, & episcoporum solennitas aut necessitas plus credatur.

Quantum ad oleum quo episcopi vngunt pueros, & peplum lineum quod complexum est capiti, videtur quod sit ritus leuis, infundabilis ex scriptura, & quod ista confirmatio introducta super apostolos, blasphemat in Deum.

Confessio vocalis facta sacerdoti, introducta per Innocentium, non est tam necessaria homini, vt diffinit: quia si quis solum cogitatu, verbo vel opere offenderit fratrem suum; solum cogitatu, verbo vel opere sufficit pœnitere.

Graue est & infundabile, presbyterum audire confessionem populi modo quo Latini vtuntur.

In his verbis, Vos mundi estis, sed non omnes, *posuit diabolus pedicam infidelem, qua pedem caperet Christiani. Introduxit enim confessionem priuatam & infundabilem. Et postquam confessori nota fuit, vt legem statuit, quod non prodatur populo malitia sic confessi. Coniectura probabilis est, quod talis qui rite viuit, est diaconus vel sacerdos. Sicut enim cognosco, quod iste est Ioannes: sic probabili coniectura cognosco, quod iste sancte viuendo, constitutus est a Deo in tali officio siue statu.* ANNO CHRISTI 1415.

Non ex testificatione hominis ordinantis, sed ex iustificatione operis capienda est probabilis euidentia talis status. Deus enim potest sine tali instrumento digno vel indigno personam aliquam in tali statu constituere. Nec est probabilior euidentia quam ex vita. Ideo habita vita sancta & doctrina catholica, satis est ecclesiæ militanti. Error in principio & in fine.

Conuersatio mala prælati subtrahit acceptationem ordinum & aliorum sacramentorum a subditis, qui tamen necessitate cogente possent hoc ab eis capere, supplicando pie, quod Deus suppleat per ministros suos diabolos opus vel finem officii ad quod iurant.

Antiqui ex cupiditate temporalium, ex spe mutuorum iuuaminum, aut ex causa excusandæ libidinis, licet desperent de prole, copulentur ad inuicem, non vero matrimonialiter copulentur.

Hæc verba, Accipiam te in vxorem, eligibiliora sunt in contractu matrimoniali, quam ista, Ego te accipio in vxorem. Et quod contrahendo cum vna per hæc verba de futuro, & post cum alia per hæc verba de præsenti, non debent frustrari verba prima per verba secundaria de præsenti.

Papa, qui se falsè nominat seruum seruorum Dei, nullo gradu est in opere euangelii, sed mundano. Et si sit in ordine aliquo, est in ordine dæmonum, Deo plus culpabiliter seruientium.

Papa non dispensat cum simonia, vel voto temerario, cum ipse sit capitalis simoniacus, vouens temerarie seruare statum summe damnabilem, error in fine.

Quod papa sit summus pontifex, est ridiculum. Et Christus nec in Petro, nec in alio talem approbauit dignitatem.

Papa est patronus Antichristi, non solum illa simplex persona, sed multitudo paparum a tempore dotationis ecclesiæ, cardinalium, episcoporum, & suorum complicum aliorum, est Antichristi persona composita monstruosa. Non tamen repugnat, quin Gregorius & alii papæ, qui in vita sua fecerunt multa bona de genere, fructuose finaliter pœnitebant.*

* f. pœnituerunt.

Anno Christi 1415. *Petrus & Clemens cum ceteris adiutoribus in fide, non fuerunt papæ, sed Dei adiutores, ad ædificandum ecclesiam Domini nostri Iesu Christi.*

Quod ex fide euangelii ista papalis præeminentia cepit ortum, est æque falsum, sicut quod ex prima veritate error quilibet exortus.

Duodecim sunt procuratores & discipuli Antichristi, papa, cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, archidiaconi, officiales, decani, monachi, bifurcati canonici, pseudofratres introducti iam vltimo, & quæstores.

Patet luce clarius, quod quicumque est humilior ecclesiæ seruicinior, & in amore Christi quo ad suam ecclesiam amatinior, est in ecclesia militanti maior & proximus Christi vicarius reputandus.*

Omnis iniuste occupans quodcumque bonum Dei, capit rapina, furto, vel latrocinio aliena.

Nec testium depositio, nec iudicis sententiatio, nec corporalis possessio, sicut nec distensus hereditarius, nec humana commutatio, siue donatio confert homini sine gratia dominium, siue ius ad aliquod vel omnia ista simul. Error, si intelligatur de gratia gratum faciente.

Nisi esset lex caritatis intrinsecus, nemo propter chartas vel bullas habet habilitatem vel iustitiam plus vel minus.

Nos non debemus præstare aut donare aliquid peccatori, dum cognoscimus ipsum esse talem: quia sic foueremus proditorem Dei nostri.

Sicut princeps vel dominus tempore quo est in peccato mortali, non sortitur nomen illius officii, nisi nomine tenus & satis æquiuoce: sic nec papa, episcopus vel sacerdos, dum lapsus fuerit in mortali peccato.

Omnis habituatus in mortali peccato caret quocumque dominio & vsu licito operis etiam boni de genere.

Ex principiis fidei est per se notum, quod quidquid homo in mortali peccato fecerit, peccat mortaliter.

Ad verum sæculare dominium requiritur iustitia dominantis, sic quod nullus existens in peccato mortali, est dominus alicuius rei.

Omnes religiosi moderni seipsos necessitant, vt hypocrisi maculentur. Ad hoc enim sonat sua professio, vt sic ieiunent, vt sic induant, & vt sic faciant, quidquid indifferenter ab aliis obseruatur.

Omnis priuata religio sapit, vt sic, imperfectionem & peccatum, qua homo indisponitur ad Deo libere seruiendum.

Religio siue regula priuata, sapit præsumptionem blasphemam & arrogantem supra Deum: & religiosi talium ordinum, per hypocrisim defensionis suæ religionis, præsumunt se super apostolos exaltare. ANNO CHRISTI 1415.

Christus in scriptura non docet aliquam speciem ordinis de capitulo Antichristi. Et ideo non est de suo beneplacito, quod sunt tales. Capitulum autem istud in istis speciebus duodecim continetur, quæ sunt, papa, cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, archidiaconi, officiales, decani, monachi, canonici, fratres de quatuor ordinibus, & quæstores.

Ex fide & operibus quatuor sectarum, quæ sunt clerus Cæsareus, varius monachus, vanus canonicus, atque fratres, euidenter elicio, quod nulla persona istarum est membrum Christi in sanctorum catalogo, nisi in fine dierum deseruerit acceptatam stolide sectam suam.

Paulus quondam pharisæus propter meliorem sectam Christi, de eius licentia sectam suam dereliquit. Et ob hæc claustrales, cuiuscumque sectæ fuerint, debent libere ex mandato Christi exire ista vincula, & induere libere sectam Christi.

Sufficit laicis, quod dent quandoque seruis Dei decimas suorum prouentuum, & cum istis paribus semper dant ecclesiæ, licet non semper Deo, clero Cæsareo a papa vel a suis subditis assignato.

Potestas quæ fingitur a papa & aliis quatuor nouis sectis, sunt fictæ, & ad seducendum subditos diabolice introductæ, vt prælatorum Cæsareorum excommunicatio, citatio, incarceratio, & redditus pecuniarum vendicatio.

Multi sacerdotes simplices superant prælatos in huiusmodi potestate: imo videtur fidelibus, quod magnitudo potestatis spiritualis plus consequitur filium imitatorium Christi in moribus, quam prælatum qui per cardinales & tales apostatas est electus.

Subtrahit populus decimas, oblationes & alias priuatas eleemosynas ab indignis Antichristi discipulis, cum hoc facere debeat de lege Dei. Nec est timenda, sed gaudenter acceptanda maledictio vel censura, quæ infertur a discipulis Antichristi.

Dominus papa, episcopi, omnes religiosi vel puri clerici, titulo perpetuæ possessionis dotati, debent renuntiare illis in manibus brachii secularis. Quod si pertinaciter noluerint, per seculares debent cogi.

Non est maior hæreticus vel Antichristus, quam ille clericus, qui docet, quod licitum est sacerdotibus & leuitis legis gratiæ dotari in

possessio-

Anno Christi 1415. *possessionibus temporalibus. Et si sint aliqui hæretici vel blasphemi, sunt illi clerici, qui hæc docent. Non solum possunt domini temporales auferre bona ecclesiæ ab habitualiter delinquentibus: neo solum hoc eis licet, sed debent hoc facere sub pœna damnationis æternæ.*

Deus non approbat quemquam damnari ciuiliter, vel ciuiliter iudicari.

Si fiat obiectio contra impugnantes dotationem ecclesiæ, de beato Benedicto, Gregorio ac Bernardo, qui pauca temporalia in paupertate possidebant, dicitur, quod finaliter pœnitebant. Si iterum obiicias, quod fingo sanctos istos de ista declinatione a lege Domini finaliter pœnitere: doce tu, quod sint sancti; & ego docebo, quod finaliter pœnitebant.

Si scripturæ sacræ & rationi debemus credere, patet, quod discipuli Christi non habent potestatem coacte exigendi temporalia per censuras: sed hæc attentantes sunt filii Heli, filii Belial.

Quælibet essentia vnum habet suppositum, secundum quod producitur aliud suppositum par priori. Et ista est actio remanens perfectissima, possibilis naturæ.

Quælibet essentia siue corporea, siue incorporea, est communis tribus suppositis, & omnibus illis insunt communiter proprietates, accidentia & operationes.

Deus nihil potest annihilare, nec mundum maiorare vel minorare; sed animas vsque ad certum numerum creare, & non vltra.

Impossibile est, duas substantias corporeas coextendi, vnam continue quiescentem localiter, & aliam corpus quiescens continue penetrantem.

Linea aliqua mathematica continua componitur ex duobus, tribus, vel quatuor punctis immediatis, aut solum ex punctis simpliciter finitis. Vel tempus est, fuit, vel erit compositum ex instantibus immediatis. Item non est possibile, quin tempus & linea, si sint, taliter componantur. Prima pars est error in philosophia. Sed vltima errat circa diuinam potentiam.

Imaginandum est, vnam substantiam corpoream in principio suo ductam esse ex indiuisibilibus compositam, & occupare omnem locum possibilem.

Quodlibet est Deus.

Quælibet creatura est Deus.

Vbique omne ens est, cum omne ens sit Deus.

Omnia quæ euenient, absolute necessariove euenient.

Anno Christi 1415.

Infans præscitus & baptizatus necessario viuet diutius, & peccabit in Spiritum sanctum, ratione cuius merebitur vt perpetuo condemnetur: & ita nullus ignis potest ipsum comburere pro hoc tempore vel instanti. Vt fidem assero, omnia quæ euenient, de necessitate euenient ei. Sic Paulus præscitus non potest vere pœnitere, hoc est, contritione peccatum finalis impœnitentiæ delere, vel ipsum non habere.

Quibus articulis lectis, similibus mandato & voluntate dominus Antonius episcopus Concordiensis legebat vnam schedulam per modum sententiæ condemnatoriæ dictorum articulorum, huiusmodi sub tenore.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, ecclesiam catholicam repræsentans, ad extirpationem schismatis, errorumque & hæresum, in Spiritu sancto legitime congregata: Auditis diligenter & examinatis libris & opusculis damnatæ memoriæ Ioannis Vuicleff, per doctores & magistros studii generalis Oxonienſis, qui de eisdem libris & opusculis ducentos & sexaginta reprobos excerpendo collegerunt & scholastice reprobarunt articulos. Quos omnes hæc sancta Synodus petiit examinari, & sæpius recenseri per plures patres ecclesiæ Romanæ cardinales, episcopos, abbates, magistros in theologia, doctores vtriusque iuris, & alios plures notabiles diuersorum & generalium studiorum in multitudine copiosa. Quibus articulis sic examinatis, fuit & est repertum, aliquos & plures ex ipsis fuisse & esse notorie hæreticos, & dudum a sanctis patribus reprobatos: quosdam blasphemos, alios erroneos, alios scandalosos, quosdam piarum aurium offensiuos, nonnullos eorumdem temerarios & seditiosos. Et propterea in nomine Domini nostri Iesu Christi hæc sancta Synodus prædictos articulos & eorum quemlibet hoc perpetuo decreto reprobat & condemnat, inhibens omnibus & singulis catholicis sub anathematis interminatione, ne de cetero dictos articulos, aut ipsorum aliquem audeat prædicare, dogmatizare, offerre vel tenere. Super quibus exequendis & debite obseruandis, mandat prædicta sancta Synodus ordinariis locorum aut inquisitoribus hæreticæ prauitatis vigilanter intendere, prout ad quemlibet pertinet secundum iura & canonicas sanctiones. Si quis vero huius sacri Concilii decreti & sententiarum temerarius violator extiterit, animaduersione debita per locorum ordinarios, quocumque priuilegio non obstante, sacri huius auctoritate Concilii puniatur. Præfati vero articuli hic sequuntur, de quibus aliqui, licet non omnes, recitabuntur ad præsens.

ANNO CHRISTI 1415.

Tenor vero dictorum articulorum, de quibus supra fit mentio, sequitur & est talis.

Consequenter episcopus Concordiensis legebat sententiam contra Ioannem Hus de regno Bohemiæ, qui fuit degradatus in præsentia Concilii, & traditus curiæ sæculari.

Sententia contra Ioannem Hus.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus, ecclesiam catholicam repræsentans, in Spiritu sancto legitime congregata, ad perpetuam rei memoriam.

Quia teste veritate, arbor mala fructus malos facere consueuit, hinc est, quod vir damnatæ memoriæ Ioannes Vuicleff sua mortifera doctrina non in Christo Iesu per euangelium, vt olim sancti patres filios genuere, sed contra Christi salutarem fidem velut radix virulenta plures genuit filios pestiferos, quos sui peruersi dogmatis reliquit successores, aduersus quos hæc sancta Synodus tamquam contra spurios & illegitimos filios cogitur insurgere, & eorum errores ab agro dominico tamquam vepres nociuas, cura peruigili & cultro auctoritatis ecclesiasticæ resecare, ne vt cancer serpant in perniciem aliorum. Cum itaque in sacro generali Concilio nuper Romæ celebrato decretum fuerit, doctrinam damnatæ memoriæ Ioannis Vuicleff damnandam esse, & libros eius huiusmodi doctrinam continentes fore tamquam hæreticos comburendos, & doctrinam ipsam damnatam & libros eius, tamquam doctrinam insanam & pestiferam includentes, combustos fuisse cum effectu, & huiusmodi decretum auctoritate Concilii fuerit approbatum: nihilo minus tamen quidam Ioannes Hus in hoc sacro Concilio hic personaliter constitutus, non Christi, sed potius Ioannis Vuicleff hæresiarchæ discipulus, post & contra damnationem & decretum huiusmodi ausu temerario contraueniens, errores eius plures & hæreses, tam ab ecclesia Dei, quam etiam a certis olim reuerendis in Christo patribus, dominis archiepiscopis & episcopis diuersorum regnorum, & magistris in theologia plurium studiorum condemnatos, dogmatizauit, asseruit & prædicauit, præsertim damnationi scholasticæ ipsorum articulorum Ioannis Vuicleff factæ pluries in vniuersitate

Pragenſi cum ſuis complicibus in ſcholis & in prædicationibus publice reſiſtendo, ac ipſum Ioannem Vuicleff virum catholicum & doctorem euangelicum, in fauorem eius doctrinæ, coram multitudine cleri & populi declarauit, certos etiam articulos infra ſcriptos & plures alios, & merito damnabiles, tamquam catholicos eſſe aſſeruit & publicauit, qui in libris ipſius Ioannis Hus, & opuſculis notorie continentur. Quapropter habita per prius plenaria informatione de præmiſſis, & diligenti deliberatione reuerendiſſimorum in Chriſto patrum dominorum ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium, patriarcharum, archiepiſcoporum, epiſcoporum & ceterorum prælatorum & doctorum ſacræ paginæ & iuris vtriuſque in multitudine copioſa, hæc ſacroſancta Conſtantienſis Synodus declarat & diffinit, articulos infra ſcriptos, qui habita collatione per plures magiſtros in ſacra pagina, reperti fuerunt contineri in eius libris & opuſculis manu propria ſcriptis, & quos etiam idem Ioannes Hus in publica audientia coram patribus & prælatis huius ſacri Concilii confeſſus fuit in ſuis libris & opuſculis contineri, non eſſe catholicos, nec tamquam tales eſſe dogmatizandos, ſed ex eis plures eſſe erroneos, alios ſcandaloſos, aliquos piarum aurium offenſiuos, plureſque eorum eſſe temerarios & ſeditioſos, & nonnullos eorumdem eſſe notorie hæreticos, & iamdudum a ſacris patribus & generalibus Conciliis reprobatos & damnatos, ipſoſque prædicare, dogmatizare, aut quomodolibet approbare diſtricte inhibendo. Sed cum infra ſcripti articuli expreſſe contineantur in libris, ſeu tractatibus ſuis, videlicet in libro quem intitulat de eccleſia, & aliis ſuis opuſculis, ideo libros prædictos & doctrinam, & ſingulos alios tractatus & opuſcula in Latino ſiue vulgari Bohemico per ipſum editos, aut in quocumque alio idiomate per alium, vel alios, tranſlatos, hæc ſacroſancta Synodus reprobat atque condemnat, ipſos comburendos publice & ſolenniter in præſentia cleri & populi in ciuitate Conſtantienſi & alibi, decernit & diffinit: adiiciens propter præmiſſa omnem eius doctrinam merito eſſe & fore ſuſpectam de fide, & ab omnibus Chriſti fidelibus euitandam: & vt de medio eccleſiæ illa pernicioſa doctrina eliminetur, hæc ſacroſancta Synodus

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. prorsus iubet, per locorum ordinarios, tractatus & opuscula huiusmodi per censuram ecclesiasticam, etiam si opus fuerit, cum adiectione pœnæ & fautoriæ hæresis, diligenter inquiri, & repertos ignibus publice concremari. Si quis autem huius sententiæ ac decreti violator aut contemptor extiterit, statuit eadem sancta Synodus, per locorum ordinarios & inquisitores hæreticæ prauitatis, contra talem vel tales, veluti suspectum vel suspectos de hæresi, procedendum. Visis insuper actis & actitatis in causa inquisitionis de & super hæresi contra prædictum Ioannem Hus habitis & factis, habita per prius fideli & plenaria commissariorum in huiusmodi causa deputatorum relatione, aliorumque magistrorum in theologia, ac doctorum iuris vtriusque in, de, & super actis, actitatis ac dictis testium fide dignorum & plurimorum, quæ dicta ipsi Ioanni Hus palam & publice lecta sunt coram patribus & prælatis huius sacri Concilii, per quorum testium dicta apertissime constat, eumdem Ioannem multa mala, scandalosa, seditiosa, & periculosas hæreses dogmatizasse in publico, & per multa annorum curricula prædicasse: Christi nomine inuocato hæc sacrosancta Synodus Constantiensis, solum Deum præ oculis habens, per hanc diffinitiuam sententiam, quam profert in his scriptis, pronuntiat, decernit & declarat, dictum Ioannem Hus fuisse & esse verum & manifestum hæreticum, ipsumque errores & hæreses ab ecclesia Dei dudum damnatas, & plurima scandalosa, piarum aurium offensiua, temeraria & seditiosa dogmatizasse, & publice prædicasse, in non modicam offensam diuinæ maiestatis, ac vniuersalis ecclesiæ scandalum, & fidei catholicæ detrimentum, claues etiam ecclesiæ & censuras ecclesiasticas vilipendisse, in quibus per annos multos perstitit animo indurato, Christi fideles per suam pertinaciam nimium scandalizans, cum appellationem ad Dominum nostrum Iesum Christum, tamquam ad summum iudicem, omissis ecclesiasticis mediis interposuerit, in qua multa falsa & iniuriosa posuit & scandalosa, ipsius sedis apostolicæ censurarum ecclesiasticarum & clauium in contemptum. Idcirco propter præmissa & alia plura, præfatum Ioannem Hus hæreticum fuisse & esse hæc sancta Synodus pronuntiat, & tamquam hæ-

reticum iudicandum & condemnandum fore iudicat & condemnat per præsentes: dictamque appellationem tamquam iniurioſam & ſcandaloſam & illuſoriam iuriſdictionis eccleſiaſticæ reprobando, ipſumque Ioannem Hus populum Chriſtianum, maxime in regno Bohemiæ, in prædicationibus ſuis publicis & ſcripturis per eum compilatis ſeduxiſſe, ac eiuſdem populi Chriſtiani non veracem prædicatorem euangelii Chriſti ſecundum expoſitionem ſanctorum doctorũ, ſed fuiſſe verius ſeductorem verum: quia per ea quæ hæc ſacroſancta Synodus vidit & audiuit, cognouit eumdem Ioannem Hus pertinacem & incorrigibilem, & adeo totaliter, quod non cupiebat ad gremium ſanctæ matris eccleſiæ redire, neque hæreſes & errores per eum publice defenſatos & prædicatos velle abiurare. Idcirco hoc ſacrum Concilium Conſtantienſe eumdem Ioannem Hus ab ordine ſacerdotali, & aliis ordinibus, quibus exiſtit inſignitus, deponendum & degradandum fore declarat & decernit: committens nihilo minus reuerendis in Chriſto patribus archiepiſcopo Mediolanenſi, Feltrenſi, Aſtenſi, Alexandrino, Bagarenſi & Vaurenſi epiſcopis, vt in præſentia huius ſacroſanctæ Synodi dictam degradationem, ſecundum quod ordo iuris requirit, debite exequantur. Hæc ſancta Synodus Conſtantienſis Ioannem Hus, attento quod eccleſia Dei non habeat vltra quid gerere valeat, iudicio ſæculari relinquere, & ipſum curiæ ſæculari relinquendum fore decernit. Anno Christi 1415.

Articuli damnati Ioannis Hus, de quibus ſupra fit mentio.

1. Vnica eſt ſancta vniuerſalis eccleſia, quæ eſt prædeſtinatorum vniuerſitas. & infra ſequitur. Vniuerſalis ſancta eccleſia tantum eſt vna, ſicut tantum eſt numerus vnus omnium prædeſtinatorum.

2. Paulus nunquam fuit membrum diaboli, licet fecerit actus quoſdam actibus eccleſiæ malignantium conſimiles.

3. Præſciti non ſunt partes eccleſiæ, cum nulla pars eius ab ea finaliter excidat, eo quod prædeſtinationis caritas, quæ ipſam ligat, non excidit. 1. Cor. 13.

4. Duæ naturæ, diuinitas & humanitas, ſunt vnus Chriſtus.

Anno Christi 1415.

5. Præscitus etsi aliquando sit in gratia secundum præsentem iustitiam, tamen nunquam est pars sanctæ ecclesiæ: & prædestinatus semper manet membrum ecclesiæ, licet aliquando excidat a gratia aduentitia, sed non a gratia prædestinationis.

6. Sumendo ecclesiam pro conuocatione prædestinatorum, siue sint in gratia, siue non, secundum præsentem iustitiam, isto modo ecclesia est articulus fidei.

7. Petrus non fuit, nec est caput ecclesiæ sanctæ catholicæ.

8. Sacerdotes quomodolibet criminose viuentes, sacerdotii polluunt potestatem, & sicut filii infideles, sentiunt infideliter de septem sacramentis ecclesiæ, de clauibus, officiis, censuris, moribus, ceremoniis, & sacris rebus ecclesiæ, veneratione reliquiarum, indulgentiis & ordinibus.

9. Papalis dignitas a Cæsare inoleuit, & papæ præfectio & institutio a Cæsaris potentia emanauit.

10. Nullus sine reuelatione assereret rationabiliter de se, vel de alio, quod esset caput particularis sanctæ ecclesiæ: nec Romanus pontifex est caput Romanæ ecclesiæ.

11. Non oportet credere, quod iste quicumque est particularis Romanus pontifex, sit caput cuiuscumque particularis ecclesiæ sanctæ, nisi Deus eum prædestinauerit.

12. Nemo gerit vicem Christi, vel Petri, nisi sequatur eum in moribus; cum nulla alia sequela sit pertinentior, nec aliter a Deo recipiat procuratoriam potestatem: quia ad illud officium vicarii requiritur & morum conformitas, & instituentis auctoritas.

13. Papa non est manifestus & verus successor principis apostolorum Petri, si viuit moribus contrariis Petro: & si quærit auaritiam, tunc est vicarius Iudæ Scariothis. Et pari euidentia cardinales non sunt manifesti & veri successores collegii aliorum apostolorum Christi, nisi vixerint more apostolorum, seruantes consilia & mandata Domini nostri Iesu Christi.

14. Doctores ponentes quod aliquis per censuram ecclesiasticam emendandus, si corrigi noluerit, iudicio sæculari est tradendus, pro certo sequuntur in hoc pontifices, scribas & pharisæos, qui Christum nolentem eis obedire

Ioan. 8. in omnibus, dicentes, *Nobis non licet interficere quemquam*, ipsum sæculari iudicio tradiderunt, eo quod tales sunt homicidæ grauiores quam Pilatus. ANNO CHRISTI 1415.

15. Obedientia ecclesiastica est obedientia secundum adinuentionem sacerdotum ecclesiæ, præter expressam auctoritatem scripturæ.

16. Diuisio immediate humanorum operum est, quod sint vel virtuosa, vel vitiosa: quia si homo est vitiosus, & agat quidquam, tunc agit vitiose: & si est virtuosus, & agat quidquam, tunc agit virtuose: quia sicut vitium, quod crimen dicitur, siue peccatum mortale, inficit vniuersaliter actus hominis vitiosi, sic virtus viuificat omnes actus hominis virtuosi.

17. Sacerdos Christi viuens secundum legem eius, & habens notitiam scripturæ, & affectum ad ædificandum populum, debet prædicare, non obstante prætensa excommunicatione. & infra: Quod si papa vel aliquis prælatus mandat sacerdoti sic dispositio, non prædicare, non debet obedire subditus.

18. Quilibet prædicantis officium de mandato accipit, qui ad sacerdotium accedit: & illud mandatum debet exequi, prætensa excommunicatione non obstante.

19. Per censuras ecclesiasticas excommunicationis, suspensionis & interdicti, ad sui exaltationem clerus populum laicalem sibi suppeditat, auaritiam multiplicat, malitiam protegit, & viam præparat Antichristo. Signum autem euidens est, quod ab Antichristo tales procedant censuræ, quas vocant in processibus suis fulminationes, quibus clerus principalissime procedit contra illos qui denudant nequitiam Antichristi, quam clerus maxime pro se vsurpauit.

20. Si papa est malus, & præsertim si est præscitus, tunc vt Iudas apostolus est diabolus, fur, & filius perditionis, & non est caput sanctæ militantis ecclesiæ, cum nec sit membrum eius.

21. Gratia prædestinationis est vinculum, quo corpus ecclesiæ & quodlibet eius membrum iungitur Christo capiti insolubiliter.

22. Papa, vel prælatus malus & præscitus, est æquiuoce pastor, & vere fur & latro.

23. Papa

ANNO CHRISTI 1415. 23. Papa non debet dici ſanctiſſimus etiam ſecundum officium, quia alias rex etiam deberet dici ſanctiſſimus ſecundum officium; & tortores & præcones dicerentur ſancti: imo etiam diabolus deberet dici ſanctus, cum ſit officiarius Dei.

24. Si papa viuat Chriſto contrarie, etiam ſi aſcenderet per * ritam & legitimam electionem ſecundum conſtitutionem humanam vulgatam, tamen aliunde aſcenderet, quam per Chriſtum, dato etiam quod intraret per electionem a Deo principaliter factam. Nam Iudas Scarioth rite & legitime eſt electus a Deo Ieſu Chriſto ad apoſtolatum, & tamen aſcendit aliunde in ouile ouium. *Matth. 10. Ioan. 10.*

25. Condemnatio quadragintaquinque articulorum Ioannis Vuicleff per doctores facta, eſt irrationabilis & iniqua, & male facta, & ficta eſt cauſa per eos allegata, videlicet ex eo quod nullus eorum ſit catholicus, ſed quilibet eorum aut eſt hæreticus, aut erroneus, aut ſcandaloſus.

26. Non eo ipſo quo electores, vel maior pars eorum conſenſerit viua voce ſecundum ritus hominum in perſonam aliquam, eo ipſo illa perſona eſt legitime electa, vel eo ipſo eſt verus & manifeſtus vicarius vel ſucceſſor Petri apoſtoli, vel alterius apoſtoli in officio eccleſiaſtico. Vnde ſiue electores bene vel male elegerint, operibus electi debemus credere. Nam eo ipſo, quo quis copioſius operatur meritorie ad profectum eccleſiæ, habet a Deo ad hoc copioſius poteſtatem.

27. Non eſt ſcintilla apparentiæ, quod oporteat eſſe vnum caput in ſpiritualibus regens eccleſiam, quod ſemper cum ipſa militante eccleſia conuerſetur & conſeruetur.

28. Chriſtus ſine talibus capitibus monſtruoſis, per ſuos veraces diſcipulos ſparſos per orbem terrarum, melius ſuam eccleſiam regularet.

29. Apoſtoli & fideles ſacerdotes Domini ſtrenue in neceſſariis ad ſalutem regularunt eccleſiam, antequam papæ officium foret introductum: ſic facerent, deficiente per ſumme poſſibile papa, vſque ad diem iudicii.

30. Nullus eſt dominus ciuilis, nullus eſt prælatus, nullus eſt epiſcopus, dum eſt in peccato mortali.

ANNO CHRISTI 1415.

Sequuntur articuli ex processibus contra Ioannem Hus sufficienter deducti, & probati per testes fide dignos.

Et primo articulus quartus, & etiam octauus, in quibus continetur, quod Ioannes Hus pertinaciter articulos erroneos Vuicleff in ciuitate Pragensi, in scholis & prædicationibus publicis prædicauit & defendit.

Item articulus nonus, in quo continetur, quod propter præmissa, in ciuitate Pragensi secuta est seditio grandis facto, dolo & culpa Joannis Hus, in tantum, quod notabiles viri catholici & Deum timentes coacti sunt exire & latere extra ciuitatem prædictam: stragesque, deprædationes, sacrilegia, aliaque horribilia & execrabilia orta & executa sunt opera, dante & procurante præfato Ioanne Hus cum suis complicibus.

Item articulus decimus, in quo continetur, quod Ioannes Hus continue & in dicta ciuitate Pragensi fuit & erat sectator, fautor & eruditor ac defensor errorum quondam Ioannis Vuicleff hæresiarchæ, & vt talis & pro tali habitus, nominatus & reputatus in ciuitate Pragensi, & in aliis partibus circumuicinis.

Item articulus quintusdecimus, & etiam sextusdecimus, in quibus continetur, quod dominus archiepiscopus Pragensis, exequendo mandatum domini Alexandri felicis recordationis papæ quinti, quo sibi commisit & mandauit, ne extunc in antea aliquis auderet in locis priuatis dictæ ciuitatis, nisi in ecclesiis cathedralibus, collegiatis, parochialibus, monasteriis, & eorum cœmeteriis ad populum prædicare. Quodque præfatus dominus archiepiscopus continuando executionem literarum apostolicarum huiusmodi, inhibuit in generali Synodo tunc Pragæ congregata. Ipse vero Ioannes Hus executioni dictarum literarum, nec non sententiæ & prohibitioni huiusmodi de facto se opposuit; & post eamdem prohibitionem de mense Iunii, & præsertim die vigesimasecunda eiusdem mensis & expost, pluribus & diuersis vicibus in quadam capella Bethlehem nuncupata, prædicauit, & ibidem populum copiosum conuocauit, & conuocari procurauit, contra inhibitionem antedictam.

Item articulus decimusseptimus, in quo continetur, quod præfatus Ioannes Hus tam de dicto mense Iunii anno Domini milleſimo quadringentesimo decimo, quam etiam ante & post, in dicta capella prædicando ad populum ibidem collectum, & etiam in diuersis aliis locis ciuitatis Pragensis diuersis vicibus, multos errores & hæreses tam ex dictis libris dicti quondã Ioannis Vuicleff, quam ex sua

Anno Christi 1415. proteruitate & dolositate adstruxit, docuit, disputauit, & pro posse defendit, maxime infra scriptos, videlicet:

Quod post consecrationem hostiæ in altari maneat panis materialis, vel substantia panis.

Item decimusoctauus, in quo continetur, quod sacerdos existens in mortali peccato non conficit corpus Christi, non ordinat, non baptizat, &c.

Item decimusnonus articulus, in quo continetur, quod indulgentiæ papæ, siue episcoporum concessæ nihil prosunt.

Item vigesimusprimus articulus, in quo continetur, quod ecclesia sit synagoga satanæ.

Item vigesimusquartus, in quo continetur, quod nulla hæresis debet exterminari per potentiam, sed per disputationem in scholis.

Item articulus vigesimussextus, in quo continetur, quod dictus Ioannes Hus ad seducendum populum & simplices, ausu temerario dixit, quod in Anglia multi monachi & alii magistri conuenissent in quadam ecclesia sancti Pauli contra magistrum Ioannem Vuicleff, & non potuerunt eum conuincere: sed statim tonitruus & fulgur de cælo descendisset super eos, & rupisset ostium ecclesiæ, ita quod ipsi magistri & monachi vix euasissent ad ciuitatem Londonensem. Et hoc dixit ad auctorizandum dictum Ioannem Vuicleff. vnde prorumpendo in hæc verba, dixit ad populum hæc verba: Vtinam anima mea esset ibi, vbi est anima Ioannis Vuicleff. Et post hæc, literam quamdam falsificatam sub sigillo falso vniuersitatis studii Oxonienſis pluries publicauit. In qua continebatur, licet falsè, Ioannem Vuicleff fuisse virum catholicum, & doctorem euangelicum, bonæ famæ & laudabilis conuersationis, ab æuo suæ iuuentutis vsque in diem exitus sui.

Item articulus vigesimusnonus, in quo continetur, quod sæculares debeant auferre clericis bona temporalia; quod hoc esset meritorium.

Item articulus trigesimussecundus, & etiam trigesimusseptimus, in quibus continetur, quod Ioannes Hus existens in excommunicatione & aggrauatione, diuinis se immiscuit, populo prædicauit, & publice dixit, quod non curaret excommunicationem: quia non potest excommunicari aliquis ab homine, nisi prius sit excommunicatus a Deo.

Item articulus trigesimusoctauus, in quo continetur, quod Joannes Hus diuersos errores prædicauit, ex quibus scandala exorta sunt inter prælatos & populum regni Bohemiæ, & magistros ac scholares studii Pragensis, & inobedientia subditorum quo ad

eorum prælatos, & deſtructio vniuerſitatis ſtudii Pragenſis. Anno Christi 1415.

Item articulus ſeptimus, in partibus in cauſa inquiſitionis coram archiepiſcopo Pragenſi datus & oblatus contra eumdem Ioannem Hus, in quo continetur, qualiter Ioannes Hus ad populum dixit: Ecce papa nuper defunctus, videlicet Alexander quintus, nuper ſcripſit archiepiſcopo Pragenſi pro extirpandis erroribus Joannis Vuicleff in Bohemia & Morauia, quod ibi ſunt multi homines, opiniones & errores Vuicleff contra fidem tenentes, quorum corda ſunt hæreſi infecta. Et ego dico & regratior Deo, quod ego nullum Bohemum vidi hæreticum, & quod ad verba præmiſſa populus clamabat, Mentitur, Mentitur.

Item articulus nonus, in quo continetur, quod idem Ioannes Hus dixit in vulgari ad populum: Ecce completa eſt prophetia, quam prædixerat Iacobus de Theramo: Quod anno Domini milleſimo quadringenteſimo nono ſurget vnus, qui euangelium, epiſtolas & fidem Chriſti perſequetur: per hæc denotando D. Alexandrum, qui in ſuis bullis mandauit, libros Vuicleff cremari.

Item articulus vndecimus, in quo continetur, quod Alexander papa nuper defunctus, neſcio tamen ſi ſit in cælo vel in inferno, qui ſcribit in cutibus ſuis aſininis, quod archiepiſcopus cremare deberet libros Joannis Vuicleff, in quibus multa bona continentur.

Item articulus alius de reſponſione ſua quam fecit, in quo continetur, quod dictus Joannes Hus literam poſt eius receſſum de Bohemia reliquit ad legendum populo, quæ continet: Vt penſantes laborem eius ſolicitum, quem cum eis habuit, orarent pro eo, ſtarent in doctrina Domini noſtri Ieſu Chriſti, ſcientes, quia nunquam eis errores prædicauit, quos ſibi inimici aſcribunt. Et ſi vinceretur per falſos teſtes, quod non turbarentur, ſed ſtarent fixi in veritate.

Primus articulus in ſe continens, qualiter Ioannes Vuicleff diuerſos libros & opuſcula in diuerſis facultatibus, tam in theologia, quam in philoſophia compoſuit, videlicet dialogum, trialogũ, &c. & quadragintaquinque articulos erroneos, probatur per libros Vuicleff, per ſententiam in Romano Concilio promulgatam.

Tertius articulus in quo continetur, quod ſupraſcriptæ concluſiones & articuli ſunt erronei, ſimiliter probatur per ſententiam in Romano & Conſtantienſi Conciliis promulgatam.

Quartus articulus in quo continetur, quod Ioannes Hus ſæpe & ſæpius in diſputationibus & in ſermonibus publicis concluſiones, articulos & libros, &c. docuit & defendit, probatur per vnum doctorem ſacræ theologiæ, qui dicit ſe vidiſſe intimationes, in quibus

ANNO CHRISTI 1415. *continebatur, quod Ioannes Hus prætenſas concluſiones, libros & articulos tamquam catholicos voluit defendere, &c. per vnum plebanum Pragenſis diœceſis fore verum, reddens cauſam ſcientiæ, quia ab ore eius ſæpius audiuit: per vnum alium plebanum, ex communi fama fide dignorum: per vnum vicarium cuiuſdam eccleſiæ Pragenſis, de veritate; & reddit bonam cauſam ſcientiæ.*

Quintus articulus qui incipit, quod præmiſſa omnia & ſingula ſunt vera, probatur per teſtes quoad depoſita per eos.

Septimus articulus qui incipit, quod in ciuitate Pragenſi ſit ſtudium, &c. eſt notorius.

Octauus articulus, in quo continetur, quod Ioannes Hus pertinaciter articulos erroneos Vuicleff in ciuitate Pragenſi, in ſcholis publicis & prædicationibus publicis prædicauit & defendit, fore verum probatur per vnum plebanum Pragenſis diœceſis, reddentem cauſam ſcientiæ, quia dicit ſe ſæpius ab eo audiuiſſe in diſputationibus publicis, ac in prædicationibus & ſermonibus publicis prædicaſſe: per vnum abbatem, qui dicit articulum fore verum & notorium ex communi fama: per vnum doctorem in theologia, fore verum de veritate: per vnum decretorum doctorem, ex fama multimoda: per vnum canonicum Pragenſem, ex communi fama: per vnum alium plebanum Pragenſem ſimiliter de veritate, & reddit diuerſas cauſas ſcientiæ: per vnum magiſtrum in artibus & ſacræ theologiæ profeſſorem ſimiliter ex communi fama: per vnum alium plebanum Pragenſem, etiam ex communi fama: & per plures alios, ex auditu & communi fama.

Nonus articulus, in quo continetur, quod propter præmiſſa in ciuitate Pragenſi fuerunt magna ſeditio & ſcandala, &c. fore verum probatur per vnum plebanum Pragenſis diœceſis; & reddit diuerſas cauſas ſcientiæ. Per vnum doctorem in ſacra theologia ſimiliter probatur fore verum: per vnum abbatem, qui reddit ſimiliter diuerſas cauſas ſcientiæ: per vnum vicarium cuiuſdam eccleſiæ Pragenſis, de veritate: per vnum preſbyterum Pragenſis diœceſis: per vnum alium doctorem in theologia, qui optime cauſas ſcientiæ reddit: per vnum decretorum doctorem, ex auditu fide dignorum: per vnum magiſtrum in artibus, de veritate: per vnum alium in artibus & ſacræ theologiæ magiſtrum; & reddit optimam cauſam ſcientiæ: per vnum preſbyterum Lutomuſlenſis diœceſis, ſimiliter de veritate: per vnum protonotarium, de veritate & notorietate.

Decimus articulus, in quo continetur, quod præfatus Ioannes

Hus continue in dicta ciuitate Pragensi fuit sectator & fautor errorum Ioannis Vuicleff, &c. probatur de veritate per vnum plebanum Pragensis diœcesis, & per alios supra nominatos testes. ANNO CHRISTI 1415.

Vndecimus & duodecimus articuli sunt generales.

Tertiusdecimus articulus, in quo continetur commissio facta archiepiscopo Pragensi per Alexandrum papam quintum bonæ memoriæ. Et quartusdecimus, in quo narratur, quod archiepiscopus condemnauit libros Vuicleff igne comburendos, probatur per bullam Alexandri & sententiam archiepiscopi Pragensis, & per confessionem Ioannis Hus, qui etiam confitetur a sententia huiusmodi condemnationis & combustionis librorum appellasse, vt patet in actis causæ.

Quintusdecimus articulus, in quo continetur executio sententiæ huiusmodi & processus archiepiscopi, similiter probatur per instrumenta, vt in actis. Et inhibitio facta quibuscumque, ne prædicarent conclusiones Vuicleff.

Sextusdecimus articulus, in quo continetur, quod Ioannes Hus post executionem literarum apostolicarum ac inhibitionem (vt præmittitur) factam, diuersis vicibus in capella de Bethlehem ad populum prædicauit, probatur per vnum plebanum Pragensem, de auditu: per vnum doctorem in theologia, de veritate: per vnum abbatem, ex communi fama: per vnum vicarium cuiusdam ecclesiæ Pragensis, de auditu a complicibus Ioannis Hus: per vnum presbyterum Pragensis diœcesis de veritate, qui dicit se vidisse & audiuisse, prout articulatur: per vnum doctorem in theologia optime, qui similiter reddit bonas causas scientiæ: per vnum doctorem in decretis de veritate: similiter per vnum magistrum in artibus, & per multos alios de auditu ex communi fama.

Item confitetur Ioannes Hus, quod prædicauit respectu appellationis suæ, quod obtinuerat vnam inhibitionem; & refert se ad acta causæ.

Decimusseptimus articulus, in quo continetur, quod dictus Ioannes Hus in dicta capella & diuersis aliis locis errores & hæreses, &c. in ciuitate Pragensi prædicauit & dogmatizauit, &c. & præsertim, quod post consecrationem hostiæ in altari manet panis materialis, probatur per vnum plebanum Pragensis diœcesis fore verum, reddentem causas scientiæ, quia ita audiuit ab aliis ex communi voce & fama: & hoc etiam est publicum & notorium. Etiam quoad secundam partem articuli, similiter per vnum doctorem in theologia, qui dicit se audiuisse ab ore Hus, quod te-

ANNO CHRISTI 1415. nuit istam, quod substantia panis post consecrationem manet in sacramento altaris. Et subiunxit, quod etiam audiuit in quadam disputatione, vbi præsidebat quidam magister Richardus, quod Ioannes Hus concessit istam, quod Ioannes Hus esset persona in diuinis. Et quod plures essent personæ in diuinis quam tres. Similiter per vnum doctorem in theologia, fore verum ex communi voce & fama: per vnum abbatem ex communi fama: per vnum vicarium cuiusdam ecclesiæ Pragensis, qui dicit se audiuisse ab ore ipsius Ioannis Hus, prout articulatur. Per vnum alium plebanum Pragensis diœcesis, qui dicit se similiter audiuisse ab ore ipsius Ioannis Hus, prout articulatur: per vnum magistrum in theologia de veritate, & per multos alios, ex communi fama & credulitate fide dignorum. Per vnum magistrum in artibus, plebanum Pragensis diœcesis: per vnum examinatum in partibus: per vicarium archiepiscopi Pragensis, qui dicit se audiuisse magistrum Ioannem Hus prædicasse in capella de Bethlehem de materia corporis Christi: & post multa concluſit, quod dictus Ioannes Hus multis rationibus probabat, opinionem quam tenet ecclesia de sacramento corporis Christi, non fore veram. Similiter per vnum plebanum Pragensem de veritate, dicens se audiuisse a dicto Ioanne Hus, quod post consecrationem maneat panis materialis, siue substantia panis in sacramento. Et cum idem testis replicasset, allegando dicta sanctorum doctorum, scilicet Gregorii: dixit idem Ioannes Hus, quod beatus Gregorius esset vnus ioculator, siue rigmarius, & quod dicta sua rigmatice composuisset. Per vnum prædicatorem ecclesiæ Pragensis, qui dicit, quod cum quadam vice iste Ioannes Hus fuisset in collatione cum aliis magistris, interrogatus quid sentiret de isto articulo, scilicet de sacramento, dixit quod Ioannes Hus respondit, quod hoc possit esse bene, quod post consecrationem maneat panis. Et cum correptus fuisset per testem, tunc dictus Ioannes Hus extraxit quemdam librum de manica sua, & nitebatur probare, quod maneat panis post consecrationem, sicut ante: quem ibi legebat, in quo error prædictus continebatur; & inter cetera legebat in eodem libro, dicens: Inuenerunt ipsi vnum vocabulum inusitatum, videlicet, Transsubstantiatio, vt simplices decipiant. & extunc etiam idem Ioannes obtulit se velle omnibus prædictum librum concedere. Per vnum præpositum, qui videtur concordare cum proximo supra nominato teste, qui ab eo audiuit, quod post consecrationem maneat panis. Per vnum ministrum & pœnitentiarium cuiusdam ecclesiæ Pragensis, qui dixit se semel interfuisse sermonibus Ioannis Hus,

& hoc de anno Domini milleſimo quadringenteſimo ſexto, in æſtate, vbi magiſter Ioannes Hus ad populum prædicando dixit: Ecce ſcribitur in Biblia: Ego ſum panis viuus qui de cælo deſcendi, *&c. & hoc in vulgari Bohemico percutiendo manu librum, oportet quod hoc excidam,* Ego ſum panis: *& ego dico, quod eſt Deus & panis poſt conſecrationem, quia vides albedinem, rotunditatem, ſaporem panis, & fracturam audis, &c. Per vnum prædicatorem & pœnitentiarium, qui dicit ſe audiuiſſe in ſermone magiſtri Ioannis Hus in capella de Bethlehem: Ego dico vobis, quod ibi accidentia cum ſubiecto manent, vt in exemplo, homo in tunica, & anima in corpore, ſic Deus in pane. Per vnum doctorem in theologia Pragenſem, qui optime de veritate de hoc depoſuit. Similiter per vnum plebanum qui dicit articulum fore verum, quia audiuit ab ore ipſius Ioannis Hus, & ſimiliter deponit de tempore & loco: & ſubiunxit, quod audiuiſſet ab eodem Ioanne Hus, quod dicebat: Vtinam Deus vellet, quod anima ſua eſſet ibi, vbi eſt anima Ioannis Vuicleff. Similiter per vnum alium plebanum magiſtrum in artibus, qui dicit ſe audiuiſſe ab ore ipſius Ioannis Hus, quod non eſſet determinatio eccleſiæ, quod accidentia ſtarent in ſacramento altaris ſine ſubiecto: & multa alia depoſuit.* ANNO CHRISTI 1415.

Decimus octauus articulus, in quo continetur, quod ſacerdos exiſtens in peccato mortali non conficit corpus Chriſti, &c. probatur per vnum plebanum ex communi fama; per vnum doctorem in ſacra theologia, articulum fore verum ex communi fama: per vnum abbatem, ex communi fama fide dignorum & catholicorum: per vnum alium plebanum, articulum fore verum, qui dicit ſe audiuiſſe ab ore ipſius Joannis Hus. per vnum alium doctorem in theologia, de veritate: per vnum canonicum, qui dicit ſe audiuiſſe præmiſſa a ſequacibus dicti Joannis Hus: per vnum protonotarium de veritate, qui dicit ſe audiuiſſe ab ore ipſius Ioannis Hus, prout articulatur. Et per multos alios de communi fama & credulitate ac auditu. ſimiliter per vnum alium plebanum Pragenſem, qui dixit, quod magiſter Ioannes Hus dixit: Hoc teneatis, quod ſi ſacerdos eſt in peccato mortali, tunc nihil facit, neque conſecrat, nec fit ibi corpus Chriſti, ſed manet ibi ſubſtantia panis ſicut ante. & per plures alios teſtes in partibus productos coram vicariis archiepiſcopi Pragenſis, de veritate & de auditu ab eodem.

Decimus nonus articulus, in quo continetur, quod indulgentiæ papæ ſeu epiſcopi conceſſæ, nihil proſunt, probatur per vnum plebanum Pragenſis diœceſis ex communi fama, per vnum doctorem in theolo-

ANNO CHRISTI 1415. *theologia, esse notorium, prout articulatur: per vnum abbatem, de relatu fide dignorum: per vnum vicarium, ex communi fama: per vnum alium plebanum, fore verum, ex notoria fama fide dignorum. Similiter per vnum alium plebanum, de veritate, qui dicit se audiuisse ab ore ipsius Ioannis Hus: per vnum doctorem in sacra theologia, similiter de veritate: per vnum decretorum doctorem, ex communi fama: per vnum magistrum artium similiter ex communi fama: per vnum canonicum, qui dixit se hoc audiuisse ab his qui hoc audiuerunt ab ore ipsius Ioannis Hus: per vnum alium plebanum Pragensem, ex communi fama: similiter per vnum protonotarium, qui dicit se hoc audiuisse a familiaribus suis. Et per plures alios testes in partibus productos coram vicario archiepiscopi Pragensis, qui dixerunt se audiuisse, quod Joannes Hus dixisset, quod indulgentiæ papæ & episcopi non valent, nisi Deus indulgeat. Et super hoc etiam est producta vna schedula, quam confessus est se composuisse, prout in actis quæ incipiunt, Pax Christi, &c.*

Vigesimus primus articulus, in quo continetur, quod Romana curia, vel ecclesia sit synagoga satanæ, probatur per vnum doctorem in theologia, qui dicit sibi tantum constare, quod Ioannes Hus dixit, quod ecclesia catholica non esset, nisi numerus prædestinatorum: per vnum abbatem de communi fama: per vnum plebanum, ex communi fama: per vnum canonicum, hoc esse verum ex auditu ab ore ipsius Ioannis Hus, prout articulatur: per vnum doctorem in theologia, de veritate: per vnum decretorum doctorem, de communi fama: & per multos alios, qui audiuerunt ab ore ipsius Ioannis Hus: per vnum magistrum artium, qui audiuit ab ore dicti Ioannis Hus, quod curia Romana esset synagoga satanæ.

Vigesimus secundus articulus, in quo continetur, quod præfatus Ioannes Hus præfatos errores tenuit & defendit, probatur per omnes testes superius nominatos, per vnum doctorem in theologia, de veritate: per vnum vicarium, articulum fore verum, ex fama notoria: per vnum abbatem, articulum fore verum, ex communi fama: per vnum plebanum, articulum fore verum, qui audiuit ab ore Ioannis Hus, &c. per vnum doctorem in theologia, de veritate: & per multos alios, ex communi fama, & etiam veritate.

Vigesimus tertius articulus, in quo continetur, quod dictus Joannes Hus docentibus & defendentibus errores huiusmodi adstitit in defensionibus eorumdem, &c. probatur per vnum plebanum, per

vnum doctorem in theologia, qui dicit hoc patere per experientiam: per vnum vicarium, articulum fore verum & notorium: per vnum plebanum, fore verum, qui dicit se vidisse & audiuisse: similiter per vnum doctorem in theologia, verum: per vnum magistrum in artibus, verum: & per multos alios ex communi voce & fama, & etiam veritate. ANNO CHRISTI 1415.

Vigesimus quartus articulus, in quo continetur, quod nulla hæresis debet damnari per potentiam, sed per disputationem in scholis, probatur per vnum abbatem, de auditu ab his qui audiuerunt ab ore ipsius Ioannis Hus: per vnum vicarium, verum, ex communi fama: per vnum doctorem in theologia, verum, qui reddit bonam causam scientiæ: & per multos alios de auditu communi voce & fama.

Vigesimus quintus & vigesimus sextus articuli omittuntur tamquam superflui.

Vigesimus septimus articulus, in quo continetur, quod populus non deberet credere bullis papæ, probatur per vnum plebanum, ex publica voce & fama: per vnum abbatem, * ab auditu ab his qui audiuerunt ab ore ipsius Ioannis Hus: per vnum vicarium probatur, vt per proximum probatum est: per vnum plebanum, de veritate, qui dicit se audiuisse ab ore Ioannis Hus: per vnum doctorem in theologia, de veritate, qui reddit etiam bonas causas scientiæ: & per multos alios, de communi voce & fama & credulitate. * de

Vigesimus octauus articulus, in quo continetur, quod magister Ioannes Hus dixisset: Vtinam anima mea esset ibi, vbi est anima Ioannis Vuicleff: probatur per vnum plebanum, qui dicit articulum verissimum: per vnum doctorem in sacra theologia, qui dicit se audiuisse ab ore ipsius domini Joannis Hus: per vnum alium plebanum, de veritate. Similiter per vnum doctorem in theologia, de veritate, qui reddit optimas causas scientiæ. Per vnum alium plebanum de veritate, qui dicit se hoc audiuisse ab ore Ioannis Hus. Et per multos alios, qui dixerunt se hoc audiuisse ab ore Hus in sermonibus, & alias de publica voce, &c.

Vigesimus nonus articulus, in quo continetur, quod sæculares debent auferre clericis bona temporalia, & quod hoc esset meritorium, probatur per vnum abbatem, de veritate: per vnum vicarium similiter, qui dicit se interfuisse sermonibus, quando talia prædicauit coram familia regis Bohemiæ. Similiter per vnum plebanum, qui similiter dicit se hoc audiuisse ab ore ipsius Ioannis Hus, quia tales conclusiones etiam habentur in tractatibus suis. Et per

ANNO CHRISTI 1415. *multos alios de auditu, communi voce & fama, & etiam veritate.*

Trigesimus articulus omittitur, quia generalis est.

Trigesimus primus articulus, in quo continetur, quod praefatus Ioannes Hus fuit excommunicatus, probatur per archiepiscopum Pragensem, & per literas archiepiscopi, & per confessionem ipsius Joannis Hus in actis.

Trigesimus secundus articulus, in quo continetur, quod Joannes Hus post huiusmodi excommunicationem diuinis se immiscuit & populo praedicauit, & quod non possit excommunicari per alium nisi per Deum, probatur per vnum plebanum, quo ad celebrationem: per vnum doctorem in theologia, verum; restringens tamen dictum suum, quoad praedicationem: per vnum abbatem, verum de auditu: per vnum alium plebanum, verum, qui dicit se ita audiuisse in sermonibus suis: per vnum alium doctorem in theologia, verum. Similiter per vnum alium plebanum, verum, quo ad sermones: & per plures alios, de communi voce, fama & credulitate: & per plures alios testes, in partibus coram vicario archiepiscopi Pragensis productos & examinatos.

Trigesimus tertius articulus est superius probatus.

Trigesimus quartus articulus, in quo continetur, quod Ioannes Hus commouit populum contra clerum in sermone, dicens haec verba in effectu: Vere foret necessarium, quod quilibet, prout in lege antiqua Moysi fuit mandatum, vt qui vellet legem Dei defendere, se gladio praecingeret, &c. probatur per vnum doctorem in theologia, verum: per vnum plebanum, verum, ex communi & notoria fama: per vnum plebanum, ex communi fama: per vnum protonotarium, verum. subiungens quod vidit plures schedulas affixas valuis ecclesiarum Pragensium, ex instinctu magistri Ioannis Hus, sic cauentes: Accingat se quilibet gladio suo super femur suum, & non pereat. Et per multos qui audierant ab his qui fuerant in sermonibus Hus.

Trigesimus quintus & trigesimus sextus articuli sunt generales.

Trigesimus septimus articulus, in quo continetur, qualiter praedicauit, quod nullus potest excommunicari ab homine, nisi Deus excommunicaret eum, probatur per vnum plebanum, qui dicit se hoc audiuisse ab ore ipsius Joannis Hus: per vnum alium plebanum, qui dicit se audiuisse a sequacibus suis: per vnum doctorem in theologia, qui dicit, quod istum articulum docuit in tractatu suo de ecclesia: qui etiam allegat multas auctoritates & rationes dicti Ioannis Hus, ad confirmandum conclusionem, seu articulum supe-

rius nominatum. Et per omnes teſtes ſuperius deſcriptos, ex communi uoce & fama & credulitate. ANNO CHRISTI 1415.

Trigeſimusoctauus articulus, in quo continetur, quod Ioannes Hus diuerſos errores prædicauit, ex quibus magna diuiſio inter magiſtros & ſcholares dicti ſtudii Pragenſis, archiepiſcopum, clerum & populum, eſt orta: quod etiam exorta ſint magna ſcandala & inobedientia populi ad archiepiſcopum & ſuos prælatos, &c. probatur per unum abbatem, uerum, ex communi & notoria fama: per unum uicarium, uerum & notorium: per unum plebanum ſimiliter uerum & notorium: per unum doctorem in theologia, uerum, qui reddit optimas cauſas ſcientiæ. Similiter per unum decretorum doctorem, uerum de ueritate: per unum canonicum, uerum de ueritate: per unum magiſtrum in artibus, uerum de ueritate: per unum protonotarium, uerum & notorium; & per multos alios, ex communi fama & uoce, & etiam auditu.

Trigeſimusnonus articulus, in quo continetur, quod Ioannes Hus fuit fautor & nutritor hæreſum, & de his publice diffamatus, probatur per unum doctorem in theologia: & ab omnibus, præterquam ab his qui ſuam tenent partem, pro tali tenetur. per unum abbatem, uerum: per unum uicarium, uerum & notorium: per unum plebanum, uerum de ueritate: per unum doctorem in theologia, uerum de ueritate: per unum decretorum doctorem, uerum de ueritate: per unum canonicum, uerum quoad primam partem. Similiter per unum alium doctorem in theologia, uerum: per unum protonotarium, uerum quoad primam partem. Similiter per multos alios de communi uoce & fama.

Quadrageſimus articulus eſt generalis, & probatus per omnes teſtes.

Super articulis in cauſa inquiſitionis contra Ioannem Hus oblatis & productis in partibus coram uicariis archiepiſcopi Pragenſis, & primo ſuper articulo tertio, qui incipit.

Item ponunt, &c. in quo continetur in effectu, quod Ioannes Hus in contemptu clauium exiſtens excommunicatus, quoniam prædicabat & diuinis ſe immiſcuit, &c. probatur per unum prædicatorem, qui dicit articulum fore uerum, ſaluo quod immiſcuit ſe diuinis: per unum altariſtam cuiuſdam eccleſiæ Pragenſis, qui dicit, quod quaſi ſingulis diebus dominicis & feſtiuis prædicabat ad populum. per unum magiſtrum in artibus, uerum: per duos notarios publicos, uerum: per unum prædicatorem, uerum: per unum alium notarium, fore uerum: per unum clericum, qui dicit articulum fore uerum,

ANNO CHRISTI 1415. *qui dicit ipſum prædicare & diuinum officium peragere. Et vlterius dicit, quod idem Ioannes Hus in ſermone ad populum circa feſtum ſancti Iacobi dixit: Pueri, ſciatis quod archiepiſcopus excommunicauit me, & alios appellantes; & non poteſt alias aliquem excommunicare, niſi quem excommunicat Chriſtus: & non timeatis excommunicationem eamdem. Et per multos alios teſtes de publica voce & fama.*

Quartus articulus, in quo continetur, quod dictus Ioannes Hus multos errores & hæreſes docuit, &c. probatur per vnum plebanum, verum, qui reddit bonas cauſas ſcientiæ: per vnum notarium publicum, verum, publicum & notorium: per vnum clericum, verum. & ſubiunxit, quod audiuit, quod pluries collaudando ſe, dixit in ſermone ſuo: Veniant omnes magiſtri de Pariſiis: Ego volo cum ipſis diſputare, qui libros noſtros cremauerunt, in quibus honor totius mundi iacuit. & per ſex alios de publica voce & fama.

Quintus articulus, in quo continetur in effectu, quod dominus Ioannes Hus populũ in multitudine copioſa in capella Bethlehem congregatum diuerſimode induxit, ſeu inſtruxit & confortauit in dictis erroneis opinionibus, probatur per vnum prædicatorem, articulum fore verum, notorium & manifeſtum: per vnum clericum, de veritate; & adiunxit bonas cauſas ſcientiæ: & per plures alios, de auditu, publica voce, &c.

Sextus articulus omittitur, qui tractat de excluſione Teutonicorum de ciuitate Pragenſi, & expulſione eorumdem, qui non tangit præciſe materiam Vuicleff, licet videatur eſſe probatus.

Septimus articulus, in quo continetur, qualiter Ioannes Hus ad populum dixit: Ecce papa nuper defunctus, videlicet Alexander quintus, nuper ſcripſit archiepiſcopo Pragenſi pro extirpandis erroribus magiſtri Ioannis Vuicleff, etiam in Bohemia & Morauia: & quod ibi ſint multi homines, opiniones & errores dicti Ioannis Vuicleff contra fidem tenentes, quorum corda ſunt hæreſi infecta: & ego dico & Deo regratior, quod ego nullum Bohemum hæreticum vidi. Probatur per vnum prædicatorem de veritate, per vnum altariſtam de veritate, per vnum baccalaureum in artibus de veritate, per duos notarios publicos de veritate, & per multos alios teſtes de veritate, publica voce & fama.

*Octauus articulus, in quo continetur, quod ad verba præmiſſa totus populus clamauit, Mentitur, Mentitur, probatur per vnum altariſtam verus, qui dicit ſe interfuiſſe: per vnum baccalaureum, qui dicit quod, * Mentitur: per vnum præpoſitum,*

* videtur deeſſe, *clamauerunt*

qui dicit, clamauerunt : Mentiuntur, Mentiuntur. Et per plures alios numero sex, de communi voce, &c. ANNO CHRISTI 1415.

Nonus articulus, in quo continetur, quod idem Ioannes Hus dixit, quod anno 1409. surget vnus, qui euangelium & epistolas & fidem Christi persequetur, probatur per vnum altaristam de veritate, per vnum baccalaureum in artibus, per vnum notarium publicum, & per multos alios, &c.

Decimus articulus, qui incipit, Item ponitur, &c. denotando dominum Alexandrum, probatur per vnum altaristam, articulum fore verum, qui dicit, quod interfuit. alii autem deponunt de publica voce & fama.

Vndecimus articulus, in quo continetur, quod papa nuper defunctus; nescit tamen si sit in cælo vel in inferno, qui scribit in cutibus suis asininis, quod archiepiscopus cremare deberet libros Ioannis Vuicleff, in quibus multa bona continentur; probatur per vnum præpositum de veritate, & per multos alios de publica voce & fama.

Duodecimus articulus, in quo continetur: Ecce appellaui contra mandata archiepiscopi, & exnunc appello: vultis mihi adhærere? ad quod totus populus clamauit in vulgari Bohemico: Volumus, & adhæremus: probatur per vnum presbyterum esse verum: per vnum baccalaureum in artibus, esse verum: per vnum notarium publicum, qui dicit, quod interfuit quando dixit: Si totus cœtus cardinalium cum papa dicerent, librorum combustionem iustam esse, nollem consentire. per vnum alium notarium publicum, per vnum rectorem cuiusdam parochialis ecclesiæ, per vnum altaristam, & per multos alios de publica voce & fama.

Decimus tertius articulus non est multum pertinens: ideo omittitur, licet sit probatus.

Decimus quartus articulus, qui incipit, Idem dixit, ideo deberetis, si vultis, mihi adhærere: non timeatis excommunicationem, quia secundum ritum & consuetudinem ecclesiæ appellastis mecum, &c. probatur per vnum notarium publicum, qui dixit audiuisse se a Hus, quod legitime potest se ingerere in diuinis sub tuitione appellationis; dicendo quod illam excommunicationem voluit habere pro benedictione: & per multos alios de publica voce, &c.

Decimus quintus & decimus sextus articuli sunt probati in Constantia per testes ibidem receptos, vna cum articulis sequentibus, coram cõmissariis Concilii; & per multos alios testes in partibus coram vicario archiepiscopi Pragensis, receptos similiter & examinatos.

Item aduertendum, quod coram commissariis sunt nonnulli libri

ANNO CHRISTI 1415. *& opuſcula, videlicet liber de eccleſia, &c. quos libros dictus Ioannes Hus fatetur ſe compoſuiſſe. Verumtamen quod ad articulos extractos ex dictis libris, in ſuis reſponſionibus non præciſe reſpondit, ſed certis modificationibus & limitationibus, vt apparet in actis.*

Item ex actis apparet vna proteſtatio, quæ videtur cruda; & alia in principio articulorum, ſi bene aduertatur.

Item quo ad libros & contenta in eis, remitto me ad dominos theologos.

Subſequenter magiſter Henricus de Piro promotor prædictus, nomine quo ſupra, expoſuit & dixit: ex quo proceſſus debite ſit tentus contra Ioannem Hus, eiuſque doctrinam & dictos articulos, non reſtat aliud niſi concludere & ferre ſententiam.

Quapropter per cauſam huiuſmodi per Synodum prædictam concludi & ſententiam ferri, iuxta petitionem per eum datam, debita cum inſtantia poſtulauit.

Quibus factis dominus Bertholdus de Vuildungen, auditor præfatus, loco quo ſupra exiſtens, mandato & auctoritate Synodi narrauit totum proceſſum habitum coram dominis iudicibus & commiſſariis, in huiuſmodi cauſa deputatis per Concilium, & alias quomodo ab initio cauſæ huiuſmodi fuit in curia Romana, & in partibus coram ordinario loci introducta de verbo ad verbum. Quo proceſſu recitato, idem dominus Bertholdus auditor & deputatus ad hoc, incepit articulos legere, incipiendo: Vnica eſt ſancta eccleſia, &c. & legendo quemlibet articulum, circa ipſum ſummarium teſtium, per quot, quantos, & quales perſonas, dominos, magiſtros, magnos aut paruos, probaretur. Et vſque ad finem articulorum.

Item idem dominus Bertholdus de Vuildungen dixit, qualiter ipſe Ioannes Hus alias in caſtro Buelebenſi Conſtantienſis diœceſis exiſtente, & ibidem detento, articuli memorati fuiſſent ſibi ibidem præſentati per certos deputatos, inter quos ipſe Bertholdus extiterat vnus. Et idem magiſter Ioannes Hus fuit interrogatus, an vellet dictos articulos defenſare, aut confiteri. qui magiſter Ioannes Hus tunc ſubmiſit ſe determinationi Concilii. Et ſubſequenter vno alio tempore ſimiliter inter deputatos nationum, & in præſentia dominorum Cameracenſis & Florentinenſis cardinalium ſimiliter reſpondit. Tertio vero, vt prius, interrogatus reſpondit, vt in ſchedula papyrea in hunc modum manu ſua ſcripta plenius continetur. Cuius ſchedulæ tenor ſequitur in hunc modum.

Ego Ioannes Hus in ſpe ſacerdos Ieſu Chriſti, timens Deum offen-

dere, & timens incidere periurium, nolo abiurare articulos omnes, & quemlibet ex illis, qui per falsos testes in attestationibus producti sunt contra me: quia Deo teste, non prædicaui, nec asserui, nec eos defendi, sicut dixerunt me eos defendisse, prædicasse & asseruisse. ANNO CHRISTI 1415.

Item de articulis extractis de meis libellis, saltem qui sunt debite extracti, dico, quod quicumque ex illis includit aliquem falsum sensum, illum detestor. Sed timendo offendere Deum in veritate, & contra sanctorum sententiam dicere, non quemlibet eorum volo abiurare. Et si possibile esset, quod toti mundo vox mea nunc pateret, sicut omne mendacium & omne meum peccatum in die iudicii patebit, libentissime omnem falsitatem & omnem errorem, quem vnquam ad dicendum conceperim vel dixerim, coram toto mundo reuocarem. Ista dico & scribo libere & voluntarie. Scriptum manu mea propria prima die Iulii.

Hi sunt qui fuerunt commissarii nomine Concilii, missi cum articulis ad ipsum magistrum Ioannem Hus vna vice: videlicet, Ioannes archiepiscopus Rigensis, Antonius archiepiscopus Ragusinensis, Bertholdus Vuildungen, Theodoricus de Monasterio. Hi fuerunt testes; videlicet, Ioannes de Vualden archidiaconus Lubecensis, Petrus Helpurg præpositus Vuetzflorienſis, Henricus Heuborch decanus sancti Petri Traiectensis, Petrus de Merachor episcopus Traiectensis.

Subsequenter die Veneris quinta Iulii, in loco congregationis dominorum deputatorum, in domo fratrum Minorum, præsentibus Thoma de Amelia legum doctore, auditore sacri palatii, dominus Cameracensis, dominus Florentinensis, cardinales, patriarcha Antiochenus, episcopus Bathonienſis, episcopus Sareſbirienſis, archiepiscopus Rigensis, archiepiscopus Mediolanensis, episcopus Feltrensis, electus Poznanienſis, dictum magistrum Ioannem Hus interrogauerunt, an vellet abiurare articulos quos confitetur, & qui sunt in libris suis & manu sua scripti: & illos etiam qui sunt probati per testes, quos non negat se dogmatizasse, quantum probantur per testes: an vellet iurare, quod eos non tenet, nec tenebit, sed vult simul cum ecclesia cauere contrarium. Respondit, quod velit stare in eo quod scripsit manu sua in præsenti parte. Et factis sic hinc inde suasionibus, quod non vellet inhærere suæ opinioni, sed potius stare cum tota ecclesia, & cum tot doctis viris, quot sunt hoc sacro Concilio; tandem perstitit in proposito suo præmisso. Qua schedula sic lecta, magister Henricus de Piro promotor prædictus, nomine quo supra, petiit per dominos præsidentes & sanctam Synodum

libros

ANNO CHRISTI 1415.

libros ipsius Ioannis Hus, videlicet librum intitulatum de ecclesia, & alios libros suos siue opuscula, in quibus præfati articuli reperiuntur conscripti, condemnari ad comburendum, & sibi super his ministrari iustitiæ complementum.

Petitione ipsius magistri Henrici promotoris facta, reuerendus pater dominus Antonius episcopus Concordiensis, mandato & auctoritate Concilii & generalis Synodi procedendo ad sententiam, protulit eam in scriptis, prout in schedula quam legebat de verbo ad verbum, cuius tenor inferius est insertus, plenius continetur. Veniendo namque ad verbum, siue dictamen, Verum quia, &c. continens cum sequentibus in casu quo abiurare vellet, veniret alia pœna & prolatio sententiæ: reperto demum, Ioannem remanere in peruersitate sua, & dicentem, quod propter homines quos docuit de opposito, non vellet abiurare, sed millesies comburi, quia per eius abiurationem generaretur scandalum illis quos docuit de opposito: ergo nollet aliquo modo abiurare. Et tunc dominus Antonius episcopus obmisit verba illa quæ pertinebant ad abiurationem, & processit ad alia verba sequentia, videlicet, & sumit sententiam, tradendo per sententiam eum iudicio sæculari.

Quibus factis, iuerunt ad ipsum Ioannem Hus reuerendi patres domini archiepiscopus Mediolanensis, suffraganeus domini episcopi Constantiensis, episcopus Bangorensis, pro degradatione ipsius Ioannis Hus, ad locum vbi ipse Ioannes Hus existebat, auctoritate & mandato ipsius sanctæ Synodi Constantiensis, ad finem, quod curiæ sæculari tradi posset, ipsum Ioannẽ degradarunt, legendo verba ad hoc ordinata de libro pontificali, incipientia: O Iuda: amouendo ab eo tamquam ab indigno calicem: & subsequenter solennitatibus ad quodlibet exhibitis, exuebant eum casula, stola, tondentes sibi crines, & similiter amouendo ab eo omnia sacerdotalia & clericalia.

Quibus factis, curia sæcularis recepit eum, & abduxit eum ad locum iustitiæ.

Super quibus omnibus Henricus de Piro petiit approbationem & executionem. Fuitque responsum per dominos deputatos omnium nationum prædictos, ac dominum præsidentem, regemque Romanorum, Placet.

Subsequenter fuit lecta per eumdem episcopũ Concordiensem sententia, cõdemnando illum articulum: Quilibet tyrannus, &c. Et fuit re-

Subsequenter ad petitionem magistri Henrici de Piro, idem dominus Antonius legebat vnã aliam sententiam, condemnando articulum illum, videlicet,

ſponſum per deputatos nationum quatuor, præſidentem & regem, Placet. Item, fuit lecta per dominum Stephanum epiſcopum Dolenſem ſchedula contra impeditores venientium ad Concilia generalia. *Quilibet tyrannus, &c. prout in ſchedula infra ſcripti tenoris continetur. Qua lecta, fuit reſponſum per deputatos prædictos, præſidentem & regem, Placet. Præſentibus ibidem illuſtribus principibus, Henrico duce Bauariæ, Ludouico comite Palatino Rheni, Friderico burgrauio Nurembergenſi, Carolo de Malateſtis domicello Ariminenſi, Ludouico duce Bauariæ, Franciæ & Angliæ, Poloniæ, Norwegiæ, Sueciæ, Daciæ, Ludouici Neapolitani, ducis Mediolanenſis, ambaſiatoribus, Guntero comite Suartzpurg, Euerardo comite de Vuinſperg, comite de Friburg, & aliis nobilibus prælatis & Chriſtianis in numero copioſo.* ANNO CHRISTI 1415.

Subſequenter fuit lecta vna minuta per dominum Stephanum epiſcopum Dolenſem, contra impeditores venientium ad Concilium, & recedentium ab eodem: cuius tenor ſequitur inferius.

Tenores vero dictæ ſententiæ diffinitiuæ,& alterius tyrannidis ac minutæ, de quibus ſupra fit mentio, ſeriatim ſequuntur, & ſunt tales.

Condemnatio illius propoſitionis, Quilibet tyrannus.

Præcipua ſolicitudine volens hæc ſacroſancta Synodus ad extirpationem errorum & hæreſum in diuerſis mundi partibus inualeſcentium prouidere, ſicut tenetur, & ad hoc collecta eſt; nuper accepit, quod nonnullæ aſſertiones erroneæ in fide & bonis moribus, ac multipliciter ſcandaloſæ, totiuſque reipublicæ ſtatum & ordinem ſubuertere molientes, dogmatizatæ ſunt, inter quas hæc aſſertio delata eſt: Quilibet tyrannus poteſt & debet licite & meritorie occidi per quemcumque vaſſallum ſuum vel ſubditum, etiam per clanculares inſidias, & ſubtiles blanditias vel adulationes, non obſtante quocumque præſtito iuramento, ſeu confœderatione factis cum eo, non expectata ſententia vel mandato iudicis cuiuſcumque.

Aduerſus hunc errorem ſatagens hæc ſancta Synodus inſurgere,& ipſum funditus tollere,præhabita deliberatione matura, declarat, decernit & diffinit huiuſmodi doctrinam erroneam eſſe in fide & in moribus, ipſamque

Anno Christi 1415. tamquam hæreticam, scandalosam, & ad fraudes, deceptiones, mendacia, proditiones, periuria vias dantem, reprobat & condemnat. Declarat insuper, decernit & diffinit, quod pertinaciter doctrinam hanc pernicioſissimam asserentes, sunt hæretici, & tamquam tales iuxta canonicas sanctiones puniendi.

Constitutio Concilii contra inuasores, seu spoliatores accedentium & recedentium a Concilio.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, vniuersalem ecclesiam repræsentans, in Spiritu sancto ad extirpationem schismatis, hæresumque & errorum, nec non ipsius ecclesiæ in capite & in membris debitam reformationem legitime congregata, ad futuram rei memoriam.

Iustitiam & æquitatem exerceri non dubitatur, si quos noxiæ voluntatis adeo captiuat peruersa intentio, quod processibus apostolicis impudenter obuiantes, auctoritatem sanctionis canonicæ contemnentes, in aliorum prolabuntur iniurias & offensas, ecclesiastica censura percellat, & pro demerito culpæ, rigorem adiiciat iudiciariæ potestatis. Nam si quilibet per campum licentiæ, freno deposito modestiæ, vagaretur impune, facile quisque sæuiret in proximum, & neruus disciplinantis iustitiæ rumperetur. Sane licet nonnulli Romani pontifices, antiquos Romanæ ecclesiæ morem & consuetudinem obseruantes, prout ad eos ex debito apostolatus sibi iuncti officii pertinebat, per certos suos processus in die cœnæ Domini annis singulis solenniter publicantes, inter omnes alios & singulos, qui ad sedem apostolicam venientes vel recedentes ab ea, nec non in illos omnes & singulos, qui per se, vel per alium seu alios, quascumque personas ecclesiasticas vel sæculares ad Romanam curiam super eorum causis & negotiis accedentes, illaque in eadem curia prosequentes, aut procuratores, gestores, aduocatos & promotores ipsorum, ac etiam auditores seu iudices, qui super dictis causis seu negotiis deputantur, occasione causarum seu negotiorum huiusmodi verberant, mutilant vel occidunt, cuiuscumque dignitatis, ordinis, conditionis aut status forent, prædicta vel eorum aliqua committentes, excommunicationis & anathematizationis sententias,

a quibus nullus per alium quam Romanum pontificem posset, præterquam in mortis articulo constitutus, absolui: nec etiam tunc, nisi de stando mandatis ecclesiæ, aut satisfactione præstanda, sufficienti cautione præmissa, candelis accensis, & ad terram proiectis, promulgauerant: & eis qui taliter excommunicatis & anathematizatis, vel eorum alicui præsumerent beneficiũ absolutionis impendere, similibus sententiis innodauerunt, eisque prædicationis, lectionis, administrationis sacramentorum ecclesiasticorum, & confessionem audiendi interdixerunt officium: nec non quicumque iniuriatores quorumlibet ad sacra Concilia generalia venientium, seu stantium in ipsis, aut recedentium ab eisdem, diuersas censuras ecclesiasticas & pœnas tam ex Canonis, quam diuini iuris dispositione incurrant: tamen sicut ad nostram fide dignorum multitudine valida insinuatione peruenit notitiam, nonnulli iniquitatis filii, perditionis alumni, huiusmodi censuras vilipendentes, ac huiusmodi sacri Concilii, extirpationis schismatis, hæresum ac errorum, ipsiusque ecclesiæ reformationis perturbatores, diabolico spiritu instigante, nec dignitati, nec ordini deferentes, Dei timore postposito, nefariis ac sacrilegis ausibus nonnullas personas ecclesiasticas & sæculares, etiam pontificali dignitate præditas, ad sedem apostolicam vel Romanam curiam, seu præsens generale Concilium in ciuitate Constantiensi prouinciæ Moguntinensis, vbi nunc Romana curia existit, in Spiritu sancto legitime congregatum venientes, aut recedentes ab eisdem, inuadere, capere, arrestare, detinere, incarcerare, mutilare, occidere, ac spoliare bonis suis, vel iniuriis afficere quam plurimis, & alias male tractare, temeritate propria præsumpserunt, & dietim præsumunt in apostolicæ sedis & sacri Concilii vilipendium & contemptum, ac seditionis, schismatis, reformationis ecclesiæ, & correctionis morum, nec non hæresum & errorum prædictorum extirpationis disturbium, suarumque animarum periculum, & scandalum plurimorum.

ANNO CHRISTI 1415.

Nos igitur volentes in præmissis, nec non aduersus quoscumque ad ipsum Concilium, & quælibet alia futura generalia Concilia accedentes, aut stantes in ipsis, seu recedentes ab eisdem, ne ab aliis Deum non timentibus, teme-

ANNO CHRISTI 1415. rariis iniuriis infestentur & opprimantur violentiis, & ne quibusuis delinquendi aut excessus committendi pateat audacia, de opportuno & salubri remedio prouidere, huiusmodi, nec non omnes & singulos alios processus, sententias & censuras, aduersus quarumlibet personarum ecclesiasticarum vel sæcularium ad sacra generalia Concilia venientium, aut stantium in ipsis, seu recedentium ab eisdem, molestatores, perturbatores vel iniuriatores, auctoritate Dei omnipotentis, Patris & Filii & Spiritus sancti, extendentes, omnes & singulos cuiuscumque dignitatis, gradus, status vel conditionis fuerint, etiamsi pontificali, imperiali, regali, vel alia quacumque ecclesiastica vel mundana præfulgeant dignitate, qui quascumque personas ecclesiasticas vel sæculares, quæ ad huiusmodi sedem apostolicam Romanam curiam hoc præsenti sacro durante Concilio, vel ad ipsum & quæcumque alia generalia Concilia venientes, & stantes in ipsis, aut ab eis recedentes, temeritate propria per se, vel alium, alios arrestare, inuadere, capere, detinere, incarcerare, mutilare, occidere, aut bonis suis spoliare, vel iniuriis afficere, seu ipsos sic delinquentes receptare, aut alias quomodolibet impedire, seu ea perpetrantium facta & commissa, rata & grata habere, vel eis dare auxilium, consilium vel fauorem, publice vel occulte, directe vel indirecte præsumpserint vel præsument in futurum, similibus excommunicationis & anathematizationis sententiis innodamus eo ipso. Terras quoque ipsorum & cuiuslibet qui in præmissis, vel eorum aliquo transgressor vel contemptor fuerit, dum * tamen vniuscuiusque sic transgressorum vel contemptorum vltra vnam diœcesim non contineat: nec non omnia, ciuitates, villas, castra, oppida, & quælibet alia loca in quibus huiusmodi excessuum patratores, seu eorum receptatores, vel ipsis consentientes, fauentes aut dantes auxilium, consilium vel fauorem, publice morabuntur: nec non illa, in quibus huiusmodi personæ quæ sic temeritate propria detentæ fuerint, quamdiu extiterint in eisdem, memorata auctoritate ecclesiastico supponimus interdicto. Quod si terra eiusdem duas diœceses vel amplius contineat, dominium domicilii principalis ipsius, & illam etiam in qua fuerit delictum commissum, si sua sit,

* tamen terra

& duas alias quæ ſub ipſo ſunt eidem loco magis * vicinæ, interdicto ſubiacere volumus ſupradicto, ac etiam omnes & ſingulos huiuſmodi excommunicationis & anathematizationis ſententiis ligatos, in quibuſlibet eccleſiis, loco vbi tale delictum fuerit perpetratum, vel terris & locis propter hoc interdictis magis conuicinis vbilibet exiſtentibus, omnibus diebus dominicalibus & feſtiuis, pulſatis campanis, candelis accenſis, publice nuntiari, ac terras, ciuitates, villas, caſtra, oppida & loca eccleſiaſtico interdicto prædicto ſuppoſita, donec ipſi ſic excommunicati meruerint ab huiuſmodi ſententiis beneficium abſolutionis obtinere, dictumque interdictum debuerit relaxari: ita tamen, quod nullus ex tranſgreſſoribus ac contemptoribus huiuſmodi per alium, quam per Romanum pontificem, vel ſacri Concilii auctoritate poſſit, niſi dumtaxat in mortis articulo conſtitutus, nec etiam tunc, niſi de ſtando mandatis eccleſiæ, ſatisfactione vel ſufficienti cautione (ſi hoc commode facere poſſint) primitus præſtita, abſolui, vel interdictum huiuſmodi relaxari. Eos vero cuiuſcumque dignitatis, ordinis, ſtatus aut conditionis fuerint, etiam ſi pontificali dignitate præfulgeant, qui contra tenorem præſentium proceſſuum, talibus vel eorum alicui abſolutionis beneficium impendere præſumpſerint, volumus, ſtatuimus & decernimus ſimilibus excommunicationis & anathematizationis ſententiis fore innodatos eo ipſo; ipſiſque prædicationis, lectionis, adminiſtrationis ſacramentorum, & audiendi confeſſiones officium auctoritate interdicimus ſupradicta, inſinuantes tranſgreſſoribus & contemptoribus in prædictis, quod ſpiritualiter & temporaliter (prout eorum requirent exceſſus & demerita) grauius procedetur, non obſtantibus quibuſcumque conſtitutionibus & quibuſlibet priuilegiis, indulgentiis & literis apoſtolicis, generalibus vel ſpecialibus, quorumcumque tenorum exiſtant, eiſdem tranſgreſſoribus & contemptoribus, vel quibuſuis aliis communiter vel diuiſim a dicta ſede conceſſis, etiam quod ſuſpendi vel excommunicari, aut eorum terræ, dominia, ciuitates, villæ, caſtra, oppida & alia loca interdici non poſſint, etiam ſi de ipſis eorum tenoribus eſſet in ipſis proceſſibus mentio ſpecialis facienda, quæ, ne contra huiuſmodi ſen-

ANNO CHRISTI 1435.

* f. vicinas

Anno Christi 1415. tentias & proceſſus, quo minus includantur in eis, per ea valeant ſe, terras, dominia, ciuitates, villas, caſtra, oppida & loca huiuſmodi tueri, & quæ quo ad hoc tollimus, & penitus reuocamus. Et inſuper mandamus, vt huiuſmodi præſens proceſſus ad communem omnium notitiam deducatur, chartas ſiue membranas proceſſus continentes eoſdem in maioris & ſancti Stephani Conſtantienſis eccleſiarum valuis affigi, qui proceſſus ipſos ſuo quaſi ſonoro præconio & patulo iudicio publicabunt, vt prædicti quos proceſſus concernent, nullam poſſint excuſationem prætendere, vel ignorantiam allegare, quod ad eos proceſſus huiuſmodi non peruenerint, vel ignorauerint eoſdem: cum non ſit veriſimile remanere incognitum, quo ad ipſos, quod tam patenter fuit publicatum.

Ceterum omnibus & ſingulis dominis patriarchis, primatibus, archiepiſcopis, epiſcopis, ceterorumque locorum ordinariis præcipimus & mandamus, vt ipſi & eorum quilibet per ſe vel alium, ſeu alios, ſub pœna excommunicationis, quam ipſorum quemlibet, qui mandatorum noſtrorum huiuſmodi tranſgreſſor & contemptor fuerit, incurrere volumus ipſo facto, præſentes noſtros proceſſus per eorum, aut chartarum vel membranarum, ſeu tranſſumptorum continentium eoſdem, quibus ſicuti noſtris proceſſibus tantam volumus fidem adhiberi, in eccleſiarum valuis ſeu aliis locis affixionem publicent, & præfatos tranſgreſſores & contemptores huiuſmodi excommunicationis & anathematizationis ſententiis ligatos, ac terras, ciuitates, villas, caſtra, oppida & loca præfata huiuſmodi eccleſiaſtico interdicto ſuppoſita, quamprimum ipſis, vel eorum alicui de hoc legitime conſtiterit, tamdiu in eccleſiis dominicis & aliis feſtiuis diebus, dum inibi maior fuerit populi multitudo, campanis pulſatis, & candelis accenſis & extinctis, denuntient, & interdictum huiuſmodi inuiolabiliter faciant obſeruari per cenſuras eccleſiaſticas, aut alia iuris remedia, inuocato ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachii ſæcularis, donec ipſi tranſgreſſores & contemptores meruerint ab huiuſmodi excommunicationis & anathematizationis ſententiis abſolutionis beneficium obtinere, dictumque interdictum merito debuerit relaxari, non obſtantibus omnibus ſupradictis,

seu si aliquibus coniunctim vel diuisim a sede prædicta indultum existat, quod interdici, suspendi vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Datum Constantiæ pridie Nonas Iulii, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, sede apostolica vacante, regnorum sereniſſimi principis domini Sigismundi Romanorum & Hungariæ regis, videlicet electionis quinto, coronationis primo, Hungariæ vero vigesimonono. ANNO CHRISTI 1415.

Finita autem sessione, libri Ioannis Hus fuerunt combusti in platea palatii episcopalis: videlicet liber de ecclesia, & alia opuscula per eumdem composita, igne fuerunt combusta & in cineres redacta, præsentibus ibidem reuerendissimis in Christo patribus & dominis, domino Ioanne episcopo Vaurensi, & Petro Olorensi, episcopis, Regone & Rogerio in legibus licentiato, Nicolao de Marienuerder regiæ maiestatis, & Ioanne de Matura de Insula, notariis publicis, clericis Poznanienſis & Tornacensis diœcesis, testibus ad præmissa vocatis & specialiter rogatis.

SESSIO XVI.

DIE Iouis vndecima mensis Iulii supradicti, fuit sessio generalis in maiori ecclesia celebrata Constantiæ, in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuarienſis. Et fuit cantatum officium Missæ de Spiritu sancto per reuerendū patrem dominum Nicolaum episcopum Merſburgensem. Quo completo, legebantur litaniæ, &c. more aliarum sessionum: & dominus Andreas electus Poznanienſis legebat certa capitula & ordinationes ser-

DIE Iouis vndecima mensis Iulii prædicti, fuit sessio generalis, in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuarienſis, tamquam antiquior cardinalis; præsentibus ibidem reuerendissimis patribus, Angelo Laudensi, Iordano de Vrsinis, Ioanne Ragusinensi, Antonio Aquileiensi, Thoma Tricaricensi, Branda Placentino, Francisco Venetiarum, Petro Cameracensi, Antonio de Salancho, Alamanno Pisano, presbyteris, Landulpho Barensi, Ludouico de Fliſco, Odone de Columna, Lucido de

uandas,

ANNO CHRISTI 1415. uandas, tenoris ſubſequentis.

Comite, Amadeo Salutiarum, Raynaldo de Branckaſiis, & Franciſco Florentino, diaconis cardinalibus. Et fuit cantatum officium Miſſæ de Spiritu ſancto per reuerendum patrem dominum Nicolaum epiſcopum Merſburgenſem. Quo cantato, fuit factum & peractum officium litaniarum cum introitu ſolito, videlicet, Exaudi nos Domine, collectis & orationibus ad hoc requiſitis, ac euangelio, Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem, *&c. & hymno, Veni creator Spiritus, collectis, verſiculo, & Benedicamus. Quibus habitis atque peractis, aſcenderunt ambonem, in quo edicta, ſiue propoſita & proponenda ſolent legi, reuerendi patres dominus Andreas electus Poznanienſis, Antonius Concordienſis, Nicolaus Merſburgenſis, Vitalis Tolonenſis, Patricius Cortagenſis, epiſcopi, tamquam deputati per quatuor nationes ad legendum, approbandum, &c. illa quæ Synodus deliberauerit.*

Idem dominus Andreas electus Poznanienſis legebat certa capitula, ordinationes & conſtitutionem ſeruandas de cetero, huiuſmodi ſub tenore.

Deputatio ambaſiatorum ſacri Concilii ad Aragoniam.

Sacroſancta Conſtantienſis Synodus generale Concilium faciens, in Spiritu ſancto legitime congregata, ſecundum mentem & effectum ordinationis ſeu decreti in vltima ſeſſione facti ſeu lecti, ad requirendum dominum Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium in ſua obedientia nominatum, & alia faciendum quæ fuerint neceſſaria & opportuna, facit, conſtituit & ordinat procuratores generales & ſpeciales, videlicet reuerendiſſimos in Chriſto patres dominos, Iacobum Turonenſem archiepiſcopum, Petrum Ripenſem, Iacobum Adrienſem, Ioannem Gebennenſem, epiſcopos, Ioannem abbatem ſancti Eligii * Nouimenſem, Conradum de Suſato, ſacræ theologiæ magiſtros, Ioannem de * Opzis ſacri palatii apoſtolici auditorem, Petrum Paulum de Iuſtinopoli vtriuſque iuris doctorem, Lampertum de ſtipite priorem prioratus conuentualis de Bortua Leodienſis diœceſis, Ioannem Vuellis, Hugonem * Holbbabe, Bernardum de Planta decretorum, & Ioannem de Fabrica legum doctores, præſentes & acceptantes; & Benedictum Gentiani vniuerſitatis Pariſienſis ſacræ theologiæ profeſſorem, abſentem

* Nouiomen.
* Opzis
* Holbalia

tamquam præsentem: ita tamen quod ipsi omnes, aut ipsorum quatuor, vna tamen cum consensu sereniſſimi principis domini Sigiſmundi Romanorum & Hungariæ regis, si præsens fuerit, aliis non volentibus aut volentibus, cum ipso domino Benedicto decimotertio in sua obedientia nominato, aut aliis ab eo super hoc sufficientem potestatem habentibus, tractare & concludere, ac ipsorum quilibet in solidum, ipsum dominum Petrum Benedictum nominatum (vt præfertur) requirere, & alia coniunctim vel diuisim facere possint, sic & prout in instrumentis publicis super hoc fiendis vel conficiendis, eisque tradendis, plenius videbitur contineri. ANNO CHRISTI 1415.

Quibus lectis, idem dominus Andreas electus Poznanienſis legebat certas minutas ſuper requiſitione Petri de Luna fienda, quarum tenores ſimiliter ſunt inferius inſerti, & quas in continenti ibidem tradidit ad ingroſſandum notariis atque ſcribis propter expeditionem celeriorem. Quibus lectis, iuxta morem alias obſeruatum ſuper approbatione illorum quæ ibi decernuntur & ſtatuuntur, reuerendus pater dominus Antonius epiſcopus Concordienſis nomine nationis Italicæ reſpondit, Placet. Subſequenter dominus Vitalis epiſcopus Tolonenſis pro Gallicana natione, Nicolaus epiſcopus Merſburgenſis pro natione Germaniæ, & Patricius Cortagenſis pro natione Anglicana, reſponderunt, Placet. Similiter dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis præſidens nomine collegii cardinalium reſpondit, Placet.

Deinde magiſter Henricus de Piro procurator expoſuit, qualiter fuiſſent alias productæ bullæ pro parte domini Angeli de Corario tunc Gregorii duodecimi in ſua obedientia nominati, videlicet conſtitutiones ad renuntiandum & reſignandum papatui ſuo; nec non auctorizationis Concilii præſentis: quibus neceſſario ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ, &c. rex vna cum aliis ſupradictis procuratoribus per Concilium deputatis, ad Petrum de Luna ituris, vti haberent. Sed quia pericula cuncta euitari debent, quæ euitari poſſunt: ne ergo propter dictarum bullarum captionem, deſtructionem, aut alias malam cuſtodiam, ipſi Synodo Conſtantienſi periculum ſiue damnum generari poſſet, idcirco dictas bullas transſumi mandari per protonotarios, ſiue alios notarios Concilii per dictum Concilium, eiſque Concilii Conſtantienſis auctoritatem & decretum interponi taliter, quod hic & alibi ipſi transſumpto merito fides plenaria adhiberi poſſit.

ANNO CHRISTI 1415. *Et nihilo minus repetit is in valuis ecclesiæ executa, accusans contumaciam omnium illorum quorum interest, non comparentium, neque ipsas bullas transsumi mandare videntium, ac interponi auctoritatem Synodi supradictæ curantium: & in eorum contumaciam dictas bullas transsumi per dictam Synodum instanter postulauit, & super hoc responderi per deputatos prædictos nomine nationum quatuor, ac præsidentem, Placet.*

Quibus sic propositis, domini deputati, videlicet Antonius Concordiensis pro natione Italica, Vitalis Tolonensis pro natione Gallicana, Nicolaus Mersburgensis pro natione Germanica, & Patricius Cortagensis pro natione Anglicana, & Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis pro collegio cardinalium, responderũt, Placet.

Subsequenter magister Henricus de Piro promotor, nomine quo supra, petiit per eamdem Synodum declarari & decerni instrumenta depositionis papatus, renuntiationis & approbationis factarum per Baltassarem de Cossa in Cellis, & alia instrumenta ibidem per eum & nomine eius confecta, registranda & inserenda locis congruis, præsentis causæ registro, ita taliter, quod auctoritate ipsius Synodi ipsis instrumentis & aliis actis & habitis in Concilio Constantiensi & in sessionibus publicis, plenaria adhibeatur fides: & cetera alia petiit, prout inferius plenius continetur. Ad quæ responderunt ipsi domini prælati deputati & præsidens, Placet.

Quibus responsionibus factis & habitis, reuerendus pater dominus Andreas electus Poznanensis, auctoritate & mandato ipsius sacrosanctæ Synodi Constantiensis, pronuntiauit & declarauit quædam capitula siue ordinationes in futurum seruandas huiusmodi sub tenore.

Item eadem sancta Synodus ordinat, iubet & decernit, instrumenta in ratificatione sententiæ depositionis per hoc sacrum Concilium nuper latæ contra dominum Baltassarem de Cossa, olim papam vigesimumtertium, nec non renuntiationis per eum factæ de papatu, seu iure quod in eo poterat prætendere, apud acta ipsius Concilii in loco suo congruo registrari seu inseri.

Item ordinat & decernit, bullas & instrumenta olim domini Gregorii papæ duodecimi in sua obedientia nuncupati, nuper in cessione papatus per eum, seu eius nomine facta in dicto sacro Concilio producta, in formam publicam transsumi, seu de ipsis transsumpta publica fieri per protonotarios & notarios huius sacri Concilii. Quibus transsumptis decernit fidem plenariam adhiberi, tamquam ipsis originalibus auctoritate ipsius Concilii.

ANNO CHRISTI 1415.

Datur iudicibus poteſtas citandi ſub pœna priuationis illos, qui clandeſtine receſſerunt a Concilio.

Item eadem ſancta Synodus reuerendis in Chriſto patribus, Saresbirienſi, Plocenſi, Vaurenſi & Piſtorienſi epiſcopis, alias pro audiendis cauſis ad præſens ſacrum Concilium deuolutis & deuoluendis, ſeu alias ſpectantibus, per idem Concilium deputatis, citandi etiam ſub pœna priuationis per edictum in curia exequendum ſufficienti informatione præuia, omnes & ſingulos prælatos & curiæ officiales, alioſque ad ipſum Concilium vocatos, qui ab hoc ſacroſancto Concilio clandeſtine, ſeu ſine licentia receſſerunt, vt infra certum competentem terminum eis aſſignandum perſonaliter reuertantur & redeant, plenam tribuit poteſtatem.

Quod literæ de iuſtitia expediantur.

Item eadem ſancta Synodus ordinat, vt literæ de iuſtitia, alias in curia expediri ſolitæ, dummodo prius ſecundum antiquam curiæ conſuetudinem debitum curſum ſuum faciant, ſub ipſius ſanctæ Synodi nomine & ſigillo per reuerendiſſimum patrem & dominum Ioannem epiſcopum Oſtienſem ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalem & vicecancellarium expediantur.

Quod præſidentes habeant poteſtatẽ dandi licentiam recedentibus.

Item eadem ſancta Synodus quatuor præſidentibus nationum, vt ipſi omnes, aut eorum tres, ſingulis ad præſens Concilium vocatis, ſeu vocem habentibus, & ab eodem recedere cupientibus (vbi rationabilis cauſa ſuberit) licentiam recedendi dare poſſint, plenam tribuit facultatem.

Mandatur domino camerario, quod cardinalibus, ceteriſque indigentibus debeat de bonis cameræ prouidere.

Item præcipit & mandat domino camerario ſanctæ ſedis apoſtolicæ, aut eius locum tenenti, ſeu vicecamerario, vt dominis cardinalibus & prælatis, ceteriſque indigentibus in hoc ſacro Concilio exiſtentibus, de neceſſariis & vtilibus debeat ſubuenire, & de bonis cameræ prouidere.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Anno Christi 1415. Quibus ordinationibus lectis & pronuntiatis ad requisitionem ipsius magistri Henrici de Piro promotoris, totiusque Synodi, ipsi domini deputati successiue vnus post alium, & demum dominus Ioannes episcopus Ostiensis nomine cardinalium, responderunt, Placet.

Subsequenter magister Henricus de Piro promotor, nomine quo supra, exposuit, qualiter ex plurium fide dignorum relatione, etiam hoc fama publica deferente, quod quidam Carolus de Dueil dominus loci de Remouilla, & Henricus de Turre, cum plurium armatorum comitiua, non tamquam nobiles, sed more prædonum & turbatorum, dominos Carcassonensem & Ebroicensem episcopos, ac magistros Vuilhelmum de Meda decanum Siluanectensem, domini regis Francorum consiliarios, nec non Benedictum Gentiani in theologia, & Iacobum de Spais in artibus & medicina, magistros, per vniuersitatem Parisiensem ad Concilium destinatos, & per serenissimum principem Romanorum regem ad dictum dominum Carolum regem Francorum transmissos, inhumaniter in ducatu Barensi inuaserunt, eosque captiuarunt, spoliarunt bonis, rebus, equis, &c. & aliquos de eorum familia interfecerunt, aliquos vero lætaliter vulnerarunt. Quapropter petiit per ipsam Synodum recipere informationem super tali infamia, & contra eos procedere, & procedendum fore, prout iuris ordo & dictamen rationis id requirit atque postulat; & alias petiit, prout in quadam minuta inferius inserta plenius continetur. Et si placet Synodo, quod deputati respondeant, Placet.

Qua expositione queruloſa (vt præmittitur) facta, domini deputati quatuor nationũ, vnus post alium, & subsequenter dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuarensis, nomine collegii cardinalium responderunt, Placet: & decreuerunt processus contra eosdem & alios impeditores venientes & euntes ad Concilium, & de Concilio recedentes, vt sequitur in minuta, quam dominus Bertholdus de Vuildungen adiutor legebat, prout sequitur inferius. Super quibus idem magister Henricus de Piro promotor nomine procuratorio quo supra, petiit sibi per protonotarios ac notarios Concilii, alioſque notarios & tabelliones ibidem existentes, vnum vel plura fieri instrumentum seu instrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus ibidem reuerendis patribus dominis, Iacobo electo Pennensi, Ioanne de Thoriariis de Bononia, auditoribus, ambasiatoribus ducis Burgundiæ, regis Daciæ, Sueciæ & Noruegiæ, omnibusque dictam sanctam Synodum Constantiensem repræsentanti-

*bus, nobilibusque * infinitis in multitudine copiosa.* ANNO CHRISTI 1415.

Tenor vero dictarum literarum decretarum contra ipsos Carolum de Dueil, & Henricum de Turre, de quibus supra fit mentio, sequitur in hunc modum. * *alii for.*

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, generale Concilium faciens, ac vniuersalem ecclesiam catholicam repræsentans, in Spiritu sancto legitime congregata, venerabilibus episcopis Parisiensi, Metensi, Tullensi, Leonensi, ac eorum vicariis, salutem in Domino sempiternam.

Nuper siquidem processus nostros contra quoscumque molestatores, perturbatores & iniuriatores quarumcumque personarum ecclesiasticarum & sæcularium, ad Romanam curiam & præsens Concilium, nec non quæcumque alia Concilia generalia venientium, stantium in ipsis, aut recedentiũ ab eisdem, in publica dicti sacri Concilii sessione fecimus & publicauimus, cuius tenorem causa breuitatis hic volumus pro inserto haberi. Cum autem ex plurium fide dignorum relatione, etiam fama publica referente, ad nostri notitiam peruenerit, quod nobiles viri Carolus de Dueil dominus loci de Ramouilla, & Henricus de Turre, cum plurium armatorum comitiua, non insequentes facta nobilium, sed suæ salutis immemores, tamquam iniquitatis filii, fideique catholicæ ac præsentis sacri Concilii turbatores, Christianorum inimici, prædonum & tyrannorum more venerabiles Carcassonensem & Ebroicensem episcopos, ac magistros Vuilhelmum de Meda decanum Siluanectensem, serenissimi ac Christianissimi principis Caroli regis Francorum consiliarios, per ipsum; nec non Benedictum Gentiani in theologia, & Iacobum de Spais in artibus & medicina, magistros, per vniuersitatem Parisiensem ad præsens Concilium destinatos: & qui per idem Concilium, nec non serenissimum & illustrissimum principem Sigismundum Romanorum & Hungariæ, &c. regem semper Augustum, huius sacri Concilii aduocatum, protectorem & defensorem, ad dominum Francorum regem pro bono vniuersalis ecclesiæ dictique sacri Concilii, ac honore & vtilitate ipsius Francorum regis, mittebantur cum sua familia & aliis de huiusmodi sacro Concilio & Romana curia redeuntibus, alias ignominiose ac tyrannice in terris Romano imperio subiectis, vno ex capellanis perempto, & duobus ex scutiferis episcopi Carcassonensis prædicti lethaliter vulneratis, crudeliter & sacrilege ceperunt, & nonnullis ex dicta familia & aliis per eosdem nobiles & prædones, equis &

ANNO CHRISTI 1415. bonis deprædatis, & per viam afflictis, & grauiter iniuriatis dimissis, præfatos episcopos, nuntios & alios, nec pontificali dignitati, nec clericali ordini deferendo, ad castrum de * Satyn in ducatu Barensi captiuos inhumaniter duxerunt, eorum bona inter eos vt prædam diuidendo. Et quod postmodũ dictus Carolus præfatos episcopos & aliquos ex notabilioribus captiuis prædictis, volens ipsos ducere longius & transferre, pœnis affligere acrioribus & tormentis, a dicto castro, reliquis captiuis ibi remanentibus, extraxit tempore nocturno, ipsosque per nemora & stagna, flumina pariter & deuia inhumaniter longe perduxit a castro memorato. Quibus ad illustriũ principum, videlicet Barensis primo, & deinde Lotharingiæ, ducum notitiam deductis, ipse videlicet Barensis illos qui in dicto castro captiui remanserant, eodem castro vi armorum capto, & Lotharingiæ duces, episcopos & alios, quos secum duxerat Carolus prædictus, armatorũ potentia, eis ad id communitatibus Metensi, Tullensi & Virdunensi ciuitatum præbentibus auxilium, consiliũ & fauorem, restituerunt libertati, & persuas terras libere conduci fecerunt, eis equos, munera & victualia gratiose concedendo. Nos e. c. præfatos duces & communitates de tantis per eos ipsis episcopis, nuntiis & aliis memoratis, ob sacri Concilii, vniuersalisque ecclesiæ ac regum prædictorum fauorem, gratiis impensis, in Domino collaudantes, nolentesque, sicut nec decet, nec expedit, dictos sacrilegos & quoscumque alios super huiusmodi horrendis & detestandis excessibus, & eis præstantes auxilium, consilium vel fauorem, absque animaduersione relinquere incorrectos, circumspectioni vestræ auctoritate Dei omnipotentis, Patris & Filii & Spiritus sancti, Amen, committimus, & sub excommunicationis pœna, quam quemlibet vestrum, qui præsentibus nostris mandatis non paruerit, legitima excusatione cessante, & monitione præmissa, incurrere volumus ipso facto, præcipiendo mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum per vos vel alium seu alios auctoritate præsentis Concilii, de omnibus & singulis præmissis excessibus & ea contingentibus simpliciter & de plano, sine strepitu & figura iudicii, solicita & fideli diligentia adhibita, tam in vestris ciuitatibus & diœcesibus, quam in locis aliis, quibus expedire videritis, vos informetis, & prædictos nobiles, & omnes alios & singulos clericos, laicos, cuiuscumque dignitatis, status vel conditionis fuerint, etiamsi regali, pontificali, vel alia quauis præfulgeant dignitate: quos per informationem reperiretis commisisse & committi fecisse, vel mandasse prædictos excessus, aut in eis committendis præstitisse

* Satyn

auxilium, consilium vel fauorem, seu eos gratos & ratos habuisse, vel ipsorum excessuum patratores receptasse nominatim, nec non illos de quibus vobis per informationem huiusmodi nominatim constiterit, qui quomodolibet culpabiles fuerint in præmissis iuxta generaliter formam ac tenorem processuum prædictorum, quos pro expressis hic volumus haberi, tamdiu excommunicatos & anathematizatos diebus dominicis & festiuis, pulsatis campanis & candelis accensis, & ad terram proiectis, in eisdem ecclesiis atque locis, cum maior in eis cleri & populi fuerit multitudo, publice nuntietis, & faciatis ab aliis publice nuntiari, & ab omnibus arctius euitari, dictumque interdictum in ecclesiis, & aliis vbilibet iuxta tenorem processuum prædictorum obseruari, donec nobis, præfatoque serenissimo principi Romanorum regi, & prædictis episcopis & nuntiis, ac aliis de sic eis commissis iniuriis ac damnis & interesse satisfecerint, & ablata seu deprædata ab ipsis restituerint, aut super iis cum eis concordauerint, & alias meruerint ab huiusmodi excommunicationis & anathematizationis sententiis absolutionis beneficium obtinere, dictumque interdictum debuerit merito relaxari: ita tamen quod id quod fuerit per vnum ex vobis inceptum, per alium seu alios valeat mediari & finiri. Quod si forte præfati nobiles & prædones de iniuris, damnis & interesse prædictis, eisdem episcopis, nuntiis & aliis, aut alicui eorumdem satisfacere, & ablata eis restituere, seu super hoc cum ipsis concordare per mensem post monitionem eis, vel in locis insignibus per edicta publica super hoc facta, distulerint, eos ad satisfaciendum de iniuriis, damnis & interesse huiusmodi, & eadem ablata restituendum, seu super ipsis concordandum, vt præfertur, auctoritate prædicta præuia ratione compellatis, inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis. Et nihilo minus ad prædictorum nostrorum processuum executionem contra quoscumque ipsorum transgressores & contemptores procedatis in omnibus & per omnia iuxta ipsorum seriem & tenorem, contradictores per censuram ecclesiasticam, & alia iuris remedia, auctoritate prædicta compescendo, non obstantibus felicis recordationis Bonifacii papæ octaui constitutionibus, in quibus cauetur, ne aliquis extra suam ciuitatem & diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, vltra vnam diætam a fine suæ diœcesis ad iudicium euocetur. Sed quod iudices a sede deputati prædicta, extra ciuitatem & diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscumque procedere, seu alii vel aliis vices suas committere, aut aliquem vltra vnam diætam a fine diœcesis eorumdem trahere non præsument, Anno Christi 1435.

ANNO CHRISTI 1415. *ment, & de duabus diætis in Concilio generali, quam aliis quibuscumque conſtitutionibus a Romanis pontificibus, tam de iudicibus delegatis, quam de perſonis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis, & aliis editis, quæ noſtræ poſſent in hac parte iuriſdictioni atque poteſtati, eiuſque libero exercitio quomodolibet obuiare, nec non omnibus his quæ in dictis noſtris proceſſibus volumus non obſtare. Datum, &c.*

Quibus lectis, domini deputati, & demum dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis præſidens, reſponderunt, Placet.

Mandat Concilium regiſtrari inſtrumenta de ratificatione ſententiæ contra Ioannem papam XXIII.

Item eadem ſancta Synodus ordinat, iubet & decernit inſtrumenta in ratificationibus ſententiæ depoſitionis per hoc ſacrum Concilium nuper latæ contra dominum Baltaſſarem de Coſſa, olim Ioannem papam vigeſimumtertium, nec non renuntiationis per eum factæ de papatu, ſeu de iure quod poterat in eo prætendere, apud acta ipſius Concilii in loco ſuo congruo regiſtrari & inſeri.

Mandat tranſſumi literas de ceſſione Gregorii XII.

Item mandat & decernit, bullas & inſtrumenta olim domini Gregorii papæ duodecimi in ſua obedientia nuncupati, nuper in ceſſione papatus per eum ſeu eius nomine facta, in dicto ſacro Concilio producta, in formam publicam tranſſumi, ſeu de ipſis tranſſumpta publica fieri per protonotarios & notarios huius ſacri Concilii: quibus tranſſumptis decernit fidem indubiam adhiberi tamquam originalibus ipſis, auctoritate ipſius Concilii. Super quibus pronuntiationibus & reſponſionibus prædictis magiſter Henricus de Piro promotor & procurator, nomine quo ſupra, petiit ſibi fieri publicum & publica, inſtrumentum & inſtrumenta, præſentibus dictis dominis, &c. teſtibus, &c. Deputati vero quatuor nationum, earum, & dictus dominus Oſtienſis collegii cardinalium, nominibus approbando, reſponderunt: Placet.

SESSIO XVII.

ANNO CHRISTI 1415.

De receſſu domini imperatoris, quem Concilium benedixit.

DIE Lunæ quintadecima ſupradicti menſis Iulii, Conſtantiæ prouinciæ Moguntinenſis, in eccleſia maiori, in loco ſolito ad hoc ſpecialiter deputato, fuit tenta & ſolenniter celebrata ſeſſio generalis, præſente ibi ſereniſſimo principe domino Sigiſmundo Romanorum & Hungariæ, &c. rege, vna cum quampluribus principibus, ducibus, comitibus, & nobilibus. In qua celebrauit officium Miſſæ reuerendus pater dominus Vdalricus epiſcopus Verdenſis: præſidebatque ſeſſioni huiuſmodi reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis Viuarienſis, indutus pontificalibus: & ſingulis ordinatis, legebantur litaniæ, ac aliæ deuotæ orationes more aliarum ſeſſionum. Ipſis autem omnibus expletis, dominus Sigiſmundus rex prædictus ſtetit ante altare genibus flexis in veſte non imperiali, ſed quotidiana, capite denudato, aſſiſtentibus eidem reuerendiſſimis patribus dominis Laudenſi & de Vrſinis ſanctæ Ro-

Die Lunæ decimaquinta menſis Iulii ſupradicti, fuit ſeßio generalis in eccleſia cathedrali Conſtantienſi, mane hora conſueta, pro receſſu ac felici tranſitu ſereniſſimi principis domini Sigiſmundi Romanorum & Hungariæ, &c. regis, ac conceſſionis fiendæ reuerendiſſimo patri domino Angelo Corario cardinali Conſtantinopolitano, olim Gregorio papæ duodecimo in ſua obedientia nominato, nuperrime papatui ſuo renuntianti: præſente ibidem præfato domino Sigiſmundo Romanorum rege in habitu quotidiano, nec non præſentibus reuerendißimis patribus dominis Ioanne Oſtienſi, Angelo Prænestino, Iordano Albanenſi, epiſcopis, Joanne ſancti Sixti Raguſinenſi, Antonio Aquileienſi, Alamanno Piſano, Thoma Tricaricenſi, Branda Placentino, Antonio de Salancho, presbyteris; Amadeo Salutiarum, Rainaldo de Branckaſiis, Ludouico de Fliſco, Landulpho Barenſi, Odone de Columna, Lucido de Comite, & Franciſco Florentinenſi, diaconis cardinalibus. Quibus ſic exiſtentibus, vt præfertur, ibidem fuit celebratum officium Miſſæ per reuerendum patrem dominum Vlricum

ANNO CHRISTI 1415.

manæ eccleſiæ cardinalibus. fuitque interim cantata litania: & cum peruentum eſt ad locum, Vt eccleſiam: dominus præſidens legit in hunc modum: Vt eccleſiam tuam & regem noſtrum imperatorem electum, hic præſentem, eccleſiæ tuæ aduocatũ & defenſorem, ad perfectam redintegrationem vnitatis eccleſiæ præfatæ iter arripienten dirigere, protegere & conſeruare digneris. Fuit reſponſum: Te rogamus, audi nos. Secundo dixit: Vt eccleſiam tuam & eumdem regem electum ab omnibus inimicis viſibilibus & inuiſibilibus præſeruare & defenſare digneris. Tertio dixit: Vt eumdem imperatorem electum etiam ad nos incolumem reducere digneris. Fuitque reſponſum ſecundo & tertio, ſicut primo. Completa litania, ipſe præſidens conuertit ſe ad imperatorem, dicendo preces: Saluum fac ſeruum tuum Domine, nihil proficiat inimicus in eo. Eſto ei Domine turris fortitudinis. Et decantata oratione pro pace eccleſiæ, redeunteque imperatore ad ſedem ſuam, dominus Antonius epiſcopus Concordienſis legit quamdam bullam & alia capitula infra-

epiſcopum Verdenſem, de ſancto Spiritu: & ſermone ad clerum facto per reuerendum patrem dominum Nicolaum Cæretenſem epiſcopum, cuius ſermonis thema fuit, Corpus noſtræ humilitatis. *Officio vero Miſſæ ſolenniter peracto, fuit inceptum officium litaniarum cum introitu, Exaudi nos Domine, more ſolito, cum collectis, orationibus & euangelio:* Deſignauit Dominus & alios ſeptuaginta duos: *ac hymno, Veni creator Spiritus. His peractis, reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis Vuarienſis, prædictus præſidens, acceſſit ad altare, ſereniſſimo domino rege Romanorum tranſeunte ad locum præſidentiæ, vbi parabatur ſedes ipſi domino regi, cum dominis Jordano Albanenſi & Angelo Præneſtino epiſcopis cardinalibus, ipſi domino* *reaſſiſtentibus *in officii ſolennitate. Quibus hincinde in locis prælibatis exiſtentibus, fuit ſecundario inceptum officium litaniarum per cantores Synodi. Quibus litaniis dictis, rege in loco ſuo genibus flexis ſtante, prælibatus reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis & præſidens legebat: Vt eccleſiam tuam, & imperatorem electum hic præſentem, eccleſiæ aduocatum & defenſorem, ad perfectiorem redintegrationem vnitatis*

Philipp. 3.

Luc. 10.

*f. regi aſſiſtentibus

scripta tenoris sequentis. *ecclesiæ præfatæ iter arripientem, dirigere, protegere & conseruare digneris. Chorus respondebat: Te rogamus, audi nos. Subsequenter legit: Vt ecclesiam tuam & eumdem imperatorem ab omnibus inimicis visibilibus & inuisibilibus præseruare & defensare digneris. Te rogamus, &c. Tertio legebat: Vt eumdem regem imperatorem ad nos incolumem reducere digneris. Chorus: Te rogamus, &c. Tunc officium litaniarum vlterius more solito fuit completum per cantores siue chorum. Quo finito, idem dominus reuoluit se ad imperatorem, legendo preces ad versiculum: Saluum fac seruum tuum Domine. Respond. Deus meus sperantem in te. Subsequenter: Nihil proficiat inimicus in eo. Respond. Et filius iniquitatis non apponat nocere ei. Esto Domine ei turris fortitudinis. Respond. A facie inimici. Domine exaudi orationem meam: Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiscum: Et cum spiritu tuo. Vltimo legebat collectam ad ponendam pacem in ecclesia Dei. His itaque peractis, rex Romanorum præfatus recessit de illa sede, & reuersus fuit ad sedem suam solitam, vna cum dictis dominis cardinalibus sibi in officio assistentibus. Tunc ascenderunt ambonem, in quo edicta & ordinationes sanctæ Synodi Constantiensis solent legi & publicari, reuerendi patres domini Antonius Concordiensis, Vitalis Tolonensis, Nicolaus Mersburgensis, & Patricius Cortagensis, episcopi nomine quatuor nationum, superueniente & ascendente postremo domino Ioanne patriarcha Antiocheno. Quibus ibidem existentibus, dominus Antonius de mandato & auctoritate ipsius sanctæ Synodi legebat schedulam papyream concessionum, legationum, saluiconductus & aliorum indultorum, reuerendissimo patri domino Angelo Corario cardinali Constantinopolitano per Concilium & Synodum concessorum & donatorum, in hunc modum.* Anno Christi 1415.

Sacrosancta generalis, &c.

Bulla legationis domini Angeli, olim Gregorii duodecimi, & prouisionis eiusdem.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans.

Cum Christi fideles piis in Domino & deuotis affectibus, multis temporibus, solicitudinibus, impensis, laboribus atque curis occupati fuerint circa extirpanda

Anno Christi 1415. schismata de ecclesia sancta Dei, & post atque inter omnia alia huius pestiferi morbi quæsita remedia, toti pene Christianitati & huic tandem sacro Concilio Constantiensi facilius & potius antidotum ad hoc exequendum visum fuerit, renuntiationes ac cessiones papatus fieri debere per quemlibet pro papa, seu Romano pontifice se gerentem, præcipue quoque propter pacem & tranquillitatem sanctæ matris ecclesiæ supradictæ, totalis redintegrationis ordinem ad perfectionem auctore bonorum omnium deducendum, laudabili humilitate prosecutus sit dominus, videlicet reuerendissimus dominus Angelus de Corario, qui in sua tunc obedientia Gregorius duodecimus dicebatur, renuntiando videlicet, cedendoque expresse in scriptis realiter & cum effectu, iuri, titulo & possessioni, quod, quem & quam, vel si quod, quem aut quam habuit in papatu, & resignando papatum, & omne ius papatus, titulum & possessionem, quod, quem & quam habebat, vel habere dicebatur, per manus magnifici & potentis viri domini Caroli de Malatestis, pro sancta Romana ecclesia Arimini & nonnullarum aliarum terrarum in temporalibus vicarii & rectoris prouinciæ Romandiolæ generalis, plenum & speciale ad hoc mandatum habentis, quemadmodum in gestis siue actis publicis, in sessione dicti sacri Concilii quarta die huius mensis Iulii facta, per instrumenta authentica comprobatur. Et attendens dicta sancta Synodus Constantiensis, quam sponte & liberaliter in præscriptis cessione, renuntiatione & resignatione per ipsum dominum Angelum, & pro eodem processum fuerit vsque ad effectum Deo gratum & commendabilem incluſiue, & etiam ad ipsius sanctæ Synodi declarationem, antequam ille dominus, qui in sua obedientia dicitur Benedictus, cesserit, aut cedere voluerit, experiretur, quantaque bona ex his sanctæ matri ecclesiæ attulit, ac vniuerso populo Christiano proueniant, sintque Domino largiente prouentura; & quod serenissimus princeps & inuictissimus dominus Sigismundus Dei gratia Romanorum & Hungariæ, &c. rex, supradicta etiam pia consideratione aduertens, quædam capitula seu articulos, personæ securitatem, animi quietem, vitæ & status condecentiam dicti domini

Constant. Concilii sess. 14.

Angeli olim in ſua obedientia Gregorii duodecimi nuncupati, concernentia, dictæ ſanctæ Synodo exhibuit atque porrexit, volens dicta ſancta Synodus, quod eccleſiæ ſanctæ filii videant, quanta ſibi benefacientes ipſa mater eccleſia gratitudine proſequatur, præcipue tanti filii & defenſoris precibus inclinata, ſtatuit, ordinat & decernit, quod dictus dominus Angelus inter ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinales ſit, & eſſe debeat epiſcopali titulo, per præſens Concilium, aut futurum Romanum pontificem ſuo tempore pro pace eccleſiæ declarando, cum omnibus honoribus & emolumentis, & aliis debitis ſeu conſuetis perpetuo inſignitus, ſecunduſque poſt Romanum pontificem dignitate & ordine habeatur, nec aliquis ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium ſibi in hoc præferatur: ſaluo, ſi dominus ille qui in ſua obedientia dicitur Benedictus, conſimiliter renuntiauerit & ceſſerit ſponte iuri, titulo & poſſeſſioni papatus, quod, quem & quam ſe prætendit habere, & ipſos ambos in eodem loco ſiue tractatu ſimul perſonaliter concurrere contingat, quod tunc in ſacri Concilii ante electionem, & futuri pontificis Romani poſt electionem poteſtate exiſtat, inter ipſos duos gratificando, quis præemineat, ordinare. Inſuper dicta ſancta Synodus ſtatuit, ordinat & decernit, quod dictus dominus Angelus quoad vixerit, ſit ſanctæ ſedis apoſtolicæ in prouincia Marchiæ Anconitanæ & præſidatus * Farcenſis, cum prouiſione, ſalario, gagiis, muneribus & honoribus ſolitis, cardinalis legatus de latere in ſpiritualibus & temporalibus, atque vicarius generalis irreuocabiliter permanſurus, cum omnibus & ſingulis facultatibus & auctoritatibus huiuſmodi legatorum, quæ legatis talibus concedi per ſedem apoſtolicam in forma pleniſſima conſueuerunt: quodque eidem domino Angelo fauores & gratiæ ſedis apoſtolicæ in præbendis beneficiis & aliis prouiſionibus largiflue impendantur. Præterea dicta ſancta Synodus ſtatuit, ordinat & definit, quod idem dominus Angelus, ratione & occaſione ſpiritualis & temporalis adminiſtrationis papatus vere ac putatiue, quomodocumque & qualitercumque vſque in præſentem diem, & quouſque per formam conſtitutionis pridie in dicta ſancta Synodo factæ, eidem lice-

ANNO CHRISTI 1415.

* Farſen. * Farſen.

ANNO CHRISTI 1415. bit, quem & quam habuit aliquando, aut cuiuſuis legationis, vicariatus, ſeu nuntiationis ſedis apoſtolicæ, aut alterius geſtionis, ſiue adminiſtrationis nomine Romanæ eccleſiæ, & maxime in prouincia Marchiæ Anconitanæ, vel alibi, dum minori fungebatur officio, ac etiam occaſione vel cauſa ſuæ perſonæ non poſſit, neque debeat de actis, geſtis, ordinatis, indultis, conceſſis, receptis, leuatis, habitis & erogatis, donatis & alienatis ac effuſis, quitatis, liberatis, aut aliis quibuſcumque, ſeu qualitercumque factis ſeu peractis per eum, ſeu eius nomine, aut quæ ad eum, vel poteſtatem eius quoquo modo peruenerint, ad cuiuſcumque officii vel cuiuſcumque perſonæ inſtantiam, cuiuſuis dignitatis, præeminentiæ, ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis aut ſexus, etiam ſi papalis, pontificalis, imperialis vel regalis exiſtat, de iure vel de facto, aut aliter qualitercumque conueniri, denuntiari, accuſari, vexari, inquietari, impediri ordinarie ſiue extraordinarie, cum promotione vel ſine, in iudicio ſiue extra, per ſe vel per alium, apoſtolica Concilii præſentis, aut alia quauis auctoritate ordinaria vel ſubdelegata, ſeu alias moleſtari, nec contra eum inquiri valeat, nec vllo vnquam tempore realiter vel perſonaliter, ciuiliter vel criminaliter, aut mixtim, ſeu alias quomodocumque, etiamſi dolus vel fraus, aut aliqua alia corruptela circa præmiſſa vel eorum aliquod re ipſa vel alias notari poſſent, aut dicerentur quomodolibet interueniſſe: quodque idem dominus Angelus non teneatur, nec debeat cuiquam (vt præmittitur) perſonæ in iudicio vel extra de præmiſſis vel aliquo eorum, aut dependentibus, emergentibus aut connexis, ſiue prorſus extraneis a præmiſſis vel aliquo præmiſſorum, reſpondere, rationem reddere, aut calculum facere, etiam coram gentibus apoſtolicæ cameræ, vel aliis quouis modo, directe vel indirecte, publice vel occulte, niſi quatenus ſibi propria conſcientia, cui quo ad hoc totaliter relinquatur, dictauerit faciendum. Dicta namque ſancta Synodus ex ſuperabundanti liberat dictum dominum Angelum de his omnibus, vniuerſis & ſingulis, aliiſque, in quibuſcumque pondere, numero & menſura, cuiuſuis qualitatis, quantitatis, generis vel ſpeciei, iuris corpore comprehenſorum, vel non, exiſtant, quæ omnia

hic & eorum valores, nomina, cognomina, qualitates, genera ac ſpecies habere voluit, & vult pro ſpecifice & expreſſe declaratis, ac ſi de eis expreſſa mentio facta foret, etiam ſi ſacra fuerint aut profana, communiter vel diuiſim, ſeu mixtim ad quemcumque valorem aſcendant, attenta libera & ſpontanea ceſſione iuris papatus per ipſum dominum Carolum de Malateſtis procuratorem eius, pridem in huiuſmodi ſancta Synodo facta, pro pace & vnione in eccleſia ſancta Dei prædicta, quantum in eo fuerit, modis omnibus promouendis, quibus Romanæ eccleſiæ obligatus aut obnoxius fuerit, vel dici potuerit, ſiue poſſit; eximit, quitat, liberat penitus & abſoluit: nec non vult & nuntiat eum ab illis omnibus totaliter exemptum, quitatum, liberum & abſolutum: eidemque domino Angelo pro ſe vel ſuis heredibus ac ſucceſſoribus omnia & ſingula ſanctæ Romanæ eccleſiæ & apoſtolicæ cameræ per eum qualitercumque debita, vel alias pro eo plenarie, libere & pure remittit, donat & lagitur. Tollit denique ex certa ſcientia quo ad præmiſſa omnia & ſingula, inualidat atque ſuſpendit dicta ſancta Synodus, tam reſtitutionis in integrum, quam de vacatione ſedis, & omnia alia iura & beneficia, ſiue priuilegia, per quæ Romanæ eccleſiæ apoſtolicæque cameræ prædictæ, aut futuro eius pontifici contra præmiſſa vel aliquod eorum ſubueniri, aut de ipſis vel eorum aliquid infringi, ſeu aliqualiter poſſent tranſgredi aut violari, decernens irritum & inane, ſi quid in contrarium a quouis, quauis auctoritate, vel quouis ingenio vel colore contigerit attentari, non obſtantibus quo ad omnia & ſingula ſupradicta, tam canonicis, quam ciuilibus iuribus & apoſtolicis conſtitutionibus, generalium Conciliorum conſtitutionibus, ac aliis diſpoſitionibus contrariis quibuſcumque. Statuens & ordinans dicta ſancta Synodus, quod quilibet futurus Romanus pontifex omnia & ſingula ſupradicta ſtudeat inuiolabiliter obſeruare, eaque ſuis apoſtolicis literis in forma plena, congrua & decenti approbet, ratificet, de nouo concedat, indulgeat atque confirmet: & quod quicumque Romanum pontificem eligentes, quo ad hoc, ante ſui apoſtolatus inthronizationem ſub vinculo præſtandi iuramenti obligent efficaciter & adſtringant, mandans, ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. dans & præcipiens dicta ſancta Synodus, quod vltra ſacri Concilii publica geſta ſeu munimenta ſolito more ſuper præmiſſis conficienda, fiant ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, & quolibet eorum ad maiorem certitudinem patentes literæ, ſub ſigillo Concilii in forma pleniſſima cum omnibus & ſingulis clauſulis, non obſtantibus neceſſariis, reuocatoriis & derogatoriis, & aliis opportunis dicto domino Angelo, ſeu alteri vel aliis, pro eo recipienti vel recipientibus, aſſignandæ.

Quarum quidem ordinationum, conceſſionum, prouiſionum & indulgentiarum ſchedula, vt præmittitur, lecta, reſponſum fuit ad contenta in eadem, primo per dominum Antonium Concordienſem pro Italica, Vitalem Tolonenſem pro Gallicana, Nicolaum Merſburgenſem pro Germanica, & Patricium Cortagenſem epiſcopos pro Anglicana nationibus prædictos, & Ioannem epiſcopum Oſtienſem cardinalem Viuarienſem pro collegio cardinalium, Placet.

Quibus, vt præmittitur, factis, Ioannes patriarcha Antiochenus eodem loco exiſtens, de ſimilibus voluntate & mandato legebat vnam ſchedulam certarum inhibitionis, cenſuræ & excommunicationis ſententias ac priuationes in ſe continentes, contra omnes & ſingulos dantes & dari facientes impedimentum dominis prælatis, ambaſiatoribus, nuntiis, procuratoribus, & aliis ad Concilium venientibus, & de Concilio recedentibus licentiatis. Nec non dictum impedimentum regiæ maieſtati & ſecum venientibus, ſiue itinerantibus, in eundo & redeundo Niciam, & de Nicia ſiue aliis locis per quos tranſiuerit, & in quos interim fuerit conuentum de mutua viſione habenda, prout inferius ſequitur.

Item idem patriarcha nomine & auctoritate quibus ſupra, pro vnione & felici ipſius regis tranſitu, & ſuorum, die dominica eſſe proceſſionem generalem per prælatos ſanctæ Synodi Conſtantienſis, & de cetero domino rege exiſtente foras in itinere, omnibus diebus dominicis eſſe debere proceſſionem generalem. Et fuit reſponſum per dominos deputatos prædictos ac cardinalem Viuarienſem: Placet. Super quibus venerabilis vir magiſter Henricus de Piro promotor petiit ſibi fieri vnum vel plura, ac tot quot ſufficiant, per protonotarios ſedis apoſtolicæ, & notarios nationum & Concilii Conſtantienſis, & alios ſingulos ibidem præſentes, publicum ſeu publica, inſtrumentum & inſtrumenta. Præſentibus ibidem illuſtribus principibus dominis Ludouico comite de Palati-

no Rheni, Friderico burgrauio Nurembergenſi, Carolo de Malateſtis domicello Arimini, & pro ſancta Romana eccleſia in prouincia Romandiolæ rectore generali; Guntero comite de Suuartzburg magiſtro curiæ Romanorum regis, Bertholdo de Vrſinis comite Suanenſi, Ioanne de Paleſthoue, & Zauiſchio dicto Nigro, ambaſiatoribus regis Poloniæ, aliiſque regum, principum & baronum, ciuitatum, vniuerſitatum, ſtudiorum ambaſiatoribus, & ceteris Chriſtianis in multitudine copioſa. ANNO CHRISTI 1415.

Tenor vero dictæ ſchedulæ, per præfatum patriarcham Antiochenum lectæ, de qua ſupra fit mentio, ſequitur & eſt talis.

Quod impediens regem Romanorum in itinere ad regem Aragonum, ſit ipſo iure excommunicatus.

Quia dignum eſt, laborantes pro pace ſacroſanctæ eccleſiæ plena libertate, ſecuritateque gaudere, nulliſque impedimentis ſeu moleſtiis inquietari, hæc ſacroſancta Conſtantienſis Synodus, eccleſiam catholicam repræſentans, in Spiritu ſancto legitime congregata, ſtatuit, definit & ordinat, quod quicumque cuiuſcumque ſtatus aut conditionis exiſtat, etiam ſi regalis, cardinalatus, patriarchalis, archiepiſcopalis, epiſcopalis, ducatus, principatus, comitatus, marchionatus, ſeu alterius cuiuſcumque dignitatis ſeu ſtatus eccleſiaſtici vel ſæcularis exiſtat, qui ſereniſſimum & Chriſtianiſſimum principem dominum Sigiſmundum Romanorum & Hungariæ, &c. regem, vel alios cum eodem, ad conueniendum cum domino rege Aragonum pro pace eccleſiæ, ad extirpationem præſentis ſchiſmatis per hoc ſacrum Concilium ordinatos, ad dictam conuentionem euntes vel redeuntes impediuerit, perturbauerit vel moleſtauerit, aut aliquod damnum in perſonis aut bonis, aut familiis eorum intulerit, aut inferri per alium ſeu alios, directe vel indirecte, clam vel palam, ſeu quoquo modo inferri procurauerit, ſententiam excommunicationis auctoritate huius ſacri Concilii generalis ipſo facto incurrat, abſolutione eiuſdem ipſi ſacro Concilio, ſeu futuro vnico & indubitato ſummo pontifici, præterquam in mortis articulo, ſpecialiter reſeruata: & vlterius omni honore & dignitate, officio, beneficio eccleſiaſtico vel ſæculari ſit ipſo facto priuatus.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

ANNO CHRISTI 1415.

Quod celebretur Missa singulis diebus dominicis per Concilium, & fiat processio, & interessentes habeant centum dies indulgentiarum.

Item vt Deus præfati serenissimi principis & aliorum cum eo ad dictam conuentionem ecclesiæ suæ gressus dirigere, & corda illorum cum quibus acturi sunt, ad eamdem pacem seu clementiam inducere, & illos cum dicta pace obtenta ad dictum sacrum Concilium incolumes reducere dignetur, statuit & ordinat sancta Synodus, quod singulis septimanis die dominico fiat processio generalis in hac ciuitate Constantiensi cum Missa solenni: quibus processioni & Missæ omnes prælati in hoc Concilio existentes interesse teneantur, vestimentis pontificalibus (vt est moris) induti. Conceditque dicta sancta Synodus cuilibet præmissorum interessenti centum dies indulgentiarum, & totidem cuilibet presbytero vnam Missam celebranti, & aliis qui deuote semel in die, Pater noster & Aue Maria, pro dicta incolumitate orando dixerint, quadraginta dies indulgentiæ in forma ecclesiæ consueta. Lectis supradictis, per deputatos quatuor nationum, dominum præsidentem, fuit concorditer responsum: Placet.

SESSIO XVIII.

ANNO & indictione quibus supra, die vero Sabbati decimaseptima mensis Augusti, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi, in qua præsidebat reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, fuitque decantatum officium Missæ de assumptione beatæ virginis Mariæ per dominum Petrum episcopum Olorensem. Quo finito, legebantur litaniæ, & alia fiebant more aliarum sessionum. Quibus expletis, dominus Antonius episcopus Concordiensis legebat articulos inferius descriptos.

cum introitu, Gaudeamus omnes in Domino, prout in festo assumptionis beatæ Mariæ virginis., litaniis & orationibus, Veni creator Spiritus, euangelio, &c. Præsentibus ibidem reuerendissimis patribus dominis, Ioanne episcopo Ostiensi cardinali Viuariensi præsidente, Iordano de Vrsinis Albanensi, Angelo Laudensi Prænestino, episcopis;

Franciſco Venetiarum, Ioanne ſancti Sixti, Antonio Aquileienſi, Branda Placentinenſi, Alamanno Piſano, Thoma Tricaricenſi, Guillelmo ſancti Marci, preſbyteris; Raynaldo de Branckaſiis, Amadeo Salutiarum, Landulpho Barenſi, Lucido de Comite, Ludouico de Fliſco & Franciſco Florentinenſi diaconis cardinalibus. Quibus Miſſæ & litaniarum officiis ſolenniter peractis, aſcenderunt ambonem, in quo ſententiæ, edicta, ſtatuta & ordinationes Synodi Conſtantienſis publicari & legi ſolent, reuerendi patres domini Antonius epiſcopus Concordienſis, Andreas electus Poznanienſis, Nicolaus epiſcopus Merſburgenſis, Vitalis epiſcopus Tolonenſis, & Thomas abbas ſanctæ Mariæ extra muros Eboraci ordinis ſancti Benedicti. Idem Antonius epiſcopus Concordienſis de mandato ipſius ſanctæ Synodi legebat quædam capitula, ſtatuta ſiue conſtitutiones obſeruandas ad perpetuam rei memoriam, huiuſmodi ſub tenore. ANNO CHRISTI 1415.

Datur poteſtas iudicibus definiendi, & cauſas per duos cognoſcendi.

Nuper ſacroſancta & vniuerſalis Synodus Conſtantienſis reuerendos in Chriſto patres dominos Piſtorienſem, Vaurenſem, Plocenſem & Saresbirienſem epiſcopos, ad audiendum cauſas & querelas ad ipſum Concilium deuolutas & deuoluendas, ſeu deducendas, vſque ad ſententiam excluſiue, deputauit. Nequiens igitur ipſa ſancta Synodus, diuerſis aliis occupata negotiis, ipſarum cauſarum finali deciſioni intendere; nolenſque eas abſque finali deciſione diu propterea remanere, prædictis dominis epiſcopis etiam cauſas ipſas finaliter, ſummarie, ſimpliciter, & de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii, finiendas & terminandas, aſſumptis ſibi in rimandis proceſſibus & ſententiis proferendis quatuor aſſeſſoribus de quatuor nationibus eiuſdem Synodi per eos eligendis, partibus non ſuſpectis, ſuper quo eorum conſcientiæ onerentur, cauſis tantum cathedralium eccleſiarum & maioribus earumdem cauſarum dumtaxat exceptis, plenariam tribuit poteſtatem. Et vt eo facilius negotia & cauſæ ad finem optatum perueniant, eadem ſancta Synodus, vt ipſi quatuor, aut tres, aut duos ex ipſis, aliis ſtatutis horis non venientibus, terminos ipſos in ipſis cauſis occurrentes, teneri & obſeruari facere, & alias vſque ad definitiuam ſententiam excluſiue in

Anno Christi 1415. causis ipsis procedere possint & valeant, ordinat, statuit & decernit.

Quod adhibeatur fides bullæ Concilii.

Item statuit, ordinat & decernit dicta sancta Synodus, quod quibuscumque veris literis sub bulla ipsius Synodi conficiendis, in quibuscumque causis, negotiis & factis stetur firmiter in iudicio & extra, vbicumque exhibitæ fuerint vel ostensæ: illaque fides ipsis exhibeatur, quæ veris literis apostolicis bullatis consueuit & debet merito adhiberi: ac eamdem vim, illudque robur habeant in omnibus & per omnia, quam & quod ipsæ literæ apostolicæ habent, & habere debent & possunt quoquo modo. super cuius bullæ vsu & custodia per Concilium deliberabitur.

Quod committentes falsum circa bullam Concilii, puniantur sicut falsarii literarum apostolicarum.

Item prædicta sancta Synodus similiter statuit, ordinat & decernit, quod omnes & singuli qui dolum & fraudem seu fallitatem aliquam circa huiusmodi literas bullandas dictæ Synodi pro tempore forsitan commiserint, & illi etiam qui in hoc consenserint, aut talia fieri procurauerint, vel literis falsis scienter vsi fuerint, illas censuras ecclesiasticas & pœnas incurrant, quas falsificatores literarum apostolicarum, & qui illis literis scienter vtuntur, nec non participes illius causæ, idem crimen incurrunt iuxta canonicas sanctiones.

Quod literæ expediantur super gratiis per olim papam Ioannem concessis, exceptis exorbitantibus & expectatiuis.

Item similiter statuit, decernit & ordinat dicta sancta Synodus, quod literæ super omnibus & singulis gratiis per dominum Baltassarem tunc Ioannem papam vigesimumtertium factis, vsque ad ipsius administrationis suspensionem in spiritualibus & temporalibus, scilicet, quæ fuit die Martis 14. mensis Maii præsentis anni, signatis, possint & debeant per reuerendissimum in Christo patrem & dominum, dominum Ioannem episcopum Ostiensem, sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalem & vicecancel-

larium, & quatuor ſibi adiunctos de quatuor nationibus, videlicet dominos Concordienſem pro Italica, Ariminenſem pro Gallicana, Theodoricum * Voym pro Germanica, & dominum Robertum * Appellienſem pro Anglicana, auctoritate dictæ Synodi ſub modis & formis, quibus ſummi pontifices literas gratiarum & conceſſionum ſuorum prædeceſſorum Romanorum pontificum in ſimilibus expedire conſueuerunt, iuxta conſtitutiones & regulas ac obſeruantias & ſtylum cancellariæ apoſtolicæ, & ſub nomine & bulla dictæ Synodi expediri, expectationibus & exorbitantiis dumtaxat exceptis. ANNO CHRISTI 1415.

* Noyon
* Niem
* Appelté
* f. Sareſbirienſem.

Ego Antonius epiſcopus Concordienſis, die Sabbati decimoſeptimo præſentis menſis Auguſti, milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, ſupraſcriptam ſcripturam, prout iacet, de mandato omnium quatuor nationum totius generalis Synodi Conſtantienſis, legi, recitaui, & alta voce publicaui in ſeſſione publica totius ipſius generalis Synodi Conſtantienſis in maiori eccleſia Conſtantienſi congregatæ. In cuius fidem hic manu mea ſubſcripſi.

Qua quidem ſchedula lecta, idem dominus Antonius epiſcopus Concordienſis legebat vnam aliam ſchedulam deputationis ambaſiatorum ad Italiam nomine Synodi prædictæ mittendorum, huiuſmodi ſub tenore.

Deputantur ambaſiatores ad Italiam.

Sacroſancta Synodus Conſtantienſis mittit ambaſiatores ſuos ad reuerendiſſimum patrem & dominum, dominum Angelum Corarium epiſcopum cardinalem, olim Gregorium XII. in ſua obedientia nominatum, & dominos cardinales ſecum exiſtentes, & ad alias partes Italiæ ſuper factis & negotiis vnionis eccleſiæ, cum inſtructionibus & facultatibus deliberatis & concluſis: quorum ambaſiatorum nomina ſunt hæc, videlicet, domini archiepiſcopus Mediolanenſis, archiepiſcopus Raguſinus, epiſcopus ſancti Flori, abbas Florentinenſis præpoſitus Quinqueeccleſiarũ, magiſter Ioannes * Scholii, &c. Quibus lectis, fuit per deputatos & præſidentem concorditer reſponſum: Placet.

* Scholis, Stobyn.

Ego Antonius epiſcopus Concordienſis de mandato quatuor nationum generalis Synodi Conſtantienſis, præſentem ſchedulam legi & publicaui die decimoſeptimo menſis Auguſti, anno milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, in ſeſſione publica eiuſdem

Anno Christi 1415. *generalis Synodi. Sessio propter causas fuit prorogata ad aliam diem.*

Anno & indictione quibus supra, die vero Veneris vigesima mensis Septembris, facta fuisse debuit sacrosancta Constantiensis Concilii sessio; pro qua quidem sessione fienda certæ in valuis ecclesiarum Constantiæ fuerunt positæ schedulæ: quæ tamen sessio certis de causis rationabilibus ipsum Concilium mouentibus ad diem Lunæ extunc proxime sequentem fuit prorogata.

SESSIO XIX.

Anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, indictione octaua, die Lunæ vigesimatertia mensis Septembris, sede apostolica vacante, fuit celebrata sessio generalis per Synodum Constantiensem, in qua fuit celebratum officium Missæ per reuerendum patrem dominum Nicolaum episcopum Assisinatensem. Qua Missa celebrata, incipiebantur litaniæ, & alia fiebant, vt in sessionibus fieri solitum est. Præsidebat vero in eadem sessione reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis. In qua sessione Hieronymus de Praga per reuerendissimum dominum Petrum cardinalem Cameracensem & alios deputatos per Concilium, in materia fidei instructus & informatus de fide recta sanctæ matris ecclesiæ, qui iam fuerat accusatus de hæresi, & per Concilium super hoc incarceratus, quamdam reuocationis seu abiurationis papyri schedulam, stans in ambone publice, alta & intelligibili voce legebat, reuocans & abiurans, prout in eadem schedula, cuius tenor sequitur, continetur.

Abiuratio Hieronymi de Praga.

Ego Hieronymus de Praga artium liberalium magister, cognoscens veram catholicam ecclesiam & apostolicam fidem, anathematizo omnem hæresim, præcipue eam, de qua hactenus infamatus fui, & quam præteritis temporibus dogmatizauerunt & tenuerunt Ioannes Vuicleff & Ioannes Hus in suis opusculis, libellis seu sermonibus ad clerum & ad populum, propter quam causam prædicti cum suis dogmatibus & erroribus damnati sunt ab hac dicta Constantiensi Synodo tamquam hæretici, & eo-

rum doctrina prædicta ſententialiter damnata, maxime in nonnullis articulis expreſſis, in ſententiis per hoc ſacrum Concilium contra ipſos latis. Conſentio autem ſanctæ Romanæ eccleſiæ & apoſtolicæ ſedi & huic ſacro Concilio, & ore ac corde profiteor in omnibus & per omnia, & præſertim de clauibus, ſacramentis, ordinibus, officiis & cenſuris eccleſiaſticis, indulgentiis, & reliquiis ſanctorum, & eccleſiaſtica libertate, ac etiam de ceremoniis, & aliis omnibus ad religionem Chriſtianam pertinentibus, prout ipſa Romana eccleſia & apoſtolica ſedes, & hoc ſacrum Concilium profitentur: & ſpecialiter, quod prædictorum articulorum plures ſunt notorie hæretici, & dudum a ſanctis patribus reprobati: quidam vero blaſphemi, alii erronei, alii ſcandaloſi; quidam vero etiam piarum aurium offenſiui, & ipſorum nonnulli temerarii & ſeditioſi: & pro talibus fuerunt prædicti articuli per hoc ſacrum Concilium & nuper condemnati, & inhibitum omnibus & ſingulis catholicis ſub anathematis interminatone, ne de cetero dictos articulos ſeu eorum aliquem aliquis prædicare, dogmatizare, vel tenere præſumeret. ANNO CHRISTI 1415.

Item ego Hieronymus antedictus, quia in nonnullis artibus ſcholaſticis ad perſuadendam opinionem de vniuerſalibus realibus, & quod vna communis generis eſſentia eſſet homo, leo, bos, &c. quodque vna eſſentia ſpecificaſſet plura eiuſdem ſpeciei ſuppoſita & quodlibet eorum, vt Ambroſius, Hieronymus, Auguſtinus, & ſic de ſingulis; & ad hoc inducendū velut exemplo ſenſibili deſcripſi quamdam triangularem figuram, quam ſcutum fidei nominaui: ideo ad excludendum intellectum erroneum & ſcandaloſum, quem fortaſſis aliqui ex hoc accipere potuerunt, dico, aſſero & declaro, quod dictam figuram non feci, nec eam nominaui ſcutum fidei ea intentione, quod vellem dictam opinionem de vniuerſalibus extollere ſuper opinionem contrariam, ſic quaſi eſſet ſcutum fidei, quod ſine eius poſitione non poſſet fides aut catholica veritas protegi & defendi, cum nec dictæ poſitioni velim pertinaciter adhærere: ſed hoc ideo dixi, quia in dictæ figuræ triangularis deſcriptione ponebam exemplum, quod diuina eſſentia eſt tria differentia ſuppoſita & quodlibet eorum, ſcilicet Pater, & Filius, & Spiritus ſanctus, qui quidem Trinitatis

ANNO CHRISTI 1415. nitatis articulus, est præcipuum scutum fidei, & veritatis catholicæ fundamentum. Præterea vt cunctis pateat, quæ fuerunt causæ, quare fui reputatus adhærere & fauere dicto quondam Ioanni Hus, notum facio per præsentes, quod cum multoties audiuissem eum in prædicationibus & scholis, credidi eum virum bonum esse, nec in aliquo obuiare traditionibus sanctæ matris ecclesiæ ac sanctorum doctorum. Imo etiam cum nuper in hac ciuitate mihi fuissent oblati articuli per eum positi, & per hoc sacrum Concilium damnati, prima fronte non credidi suos esse, saltem in ea forma. Cumque ab aliquibus egregiis doctoribus ac magistris in sacra pagina audiuissem affirmari quod sui erant, postulaui pro mea plena informatione, mihi ostendi libros manus suæ, in quibus dicti articuli contineri dicebantur. Quibus mihi ostensis, manu propria eiusdem scriptis, quam vt meam propriam bene cognosco, dictos articulos omnes & singulos in ea forma qua damnati sunt, reperi esse conscriptos. Vnde non immerito comprehendi & comprehendo ipsum & suam doctrinam cum eorum sequacibus per hoc sacrum Concilium damnatam & reprobatam fuisse, tamquam hæreticam & insanam. Et hæc omnia supradicta dico pure & sine conditione, vt iam plene & sufficienter informatus de prædictis sententiis latis per hoc sacrum Concilium contra doctrinas dictorum quondam Ioannis Vuicleff & Ioannis Hus, & contra ipsorum personas: quibus sententiis tamquam deuotus catholicus in omnibus & per omnia humiliter consentio atque adhæreo.

Item ego idem supradictus Hieronymus, qui alias coram reuerendissimis patribus dominis cardinalibus, & venerandis dominis prælatis & doctoribus, & aliis venerabilibus personis huius sacri Concilij, in isto eodem loco voluntarie, libere & spontanee exponens & declarans intentionem meam, inter alia loquens de ecclesia, eam trifarie distinxi, & vt percepi postea, tunc a quibusdam intellectum est, quod vellem dicere, quod in ecclesia triumphante esset fides, cum tamen credam firmiter, quod ibi sit beatificata visio, ænigmaticam cognitionem excludens: nunc dico, assero & declaro, quod nunquam fuit intentionis meæ dicere, quod ibi esset fides sub ratione fidei,

sed cognitio fidem subæquiualenter excedens. Et generaliter quidquid ibi vel antea dixerim, refero & subiicio humili corde determinationi huius sacri Concilij Constantiensis. ANNO CHRISTI 1415.

Insuper iuro, & per sanctam Trinitatem & per hæc sacrosancta euangelia, me in veritate ecclesiæ catholicæ semper & sine dubio permansurum, & omnes qui contra hanc fidem venerint, cum dogmatibus suis æterno anathemate dignos eos pronuntio. Et si ego ipse aliquando (quod absit) aliquid contra sentire aut prædicare præsumpsero, Canonum seueritati subiaceam, & æternæ pœnæ obligatus inueniar. Hanc autem * confessionem & professionis meæ paginam coram hoc sacro Concilio generali libere & voluntarie porrigo, & eidem me propria manu subscripsi, & hæc singula conscripsi. * professionem,

Deinde dominus Bertholdus de Vuildung sacri palatii apostolici causarum auditor legebat quamdam ordinationis schedulam conceptam super regula sancti Francisci, & alia infra scripti tenoris subsequentis de consensu partium.

Dilectis ecclesiæ filiis, generali & prouincialibus ministris, custodibus, ceterisque ordinis Minorum professoribus, salutem & omnipotentis Dei benedictionem. *Rota

Supplicationibus personarum, quæ voto religionis sunt adstrictæ, illis præsertim libenter annuimus, quas ad finem tendere conspicimus, per quem personæ ipsæ sub * pacata tranquillitate iuxta suam professionem quiescant, ac sedulum & tranquillum in humilitatis spiritu Domino reddere valeant famulatum. Nuper siquidem supplicatio pro parte religiosorum virorum guardianorum & fratrum vestri ordinis conuentuum, videlicet Sagiensis, de sancto Audomaro Morinensis diœcesis, de Varennis Rhemensis, de Dola Bisuntinensi, de la Valle Cenomanensis, de Elicio Nannetensis, de Ambasia Turonensis, de sancto Ioanne Angeliacensis, Xantonensis de Bercorio, de Toleto & de Fontiniaco communitatis Maleacensis diœcesis, infra prouincias Franciæ, Burgundiæ, & Turonensem, iuxta modum dicti ordinis existentium, nobis humiliter præsentata continebat, quod diuina cooperante clementia, temporibus his nouissimis regularis obseruantia vestri iam * placida

Anno Christi 1415. dicti ordinis in præfatis conuentibus inceperat vigere, ſed variis obſtantibus impedimentis per miniſtros & cuſtodes illarum prouinciarum eis præſtitis, in ipſa ſtricta obſeruantia non mediocriter impediebantur, quorum impedimentorum occaſione ſcandala multa pullulabant: humiliter & deuote ſupplicantes, quatenus eis de remedio opportuno prouidere dignaremur. Nos igitur eorum ſupplicationibus tamquam iuſtis benigne annuentes, cupienteſque multa ſcandala veſtri ordinis tollere, atque vnitate in eo conſeruata fratres in pacis dulcedine conſeruare, ſtatuimus & decernimus, eiſdem ſupplicationibus fore prouidendum, & de facto, tenore præſentium eis prouidemus, iuxta formam per reuerendiſſimos patres dominos, videlicet Iordanum epiſcopum Albanenſem de Vrſinis, ipſius ordinis protectorem, & Petrum tituli ſancti Chryſogoni presbyterum cardinalem Cameracenſem, vulgariter nuncupatos, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinales, & alios ex parte huius ſacri Concilii ſuper hoc deputatos, ſpecialiter auiſatam, ordinatam & tradi-

*Rota tam, atque per religioſum virum fratrem Ioannem *Rhotani in ſacra pagina profeſſorem, & vicarium miniſtri generalis antedicti, vna cum aliis pluribus magiſtris & diſcretis patribus ipſius ordinis ex vna parte, & fratres prænominatos conuentus repræſentantes ex alia concordatam, videlicet quod fratres conuentuum prædictorum de cetero, & quouſque aliud ſuper hoc per ſacrum Concilium generale fuerit ordinatum, poſſint & valeant, quilibet in ſua prouincia, eligere de ſua ſtricta obſeruantia vnum fratrem idoneum, quem in ſcriptis miniſtro illius prouinciæ præſentatum, ipſum dictus miniſter infra triduum poſt huiuſmodi præſentationem ſuum vicarium conſtituere debeat, ad ipſos regendum in ſolidum loco & vice eius, & eis prouidendum in omnibus quibuſcumque & ipſis modis quibus ipſe miniſter prouincialis etiam prouidere poſſet, ita quod de ipſorum fratrum regimine in nullo poſſint ſe intromittere dicti prouinciales, vel cuſtodes, ſed ad ipſos vicarios cura & correctio eorum omnino pertineat, excepto quod ad ſuæ ſuperioritatis cognitionem miniſter prouincialis ipſos poſſit, ſi voluerit, viſitare in propria perſona, & tunc punire de conſenſu maio-

rum & discretorum conuentus, in quo fiet hæc visitatio, quidquid punitione dignum repererit: quem si constituere renuerit modo prædicto, extunc constitutio eiusdem præsentati ad vicarium ministri generalis inferius annotatum deuoluatur & pertineat absolute. Qui quidem vicarii huiusmodi trium prouincialium possint & debeant vna cum fratribus discretis sibi subditis, forma solita in electionibus ordinis seruata, insimul eligere inter se vnum alium fratrem ad hoc sufficientem & idoneum pro eorumdem vicariorum correctione & totius strictæ huius obseruantiæ in prædictis prouinciis meliori regimine, quem per eos in scriptis ministro generali ordinis, qui erit pro tempore, humiliter præsentatum, ipsum minister super illos suum vicarium constituere infra triduum post illam præsentationem benigne debeat & caritatiue: alioquin ipso triduo transacto, sit & habeatur vicarius ipsius generalis, auctoritate ipsius sacri Concilii constitutus. Qui quidem vicarius generalis in sua congregatione, vel alias solus debeat & possit vicarios prætactos (quoties opus erit) punire, & ipsis ac fratribus aliis sibi subditis prouidere in omnibus quibuscumque casibus, quibus ministeri generalis eis potuisset prouidere, ne ipsos, vt sæpius contingit, quoties generali ministro indigent, longius oporteat euagari. Et pro hac vice primaria constituimus in præfatum generalis ministri vicarium, fratrem Nicolaum Rudolphi apud nos de hac obseruantia laudabili prouidentia ac diligentia solerti multipliciter commendatum, quem volumus posse deponi, quoties vicariis & aliis fratribus discretis sæpe dictis videbitur expedire. Possit tamen generalis ministeri qui est & qui erit pro tempore, ipsos fratres & conuentus in sua persona, quoties voluerit, visitare, prælibato vicario non obstante, & punire, si quid in dicta visitatione puniendum repererit, sicut moris est in ordine, & alias facere consueuit. Verumtamen non intendimus, quod prædicti vicarii propter mortem, depositionem seu mutationem illorum quorum vice funguntur, possint a suis officiis remoueri, vel in eis impediri, nisi super hoc assensus maiorum & discretorum sibi subditorum prius interuenerit, ad quos semper eos deponere, & alios eligere, antedictis generali prouincialibusque ministris præsentare

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. modo & forma præmissis (quoties fuerit opportunum) volumus & decernimus pertinere. Insuper possit & debeat ipse generalis vicarius & sui successores, conuentus sibi pro tempore subditos, ad statum dictæ strictæ obseruantiæ consonum, iuxta declarationes & statuta sedis apostolicæ & ordinis, reducere, tollendo quascumque superfluitates, siue sint in rebus mobilibus, siue immobilibus, quantum fieri poterit bono modo, habito semper consilio maiorum & discretorum sibi obedientium, eligendo (si opus fuerit) aliquos fideles, qui ipsas superfluitates auctoritate huius sacri Concilii vendant, commutent, aut alias in piis operibus conuertant. Insuper statuimus, quod omnes & singuli conuentus prædictarum prouinciarum, quoties maiori vel saniori parti fratrum in eis existentium placuerit, ad hanc strictam obseruantiam se reducere, & vicariis antedictis se subdere, hoc libere facere possint. Et etiam singuli fratres cuiuslibet conuentus dicti ordinis, contradictione cuiuscumque non obstante, a quorum vicariorum obedientia & subiectione nullus exire possit sine speciali licentia vicarii generalis antedicti. Non tamen per hoc intendimus, quin fratres & conuentus, qui voluerint, possint secundum hanc strictam obseruantiam viuere, manendo etiam immediate sub cura ministrorum prouincialium, exceptis tantum prænominatis conuentibus & conuentu de Mirabello Pictauiensis diœcesis, quem volumus expresse & ordinamus, curæ & regimini prædictorum vicariorum subesse, & ex causa, vt sicut in eo hæc stricta obseruantia regularis in partibus illis sumpsit exordium, ita in illo tamquam in aliorum speculo semper eluceſcat. Ceterum cum iuxta sententiam Sapientis, volatilia ad sibi similia libenter conueniant, statuimus, quod quando fratres huiusmodi obseruantiæ, peregrinationis studio, vel alias per mundum proficiscuntur, ad loca conuentus communitatis ordinis declinent, si voluerint: ad alia vero loca fratrum in obseruantia sibi similium semper declinare teneantur, iuxta quod in statutis ordinis continetur. Insuper quilibet prouincialis minister prouinciarum præmissarum, vicario generali sæpe dicto pro præsenti duos conuentus in sua prouincia fideliter assignet, aptos ad manendum, muni- *Eccles. 27.*

tos libris & aliis rebus pro cultu diuino, quoties ab eodem vicario, per literas aut alias in ſuo principali capitulo fuerit requiſitus, eligendos per ipſum prouincialem: ita quod propter hanc aſſignationem mobilia quæcumque dictis conuentibus pertinentia, quomodocumque ſit, non debeant abigi ſeu ſegregari, ſecundum diſpoſitionem cardinalis protectoris veſtri ordinis. Et ſi contigerit, quod miniſtri prouinciales & cuſtodes, vel alii expulerint vel eiecerint fratres huiuſmodi obſeruantiæ ab aliquo ſeu aliquibus conuentuum prænominatorum a quindecim menſibus citra violenter, & alios loco eorum ibidem collocauerint, vel mobilia ad ipſos conuentus ſeu aliquem ipſorum ſpectantia deportauerint: volumus & mandamus diſtricte, prædictos fratres indilate recedere & exire a dicto conuentu, mandantes tenore præſentium prælibato vicario generali, quatenus auctoritate noſtra omnibus modis quibus fieri poterit honeſte & licite ipſos exire, & prædicta bona reſtituere compellat per cenſuras eccleſiaſticas, & alios fratres & ſubditos ſuos de nouo ibidem collocando, omnibus quibuſcumque diſtricte prohibentes, ne quis eum ſuper hoc impedire præſumat ſub excommunicationis pœna, ſed magis ei præbeat vnuſquiſque ſuper hoc requiſitus per ipſum potius auxilium & iuuamen. Statuentes vlterius, ne deinceps fratres huiuſmodi ſtrictæ obſeruantiæ fiant capellani honoris, vel maneant continuo in domibus ſæcularium cauſa confeſſionis vel alia, citra tamen aliorum fratrum veſtri ordinis præiudicium, ne forſan freno obedientiæ laxato, vel profana conuerſatione feruor deuotionis eorum tepeſcat. Præcipimus inſuper & mandamus diſtricte in virtute ſanctæ obedientiæ omnibus & ſingulis fratribus conuentuum prædictorum, & aliis in futurum ſub cura & regimine prætactorum vicariorum conſtitutis, quatenus ipſis firmiter obediant & pareant cum effectu in omnibus, in quibus fratres illius ordinis ſuis generalibus & prouincialibus miniſtris obedire debent aut tenentur. Ceterum cum prædicta ſint de voluntate partium (ſicut præfertur) per nos ſtatuta & ordinata, diſtrictius inhibemus omnibus & ſingulis miniſtris & cuſtodibus, qui ſunt & erunt in futurum, & aliis fratribus veſtri ordinis, ne occaſione

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. controuersiæ prius super his motæ, aut prosecutionis in præsenti Concilio factæ, aut alia quauis causa fratres de hac obseruantia præsentes vel futuros inquietent, molestent, vel affligant, seu eorum vicarios vel de secta noua, vel reprobata quomodolibet vocent. Nec etiam fratres dictæ obseruantiæ alios fratres vestri ordinis, aut eleemosynas, aut oblationes sibi dandas impedire præsumant. Quod si de cetero alii aliis facto circa præmissa aut eorum aliquid hinc inde iniuriati fuerint, manus violentas in eis ponendo, eos incarcerando, arrestando, libris spoliando, aut alias maculam hæresis falso imponendo, sententiam excommunicationis ipso facto incurrant iniuriatores, a qua non possint, articulo mortis excepto, absolui, nisi per eumdem cardinalem, qui pro tempore huius ordinis erit protector. De ceteris vero leuioribus iniuriis verbalibus, omnes quicumque fuerint in hoc culpabiles deprehensi, per eorum prælatos puniantur, circa præmissa sententiarũ fulminationibus aut appellationibus interpositis, & literis felicis recordationis Alexandri papæ quinti, & earum confirmatione non obstante, quas tenore præsentium reuocamus, cassamus & annullamus, ac nullius roboris vel momenti declaramus, & aliis quibuscumque statutis apostolicis vel huiusmodi ordinis in contrarium editis non obstantibus. Nulli ergo, &c.

Datum Constantiæ nono Kalendas Octobris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, apostolica sede vacante. Qua ordinatione lecta & approbata, idem dominus Bertholdus auditor de simili mandato & voluntate legebat aliud statutum, ordinationem seu decretum.

Quod non obstantibus saluisconductibus imperatoris, regum, &c. possit per iudicem competentem de hæretica prauitate inquiri.

Præsens sancta Synodus ex quouis saluoconductu per imperatorem, reges, & alios sæculi principes, hæreticis, vel de hæresi diffamatis, putantes eosdem sic a suis erroribus reuocare, quocumque vinculo se adstrinxerint, concesso, nullum fidei catholicæ vel iurisdictioni ecclesiasticæ præiudicium generari, vel impedimentum præstari posse, seu debere declarat, quo minus, dicto saluoconductu non ob-

ſtante, liceat iudici competenti & eccleſiaſtico, de huiuſmodi perſonarum erroribus inquirere, & alias contra eos debite procedere, eoſdemque punire, quantum iuſtitia ſuadebit, ſi ſuos errores reuocare pertinaciter recuſauerint, etiam ſi de ſaluoconductu confiſi, ad locum venerint iudicii, alias non venturi: nec ſic promittentem, cum fecerit quod in ipſo eſt, ex hoc in aliquo remanſiſſe obligatum. Quo ſtatuto ſiue ordinatione lectis, idem ſtatutum fuit approbatum per dominos epiſcopos nomine quatuor nationum, ac reuerendiſſimum patrem dominum cardinalem epiſcopum Oſtienſem nomine collegii cardinalium, per verbum, Placet. Subſequenter mandato & voluntate Synodi prædictæ, idem dominus Bertholdus auditor legit vnam aliam ordinationem, videlicet executoriam ſuper conſtitutione Carolinæ, in qua mandatur domino vicecancellario pro tempore dare literas executorias ſuper conſtitutione Carolinæ, prout habetur in libris cancellariæ, omnibus eas habere volentibus, huiuſmodi ſub tenore. Anno Christi 1415.

Quod dominus vicecancellarius expediat Carolinam ſub bulla ſacri Concilii Conſtantienſis.

Carolinam iſtam, quoniam mox in hac ſeſſione expedita non fuit, ſed aliquãto poſt, non hic, ſed in fine huius Synodi adiectam offendes.

Cum in generalibus Conciliis, maxime Lateranenſi, prouide quædam fuerint ſtatuta, libertatem eccleſiaſticam concernentia, quæ piæ memoriæ Fridericus ſecundus in feruore deuotionis Romanæ eccleſiæ tunc perſiſtens, etiam quædam ſtatuit & adiunxit; & demum per felicis recordationis Honorium tertium fuit eiuſdem Friderici conſtitutio approbata, & conſequenter per diuæ memoriæ Carolum quartum eadem fuit approbata, & quædam alia in fauorem eccleſiaſticæ libertatis adiecta, quæ in libro cancellariæ Romanæ eccleſiæ latius continentur: hæc ſancta Synodus decernit & mandat domino vicecancellario eiuſdem Romanæ eccleſiæ, vt executorias literas ſuper ipſis expediat in forma dari ſolita. Subſequenter fuit lectum ſtatutum ſeu ordinatio, in qua committebantur omnes & ſingulæ cauſæ hæreſis contra quaſcumque perſonas in regno Bohemiæ, & aliis certis iudicibus inferius in eadem deſcriptis in hunc modum.

Commit-

ANNO CHRISTI 1415.

Committuntur cauſæ hæreſis certis iudicibus.

Item prædicta Synodus Conſtantienſis omnes & ſingulas cauſam & cauſas hæreſum, ex erronea & peruerſa doctrina damnatæ memoriæ Ioannis Hus hæretici in regno Bohemiæ & in Morauia exortas ſapientes, etiam criminales ex eis, vel eorum occaſione contra quaſcumque perſonas, tam eccleſiaſticas quam ſæculares, cuiuſcumque ſtatus, gradus, ordinis vel conditionis aut præeminentiæ exiſtant, & quacumque præfulgeant dignitate, emergentes, dictique Ioannis Hus & dogmatum falſorum eiuſdem fautores, defenſores & ſequaces, reuerendis in Chriſto patribus & dominis, dominis Ioanni patriarchæ Conſtantinopolitano, & Ioanni epiſcopo Siluanectenſi, coniunctim & diuiſim committit audiendas, decidendas, cognoſcendas, & fine debito terminandas, cum omnibus & ſingulis ſuis emergentibus, incidentibus, dependentibus & connexis, & cum poteſtate citandi perſonaliter omnes & ſingulos ſuſpectos in fide ibidem degentes, & coram eis in genere & in ſpecie nominandos coniunctim & diuiſim, in Romana curia per edictum publicum & in partibus & in locis conuicinis affigendum & publicandum, cum ad eaſdem partes, præſertim ad prædictos de fide ſuſpectos, pro huiuſmodi citatione exequenda tutus non pateat acceſſus, habita tamen prius informatione ſummaria in præmiſſis, non obſtante, quod alias præfata Synodus certis iudicibus generaliter quarumcumque hæreſum cauſas commiſerit, vſque ad diffinitiuam ſententiam excluſiue cognoſcendi, & coram quibus aliquæ pendent indeciſæ, & aliis contrariis non obſtantibus quibuſcumque.

Item præfata ſancta Synodus vult, ordinat atque decernit, quod in dictis aliis hæreſum cauſis, ex iudicibus alias per Concilium prædictum deputatis, decem eorum, aliis abſentibus, poſſint & valeant in ipſis procedere, & terminos in prædictis cauſis ſeruare, vt eo facilius, commodius & celerius cauſæ huiuſmodi terminentur, in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcumque.

Subſequenter fuit lectum ſtatutum de fructibus percipiendis vnius beneficii per hos qui ſunt in Concilio, huiuſmodi ſub tenore.

Quod beneficiati in Concilio præsentes recipiant fructus beneficiorum eorum in absentia. ANNO CHRISTI 1425.

Item cum absentes causa reipublicæ ecclesiasticæ personæ in ecclesiis, in quibus beneficiati sunt, præsentes merito reputantur, ideoque vt omnes & singuli beneficiati huius sacri Concilii præsentes, & qui ad illud pro tempore accesserint, eo commodius ipsi Concilio interesse, & in illo vsque ad finem valeant remanere: dictum Concilum statuit & decernit, quod ipsi omnes & singuli pro residentibus siue præsentibus interim in suis beneficiis sunt habendi, ita quod omnes & singulos redditus, fructus & prouentus suorum beneficiorum ac residentiæ personalis in ipsis beneficiis, in quibus residebant, aut in quibus residerent, si eiusdem Concilii prosecutio seu interessentia eis non obstaret: ac alii etiam curiales beneficiati, qui de suis beneficiis ad præfatum Concilium non accesserunt, alias tamen præsentes in curia in eodem Concilio laborauerunt, etiam si primam non fecerint residentiam personalem consuetam; vnius tantum beneficii pro quolibet eorum, vigore huius decreti: eorumdem beneficiatorum absentiis, de aliis suis beneficiis, de iure & consuetudine, priuilegio aut licentia suorum superiorum semper saluis, etiam si canonicatus, aut præbendæ, aut dignitates, aut personatus vel officia in cathedralibus & metropolitanis maiores post pontificales, seu collegiatis ecclesiis huiusmodi principales fuerint, durante ipso Concilio, eisdemque in eodem Concilio perdurantibus, etiam a tempore itineris arrepti huiusmodi ad præfatum Concilium, quousque ad eadem sua beneficia ipsi, Concilio finito, commode redire potuerint, aut quamdiu curiales prædicti in eodem Concilio laborauerint; cum ea integritate percipere valeant & debeant, cum qua illos perciperent, si in suis beneficiis prædictis interim personaliter residerent, & administrarent in eisdem, quotidianis distributionibus dumtaxat exceptis, contrariis non obstantibus quibuscumque, & cum executionibus exprimendis in cancellaria, si fuerit opportunum. Quo statuto lecto, vt præfertur, fuit nomine quatuor nationum & cardinalium per prædictos dominos

Anno Christi 1415. episcopos deputatos & cardinalem Viuariensem responsum, Placet. His habitis & factis, reuerendus pater dominus Antonius episcopus Concordiensis nomine Synodi prædictæ legebat vnum aliud statutum & ordinationem super expeditione literarum prouisionum ecclesiarum, monasteriorum, in hunc modum.

Quod literæ super prouisionibus ad patriarchales, metropolitanas & alias ecclesias per olim papam Ioannem vsque ad suspensionem concessæ, expediantur.

Item dicta sancta Synodus statuit, ordinat & decernit, quod literæ super quibuscumque prouisionibus ad quascumque patriarchales, metropolitanas & alias cathedrales ecclesias, ac etiam monasteria, de quibuscumque personis per dominum Baltassarem tunc Ioannem papam vigesimumtertium, vsque ad ipsius administrationis in spiritualibus & temporalibus suspensionem factis, de quibus per libros reuerendissimi patris domini Ioannis episcopi Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ vicecancellarii, & cancellariæ apostolicæ constabit, per eumdem episcopum & cancellarium sub nomine & bulla dictæ Synodi possint & debeant expediri, quatuor deputatis nationum sibi assistentibus: & hoc, nisi ex libro ipso promotionum secundum stylum cancellariæ appareat obstaculum, vel alias canonicum impedimentum. Præmissis vero lectis, fuit responsum per dominos episcopos deputatos nomine quatuor nationum, ac dominum Ioannem episcopum Ostiensem nomine collegii cardinalium, Placet. Contradicente tamen reuerendo patre domino Elia Aniciensi episcopo pro se, & domino Dominico de Ragusio, ambasiatore & nuntio archiepiscopi Spalatensis, qui duo in huiusmodi statutum super prouisionibus ad patriarchales, &c. non consenserunt. Et dominus Dominicus dixit, ipsum statutum secundum omnia sua verba non placere, & præsertim vltimam clausulam, videlicet: Et hoc, nisi ex libro promotionum secundum stylum curiæ appareat obstaculum. Super quibus approbationibus & contradictionibus venerabilis vir magister Henricus de Piro, & Ioannes de Scribanis, promotores & procuratores supradictæ Synodi petierunt per domi-

nos protonotarios ſedis apoſtolicæ, ac notarios Concilii prædicti, ceteroſque tabelliones ibidem præſentes, vnum vel plura fieri, publicum vel publica, inſtrumentum & inſtrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præſentibus ibidem reuerendiſſimis patribus dominis cardinalibus, protonotariis, patriarchis, archiepiſcopis, epiſcopis, abbatibus, doctoribus, nuntiis, & principum, vniuerſitatum & ſtudiorum ambaſiatoribus, teſtibus, &c. ANNO CHRISTI 1415.

SESSIO XX.

Super monitorio contra ducem Auſtriæ pro epiſcopo Tridentinenſi.

ANNO a natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, indictione vero octaua, die Iouis vigeſima prima menſis Nouembris, fuit celebrata ſeſſio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi, præſidente in eadem reuerendiſſimo in Chriſto patre domino Ioanne epiſcopo Oſtienſi ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinali & vicecancellario. Fuitque decantata Miſſa ſolennis de glorioſa virgine Maria, per reuerendum patrem dominum Antonium epiſcopum Zopoludenſem. Qua completa, fiebant ſolennitates more aliarum ſeſſionum. Quibus expletis, reuerendus pater dominus Antonius epiſcopus Concordienſis quaſdam legebat monitorii & aliarum ordinationum ſchedulas tenoris ſubſequentis.

Decretum monitorii in cauſa Tridentina.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis vniuerſis & ſingulis Chriſti fidelibus ſalutem & omnipotentis Dei benedictionem.

Grauem querelam venerabilis fratris noſtri Georgii epiſcopi Tridentinenſis accepimus, continentem, quod illuſtris princeps Fridericus dux Auſtriæ ipſum in canonica poſſeſſione eccleſiæ & ciuitatis Tridentinenſis, & oppidorum, caſtrorum, villarum, terrarum & locorum, iuriumque & aliorum bonorum mobilium & immobilium, ad eamdem eccleſiam & ipſum epiſcopum pertinentium, alias ſexdecim annis pacifice exiſtentem, eccleſia, ciuitate, oppidis, caſtris, terris, villis, locis ac iuribus & bonis

Anno Christi 1415. huiusmodi temerarie & de facto spoliasset, eaque nouem annis citra detinuisset, & adhuc detinet occupatas & occupata, fructus, redditus & prouentus subleuando & percipiendo ex eisdem; ac ipsum cepisset, & carceribus mancipatum affecisset pluribus grauibus violentiis ac iniuriis, propter quæ anathematis, sacrilegii, & alias pœnas a iure contra talia perpetrantes promulgatas incurrisset, quibus insorduisset per longa tempora, & insordet de præsenti: nonnullasque promissiones ac etiam certa iuramenta & literas tempore suæ captiuitatis, & ante seu post, in præiudicium libertatis ecclesiasticæ, dictæque ecclesiæ Tridentinensis damnum non modicum, ab eodem episcopo incussionibus & metu extorsit. Et vlterius idem Fridericus nuper dum inter sereniſſimum principem Sigismundum Romanorum & Hungariæ regem, ac ipsum Fridericum ducem, post executionem iustitiæ contra eumdem Fridericum per dictum dominum regem factam, submissionis tractatus firmaretur, se iuramenti vinculo adstrinxisset, quod si quæ personæ tam ecclesiasticæ quam sæculares dicto regi de ipso Friderico conquererentur, & ab ipso rege sibi peterent iustitiæ complementum ministrari, ipse Fridericus dux stare deberet ordinationi dicti regis, & facere quæ dictus rex diceret & ordinaret: quod quidem licet rex ipse dicto Georgio episcopo de præmissis grauiter coram eodem conquerente decreuisset & ordinasset, quod ipse Fridericus dux ecclesiam, ciuitatem, oppida, castra, villas, terras, loca & iura & bona huiusmodi, quibus ipsum Georgium episcopum notorie spoliauerat, notorieque detinet occupatas & occupata, eidem Georgio restitueret, ipsumque permitteret eorum possessione in posterum pacifice vti & gaudere, nihilo minus idem Fridericus dux pro parte dicti episcopi interpellatus & sufficienter requisitus, hoc facere non curasset hactenus, nec curat de præsenti. Quapropter antea præmissorum excessuum & spolii notorietate & rei euidentia, idem episcopus petiit, per nos super præmissis de opportuno remedio sibi prouideri, & literas monitoriales contra præfatum Fridericum ducem & alios forsan occupatores & detentores ecclesiæ, ciuitatis, oppidorum, castrorum, villarum, terrarum, locorum & bonorum huiusmodi, etiam si ducalis

vel alterius cuiuſcumque ſtatus, gradus, vel præeminentiæ eſſent, decerni & concedi, ipſumque Fridericum ducem & occupatores & detentores prædictos, ſub pœnis iuris & conſtitutionis a diuæ memoriæ Carolo quarto contra tales facinoroſos & ſacrilegos editæ, & aliis pœnis grauioribus requiri & moneri, quatenus infra certum terminum idem Fridericus dux & occupatores ac detentores prædicti, eccleſiam, ciuitatem, caſtra, oppida, terras, villas, iura, & alia bona huiuſmodi, quibus eumdem Georgium epiſcopum ſpoliaſſet, ſeu ſpoliauit, ac etiam quæcumque caſtra & bona ante & poſt per prætactam ſpoliationem ad dictam eccleſiam Tridentinam deuoluta, quæ detinerent ſeu detinent occupatas ſeu occupata, reſtitueret & reſtituerent, & alias ſibi circa iniurias & percepta & alia debite ſatisfaceret & ſatisfacerent: nec non ſe, vaſſallos & ſubditos ſuos & eccleſiæ ſuæ prædictæ a prædictis iuramentis & promiſſionibus abſolui, & prædictas literas caſſari, irritari & annullari, humiliter & cum inſtantia debita poſtulauit, & alias circa præmiſſa petiit & concluſit, ſicut in petitionibus pro parte eiuſdem epiſcopi verbo & ſcriptis, & in actis coram nobis inter dictas partes factis & redactis, plenius noſcitur contineri. Nos vero * per notorietatem facti, & alias practicata in cauſa huiuſmodi, coram nobis & a nobis deputatis, nobis conſtitit & conſtat, petitionem huiuſmodi fore iuſtam, ipſum Fridericum ducem & occupatores & detentores antedictos monendos, petitaſque literas monitoriales contra dictum Fridericum ducem & occupatores & detentores huiuſmodi, partibus ipſis auditis, & ſeruatis ſeruandis, prædictis partibus ad hoc legitime citatis, decreuimus fore concedendas, decernimuſque & concedimus in forma quæ ſequitur.

Anno Christi 1415.

* videtur deeſſe, quia

Monitorium in forma debita contra ducem Auſtriæ.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis vniuerſos & ſingulos venerabiles fratres, patriarchas, archiepiſcopos, epiſcopos & dilectos eccleſiæ filios abbates, priores, præpoſitos, decanos, cantores, ſcholaſticos tam cathedralium, quam collegiatarum canonicos, parochialiumque rectores eccleſiarum, ceteroſque presbyteros, clericos & notarios & tabelliones publicos, per Alemaniam

ANNO CHRISTI 1415. & Italiam, & alias vbilibet constitutos, & eorum quemlibet tenore præsentium requirimus & monemus, primo, secundo, tertio & peremptorie, communiter & diuisim, eisque & eorum cuilibet in virtute sanctæ obedientiæ, & subscriptis sententiarum pœnis districte præcipiendo mandamus, quatenus infra sex dierum spatium, postquam pro parte dicti Georgii episcopi vigore præsentium fuerint requisiti, vel eorum alter fuerit requisitus: quorum sex dierum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies eis & eorum cuilibet pro tertio & peremptorio termino ac canonica monitione assignamus, ita quod in his exequendis alter alterũ non expectet, nec vnus pro alio se excuset, præfatum Fridericum ducem & quoscumque alios ecclesiæ & ciuitatis Tridentinensis, nec non oppidorum, castrorũ, terrarum, locorum, ac iurium & bonorum quorumcumque ad ipsam ecclesiam pertinentium, prædictorum forsan occupatores & detentores, vassallos & subditos, etiam si ducalis aut alterius cuiuscumque dignitatis, status ac præeminentiæ fuerint, in eorum propriis personis, si & vbi pro præmissorum ac infra scriptorum executione ad eorum præsentias tutus patebit accessus. Alioquin per edictum publicum in audientia publica contradictarum legendum, nec non cathedrali & sancti Stephani Constantiensis, ac locis circumuicinis, videlicet Aquileiensi, Salsburgensi, Augustensi, Frisingensi, Brixinensi, Curiensi, Feltrensi & Veronensi ecclesiis affigendum, & inibi publicandum ex parte nostra, Fridericum ducem Austriæ & alios occupatores prædictos requirant & moneant, quos nos etiam tenore præsentium sic requirimus & monemus, ipsique Friderico duci in virtute sanctæ obedientiæ & sub anathematis, sacrilegii, priuationis omnium bonorum feudalium, quæ ab ecclesia seu imperio obtinent, & inhabilitationis suæ & filiorum suorum masculorum ad obtinendum tam feuda, quam officia & beneficia vsque ad secundam generationẽ, & honoris & famæ ac communionis in consiliis principum, quam ipsum Fridericum ducem iuxta constitutionem diuæ memoriæ Caroli IV. contra tales facinorosos & sacrilegos editam, a sede apostolica canonizatam & approbatam, quinimo & periurii ratione iuramenti jn manibus regis Romanorum per ipsum ducem

præstiti, & aliis sæcularibus personis sub excommunicationis & priuationis minorum feudalium, quas ipsas personas sæculares supradictas, nec non ecclesiasticis personis sub dictæ excommunicationis ac priuationis omnium beneficiorum ecclesiasticorum, & inhabilitationis ad illa, & quæcumque alia beneficia in posterum obtinenda, ac suspensionis a diuinis quo ad capitula, nec non interdicti quo ad omnia territoria prædicti ducis Friderici, & ceterorum occupatorum & detentorum censuris & pœnis, quas ecclesiasticas personas prædictas, si in præmissis deliquerint, & mandatis & monitionibus huiusmodi non paruerint, seu non paruerit, incidere volumus ipso facto, & quas in ipsas exnunc prout extunc, extunc prout exnunc, canonica monitione præmissa, ferimus in his scriptis, nisi mandatis huiusmodi obedierint, districte præcipiendo mandent, seu alter eorum mandet. Quibus nos etiam tenore præsentium sic mandamus, quatenus ipse Fridericus dux & alii forsan occupatores & detentores huiusmodi, infra triginta dierum spatium post requisitionem & monitionem immediate sequentiũ, & quorum dierum decem pro primo, decem pro secundo, & reliquos decem dies pro tertio & peremptorio terminis ac monitione canonica, eis & eorum cuilibet assignamus, ab occupationibus & detentionibus ecclesiæ, ciuitatis, oppidorum, castrorum, terrarum & locorum, nec non iurium & bonorum prædictorum, & illorum quæ ante & post prætactam spoliationem ad illam ecclesiam Tridentinensem sunt deuoluta, penitus & omnino desistant, & eorum quilibet desistat, ac ipsi Georgio, aut procuratori, seu procuratoribus sub eius nomine possessionem corporalem, realem & actualem ecclesiæ, ciuitatis, oppidorum, castrorum, terrarum & locorum, nec non iurium & bonorum prædictorum efficaciter & sine dolo & fraude restituant, & restitui faciant & permittant, & eorum quilibet restitui faciat & permittat. Ipse quoque Fridericus dux Georgio episcopo de perceptis huiusmodi satisfaciat, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii sæcularis. Vassalli quoque & nobiles, officiarii, capitanei & subditi tam ecclesiastici quam sæculares supradicti, infra sex dies post lecturam & publicationem & affixionem præsentium, nec non lapsum dictorum triginta

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. ginta dierum terminum immediate sequentium, quorum sex dierum duos pro primo, duos pro secundo, & reliquos duos dies pro tertio & peremptorio termino eis & eorum cuilibet per simile edictum assignamus, & assignari præcipimus & mandamus, præfato Georgio episcopo tamquam eorum vero domino, & non ipsi Friderico duci, seu alteri cuiquam, in omnibus (prout alias consueuerunt) facere teneantur. Non obstantibus quibuscumque iuramentis in contrarium præstitis, a quibus eos (vt præmittitur) absoluimus, efficaciter pareant, obediant & intendant, & eorum quilibet pareat, obediat & intendat. Et insuper in casu quo præfatus dux Fridericus & alii forsan occupatores & detentores, nec non vassalli, nobiles, officiarii, capitanei & subditi, & alii supradicti mandatis huiusmodi infra terminos supradictos non paruerint, extunc prout exnunc, exnunc prout extunc, omnes & singulos vassallos, nobiles, officiarios, capitaneos, nec non occupatores & detentores in ciuitate & diœcesi Tridentinensi, seu alibi commorantes & constitutos, quorum præsentia pro executione præmissorum & infra scriptorum facienda tute adiri non potest, per simile edictum pari modo & forma legendum, publicandum & affigendum, Fridericum ducem & alios occupatores & detentores tenore præsentium peremptorie citamus, ac per delegatos nostros supradictos citari volumus & mandamus, quatenus ipse Fridericus dux & alii forsan occupatores & detentores huiusmodi moniti & requisiti, octaua die post lapsum dictorum triginta dierum eis assignatorum immediate sequentium, si iuridica fuerit; alioquin, proxima die iuridica extunc sequenti: alii vero, vt nobiles, capitanei, officiarii & subditi edictum huiusmodi moniti & exquisiti, vigesima die post lapsum dictorum sex dierum eis assignatorum immediate sequentium, si iuridica fuerit; alioquin, proxima die iuridica sequenti compareant coram nobis vel iudicibus per nos deputatis, seu interim deputandis, pœnas, censuras ac sententias huiusmodi declarari, & ipse Fridericus dux, procedi, visuri & audituri. Certificantes nihilo minus eosdem, quod vsque ad declarationem pœnarum prædictarum procedemus iustitia mediante. Venerabilibus vero fratribus, patriarchis, archiepiscopis &

episcopis, quibus ob reuerentiam suarum pontificalium dignitatum duximus merito deferendum, si in prædictis deliquerint, vel aliquis eorum deliquerit, sex dierum canonica monitione præmissa, ingressum ecclesiæ interdicimus in his scriptis. Si vero huiusmodi interdictum per alios sex dies sustinuerint, seu alter eorum sustinuerit, ipsos suspendimus a diuinis. Si vero huiusmodi interdicti & suspensionis sententias animis (quod absit) sustinuerint, vel alter eorum (quod absit) sustinuerit induratis, ipsos exnunc prout extunc, & extunc prout exnunc, excommunicationis sententia innodamus. Inferiores vero episcopis, qui in præmissis exequendis negligentes fuerint, vel eorum aliquis negligens fuerit, post lapsum sex dierum terminum excommunicationis sententiam incurrere volumus ipso facto. Absolutionem vero omnium & singulorum, qui præfatas nostras sententias, aut earum aliquam incurrerint, vel aliquis eorum incurrerit quoquo modo, nobis aut summo futuro pontifici tantummodo reseruamus. Loca vero audientiæ & valuarum prædictarum, tamquam publica & idonea ad executionem prædictorum (vt præmittitur) publicandam ad instar publicorũ edictorum, quæ olim in albo prætorio scribebantur, duximus eligenda, quæ præsentes nostras literas suo quasi sonoro præconio & patulo iudicio publicabunt, in quibus nostras literas modo præmisso decernimus publicandas, ne prænominati moniti & citati de præmissis aliquam ignorantiam prætendere valeant, vel etiam allegare; cum non sit verisimile, apud dictos sic citatos & monitos remanere incognitum, quod tam patenter & notorie extitit publicatum. Volentes nihilo minus & decernentes, quod præsentes nostræ literæ dictos monitos & citatos perinde arceant & adstringant, ac si eorum propriis personis publicatæ fuissent. De executione præmissorum, & de his quæ in præmissis & quolibet præmissorum vos præscripti venerabiles fratres, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, vosque alii delegati nostri feceritis, seu aliquis eorum fecerit, nos per instrumenta publica, seu alia legitima documenta legitime certificare non obmittatis sub pœnis supradictis, quibus & cuilibet vestrum in præmissis dabimus plenam fidem. Datum Constantiæ vndecimo

ANNO CHRISTI 1415.

ANNO CHRISTI 1415. Kalendas Decembris, anno a natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, apoſtolica ſede vacante.

Quibus lectis, fuit reſponſum, dictum, & alta voce clamatum per dominos Concordienſem Italicæ, Tolonenſem Gallicanæ, Mersburgenſem Germanicæ, & Cortagenſem Anglicanæ, epiſcopos quatuor nationum, & per eorum quemlibet nomine ipſorum & cuiuſlibet eorum, Placet: & per dictum dominum Oſtienſem nomine collegii cardinalium, Placet. Procurator vero præfati domini ducis proteſtatus fuit de nullitate monitorii, & de grauamine, & appellando petiit inſtrumentum.

Congregatio ad audiendum relationem ambaſiatorum miſſorum ad Petrum de Luna, & regem Aragonum.

Anno a natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo decimoſexto, indictione nona, die vero Iouis trigeſima menſis Ianuarii, fuit celebrata congregatio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi, pro relatione ambaſiatorum miſſorum ad Petrum de Luna, in ſua obedientia Benedictum decimumtertium nominatum, & ſereniſſimum principem dominum Ferdinandum Aragonum regem: & reuerendiſſimus pater dominus Iacobus archiepiſcopus Turonenſis, vnus de ambaſiatoribus miſſis ex parte Concilii, exiſtens in ambone vna cum collegis ſuis, nomine proprio & coambaſiatorum ſuorum fecit relationem legationis ſuæ. Qua facta, legit quoſdam articulos ſiue capitula per ſereniſſimum principem dominum Sigiſmundum Romanorum & Hungariæ regem, ac ambaſiatores ſacri Concilii ex vna, & dominos de obedientia ipſius Petri de Luna Narbonæ concordata ex altera, partibus. Quorum capitulorum tenor de verbo ad verbum ſequitur, & eſt talis.

Die Veneris decimatertia menſis Decembris, anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, indictione octaua, in capitulo nouæ eccleſiæ Narbonenſis, in camera magna turris noui palatii epiſcopi Narbonæ, hora ſecunda poſt meridiem, ante tamen prandium, capitula ſequentia per ſereniſſimum dominum Romano-

rum regem, & dominos legatos Concilii Constantiensis, sic per eius obedientiam nuncupati ab vna parte; & dominos ambasiatores illustrissimorum regum & potentum aliorum dominorum principum obedientiæ domini Benedicti papæ decimitertii, sic etiam per eius obedientiam nuncupati ab altera, pro vnione in sancta Dei ecclesia consequenda, concordata extiterunt cum Dei adiutorio modo infra scripto. ANNO CHRISTI 1415.

Tenor capitulorum concordatorum.

Primo, quod conuocatio fiat per prælatos, ceterosque viros ecclesiasticos in dicto Concilio Constantiensi, sic per eius obedientiam (vt præfertur) nuncupato, existentes & congregatos de regibus & principibus prædictis, cardinalibus & prælatis, ceterisque viris de obedientia dicti domini Benedicti papæ decimitertii, sic etiam per eius obedientiam (vt præfertur) nuncupati, qui ad generale Concilium debent & sunt consueti vocari per literas opportunas dictorum dominorum de Concilio Constantiensi, quæ emanent ab eis sub nominibus generalibus, & sub denominatione tituli dignitatum siue nominum appellatiuorum, sine expressione propriorum nominum, vel propriarum dignitatū, secundum formam hic concordatam, & inferius insertam. Et quod dictæ literæ dirigantur nedum ad dominos reges & principes & cardinales, sed & ad alios quoscumque prælatos obedientiæ prædicti domini Benedicti. Et quod dicti domini reges & principes ipsius obedientiæ sumant onus faciendi præsentari dictas literas conuocatorias, quilibet in regno & principatu suo prælatis suæ iurisdictionis, & specialiter dominus rex Aragonum sumat onus faciendi præsentari dictas literas conuocatorias regibus & principibus dictæ obedientiæ ista capitula firmantibus, & quod in dictis literis conuocatoriis præfigatur terminus ad interessendum in ciuitate Constantiensi pro vniendo se, & faciendo Concilium generale vna cum aliis ibidem congregatis, trium mensium computandorum a die præsentationis dictarum literarum fiendæ domino regi Aragonum in Perpiniano, (si fuerit) vel alias in ciuitate Barcinonensi (si fuerit præsens vel absens) & in casu absentiæ sufficiat præsentare

ANNO CHRISTI 1415. literas antedictas vicario regis, vel consiliariis dictæ ciuitatis, aut maiori parti eorumdem. Et vice versa, quod præfati domini reges & principes maxime dictæ obedientiæ domini Benedicti, facient literas conuocatorias ad prænominatos prælatos, ceterosque dominos de Concilio Constantiensi, similes literis conuocatoriis ab illis de Concilio emanandis, vt præfertur, vel per suos ambasiatores, vel procuratores mittendos, sufficienti potestate suffultos, ibidem in Constantia congregatos, conuocabunt, hoc addito ac etiam intellecto, quod literæ conuocationis mittantur ad dominum regem Aragonum sexaginta numero, videlicet viginti, quæ dirigantur ad sereniſſimum dominum regem Castellæ, & prælatos regni sui: & aliæ viginti, quæ dirigantur ad sereniſſimum dominum regem Aragonum & Siciliæ, & prælatos regnorum suorum: & decem, quæ dirigantur ad illustriſſimum dominum regem Nauarræ & prælatos iurisdictionis ipsius; & quinque, quæ dirigantur præpotenti domino comiti Fuxi, prout in eisdem literis debet seriosius contineri.

Secundo, quod dictæ conuocationes fiendæ per dominos de Concilio Constantiensi, & etiam per dictos dominos reges & alios, &c. nec non & congregatio & constitutio Concilii generalis fienda per dictos dominos reges & ceteros de obedientia dicti domini Benedicti, &c. possint fieri & fiant generaliter, vt deferatur honori Concilii Constantiensis iam dicti: scilicet pro extirpatione schismatis & hæresum, pro sancta vnione Romanæ ecclesiæ, pro reformatione vniuersalis ecclesiæ in capite & in membris, & pro vnico eligendo pastore, & pro aliis causis & rationibus quæ ad generale Concilium de iure pertinent & spectant. Sed ad partem promittatur & firmetur per sereniſſimum dominum imperatorem, & per dominos prænotatos, prælatos & ceteros spectabiles viros huc missos ex parte dominorum de dicto Concilio Constantiensi, nomine dicti Concilii, & etiam proprio, mediante publico instrumento cum iuramentis, quod in Concilio Constantiensi vniendo & constituendo (vt præfertur) non tractabuntur, ordinabuntur, statuentur, vel tractari, ordinari aut fieri permittentur directe vel indirecte, aliqua concernentia aut tangentia dictos dominos re-

ges, principes, prælatos, & alios de obedientia dicti domini Benedicti, vel aliquem ex eis, non ſolummodo dumtaxat cauſa eiectionis dicti domini Benedicti, & electionis futuri ſummi pontificis, & reformationis eccleſiæ in capite & in membris, & in cauſa hæreſum cum dependentibus & emergentibus, &c. Et quod dicti domini de dicto Concilio Conſtantienſi ratificabunt & approbabunt huiuſmodi promiſſionem & obligationem mediantibus publicis inſtrumentis, vt ſupra. Et quod nihilo minus prædicta promiſſio, ratificatio & ſecuritas ſpecialiter confirmentur & rata habeantur, & nouiter firmentur, & ſtatuantur per dictum formandum Concilium ſufficienter, prout fieri debeat, & eſt ſolitum, antequam procedatur & procedi valeat ad aliquos actus, poſtquam fuerint vniti. Et quod, ſi contrarium fieret, domini reges & principes, & alii de obedientia dicti domini Benedicti ab expreſſo exnunc agunt & dicunt, quod illa ſic in contrarium facta per formandum & vniendum Concilium, habeantur pro inualidis atque nullis ipſo iure, & quod ad obſeruationem eorum, dicti domini reges & principes, & ceteri de prænominata obedientia dicti domini Benedicti, minime teneantur. ANNO CHRISTI 1415.

Tertio, quod præfatis de obedientia dicti domini Benedicti venientibus ad Conſtantiam, ſtatim fiat vnio eorumdem ad dictum Concilium Conſtantienſe, pro faciendo vnum vniuerſale Concilium. Quo facto, dicti domini reges & principes, & alii de obedientia eiuſdem domini Benedicti, dicunt eſſe certiſſimum, quod non poſſunt licite obedire alicui in papam eligendo, vt vero papæ, niſi prius vacaret papatus morte aut renuntiatione dicti domini Benedicti pure, licite & libere facta, prout de iure diuino pariter & humano tenetur; vel per iuſtam & legitimam ipſius depoſitionem, ſeu depoſitionis declarationem ac eiectionem a papatu per dictum Concilium, vel eius auctoritate fiendam. Propterea in fauorem dictæ vnionis conſequendæ, eſt concordatum inter ſereniſſimum dominum regem Romanorum, & alios dominos de Concilio Conſtantienſi, quod ab eis ſacrum Concilium generale appellatur, & inter ambaſiatores & procuratores dictorum dominorum regum & principum, qui

ANNO CHRISTI 1415. sunt de obedientia dicti domini Benedicti, quod antequam ad electionem vnici summi pontificis procedi valeat per dictum Concilium, vel per alios ad quos pertineat, procedatur per dictum Concilium sic vnitum contra eumdem dominum Benedictum, nolentem aut subterfugientem renuntiare pure & libere, prout de iure diuino pariter & humano tenetur, aut etiam quomodolibet delinquentem, prout de iure diuino pariter & humano potest & debeat procedi per dictam iustam & legitimam eius depositionem, seu depositionis declarationem, & alias prout præfertur.

Ita tamen, quod formetur & fiat processus nouus per dictum Concilium contra eumdem dominum Benedictum iuste & legitime. Ad cuius verificationem & decisionem, nullatenus habeatur ratio ad processum Pisani Concilii, vel sententias ibidem latas, vt illo vel illis dictum Concilium in modum probationis, vel in vim processus vel iudicati non vtatur. Et quod processa, cognita & sententiata per dictum Concilium modo prædicto, dicti domini reges & principes, & ceteri obedientiæ dicti domini Benedicti, rata & grata habebunt, & illa minime impugnabunt. Item quod cardinales dicti domini Benedicti sic vocati, vt supra in literis conuocatoriis, dum venerint ad dictum Concilium, admittantur per idem Concilium ad omnes actus ibidem expediendos, & etiam ad electionem futuri summi pontificis suo casu, & secundum quod alii cardinales vocatorum Gregorii & Ioannis admittentur. Et si vocati vt supra, non venerint personaliter ad iam dictum Concilium, sed per alias personas sufficiens procuratorium habentes, recipientur & admittentur personæ prædictæ ad omnes actus Concilii, prout procuratores dominorum cardinalium dictorum dominorum Ioannis & Gregorii admittentur & recipientur, & secundum quod dictum vniendum Concilium circa prædictos omnes cardinales duxerit ordinandum.

Quarto, quod per dictum vniendum Concilium, si & inquantum fuerit necessarium vel opportunum ad vberiorem cautelam, tollantur, aboleantur, annullentur & irritentur quicumque processus, sententiæ, decreta, ordinationes, statuta & pœnæ, per olim Gregorium & Ioan-

nem & ſuos prædeceſſores, ac per Concilium conuocatum Piſis, a tempore exorti ſchiſmatis & citra, ex occaſione vel cauſa ipſius ſchiſmatis facta & factæ, prolatæ contra dominos reges, principes, & alios quoſcumque obedientiæ dicti domini Benedicti, ac etiam contra quaſuis alias perſonas, quæ dicto Benedicto non adhærent poſt dictam eiectionem, ſeu depoſitionis declarationem; & contra quaſcumque vniuerſitates, villas & loca, quatenus tangat & tangere poſſit dictos dominos reges & principes, & alios obedientiæ dicti domini Benedicti, & omnia & ſingula inde ſecuta, omnem effectum eorum tollendo, & omnem maculam, ſiue notam, quæ contracta fuerit ob prædicta. Et idem intelligatur dictum de perſona dicti Benedicti, caſu quo renuntiauerit pure & libere & ante ſententias dictæ eiectionis. Intellecto tamen & declarato, quod dictum Concilium non poſſit ſe iuuare proceſſibus & ſententiis aduerſus dictum dominum Benedictum latis in proceſſu & ſententia inde ferendis contra eumdem dominum Benedictum, de quibus in tertio articulo continetur. Et fiat ſimiliter de ſententiis latis per dictum dominum Benedictum contra obedientiam dicti Concilii, dominos reges, principes, perſonas ſingulares, villas, loca: & quod ſtatuatur in prima ſeſſione dicti Concilii, tempore quo fiet dicta vnio, quod nunquam de cetero ratione vel occaſione dicti ſchiſmatis, aut adhæſionis dicti domini Benedicti & ſui prædeceſſoris domini Clementis, poſſit contra dominos reges, principes, prælatos, & alios de obedientia dicti domini Benedicti, quomodolibet procedi in iudicio vel extra. Anno Christi 1415.

Quinto, quod per dictum formandum Concilium approbentur, laudentur & confirmentur, & etiam meliori modo, quo fieri poſſit, pleniſſime firmentur omnes & ſingulæ conceſſiones, diſpenſationes, gratiæ factæ per dictum dominum Benedictum quibuſuis perſonis dictæ ſuæ obedientiæ, de quibuſuis dignitatibus, archiepiſcopatibus, epiſcopatibus & officiis, & beneficiis aliis quibuſcumque infra ſuam obedientiam, quæ nunc eſt, de his quæ nunc poſſident, & quæcumque infeudationes, inueſtituræ, contractus, & aliæ conceſſiones & gratiæ vſque in diem primæ requiſitionis factæ eidem Benedicto per reges & princi-

ANNO CHRISTI 1415. principes ſuæ obedientiæ, quibuſuis perſonis ſuæ obedientiæ infra ſuam obedientiam, quæ nunc eſt etiam ſæcularibus, tam regibus Aragonum, Caſtellæ, Nauarræ, comitibus Armeniaci & Fuxi, quam filiis & liberis eorum, coniunctim & diuiſim, de his quæ nunc poſſident, & etiam aliis cuiuſuis conditionis exiſtant. Hoc tamen intellecto & declarato, quod ſi ab aliquibus prælaturis, ſeu magiſteriis, dignitatibus vel beneficiis quibuſcumque, durante ſchiſmate fuerint ſeparata, vel alias ſegregata aliqua membra, caſtra, villæ, ſeu alia bona, redditus, prouentus, ſeu emolumenta ac reſponſiones cameræ, vel alia iura quæcumque, de quibus fuerit aliquibus forſan iam prouiſum, vel facta collatio, ſeu infeudatio infra ſuam obedientiam conſtitutis, quod prædicta ipſis prælaturis, magiſteriis, ſeu magiſtratibus, dignitatibus & beneficiis, vt capiti reſtitui & redintegrari valeant per Concilium antedictum; & ceteris de aliis dignitatibus & beneficiis prouideatur, prout prouidentiæ Concilii fuerit viſum, per dictas confirmationes & approbationes hic contentas nullum impedimentum his præſtetur. Et idem fiat e conuerſo de alia obedientia.

Sexto, quod cardinales dicti domini Benedicti, ſi forſitan voluerint ire aut mittere ad iam dictum formandum Concilium, ſeu ad electionem ſummi pontificis, cum vacauerit papatus, altero de dictis tribus modis (vt ſupra in dicto tertio capitulo dictum eſt) faciendam, conuocati modo quo ſupra, & adhærere volentes opinioni dictorum dominorum regum & principum obedientiæ dicti domini Benedicti, deputentur, recipiantur & admittantur, vt veri cardinales ſanctæ matris vniuerſalis eccleſiæ, & vt tales habeantur, & ab omnibus honorentur, nec non dignitatibus, emolumentis ac aliis cardinalatus priuilegiis, præeminentiis & prærogatiuis (vt præmittitur) frui pariter & gaudere, ſaluis tamen aliis conſtitutionibus & ſtatutis per dictum Concilium promulgandis, de electione Romani pontificis facientibus mentionem.

Septimo, quod prouideatur per dictum formandum Concilium circa officiales Romanæ curiæ dicti domini Benedicti, dum tamen eidem domino Benedicto non adhæreant poſt ſubtractionem obedientiæ (ſi eam fie-

ri contingat) vel poſt eiectionem prædictam. ANNO CHRISTI 1415.

Octauo , quod ſi ante renuntiationem ſeu eiectionem dicti domini Benedicti prænominatam, ipſum contingat decedere, promittant dicti domini reges & principes eius obedientiæ,atque iurent, quod non permittent fieri in eorum regnis & terris electionem aliquam per cardinales ipſius,vel alios ipſorum vice: imo quantum in eis erit, modis omnibus prohibebunt. Et caſu quo fieret per illos electio, illi ſic electo per eos non adhærebunt, nec obedient quoquo modo, neque in eorum terris & regnis illum ſic electum aliquatenus ſuſtinebunt,vel ſuſtineri permittent.Sed electionem in dicto caſu per dictum formandum Concilium permittent fieri, & electo per illud in papam in dicto caſu, vt vero ſummo pontifici indubie adhærebunt.

Nono, quod præfatum formandum Concilium debite prouideat , cum decenti manſuetudine & rationabili æquitate , quod vbi duo vel plures in eodem titulo ex diuerſis obedientiis concurrunt, quilibet eorum in dicto Concilio tractabitur, honore vtriuſque obedientiæ ſemper ſaluo: & quod ante finem dicti Concilii idem Concilium prouidebit in dictis caſibus taliter, quod illorum quorumlibet honor & ſtatus, quamdiu vixerint, debite ſupportentur , & interim nihil innouetur contra aliquem prædictorum, quouſque per dictum Concilium ad eumdem ſummum pontificem eligendum prouiſum fuerit debite ſuper iſtis.

Decimo , quod dictus dominus rex Romanorum, & domini qui ſunt præſentes ex parte dominorum de Concilio Conſtantienſi , illorum nomine & etiam proprio, quantum ad eos ſpectat, & eorum quemlibet, bona fide aſſecurent & aſſecurari faciant per dominum regem Franciæ, & dominos ducem Aquitaniæ , Delphinum Viennenſem , & regem Ludouicum, & dominum comitem Sabaudiæ, & per totum dominium ipſorum, dictum dominum Benedictum, ſi ire voluerit, vel mittere ad dictum Concilium, & omnes & ſingulos ambaſiatores & procuratores ipſius domini Benedicti, & dominorum regum & principum, & alias quaſuis perſonas, ſiue ſint cardinales & alii prælati, ſi accedere voluerint, ac alios quoſlibet obedientiæ dicti domini Benedicti, tam clericos, quam laicos,

ANNO CHRISTI 1415. cuiusuis status, gradus aut conditionis existant, cum gentibus & familiaribus suis, & bonis eorum, cum sufficientibus literis de saluoconductu, quod tute & libere possint ire, transire & morari per itinera & loca vsque ad Constantiam inclusiue, & stare in dicta ciuitate Constantiensi, & in dicto Concilio, quamdiu eis & cuilibet eorum placuerit, & reuerti ab illis cum voluerint; & alias in omnibus & per omnia eundo, stando & redeundo, plenissima gaudeant libertate, & quod officiales & consules Constantienses in absentia prædicti domini regis Romanorum, & alii ad quos spectat, iurent, & mediante eorum iuramento promittant, quod fideliter obseruabunt, quantum ad eos spectat, & obseruari facient præmissa omnia & singula, & defendent, & tuebuntur supradictos omnes & singulos in personis & bonis pro toto posse, omni fraude cessante, & nullam impressionem aut violentiam directe vel indirecte facient aut fieri permittent iam dictis personis, vel eorum singulis, nec bonis eorum quoquo modo: & omnia ista firmabunt iuramentis per dictum dominum regem Romanorum, per se & per alios dominos pro Concilio Constantiensi hic præsentes, tam nomine dicti Concilii, quam proprio. Quæ guidatica & assecuramenta mittentur domino regi Aragonum, vna cum literis conuocatoriis dicti Concilii, ad hoc vt dictus dominus rex possit certificare vocandos de dictis securitatibus & saluisconductibus, ne dicti vocati dicta occasione se valeant, abeundo seu mittendo ad dictum Concilium, excusare.

Vndecimo, quod dictus dominus rex Romanorum suo nomine & pro successoribus suis, & alii domini hic præsentes, nomine dictorum dominorum de Concilio Constantiensi & proprio iurabunt singulariter & promittent, quod omnia & singula in prædictis capitulis & eorum quælibet contenta facient (quantum in eis erit) omni dolo cessante, per dominos cardinales, patriarchas, archiepiscopos, episcopos, & alios prælatos, ambasiatores dominorum regum & principum, & alios in dicto Concilio Constantiensi existentes, vt singulares per se vel personas ad hoc sufficienti potestate suffultas, approbari, firmari & iurari antequam concedantur dictæ literæ conuocatoriæ. Et quod in prima sessione facta vnione ad dictum Conci-

lium, pro dicto vniuersali Concilio prædicta facient, concedent, statuent, ordinabunt & iurabunt. Et si contrarium præmissorum vel alicuius ipsorum fieret, vel prædicta omnia & singula non adimplerentur, fierent & exequerentur, prout in dictis capitulis & eorum quolibet continetur, exnunc aiunt & dicunt dicti domini reges & principes, prælati, & alii ipsius obedientiæ domini Benedicti ab expresso, quod ipso facto sit irritum & inane, & quod ad obseruantiam præsentium capitulorum minime, vel etiam alicuius eorum teneantur. Et etiam ambasiatores regum & principum hic præsentes obedientiæ domini Benedicti, firment & iurent dictis nominibus dictorum regum & principum, pro se & successoribus suis, tenere & obseruare omnia & singula supradicta, quantum in eis erit. Anno Christi 1415.

Duodecimo, quod de prædictis omnibus & singulis firmentur & tradantur cuilibet partium prædictorum tot, quot necessaria fuerint, publica instrumenta.

Anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, indictione nona, die Martis quarta mensis Februarii, Constantiæ in ecclesia maiori fuit congregatio generalis, & dominus archiepiscopus Iacobus Turonensis, vnus ex ambasiatoribus Concilii ad partes Aragoniæ, in ambone existens proposuit, quomodo iuxta conuenta in capitulis Narbonensibus omnes & singuli domini cardinales, prælati, ambasiatores & procuratores existentes in ipso Concilio, tenerentur mediis eorum iuramentis dicta capitula approbare: & supplicauit ita fieri. Domini vero de Concilio ibidem stantes, nemine discrepante, responderunt, Placet. Approbaruntque dicta capitula, & iurauerunt ea fideliter obseruare; videlicet domini cardinales & prælati ad pectora sua, ceteri vero domini ad sancta euangelia corporale præstitere iuramentum, scrutantibus huiusmodi iuramenta a dextero latere dominis Ioanne de Trembleio, sedis apostolicæ & sacri Constantiensis Concilii protonotario: a sinistro vero latere Galtero Grassi, priore ecclesiæ Rhodi ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, cum nonnullis aliis sacri Concilii notariis & scribis.

ANNO CHRISTI 1425.

Nomina illorum qui iurauerunt approbationem capitulorum. Et primo cardinales.

Ioannes Oſtienſis Viuarienſis.
Angelus Præneſtinus Laudenſis.
Iordanus Tuſculanus de Vrſinis, epiſcopi cardinales.
Antonius Bononienſis.
Franciſcus Venetiarum.
Ioannes Dominici Raguſinus.
Antonius Aquileienſis.
Gabriel Senenſis.
Petrus Cameracenſis.
Branda Placentinenſis.
Angelus Veronenſis.
Guillermus tituli ſancti Marci.
Almanus Piſanus.
Antonius de Chalanco, presbyteri cardinales.
Rainaldus de Branckaſiis.
Amedeus Salutiarum.
Ludouicus de Fliſco.
Odo de Columna.
Lucidus de Comitibus.
Franciſcus Florentinus, diaconi cardinales.
Ioannes patriarcha Conſtantinopolitanus.
Ioannes Antiochenus patriarcha.
Nicolaus archiepiſcopus Gneznenſis pro eccleſia ſua & rege Poloniæ.
Petrus archiepiſcopus Rigenſis pro ſe & rege Daciæ, Sueciæ & Noruegiæ.
Iacobus epiſcopus Placentinus pro ſe & rege Poloniæ, & duce Vuitoldo.
Nicolaus epiſcopus Bathonienſis pro ſe & rege Angliæ.
Robertus archiepiſcopus Saresbirienſis pro ſe & rege Angliæ.
Andreas epiſcopus Colocenſis pro ſe & rege Romanorum.
Nicolaus epiſcopus Mersburgenſis pro ſe & archiepiſcopo Magdeburgenſi.
Ioannes epiſcopus Sileticenſis pro ſe & rege Daciæ, Noruegiæ &c.

Martinus episcopus Atrebatensis pro se & duce Burgundiæ. ANNO CHRISTI 1415.

Iacobus episcopus Adriensis pro se & archiepiscopo Rauennatensi.

Elias episcopus Anicensis, nulli præterquam Romanæ subditus ecclesiæ.

Ioannes episcopus Vaurensis pro prouincia Tolosana.

Fridericus episcopus Augustensis.

Patricius episcopus Cortagensis.

Iacobus episcopus Esinus.

Martinus episcopus Aprutinensis.

Georgius episcopus Tridentinus.

Henricus episcopus Feltrensis.

Antonius episcopus Concordiensis pro se & episcopo Aquensi.

Stephanus episcopus Dolensis.

Vitalis episcopus Tolonensis.

Ludouicus episcopus Bangorensis.

Vlricus episcopus Verdensis.

Alanus episcopus Leonensis.

Iacobus episcopus Laudensis.

Nicolaus episcopus Spoletanus.

Ioannes episcopus Vuormatiensis.

Ioannes episcopus Frmanus pro se & archiepiscopo Brundusino, & abbate sancti Nicolai de Ausino.

* Vlamingus Nolanus. * Flaminus

Nicolaus Assisinas pro se & dominis Bertholdo Massanensi & Andrea Nucerino.

Augustensis episcopus in Francia.

Thomas episcopus Emonensis.

* Sinonensis. *Dest hic nomen episcopi aut quid aliud.*

pro se & abbate sancti Georgii de Venetiis.

Ioannes Vuarmiensis procurator Fomezaniensis.

Culmensis & Sambiensis episcoporum.

Franciscus * Tudertinus pro se & abbatibus Marsianensi, & sancti Benedicti de * Gogabo de Organis. * Terdonensis * Gorgaho

Episcopus Cassis pro se & tribus episcopis, & abbate Augustensi in * Franconia. * Francia.

Simon Anconitanensis.

* Blasius Clusinus pro se & Perusinensi, Cortonensi. * Basilius

ANNO CHRISTI 1425. Vigilienſi, Meſſanenſi & Caſertanenſi epiſcopis.
Ioannes Siluanectenſis ambaſiator vniuerſitatis Pariſiẽſis,
Thomas Senonenſis, epiſcopi.
Ioannes Rauetenſis.
Andreas Poznanienſis ambaſiator regis Poloniæ & magni ducis Vuitoldi fratris Lithuaniæ ducis.
*Aſtorgius * Aſtrogius Militenſis, procurator dominorum archiepiſcopi Simpratinenſis, & ſuorum ſuffraganeorum.
Ioannes abbas Ciſtercienſis, procurator ſpecialis pro toto ordine Ciſtercienſi.
Gaſpar ſancti Ioannis Eremis de Peruſio, decretorum doctor, ambaſiator & procurator pro prouincia Burdigalenſi.
Matthæus abbas Claræuallis, ambaſiator eccleſiæ Gallicanæ, in theologia magiſter.
*Venten. Guillermus de Precibus ordinis Ciſtercienſis, * Venenſis diœceſis.
Guillermus ſancti Pauli de Cornuto Turonenſis diœceſis.
*Nouiomen. Ioannes Vrſicampi * Nouomenſis diœceſis.
Guillermus abbas ſancti Saluatoris de mane diœceſis Magalonenſis, pro prouincia Narbonenſi.
*Cellis Guillermus abbas de monaſterio de * Tellis Bituricenſis diœceſis, in decretis licentiatus.
Nicolaus abbas ſanctæ Mariæ de Columba, ordinis Ciſtercienſis.
Placentinenſis diœceſis, pro ſe & abbatibus de Strata, de
*Brunduo, *Celſi * Benedulo, de ſancto Thoma, ſanctorum Nazaræi & * Celli Veronenſis.
Siffridus de Euagen ordinis ſancti Benedicti, Auguſtenſis diœceſis, abbas ſancti Petri Cabilonenſis.
Euerardus abbas in Lantz pro ſe & monaſterio ſuo, & tamquam pro parte omnium abbatum ordinis ſancti Benedicti Herbipolenſis diœceſis.
Hermannus de Argauillarii abbas ſancti Petri, ordinis ſancti Benedicti, Tullenſis diœceſis.
Alexander abbas monaſterii ſanctæ Mariæ de Bellofonte, ordinis veterum ſancti Benedicti diœceſis Maleacenſis, licentiatus in decretis, ambaſiator eccleſiæ regni Franciæ pro prouincia Burdigalenſi, & procurator epiſcopi Lanconienſis.

Henricus abbas vtriusque iuris licentiatus, ambasiator vniuersitatis Andegauensis. ANNO CHRISTI 1415.

Abbas Otto Burnensis ordinis sancti Benedicti.

Abbas Rumensis. Ioannes abbas monasterii de * Robstodum Ebredunensis diœcesis. *Bobstoden

Ioannes abbas de Fontibus * prouincia * Ebricensi. *Ebroicensi.

Abbas sancti * * Massensis pro ecclesia regni Franciæ & Delphinatus.

Abbas de Bolo in Anglia.

Abbas sancti * Gilsadii. *Goldasii.

Abbas de * Lanthein, abbates. *Lanhouum

Nomina ambasiatorum & procuratorum.

Stephanus de Galliaco canonicus & archidiaconus Losatensis, in ecclesia Tolosana procurator capituli.

Magister Ioannes Basiræ, procurator domini Ludouici archiepiscopi Rothomagensis.

Ioannes de Trembleio sedis apostolicæ protonotarius, procurator capituli Ebredunensis.

Nicolaus Verdis sacri palatii apostolici causarum auditor, ambasiator archiepiscopi Bremensis.

Magister Iordanus Morini, magister Guillelmus Pulcenepot, ambasiatores regis Franciæ.

Nicolaus Augemii & Guillermus Brilleti, ambasiatores regis Cypri.

Thomas abbas beatæ Mariæ Eboraci, ambasiator regis Angliæ.

Paulus Vladung decretorum doctor, ambasiator regis Poloniæ.

Petrus Canthon ambasiator ducis Burgundiæ.

Leo de Nasteco licentiatus in legibus, canonicus decanus Bisuntinensis, procurator capituli eiusdem.

Ioannes Ponceti licentiatus in decretis, & Bartholomæus in legibus, procuratores episcopi * Lamberiensis. *f. Lomberiensis.

Abbas sancti Pauli Bisuntinensis.

Theodoricus de monasterio pro vniuersitate Coloniensi.

Ioannes Brum pro episcopo Halberstadensi.

Prior de Rhodis pro hospitalibus sancti Ioannis Hierosolymitani.

Antonius

ANNO CHRISTI 1415. Antonius * Moesli pro episcopo Gratianopolitano & ordine Prædicatorum.

* Meost * Steyn Abbas * Stoxii pro rege Noruegiæ & monasterio suo, & episcopo Lincopensi.

Petrus de Mera pro episcopo & capitulo Traiectensi.

* Luthosmislen. Lutomuslen. Paulus de Praga pro episcopo * Luthomisiensi.

Iacobus Baruth pro abbate sancti Lamperti Saltzburgensis diœcesis.

Raimundus de Nouo bello pro episcopo Bituricensi, & abbate sancti Tiberii Agathensis diœcesis.

* Rama * Rimo Frater Angelus abbas monasterii in * Buna Saltzburgensis diœcesis, ordinis Cistercienſis, pro monasterio suo & duce Ernesto duce Austriæ.

Petrus præpositus canonicorum regularium monasterii in Lægingen, pro monasterio suo, & Ioanne burgrauio Nurembergensi.

Magister Petrus de Pulchra, pro vniuersitate studii Viennensis.

Paulus Ladaura pro vniuersitate Cracouiensi.

Ioannes Hugueneti pro vniuersitate Auinionensi & certis abbatibus.

Henricus de Abundensi pro vniuersitate Oxoniensi.

Stephanus Platos pro episcopo Luthosmisiensi & vniuersitate Pragensi.

Petrus Parthis ordinis Theutonicorum, pro dicto ordine.

* Blosonis * Bolsonis Michael * Bolosonis pro capitulis Viennensi, Narbonensi, Viuariensi, & Ebredunensi.

Andreas cantor Lubecensis pro episcopo & capitulo Lubecensi, nec non pro episcopo & capitulo Brandeburgensi.

Ioannes de Burnen. pro episcopo Monasterienſi.

* Portel Guillermus * Prothos pro episcopo Rusensi, Aricanensi & Affricanensi.

* Mobedeo Ioannes Gretz Reginæ pro abbate * Mobedeus Pragensis diœcesis, ordinis sancti Benedicti.

Matthias de Ville pro præposito in Vienna Patauiensis diœcesis.

Conradus abbas Pigamensis ordinis sancti Benedicti.

Ioannes Gervuer pro Henrico episcopo Verdensi.

Iacobus Alberti pro archiepiſcopo Ebredunenſi, & capitulo. ANNO CHRISTI 1415.

Henricus de Abuden pro vniuerſitate Oxonienſi.

Philippus de Lapſa pro abbate Pridenſi ordinis S. Benedicti.

Iacobus Alberti pro archiepiſcopo Rauennatenſi,

Ferrarienſi epiſcopo,

Parmenſi epiſcopo, & Marchione Ferrarienſi.

Ioannes * Gigati pro capitulo Venetenſi. * Legoti

Fridericus de Spiritu pro archiepiſcopo Rauennatenſi, epiſcopo Ferrarienſi,

Parmenſi, & Marchione Ferrarienſi.

Benedictus de Guillelactis clericus cameræ, pro epiſcopo Arcuratenſi.

Frater Antonius de * Pecotto generalis ordinis Minorum pro toto ordine. * Pyreto

Iacobus Conradini pro epiſcopis * Gremenſi, Famaguſtanenſi, & pro abbate ſancti Andreæ de ſexto Ianuenſis diœceſis. * Cremonenſi,

Ioannes Tremoſinus pro præpoſito * Thoalorenſi diœceſis Pragenſis, ordinis Præmonſtratenſis. * Thoulgerenſis, Choti

Ægidius Petri canonicus Columbricenſis, pro epiſcopo Columbricenſi,

Colimbrienſi, & epiſcopo Viſenſi.

Ioannes decanus Lemouicenſis, pro prouincia Bituricenſi & epiſcopo Lemouicenſi.

Raimundus Gregorii, pro epiſcopo Siſtaricenſi.

Stephanus Poletz pro domino epiſcopo Lutomuſlenſi, & vniuerſitate ſtudii Pragenſis.

Elſinus archidiaconus Starenſis pro epiſcopo * Starenſi. * Scarēſi.

Ioannes de Fliſco præpoſitus ſancti Hadriani de Trigandio diœceſis Ianuenſis, pro epiſcopis Vercellenſi & Vigintimillienſi.

Laurentius Gnoda canonicus Lincopenſis pro epiſcopo Lincopenſi.

Frater Ioannes epiſcopus Firmanus.

Abbas ſancti Petri Cabilonenſis.

Theodoricus * Cintemberg, cancellarius epiſcopi Vbracenſis, pro ducibus Sileſiæ, &c. * Cinciberg,

Vuoalmarus Sals & Luderus Rector pro epiſcopo Hildesheimenſi & capitulo eiuſdem.

Anno Christi 1415. Coante Amoniæ pro duce Britanniæ, rege Scotiæ, comite Noruegiæ, & comite Sabaudiæ.

Petrus Tetinger pro se & abbate Fuldentio, & præposito Nurembergensi, Patauiensis diœcesis.

Eberardus abbas in Lenienz pro se & monasterio, & tamquam procurator omnium abbatum, monachorum ordinis sancti Benedicti in diœcesi Herbipolensi.

Ioannes de Perona canonicus & procurator ecclesiæ capituli Turonensis.

Frater Bernardus prior domus Carthusiæ prope Argentinam, procurator prioris maioris Carthusiæ.

Guillermus de Forliuio rector conuentus fratrum Eremitarum sancti Augustini de Forliuiis, procurator domini Georgii de Ordelasse domini Forliuii.

Galterus Grasse procurator & magister totius ordinis sancti Ioannis Hierosolymitani, vtriusque iuris doctor.

Nicolaus officialis Brixinensis pro episcopo & clero Brixinensi, & Ernesto duce Austriæ.

Petrus de Holtzkyrchen pro se & abbate Fuldensi, ordinis sancti Benedicti Herbipolensis diœcesis, & præposito Nurembergensi Patauiensis diœcesis.

Simon Bethute presbyter procurator episcopi Vasionensis & abbatis sancti Engeri Turensis.

Frater Antonius Costæ ordinis prædicatorum.

Ioannes de Vincellis procurator abbatis & conuentus ac totius ordinis Cluniacensis, & procurator abbatis sancti Regnaudi, & prioris de Caritate.

Ioannes de Gorello ordinis Minorum conuentus Parisiensis, ordinis ante dicti regens, nec non fratris Ioannis Quingonelli ordinis præfati in prouincia Franciæ prouincialis ministri procurator.

Frater Petrus Coruilhelli, procurator abbatis sancti Nicolai prope Andegauiam.

Ioannes Brossandi procurator episcopi & capituli Mirapicensis.

Simon Dobetheus archidiaconus Vapincensis, procurator capituli eiusdem, & Atrebatensis.

*Arciis Aymericus de *Atriis procurator præpositi Montis Iouis & supra ordinis & abbatis Sanginaci.

Iacobus Crasseti literarum apostolicarum scriptor, procurator capituli Auinionensis & Munatensis. ANNO CHRISTI 1415.

Bego de Rogeriis in legibus licentiatus, procurator episcopi Vticensis, & deputatus pro prouincia Narbonensi.

Berengarius Miserondi procurator conuentus sancti Guillermi de Desertis, Lodonensis diœcesis.

Magister Ioannes Basiræ decretorum doctor, literarum apostolicarum corrector.

Ioannes Vgoenti licentiatus in decretis, pro vniuersitate Auinionensi, & certis abbatibus.

Hermannus de Argenilari abbas sancti Apri ordinis sancti Benedicti, Tullensis diœcesis.

Ioannes Senescalli procurator domini abbatis Præmonstratensis & totius ordinis, & Ioannes de * Ponlexo, prior Romanæ curiæ, & cellerarius monasterii sancti Antonii, & præceptor de Reuerso, ac procurator totius ordinis sancti Antonii & Augustini, ac procurator episcopi Taurinensis. *Ponleyo

Magister Nicolaus de Vuordis doctor decretorum, sacri palatii apostolici causarum auditor.

Ioannes Vuipperdus decretorum doctor, procurator domini Ludouici archiepiscopi Rothomagensis, ac idem pro abbate * Fistanensi ordinis sancti Benedicti Rothomagensis diœcesis. * Fiscanensi

Pasquerius de Vallibus baccalaureus in decretis, procurator abbatis sancti Ricarii in * Pontio ordinis sancti Benedicti, alias Ambactensis diœcesis. *Pontino

Petrus * Ginecoui literarum sacræ pœnitentiariæ scriptor, & procurator episcopi & capituli Conseranensis. *Gaietani

Iacobus de Gramineis, de Graumicis, de Padua, canonicus Concordiensis, procurator episcopi Concordiensis, prouinciæ Aquileiensis.

Ioannes de Boues, procurator regis Franciæ, & procurator monasterii sancti Augustini.

Oliuerius * Longuenet in artibus & medicinis magister, baccalaureus in decretis, procurator episcopi * Treconensis, abbatum de * Busagio, de Malareyo, de Begardo, & Rhemensis sancti Benedicti Cisterciensis or- *Langulmet Gennet * Busaye,

ANNO CHRISTI 1415. dinis, & Venetensis, & Rauennatensis, & Treconensis diœcesis.

*Gaufridus * Godoffredus Dauli licentiatus in legibus, procurator episcopi Lemouicensis, & abbatis sancti Martialis Lemouicensis diœcesis.

Petrus de Rococello prior prioratus conuentualis beatæ Mariæ de Aurate.

Theodoricus procurator domini archiepiscopi Tolosanensis, missus & nominatus pro prouincia Tolosana, & episcopi Agathensis.

*Rentegueria Raimundus de *Remeguerria licentiatus in decretis, prior maioris ecclesiæ Electensis, procurator episcopi & capituli Electensis.

*Martinus * Marinus episcopus Aprutinensis, procurator pro reuerendissimo patre domino Petro sanctæ Mariæ in Cosmedin diacono cardinali de Venetia.

*f. Brundusino Item pro domino archiepiscopo * Brunusino.

Tierricus de sancto Deodato licentiatus in legibus, & magister in artibus, ambasiator vniuersitatis Aurelianensis, & procurator episcoporum Tullensis & Xanctensis.

Verneius militis, decanus ecclesiæ Bambergensis, Bremensis diœcesis.

Henricus de Molendino canonicus Bremensis, ambasiator domini archiepiscopi Bremensis.

Guillermus Votis in vtroque iure baccalaureus, canonicus ecclesiæ Gratianopolitanæ.

*Purtellis *Artham *Armacham. Guillermus * Brucellis, domini Michaelis archiepiscopi * Amham primatus Hiberniæ, ac domini Thomæ episcopi Offorienſis procurator.

*Valen. Guillermus de Spelunca canonicus * Nolensis, missus nomine illustrissimæ dominæ Ioannæ Nauarræ & Angliæ reginæ, & nomine proprio.

Robertus prior Celsinorum, vicarius & procurator abbatis Cluniacensis, & eiusdem conuentus Matisconensis diœcesis, pro ipsis & suo Cluniacensi ordine.

Simon Quatadriorum canonicus sancti Remigii, procurator dominorum episcoporum Andegauensis & Auinionensis.

Thomas Bonorant licentiatus in legibus, procurator epi-

ſcopi Andegauenſis, & omnium ſanctorum Andegauenſium; & Ioannes de Pratis monaſterii ordinis ſancti Auguſtini Maclouienſis diœceſis. ANNO CHRISTI 1415.

Alexander abbas monaſterii ſanctæ Mariæ de Bellofonte veteris ordinis ſancti Benedicti Maleacenſis diœceſis, licentiatus in decretis, ambaſiator eccleſiæ regni Franciæ, pro prouincia Burdigalenſi, cum aliis pro dicta prouincia ad Concilium venientibus miſſus, & procurator epiſcopi Lucionenſis.

* Ermogandus de Caſſeriis licentiatus in decretis. * Ermegandus.

Archipresbyter Narbonenſis, & prior de Capite ſtagno Narbonenſis diœceſis, ambaſiator vniuerſitatis Montiſpeſſulani Magalonenſis diœceſis.

Antonius de Zuuaneuuarde procurator præpoſiti, decani & capituli eccleſiæ ſancti Saluatoris Hexbeberenſis diœceſis, & decani & capituli eccleſiæ beatæ Mariæ, Curtracenſis diœceſis.

Hugo de * Teſſeto canonicus eccleſiæ Catracenſis, procurator epiſcopi Catracenſis. * Teſſeto

Henricus abbas vtriuſque iuris doctor, & Ioannes Honrode in eiſdem iuribus licentiatus, ambaſiatores vniuerſitatis Andegauenſis ad ſacrum Conſtantienſe Concilium deſtinati.

Ioannes * Dolior licentiatus in legibus, archidiaconus de Sabolio, & canonicus eccleſiæ Cenomanenſis prouinciæ Turonenſis, procurator decani & capituli eccleſiæ Cenomanenſis. * Dolier

Frater Petrus de Saliente cellerarius monaſterii Aureliaci ſancti Flori diœceſis, licentiatus in theologia & in decretis, vicarius epiſcopi Gratianopolitani, & procurator Vapincenſis epiſcopi, nec non abbatis Conchenſis Ruthenenſis diœceſis.

Ioannes * Honorodiæ vtriuſque iuris licentiatus, ambaſiator vniuerſitatis Andegauenſis. * Honorodiæ

Hugo Fabri magiſter in artibus & medicinis, procurator epiſcopi Cameracenſis.

Elſius ſcholaris pro abbate ſancti Laurentii Fauentinæ diœceſis.

Otto de * Milex præpoſitus eccleſiæ Herbipolenſis, pro ſe & epiſcopo Herbipolenſi. * Milet

ANNO CHRISTI 1415. Ioannes * Habunde pro se & episcopo Eistetensi & duce Franconiæ.

*Abundæ Lampertus de Grolia, pro se & regno Hungariæ.

Bertholdus Ruke præpositus Lubecensis, pro se & episcopis Tarbacensi, Oziliensi & Coromensi.

Petrus Storch in theologia doctor, pro vniuersitate studii Lipsensis.

Ioannes Creste licentiatus in vtroque iure, pro duce Guillermo Bauariæ, comite Hollandiæ,

Hannoniæ & Zelandiæ.

Magister Albertus de Nuremberga, pro se & episcopo Bambergensi.

Philippus de Lumpressa literarum apostolicarum scriptor, pro se & Bartholomæo abbate monasterii sancti Laurentii extra muros Tridentinenses.

* Cuntz * Cuntzo de Suuola, auditor sacri palatii apostolici, & Albertus Varemptapp pro se & archiepiscopo Pragensi.

Ioannes & Arnoldus Forcheim, literarum apostolicarum scriptores, pro se & electo Getensi.

Michael de Ezsedal rector parochialis ecclesiæ in Losen Vratislauiensis diœcesis, pro præposito Martalensi ordinis Præmonstratensis, Constantiensis diœcesis.

Nicolaus de Ballionibus, prior generalis ordinis sancti sepulcri Dominici.

Germinianus pro se & abbate sanctæ Trinitatis Veronensis, ordinis Vallis Vmbrosæ.

Basilius de Trisis, procurator episcopi Vicanensis.

Fridericus episcopus Fulginatensis, pro abbate montis

* Marcani, * Cassanensis, & Iacobo episcopo Spoletano, episcopo Nucerino, & pro Nicolao abbate monasterii de Cruce saxi viui de Fulgineo.

Dominus Arpinus de Alexandria, pro episcopo Albinganensi.

SESSIO XXI.

ANNO CHRISTI 1416. ANNO a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, die vero Sabbati trigesima & penultima mensis Maii, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi, præsidente eidem reueren-

dissimo patre domino Ioanne episcopo Ostiensi cardinali Viuariensi: in qua quidem sessione dicebatur officium Missæ de Spiritu sancto, cum litaniis & aliis * sessionibus requisitis. Quibus expletis, fiebat sermo ad clerum per reuerendum patrem Iacobum episcopum Laudensem, qui pro suo themate assumpsit verba hæc, videlicet: *Exprobrauit Deus incredulitatem eorum & duritiam cordis.* Et eo finito, magister Hieronymus de Praga in medio existens, ascendens quemdam bancum, replicauit contra præfatum dominum Iacobum & eius sermonem, & alia diuersa dixit & allegauit. Quibus & aliis pluribus auditis, reuerendissimus pater dominus patriarcha Constantinopolitanus, vnus de commissariis ipsius Synodi, dicto magistro Hieronymo præsente & audiente, sententiam definitiuam contra eumdem Hieronymum de Praga alta & intelligibili voce in scriptis legit & promulgauit, prout & quemadmodum in quadam schedula papyrea, quam in suis manibus tenebat, tenoris inferius inserti, plenius continetur & habetur. Qua siquidem sententia lecta, & per Synodum vniuersaliter approbata, & per deputatos nationum, Antonium Concordiensem, Vitalem Tolonensem, Nicolaum Mersburgensem, & Patricium Cortagensem, episcopos, ac præfatum dominum Ostiensem, per verbum, Placet: idem Hieronymus traditus est potestati sæculari, & combustus fuit.

Anno Christi 1416.

* f. infessionibus

Marc. 16.

Tenor sententiæ definitiuæ latæ contra Hieronymum de Praga.

In nomine Domini. Amen.

Christus Deus & saluator noster vitis * matura, cuius pater agricola est, discipulos ceterosque fideles suos in illis instituens, inquit: *Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palmes, & arescet.* Cuius summi doctoris & magistri doctrinam sequens, & præcepta exequens hæc sancta Constantiensis Synodus, in causa inquisitionis hæreticæ prauitatis per eamdem sanctam Synodum mota, fama publica referente, & clamorosa insinuatione demonstrante, contra magistrum Hieronymum dictum de Praga, dictum magistrum in artibus, laicum, ex cuius causæ actis & processibus constat, eumdem Hieronymum tenuisse, asseruisse, dogmatizasse nonnullos articulos

* vera

Ioan. 15.

ANNO CHRISTI 1416. culos hæreticos & erroneos, dudum a sanctis patribus reprobatos: quosdam vero blasphemos, & alios scandalosos, & alios piarum aurium offensiuos, temerarios & seditiosos, dudum per damnatæ memoriæ viros Ioannem Vuicleff & Ioannem Hus assertos, prædicatos & dogmatizatos, ac in nonnullis eorum libris & opusculis insertos. Quique doctrina & libri prædictorum Ioannis Vuicleff & Ioannis Hus, ac Vuicleff memoria, dictique Ioannis Hus persona, per eamdem sanctam Synodum & eius sententiam de hæresi damnati & damnatæ fuerunt. Quamque damnationis sententiam idem Hieronymus postmodum, pendente huiusmodi inquisitionis causa, in eadem sancta Synodo cognoscens & profitens veram, catholicam & apostolicam fidem approbauit, & eidem consensit, anathematizauitque omnem hæresim, præcipue eam, de qua erat infamatus, & se confitebatur infamatum, & quam præteritis temporibus dogmatizauerunt & tenuerunt Ioannes Vuicleff & Ioannes Hus in suis opusculis, sermonibus & libellis, & propter quam seu quas, cum suis dogmatibus & erroribus ab eadem sancta Synodo damnati fuerunt tamquam hæretici, & eorum doctrina similiter damnata; præmissorumque omnium damnationem professus, & iurauit se in hac fidei veritate permansurum. Et si ipse quidquam contra sentire, prædicare præsumpserit, Canonum seueritati subiacere, & æternæ pœnæ voluit obligari. Nec non suam professionem manu sua conscriptam eidem sanctæ Synodo obtulit atque dedit. Post quas professionem & abiurationem multis diebus transactis, sicut canis ad vomitum rediens, vt virus pestilentissimum quod in suo latitabat pectore, publice euomeret, audientiam publicam sibi dari in eadem sancta Synodo postulauit. Qua sibi concessa, coram eadem Synodo publice congregata asseruit, dixit & professus est in effectu, quod præfatæ sententiæ damnationis dictorum Ioannis Vuicleff & Ioannis Hus inique consenserat, & illam sententiam approbando mentitus fuit. Nec verebatur se confiteri mentitum: quinimo confessionem, approbationem & professionem suas super illorum damnatione reuocabat nunc & in æternum, asserens se in libris Ioannis Vuicleff & Ioannis Hus nullam vnquam hære-

sim vel errorem legisse, licet ante fuerit confessus, & probatum sit euidenter, ipsum libros eorum diligenter studuisse, legisse & dogmatizasse, & in quibus constat plures errores & hæreses contineri. Vnde idem Hieronymus de sacramento altaris & transsubstantiatione panis in corpus professus est se tenere & credere, quod ecclesia tenet; dicens, se plus credere Augustino & ceteris ecclesiæ doctoribus, quam Ioanni Vuicleff & Ioanni Hus. Constat insuper ex præmissis, eumdem Hieronymum prædictis Vuicleff & Hus damnatis & eorum erroribus adhærere, illorumque fautorem fuisse & esse: propter quæ eadem sancta Synodus eumdem Hieronymum palmitem putridum, aridum, in vite non manentem, foras mittendum decernit, ipsumque hæreticum, & in hæresim relapsum, excommunicatum, anathematizatum pronuntiat & declarat, atque damnat. ANNO CHRISTI 1416.

SESSIO XXII.

De vnione ambasiatorum regis Aragonum.

DIE Iouis decimaquinta mensis Octobris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, indictione nona, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi, ad hoc specialiter deputata, & reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis schedulam tenoris subsequentis legit & publicauit.

Decretum locationis ambasiatorum regis Aragonum.

Sacrosancta Synodus Constantiensis considerans, quod ad suam & suorum ad hoc deputatorum instantiam, oratores carissimorum ecclesiæ filiorum Iacobi & Ioannæ, regis & reginæ Ierusalem & Siciliæ illustrium, requisiti fuerunt, vt quoniam expectantur oratores carissimi ecclesiæ filii regis Castellæ & Legionis illustris huc ad Synodum venturi, ad perficiendum cum ipsa Synodo ecclesiæ vnionem, placeret eisdem oratoribus dictorum regis & reginæ, dimittere locum, quem in loco sessionis nunc tenent, tamquam qui eisdem oratoribus dicti regis Castellæ venientibus debebitur, & durante præsenti Concilio, vadant ad partem sinistram immediate post

ANNO CHRISTI 1416. ambasiatores etiam carissimi filii regis Angliæ illustris. Ideo eadem Synodus decernit & statuit, quod ob hoc, siue veniant, siue non veniant dicti oratores regis Castellæ, non præiudicetur eisdem regi & reginæ & eorum regnis, nec dictis oratoribus suis eorum nomine, aut aliis quibuscumque, quoad locum & honorem, qui sibi in hac Synodo debentur, tam in sessionibus, quam in processionibus & in aliis quibuscumque. Et si contingat, quod medio tempore ante aduentum oratorum dicti regis Castellæ, aliquis vel aliqui oratores alterius regis sederent in loco prædicto, ambasiatoribus dictorum regis Iacobi & Ioannæ reginæ dimisso, declarat eadem sancta Synodus, quod hoc erit de tolerantia, permissione & gratia, & pro hac vice dumtaxat, & quod per hoc illi vel illis nullum ius acquiratur ex sessione prædicta, nec præiudicetur dictis ambasiatoribus regis & reginæ prædictorum, & regnis ac processionibus, vel aliis actibus, qui concurrerent in hac Synodo.

Post hæc autem reuerendus dominus magister Antonius Taxal generalis ordinis beatæ Mariæ de mercede, in dicto ambone existens, legit schedulam tenoris subsequentis.

Schedula lecta per ambasiatores regis Aragonum.

Nos Ioannes Raimundi Floch comes Cardonæ, frater Antonius Taxal sacræ paginæ magister, generalis ordinis beatæ Mariæ de mercede, Raimundus * Xatmar miles, Sperans-in-Deo Cardonæ iurisperitus, Gundisaluus Garsiæ de sancta Maria decretorum, & Michael de Nauers vtriusque iuris, doctores, oratores & procuratores illustrissimi principis & domini nostri domini Alphonsi regis Aragonum, &c. volentes & intendentes adimplere conuentionem Narbonæ initam inter serenissimum principem & dominum, dominum Sigismundum Romanorum & Hungariæ regem, & procuratores, nuntios & legatos præsentis congregationis Constantiensis ex vna; & etiam oratores & procuratores ac nuntios dominorum regum Castellæ, Aragonum & Nauarræ, nec non illustrium principum dominorum Fuxi & Armeniaci comitum ex alia partibus; præsentauimus nos in hoc loco coram paternitatibus vestris, offerentes nos ad exequendam dictam conuen-

* *infra* Xantin

tionem, & omnia, & singula contenta in ea. Et sic nunc attendentes, quod in primo capitulo dictæ conuentionis continetur, quod conuocatio fiat per prælatos ceteroſque viros eccleſiaſticos huius congregationis, per literas quæ dirigantur ad dominos principes & alios de obedientia domini Benedicti papæ decimitertii quondam nominati, & vice verſa, quod præfati domini reges & principes de obedientia dicti domini Benedicti faciant per literas conuocatorias ad vos prænominatos prælatos, ceteroſque dominos de congregatione præſenti, vel per ſuos ambaſiatores vel procuratores mittendos, vos hic in Conſtantia congregatos conuocabunt: & attento etiam quod conuocatoriæ literæ pro parte veſtra dicto domino regi Aragonum præſentatæ fuerunt, volumus & nos ſatisfacere dicto capitulo, cuius tenor, quantum ad literas conuocatorias quæ in eo continentur, talis eſt: Miſeratione diuina epiſcopi, &c. Poſt lecturam vero præfatus dominus archiepiſcopus Mediolanenſis prædictas literas conuocatorias legit alta voce, in dicto ambone exiſtens. ANNO CHRISTI 1416.

Literæ conuocatoriæ.

Miſeratione diuina epiſcopi, preſbyteri, diaconi cadinales, patriarchæ, archiepiſcopi, prælati, & ceteri in Conſtantia prouinciæ Moguntinenſis in Chriſti nomine congregati, illuſtri principi Ferdinando Dei gratia Aragonum & Siciliæ regi, ſalutem & eccleſiaſticam vnionem feliciter intueri.

Quamquam miſericordiæ Domini neque menſuram ponere, neque eiuſdem tempora definire poſſumus, in dies attamen quos diligit, caſtigans, compertum habemus, quod flagellat, vt in tentatione prouentum faciat, & probatos ampliori retributione proſequatur. Ipſo ſiquidem permittente, a triginta octo annis & amplius populus eiuſdem peculiaris, qui Chriſtiano nomine gloriamur, afflicti fuimus peſtifero & execrabili ſchiſmate præſenti, cuius occaſione omnium pene viuendi modorum ſtatus confractus eſt. Vt ceſſaret angelus percutiens, Altiſſimum exorauimus, & indefeſſe ad id ſudores noſtros & animos aptauimus: propitietur populo ſuo miſericors Dominus, deprecamur, & ſecundum altitudinem cæli a terra

ANNO CHRISTI 1416. corroboret misericordiam suam super timentes se. Vnde quamquam varios perpessi fuimus pro pace ecclesiæ consequenda labores, & per anni circulum & vltra circa hoc vacauerimus, nondum venit dies Domini, in qua pace frui optabamus; verum appropinquat: speramus in eius auctore, quia arras ipsius reperimus. Nam dominus, qui Gregorius duodecimus in sua obedientia dicebatur, sua sponte cessit: sic & dominus, qui Ioannes XXIII. dicebatur, facere voluit, atque fecit. Vt autem hoc idem faceret dominus Petrus de Luna, qui Benedictus decimustertius in sua obedientia nominatur, legatos & nuntios nostros ad serenitatem vestram, & ipsum cum sereniſſimo Romanorum rege venerabiles & reuerendos patres, & doctiſſimos viros archiepiscopum Turonensem, & alios collegas destinaueramus. Qui quidem dominus Petrus admonitus, rogatus, exhortatus & requisitus humiliter, apte, debite & iuridice, cessionem per ipsum iure diuino pariter & humano, & alias multipliciter debitam facere noluit, sed hucusque distulit atque differt in totius ecclesiæ scandalum, ac populi Christiani iacturam & animæ suæ detrimentum. Quam quidem cessionem vt faceret, per vos fuit dictus dominus Petrus de Luna requisitus pluries per principes & comites notabiles obedientiæ suæ. Idcirco vt filii pii matri suæ compatientes, nitimur, & quantum in nobis est, nisi fuimus pacem prædictam obtinere, & animos virtuosorum virorum ad hoc allicere, quatenus in illo, qui est verus ecclesiæ sponsus, congregati in vnum simul, matrem ecclesiam diuisam vniamus, & indecentia quælibet quæ dicti schismatis occasione pullularunt, tollamus, & de medio auferamus. Hinc serenitatem vestram obsecramus per viscera misericordiæ Dei nostri, & per aspersionem sui precioſiſſimi sanguinis, & per precium redemptionis nostræ exoramus, requirimus & monemus, quatenus ob Dei nostri reuerentiam ad tractandum vna nobiscum super infra scriptis veniatis, & subditos vestros, qui possint & debeant Conciliis generalibus interesse, quos vna vobiscum præsentibus conuocamus, moneatis, inducatis, & eosdem auctoritate a Deo vobis tradita, qua potestatis culmina intra ecclesiam principatus proprio decore tenetis, & de eadem reddituri estis rationem, iuxta

dispositionis vobis traditæ modum conuocetis, vt infra tres menses immediate sequentes, præsentationem Perpiniani aut Barcinonæ de præsentibus faciendam, concordatam in capitulis die decimotertio Decembris proxime lapsi Narbonæ super materia vnionis firmatis (de qua quidem præsentatione certificabimini in Constantia) compareatis ad schisma sedandum, vnionem ecclesiæ procurandam, reformationem etiam ipsius ecclesiæ tam in capite quam in membris complendam, & deiectionem dicti Benedicti effectualiter faciendam, & ad electionem futuri Romani pontificis procedendum, ac pro aliis causis & rationibus, quæ ad generale Concilium de iure pertinent & spectant. Per hoc enim populum quem Christus suo sanguine precioso acquisiuit, in vnum ouile ad gloriam æternam consequendam, apta mente, ac debitum Deo & ecclesiæ matri nostræ reddituri, æternæque retributionis præmia consequi poteritis. ANNO CHRISTI 1416.

Datum & actum Constantiæ in ecclesia cathedrali dicti loci, in qua pro præmissis fueramus congregati secundo Nonas Februarii, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, apostolica sede vacante.

Postquam autem præfatus archiepiscopus suam lecturam compleuisset, ambasiatores dicti regis Aragonum volentes satisfacere dicto capitulo, dixerunt per organum præfati magistri Antonii Taxal, vt sequitur.

Nos oratores & procuratores illustrissimi principis domini Alphonsi, domini nostri regis Aragonum, &c. conuocamus vos omnes prælatos, & ceteros dominos de hac congregatione, iuxta tenorem dicti capituli.

Deinde prælati, & ceteri in ipsa congregatione existentes, per organum dicti archiepiscopi Mediolanensis responderunt in hunc modum.

Nos miseratione diuina episcopi, presbyteri & diaconi cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, prælati, & ceteri hic congregati, dictam conuocationem acceptamus, & offerimus nos paratos sine dilatione quacumque ad procedendum ad vlteriora. Et insuper requirimus vos oratores & procuratores prædictos, quatenus ad vnionem faciendam nobiscum procedatis iuxta tenorem tertii capituli conuentionis prædictæ, quod incipit: Tertio,

ANNO CHRISTI 1416. quod præfatis de obedientia domini Benedicti, &c. Oratores vero regis Aragonum reſponderunt per organum dicti domini Antonii Taxal, dicentes: Nos oratores & procuratores prædicti, dicto nomine vnimus nos vobis iuxta tenorem capituli antedicti. Mox domini prælati & ceteri dixerunt, & reſponderunt per organum domini Bartholomæi archiepiſcopi Mediolanenſis, vt ſequitur.

Nos miſeratione diuina epiſcopi, presbyteri & diaconi cardinales, patriarchæ, archiepiſcopi, epiſcopi, prælati, & ceteri hic congregati, ſupradictam vnionem veſtram acceptamus, & e conuerſo nos vobis procuratoribus prædictis dicto nomine iuxta tenorem dicti capituli vnimus. Et ſic tam prælati, quam ambaſiatores prædicti dixerunt ſubmiſſa voce: In nomine Patris & Filii & Spiritus ſancti. Et ſuper præmiſſis petierunt inſtrumentum & inſtrumenta hinc inde. Et præſidentes pro nationibus, ac cardinalis Oſtienſis pro collegio cardinalium, reſponderunt, Placet.

Quibus ſic peractis, præfati domini ambaſiatores regis Aragonum deſcenderunt ambonem, & iuerunt in ſcamno, in quo ſedebant domini ambaſiatores regis Franciæ. Et interpoſiti fuerunt inter eoſdem in hunc modum. Primo enim in primo loco ſedebat egregius vir Ioannes de Gerſono cancellarius eccleſiæ Pariſienſis, ſacræ theologiæ profeſſor, ambaſiator Francorum regis. Et poſt eum ſedebat dominus Ioannes Raimundus Floch comes Cardonæ, ambaſiator Aragonum regis, & ſic de ſingulis.

Quibus ſic ordinatis, & in bona concordia completis, reuerendiſſimi domini cardinales ac ceteri domini ac prælati pluuialibus ſe induerunt, mitras capitibus imponentes: & reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis, in eadem ſeſſione præſidens exiſtens, aſſumptis ſecum diacono & ſubdiacono, & aliis, vt eſt moris; diaconus dixit alta voce cantando: Orate. Et hoc dicto, omnes genibus flexis per aliquod temporis interuallum orauerunt, &c. omnibuſque ceremoniis completis ſolenniter, prout eſt de more aliarum ſeſſionum, lectoque euangelio, *Hoc eſt præceptum meum, vt diligatis inuicem*, archiepiſcopus Mediolanenſis legit decreta & capitula ſequentia. Ioan. 15.

Conceſſio vocum ambaſiatorum regis Aragonum. ANNO CHRISTI 1416.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis in Spiritu ſancto legitime congregata, ex certa ſcientia & etiam certis ex cauſis animos dictæ Synodi ſpecialiter mouentibus, pro bono pacis & vnionis redintegrandæ in eccleſia ſancta Dei, ſtatuit & decernit, ac ſalua ſemper proteſtatione infra ſcripta, quam in omnibus infra ſcriptis capitulis, & in ſingulis eorum partibus voluit habere pro repetita, liberaliter concedit dilectis eccleſiæ filiis, nobilibus, religioſis & egregiis viris Ioanni Raimundo Floch Cardonæ comiti, fratri Antonio Taxal ſacræ paginæ magiſtro, generali ordinis beatæ Mariæ de mercede, & Raimundo de Xantin militi, Speranti-in-Deo Cardonæ iuriſperito, Gundiſaluo Garſiæ de ſancta Maria decretorum, & Michaeli de Nauers vtriuſque iuris, doctoribus, oratoribus, procuratoribus, ambaſiatoribus & conſiliariis clariſſimi ipſius eccleſiæ filii Alphonſi regis Aragonum illuſtris, & pro maiori robore & firmitate cum eiſdem oratoribus præſentibus conuenit ac paciſcitur, quod oratores præfati præſentes, & alii venturi oratores eiuſdem regis, hic durante Concilio, & pro hac vice tantum, tantam habeant vocem, tantæ virtutis & auctoritatis, quantæ eſſent voces omnium prælatorum, eccleſiaſticarumque perſonarum, regnorum & terrarum ipſius regis, quæ poſſidet citra & vltra mare, quæ ad generale Concilium ſunt aſſuetæ vocari; & hoc in hac natione Hiſpanica in qua erunt: quodque per hoc Concilium expediantur negotia per nationes, iuxta modum qui in præſenti Concilio hactenus obſeruatus eſt.

Item quod clariſſimi eccleſiæ filii reges Caſtellæ, Portugalliæ & Nauarræ illuſtres, habeant eamdem gratiam, quæ etiam exnunc intelligitur conceſſa, inquantum ipſi vel procuratores eorum habere eam voluerint: ipſis tamen regibus Caſtellæ & Nauarræ obſeruantibus capitula in ciuitate Narbonenſi inter clariſſimum eccleſiæ filium Sigiſmundum Romanorum & Hungariæ regem illuſtrem, & dilectos etiam ipſius eccleſiæ filios, procuratores & nuntios dictæ Synodi ex vna; & procuratores & oratores prædictorum regum Caſtellæ, Aragonum & Nauarræ, & dilectorum eccleſiæ filiorum Fuxi & Armeniaci

ANNO CHRISTI 1416. niaci comitum partibus ex altera concordata.

Item quod prædicta conceſſio valeat pro prælatis & perſonis eccleſiaſticis prædictis, tunc a Concilio abſentibus.

Item ſolenniter proteſtatur, quod prædicta conceſſio atque ſtatuta, decreta, conuentiones & pacta huiuſmodi omnino intelligantur facta ſine aliquo præiudicio capitulorum prædictorum, in dicta ciuitate Narbonenſi concordatorum: quibus capitulis concordatis ac concordiæ dicta ſancta Synodus omnino ſtare intendit, nec ab eis in toto vel in parte recedere; & ita in præſentia oratorum prædictorum ſolenniter proteſtatur.

Subſequenter idem archiepiſcopus legit in ambone quæ ſequuntur.

Sacroſancta generalis Synodus Conſtantienſis, in Spiritu ſancto legitime congregata, viſo & conſiderato capitulo ſecundo ex capitulis Narbonenſibus, inter clariſſimum eccleſiæ filium Sigiſmundum Romanorum & Hungariæ &c. regem illuſtrem, & dilectos etiam eccleſiæ filios, procuratores & nuntios dictæ Synodi ex vna, & procuratores & oratores clariſſimorum dictæ eccleſiæ filiorum, Caſtellæ, Aragonum & Nauarræ regum illuſtrium, & dilectorum eccleſiæ filiorum Fuxi & Armeniaci comitum partibus ex altera concordatis, quod incipit: Secundo, quod dictæ conuocationes fiendæ, &c. Deinde finito dicto capitulo legebat hæc verba: videlicet,

Volens in omnibus obſeruare dictum capitulum, promittit, ratum habet, ſecurat, & ſpecialiter confirmat ac nouiter firmat, ac ſtatuit & decernit in omnibus & per omnia, prout in dicto capitulo cõtinetur. Viſo etiam quarto capitulo dictorum capitulorum, quod incipit: Quarto, quod per dictum vniendum Concilium, &c. abolet, tollit, annullat eadem ſancta Synodus quoſcumque proceſſus, ſententias, ordinationes, ſtatuta & pœnas, vt in dicto capitulo quarto ſupra deſcripto continetur, vſque ibi: Et quod ſtatuatur, &c.

Item ſtatuit eadem ſancta Synodus, quod nunquam de cetero ratione vel occaſione dicti ſchiſmatis aut adhæſio-

nis dicti domini Benedicti, & sui prædecessoris domini Clementis, possit contra dictos reges, principes, & alios de obedientia dicti Benedicti quomodolibet procedi in iudicio vel extra, vt in fine dicti capituli quarti supra descripti continetur. Viso etiam quinto capitulo, quod incipit: Quinto, quod per dictum formandum capitulum & Concilium &c. eadem sancta Synodus approbat, laudat, confirmat, & meliori modo quo fieri potest, plenissime firmat omnes & singulas dispensationes, gratias & concessiones factas per dominum Benedictum prædictum quibusuis personis suæ obedientiæ, de quibusuis dignitatibus, vt in dicto quinto capitulo continetur, vsque in diem primæ requisitionis factæ eidem domino Benedicto per reges & principes suæ obedientiæ, vt in ipso capitulo continetur. Viso etiam vndecimo capitulo, quod incipit: Vndecimo, quod dictus dominus rex, &c. Et attento quod dicitur in dicto vndecimo capitulo ibi: Et quod in prima sessione dicta sancta Synodus, &c. facit, concedit, statuit & ordinat in omnibus & per omnia, prout in dicto vndecimo capitulo continetur. ANNO CHRISTI 1416.

Omnia præmissa tam prælati, ceterique notabiles viri sessioni interessentes, quam oratores sæpe fati, expresse iurauerunt. Iuramenta autem prædicta nomine Concilii & aliorum quorum intererat, de ipsius Concilii mandato requisiuerunt & receperunt reuerendi patres domini Iacobus Rhodini a parte dextra, in qua sedent episcopi & presbyteri cardinales, & Thomas Poltensis sanctæ sedis apostolicæ protonotarius a parte sinistra, in qua sedent diaconi cardinales & ceteri.

Quibus præstitis præfatus dominus Mediolanensis legit schedulam tenoris sequentis: Et prædicta omnia & singula intelligantur, & locum habeant, semper attento tenore omnium & singulorum capitulorum Narbonæ concordatorum, quibus & eorum cuilibet dicta sancta Synodus stare intendit, nec ab eis, vel eorum aliquo in toto vel in parte recedere. Ad quam ex parte nationum & dominorum cardinalium fuit responsum, Placet. Deinde dominus Antonius Taxal legit quamdam schedulam tenoris subsequentis.

Anno Christi 1416.

Schedula acceptationis, per ambasiatores regis Aragonum lecta.

Nos Ioannes Raimundus Floch comes Cardonæ, frater Antonius Taxal sacræ paginæ magister, generalis ordinis beatæ Mariæ de mercede, Raimundus Zatmar miles, Spèrans-in-Deo Cardonæ iurisperitus, Gundisaluus Garsiæ de sancta Maria decretorum, & Michael de Nauers, vtriusque iuris doctores, oratores, procuratores, ambasiatores & consiliarii illustrissimi principis & domini nostri Alphonsi regis Aragonum &c. dictis nominibus & quolibet ipsorum nominum, omnibusque aliis melioribus modo, via, iure, forma, causa & nominibus, quibus validius & efficacius possumus & valemus, omnia & singula decreta, statuta & protestationes, nec non conuentiones ac pacta per sacrosanctam generalem Synodum Constantiensem nobiscum dictis nominibus facta & edita, & quæ nunc sunt serioSius lecta, ipsa habentes pro sufficienter expressis, & solenniter repetitis, vice & nomine domini nostri regis præfati, ac omnium regnorum & terrarum suarum, acceptamus, assentimus, approbamus, & solenniter confirmamus: & similiter sicut ipsa Synodus protestata est, quod non intendit recedere a capitulis in prædicta ciuitate Narbonensi concordatis, de quibus in decreto præsentis Concilii nunc de proximo edito, quod hic volumus habere pro expresso & specifice declarato, facta extitit mentio specialis, ita & nos dictis nominibus & quolibet eorum solenniter protestamur. Et super omnibus superius descriptis, promotores Concilii petierunt instrumenta. Et similiter ambasiatores regis Aragonum per organum Antonii Taxal hoc idem petierunt.

Prædictis peractis, Antonius Taxal fecit collationem ad commendationẽ regis & reginæ Aragonum, assumens pro themate, *Rex tuus venit*, Matth. 21. Qua collatione facta reuerendissimus pater dominus Franciscus tituli sanctorum Cosmæ & Damiani cardinalis, nomine Synodi respondendo Antonio Taxal, fecit breuem collationem, dicens: Exultemus omnes in Domino. Post huius collationem cœperunt omnes cantare hymnum, Te Deum laudamus, &c. Et oratione dicta, fuit cantata Missa de Spiritu

sancto per reuerendissimum patrem cardinalem Aquileiensem vulgariter nuncupatum. Acta fuerunt hæc anno, indictione, mense & loco quibus supra, &c. ANNO CHRISTI 1416.

SESSIO XXIII.

IOVIS die quinta mensis Nouembris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, indictione nona, fuit celebrata generalis sessio in maiori ecclesia Constantiæ, præsidente eidem sessioni reuerendissimo patre domino Ioanne episcopo Ostiensi, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali & vicecancellario. Fuitque cantatum officium Missæ de Spiritu sancto per dominum Ioannem patriarcham Antiochenum. Quo expleto, legebantur litaniæ, & alia fiebant quæ in sessionibus fieri solent. Eisdem completis, reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis legit & publicauit ordinationem sanctæ Synodi sub tenore sequenti.

Commissio deputatorum data super informatione summaria facienda ad effectum citationis personalis, & per edictum contra Petrum de Luna.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, in auctore pacis vno Deo nostro Iesu Christo, qui sibi sponsam vnam sanctam ecclesiam sui precioſi sanguinis precio comparauit, quæ in Christo Iesu summo angulari lapide creuit in templum sanctum in Domino, iunctisque simul parietibus fecit vtraque vnum, vt in pace fieret locus eius ad tollendum pacis obstacula, vniendamque scissuram fidelium, in qua ille* Christi aduersarius caput ecclesiæ malignantium, dolens satis & erubescens, hominem constantem ex lutea materia, caritatem in terra tenere, quam in cælo nequiuerat habere, ipsius sponsæ Christi per schisma pestiferum, proh dolor, ingens, & tam diuturnis, vtpote trigintaocto annorum, temporibus iam peractis, caritatem vulnerauit, rescidit vnitatem. Quæ licet in magna parte Spiritus sancti gratia in præsenti sacratissima generali Synodo ad hoc præcipue inter cetera congregata cooperante, coniuncta sit per eiectionem & renuntiationem domini Baltassaris olim Ioannis vigesimitertii, & renuntiationem Angeli de Corario, Gregorii duodecimi in sua obedien-

Eph. 2.

* pacis

ANNO CHRISTI 1416. tia nuncupati, qui inter se cum domino Petro de Luna, Benedicto decimotertio in sua obedientia nuncupato, de papatu contendebant; quorum Ioannis & Gregorii Dei gratia in eadem sancta Synodo obedientiæ sunt vnitæ: adhuc tamen hostis ille vnitatis & pacis, in reliqua parte, videlicet in sua obedientia dicti domini Petri, Benedicti decimitertii nuncupati, seu eius parte, per eiusdem domini Petri duritiam, pertinaciam & contumaciam, in graue & maximum scandalum vniuersalis ecclesiæ & Christiani populi, atque periculum fidei catholicæ & ruinæ fidelium animarum, sciſſam detinet, & lacrymabiliter vulneratam: idcirco eadem sancta Synodus inter cetera ad ipsum schisma & hæreses alias extirpandum, procurandamque ipsius ecclesiæ vnionem, præcipue congregata, considerans quod præmissis attentis, totum huius reliqui schismatis pondus in persona dicti domini Benedicti consistit, & quod in eo solo stat, quo minus ipsum schisma radicitus extirpetur, & per consequens resultet præfata vnio ecclesiæ sanctæ Dei: & attendens quod tam in diuturnis temporibus quibus hoc schisma pestiferum * pertractum est, omnium doctissimorum virorum Christi fidelium ingenia, etiam cum summis studiis & laboribus, attentis maxime difficultatibus eiusdem schismatis, nullam viam possibilem & securam sine fidelium scandalo ad præfatum schisma extirpandum reperire potuerunt, præter cessionem de papatu omnium contendentium: quam viam idem dominus Benedictus vocatus a suis, velut multorum Christi fidelium vox testatur, ante suam electionem a suis in papam, pro pace danda ecclesiæ laudauerat & approbauerat, atque in ipso conclaui quando fuit electus, promisit & iurauit prosequi vnionem ecclesiæ per omnes vias accommodas, vsque ad cessionem de papatu inclusiue, si ipsum in papam eligi contingeret, vt cardinalibus qui tunc erant, vel eorum maiori parti expedire videretur, atque post suam electionem idem promisit & iurauit; dictaque conditio postmodum etiam purificata extitit: & deinde pro pace danda ecclesiæ promiserit & iurauerit papatui suo prætenso cedere, altero videlicet, Ioanne & Gregorio cum eo contendente, cedente, mortuo vel eiecto: quæ etiam conditio in ambobus, videlicet

* *f.* protractum

Ioanne & Gregorio prædictis, ſolenniter impleta eſt, vt præfertur. Attendens igitur quod idem dominus, dictus a ſuis Benedictus, iam viginti duobus annis completis, papatum ſecundum ſe tenuit, quibus temporibus multifarie multiſque modis ex parte regum, principum, prælatorum & aliorum Chriſtianorum, tam ſuæ, quam alterius obedientiæ, etiam poſt purificationem conditionum prædictarum, fuit cum magnis & iteratis inſtantiis ſerioſe, ſolenniter, humiliter & deuote requiſitus, quatenus pro tollendo huiuſmodi ſchiſmate, & pro vnione eccleſiæ ſanctæ Dei vellet ſuo prætenſo papatui cedere, prout ſecundum omnium fidelium, ſeu maioris partis illorum iudicium tenebatur iure diuino pariter & humano, quod facere ipſe ſemper animo pertinaci atque effrenato, ſuperbiæ ac tumoris ſpiritu correptus, recuſauit, & ſubterfugia quædam adhibens, ad excuſandum excuſationes in peccatis, eccleſiam ipſam in huiuſmodi ſchiſmate, quod ipſe tollere potuit, relinquens, nullam debitam curam aut diligentiam ſufficientem & effectualem adhibuit ad ipſum ſchiſma tollendum, & eccleſiæ vnionem conſequendam; ſed ad vnum terrarum angulum in caſtro munitiſſimo Paniſcolæ in litore maris, vbi ad eum non eſſet tutus acceſſus, ſe recluſit, vbi omni ſuo poſſe præfatum inueteratum ſchiſma nutrit & fouet, & impedimenta quæcumque poteſt, præſtat & procurat, ne ad dictam vnionem peruenire poſſit: quæ omnia ſecundum ſanctorum decreta hæreſim inferunt manifeſtam. Eapropter ſuper præmiſſis & aliis declarandis in proceſſu, & latius exprimendis, volens eadem ſancta Synodus euacuare quod ex parte eſt, vt ſequatur perfectum, & ad ipſum ſchiſma penitus ſubmouendum procedere, licet præmiſſa omnia, notoria & vera communiter habeantur & reputentur, & ſuper illis tota fidelium clamet multitudo, ſibiipſi ſatagens prouidere, quaſi pro quodam huiuſmodi prouiſionis remedii fundamento, committit deuotiſſimis eccleſiæ filiis Guillermo tituli ſancti Marci, & Franciſco tituli ſanctorum Coſmæ & Damiani, dicto Florentino, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus, Ioanni electo patriarchæ Conſtantinopolitano, ac venerabilibus fratribus Stephano Dolenſi, Roberto Saresbirienſi, epiſcopis, ac dilectis eccleſiæ filiis Ia-

Anno Chr. 1421. 1416.

ANNO CHRISTI 1416. cobo electo Parmensi, Guillermo Pulcri nepotis, fratri Antonio Taxal generali ordinis beatæ Mariæ de mercede, fratri Mauricio de Praga, sacræ paginæ professoribus, Michaeli de Nauers, Nicolao Vuordis iuris vtriusque, & Ioanni Belles decretorum, doctoribus, & eorum maiori parti, quatenus super præmissis omnibus & singulis, ac eorum circumstantiis, dependentibus & connexis, ac aliis ad ea quomodolibet facientibus, illorumque notorietate, fama & clamore, ac etiam quæ loca insignia consistant viciniora dicto castro Panischolæ, ad quæ sit tutus accessus, summarie & diligenter inquirant, testes & alia probationum genera recipiant & examinent, eorumque dicta & attestationes, & alia quæcumque inuenerint, in scriptis & forma publica redigant, seu redigi faciant, & ea etiam sacræ Synodo repræsentent & fideliter referant, vt exinde ipsa Synodus procedat, decernat & statuat, prout ad pacem & salutem ecclesiæ & fidelium, extirpationem schismatis & vnionem ipsius ecclesiæ secundum iustitiã videbitur expedire. Datque eisdem commissariis & maiori ipsorum parti, testes per censuram ecclesiasticam compellendi veritati testimonium perhibere, & alios quoscumque præstantes ad prædicta impedimenta coercendi, & alia faciendi circa præmissa necessaria & etiam opportuna, plenam & liberam potestatem. Lecta autem dicta ordinatione, dictus patriarcha Antiochenus pro omnibus dictæ Synodi nationibus, & de ipsarum consensu respondit per verbum, Placet. Et præfatus dominus Ostiensis nomine collegii cardinalium similiter respondit: Placet.

SESSIO XXIV.

Pro citatione decernenda contra Petrum de Luna.

DIE Sabbati vigesimaoctaua dicti mensis Nouembris fuit sessio generalis per Synodum Constantiensem mane hora Tertiarum in ecclesia maiori prædicta Constantiensi solenniter celebrata, in qua reuerendissimus pater dominus patriarcha Antiochenus officium Missæ celebrauit. Quo finito, more aliarum sessionum legebantur litaniæ. Præsidebat autem eidem sessioni dominus Ioannes episcopus Ostiensis. Reuerendissimus autem pa-

ter dominus Stephanus episcopus Dolensis, de mandato & ordinatione sanctæ Synodi & ordinatione ipsorum commissariorum, legebat citationem decretam contra Petrum de Luna: cuius citationis tenor sequitur, & est talis. ANNO CHRISTI 1416.

Tenor citationis contra Petrum de Luna.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans, vniuersis & singulis venerabilibus fratribus, patriarchis, archiepiscopis, episcopis ac dilectis ecclesiæ filiis abbatibus, prioribus, præpositis, decanis, archidiaconis, tam cathedralium, quam collegiatarum canonicis, parochialium & conuentuum ac regularium ecclesiarum rectoribus, ceterisque viris ecclesiasticis, nec non notariis & tabellionibus publicis quibuscumque, ac aliis Christi fidelibus vbilibet constitutis, & cuilibet eorum in solidum, ad quos præsentes nostræ literæ peruenerint, salutem & omnipotentis Dei benedictionem, ac mandatis nostris & ecclesiæ diligenter obedire.

Clamat sancta fidelium mater ecclesia sponsa Christi, clamat Christiani populi multitudo, clamauerunt iam a multis annis ad Dominum, cum per hoc tam vrgens diuturnis temporibus schisma pestiferum tribularentur, & tribulantur, nec in totum adhuc exaudiuit eos. Attendunt enim, quanta per hoc infaustum pestiferumque schisma & diuisionis vulnus nefandissimum, est vniuersalis ecclesiæ calamitas, quam inueterata scissura, quantaque lethalis infirmitas, quamque postremo graues & prope casum ruinæ iam, proh dolor, in vita & moribus, in statu & honestate cleri, tam in libertatibus suis, & quod grauius est, in cultura Dei & officiis ecclesiasticis, quodque grauissimum est, in religione & fide Christiana, ipsa deformatur ecclesia. Insurrexerunt & pullulant in diuersis regionibus horrendæ hæreses a tempore huius pernicioſissimi schismatis, & nisi eidem ecclesiæ de vnico summo pastore & indubitato Christi vicario prouideatur celeriter, per cuius prouidentiam cum Dei auxilio præfatis occurratur periculis, & tam grauibus vniuersalis ecclesiæ morbis competens adhibeatur medela: pertimescendum est, ne labatur, prout iam sæpe lapsus est omnis decor eius, deturque vniuersis genti-

Anno Christi 1416. gentibus in contemptum, & ſtatus eius ſit, vt iam eſſe incepit, in opprobrium & conculcationem, ex quibus eccleſia Dei & fidelis populus Chriſtianus graue ſcandalum patiuntur. Et quod licet dominus Benedictus papa decimustertius, a vigintiduobus annis citra ſic in ſua obedientia nuncupatus, præ ceteris iſtud ſchiſma, quod ante eiuſdem domini Benedicti electionem iam ſexdecim annis ipſo exiſtente cardinali durauerat, totis viribus tollere etiam vſque ad exponendum animum pro grege dominico teneretur & teneatur: licet etiam eidem Benedicto eccleſiæ prædictæ calamitates, ſciſſuræ & alia pericula & ſcandala præmiſſa incognita non fuerint, nec ſint, ſed eidem & toti populo Chriſtiano notoria; ipſeque prædictis calamitatibus & ſciſſuris, periculis & ſcandalis obuiare, ac totum prædictum ſchiſma tollere potuerit, & adhuc poſſet, attento maxime quod Ioannes papa vigeſimustertius, ſic in ſua obedientia nuncupatus, a ſuo papatu tam per illius canonicam electionem, quam per ſuam renuntiationem amotus ſit: & Gregorius duodecimus, ſic in ſua obedientia nuncupatus, ſponte renuntiauerit, ſolo ipſo Benedicto pro papa poſtmodum ſe gerente, ſuper quem & in quo principaliter totum pondus dicti peſtiferi ſchiſmatis & facultas illud ſubmouendi, & a quo præmiſſa omnia mala & pericula prouenerunt & perdurant, conſtat & conſiſtit adhuc: licet inſuper idem dominus Benedictus exiſtens cardinalis, ante ipſius electionem, ad tollendum dictum ſchiſma viam renuntiationis mutuæ contendentium de papatu laudauerit, approbauerit, & dixerit eſſe vtiliorem & faciliorem, & iurauerit ſolenniter cum aliis cardinalibus ipſius obedientiæ imminente electione ſummi pontificis Romani, in ſua obedientia per eos fienda, quod ſi ipſum in papam contingeret aſſumi, prout fuit aſſumptus, ipſe vnionem eccleſiæ ſine excuſatione, dilatione & machinatione quibuſcumque diligenter proſequeretur per omnes vias accommodas, etiam vſque ad ceſſionem papatus incluſiue, ſi præfatis cardinalibus qui tunc erant, vel eorum maiori parti videretur expedire, ipſeque in papam aſſumptus idem iurauerat, & poſtea dictis cardinalibus vel eorum maiori parti, imo omnibus præter vnum, viſum fuit expedire, quod ipſe vnionem eccleſiæ proſequeretur

per viam mutuæ cessionis, & quod illam offerret. Et hoc idem eidem Benedicto per eos in papam assumpto extitit postmodum declaratum, & dicta purificata conditio. Fuitque deinde ex parte carissimi ecclesiæ filii Caroli Francorum regis per suos solennes legatos claræ memoriæ duces Bituricenses,* Burgundiæ, patruos, & Aurelianensem fratrem dicti regis, & alios plures ad eum propter hoc destinatos, nec non zelatores pacis ecclesiæ cardinales præfati Benedicti in sua obedientia nominati, & postmodum ex parte dicti regis Franciæ, nec non carissimorum ecclesiæ filiorum Angliæ & Castellæ regum, per suos solennes ambasiatores, & deinde specialiter & singulariter ex parte eiusdem ecclesiæ filii carissimi Venceslai Bohemiæ, &c. tunc Romanorum regis, & consequenter per alios plures cum magna deuotione & humilitate supplicatum, & etiam in vim præstiti iuramenti per eum requisitus, quatenus vellet prosequi vnionem ecclesiæ per viam mutuæ cessionis suæ & alterius contendentis cum eo de papatu, apud quem similiter prosequi habebant in mandatis, & intendebant. Quæ via fuerat, fuit & est ab omnibus Christi fidelibus, maxime a principibus & prælatis ac vniuersitatibus generalium studiorum, atque doctoribus & prudentibus viris diuersarum obedientiarum prædictarum, ac a maiori parte eorumdem approbata: & in tam diuturnis temporibus nulla alia accommoda, secura, efficax & facilis ad tollendum schisma præsens, attentis difficultatibus in iure & in facto, potuit reperiri: reputatumque fuit, & est a doctissimis viris & peritis diuini & humani iuris, quod idem Benedictus pro vnione ipsius ecclesiæ, ac tollendo ecclesiæ scandalo & schismate, suo papatui cedere & tenebatur & tenetur. Licet insuper idem Benedictus aliquorum deuictus instantia, Deo & ecclesiæ promiserit, iurauerit & vouerit, pro vnione ecclesiæ cedere papatui, altero de papatu cum eo contendente, cedente, mortuo vel eiecto, & Ioannes XXIII. eiectus fuerit & cesserit, ac Gregorius præfatus cesserit, vt præfertur: fueritque idem Benedictus post hæc omnia, nullo pro papa se gerente, nisi ipso, ex parte principum suæ obedientiæ, nec non vniuersorum fere fidelium solenniter per carissimum ecclesiæ filium Sigismundum Romano-

Anno Christi 1416.

ANNO CHRISTI 1416. rum, qui propter hoc ad eum personaliter accessit, & claræ memoriæ Ferdinandum Aragonum, reges, atque nonnullos alios principes & dominos suæ obedientiæ apud eum propter hoc personaliter accedentes, nec non legatos Franciæ, Angliæ & Castellæ prædictorum, nec non carissimi ecclesiæ filii Caroli Nauarræ, regum, atque generalis Concilii Constantiensis prouinciæ Moguntinensis, sic per obedientias dicti Ioannis & Gregorii tunc nuncupati, cum magna deuotione, humilitate & instantia sæpe requisitus, quatenus præmissis attentis, cum non esset humanitus possibile dictas alias obedientias ad suam obedientiam reduci, & in eo principaliter consistebat pondus schismatis & facultas illud tollendi, vellet dare pacem ecclesiæ, & schisma tollere per suam de suo papatu renuntiationem, ad quod tenebatur de iure diuino pariter & humano, præsertim cum nulla alia via sedandi schismatis prædicti per tot prudentium ingenia & labores tam diuturnis temporibus potuerit ad hoc accommoda (vt præmittitur) reperiri. Idem tamen Benedictus, tantorum regum ac principum, quinimo quasi totius ecclesiæ, huiusmodi toties iteratis precibus, requisitionibus & admonitionibus contra propria iuramenta recusatis & spretis ac minime exauditis, præfatisque ipsius ecclesiæ calamitatibus, scandalis atque periculis non compatiens nec prouidens, de loco Perpiniaci, ad quem præfati reges & principes ac legati pro præmissis conuenerant, cum armata manu recessit, & ad Colliberium portum maris, vbi suas galeas armatas habebat, se transtulit. In quo loco existens, fuit adhuc de præmissis requisitus, pro parte oratorum regum Castellæ, Aragonum & Nauarræ, ac principum prædictorum. Quam requisitionem tunc non exaudiuit, sed in longum protraxit; nec etiam postea exaudiuit: & de dicto loco recedens, in munitissimo castro Paniscolæ Dertusensis diœcesis, vbi ad eum non est tutus accessus, se recluſit. Vbi ex parte præfati regis Aragonum de præmissa cessione fienda pro pace ecclesiæ fuit iterum & tertio requisitus, & iterum recusauit, & suo posse præfatum tam inueteratum schisma nutrit & fouet, & impedimenta quæcumque potest, præstitit & præstat, procurauit & procurat, ne ad prædictam

vnionem peruenirí poſſit: quæ omnia ſchiſma & hæreſim inferunt, ſeu inferre cenſentur, per quæ etiam turbatur & ſcandalizatur, læditur & periclitatur ſtatus vniuerſalis eccleſiæ prædictæ, diuque fuit turbatus, ſcandalizatus & læſus. Quod etiam ſcandalum tantum, quod, attento vniuerſalis eccleſiæ ſtatu, nulla ratione poteſt de congregatione fidelium remoueri, niſi ipſo cedente, mortuo vel eiecto, etiamſi haberet verum ius in papatu. Ex quibus idem Benedictus apparuit fuiſſe & eſſe fautor ac nutritor inueterati ſchiſmatis prædicti, atque ſchiſmaticus & hæreticus eſſe cenſendus. Et ſuper his omnibus fuit & eſt publice & diutius diffamatus, taliter, quod ſine ſcandalo eccleſiæ diſſimulari non poteſt, nec ſine periculo tolerari. Super quibus clamore valido clamat & conqueritur populus Chriſtianus, & præmiſſa quæ in facto conſiſtunt, notoria reputat atque vera. Conuenientes igitur in vnum more ſolito canonice conuocati, ac repræſentantes vniuerſalem eccleſiam, confidentes in Domino, qui cœpit in nobis bonum opus, duobus iam ipſius auxiliante gratia remotis impedimentis, & ipſe perficiet, & exurgens miſerebitur Sion, quia tempus miſerendi eius, quia venit tempus: e-contra tertium, videlicet dominum Benedictum diu expectatum, ſed ad cor adhuc minime reuertentem, decreuimus ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis fore ſummarie & de plano per nos procedendum, propter quæ ſuper fama & notorietate præmiſſorum, ſummarie & ſimpliciter mandauimus per nonnullos venerabiles viros fratres, & dilectos eccleſiæ filios, cardinales ſanctæ Romanæ eccleſiæ, & alios prælatos, & alios tam ſanctæ paginæ quam vtriuſque iuris profeſſores, commiſſarios noſtros ad hoc ſpecialiter deputatos, inquiri, informationemque recipi; quam legitime receptam, referri iuſſimus in publica ſeſſione noſtra totius ſacroſanctæ Conſtantienſis Synodi. Qua plene audita & diſcuſſa, maturo decreuimus atque digeſto conſilio in & ſuper præmiſſis, ſaltem quantum ad officium præſentis iudicii pertinet, procedendum fore, vt in notoriis contra præfatum Benedictum, & ſi forſan attenta natura præfati proceſſus notorii, citandus minime iuris rigore ſeruato veniret, citandum fore ad cautelam, in hoc dumtaxat citationis articulo rigori iuris indulgendo,

ANNO CHRISTI 1416.

ANNO CHRISTI 1416. non intendentes super hoc quouis modo formam notorii processus, seu eius ordinem obmittere seu relaxare, & iudicialis seu ordinarii processus eligere seu exquirere formam. Et quia eumdem Benedictum feciſſe & facere, quo minus ad perſonam ſuam pateat tutus acceſſus, ſuper his recepta ſummaria & legitima informatione reperimus, nos ſpecialiter & ex certa ſcientia eumdem Benedictum citari decreuimus per edictum publicum, ad inſtar edictorum in albo prætorio poſitorum, citationemque in audientia publica eiuſdem ſacri Concilii, quam vicem & effectum apoſtolicæ curiæ & audientiæ apoſtolicæ literarum decernimus & decreuimus obtinere, publice faciendam. Vobiſque omnibus & ſingulis, & cuilibet veſtrum qui ſuper his exequendis publice fueritis requiſiti, & fuerit requiſitus, in virtute ſanctæ obedientiæ præcipimus & mandamus, quatenus vigore literarum noſtrarum præſentium per vos & alium, ſeu alios, citetis publice præfatum Benedictum, quem etiam nos earumdem literarum tenore citamus. Ipſaſque literas noſtras publice legatis, vel legi faciatis in audientia literarum prædictarum, ac valuis maioris eccleſiæ Conſtantienſis affigatis, ſeu affigi faciatis. Inſuperque & ex ſuperabundanti (vt nihil in hac re ſine diligenti vigilantia videatur abſolutum) ad perſonam eiuſdem Benedicti, ſi ad ipſum vobis, vel alicui veſtrum, requiſitis vel requiſito, tutus forſan fuerit acceſſus: ſin autem, ad portas dicti caſtri, villæ, ſeu loci Paniſcolæ, ſi etiam illuc vobis vel veſtrum alicui (vt præmittitur) fuerit tutus acceſſus: alioquin in eccleſia Dertuſenſi, & in valuis eccleſiarum maioris villæ ſancti Matthæi, aut villæ aut caſtri *Certariæ eiuſdem Dertuſenſis diœceſis, aut in aliis locis circumuicinis, quæ ad hoc idonea decernimus, in ipſorum locorum eccleſiis inter ipſarum Miſſarum ſolennia eaſdem noſtras literas alta & intelligibili voce publice legatis, & legi faciatis per vos vel alium, eumdemque Benedictum citetis peremptorie, ac vno edicto peremptorio pro omnibus, quem etiam eodem noſtro nunc per eaſdem præſentes literas citamus ad comparendum perſonaliter in eccleſia cathedrali Conſtantienſi, & in loco ſeſſionis noſtræ ad diem centeſimum, videlicet a die lectionis earumdem literarum noſtrarum in audientia publica prædicta,

*Certariæ

vel ad diem ſeptuageſimum a die citationis factæ, ad perſonam ſuam, vel ad valuas domicilii ſui (vt præmittitur) ita fieri contingat, alioquin a die citationis factæ & publicatæ in eccleſia Dertuſenſi prædicta. Quem terminum pro primo, ſecundo, tertio & peremptorio terminis aſſignamus, ad videndum & audiendum ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis, & maxime ſuper crimine hæreſis & ſchiſmatis prædictorum, tamquam ſuper notoriis, & alias procedi ad omnes & ſingulos actus & articulos iudicii ſeu cauſæ huiuſmodi, vſque ad definitiuam ſententiam incluſiue, ipſamque ſententiam videndum proferri & audiendum, prout iuris fuerit, & prout vtilitati prædictæ vniuerſalis eccleſiæ viſum fuerit expedire: intimando eidem publice, prout etiam nos per eaſdem literas intimamus, quod ſiue venerit, ſiue non, nos etiam ipſius abſentia diuina repleta præſentia, contra eum ſuper præmiſſis omnibus & ſingulis vſque ad definitiuam ſententiam incluſiue procedemus, prout ad vtilitatem ipſius vniuerſalis eccleſiæ, mediante iuſtitia, videbitur faciendum. Volumus autem & mandamus, quatenus eaſdem noſtras literas, quas duplicandas & triplicandas, & etiam quoties opus fuerit, multiplicandas mandamus & decernimus, in valuis maioris eccleſiæ Dertuſenſis prædictæ affigatis, vel affigi faciatis, & affixas dimittatis per duas horas. Et deinde loco ipſarum noſtrarum literarum ſic affixarum, copiam illarum ſub ſigno alicuius notarii, eiſdem literis originalibus receptis, affigatis, vel affigi faciatis, & affixam dimittatis, quatenus toties & in tot locis facta earumdem literarum & citationis publicatio, omnis ignorantiæ & tergiuerſationis locum excludat. Decernentes, quod citatione huiuſmodi facta in audientia publica literarum, nec non in eccleſia Dertuſenſi præfata, cum affixionibus ad valuas eccleſiarum prædictarum (vt præmittitur) & alterius ipſarum, & quælibet earumdem citationum ſic valeat, & illum arceat poſt lapſum terminorum citationum ipſarum & cuiuſlibet earumdem, ac ſi ad propriam ipſius perſonam citatus extitiſſet, & eidem perſonaliter noſtræ prædictæ literæ lectæ & præſentatæ extitiſſent, omnes & ſingulos reges, principes ac dominos temporales, & præcipue cariſſimum eccleſiæ filium Alphonſum regem Aragonum, omneſque ſæcularem ac

ANNO CHRISTI 1416.

ANNO CHRISTI 1416. temporalem exercentes iurisdictionem, quocumque nomine siue titulo nuncupentur, requirimus in fide Christi & Dei, vosque nihilo minus ex parte nostra requiratis, quatenus vobis aut vestrum cuilibet in exequendis præmissis præbeant auxilium, consilium & fauorem, vosque & vestrum quemlibet ab omni impedimento vel impedimentis contra præmissa omnia & singula, quantum in eis erit, protegant & defendant, mandantes vobis & vestrum singulis, prout ad quemlibet pertinebit, quatenus nobis in nostra generali sessione de gestis per vos & responsis fideliter sub publicis instrumentis infra terminos citationum ipsarum relationem faciatis, & debite præsentetis.

Datum Constantiæ quarto Kalendas Decembris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimo sexto, in nostra publica sessione. Qua quidem citatione sic lecta, reuerendus pater dominus Antonius Concordiensis, Alanus Leonensis, episcopi, Gundisaluus Garsiæ de sancta Maria decretorum doctor, Patricius Cortagensis & Nicolaus Mersburgensis episcopi, nomine nationum huius sanctæ Synodi, ac Ioannes episcopus Ostiensis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, nomine sacri collegii dominorum cardinalium responderunt, & quilibet eorum respondit, Placet.

SESSIO XXV.

ANNO Domini millesimo quadringentesimo decimo sexto, indictione nona, die vero Lunæ decimaquarta mensis Decembris, fuit sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi solenniter celebrata pro vnione oratorum & procuratorum magnifici domini comitis de Fuxo, & trium statuum * dominorum suorum, ipsius & suorum illorum nominibus. Fuerunt autem dicti ambasiatores reuerendissimus dominus Petrus sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis de Fuxo, ac reuerendi patres Saucius Olorensis & Bernardus Adurensis episcopi. Fuitque ibidem modus & ordo seruatus in hac sessione, sicut in vnione ambasiatorum regis Aragonum, prout in sessione vigesimasecunda supra continetur. Postquam vero facta fuit vnio & incorporatio ad sacrum Concilium dictorum oratorum & procuratorum præfati magnifici comitis de Fuxo, trium-

*f. dominiorum

que ſtatuum dominorum ſuorum, reuerendiſſimus in Chriſto pater dominus Bartholomæus archiepiſcopus Mediolanenſis legebat ſchedulam tenoris ſubſequentis. ANNO CHRISTI 1416.

Decretum conceſſionis Olomucenſis eccleſiæ in commendam.

Sacroſancta Conſtantienſis Synodus concedit & committit cuſtodiam, curam, regimen & adminiſtrationem eccleſiæ Olomucenſis in ſpiritualibus & temporalibus in regno Bohemiæ & marchionatu Morauiæ vacantis pro præſenti, & legitima adminiſtratione carentis per obitum bonæ memoriæ Venceſlai patriarchæ Antiocheni, qui auctoritate apoſtolica quoad viueret, eam habebat in commendam, in fauorem fidei, & vt neceſſitati & vtilitati ipſius eccleſiæ occurratur, venerabili fratri Ioanni epiſcopo Lutomuſſenſi, vſque ad electionem futuri ſummi pontificis Romani, & expoſt ad tres menſes immediate ſequentes, mandans & committens venerabili fratri Ioanni epiſcopo Oſtienſi ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinali & vicecancellario, literas ſuper hoc opportunas in forma debita & gratis de mandato expedire. Et poſt hæc de mandato Concilii prædicti fuit reſponſum per dominos ad hoc deputatos, videlicet reuerendos patres dominos Antonium epiſcopum Concordienſem pro Italica, Ioannem protonotarium de Trembleio pro Gallicana, Gundiſaluum de ſancta Maria pro Hiſpanica, Patricium epiſcopum Cortagenſem pro Anglicana, Nicolaum epiſcopum Mersburgenſem pro Germanica, nationibus, & Ioannem epiſcopum Oſtienſem cardinalem Viuarienſem nomine cardinalium, per verbum, Placet.

SESSIO XXVI.

Pro vnione ambaſiatorum regis Nauarræ.

DIE Iouis vigeſimaquarta menſis Decembris fuit ſeſſio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi ſolenniter celebrata, in qua fuit facta vnio ad ſacrum Conſtantienſe Concilium nomine illuſtriſſimi principis domini Caroli regis Nauarræ per ſuos ſolennes ambaſiatores, videlicet Guillermum Arnoldi Baionenſem, & Nicolaum Aquenſem, epiſcopos, Eximium * Ayner canonicum & archidiaconum in eccleſia Pampilonenſi, in ſacra * Auor

ANNO CHRISTI 1416. pagina magiſtrum, & Ioannem de Letoua legum doctorem. Fuit autem in hac vnione ſeruatus idem modus & ordo, qui in vnione oratorum regis Aragonum. Antequam vero ſupra nominati regis fieret dicta vnio & incorporatio, reuerendus pater dominus Franciſcus epiſcopus Aretinus legit quamdam ſchedulam certorum ordinationis & decreti, cuius tenor de verbo ad verbum ſequitur talis.

Decretum de non derogando iuri alicuius nationis de prioritate votorum.

Sacroſancta generalis Conſtantienſis Synodus in Spiritu ſancto legitime congregata, pro bono eccleſiaſticæ vnionis, pacis & concordiæ nationum, ex certa ſcientia declarat, ſtatuit, ordinat & decernit, quod ſaluis ſemper honoribus, locis, prærogatiuis & excellentiis ſecundum morem laudabilem & conſuetudinem Romanæ eccleſiæ matris omnium Chriſti fidelium, ab antiquis debitis & conſuetis regibus ſingulis & principibus orthodoxis, & eorum ambaſiatoribus & nuntiis, tam in præſentia ſummi pontificis, quam alibi etiam in hoc præſenti, & aliis quibuſcumque Conciliis generalibus, ratione ordinis in hoc ſacro Concilio obſeruati hactenus, vel in poſterum obſeruandi inter nationes, ſiue in reſpondendo, ſiue in ſcribendo, aut ſigillando, vel alias per quaſcumque ſcripturas, ſigillationes, proteſtationes, ſeu collationes, aut aliqua huiuſmodi geſta ab ipſis, aut eorum præſidentibus, communiter vel diuiſim in ipſo ſacro Concilio, ſiue alias in congregationibus generalibus, ſiue ſpecialibus, ſeu locis aliis quibuſcumque & qualitercumque, nihil omnino excellentiæ ſeu præeminentiæ, aut cuiuſcumque alterius iuris, proprietatis aut poſſeſſionis, vel quaſi alicui nationi per præmiſſa, vel aliquod eorum acquiratur, ſeu acquiſitum ſit, ſeu quouis modo accreſcat, ſeu accreuiſſe cenſeatur circa prioritatem vel poſterioritatem, aut alias circa præmiſſa, illaque prohibet in futurum ad præmiſſa, aut præmiſſorum aliquod quomodolibet allegari. Et inſuper ex ſuperabundanti cautela & ex certa ſcientia eadem ſacroſancta Synodus omnia & ſingula, ex quibuſcumque, qualitercumque, quomodocumque, & vbicumque in præmiſſis habita, ſiue geſta aliqua, per quæ poſſit aliqua

prioritas vel posterioritas inter nationes easdem quomodolibet argui vel notari, omnino pro infectis habens, quantum ad effectum huiusmodi, nullius efficaciæ, roboris vel momenti esse decernit, reseruans ipsis nationibus & cuilibet earum ante præsens Concilium Constantiense alias competentes & competentia, prouiso quod per præsentem ordinationem decretis, statutis, ordinationibus & constitutionibus in prædicta sancta Synodo Constantiensi editis & promulgatis, non intendit alias in aliquo derogare, in contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. ANNO CHRISTI 1416.

SESSIO XXVII.

In causa Tridentinensi.

ANNO a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo, indictione decima, die vero Sabbati vigesima mensis Februarii, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi, præsidente in eadem reuerendissimo patre domino Ioanne episcopo Ostiensi, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinali & vicecancellario. Fuitque peractum officium Missæ per reuerendissimum patrem dominum Ioannem patriarcham Antiochenum. Et ipso officio Missæ expleto, legebantur litaniæ & aliæ deuotæ orationes more aliarum sessionum. His vero peractis, fuit accusata contumacia Friderici ducis Austriæ, & aliorum in monitorio nominatorum, non curantium audire relationem fiendam per episcopos commissarios dictæ Synodi super executionis valitudine. Et deinde reuerendus pater dominus Martinus episcopus Aprutinus, vnus ex commissariis in huiusmodi causa, legit quamdam relationis papyri schedulam tenoris infra scripti.

Relatio facta per commissarios in causa Tridentinensi super executione monitorii.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis.

Deuoti commissarii nostri in causa ecclesiæ Tridentinensis dudum per hanc sanctam Synodum deputati, vt se informarent simpliciter & de plano, ac sine figura ac strepitu iudicii, an monitorium alias per eamdem sanctam Synodum

Anno Christi 1416. contra illustrem principem dominum Fridericum ducem Austriæ, & alios quoscumque occupatores & detentores ecclesiæ & ciuitatis Tridentinensis, nec non oppidorum, castrorum, terrarum & locorum, ac bonorum & iurium ad dictam ecclesiam Tridentinensem pertinentiũ, decretum sit debite executum, & cum potestate citandi dictum dominum Fridericum ducem & alios quoscumque detentores & occupatores supradictos, per edictum publicum in curia Romana, in valuis ecclesiarum maioris & sancti Stephani Constantiensis affigendum, ad dicendum & opponendum quidquid voce vel in scriptis dicere vel opponere voluerint contra dicti monitorii executionem, in dicta curia & in partibus factam, ac etiam propter non apparitionem huiusmodi monitorii, ad videndum & audiendum se declarari per dictam sanctam Synodum in pœnas in dicto monitorio contentas incidisse, & postea per eamdem sanctam Synodum commissum extitit, quod præfati commissarii vel maior pars ipsorum præmissa facerent & exequerentur, & quæ super his reperissent, eidem sanctæ Synodo fideliter referrent: Dicunt & referunt eidem sacræ Synodo, quod coram ipsis pro tribunali sedentibus, vocato dicto domino duce, & aliis pro parte dicti domini episcopi, instrumenta & alia probationum genera dictarum executionum monitorii, tam in hac ciuitate Constantiensi, quam in partibus in omnibus locis in ipso monitorio deputatis per edictum publicum, cum constet de non tuto accessu, fuerunt producta, & seruatis seruandis per eos secundum formam eis traditam, auditoque procuratore & defensore dicti domini ducis ad singulos actus citato, constet eisdem ex productis dictas executiones & monitiones fuisse & esse debite in locis debitis factas & executas secundum formam prædicti monitorii, non obstantibus exceptionibus pro parte aduersa propositis, & terminum in dicto monitorio dicto domino duci & occupatoribus prædictis constitutum, dudum lapsum esse, nec eosdem monitos docuisse satisfactum, aut paritum monitioni.

SESSIO XXVIII.

ANNO CHRISTI 1416.

In cauſa Tridentinenſi.

DIE Mercurii tertia menſis Martii fuit ſeſſio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi ſolenniter celebrata, præſidente in eadem domino Ioanne epiſcopo Oſtienſi. Fuitque celebratum in ea officium Miſſæ cum introitu, Cum ſanctificatus fuero, &c. per reuerendiſſimum patrem dominum Ioannem patriarcham Antiochenum. Et prædicto officio completo, ſuperuenit ibidem ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ, &c. rex, cum ſuis nobilibus. Deinde vero legebantur litaniæ & aliæ orationes, quæ in ſeſſionibus legi ſolent. Prædictis vero peractis, accuſata prius contumacia domini Friderici ducis Auſtriæ, & aliorum non audientium ſe declarari incidiſſe pœnas contentas in monitorio, reuerendus pater dominus Nicolaus epiſcopus Mersburgenſis in contumaciam dictorum ducis Auſtriæ & aliorum, pronuntiauit eoſdem incidiſſe in pœnas contentas in monitorio, prout in ſchedula quam manibus tenebat & legebat de verbo ad verbum, cuius tenor eſt inferius inſertus, continetur. Et veniendo in eadem ſchedula ad inſertionem monitorii, propter prolixitatem & laborem dominus Petrus de Lomburga, alias de Polonia, legebat monitorium, alias decretum. Et eo finito, dominus Nicolaus epiſcopus præfatus continuauit ſententiam declarationis vſque ad finem.

Declaratio in cauſa Tridentinenſi.

Sacroſancta generalis Conſtantienſis Synodus eccleſiam catholicam repræſentans, in Spiritu ſancto legitime congregata, ad futuram rei memoriam.

Decet ſanctam matrem eccleſiam, eos qui ſalutis monita obſtinata elatione contemnunt, non dimittere incorrectos, neque impiorum proteruiam ſine digna caſtigatione præterire. Sane cum dudum de anno Domini milleſimo quadringenteſimo decimoquinto, & menſe Auguſti, grauis querela venerabilis fratris Georgii epiſcopi Tridentinenſis ad nos peruenisſet, quod nobilis Fridericus dux Auſtriæ ipſum in canonica poſſeſſione eccleſiæ ciuitatis

Anno Christi 1416. Tridentinensis, ac oppidorum, castrorum, terrarum, villarum, locorum, iurium & aliorum bonorum ad eamdem ecclesiam pertinentium, alias sexdecim annis pacifice existentem, temere & de facto spoliasset, ac eamdem per nouem annos detinuisset ac detineret indebite occupatam, ac ipsum cepisset, & in carceribus mancipatum pluribus grauibus violentiis affecisset, literasque quasdam promissionis & iuramenta metu & impressionibus extorsisset contra suam & ecclesiasticam libertatem ab eodem: quodque idem Fridericus clarissimo ecclesiæ filio Sigismundo Romanorum regi semper Augusto, cui super hoc per ipsum Georgium episcopum fuerat delata querela, vinculo iuramenti se adstrinxisset, eiusdem serenissimi regis super his stare præceptis, dictoque rege per sententiam declarante & præcipiente ecclesiam & bona spoliata ac præfata occupata eidem Georgio per ipsum ducem restituenda fore; facere prætermisit, notam periurii manifeste incurrens. Quapropter hæc sancta Synodus, vocato dicto duce, qui tunc in dicta ciuitate Constantiensi aderat, auditisque suis defensionibus per suos aduocatos & procuratores, tam in sessionibus publicis, quam aliis congregationibus, statutis & deputatis ad eamdem causam, quæ iura & munimenta partium receperunt hinc inde producta, cum instaret dictus Georgius episcopus per literas monitorias præfatum Fridericum ducem; & alios occupatores & detentores, nec non vassallos, nobiles, capitaneos, officiales & subditos ecclesiæ Tridentinensis & ciuitatis, & aliorum bonorum prædictorum, sub pœnis, sententiis & constitutionibus diuæ memoriæ Caroli quarti contra tales facinorosos & sacrilegos editis, & aliis grauioribus, requiri & moneri pro restitutione dictæ ecclesiæ, & bonorum prædictorum, ac plenaria satisfactione, & alias sibi de opportuno remedio prouideri. Quapropter eadem sacrosancta Synodus super notorietate & aliis seruatis seruandis in causa huiusmodi certiorata ad plenum, eamdem notorietatem & facti euidentiam, & alia in ipsa causa agitata attendens, volens indemnitati ecclesiæ prouidere, nec minus animarum saluti dicti ducis & aliorum occupatorum & detentorum, nec non vassallorum, nobilium, capitaneorum, officiariorum & subditorum prædi-

ctorum consulere, præhabita deliberatione matura, vndecimo Kalendas Decembris sequentis eiusdem anni monitorium decreuit, cuius tenor sic incipit. ANNO CHRISTI 1416.

Decretum monitorii.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, vniuersis & singulis Christi fidelibus salutem & omnipotentis Dei benedictionem.

Sup.sess.20. Grauem querelam venerabilis fratris nostri episcopi Tridentinensis, &c. & sic finit. Literas monitoriales contra dictum Fridericum ducem & occupatores & detentores huiusmodi, partibus ipsis auditis, & seruatis seruandis, prædictis partibus ad hoc legitime citatis, decreuimus fore concedendas, decernimus & concedimus in forma quæ sequitur, quæ quidem forma sic incipit.

Monitorium decretum in forma.

Sup.sess.20. Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, vniuersos & singulos venerabiles fratres, patriarchas, archiepiscopos, episcopos, &c. sic finit. Quibus & cuilibet vestrum in præmissis dabimus plenam fidem. Datum Constantiæ vndecimo Kalendas Decembris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoquinto, apostolica sede vacante.

Post hæc de anno Domini millesimo quadringentesimo decimosexto, cum iam dictus Fridericus dux per antea de hac ciuitate Constantiensi recessisset, ipsa Synodo inconsulta, præfatumque monitorium in eius præsentia & suorum aduocatorum & procuratorum præsentia decretum, propter quemdam tractatum concordiæ, quem sperabat in actis causæ plene constare, in eius personam legitimam non potuerit habere executionem, per edictum secundum formam monitorii antedicti. Et quia per eamdem sanctam Synodum constituti fuerunt commissarii tam de sacro collegio reuerendissimorum patrum dominorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, quam de nationibus singulis, ad cognoscendum, videndum & examinandum, an antedictum monitorium esset debite executum: dictisque commissariis referentibus, ex productis constare, dictum monitorium fuisse debite & in lo-

Anno Christi 1416. cis deputatis executum, constetque notorie dictum Fridericum ducem & alios occupatores & detentores, nec non vassallos, nobiles, capitaneos, officiarios & subditos supradictos nullatenus præceptis in dicto monitorio contentis paruisse, sed eumdem Fridericum ducem & alios occupatores & detentores supradictos dictam ecclesiam Tridentinensem, ciuitatem, terras, oppida, castra, villas & alia iura & bona prædicta tenere indebite & contumaciter occupatas & occupata, contra sententiam & præceptum sereniſſimi regis Romanorum, cui iureiurando stare promisit, de quo & eius obligatione constat publicis documentis: ideo volens præfata Synodus tantam inobedientiam & rebellationem notoriam vlcisci cum Apostolo, ne tanti mali peruersitas transeat præsumptoribus in exemplum, per hanc sententiam, quam fert in his scriptis, pronuntiat, decernit & declarat, dictum Fridericum ducem Austriæ anathematis & sacrilegii vinculis innodatum, periuriique reum, nec non pœnas priuationis & inhabilitationis in constitutione Carolina prædicta contentas, eumdemque Fridericum ducem & alios occupatores & detentores, tam ecclesiasticos, quam sæculares, vassallos, nobiles, capitaneos, officiarios & subditos inobedientes & rebelles ecclesiæ & ciuitatis Tridentinensis, ac oppidorum, castrorum, terrarum, villarum & locorum, nec non iurium & bonorum dictæ ecclesiæ, cuiuscumque status, gradus, conditionis, dignitatis aut præeminentiæ, etiam si ducalis fuerint, pœnas, sententias & censuras alias in dicto monitorio comprehensas & expressas incidisse, ipsiusque Friderici ducis Austriæ & aliorum occupatorum, detentorum, & alia loca quæcumque ecclesiastico supposita interdicto. Vnde eadem sacrosancta Synodus diuersos & singulos venerabiles fratres patriarchas, archiepiscopos, episcopos, ac dilectos ecclesiæ filios abbates, priores, præpositos, decanos, archidiaconos, scholasticos, cantores, thesaurarios & canonicos, tam cathedralium quam collegiatarum, parochialiumque ecclesiarum rectores & locatenentes eorumdem, ceterosque plebanos, curatos & non curatos, clericos, notarios & tabelliones publicos per Italiam & Alemaniam constitutos, & alias vbilibet & eorum

quemlibet in ſolidum, ad quem, vel ad quos præſentes noſtræ literæ peruenerint, tenore præſentium requirit, atque monet primo, ſecundo, tertio & peremptorio terminis communiter & diuiſim, eiſque & eorum cuilibet in virtute ſanctæ obedientiæ, & ſub excommunicationis pœna latæ ſententiæ diſtricte præcipiendo mandat, quatenus ſtatim viſis præſentibus dictum Fridericum ducem Auſtriæ anathematis & ſacrilegii vinculis innodatum, periuriique reum, nec non pœnas priuationis & inhabilitationis prædictas, ac eorumdem & occupatores ac detentores, vaſſallos, nobiles, capitaneos, officiarios & ſubditos inobedientes & rebelles, prædictas pœnas, cenſuras & ſententias alias in dicto monitorio contentas incidiſſe, ſingulis diebus dominicis & feſtiuis in eorum eccleſiis, monaſteriis & capellis infra Miſſarum ſolennia, dum ibidem populi multitudo ad diuina audiendum, aut alias congregata fuerit, etiam alias vbi & quando & quoties expediens fuerit. Et poſtquam vigore præſentium ipſi, ſeu aliquis eorum, requiſiti fuerint, ſeu fuerit requiſitus, pulſatis campanis, candelis accenſis, & demum extinctis & in terram proiectis, publice denuntient & euitent, & ab aliis publice, quantum in eis erit, denuntiari & euitari ab omnibus Chriſti fidelibus faciant & permittant. Et præſentem noſtram declarationem, ſeu ſententiam, & omnia & ſingula in eis contenta publicent, inſinuent, & ad intellectum Chriſti fidelium adſtantium exponant, & plenarie exequantur, donec & quouſque ſuper præmiſſis abſolutionis beneficium meruerint obtinere, & a prædictis rebellionibus deſtiterint, & debite ſatisfecerint, aut aliud a dicta ſacroſancta Synodo, vel futuro ſummo pontifice habueritis in mandatis. Et quia idem Fridericus dux Auſtriæ, Pharaonis imitatus duritiem, more aſpidis ſurdæ obturauit aures ſuas, huius ſanctæ Synodi preces & monita, ſuorumque amicorum & præfati regis ſententiam & iuſiurandum deſpiciens; tanta exigente duritia, cogitur hæc ſancta Synodus de finali remedio prouidere, cum nihil profit ſententias ferre, niſi ſit qui eas debitæ executioni demandet. Committit ergo præfata ſancta Synodus præfato clariſſimo filio eccleſiæ defenſori & aduocato Sigiſmundo regi Romanorum

Anno Christi 1416.

ſemper

ANNO CHRISTI 1416. semper Augusto, cuius specialiter interest, ad requisitionem ecclesiæ contritas & oppressas ecclesias restaurare, & ecclesiasticas personas a violentiis & iniuriis defensare, & eamdem sententiam executioni demandare, & ceteris principibus ac Christi fidelibus, vt ad restitutionem dictæ ecclesiæ & ciuitatis Tridentinæ, & omnium bonorum & iurium ipsius, & eius integram libertatem & indemnitatem seruandam, contra dictum Fridericum Austriæ ducem, & alios occupatores & detentores præfatos, vt nostrum præfatum monitorium realem executionem obtineat, brachium impendant, fauorem & auxilium gladii & potentiæ omnimodæ sæcularis. Decernit insuper hæc sancta Synodus ad pleniorem executionem habendam, processum contra omnes intrusos & intrudendos in dicta ecclesia & ciuitate Tridentina, ac castris, oppidis, terris, villis, locis, possessionibus, iuribus & bonis eiusdem, & contra adhærentes eidem duci Friderico & occupatoribus & detentoribus, ac intrusis & intrudendis, ac contra dantes auxilium, consilium aut fauorem. Quem quidem processum, etiam omnes & singulos processus necessarios & opportunos committit venerabili Petro episcopo Stragurienſi, cum potestate subdelegandi, & aliis clausulis in forma debita & consueta, supplens quoque eadem Synodus omnem solennitatis defectum, si quis forsan fuerit in præmissis. Lectis autem his, reuerendissimus dominus Ioannes episcopus Ostienſis cardinalis Viuarienſis, iuxta consensum & voluntatem omnium nationum, & alias propter discordiam nationum, quoad ordinem, respondit pro vice præsenti per verbum, Placet.

SESSIO XXIX.

ANNO & indictione quibus supra, die vero Lunæ octaua mensis Martii fuit celebrata sessio generalis in ecclesia Constantienſi, pro accusatione contumaciæ domini Petri de Luna, Benedicti decimitertii in sua obedientia nuncupati: in qua reuerendus pater dominus Nicolaus episcopus Aquenſis Missam de Spiritu sancto celebrauit, & reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostienſis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, præsedit. Litaniis autem aliis-

Matth. 18. Luc. 17. que orationibus cum euangelio, *Dixit Iesus Petro, Si peccauerit in te frater tuus*, &c. completis, fuit seruatus iste ordo. Primo fuit lecta per dominum Stephanum episcopum Dolensem schedula, cuius tenor sequitur in hunc modum. ANNO CHRISTI 1416.

Deputatio procuratorum & notariorum in causa contra Petrum de Luna.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus constituit & deputat dilectos ecclesiæ filios, magistros Ioannem de Scribanis & Henricum de Piro, & eorum quemlibet in solidum, ita quod non sit melior conditio occupantis, promotores, prosecutores & ministros causæ & processus inquisitionis contra dominum Benedictum decimumtertium a sibi obedientibus nominatum, & insuper omnes & singulos sedis apostolicæ, & alios nationum in eadem sancta Synodo existentium notarios, & eorum quemlibet in solidum, notarios atq; scribas in causa & processu prædictis. Qua lecta, dominus cardinalis præsidens respondit pro toto Concilio, Placet. Quo facto, aduocatus consistorialis, instantibus dominis prosecutoribus & ministris, proposuit decretum citationis per edictum, & illius executionem ad diem centesimum, qui illa die incidebat: & produxit bullam decreti citationis & instrumentum executionis, asserens signa notariorum in instrumento posita, esse signa illorum, quorum esse inscribuntur in illis. Et accusauit contumaciam dicti domini Petri, & petiit illum alta voce vocari ad valuas ecclesiæ, & ad hoc deputari duos vltimos cardinales diaconos, videlicet de Comitibus & Florentinum, duos sedis apostolicæ, & alios Concilii notarios: & respondit præsidens pro toto Concilio, Placet. Tunc dicti cardinales & notarii iuerunt ad valuas ecclesiæ: & reuersi, retulerunt per cardinalem Florentinum, illum vocasse trina vice alta voce, & neminem comparuisse. Et aduocatus consistorialis facta relatione, petiuit iterum dominum Petrum reputari contumacem. Tunc cardinalis præsidens mandauit legi per episcopum Dolensem schedulam infra scripti tenoris.

ANNO CHRISTI 1416.

Ordinatio lecta ſuper contumacia domini Petri de Luna.

Hæc ſacroſancta Synodus præmiſſa, propoſita & petita per aduocatum conſiſtorialem admittit, ſi & inquantum ſint admittenda de iure: & mandat notariis eiuſdem Synodi & cauſæ præſentis, propoſita, petita & producta huiuſmodi, atque vocationem & relationem præmiſſas. Et quod idem dominus Benedictus ſic vocatus & ſufficienter expectatus, minime comparuit, nec comparet, redigi inter acta. Et de præmiſſis fieri publica inſtrumenta, quotquot fuerint opportuna, vt eadem Synodus ſuper præmiſſis deliberet, iudicet & decernat, prout de iure fuerit faciendum: quam deliberationem dicta Synodus ſibi retinet faciendam, quando ſibi viſum fuerit opportunum.

Qua lecta, idem dominus præſidens pro toto Concilio reſpondit, Placet. Et quod vox præſidentis ſit vox totius Concilii, quando primo de conſenſu omnium nationum conſtiterit. Namque propter diſcordiam nationum Hiſpanicæ & Anglicanæ, quæ prior reſponderet pro toto Concilio, Placet: & de aliis prærogatiuis fuit per nationes & cardinales ordinatum, quod præſidens reſponderet pro toto Concilio, Placet. Et ad hoc ſuper quolibet actu fiendo haberet conſenſum cardinalium, & ſchedulam illius actus ſignatam per notarios nationum, & conferret cum lectura quæ fieret.

SESSIO XXX.

In qua Concilium approbat ſubtractionem obedientiæ factam per regem Aragonum ipſi Petro de Luna.

DIE Mercurii decima ſupradicti menſis Martii fuit ſeſſio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi ſolenniter celebrata. In qua quidem ſeſſione reuerendus pater dominus * Stephanus epiſcopus Cephaldulenſis officium Miſſæ de Spiritu ſancto deuote decantauit: & reuerendiſſimus in Chriſto pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis & vicecancellarius, huiuſmodi ſeſſioni præſedit. Interfuit etiam ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ rex, cum multis ſibi adſtantibus principibus. Et lectis litaniis, ac aliis deuotis orationibus cum euange-

* Antonius

Luc. 18. lio: *Dixit Iesus discipulis suis, Quoniam oportet semper orare, & non deficere*, &c. nuntii & oratores Concilii, qui fuerant per Concilium ad hoc destinati, fecerunt relationem per organum domini Bernardi de * Planca decretorum doctoris, quomodo in castro Paniscolæ Dertusensis diœcesis cum fauore & auxilio illustrissimi principis domini Alphonsi regis Aragonum fuerant, & Petrum de Luna Benedictum decimumtertium in sua obedientia nuncupatum, in propria persona apprehenderant, ac quod ipsum citauerant iuxta formam & tenorem citatorii ab ipso Concilio decreti. Ipseque Petrus de Luna responsionem dederat, prout hæc & alia in ipsis instrumentis per dictum dominum Bernardum exhibitis, ac de verbo ad verbum perlectis, plenius continentur. Promotores vero Concilii petierunt apud acta registrari. Post hæc autem venerabilis vir dominus Petrus de Lompurga in decretis licētiatus quamdam decreti schedulam perlegit tenoris subsequentis. ANNO CHRISTI 1416. * Planchea * Planthea

Concilium approbat subtractionem obedientiæ factam per regem Aragonum.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata.

Quoniam inter alia virtuosa & laude digna, quæ piæ memoriæ quondam Ferdinandus rex Aragonum & Siciliæ pro extirpatione execrandi schismatis, quod ab octo fere lustris citra non permisit ecclesiam catholicam sub vnico gubernari pastore, dignoscitur peregisse, ordinationem quamdam aduersus idem schisma & pro vnione ecclesiæ catholicæ felicius consequenda eum promulgasse cognouimus; eadem sacrosancta Synodus Constantiensis, causis & motiuis in præfata ordinatione expressis plene inspectis & diligenter examinatis, de quorum veritate facta extitit eidem Synodo plena fides, & attento præcipue tunc atque nunc vniuersalis ecclesiæ statu, & quod sine regia prouisione præfata perpetuandi schismatis imminebat & immineret periculum, ac præstabatur & præstaretur sacro præfato Concilio, & consequenter vnioni ecclesiæ periculum manifestum, eo præsertim, quod idem dominus Benedictus sic in sua obedientia nominatus, conabatur per sibi adhibitam obedientiam iam dictum prius Concilium multiplici-

Anno Christi 1416. ter impedire, & impediuisset de facto, si mandatis eius obtemperatum fuisset. Quod inter alia ex eo satis apparet, quod etiam * cum obedientia sibi subtracta fuerat, per literas suas prælatis & capitulis, ne ad dictum sacrum Concilium accederent, inhibere præsumpsit. Ideo eadem sacrosancta Synodus ex certa scientia, & causa debite cognita, ad perpetuam rei memoriam, & vt cunctis clareat rei veritas bene gesta, declarat ordinationem prædictam a prædicto Ferdinando quondam rege iuste & legitime editam & promulgatam fuisse, & per eum ac illustrem principem dominum Alphonsum, eiusdem domini Ferdinandi primogenitum & regem modernum, seruatam. Ipsamque præsenti decreto dictis ex causis approbat & confirmat, decernitque illam per omnia debuisse & debere ab omnibus fidelibus obseruari, iuxta ipsius seriem ac tenorem.

* vbi

Concilium reuocat quamdam constitutionem Petri de Luna, quæ incipit, Ad futuram.

Eadem quoque sancta Synodus Constantiensis quamdam constitutionem dudum (vt dicitur) a dicto domino Benedicto sic in sua obedientia nuncupato editam, quæ incipit, Ad futuram rei memoriam. In dierum successu crescente malitia sic videmus mundum, &c. & finit, Datum Massiliæ apud sanctum Victorem decimoquarto Kalendas Iunii, pontificatus nostri anno decimotertio: declarat nullatenus comprehendere casum regiæ ordinationis prædictæ, consequenter reges ipsos dictam ordinationem condendo, promulgando, obseruando, vel obseruari faciendo, etiam alios obseruatores eiusdem contra dictam constitutionem in aliquo non veniisse, ipsamque, si & in quantum regiæ ordinationi præfatæ in casu præmisso factæ, aut promulgatæ, aut obseruatoribus eius quomodolibet obuiaret, tamquam impeditiuam in hac parte vnionis ecclesiæ, inueteratique schismatis nutritiuam, omniaque inde secuta decernit & pronuntiat nullius fuisse aut esse roboris, efficaciæ vel momenti.

Ad quæ decreta, statuta, ac etiam declarata reuerendissimus dominus præsidens cardinalis Viuarensis nomine totius huius sacri Concilii, vt procurator & promotor eiusdem, ac etiam reuerendus in sacra pagina Philippus de

Axdallia magiſter pro ſereniſſimo Aragonum rege, ſua & vice aliorum eiuſdem domini regis coambaſiatorum ibidem præſentium, petierunt a ſingulis ſanctæ ſedis apoſtolicæ protonotariis, & aliis notariis ſingularum nationum huius ſacri Concilii, ſibi retineri publica inſtrumenta ad futuram rei memoriam. Poſt prædicta dictus reuerendiſſimus dominus cardinalis vicecancellarius nomine totius Synodi reſpondit, Placet. ANNO CHRISTI 1416.

Super quibus omnibus & ſingulis præmiſſis magiſter Henricus de Piro promotor & procurator prædictus, nomine procuratorio quo ſupra, ac etiam egregius in ſacra pagina magiſter Philippus de Axdallia pro ſereniſſimo domino rege Aragonum, a protonotariis & notariis dicti Synodi ſibi fieri petierunt vnum vel plura inſtrumenta ad perpetuam rei memoriam. Præſentibus reuerendiſſimis in Chriſto patribus dominis Ioanne Oſtienſi, de Vrſinis, Bononienſi, Venetiarum, Raguſino, Aquileienſi, Senenſi, Piſano, Veronenſi, Cameracenſi, Tricaricenſi, Placentino, ſancti Marci, de Chalanco, de Fuxi, Salutiarum, de Branckaſiis, de Fliſco, de Columna, de Comitibus & Florentino, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus, ac regum, principum, dominorum, prælatorum, communitatum, vniuerſitatum, collegiorum & ſtudiorum ambaſiatoribus, aliiſque Chriſti fidelibus in multitudine copioſa.

SESSIO XXXI.

DIE Mercurii vltima ſupradicti menſis Martii, in eccleſia maiori Conſtantienſi fuit ſeſſio generalis celebrata; & in eadem ſeſſione fuit dictum officium Miſſæ de Spiritu ſancto per reuerendiſſimum patrem dominum Martinum epiſcopum Aprutinenſem: reuerendiſſimus vero pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis, huiuſmodi ſeſſioni præſidebat. Litaniis autem & aliis orationibus expletis per dictum dominum præſidentem, more ſolito pontificalibus indutum, legebantur per dominum Antonium epiſcopum Concordienſem, & Petrum de Polonia, ſucceſſiue ea quæ ſequuntur.

ANNO CHRISTI 1416.

Monitorium contra comitem Virtutum.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans, vniuersis Christi fidelibus salutem & omnipotentis Dei benedictionem.

Dudum, cum ad audientiam nostram peruenisset, fama publica referente, quod nobilis vir Philippus comes Virtutum, nonnullique alii in hac parte commissarii & officiales sui ipsius de mandato & assensu, ac ratum & gratum habendo, contra venerabilem fratrem *Albertum episcopum Astensem, patrem & pastorem animarum suarum, cui obedientiam & reuerentiam debitas facere tenebantur, & qui vna nobiscum in hoc sacrosancto Concilio generali onera humiliter supportauit, ac de speciali licentia nostra ad suam se transtulit Astensem ecclesiam, nulla sumpta occasione iusta, temerarie & iniuste in dictum dominum episcopum vi armata, ausu sacrilego manus iniicientes violentas, eumdem ignominiose ad castrum, quod Vetus dicitur, dictæ ciuitatis Astensis perduxerunt, ibique carceribus manciparunt & detinuerunt, prout detinent etiam incarceratum de præsenti, sacrilegium & excommunicationem, aliasque censuras ecclesiasticas & pœnas iuris & constitutionis prouinciæ Mediolanensis ecclesiæ, (cuius dicta Astensis ecclesia suffraganea existit) circa hoc editas & prolatas, & in partibus per ordinarios declaratas, damnabiliter incurrendo: Nos de tantis tamque grauibus excessibus (vt supra fertur) nobis relatis, qui inter cetera ad vniuersalis ecclesiæ reformationem sumus hic congregati, ad quos super quibuscumque quæstionibus (si quas intentare volebat contra episcopum præfatum) habere poterat recursum, non immerito dolentes, volentes super his inquirere veritatem, ipso comite (vt dicebatur) procurante per suos nuntios, venerabilibus fratribus Papiensi & Nouariensi episcopis dari concessimus in mandatis, vt super obiectis per ipsum comitem aduersus ipsum episcopum diligenter inquirerent veritatem, & vocatis præfato Philippo comite, & qui forent euocandi, de præmissis omnibus & singulis, ac eorum circumstantiis vniuersis simpliciter & de plano sine strepitu & figura iu-

*f. d. nostrum

dicii se diligentius informarent. Et si dictum episcopum in aliquo culpabilem reperirent, ipsum sub fida custodia retinerent, ac retineri facerent, donec aliud a nobis, seu Romano futuro pontifice haberent in mandatis: nec non informationem huiusmodi in scriptis fideliter redactam, sub eorum clausis sigillis, ad nostram præsentiam transmitterent, vt inde super hoc consultius agere valeremus. Si vero per informationem eamdem dictum episcopum minime culpabilem reperirent, ipsum facerent plena libertate gaudere. Cuius quidem concessionis mandati tenorem hic haberi volumus pro sufficienter expresso. Verum postmodum nonnullorum fide dignorum relatione percepimus, quod literæ nostræ super huiusmodi concessionis mandato executæ non fuerunt, dictique episcopi propterea super præmissis procedere minime valuerunt. Nos igitur super præmissis prius summaria informatione auctoritate nostra facta, attendentes quod subditi in eorum prælatos, & laici in clericos nullam habent iurisdictionem & potestatem, & quod præmissa in libertatis ecclesiasticæ & pastoralis dignitatis vilipendium non modicum & scandalum plurimorum redundare dignoscuntur, nolentes huiusmodi offensam (sicut nec debemus) sub dissimulatione transire, & licet contra prædictos comitem, eiusque commissarios & officiales, in præmissis possemus iuris seueritatem exercere, tamen ad eos magis conuincendos mitius agere volentes, committimus infra scriptis fratribus nostris, vel eorum alteri, quod si per summariam informationem, quod ad ipsum comitem, eiusque commissarios & officiales tutus non pateat accessus, constiterit, ne propterea tanti tamque graues excessus nostris conniuentibus oculis remaneant impuniti, per hoc præsens publicum edictum legendum & publicandum, ac in valuis maioris Papiensis & Nouariensis & Astensis ecclesiarum cathedralium affigendum, dictum Philippum comitem, eiusque commissarios, officiales, & quoscumque alios, qui culpabiles fuerint in præmissis, in eos & eorum quemlibet sub excommunicationis & interdicti, & in eisdem ecclesiis, ciuitate Astensi, ac ceteris terris & locis dictæ ciuitati & eidem comiti subiectis quocumque titulo, pœnis quas ferimus in his scriptis, (si monitioni huiusmodi non paruerint

ANNO CHRISTI 1416.

Anno Christi 1416. rint cum effectu) primo, secundo, tertio requiratis & moneatis, quem & quos tenore præsentium requirimus & monemus, quatenus infra duodecim dies post lectionem, publicationem & affixionem præsentium, vt supra faciendas, immediate sequentes, quorum duodecim dierum quatuor pro primo, quatuor pro secundo, & reliquos quatuor dies pro tertio & peremptorio termino ac canonica monitione prædicta, Philippo comiti, eiusque commissariis & officialibus huiusmodi præfigimus & assignamus, præfatum episcopum absque quolibet contradictionis obstaculo infra tres menses a die relaxationis ipsius coram nobis personaliter accessurum, & ibidem iuri pariturum, libertati suæ pristinæ restituat, cum familia vniuersisque bonis suis absque diminutione aliqua, realiter & cum effectu, offerentes dicto comiti & cuilibet poscenti bonũ & breue iustitiæ complementum de persona præfati episcopi ministrare. Quod si forsan huiusmodi nostris monitioni & requisitioni in dicto termino parere contempserint, ne propter viarum discrimina dicti episcopi Astensis differatur libertas, & vt parcatur laboribus & expensis, præfatis venerabilibus fratribus Papiensi & Nouariensi episcopis, stantibus prope dictam ciuitatem Astensem ad duas diætas, secundum consuetudinem patriæ committimus & mandamus, quatenus simul, aut ipsorum alter qui primo fuerit requisitus, post eiusdem termini lapsum auctoritate nostra eamdem ciuitatem Astensem & terras, dominia & loca ad dictam ciuitatem spectantia & pertinentia, interdicti sententias incurrisse, dictumque comitem, eiusque commissarios, officiales, & ipsius personam excommunicationis sententiam eadem auctoritate incidisse declarent: ecclesiam vero, ac etiam ciuitatem & communitatẽ ac terras, dominia & loca, prædictas & prædicta, ecclesiastico subiacere interdicto, iuxta constitutionem Viennensis Concilii, quæ incipit, Si quis suadente, vocatis euocandis, in eorumque Papiensi & Nouariensi, & aliis quibuscumque ecclesiis, tam cathedralibus quam collegiatis vniuersis, infra Missarum solennia, aliisque ecclesiis, populo ibidem ad diuina audiendum congregato publice per se vel alios denuntient & euitent, & ab aliis ita denuntiari & euitari faciant & permittant tamdiu, donec a nobis, vel futuro Romano pontifice

aliud desuper habuerint in mandatis. Et si (quod absit) prædictas pœnas interdicti & excommunicationis dictus Philippus comes ac commissarii & officiales prædicti animis sustinuerint induratis, ad omnes alias pœnas spirituales & temporales auctoritate præsentium procedere valeant, quibuscumque aliis pœnis eis a iure vel ab homine occasione prædicta ibidem illatis & inferendis, in suo robore permansuris, nec ab aliquo absolutionis beneficium, nisi a futuro Romano pontifice, vel a nobis, præterquam in mortis articulo, valeant obtinere. Volentes nihilo minus, & hac sacra synodali auctoritate decernentes, quod huiusmodi literæ nostræ modo & forma præmissis executæ, dictos sic requisitos & monitos, & quemlibet eorum arceant taliter & adstringant, ac perinde valeant, plenamque obtineant roboris firmitatem, ac si eisdem & eorum cuilibet in propria persona lectæ & insinuatæ fuerint, ac præsentialiter publicatæ, non obstante quod eidem Philippo comiti, vel quibusuis aliis communiter vel diuisim a sede apostolica indultum existat, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, contradictores censura simili, appellatione postposita, compescendo, non obstantibus etiam constitutionibus, seu aliis editis in contrarium quibuscumque. Datum Constantiæ secundo Kalendas Aprilis, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo, indictione decima, apostolica sede vacante. Anno Christi 1416.

Decretum super redintegratione ecclesiæ Baionensis.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus, &c. Attendens ad reformationem & redintegrationem vniuersalis, ac etiam omnium cathedralium ecclesiarum, quæ schismate præsenti durante habebant vel habent episcopos diuersarum obedientiarum, per quos ipsæ cathedrales ecclesiæ monstruose in capite & in membris videbantur & videntur gubernari, statuit & ordinat, quod ecclesia Baionensis, quæ etiam duos simul per plures annos habuit episcopos, & inter alios bonæ memoriæ Petrum, qui fuit de obedientia Baltassaris, tunc Ioannis papæ vigesimitertii

Anno Christi 1416. in sua obedientia nuncupati, nouiter defunctum, & superstitem venerabilem fratrem Guillermum hic præsentem, qui fuit creatus per Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium in eius obedientia nuncupatum, deinceps per Guillermum episcopum regatur, ac verus episcopus ipsius ecclesiæ, nec non episcopatus Baionensis vnicus censeatur, & illi clerus & populus ciuitatis & diœcesis Baionensis in omnibus consuetis, licitis & honestis, vt eorum vero episcopo & pastori obediant, & ipse eos benigne vice versa pertractet, prout ad eius pontificale officium pertinet de consuetudine, vel de iure. Inhibentes nihilo minus venerabili capitulo ipsius ecclesiæ, ne ad electionem alicuius loco ipsius defuncti episcopi vllatenus procedant, sed in illa supersedeant, prout etiam iuxta quædam capitula dudum per oratores nostros ex vna, & quosdam alios tunc de prædicta obedientia præfati Petri existentis in regno Aragoniæ fuit definitum & concluſum, quæ quidem capitula per nos solenniter approbata fuerunt. Quodque etiam venerabilis frater archiepiscopus Auxitanensis, cui prædicta ecclesia metropolitano iure subest, ad confirmationem alicuius electionis forsitan factæ, vel fiendæ, ad prouisionem alicuius in episcopum ecclesiæ prædictæ non procedat. Et quia etiam prædictus Petrus, seu Clemens septimus etiam in eadem obedientia nominatus, eius prædecessor, quatuor aliis de quatuor canonicatibus & præbendis eiusdem ecclesiæ, licet in dicta ecclesia pro parte obedientiæ dicti Baltassaris numerus canonicorum ab antiquo institutus completus fuisset, prout de præsenti, prouidit, quibus quidem domino Guillermo episcopo & canonicis quatuor assignauit,* quod bona immobilia, nec non iura, fructus, redditus, prouentus & emolumenta ad capitularem mensam dictæ ecclesiæ pertinentia, in Castellæ & Nauarræ regnis existentia, & illa etiam ad ius & proprietatem ipsius mensæ reducimus, ita quod ipsi quatuor canonici deinceps possint apud eamdem ecclesiam personaliter residere, ac horis consuetis & diuinis officiis interesse, ac stallum in choro & locum in capitulo cum ipsis aliis canonicis dictis habere, ac in omnibus fructibus, redditibus, &c. prædictæ mensæ, vt veri canonici ipsius ecclesiæ participare, dicto canonicorum numero non obstante,

*f. quoq;

quodque nullus in locum alicuius decedentis, aut aliter canonicatus & præbendas ſuas ipſius eccleſiæ quomodolibet, præterquam per ſpontaneum ceſſum dimittentium ipſius eccleſiæ canonici apoſtolica vel ordinaria auctoritate admittantur, quouſque ad dictum numerum ſit deuentum: ac decreuit dicta ſancta Synodus irritum & inane, ſi ſecus ſuper his factum fuerit, aut fieret in futurum. Anno Christi 1416.

SESSIO XXXII.

ANNO & indictione quibus ſupra, die vero Iouis prima menſis Aprilis, Conſtantiæ in eccleſia maiori in loco ſeſſionis ſolito prælatis exiſtentibus in pluuialibus & cum mitris, fuit generalis huius ſanctæ Synodi Conſtantienſis ſeſſio celebrata: pro cuius introitu reuerendiſſimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus Miſſam de beata Virgine celebrauit. Reuerendiſſimus vero pater dominus epiſcopus Oſtienſis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis & vicecancellarius, indutus pontificalibus, huiuſmodi ſeſſioni præſedit. Ac demum litaniis & orationibus conſuetis cum debita ſolennitate completis, inſtantibus promotoribus Concilii, fuit accuſata cõtumacia Petri de Luna per dominum Ardecinum aduocatum. Et iuxta petitionem ipſius dictus dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis huiuſmodi ſeſſioni præſidens, nomine Concilii deputauit reuerendiſſimos patres dominos Odonem de Columna, & Lucidum de Comitibus, diaconos cardinales tunc in ordine cardinalium poſtremos, reuerendoſque patres Feltrenſem & Mersburgenſem epiſcopos, quibus dedit in mandatis, vt ipſi vna cum protonotariis & notariis atque ſcribis huius cauſæ, cum curſore ſedis apoſtolicæ, dictum Petrum de Luna ad valuas eccleſiæ iuxta mores antiquos vocarent, & ipſi Synodo vocationem referrent. Qui quidem domini deputati, vna cum Iacobo Rhodini & Thoma Poltenſi protonotariis apoſtolicæ ſedis & huiuſmodi cauſæ notariis, ac Franciſco de Mediolano apoſtolicæ ſedis curſore, locum ſeſſionis exeuntes, acceſſerunt ad valuas eiuſdem eccleſiæ. Et præfatus Franciſcus curſor ipſum Petrum de Luna alta voce vocauit ſub his verbis: Eſtne hic dominus Petrus de Luna, Benedictus decimustertius in ſua obedientia nuncupatus, vel aliquis

Anno Christi 1416. pro eo qui compareat, reſponſurus coram ſacro Concilio in cauſa ſchiſmatis & hæreſis contra ipſum mota? Cumque nec ipſe, nec aliquis pro eo comparuiſſet, aut reſponſum dediſſet, dicta vocatione trina vice facta, ipſius Synodi promotores, & vna cum eis Benedictus de Guildelotis de Peruſio, cameræ apoſtolicæ clericus, nomine huius ſanctæ Synodi ſuper huiuſmodi vocatione & non comparitione, & non reſponſione, petierunt inſtrumentum & inſtrumenta.

Quibus ſic peractis, cardinalis de Columna vnus ex deputatis præmiſſis, commiſſionem eis factam a dicto Concilio adimpleuiſſe, dictumque Petrum de Luna modo præmiſſo per curſorem trina vice vocaſſe, nec ipſum Petrum, vel aliquem pro eo ibidem comparuiſſe, aut reſponſum dediſſe, dictæ ſanctæ Synodo retulit: & deinde Franciſcus de Mediolano curſor præfatus de præmiſſa vocatione fecit relationem. His ſic peractis, dominus Ardecinus aduocatus prædictus vocationem & relationem huiuſmodi petiit inter acta huiuſmodi cauſæ regiſtrari. Et deinceps reproducta bulla citationis, alias contra ipſum Petrum de Luna decreta & executa, dominus Bernardus de Planchea, vnus de executoribus dictæ citationis per Concilium deputatis, de his quæ circa ſæpe dictæ citationis executionem feciſſet, fecit relationem, dicens in effectu, quod ab ipſo Concilio receperant ipſe & collegæ ſui in mandatis, vt Petrum de Luna Benedictum decimumtertium in ſua obedientia nuncupatum citarent iuxta formam & tenorem literarum citatoriarum. Quas quidem literas citatorias iam de nouo factas, & in ſcriptis reproduxit, adiungens, quod nuper vigore illarum literarum ipſe & egregius vir Lambertus de Stipite ſuus collega ad caſtrum Paniſcolæ Dertuſenſis diœceſis acceſſerunt, & eumdem dominum Benedictum decimumtertium, a ſibi obedientibus ſic nominatum, perſonaliter apprehenſum, præſentibus pluribus ſuis cardinalibus & aliis prælatis, clericis, ac hominum multitudine copioſa, ſecundum formam & tenorem literarum citatoriarum ad perſonam ſuam citarunt, eaſdem de verbo ad verbum in ſua præſentia legerunt, ipſaſque & contenta in eiſdem executioni demandarunt, prout in quodam executionis

instrumento publico etiam die relationis alias per eum & suos collegas factæ exhibito, dixit plenius contineri, quod instrumentum iterum facto reproduxit, & de post publice idem executionis instrumentum fuit lectum, & sufficienter per testes recognitum. Quæ omnia præmissa dominus Ardecinus aduocatus petiit inter acta registrari, & præfati Petri de Luna sic (vt præmittitur) citati contumaciam accusauit. Ipsumque, quoniam nec in primo termino, qui erat octaua die Martii, nec etiam in præsenti termino comparuit, contumacem reputari, & in causa huiusmodi ad vlteriora procedi per ipsam Synodum, instantissime postulauit. Istis successiue (vt præmittitur) factis, reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis huiusmodi sessionis præsidens fecit legi quoddam decretum per reuerendum patrem dominum Stephanum episcopum Dolensem tenoris sequentis. ANNO CHRISTI 1416.

Hæc sacrosancta Synodus, auditis & consideratis relatis, propositis, productis & petitis, præfatum Benedictum sic in sua obedientia nuncupatum, legitime citatum, vocatum & expectatum, non comparentem, & qui in octaua Martii, ad quam etiam citatus extiterat, non comparuit, pronuntiat, reputat & declarat contumacem, decernitque in eius contumaciam, eius absentia Dei repleta præsentia non obstante, fore in causa huiusmodi vlterius etiam vsque ad definitiuam sententiam inclusiue procedendum. Volens autem in eadem causa mature & cum summa grauitate procedere, committit dilectissimis ecclesiæ filiis Guillermo tituli sancti Marci presbytero, & Francisco tituli sanctorum Cosmæ & Damiani, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, atque Ioanni electo patriarchæ Constantinopolitano, nec non venerabilibus fratribus Roberto Saresbirien si, Ioanni Lichfeldensi, & Stephano Dolensi, episcopis, ac dilectis ecclesiæ filiis Guillermo Pulcri nepotis Franciæ, Ioanni de * Podemitis generali ordinis Prædicatorum, in obedientia Petri de Luna, Benedicti decimitertii nuncupati in sua obedientia, magistris in sacra pagina, Michaeli de Nauers vtriusque iuris Aragonum, & Ioanni de Ledena legum, Nauarræ regum illustrium oratoribus, Iacobo electo Parmensi, Hermanno de Duuerck, sedis apostolicæ protonotario, Roberto

* Pedemontis

ANNO CHRISTI 1416. abbati Cluniacensi, Nicolao Vuoidis vtriusque iuris, Petro Nardi, Henrico Fleckel, decretorum, sedis apostolicæ capellanis & auditoribus causarum palatii apostolici, * Vaillis & Ioanni * Rellis decretorum doctoribus, quatenus ipsi vel eorum maior pars examinent articulos, quos offerri contigerit, coram dicta Synodo, vel coram dictis commissariis; & eis examinatis, super illis qui ipsis vel eorum maiori parti admittendi videbuntur, de quorum articulorum receptione & eorumdem admissione præfata Synodus dictis commissariis, vel eorum maiori parti plenam confert & committit potestatem. Ipsi autem duo ex eis ad minus super articulis prædictis, & aliis offerendis, & eorum veritate & notorietate testes & alia probationum genera recipiant, iurarique faciant, & examinent diligenter, ita quod occupantium conditio melior non existat, neque per aliquorum inchoationem aliorum derogetur potestati: sed duobus aut pluribus negotium huiusmodi examinationis & receptionis testium inchoantibus, ceteri & quilibet duo, siue bini ex illis, etiam seorsum & separatim, ac eodem vel diuersis temporibus testes & alia probationum genera etiam super articulis & aliis inchoatis recipere, examinare, ac mandatum huiusmodi valeant exequi, testiumque attestationes & probationes alias, vel eorum effectum eidem sacræ Synodo fideliter referant, vt exinde eadem sancta Synodus super præmissis procedat, decernat & iudicet, prout secundum Deum, iustitiam & æquitatem, fuerit faciendum.

Mandat insuper & committit eadem sancta Synodus præfatis commissariis, & duobus (vt præmittitur) ex illis, quatenus ad dies, horas & loca opportuna eumdem Benedictum, sic (vt præmittitur) nominatum, citent & citari faciant peremptorie publice coram ipsis in locis prædictis, ad videndum etiam recipi, produci, iurare testes & alia probationum genera in causa huiusmodi, quatenus opus erit, cum potestate citandi & cogendi testes præfatos quoscumque, si qui forsan a dicta depositione se subtraxerint.

Protestatur etiam eadem sancta Synodus, quod per quoscumque actus, ordinem seu terminos iudiciarios seruatos vel seruandos in hac causa, formæ processus, quæ de

iure ſeruanda eſt, aut ſeruari ſufficit in notoriis, renuntiare non intendit, neque ad ſeruandum iudiciarium ordinem ſe obſeruare adſtringit quouis modo. Qua ſchedula lecta, reuerendiſſimus pater dominus Oſtienſis præſidens nomine huius ſanctæ Synodi ſuper dicta ſchedula & contentis in ea reſpondit per verbum, Placet. ANNO CHRISTI 1416.

SESSIO XXXIII.

ANNO & indictione quibus ſupra, die vero Mercurii duodecima menſis Maii fuit celebrata ſeſſio generalis in maiori eccleſia Conſtantienſi. In qua reuerendiſſimus pater dominus Nicolaus archiepiſcopus Gneznenſis Miſſam celebrauit. Fuitque præſidens huic ſeſſioni reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, vicecancellarius, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis. Et intererat huiuſmodi ſeſſioni ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ rex, indutus veſtimentis imperialibus, coronam in capite habens, adſtantibus ſibi reuerendiſſimis in Chriſto patribus & dominis, domino Angelo Præneſtino, & Iordano Albanenſi, epiſcopis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus; illuſtriſſimis principibus Rodulpho Saxoniæ in enſe, Ludouico Bauariæ ducibus in pomo, & Friderico marchione Brandeburgenſi in ſceptro, & habitibus conſuetis ſibi ſeruientibus. Demum lectis litaniis vna cum aliis deuotis orationibus, vt moris eſt, aſcenderunt ambonem deputati & commiſſarii in cauſa hæreſis, &c. contra Petrum de Luna, in qua reuerendiſſimus pater dominus Guillermus tituli ſancti Marci ſanctæ Romanæ eccleſiæ presbyter cardinalis fecit relationem, dicens in effectu, quod ipſi commiſſarii proceſſiſſent in cauſa, ad ea quæ eis fuiſſent commiſſa, quia primo ipſum Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium in ſua obedientia nominatum, ad dandum & dari videndum articulos vocaſſent, & deinde certos articulos per procuratores cauſæ oblatos recepiſſent, eoſque ad probandum admiſiſſent, teſteſque octo & triginta, cardinales, archiepiſcopos, epiſcopos, prælatos, doctores, & alios ſuper eiſdem recepiſſent, iurareque feciſſent, ac eos diligenter examinaſſent. Inſuper dicto Petro de Luna ſic ſufficienter vocato, non-

nulla

Anno Christi 1416. nulla iura per procuratores producta in modum probationis recepissent, eaque probari fecissent, & probata esse decreuissent, & hæc omnia & alia per eos in hac causa acta, in actis redigi fecissent, prout in registro in hac causa per eos fieri mandato plenius continentur, offerentes se plenius & explicite magis relaturos, quando Synodus duxerit mandandum. Relatione autem huiusmodi facta, accusabatur contumacia Petri de Luna, non videntis aperiri dicta testium in huiusmodi causa productorum: & in contumaciam petebatur iterum in valuis maioris ecclesiæ vocari, & ad vocandum aliquos deputari. Atque extunc reuerendissimus pater dominus Ioannes Ostiensis huiusmodi sessioni præsidens, nomine Synodi deputauit reuerendissimos patres & dominos ad vocandum præfatum Petrum de Luna, videlicet Odonem de Columna, Lucidum de Comitibus, cardinales; Viennensem archiepiscopum, Feltrensem, Tridentinensem & Lichfeldensem episcopos, & Antonium Taxal generalem ordinis sanctæ Mariæ de mercede, Thomam Poltensem & Iacobum Rhodini, sedis apostolicæ protonotarios, vna cum præsentis causæ scribis, & Franciscum de Mediolano sanctæ apostolicæ sedis cursorem. Qui deputati vocarunt & citarunt præfatum Benedictum per cursorem antedictum, in hunc modum: Est hic Petrus de Luna, Benedictus decimustertius in sua obedientia nuncupatus, vel aliquis pro eo, qui compareat pro eo, ad videndum aperiri dicta testium, &c. Deinde dictis deputatis de valuis reuertentibus, dominus Lucidus cardinalis de Comitibus nomine condeputatorum retulit, ipsam vocationem per cursorem antedictum trina vice fuisse factam, neminemque ibi comparuisse, aut aliquod verbum respondisse. Quo facto, & iterum petito publicari dicta testium, & decerni terminum ad dicendum contra dicta huiusmodi, reuerendus pater & dominus, dominus Stephanus episcopus Dolensis legebat quamdam decreti papyri schedulam tenoris subsequentis.

Decretum de publicatione atteſtationum, & citatione ad contra obiiciendum.

Hæc sacrosancta generalis Synodus Petrum de Luna,

Benedictum decimumtertium in sua obedientia nuncupatum, vocatum legitime & non comparentem, reputat contumacem, & in illius contumaciam testes, attestationes & dicta testium in præsenti causa inquisitionis mota & pendente contra eumdem Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium a nonnullis nuncupatum, productorum & examinatorum, publicat, ac pro publicatis habet, & decernit eidem Petro de Luna Benedicto copiam dictarum attestationum & totius præsentis processus fieri, & assignat eidem Petro de Luna Benedicto (vt præmittitur) vocato terminum peremptorium ad diem Sabbati proximum mane hora septima in præsenti ecclesia & loco superiori prope altare sessionis, ad dicendum, obiiciendum & proponendum coram commissariis nuper ad testes recipiendos & examinandos, & cetera per eamdem Synodum deputatis, quidquid dicere, obiicere vel proponere voluerit contra testes in hac causa productos, & eorum dicta, nec non contra instrumenta, & *registralia, & alia quæcumque producta, & in tota ipsa causa & singulis eius discursibus, & ad hoc ipsum peremptorie citat, præfatisque commissariis & eorum maiori parti, ceterisque etiam minime impeditis, ad audiendum & recipiendum omnia, quidquid dicere, obiicere & proponere voluerit, & super illis cognoscendum, atque omnia & singula faciendum, quæ ad causam & processum huiusmodi pertinent & pertinebunt, vsque ad sententiam definitiuam excluſiue, ac super eorum dependentibus, emergentibus & connexis, dat eadem sancta Synodus plenam & liberam potestatem. Protestatur autem eadem sancta Synodus, quod per hunc processum, aut alium quemcumque in futurum fiendum in huiusmodi causa, a forma processus super notoriis, quam sufficit seruare de iure, recedere non intendit. Anno Christi 1416. *registra

Qua itaque decreti schedula lecta, per reuerendissimum in Christo patrem & dominum, dominum Ioannem episcopum Ostiensem, sanctæ Romanæ ecclesiæ cadinalem & vicecancellarium, huiusmodi sessioni præsidentem, nomine Synodi fuit responsum, Placet.

ANNO CHRISTI 1417.

SESSIO XXXIV.

DIE Sabbati quinta menſis Iunii, anno a natiuitate Domini milleſimo quadringenteſimo decimoſeptimo, indictione decima, fuit ſeſſio generalis per ſanctam Synodum Conſtantienſem in maiori eccleſia Conſtantiæ ſolenniter celebrata, in qua reuerendus pater dominus Thomas* Senonenſis epiſcopus Miſſam de tempore celebrauit. Præſedit autem reuerendiſſimus dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis & vicecancellarius. Et dictis demum litaniis & orationibus conſuetis, cum euangelio ſecundum Lucam, *Homo quidam fecit cœnam magnam*, domini commiſſarii in cauſa contra Petrum de Luna aſcenderunt ambonem: & reuerendiſſimus pater dominus Guillermus cardinalis tituli ſancti Marci, de ſuorum collegarum conſenſu ſibi aſſiſtentium, pro themate aſſumens, *Tempus eſt vt* veniat iudicium a domo Dei*, &c. quod perpulcre deducens, proceſſum per ipſum & ſuos collegas contra Petrum de Luna, a quibuſdam Benedictum decimumtertium nuncupatum, iuxta commiſſionem eis deſuper factam, habitum, integre narrauit & recitauit, vna cum probationibus articulorum ſimpliciter in huiuſmodi cauſa productis. Et facta dicta relatione, reuerendi patres domini Dolenſis & Lichfeldenſis epiſcopi reſpondendo articulos legerunt, videlicet ſummam probationum ſcriptam ſuper quolibet articulo, dicendo poſt lecturam articuli: Iſte articulus de veritate & notorietate probatur per tot teſtes & tales: declarando dignitates & gradus teſtium. Et his peractis, reuerendus pater & dominus epiſcopus Concordienſis legebat quoddam decretum, cuius tenor ſequitur.

* Cinomenſis

Luc. 14.

* incipiat

1. Petr. 4.

Hæc ſacroſancta Synodus, audita relatione proceſſus & probationum & aliorum actorum in cauſa inquiſitionis pendente coram eadem ſancta Synodo contra Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium a nonnullis nuncupatum, ſuper ferenda ſententia & aliis in cauſa huiuſmodi fiendis deliberabit: poteſtatem autem alias conceſſam commiſſariis in dicta cauſa, præterquam ad citandum eumdem Petrum de Luna ad audiendum ſententiam per eamdem Synodum ferendam, non intendit reuocare; ſuper qua citatione atque ſententia nullam dictos commiſſa-

rios vult habere potestatem. Super præmissis dominus Ioannes episcopus Ostiensis huiusmodi sessioni præsidens nomine Synodi respondit, Placet. ANNO CHRISTI 1417.

SESSIO XXXV.

Vnio ambasiatorum domini regis Castellæ & Legionis.

DIE Veneris decimaoctaua mensis Iunii supradicti sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi fuit solenniter celebrata, cui interfuit sereniſſimus princeps Sigismundus Romanorum & Hungariæ, &c. rex, cum insigniis regalibus, & multis principibus & nobilibus sibi adstantibus & sibi seruientibus. Et ante istius sessionis officium, siue orationes solitas & consuetas, prælati pluuialibus induti, mitras capitibus imposuerunt. Consequenter reuerendi patres & domini, nobiles & strenui viri sereniſſimi principis domini Ioannis regis Castellæ & Legionis ambasiatores, & cum eis Petrus de Lomburga de Polonia, ambonem ascenderunt, ac ipsi ambasiatores tria in effectu facere pro præsenti sessione proposuerunt, videlicet primo Concilium Constantiense conuocare: secundo, præsenti congregationi in Constantia se vnire: tertio, subiectionem obedientiæ factam in Narbona iuxta capitula ibidem concordata approbare. Et deinde Petrus de Lomburga legit quoddam procuratorium regis Castellæ. Quo lecto, frater Ludouicus de Valle Oleti, vnus de ambasiatoribus dicti regis, de consensu suorum coambasiatorum legit quamdam schedulam conuocationis, vna cum bulla Concilii conuocatoria, domino regi Castellæ prædicto per Synodum missa, iuxta capitula concordata Narbonæ, cuius schedulæ conuocationis tenor talis est.

Schedula conuocationis.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis.

Nos Didacus Conchensis episcopus, & Ferdinandus Petri de Ayala maior præfectus Guispustræ, sereniſſimi domini regis Castellæ consiliarii, Ioannes episcopus Pacensis, Martinus Ferdinandi domicellorum præses, Ferdinandus Martini de * Dauaben. Segobiensis, & Didacus Ferdinandi Palentinensis, ecclesiarum decani, decretorum doctores, frater Ludouicus de Valle Oleti ordinis Prædicato- * Dauales

ANNO CHRISTI 1417. rum, in theologia magiſter Pariſienſis, Ioannes Ferdinandi de Rupeflore decretorum doctor, oratores & procuratores præfati ſereniſſimi domini Ioannis regis Caſtellæ & Legionis, ac ſereniſſimæ dominæ reginæ Caſtellæ matris & tutricis eiuſdem, regnorumque gubernatricis, & omnium quorum intereſt, & intereſſe poteſt. Ad pacem & vnionem ſanctæ matris eccleſiæ puris ac ſinceris affectibus anhelantes, volenteſque & intendentes adimplere conuentionem in Narbona initam inter ſereniſſimum principem & dominum Sigiſmundum Romanorum & Hungariæ regem ſemper Auguſtum, ac reuerendos patres procuratores, nuntios & legatos præſentis congregationis Conſtantienſis ex vna, & oratores ac procuratores ſereniſſimi principis domini Ferdinandi claræ memoriæ Aragonum & Siciliæ regis, tam ſuo proprio nomine, quam tutorio & tutoris nomine præfati ſereniſſimi domini regis Nauarræ, nec non illuſtris principis Ioannis comitis Fuxi ex alia partibus, præſentamus nos in hoc loco coram paternitatibus veſtris, offerentes nos ad exequendum dictam conuentionem, ac omnia & ſingula in ea contenta: & ſumus nunc attendentes, quod in primo capitulo dictæ conuentionis continetur, quod conuocatio dictarum obedientiarum fiat per prælatos, ceteroſque viros eccleſiaſticos huius congregationis per literas directas ad reges, principes, prælatos, ac alias perſonas de obedientia dicti domini Benedicti ſic nuncupati. Quod vice verſa præfati domini reges, principes, prælati, & aliæ perſonæ dictæ obedientiæ domini Benedicti ſic nuncupati, debeant vos præfatos dominos prælatos & ceteros de congregatione præſenti per ſuos ambaſiatores aut literas hic in Conſtantia conuocare. Et attento etiam, quod literæ conuocatoriæ pro parte veſtra domino noſtro regi Caſtellæ iam præſentatæ fuerunt, quas etiam ipſe omnibus prælatis & aliis perſonis, quibus dirigebantur, intimari fecit modo debito, prout per inſtrumenta inde confecta patebit, cum fuerit opportunum, volumus & nos ſatisfacere dicto capitulo, cuius tenor quantum ad literas conuocatorias quæ in eis continentur, talis eſt.

Miſeratione diuina epiſcopi, presbyteri & diaconi cardinales, patriarchæ, archiepiſcopi, epiſcopi, prælati & ceteri in Conſtantia prouinciæ Moguntinenſis in Chriſti no-

mine congregati, illustri principi, prout superius continetur, &c. Qua ad finem lecta, idem frater Ludouicus legit, vt sequitur: Cui quidem capitulo satisfacere volentes, conuocamus vos omnes prælatos * ceteros dominos de hac congregatione iuxta tenorem dicti capituli. ANNO CHRISTI 1417. *f. & ceteros

His sic lectis, reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis ascendens in ambonem, legit in hæc verba.

Schedula acceptationis conuocationis.

Nos miseratione diuina episcopi, presbyteri & diaconi cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, prælati, & ceteri hic congregati, dictam conuocationem acceptamus, & offerimus nos paratos sine dilatione quacumque ad procedendum ad vlteriora.

Et insuper requirimus vos oratores & procuratores prædictos, quatenus ad vnionem faciendam nobiscum procedatis iuxta tenorem tertii capituli conuocationis prædictæ, quæ talis est: Tertio, quod præfatis de obedientia dicti domini Benedicti decimitertii per quosdam, &c. vt superius continetur: cuius tamen totum tenorem legebant. Et exposit frater Ludouicus de Valle Oleti præfatus, quo ad secundum principale, quamdam vnionis schedulam legebat in hæc verba.

Schedula vnionis.

Nos oratores & procuratores prætacti, dictis nominibus vnimus nos vobis iuxta tenorem capituli Narbonensis prædicti, approbantes & laudantes omnia quæ post vnionem Aragonensem contra dominum Benedictum agitata sunt & processa pridem, & eodem modo, ac si per hanc vnionem nostram ab hac sancta Synodo nobis interessentibus facta foret. Qua vnione facta, præfatus dominus archiepiscopus Mediolanensis legebat in hunc modum.

Schedula acceptationis vnionis.

Nos prælati & ceteri congregati vt supra, dictam vnionem * nostram acceptamus, profitentes vos vice & nomine præfati sereniſſimi domini regis Castellæ per omnia debitis modo & forma ac tempore contentis in dicto capitulo tertio satisfeciſſe, & e conuerso nos vobis oratoribus *f. vestrã

ANNO CHRISTI 1417. & procuratoribus prædictis nominibus iuxta tenorem eiusdem capituli vnimus. Quibus sic factis, reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis & vicecancellarius nomine totius Synodi respondit per verbum, Placet.

Subsequenter oratores & procuratores illustrissimi domini Infantis Henrici, ac ordinis sacræ militiæ sancti Iacobi de Spata generalis magistri, ambonem ascendentes, omniaque & singula facta & acta per dominos ambasiatores & oratores regis Castellæ prædictos approbantes & laudantes, conuocationem fecerunt simili modo, vt ipsius regis Castellæ ambasiatores; & similiter se huic congregationi vnierunt, prout super istis conuocatione & vnione frater Ioannes de sancto Iacobo, ordinis Minorum, vnus de ambasiatoribus prædictis, de suorum ambasiatorum consensu quamdam papyri schedulam legebat sub huiusmodi tenore.

Schedula conuocationis Infantis Henrici.

Carnata Nos Vitalis de Soto miles commendator de Camata, frater Ioannes de sancto Iacobo sacræ paginæ professor, Garsias de Vergata miles, Ioannes Alphonsi, decretorum baccalaurei, procuratores & oratores illustrissimi domini Infantis Henrici, ac ordinis sacræ militiæ sancti Iacobi de Spata generalis magistri, simili modo conuocamus vos omnes prælatos & ceteros dominos de hac congregatione, iuxta tenorem dicti capituli. Deinde idem frater Ioannes legit, vt sequitur.

Schedula vnionis eiusdem.

Nos oratores supradicti dicto nomine vnimus nos vobis iuxta tenorem capituli prædicti. Super quibus omnibus & singulis promotores Concilii petierunt instrumentum & instrumenta: & depost fuit cantatum, Te Deum laudamus. Quo finito, reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis ad præsidendum iuit, & officium sessionis solitum solenniter incipiebatur. Et lectis litaniis, aliisque consuetis, præfatus archiepiscopus Mediolanensis vna cum ambasiatoribus regis Castellæ ambonem ascendit, & legit schedulam sequentem, legendo

etiam illa capitula concordata Narbonæ, de quibus supra faciebat mentionem, quæ superius inserta fuerunt, vbi agebatur de confirmatione eorum. Anno Christi 1417.

Confirmatio capitulorum.

Sacrosancta generalis Constantiensis Synodus in Spiritu sancto legitime congregata, viso & considerato capitulo secundo ex capitulis Narbonensibus inter carissimum ecclesiæ filium Sigismundum Romanorum & Hungariæ regem illustrem, & dilectos ipsius ecclesiæ filios, promotores & nuntios dictæ Synodi ex vna, & procuratores ac oratores carissimorum dictæ ecclesiæ filiorum dominorum, Ferdinandi claræ memoriæ Aragonum & Siciliæ regis, tam suo proprio nomine, quam tutorio & tutoris nomine, Ioannis Castellæ & Legionis, nec non oratores Nauarræ regum, & illustrium & dilectorum eiusdem ecclesiæ filiorum Fuxi & Armeniaci comitum partibus ex altera concordatis: cuius quidem secundi capituli tenor sequitur sub his verbis: Secundo, quatenus dictæ conuentionis, &c. volens in omnibus obseruare dictum capitulum, promittit, ratum habet, securat specialiter, confirmat, & nouiter firmat, & statuit, & decernit in omnibus & per omnia, prout in dicto capitulo plenius continetur. Sup. sess. 10. Viso etiam quarto capitulo incipiente: Quarto, quod per dictum vniendum Concilium, &c. abolet, tollit & irritat quoscumque processus, sententias, decreta, ordinationes, statuta & pœnas, &c. vt in dicto capitulo continetur, vsque ibi, & quod statuatur. Item statuit, quod nunquam de cetero ratione vel occasione dicti schismatis aut adhæsionis dicti domini Benedicti, & sui prædecessoris domini Clementis, possit contra dictos dominos reges, principes, prælatos, & alios de obedientia dicti domini Benedicti quomodolibet procedi in iudicio, vel extra, vt in fine dicti Sup. sess. 10. capituli continetur. Viso etiam quinto dictorum capitulorum incipiente: Quinto, quod per dictum formandum Concilium, &c. approbat, laudat, firmat, & meliori modo quo fieri potest, plenissime confirmat omnes & singulas concessiones, dispensationes & gratias factas per dominum Benedictum prædictum quibusuis personis suæ Sup. sess. 10. obedientiæ de quibusuis dignitatibus, &c. vt in dicto capitulo

Anno Christi 1417. pitulo continetur. Viso etiam vndecimo dictorum capitulorum incipiente: Vndecimo, quod dictus dominus rex Romanorum, &c. & attento quod dicitur ibi; & quod in prima sessione, &c. dicta sancta Synodus facit, concedit, statuit & ordinat in omnibus & per omnia, prout in dicto capitulo continetur. Quibus sic lectis & completis, reuerendi patres Iacobus Rhodini sedis apostolicæ protonotarius, & Ioannes literarum apostolicarum corrector, tenens librum euangeliorum a parte dextra; & a parte sinistra dominus Thomas Poltensis dictæ sedis protonotarius, & venerabilis dominus Iacobus Moresim sacri palatii apostolici causarum auditor, tenentes libros sanctorum euangeliorum, accesserunt ad dominos in hac sessione præsentes, recipientes ab eis iuramenta. Et primo sereniſſimus dominus Sigismundus Romanorum & Hungariæ rex, consequenter vero & domini cardinales, archiepiscopi, episcopi, ceterique prælati & ambasiatores omnia & singula capitula Narbonæ concordata in omnibus & per omnia obseruare iurauerunt, & quilibet eorum iurauit, ac ea, quantum in eis fuit, receperunt.

Quibus iuramentis sic præstitis, Henricus de Piro promotor nomine præfati sereniſſimi principis domini Sigismundi surgens, publice dixit & inquisiuit: Si aliquis esset in prædicta sessione, qui haberet mandatum sufficiens illustris principis comitis Armeniaci, quod illud exhiberet. Cancellarius autem studii Parisiensis surgens dixit, ambasiatores Christianiſſimi regis Francorum certa habuisse scripta, quod dictus dominus comes sequi vellet vestigia prædicti domini regis. Tunc dictus dominus Henricus nomine quo supra dixit: Ex quo non apparet mandatum sufficiens pro ipso domino comite, nullo modo per iuramentum supra per eum præstitum, ad obseruationem dictorum capitulorum in Narbona concordatorum, quo ad præfatum dominum comitem Armeniaci, vellet arctari, publice & solenniter fuit protestatus.

His autem sic peractis, præfatus archiepiscopus Mediolanensis legit quamdam papyri schedulam tenoris subsequentis. Sup. sessio. 20.

Item domini cardinales, patriarchæ, archiepiscopi, episcopi, & alii prælati ambasiatores dominorum regum

& principum, & alii in dicto Concilio existentes, & singulares personæ, & tamquam personæ suffultæ ad hoc sufficienti potestate, iurent, prout sufficienter in dicto 11. capitulo continetur. ANNO CHRISTI 1417.

Quæ prædicta omnia & singula intelligantur & locum habeant, retento tenore omnium & singulorum capitulorum prædictorum Narbonæ concordatorum, quibus & eorum singulis dicta Synodus stare intendit, nec ab eis vel eorum aliquo in toto vel in parte recedere.

Ad quæ omnia & singula dominus episcopus Ostiensis vicecancellarius & huius sessionis præsidens præfatus, nomine totius Concilii respondit per verbum, Placet.

Subsequenter dominus & frater Ludouicus de Valle Oleti prædictus, existens in ambone, legit schedulam sequentem.

Schedula approbationis capitulorum Narbonæ factæ per oratores regis Castellæ.

Nos Didacus Conchensis episcopus, & Ferdinandus Petri de Ayala maior præfectus Guispustæ, sereniſſimi domini regis Castellæ consiliarii, Ioannes episcopus Pacensis, Martinus Ferdinādi domicellorum præses, Ferdinandus Martini de* Claualos Segobiensis, & Didacus Ferdinandi Palentinensis, ecclesiarum decani, decretorum doctores, frater Ludouicus de Valle Oleti ordinis prædicatorum in theologia magister Parisiensis, Ioannes Ferdinandi de Rupeflore decretorum doctor, oratores & procuratores sereniſſimi domini Ioannis Castellæ regis ac Legionis, ac sereniſſimæ dominæ reginæ matris & tutricis eiusdem regnorum gubernatricis, hic præsentes & personaliter constituti, dictis nominibus quibus validius & efficacius possumus, iure videlicet, forma, modo, via, causa melioribus omnia & singula decreta, statuta, protestationes per sacrosanctā & generalem Synodum Constantiensem nunc facta & edita, & quæ nunc sunt serioſius lecta, ipsa habentes pro sufficienter expreſſis & repetitis solenniter, vice & nomine regis & reginæ nostrorum præfatorum omnium regnorum & terrarum suarum acceptamus, approbamus, assentimus, & solenniter affirmamus. Et similiter sicut ipsa sancta Synodus protestata est, quod non velit recedere a capitulis in dicta

*Daualos

Anno Christi 1417. ciuitate Narbonensi concordatis, ita & nos dictis nominibus solenniter protestamur. Ad quæ tunc reuerendissimus pater & dominus episcopus Ostiensis, huius sessionis præsidens, nomine totius Synodi respondit, Placet. Et consequenter præfatus archiepiscopus Mediolanensis legit decretum tenoris infra scripti.

Quod non obstantibus iuramentis, licuit ab eius obedientia recedere.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, pro bono vnionis ecclesiæ sacrosanctæ auctore Deo felicius consummandæ, considerans quod per carissimam ecclesiæ filiam Catharinam reginam illustrem, carissimi ipsius ecclesiæ filii Ioannis regis Castellæ & Legionis matrem atque tutricem, regnorumq; & terrarum illius gubernatricem, atque per nonnullos prælatos, barones & notabiles personas regnorum & terrarum regis præfati, requisita & præstita fuerunt iuramenta & promissiones de non recedendo ab obedientia domini Petri de Luna, Benedicti decimitertii a nonnullis sic nuncupati, sub certis formis, de quibus in actis & instrumentis inde confectis latius continetur: quæ quidem acta & instrumenta, & alias quascumque probationes prædictorũ, præfata Synodus de ipsis plene certificata, vult hic habere pro sufficienter expressis: quodque huiusmodi iuramenta & promissiones requisita & præstita fuerunt impedimentum præfatæ vnionis, propter quæ & illa nulla & irrita esse censentur: statuit, decernit atque declarat, præfata omnia iuramenta & promissiones, ac omnia & singula inde secuta, fuisse & esse cassa, irrita & nulla, nulliusque efficaciæ, roboris vel momenti. Et nihilo minus ad cautelam, quatenus de facto processerunt, ea relaxat & cassat, irritat ac reuocat, declarans præfatos (vt præmittitur) iurantes & promittentes ad obseruantiam prædictorum minime teneri & obligari. Quo decreto lecto, fuit per dictum dominum præsidentem nomine totius Synodi responsum per verbum, Placet. Et deposit præfatus frater Ludouicus legit, vt sequitur.

Schedula subtractionis obedientiæ confirmationis, per vnum de ambasiatoribus regis Castellæ lecta.

Nos Didacus, &c. ambasiatores & procuratores præ-

fati, nomine procuratorio quo supra, confirmamus, & etiam approbamus subtractionem obedientiæ dudum factam in Perpiniano domino papæ Benedicto decimotertio, per felicis memoriæ dominum Ferdinandum Aragonum & Siciliæ regem, nomine sereniſſimi regis Castellæ & Legionis domini nostri, & per suas literas, sicut in eisdem latius continetur: etiam ex superabundanti cautela eam nomine quo supra de nouo facimus, sicut in dictis literis continetur, & alio meliori & firmiori modo, quo fieri potest & debet, de quo offerimus literas præfati domini regis & matris in valida & expedienti forma daturos. Deinde dominus Petrus de Grado, vnus etiam de ambasiatoribus regis Castellæ & Legionis prædicti, quamdam schedulam subtractionis obedientiæ per præfatum regem dicto Benedicto in Castella * factam, in vulgari Castellano scriptam, publice legit. Et quia a multis non intelligebatur, præsentibus igitur non est inserta. Deinde frater Ludouicus præfatus solenniter fecit collationem: & facta collatione, pro complemento huius sessionis reuerendissimus pater dominus Ioannes patriarcha Antiochenus Missam de Spiritu sancto celebrauit. ANNO CHRISTI 1417. * f. factæ.

Præsentibus ibidem reuerendissimis in Christo patribus & dominis, dominis Ioanne Ostiensi, de Vrsinis, Bononiensi, Venetiarum, Senensi, Pisano, Veronensi, Cameracensi, Tricaricensi, Placentinensi, sancti Marci, de Chalanco, de Fuxo, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, ac illustrissimo principe domino Sigismundo Romanorum & Hungariæ &c. rege præfato, illustribusque principibus & dominis Friderico marchione Brandeburgensi, & Ludouico duce de Burga: nec non regum, principum, nobilium, prælatorum, communitatum, vniuersitatum, studiorum ambasiatoribus, & aliis Christi fidelibus in multitudine copiosa.

SESSIO XXXVI.

ANNO a natiuitate Domini milleſimo quadringentesimo decimoseptimo, die vero Iouis vigesimasecunda mensis Iulii, fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constãtiensi. Pro cuius introductione reuerendissimus pater episcopus Atrebatensis Missam de sancto Spiritu

ANNO CHRISTI 1417. celebrauit: præsidebatque in eadem sessione dominus reuerendissimus episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius. Et lectis litaniis, aliisque deuotis orationibus solitis, dominus Antonius episcopus Concordiensis legit quamdam citationem contra Petrum de Luna factam, ad audiendum se priuari, & sententiam ferri, cuius tenor sequitur.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, venerabilibus fratribus Henrico Feltrensi, Stephano Dolensi, Ioanni Pacensi, Iacobo Placentino, & Patricio Cortagensi, episcopis, salutem & omnipotentis Dei benedictionem.

Frustra iudicium cognoscendo geritur, nisi quod cognitum est, iudiciali calculo terminetur. Cum itaque eadem sancta Synodus de meritis causæ inquisitionis pendentis coram eadem sancta Synodo contra Petrum de Luna, a quibusdam Benedictum decimumtertium nuncupatum, plene cognouerit, & in eadem causa ad omnes actus & terminos requisitos rite & canonice processerit, decernit & mandat eadem sancta Synodus, eumdem Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium (vt præmittitur) nuncupatum, citari publice in valuis ecclesiæ Constantiensis alta & intelligibili voce, dum in eadem ecclesia diuina * celebrantur officia, & cum affixione præsentium literarum eisdem valuis, cum de præsenti audientia literarum contradictarum minime teneatur: atque citat peremptorie & vno edicto peremptorio pro omnibus, ad diem Lunæ vigesimamsextam huius mensis Iulii, ad comparendum in ecclesia Constantiensi mane, hora qua dicta sancta Synodus sedebit, & sedere consueuit, ad audiendum ius & definitiuam sententiam per eamdem Synodum proferri & pronuntiari in causa prædicta. Quocirca paternitatibus vestris eadem sancta Synodus mandat & committit, quatenus vos aut duo vestrum, vocatis ad hoc aliquibus ex notariis & scribis in dicta causa deputatis, vel aliis, præsentis citationis literas in valuis eiusdem ecclesiæ per alterum ex dictis notariis, vobis aut duobus vestrum præsentibus, publice alta voce & intelligibili legi faciatis, ac eumdem Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium (vt præmittitur) nuncupatum,

in forma præmissa citari, literasque præsentes eisdem valuis affigi, ita quod citatio huiusmodi veniat in publicam vocationem, & eidem sacræ Synodo tempore sessionis proxime futuræ de gestis per vos in præmissis faciatis relationem fidelem. Datum Constantiæ, præfata Synodo sedente in dicta Constantiensi ecclesia, vndecimo Kalendas Augusti, anno natiuitatis dominicæ millesimo quadringentesimo decimoseptimo. ANNO CHRISTI 1417.

Lecta autem præscripta citatione, idem dominus Antonius adhuc in ambone existens, de mandato sanctæ Synodi dixit in effectu: Ne propter festum hodiernum, quod tamen in corpore iuris minime reperitur, aliqui dubitarent præsentem diem feriatam esse, tunc ipsa sancta Synodus prædicta omnem in præmissis supplet defectum, si interueniisset. Super huiusmodi lectis & propositis dominus Ostiensis huiusmodi sessionis præsidens nomine Concilii respondit per verbum, Placet.

Quibus sic factis, reuerendi patres Stephanus Dolensis & Henricus Feltrensis episcopi, vna cum notariis præsentis causæ, ad tres ianuas maioris ecclesiæ Constantiensis accesserunt, & in ipsarum qualibet supradictam citationem infra Missarum solennia per Ioannem Guiardi præsentis causæ notarium alta voce legi fecerunt, dictumque Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium a quibusdam nuncupatum, iuxta tenorem citationis citarunt & citari fecerunt.

Lecta vero huiusmodi citatione, vt præmittitur, ipsi eamdem citationem per bullam triplicatam in qualibet dictarum portarum vnam affigi per eumdem Ioannem Guiardi fecerunt: super quibus lectione & affixione ipsi commissarii petierunt fieri instrumentum ac instrumenta. Deinde venerabilis vir Petrus de Lomburga licentiatus decretorum, in ambone ad hoc ordinato existens, legit decretum sequentis tenoris.

Decretum cassationis pœnarum factarum per Petrum de Luna, vigore cuiusdam constitutionis pro ambasiatoribus regis Castellæ.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam

ANNO CHRISTI 1417. repræsentans, ex certis & iustissimis causis ad hoc eamdem Synodum mouentibus & inducentibus, annullat, irritat atque cassat, irritasque, nullas & cassas esse decernit atque declarat omnes priuationes siue pœnas, aut priuationum siue pœnarum declarationes, per dominum Benedictum decimumtertium in sua obedientia nuncupatum, a die nona mensis * Nouembris anni a natiuitate Domini millesimi quadringentesimi decimiquinti citra factas, promulgatas, fulminatas, seu pronuntiatas, tam virtute cuiusdam prætensæ constitutionis per eumdem dominum Benedictum dudum promulgatæ, sub dato Massiliæ apud sanctum Victorem, decimotertio Kalendas Iunii, pontificatus sui anno decimotertio, quæ incipit: Benedictus episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram & perpetuam rei memoriam. In dierum successus crescente malitia sic videmus mundum, &c. Quam ex quacumque alia causa, occasione, colore, aut ratione priuationis siue pœnæ, aut declarationis prædictæ fuerint de beneficiis ecclesiasticis, dignitatibus, feudis, iuribus, statibus, honoribus, siue de quibuscumque aliis rebus temporalibus siue spiritualibus, & de quibuscumque personis regularibus aut sæcularibus, regibus siue principibus, archiepiscopis, episcopis, & aliis ecclesiarum prælatis, magistris ordinum, communitatibus, congregationibus, collegiis, vniuersitatibus, & quibuscumque aliis personis laicis, siue ecclesiasticis, omnesque alios processus excommunicationis aut interdicti, siue suspensionis, aut cuiuscumque tenoris sententias super huiusmodi priuationibus aut pœnis factos siue factas, promulgatos seu promulgatas, & omnia inde vel ob id secuta, vna cum eadem constitutione, & eamdem tamquam contrariam & impeditiuam vnionis sanctæ matris ecclesiæ, simili modo irritat atque cassat, & irritas siue irrita esse decernit atque declarat, etiam si super præmissis vel aliquo præmissorum appareant quæcumque literæ siue bullæ sub anteriori data, quæ tamen ante diem prædictum non fuerint plenariæ executioni mandatæ. Et nihilo minus ad cautelam absoluit, & absolutos decernit omnes & singulos supradictos, & quoscumque alios, a prædictis sententiis excommunicationis, suspensionis & interdicti, seu priuationis (si

* Octobris

quas virtute dictæ constitutionis, vel alias quouis modo ex supradictis causis & aliis in prædicta constitutione contentis, contraxerint) nec non omnes processus, tam super proprietate, quam possessione, priuationes etiam beneficiorum quæ possidebant, & collationes de eisdem aliis factas, aut excommunicationis, suspensionis, vel quascumque alias sententias in, seu contra venerabiles fratres & dilectos ecclesiæ filios Didacum Conchensem episcopum, nobilem virum Ferdinandum Petri de Ayala militem, carissimi ecclesiæ filii Ioannis regis Castellæ & Legionis consiliarios, Ioannem episcopum Pacensem, & Martinum Ferdinandi militem præpositum domicellorum dicti regis Castellæ & Legionis, & religiosum virum fratrem Ferdinandum de Ilestis ordinis Minorum, eiusdem regis consiliarium, Ferdinandum Martini Segobiensis, & Didacum Ferdinandi Palentinensis, ecclesiarum decanos & decretorum doctores, fratrem Ludouicum de Valle Oleti in theologia magistrum Parisiensem, & Ioannem Ferdinandi de Rupeflore decretorum doctorem, ambasiatores & procuratores præfati regis Castellæ, & Petrum Ferdinandi archidiaconum de Grado, in ecclesia Onetensi ipsius regis secretarium, consanguineos & familiares eorum, a die prima mensis Aprilis anno Domini millesimo quadringentesimo * decimoquinto citra factos & promulgatos irritat, cassat, irrita atque cassa esse denuntiat, statuitque & decernit ambasiatores prædictos, consanguineos, nec non eorum familiares, &c. perinde ad statum pristinum reducendos, ac si priuationes, collationes, processus & aliæ sententiæ prædictæ minime fuissent latæ, factæ aut promulgatæ, etiam si super processibus, priuationibus, aut collationibus vel sententiis prædictis aliquæ literæ vel bullæ appareant sub anteriori data, quæ tamen ante diem prædictam non fuerint in partibus præsentatæ, & plenariæ executioni demandatæ. Eadem quoque sancta Synodus omnes prouisiones, promotiones & translationes de quibuscumque ecclesiis cathedralibus siue collegiatis, seu ad quascumque ecclesias cathedrales siue collegiatas, & generaliter omnes concessiones beneficiorum seu dignitatum quarumcumque, etiam per priuationes dominorum cardinalium sanctæ Romanæ ecclesiæ

Anno Christi 1417.

* decimo sexto,

per

Anno Christi 1417. per præfatum dominum Benedictum sic (vt præmittitur) nuncupatum factas, aut morte, cessione, vel quouis alio modo vacantium, omnesque & singulas concessiones, gratias & dispensationes, tam super matrimoniis contrahendis, quam etiam super beneficiis, & quibuscumque aliis regibus, principibus aut prælatis, seu etiam quibuscumque aliis personis, communitatibus & collegiis, & generaliter omnia alia per eumdem dominum Benedictum sic nuncupatum, infra limites seu dominia aut terras præfati carissimi ecclesiæ filii Ioannis regis Castellæ & Legionis subiectas aut subiecta, vsque ad diem decimamoctauam mensis Iunii tunc currentis acta, concessa & dispensata, quæ per præsens decretum non sint aut fuerint cassata, cassave denuntiata, & super quibus bullæ, seu quæcumque aliæ literæ ante diem prædictum non fuerint confectæ, præsentatæ & executæ, pro bono quietis & pacis laudat, approbat & confirmat, atque approbata & laudata esse declarat: ita tamen, quod per approbationem seu confirmationem prædictas nullum præiudicium fiat carissimo ecclesiæ filio Alphonso Aragonum regi illustri, nec ipsius regis matri, vxori aut fratribus, vel familiaribus, siue consiliariis alicuius eorum, nec contra eorum aliquem valeat in iudicio vel extra præfata confirmatio vel approbatio allegari. Vult etiam eadem sancta Synodus atque statuit, quod per præmissa carissimo ecclesiæ filio Carolo Nauarræ regi, liberisve eius, aut magistro, hospitali & conuentui Rhodi nullum præiudicium generetur: hoc tamen declarato & intellecto, quod si ab aliquibus prælaturis, magisteriis seu magistratibus, dignitatibus vel beneficiis quibuscumque durante schismate fuerint separata, vel alias disgregata aliqua membra, castra, villæ, seu alia bona, redditus, prouentus vel emolumenta ac responsiones cameræ, vel alia iura quæcumque, de quibus fuerit aliquibus iam prouisum, vel facta collatio vel infeudatio infra limites, dominia seu terras præfati carissimi ecclesiæ filii regis Castellæ supradicti constituta, quin prædicta ipsis prælaturis & magisteriis seu magistratibus, dignitatibus vel beneficiis, vt capiti restitui & redintegrari valeant per Concilium antedictum, & in quacumque parte præiudicaretur alicui de cardinalibus sanctæ Romanæ ecclesiæ, di-

cta ſancta Synodus prouidebit, vt melius expedire videbitur. Per præmiſſa autem ſancta Synodus capitulis Narbonenſibus non intendit in aliquo contrauenire. Quo decreto lecto, dominus præſidens nomine Synodi reſpondit per verbum, Placet. ANNO CHRISTI 1417.

Super quibus omnibus & ſingulis præmiſſis, & eorum quolibet, magiſter Henricus de Piro promotor & procurator nomine quo ſupra, & venerabilis vir dominus Ioannes de Rupeflore procuratorio nomine domini Ioannis regis Caſtellæ & Legionis illuſtris prædicti, ſibi a protonotariis, notariis atque ſcribis ipſius ſanctæ Synodi, ad futuram rei memoriam, vnum vel plura, & tot quot fuiſſent neceſſaria fieri petierunt, & quilibet eorum petiit publicum ſeu publica inſtrumenta. Præſentibus ibidem reuerendiſſimis in Chriſto patribus & dominis, dominis Ioanne Oſtienſi, Laudenſi, Hiſpano, de Vrſinis, Bononienſi, Venetiarum, Senenſi, Piſano, Veronenſi, Cameracenſi, Tricaricenſi, Placentino, de Fuxo, de Chalanco, Salutiarum, de Fliſco, de Branckaſiis, de Columna, & de Comitibus, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus, ac illuſtri principe domino Friderico marchione Brandeburgenſi, nec non regum, principum, prælatorum, nobilium, communitatum, vniuerſitatum ſtudiorum & collegiorum ambaſiatoribus, aliiſque Chriſti fidelibus in multitudine copioſa.

SESSIO XXXVII.

DIE vigeſimaſexta ſupradicti menſis Iulii, Conſtantiæ in eccleſia maiori loco ſolito fuit publica ſeſſio ſolenniter celebrata, pro cuius introductione reuerendiſſimus pater dominus Guillermus tituli ſancti Marci ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis presbyter Miſſam de Spiritu ſancto deuotiſſime celebrauit. Seſſioni autem interfuit ſereniſſimus princeps dominus Sigiſmundus Romanorum & Hungariæ, &c. rex, cum inſigniis regalibus & ſuis nobilibus in eiſdem ſibi ſeruientibus. Præſidebatque ſeſſioni huiuſmodi pontificalibus inſignitus reuerendiſſimus pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis & vicecancellarius. Lectis deinde litaniis, aliiſque orationibus conſuetis, ſermoneque, cuius thema erat, *Juſtum iudicium iudicate*, per

Ioann. 7.

Anno Christi 1417. reuerendum patrem dominum electum in patriarcham Constantinopolitanum finito, contumacia fuit accusata Petri de Luna non comparentis', neque diffinitiuam sententiam* audientis. & inde fiebat relatio executionis citationis in vltima sessione decretæ per dominum Henricum Feltrensem episcopum, vnum de commissariis deputatis pro executione citationis huiusmodi. Facta autem relatione, ac iterum contumacia ipsius dicti Petri de Luna accusata, reuerendissimi patres domini de Comitibus & de Fuxo cardinales, per sanctam Synodum ad hoc specialiter deputati, de eiusdem Synodi mandato vna cum protonotariis, & præsentis causæ notariis, & Ioanne Snepper sedis apostolicæ cursore, locum sessionis exeuntes, accesserunt ad valuas ecclesiæ, & ibidem per organum cursoris prædicti præfatum Petrum de Luna trina vice vocarunt, dicendo: Est hic Petrus de Luna, ab aliquibus Benedictus decimustertius nuncupatus, vel aliquis pro eo, qui compareat coram sancta Synodo ad audiendum in scriptis ferri sententiam definitiuam in causa schismatis & hæresis contra eum mota? Ipse autem nec aliquis pro eo comparuit ibidem, aut respondit: de quo fecerunt relationem. Facta autem relatione huiusmodi, iterato accusabatur contumacia ipsius Petri de Luna per magistrum Henricum promotorem Concilii, instantissime postulando, ipsum reputari contumacem. Et nunc dominus Stephanus episcopus Dolensis quoddam decretum, siue quamdam schedulam legit in hæc verba.

* ferri curantis:

Hæc sacrosancta Synodus Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium a nonnullis nuncupatum, legitime citatum, vocatum, non comparentem, declarat & reputat contumacem, decernitque in eius absentia Dei repleta præsentia, fore in præsenti causa inquisitionis contra eum coram eadem pendente, per eamdem Synodum ad definitiuam sententiam procedendum.

Ista schedula sic lecta, reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis huiusmodi sessionis præsidens, nomine ipsius Synodi per verbum, Placet, respondit. Et extunc reuerendissimus pater dominus Guillermus tituli sancti Marci presbyter cardinalis quamdam definitiuæ sententiæ schedulam legit huiusmodi sub tenore.

Sententia contra Benedictum papam decimumtertium in ſua obedientia nuncupatum. ANNO CHRISTI 1417.

Pſalm. 16. De vultu eius hoc iudicium prodeat, qui ſedet in thro-
Apoc. 21. no, & ex eius ore procedit gladius bis acutus, cuius ſtatera
Ibidem 19. iuſta eſt, & æqua ſunt pondera, qui venturus eſt iudicare
Leuit. 19. viuos & mortuos, Domini noſtri Ieſu Chriſti. Amen. *Iu-*
Pſalm. 10. *ſtus eſt Dominus, & iuſtitias dilexit, æquitatem vidit vultus e-*
Ibid. 33. *ius. Vultus quidem Domini ſuper facientes mala, vt perdat de*
Pſalm. 108. *terra memoriam eorum. Pereat*, inquit ſanctus Propheta, *me-*
moria illius, qui non eſt recordatus facere miſericordiam, & qui perſecutus eſt hominem inopem & mendicum: quanto magis pereat illius, qui omnes homines & eccleſiam vniuerſalem perſecutus eſt & perturbauit, Petri de Luna, Benedicti decimitertii a nonnullis nuncupati, memoria? Qui quantum in eccleſiam Dei & vniuerſum populum Chriſtianum peccauerit, ſchiſma & diuiſionem eccleſiæ fouens, nutriens atque continuans: quantis, quamque frequentibus, deuotis & humilibus regum, principum & prælatorum precibus, exhortationibus & requiſitionibus caritatiue iuxta doctrinam euangelicam admonitus fuerit, vt pa-
Matth. 18. *Luc. 17.* cem daret eccleſiæ, & illius ſanaret vulnera, ac eius partes diuiſas in vnam compaginem & corpus vnum reficeret, quemadmodum ipſe iurauerat, & diu fuit in ſua poteſtate; quos tamen caritatiue corripientes nullatenus voluit exaudire: quot ſint poſtmodum teſtes adhibiti, quibus etiam minime exauditis, neceſſe fuit ſecundum prædictam Chri-
Matth. 18. ſti euangelicam doctrinam dicere eccleſiæ: quam quia etiam non audiuit, habendus ſit tamquam ethnicus & publicanus: capitula in cauſa inquiſitionis fidei & ſchiſmatis coram præſenti ſancta Synodo generali ſuper præmiſſis & aliis contra eum edita, ac eorum veritas & notorietas, declarant manifeſte. Super quibus rite ac canonice proceſſo, & omnibus rite actis & diligenter inſpectis, habitaque ſuper illis deliberatione matura, eadem ſancta Synodus generalis vniuerſalem eccleſiam repræſentans, in dicta inquiſitionis cauſa pro tribunali ſedens, pronuntiat, decernit & declarat per hanc definitiuam ſententiam in his ſcriptis, eumdem Petrum de Luna, Benedictum decimumtertium (vt præmittitur) nuncupatum, fuiſſe & eſſe periurum, vniuer-

ANNO CHRISTI 1417. salis ecclesiæ scandalizatorem, fautorem & nutritorem inueterati schismatis & inueteratæ scissuræ & diuisionis ecclesiæ sanctæ Dei, pacis & vnionis eiusdem ecclesiæ impeditorem & turbatorem, schismaticum & hæreticum, ac a fide deuium, & articuli fidei, Vnam sanctam catholicam ecclesiam, violatorem pertinacem, cum scandalo ecclesiæ Dei incorrigibilem, notorium & manifestum, ac omni titulo, gradu, honore & dignitate se reddidisse indignum, a Deo eiectum & præcisum, & omni iure eidem in papatu, & Romano pontifici, ac Romanæ ecclesiæ quomodolibet competente, ipso iure priuatum, & ab ecclesia catholica tamquam membrum aridum præcisum. Ipsumque Petrum, quatenus de facto papatum secundum se tenet, eadem sancta Synodus papatu & summo ecclesiæ Romanæ pontificio, omnique titulo, gradu, honore, dignitate, beneficiis & officiis quibuscumque ad omnem cautelam priuat, deponit & abiicit, eidemque inhibet, ne deinceps pro papa aut Romano & summo pontifice se gerat. Omnesque Christicolas ab eius obedientia & omni debito obedientiæ ipsius atque iuramentis & obligationibus eidem quomodolibet præstitis absoluit, & absolutos esse declarat, ac omnibus & singulis Christi fidelibus inhibet sub pœna fautoriæ schismatis & hæresis atque priuationis omnium beneficiorum, dignitatum & honorum ecclesiasticorum & mundanorum, & aliis pœnis iuris, etiam si episcopalis & patriarchalis, cardinalatus, regalis sit dignitatis, aut imperialis; quibus, si contra hanc inhibitionem fecerint, sint auctoritate huius decreti ac sententiæ ipso facto priuati, & alias iuris incurrant pœnas, ne eidem Petro de Luna schismatico & hæretico incorrigibili, notorio declarato & deposito, tamquam papæ obediant, pareant, vel intendant, aut eum quouis modo contra præmissa sustineant, vel receptent, sibique præstent auxilium, consilium vel fauorem. Declarat insuper & decernit omnes & singulas inhibitiones, omnesque processus & sententias, constitutiones & censuras, & alia quæcumque, per ipsum factos, factas & facta, quæ possent præmissis obuiare, irritos, irritas, irrita, atque irritat, reuocat & annullat: ceteriisque pœnis, quas in præmissis casibus iura statuunt, semper saluis.

Hac schedula siue sententia lecta, prædictus Stephanus episcopus Dolensis ex parte ipsius Synodi dixit in effectu: Quamuis in processu causæ huiusmodi nullus posset defectus allegari, tamen sancta Synodus prædicta ad superabundantem cautelam omnes supplet defectus, si qui interueniissent. Ad quæ omnia & singula dominus præsidens nomine totius Concilii respondit, Placet. ANNO CHRISTI 1417.

SESSIO XXXVIII.

DIE Mercurii vigesimaoctaua supradicti mensis Iulii, Constantiæ in ecclesia maiori fuit sessio publica solenniter celebrata. Et reuerendus pater dominus Nicolaus Assisinatensis Missam de beata virgine Maria celebrauit: reuerendus vero pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, huiusmodi sessioni præsedit. Et litaniis & aliis orationibus & solennitatibus solitis lectis atque peractis, venerabilis vir dominus Petrus de Lomburga legit quædam decreta tenoris subsequentis.

Decretum irritans pœnas latas contra ambasiatores infantis Henrici.

Sup. sess. 36. Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, ex certis & iustissimis causis eamdem sanctam Synodum mouentibus, nuper omnes processus tam super proprietate, quam possessione, priuationes etiam beneficiorum quæ possidebant, & collationes alias de eisdem factas, aut excommunicationis, vel suspensionis, vel quascumque alias sententias, in, seu contra venerabiles fratres & dilectos ecclesiæ filios ambasiatores & procuratores carissimi ecclesiæ filii Ioannis regis Castellæ, consanguineos & familiares eorum, a die primo mensis Aprilis anni Domini millesimi quadringentesimi decimisexti citra factas aut promulgatas, irritauit & cassauit, irritaque & cassa denuntiauit: statuitque & decreuit ambasiatores prædictos, consanguineos, vel familiares ipsorum, perinde ad statum pristinũ reducendos, ac si priuationes, collationes, processus & aliæ sententiæ prædictæ latæ aut promulgatæ minime fuissent, etiam si super processibus, prouisionibus, ac collationibus & sententiis prædictis

ANNO CHRISTI 1417. aliquæ bullæ, siue literæ appareant sub anteriori data, quæ tamen ante diem prædictam non fuerant in partibus præsentatæ, & plenariæ executioni demandatæ. Volens itaque eadem sancta Synodus ex similibus causis mota, dilectos ecclesiæ filios Vitalem de * Scoto commendatorem de Caranaqua, & fratrem Ioannem de sancto Iacobo ordinis fratrum Minorum, in theologia magistrum, & * Barsiam de Vergara militem ordinis sancti Iacobi de Spata, ac Ioannem Alphonsi baccalaureum in decretis, ambasiatores & procuratores dilecti ecclesiæ filii illustris Henrici Infantis Aragoniæ, Siciliæ, &c. ac dicti ordinis sancti Iacobi de Spata magistri, simili fauore prosequi, ac eadem, quo ad præmissa, prærogatiua gaudere, statutum & decretum, irritationes & cassationes prædictas ad præfatos ambasiatores prædictorum Infantis Henrici & magistri, & ad consanguineos & familiares ipsorum decernit perinde extendi, ac si in supradicto decreto aut statuto fuissent vna cum prædictis ambasiatoribus regis Castellæ ac speciali-

* Soto

*Garsiam

ter deputati.

Quo facto idem magister Petrus de Lomburga adhuc in loco, seu ambone publicationis prædicto existens, de simili mandato dictæ sanctæ Synodi super hoc facto quoddam aliud decretum alta & intelligibili voce de verbo ad verbum perlegit sub huiusmodi tenore.

Decretum reuocationis vocum ambasiatoribus regis Aragonum concessarum.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis.

Cum nuper in capitulis Narbonæ concordatis inter cetera cautum fuerit, quod non ordinarentur, statuerentur, vel fierent aliqua directe vel indirecte concernentia aut tangentia dominos reges, principes, prælatos, & alios de obedientia Petri de Luna, olim Benedicti decimitertii nuncupati, vel aliquem ipsorum; & post per hanc Synodum concessum fuerit ambasiatoribus & oratoribus carissimi ecclesiæ filii regis Aragonum præsentibus tunc & aliis venturis, etiam per modum conuentionis & pacti, quod dicti oratores in natione Hispanica hoc durante Concilio haberent vocem tantæ virtutis & auctoritatis, quantæ essent voces omnium prælatorum & ecclesiasticarum per-

sonarum, regnorum & terrarum dicti regis, quæ possidet citra & vltra mare, quæ ad generale Concilium sunt assuetæ vocari, cum protestatione tamen hinc inde facta, quod præmissa intelligerentur concessa sine præiudicio dictorum capitulorum, prout in decreto desuper confecto latius continetur. Verum cum ambasiatores carissimi ecclesiæ filii regis Portugalliæ illustris publice concessioni huiusmodi se opposuerint, & cum de huiusmodi concessione tractaretur, & timeretur, quod aduenientibus ambasiatoribus carissimi ecclesiæ filii regis Castellæ illustris, ipsi verisimiliter de huiusmodi concessione siue decreto turbarentur & conquererentur, prout iam super hoc grauem exposuere querelam, asserentes huiusmodi concessionis obseruantiam in eorum tendere læsionem, ac sui honoris non modicum præiudicium, & fore contra capitula prædicta concordata: pendenteque huiusmodi tractatu, præfati ambasiatores regis Aragonum sæpius in effectu dixerunt & asseruerunt, quod dictos ambasiatores regis Castellæ redderent contentos, & cum eisdem super hoc bene concordarent, & contra eorum voluntates dictis vocibus vti nollent: propter hoc & rationabiles alias causas, attento etiam quod ex hac quæstione agenda in hac Synodo differri & impediri possent, prout hactenus nonnulla bonum vnionis ecclesiæ concernentia retardata & dilata fuerunt: eademque sancta Synodus volens * omnibus & per omnia eisdem capitulis inhærere, & vnumquemque in sua iustitia confouere, pro bono pacis & concordiæ partium prædictarum ac nationis Hispanicæ & suppositorum eiusdem, ex certa scientia decernit & declarat, quod ambasiatores regis Aragonum prædictis vocibus prælatorum & aliorum absentium, qui ad Concilium consueuerunt euocari, quæ eisdem concessæ fuerunt, extra Hispaniam (vt præfertur) vti nullo modo possint, nec debeant in natione Hispanica supradicta, sed quod singulæ ambasiatæ regum Castellæ, Aragoniæ, Portugalliæ & Nauarræ, habeant & repræsentent in natione prædicta voces omnium prælatorum & aliorum absentium, qui consueuerant ad Concilium euocari solum, & regnorum dumtaxat & dominiorum suorum quæ habent in Hispanica natione.

Anno Christi 1417.

* f. in omnibus

Quo lecto decreto, Sperans-in-Deo, vnus de ambasiatoribus

ANNO CHRISTI 1417. toribus regis Aragonum, in medio surgens, dictumque decretum in nationibus non fuisse positum allegans, de nullitate ipsius decreti fuit protestatus : & expost nationum quatuor præsidentes expresse dixerunt & retulerunt, huiusmodi decretum in nationibus fore lectum, & ipsis nationibus placuisse vt legeretur. Et tunc reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis huiusmodi sessionis præsidens, nomine totius Synodi super omnibus præmissis, Placet, respondit.

SESSIO XXXIX.

ANNO a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo, indictione decima, die vero Sabbati nona mensis Octobris, Constantiæ in ecclesia maiori in loco solito fuit tenta & celebrata sessio publica, in qua reuerendissimus pater dominus archiepiscopus Viennensis Missam de Spiritu sancto celebrauit, reuerendissimus vero pater & dominus, dominus Ioannes episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, huiusmodi sessioni præsedit. Lectisque litaniis & aliis deuotis orationibus legi solitis, cum euangelio secundum Lucam: *Estote misericordes, sicut & Pater vester misericors est:* reuerendissimus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis ambonem ascendit, legit & publicauit decreta quæ sequuntur. Luc. 6.

De Conciliis generalibus, & prouisione erga futura schismata.

Frequens generalium Conciliorum celebratio, agri dominici cultura est præcipua, quæ vepres, spinas & tribulos hæresum & errorum & schismatum extirpat, excessus corrigit, deformata reformat, & vineam Domini ad frugem vberrimæ fertilitatis adducit. Illorum vero neglectus præmissa disseminat atque fouet : hæc præteritorum temporum recordatio & præsentium consideratio ante oculos nostros ponunt. Eapropter hoc edicto perpetuo sancimus, decernimus & ordinamus, vt amodo Concilia generalia celebrentur, ita quod primum a fine huius Concilii in quinquennium immediate sequens, secundum vero a fine illius immediate sequentis Concilii in septennium, & deinceps de decennio in decennium perpetuo celebren-

tur in locis quæ ſummus pontifex per menſem ante finem cuiuſlibet Concilii, approbante & conſentiente Concilio, vel in eius defectum, ipſum Concilium deputare & aſſignare teneatur, vt ſic per quamdam continuationem ſemper aut Concilum vigeat, aut per termini pendentiã expectetur: quem terminum liceat ſummo pontifici de fratrum ſuorum ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalium conſilio ob emergentes forte caſus abbreuiare: ſed nullatenus prorogetur. Locum autem pro futuro celebrando Concilio deputatum abſque euidenti neceſſitate non mutet. Sed ſi forte caſus aliquis occurreret, quo neceſſarium videretur, ipſum locum mutari, puta obſidionis, guerrarum, peſtis, aut ſimilis, tunc liceat ſummo pontifici de prædictorum fratrum ſuorum, aut duarum partium ipſorum conſenſu atque ſubſcriptione, alium locum prius deputato loco viciniorem & aptum, ſub eadem tamen natione, ſubrogare, niſi idem vel ſimile impedimentum per totam iſtam nationem vigeret, tunc ad aliquem alium viciniorem locum alterius nationis aptum huiuſmodi Concilium poterit conuocari: ad quem prælati, & alii qui ad Concilium ſolent conuocari, accedere teneantur, ac ſi a principio locus ille fuiſſet deputatus. Quam tamen loci mutationem, vel termini abbreuiationem per annum ante præfixum terminum teneatur ſummus pontifex legitime & ſolenniter publicare & intimare, vt ad ipſum Concilium celebrandum prædicti poſſint ſtatuto termino conuenire. ANNO CHRISTI 1417.

Prouiſio aduerſus ſchiſmata futura.

Si vero (quod abſit) in futurum ſchiſma oriri contingeret, ita quod duo vel plures pro ſummis pontificibus ſe gererent, a die qua ipſi duo vel plures inſignia pontificatus publice aſſumpſerint, ſeu miniſtrare cœperint, intelligatur ipſo iure terminus Concilii tunc forte vltra annũ pendens, ad annum proximum abbreuiatus. Ad quod omnes prælati & ceteri qui ad Concilium ire tenentur, ſub pœnis iuris & aliis per Concilium imponendis, abſque alia vocatione conueniant, nec non imperator, ceterique reges & principes vel perſonaliter, vel per ſolennes nuntios, tamquam ad commune incendium extinguendum per viſcera miſericordiæ Domini noſtri Ieſu Chriſti exnunc exhortati, concurrant, & quilibet ipſorum pro Romano pontifice ſe

ANNO CHRISTI 1417. gerentium, infra menſem a die qua ſcientiam habere potuit, alium vel alios aſſumpſiſſe papatus inſignia, vel in papatu adminiſtraſſe, teneatur ſub interminatione maledictionis æternæ & amiſſione iuris, ſi quod forte ſibi quæſitum eſſet in papatu, quam ipſo facto incurrat, & vltra hoc ad quaſlibet dignitates actiue & paſſiue ſit inhabilis, Concilium ipſum ad terminum anni prædictum in loco deputato prius indicere & publicare ad celebrandum, & per ſuas literas competitori vel competitoribus, ipſum vel ipſos prouocando ad cauſam, & ceteris prælatis ac principibus, quantum in eo fuerit, intimare, nec non termino præfixo ſub pœnis prædictis ad Concilii locū perſonaliter ſe tranſferre, nec inde diſcedere, donec per Concilium cauſa ſchiſmatis plenarie ſit finita: hoc adiuncto, quod nullus ipſorum contendentium de papatu in ipſo Concilio vt papa præſideat: quinimo vt tanto liberius & citius eccleſia vnico & indubitato paſtore gaudeat, ſint ipſi omnes de papatu contendentes, poſtquam ipſum Concilium inceptum fuerit, auctoritate huius Synodi ipſo iure ab adminiſtratione ſuſpenſi, nec eis, aut eorum alteri, donec cauſa ipſa per Concilium terminata fuerit, quomodolibet a quoquam ſub pœna fautoriæ ſchiſmatis obediatur. Quod ſi forte electionem Romani pontificis per metum (qui caderet in conſtantem virum) ſeu impreſſionem de cetero fieri contingat, ipſum decernimus nullius efficaciæ vel momenti, nec poſſe per ſequentem conſenſum, etiam metu prædicto ceſſante, ratificari, vel approbari: non tamen liceat cardinalibus ad aliam electionē procedere, niſi ille ſic electus forte renuntiet, vel decedat, donec per generale Concilium de electione illa fuerit iudicatū. Et ſi procedant, nulla ſit electio ipſo iure: ſintque ſecundo eligentes & electus (ſi ipſe papatui ſe ingeſſerit) omni dignitate & ſtatu etiam cardinalatus & pontificali ipſo iure priuati, & inhabiles de cetero ad eoſdem, ac etiam ad papalem. Nec etiam in aliquo eidem ſecundo electo, vt papæ, ſub pœna fautoriæ ſchiſmatis obediatur quoquo modo: & eo caſu Concilium de electione papæ prouideat illa vice: ſed liceat, imo teneantur electores omnes, aut maior pars ipſorum, quam cito ſine perſonarum periculo poterunt, (etiam ſi periculū omnium bonorū immineat) transferre ſe ad locum tutum,

& metum prædictum allegare coram notariis publicis & notabilibus perſonis ac multitudine in loco inſigni : ita tamen, quod allegantes metum huiuſmodi habeant in ipſius metus allegatione exprimere ſpeciem & qualitatem dicti metus, & iurare ſolenniter, quod metus taliter allegatus ſit verus, & credunt ſe ipſum poſſe probare, & quod per malitiam ſeu calumniam, huiuſmodi metum non proponunt, nec vltra proximum futurum Concilium vllo modo poſſit differri allegatio dicti metus. Teneantur inſuper poſtquam ſe tranſtulerint, & metum allegauerint, modo prædicto prouocare ſic electum ad Concilium: quod Concilium ſi vltra annum pendeat a die prouocationis huiuſmodi, intelligatur ad annum, vt ſupra, ipſo iure terminus breuiatus. Et nihilo minus electus ipſe ſub pœnis prædictis, & cardinales prouocantes ſub pœna amiſſionis cardinalatus & omnium beneficiorum ſuorum, quam ipſo facto incurrant, infra menſem a die prouocationis Concilium ipſum (vt ſupra dicitur) indicere & publicare, & quam citius poterunt intimare, ac cardinales ipſi, ceterique electores ad locum Concilii tempore conuenienti perſonaliter ſe transferre, & vſque ad finem cauſæ expectare. Teneantur quoque prælati, ceterique vt ſupra, ad conuocationem cardinalium tantum, ſi forte ſic electus conuocare ceſſaret, accedere: qui ſic electus in Concilio ipſo non præſideat, quinimo ſit a termino initiandi Concilii ipſo iure ab omni adminiſtratione papatus ſuſpenſus, nec ſibi a quoquam ſub pœna fautoriæ ſchiſmatis quomodolibet obediatur. Quod ſi infra annum ante diem indicti Concilii contingant ſupradicti caſus, videlicet quod plures gerant ſe pro papa, vel quod vnus per metum vel impreſſionem eligatur, cenſeantur ipſo iure tam ſe gerentes pro papa, quam electus per metum ſeu impreſſionem, & cardinales ad dictum Concilium prouocati, teneanturque in ipſo Concilio comparere perſonaliter, cauſam exponere, & iudicium Concilii expectare. Sed ſi dictis caſibus occurrentibus, contingat forte caſus aliquis, quo neceſſarium ſit locum Concilii mutare, vt obſidionis, guerræ aut peſtis, vel ſimilis, teneantur nihilo minus tam omnes ſupradicti, quam omnes prælati, ceterique qui ad Concilium ire tenentur, ad locum proximiorem (vt præ-

ANNO CHRISTI 1417.

ANNO CHRISTI 1417. mittitur) qui sit habilis ad Concilium, conuenire. Possitque maior pars prælatorum, qui infra mensem ad locum certum declinauerint, illum sibi & aliis pro loco Concilii deputare. Concilium autem (vt præfertur) conuocatum & congregatum, de huiusmodi schismatis causa cognoscens, & in contumacia electorum seu gerentium se pro papa, vel cardinalium (si forte venire neglexerint) litem dirimat, atque causam definiat, ac culpabiles in schismate procurando seu nutriendo, vel in administrando seu obediendo, & administrantibus fauendo, seu contra interdictum superius eligendo, vel calumnioſe allegando metum, etiam vltra prædictas pœnas, cuiuscumque status, gradus aut præeminentiæ existant, ecclesiasticæ, vel mundanæ, sic puniat, vt vindictæ rigor luceat ceteris in exemplum. Vt autem metus seu impressionis molestia in electione papæ eo formidolosius euitetur, quo toti Christianitati lamentabilius eorum incussio seu factio perpetratur: vltra prædicta duximus specialiter statuendum, quod si quis huiusmodi metum vel impressionem aut violentiam electoribus ipsis aut alicui ipsorum in electione papæ intulerit, seu fecerit, aut fieri procurauerit, vel factum ratum habuerit, aut in hoc consilium dederit vel fauorem, facientes scienter receptauerit, vel defensauerit, aut negligens in executione pœnarum inferius comminatarum extiterit, cuiuscumque status, gradus aut præeminentiæ fuerit, etiam si imperiali, regali, pontificali, vel alia quauis ecclesiastica aut sæculari præfulgeat dignitate, illas pœnas ipso facto incurrat, quæ in constitutione felicis recordationis Bonifacii papæ octaui, quæ incipit, Felicis, continentur, illisque effectualiter puniatur. Ciuitas vero (quod absit) etiam si vrbs Romana fuerit, seu alia quæuis vniuersitas, quæ talia facienti auxilium vel consilium dederit, aut fauorem, vel infra mensem saltem taliter delinquentem (prout tanti facinoris enormitas exegerit & facultas ei adfuerit) non duxerit puniendum, eo ipso ecclesiastico subiaceat interdicto. Et nihilo minus præter dictam vrbem pontificali (vt supra) sit dignitate priuatus, non obstantibus priuilegiis quibuscumque. Volumus insuper, quod in fine cuiuslibet generalis Concilii hoc decretum solenniter publicetur, nec non quandocumque &

vbicumque Romani pontificis electio imminebit facienda, ante ingressum conclauis legatur, & publice intimetur. ANNO CHRISTI 1417.

Forma de professione papæ facienda.

Quanto Romanus pontifex eminentiori inter mortales fungitur potestate, tanto clarioribus ipsum decet fulciri fidei vinculis, & sacramentorum ecclesiasticorum obseruandis ritibus alligari. Eapropter, vt in futurum Romanis pontificibus in suæ creationis primordiis & singulari splendore luceat plena fides, statuimus & ordinamus, quod deinceps quilibet in Romanum pontificem eligendus, antequam sua electio publicetur, coram suis electoribus publice confessionem & professionem faciat infra scriptas.

In nomine sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Patris & Filii & Spiritus sancti. Amen.

Anno a natiuitate Domini millesimo, &c. ego N. electus in papam, omnipotenti Deo, cuius ecclesiam suo præsidio regendam suscipio, & beato Petro apostolorum principi corde & ore profiteor, quamdiu in hac fragili vita constitutus fuero, me firmiter credere & tenere sanctam fidem catholicam, secundum traditiones apostolorum, generalium Conciliorum & aliorum sanctorum patrum, maxime autem sanctorum octo Conciliorum vniuersalium, videlicet primi Nicæni, secundi Constantinopolitani, tertii Ephesini, quarti Calchedonensis, quinti & sexti Constantinopolitanorum, septimi item Nicæni, octaui quoque Constantinopolitani, nec non Lateranensis, Lugdunensis & Viennensis generalium etiam Conciliorum. Et illam fidem vsque ad vnum apicem immutilatam seruare, & vsque ad animam & sanguinem confirmare, defensare & prædicare, ritum quoque pariter sacramentorum ecclesiasticorum catholicæ ecclesiæ traditum, omnimode prosequi & obseruare. Hanc autem professionem & confessionem meam per notarium scriniarium sanctæ Romanæ ecclesiæ me iubente scriptam, propria manu subscripsi, & tibi omnipotenti Deo pura mente & deuota conscientia super tali altari, &c. sinceriter offero in præsentia talium, &c. Datum, &c.

ANNO CHRISTI 1417.

Ne prælati transferantur inuiti.

Cum ex prælatorum translationibus ecclesiæ ipsæ de quibus transferuntur, plerumque grauibus in spiritualibus & temporalibus subiaceant dispendiis & iacturis, prælati quoque nonnunquam iura & libertates ecclesiarum suarum translationis formidine non adeo solerter vt alias prosequantur, ne ad importunitatem quorumdam, quæ sua & non quæ Iesu Christi quærentium, Romanus pontifex forsan vt homo facti nescius, in huiusmodi circumueniatur, aut alias leuiter inclinetur, præsentibus statuimus & ordinamus, inuitorum episcoporum & superiorum translationes absque magna & rationabili causa, quæ vocata parte cognita fuerit & decisa de consilio sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium, vel maioris partis eorumdem, & cum subscriptione, de cetero fieri non debere. Inferiores vero, vt abbates, aliique perpetuo beneficiati, inuiti absque iusta & rationabili causa cognita amoueri seu priuari non debeant. Adiicientes, quod in mutationibus abbatum subscriptio cardinalium interueniat, sicut in episcopis est præmissum, saluis constitutionibus, consuetudinibus & priuilegiis ecclesiarum, monasteriorum & ordinum quorumcumque. *Philip. 2.*

De spoliis & procurationibus.

Cum per papam facta reseruatio & executio & perceptio procurationum, ordinariis & aliis inferioribus prælatis debitarum ratione visitationis, nec non & spoliorum decedentium prælatorum, aliorumque clericorum, grauia ecclesiis, monasteriis & aliis beneficiis, ecclesiasticisque personis afferant detrimenta, præsenti declaramus edicto, rationi fore consentaneum, & reipublicæ accommodum, tales per papam reseruationes, ac per collectores & alios auctoritate apostolica deputatos siue deputandos, exactiones seu perceptiones de cetero nullo modo fieri seu attentari, quinimo procurationes huiusmodi quorumcumque prælatorum, cardinalium etiam, vel ipsius papæ familiarium, officialium & aliorum quorumuis clericorum, in curia Romana vel extra, vbicumque & quandocumque decedentium, spolia seu bona eorum mortis

tempore reperta, plene & libere pertineant illis, & per illos recipiantur, quibus alias, præfatis reſeruationibus, mandatis & exactionibus ceſſantibus, competerent & pertinere deberent, prælatis etiam inferioribus & aliis huiuſmodi ſpoliorum exactiones præter & contra iuris communis formam fieri interdicimus, conſtitutione felicis recordationis Bonifacii papæ octaui, quæ incipit, Præſenti, ſuper hoc edita ſpecialiter, in ſuo robore duratura. Poſt hæc autem venerabilis vir magiſter Petrus de Lomburga legit decretum tenoris ſubſequentis. ANNO CHRISTI 1417.

Poteſtas definiendi poſſeſſorium cauſæ epiſcopatus Cumanenſis.

Sacroſancta & generalis Synodus Conſtantienſis vniuerſalem Dei eccleſiam repræſentans, venerabilibus fratribus* Placenſi, Piſtorienſi & Vaurenſi epiſcopis, quos alias ad audiendum cauſam & cauſas ac querelas ad nos deuolutas ſeu deductas, & deuoluendas ſeu deducendas, deputauimus etiam eccleſiarum cathedralium, vſque ad definitiuam ſententiam excluſiue, quam in cauſis ipſarum eccleſiarum cathedralium nobis reſeruauimus, vt cauſam ſuper poſſeſſorio iudicio eccleſiæ Cumanenſis, & pertinentibus ad eamdem, inter venerabilem fratrem Antonium epiſcopum Cumanenſem agentem ex vna, & dilectos eccleſiæ filios canonicos & capitulum, & fratrem Franciſcum de * Crinellis ordinis Minorum, pro electo dictæ eccleſiæ ſe gerentem, defendentes partibus ex altera, quæ coram ipſis pendet indeciſa, habentes ſtatum cauſæ huiuſmodi pro ſufficienter expreſſo, ac non valentes diuerſis occupati negotiis finali deciſioni eiuſdem intendere finali ſententia, vocatis ſecum aliquibus terminare valeant, plenariam concedimus facultatem. Quibus ſic lectis, dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis cardinalis præſidens nomine totius Concilii reſpondit per verbum, Placet.

*ſ. Placẽ.

* Cunellis

Super quibus omnibus & ſingulis præmiſſis & eorum quolibet magiſter Ioannes de Scribanis promotor & procurator prædictus nomine quo ſupra, & Xanthes aduocatus nomine præfati domini fratris Antonii petiit a protonotariis & notariis huius ſacri Concilii vnum vel plura, publicum aut publica, inſtrumentum ſeu inſtrumenta

Anno Christi 1417. menta, præsentibus reuerendissimis dominis in Christo patribus sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, Ostiensi, Laudensi, de Vrsinis, Bononiensi, Hispano, episcopis; Venetiarum, Aquileiensi, Senensi, Placentino, Veronensi, Tricaricensi, Pisano, sancti Marci, de Chalanco, Rhemensi, de Fuxo, presbyteris; de Fliſco, de Brancxasiis, de Columna & de Comitibus, diaconis cardinalibus; nec non egregiis viris dominis Augustino de Pisis, Dominico de Ponte, Ardecino de Nouaria sacri consistorii aduocato, & Luca de Fliſco milite Ianuensi, aliisque dominorum regum, principum ac prælatorum ambasiatoribus, & aliis Christi fidelibus in multitudine copiosa.

SESSIO XL.

DIE Sabbati trigesima supradicti mensis Octobris fuit celebrata generalis sessio in maiori ecclesia Constantiensi. Pro cuius quidem sessionis introductione reuerendissimus pater dominus Iordanus episcopus Albanensis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis, de Vrsinis vulgariter nuncupatus, Missam de Spiritu sancto celebrauit: reuerendissimus vero dominus Ioannes episcopus Ostiensis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, pontificalibus indutus, huiusmodi sessioni præsedit. Lectisque litaniis & aliis orationibus in sessionibus legi solitis, reuerendissimus pater dominus Guillermus tituli sancti Marci presbyter cardinalis quædam decreta publice legit sub his verbis.

Reformationes fiendæ per papam vna cum Concilio, antequam Concilium dissoluatur.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis in Spiritu sancto legitime congregata, vniuersalem ecclesiam repræsentans, statuit & decernit, quod futurus Romanus pontifex per Dei gratiam de proximo assumendus, cum hoc sacro Concilio, vel deputandis per singulas nationes debeat reformare ecclesiam in capite & in membris, & curiam Romanam, secundum æquitatem & bonum regimen ecclesiæ, antequam hoc Concilium dissoluatur, super materiis articulorum alias per nationes in reformatorio oblatorum, quæ sequuntur.

ANNO CHRISTI 1417.

1. Primo, de numero, qualitate & natione dominorum cardinalium.
2. Item de reseruationibus sedis apostolicæ.
3. Item de annatis, communibus seruitiis & minutis.
4. Item de collationibus beneficiorum & gratiis expectatiuis.
5. Item de confirmationibus electionum.
6. Item de causis in Romana curia tractandis, vel non.
7. Item de appellationibus ad Romanam curiam.
8. Item de officiis cancellariæ & pœnitentiariæ.
9. Item de exemptionibus & incorporationibus tempore schismatis factis.
10. Item de commendis.
11. Item de fructibus medii temporis.
12. Item de non alienandis bonis Romanæ ecclesiæ.
13. Item propter quæ & quomodo papa possit corrigi & deponi.
14. Item de extirpatione simoniæ.
15. Item de dispensationibus.
16. Item de prouisione papæ & cardinalium.
17. Item de indulgentiis.
18. Item de decimis.

Hoc adiecto, quod facta per nationes deputatione prædicta, liceat aliis de licentia papæ libere ad propria remeare.

Quod procedatur ad electionem Romani pontificis, absentia cardinalium Petri de Luna non obstante.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, attendens ea quæ iamdudum Narbonæ pro vnione ecclesiæ de admittendis in eadem Synodo cardinalibus obedientiæ Petri de Luna, olim Benedicti decimitertii in sua obedientia nuncupati, concordata fuerunt, quodque post notoriam eiectionem dicti Petri de Luna, præfati cardinales dudum secundum eadem concordata ante eiectionem huiusmodi vocati, infra tres menses & amplius a die eiectionis prædictæ expectati non venerunt, statuit & decernit fore ad electionem Romani pontificis iuxta decernenda per eamdem Synodum, eiusdem Synodi auctoritate procedendum, ipsorum absentia non obstante: quos,

Anno Christi 1417. si ante consummatam electionem futuri summi pontificis venerint, & eidem Concilio adhæserint iuxta dispositionem iuris & decernenda per Concilium, vna cum aliis ad electionem prædictam admittendos esse declarat.

De modo & forma eligendi papam.

Ad laudem, gloriam & honorem omnipotentis Dei, & ad pacem & vnitatem vniuersalis ecclesiæ ac totius populi Christiani, vt electio futuri Romani & summi pontificis proxime celebranda, firmiori auctoritate & plurium roboretur assensu, & ne, attento statu ecclesiæ super dicta electione, in posterum vlla retractio, vllusve scrupulus in mentibus hominum resideat, sed ex illa sequatur vnio certa, vera, plenissima & perfecta fidelium: sacrosancta Synodus Constantiensis, communi vtilitate pensata, de speciali & expresso consensu & voluntate concordi sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium in eadem Synodo personaliter existentium, & collegii eorumdem ac omnium nationum præsentis Concilii, ordinat, statuit & decernit, quod hac vice dumtaxat ad eligendum Romanum & summum pontificem, vna cum cardinalibus sex prælati, vel aliæ honorabiles personæ ecclesiasticæ in sacris ordinibus constitutæ, de qualibet natione in eadem Synodo pro tunc existentes, quos seu quas quælibet ipsarum nationum pro se ad hoc infra decem dies duxerit eligendas, ipsis cardinalibus adiungantur. Quibus omnibus eadem Synodus eligendi Romanum pontificem secundum formam hic expressam (quatenus opus est) tribuit potestatem, videlicet, quod ille absque vlla exceptione ab vniuersali ecclesia Romanus pontifex habeatur, qui a duabus partibus cardinalium in conclaui existentium, & a cuiuslibet nationis duabus partibus eisdem cardinalibus adiungendorum, & tunc adiunctorum, electus fuerit & receptus, quodque non valeat electio, nec electus pro summo pontifice habeatur, nisi duæ partes cum cardinalibus ad eligendum adiungendorum & tunc adiunctorum, consentiant & consenserint in Romanum pontificem eligendum. Statuit insuper, ordinat & decernit, quod vota quorumcumque in electione huiusmodi emittenda sint nulla, nisi (vt præmittitur) duæ partes cardinalium, & duæ

partes cuiuſlibet nationis adiungendorum, & tunc adiunctorum prædictorum, præſentialiter ſeu per acceſſionem in vnum concurrant. Hoc etiam adiecto, quod prælati & alii cum cardinalibus ipſis ad electionem huiuſmodi adiungendi, & tunc adiuncti, omnes & ſingulas conſtitutiones apoſtolicas etiam pœnales circa electionem Romani pontificis editas, atque conſuetudines obſeruari conſuetas, quemadmodum ipſi cardinales obſeruare teneantur, & ad illorum obſeruantiam aſtringantur. Teneantur inſuper iurare, & iurent dicti electores & cardinales & alii, antequam ad electionem procedant, quod in huiuſmodi electionis negotio attendant, quod eis imminebit (cum de creatione agitur vicarii Ieſu Chriſti, ſucceſſoris beati Petri, vniuerſalis rectoris eccleſiæ, gregis dominici directoris) puris & ſinceris mentibus (& quantum credant publicæ vtilitati vniuerſalis eccleſiæ proficere, omni cuiuſcumque nationis perſonæ vel alio inordinato affectu, odio, gratia vel fauore abiectis) procedere, vt eorum miniſterio de vtili & idoneo vniuerſali eccleſiæ paſtore prouideatur. Ordinat inſuper, ſtatuit & decernit eadem ſancta Synodus, quod infra decem dies exnunc continue numerandos, quos decem dies omnibus & ſingulis ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalibus præſentibus & abſentibus, & ceteris electoribus ſupradictis, attenta Romanæ eccleſiæ notoria vacatione, ad intrandum conclaue in hac ciuitate Conſtantienſi in maiori domo communitatis eiuſdem ciuitatis ad hoc iam ordinata, præfigit & aſſignat, præfati electores, cardinales & alii ſupradicti intrent ipſum conclaue ad electionem huiuſmodi celebrandam, ceteraque faciendum, obſeruandum & proſequendum, quemadmodum in ceteris præter præmiſſa de cardinalibus & aliis in electione Romani pontificis iura ſtatuunt & decernunt, quæ omnia, præmiſſis obſeruatis, vult eadem ſancta Synodus in ſuo robore permanere. Hanc autem formam & hunc modum electionis approbat, ordinat, ſtatuit ac decernit pro hac vice, & ad omnem ſcrupulum ſubmouendum eadem ſancta Synodus omnes & ſingulos in eadem Synodo præſentes & venturos, qui eidem Synodo adhærebunt, ad omnes actus legitimos in eadem Synodo agendos actiue & paſſiue (quatenus opus eſt) habilitat &

Anno Christi 1417.

ANNO CHRISTI 1417. habiles esse declarat, ceteris eiusdem Concilii decretis semper saluis, supplens omnes defectus (si qui forsan interuenerint) in præmissis, apostolicis etiam & generalibus Conciliis editis, & aliis constitutionibus non obstantibus quibuscumque. Quibus decretis sic lectis, dominus Ioannes episcopus Ostiensis cardinalis huiusmodi sessionis præsidens, ipsius Synodi nomine respondit, Placet.

Super quibus omnibus & singulis præmissis & eorum quolibet magister Henricus de Piro promotor & procurator prædictus, nomine quo supra, sibi a protonotariis, notariis & scribis ipsius sanctæ Synodi ad futuram rei memoriam, vnum vel plura, ac tot quot fuerint necessaria fieri petiit, publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Præsentibus reuerendissimis in Christo patribus sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, Ostiensi, Laudensi, de Vrsinis, Bononiensi, Hispano, episcopis; Venetiarum, Aquileiensi, Senensi, Placentino, Veronensi, Tricaricensi, Pisano, sancti Marci, de Chalanco, Rhemensi, de Fuxo, presbyteris; de Flisco, de Branckasiis, de Columna & de Comitibus diaconis cardinalibus; ac illustri principe domino Friderico marchione Brandeburgensi, sancti Romani imperii archicamerario, ac magnificis & generosis dominis Bertholdo de Vrsinis, Ludouico de Otingen, & Euthero de Rauaretzburg, comitibus, aliisque regum, principum, prælatorum, nobilium, communitatum, vniuersitatum, studiorum & collegiorum ambasiatoribus, aliisque Christi fidelibus in multitudine copiosa.

SESSIO XLI.

DIE Lunæ octaua mensis Nouembris, anno a natiuitate Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo, indictione decima, fuit tenta sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi. Pro cuius sessionis introductione reuerendissimus pater dominus Guillermus tituli sancti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis, Missam de Spiritu sancto, sereniissimo principe domino Sigismundo Romanorum rege cum insigniis regalibus interueniente, deuote celebrauit. Et Missa finita, dominus Iacobus episcopus Laudensis solennem fecit sermonem ad Synodum, assumens pro themate, *Eligite meliorem.* Reue- 4. Reg. 10.

rendiſſimus vero pater dominus Ioannes epiſcopus Oſtienſis, ſanctæ Romanæ eccleſiæ cardinalis, huic ſeſſioni præſedit. Litaniis igitur lectis, aliiſque in ſeſſionibus legi ſolitis, cum euangelio ſecundum Ioannem, *Si diligitis me, mandata mea ſeruate:* dominus Petrus de Lomburga licentiatus in decretis, ſtans in ambone ſolito, quamdam conſtitutionem felicis recordationis Clementis papæ ſexti, & alia quæ ſequuntur, legit huiuſmodi ſub tenore. ANNO CHRISTI 1417.

Conſtitutio Clementis papæ ſexti ſuper modo & forma tenendis ſuper victualibus cardinalium in conclaui exiſtentium.

Clemens epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Licet in conſtitutione a felicis recordationis Gregorio papa decimo prædeceſſore noſtro ſuper electione Romani pontificis edita in Concilio Lugdunenſi, inter cetera caueatur expreſſe, quod ſi eumdem pontificem in ciuitate, in qua cum ſua curia reſidebit, diem claudere contingat extremum, cardinales in palatio, in quo idem pontifex habitabat, omnes conueniant, & in eo ſinguli ſingulis tantummodo, niſi illi quibus ex patenti neceſſitate duo permittuntur haberi, contenti ſeruientibus clericis vel laicis (prout elegerint) vnum conclaue, nullo intermedio pariete vel alio velamine, inhabitent in communi: & quod diebus certis, non facta prouiſione de paſtore, decurſis, panis, vinum & aqua tantum eiſdem cardinalibus, donec ſubſequetur prouiſio, miniſtretur: quia tamen, ſicut frequenti multorum aſſertione & in cardinalatu conſtitutorum percepimus, nonnulli ex cardinalibus in obſeruatione conſtitutionis ipſius grauati alias nimirum extiterunt, multi quoque ex ipſis duos in conclaui prædicto habuerunt ſeruientes, non abſque ſcrupulo conſcientiæ propter ambiguitatem dictorum verborum, videlicet, Quibus ex patenti neceſſitate duo permittuntur haberi, in dicta conſtitutione (vt præmittitur) contentorum, nos prouidere ſuper his cupientes, ex his & certis aliis cauſis rationabilibus, quæ noſtrum ad id animum induxerunt, rigorem conſtitutionis ipſius, & etiam ad fratrum noſtrorum ſupplicationem, in his prouidimus temperandum, auctoritate apoſtolica ſtatuentes, quod cardinales poſtquam con-

ANNO CHRISTI 1417. claue huiuſmodi, ſeu clauſuram pro dicta celebranda electione intrauerint, ſinguli duos ſeruientes tantum clericos vel laicos, prout duxerint eligendos, ac etiam ſingulis præter panem, vinum & aquam in prandio & in cœna dumtaxat vnum ferculum ſeu miſſum carnium vnius ſpeciei tantummodo, aut piſcium ſeu ouorum, cum vno potagio de piſcibus vel carnibus principaliter non confectis & decentibus ſalſamentis habere valeant vltra carnes ſalitas, & herbas crudas, ac caſeum, fructus ſiue electuaria, ex quibus tamen nullum ſpecialiter ferculum conficiatur, niſi ad condimentum fieret, vel ſaporem. Nullus vero eorum de alterius ferculo veſci poſſit. Liceat etiam eis ex decentia honeſtatis habere in clauſura huiuſmodi, cum in lectis cauſa quieſcendi vel dormiendi eſſe voluerint dumtaxat, intermedia ſeu velamina ſimplicium tantummodo cortinarum, prædictis & felicis recordationis Clementis papæ V. prædeceſſoris noſtri & aliis conſtitutionibus apoſtolicis contrariis, quibus per hoc in aliis derogare nolumus, non obſtantibus quibuſcumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ conſtitutionis & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Auenione octauo Idus Decembris, pontificatus noſtri anno decimo.

Deinde idem dominus Petrus in eodem loco exiſtens de ſimili mandato capitula, quæ cardinales & alii electores Romani pontificis infra ſcripta obſeruare, & cuſtodes conclauis iurare facere obſeruari tenentur, alta & intelligibili voce perlegit.

CAPITVLA IVRANDA PER ELECTORES Romani pontificis, & cuſtodes conclauis.

ISTA ſunt, quæ cardinales & alii electores Romani pontificis in Concilio generali Conſtantienſi obſeruare, & cuſtodes iurare & facere obſeruari tenentur, & ad quæ non vltra compelli poſſint per cuſtodes conclauis.

Primo, quod infra decem dies a die iam lati per Concilium decreti intrent conclaue, videlicet hodie Lunæ octaua menſis Nouembris infra occaſum ſolis.

Secundo, quod quilibet non habeat vltra duos seruientes clericos vel laicos, quos duxerit eligendos, & simpliciter permittantur duos habere per constitutionem Clementis sexti, licet in constitutione, Vbi maius, non liceret habere duos, nisi ex patenti necessitate. ANNO CHRISTI 1417.

Tertio, quod in conclaui simul inhabitent, nullo medio pariete vel alio velamine, nisi quando dormient vel quiescent: & tunc licet habere intermedia seu velamina dumtaxat simplicium cortinarum, quæ cortinæ conceduntur per dictam constitutionem Clementis sexti.

Quarto ita claudatur conclaue, reseruato aditu ad secretam cameram, quod nullus, postquam inclusi fuerint, intrare valeat vel exire. Nullus ad eosdem electores aditus pateat, vel facultas secrete loquendi aliquid cum eis, nec ipsi aliquos ad se venientes admittãt, nisi de consensu omnium aliqui pro his quæ ad electionem pertinent, vocarentur.

Quinto, quod nulli liceat ad ipsos electores nuntium vel scripturam mittere.

Sexto, quod in ipso conclaui competens sit fenestra, per quam electoribus & seruitoribus vitæ necessaria ministrentur, per quam tamen nulli patere possit accessus.

Septimo, quod in singulis diebus postquam conclaue intrauerint, præter panem, vinum & aquam, in prandio vnum dumtaxat ferculum carnium vnius speciei tantum, aut piscium seu ouorum, cum vno potagio de piscibus seu carnibus principaliter non confectis & decentibus salsamentis habere valeant vltra carnes salitas, & herbas crudas ac caseum, fructus seu electuaria, ex quibus tamen nullum specialiter ferculum conficiatur, nisi ad condimentum fieret, vel ad saporem. Et in istis cibis restringitur per Clementem sextum constitutio, Vbi maius, pro tribus primis diebus, quibus nulla ciborum erat limitatio, & pro sequentibus moderatur.

Octauo, quod est de mente constitutionis, Vbi maius, per Clementinam, Ne Roman. quod nullus intrare compellitur conclaue, nisi omnes recusarent, quia tunc cogendi sunt.

Nono, quod volentibus exire permittitur. Sed si omnes exirent, papa non electo, reintrare compellantur, nisi quos excusat infirmitas. Sed qui sine causa infirmitatis exiuerit,

amplius

ANNO CHRISTI 1417. amplius non admittitur, nisi omnes (vt præmittitur) exirẽt.

Decimo, quod exiens pro causa infirmitatis, ac etiam absentes, si superuenerint re integra, videlicet antequam de papa sit prouisum, admittantur in conclaui, in statu in quo erit electionis negotium.

Custodes conclauis iurent, quod præmissa omnia sine fraude & dolo inuiolabiliter faciant obseruati, neque cardinales & alios electores vltra præmissa coarctabunt, nec permittent, aut aliquatenus sinent per alios coarctari. Item quod eadem die omnes custodes, & maxime qui addentur vltra illos, quibus de iure competit, nominatim deputentur per Concilium, & iurent præmissa. Item videtur, quod si dominus rex est præsens, debeat pro suæ maiestatis reuerentia, ab eo sedente in sede sua per duos cardinales recipi iuramentum.

Nomina iurandorum.

Fridericus marchio Brandeburgensis, Guillermus comes de Hennenberg, Philippus magister Rhodi, Bronorus de la Scala dominus Veronensis miles, Ioannes Raimundi Floch comes de Cardona, Ferdinandus Petri de Ayala miles de Castella, Martinus Ferdinandi miles, Raimundus * Ayirmar miles, Bertholdus comes de Vrsinis, Guntherus comes de Schuuartzburg, Ludouicus comes Oettingen, Humbertus de Sabaudia bastardus miles, Hugo comes de Hauugheberg, Saucius miles, Stanislaus miles, ambasiatores regis Poloniæ. Quibus omnibus sic lectis, venerabilis & egregius vir dominus Petrus * Clantiger decretorum doctor, omnibus & singulis personis supradictis præsentibus & intelligentibus, alta voce capitula supradicta per eos iuranda de verbo ad verbum in Teutonico sermone ad intellectum exposuit. Quibus capitulis sic ad intellectum expositis, duo ex reuerendissimis dominis cardinalibus (prout ordinatum fuerat) ad sereniſſimum principem dominum Sigismundum Romanorum regem, in sede sua regia existentem, vna cum libro euangeliorum & cruce sancta accesserunt. Ipseque dominus Sigismundus Romanorum rex, tactis cruce & euangelio prædictis, in manibus dictorum dominorum cardinalium prædicta capitula obseruare iurauit. Quo iuramento præstito, omnes & singuli prædicti singulatim ad pedes

* Aymar

* Clantiger

dicti domini præsidentis accesserunt, ibique tactis corporaliter & cruce & euangeliis, in manibus eiusdem præsidentis (vt præmittitur) dicta capitula firmiter obseruare iurauerunt. Deinde reuerendus pater dominus Antonius episcopus Concordiensis, & Ludouicus de Palude abbas Treuorchiensis pro collegio cardinalium, Pandulfus protonotarius de Albiano pro Italica, Theobaldus archiepiscopus Bisuntinensis pro Gallicana, Nicolaus episcopus Mersburgensis pro Germanica, Petrus episcopus Olerensis pro Anglicana, decanus Segobiensis pro Hispanica, nationibus, pro custodia conclauis deputati, in manibus dicti præsidentis tactis cruce & euangeliis prædictis (vt præmittitur) iurauerunt. Quibus iuramentis sic (vt præmittitur) præstitis & receptis, reuerendus pater dominus Bartholomæus archiepiscopus Mediolanensis legit sequens decretum sub his verbis. ANNO CHRISTI 1417.

Decretum de electoribus Romani pontificis pro hac vice.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, exequendo eiusdem Synodi ordinationem, decretum & statutum nuper edita super modo & forma electionis hac vice Romani pontificis, ad eligendum eadem vice Romanum pontificem, adiungit reuerendissimis in Christo patribus sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, ex eorum voluntate & consensu expressis, venerabiles Ioannem patriarcham Constantinopolitanũ, Ioannem Rigensem Germanicæ, Guillermum Bituricensem Gallicanæ, Nicolaum Gneznensem Germanicæ, Bartholomæum Mediolanensem Italicæ, Iacobum Turonensem Gallicanæ, archiepiscopos; Ricardum Londonensem, Nicolaum Bathonensem Anglicanæ, Didacum Conchensem, Ioannem Pacensem Hispanicæ, Ioannem Gebennensem Gallicanæ, Franciscum * Melfitensem, Henricum Feltrensem Italicæ, Nicolaum Aquensem Hispanicæ, Simonẽ Tragurensem Germanicæ, Ioannem Lichfeldensem, Ioannem Noruicensem Anglicanæ, episcopos, ac dilectos ecclesiæ filios Iacobum Pennensem electum Italicæ, Robertũ Cluniacensem Gallicanæ, Thomam sanctæ Mariæ Eboracensem Anglicanæ, monasteriorum abbates; Leonardum generalem ordinis prædicatorum sacræ paginæ, Italicæ; Thomam decanum

*Melficn.

ANNO CHRISTI 1417. Eboracensem sedis apostolicæ notarium, Anglicanæ, Pandulphum de Malatestis archidiaconum Bononiensem Italicæ, Vualterum Grassi priorem Rhodi decretorum, Gallicanæ; Philippum de Madalia archidiaconum, pœnitentiarium in ecclesia Barcinonensi, sacræ paginæ, Hispanicæ; Lambertum de Stipite priorem de Berckenyo, Gundisaluum Garsiæ archidiaconum de Brunesta decretorum, Vualaschum Petri vtriusque iuris, Hispanicæ; Nicolaum de Dinckelspuel, Conradum de Susato sacræ paginæ doctores, Germanicæ, nationum prædictarum in eadem Synodo existentium & nominatorum, & per easdem nationes quemlibet per se ad hoc electorum: præfatisque sic (vt præmittitur) electis & adiunctis, eligendi cum ipsis cardinalibus, de eorum voluntate & consensu expressis, Romanum & summum pontificem secundum formam ordinationis & decreti præmissorum, tribuit potestatem, supplens omnem defectum, si quis forsan in electione prædictorum adiunctorum interuenerit. Quo decreto lecto, idem dominus Bartholomæus archiepiscopns Mediolanensis continuauit sub his verbis.

Decretum de non spoliando eligendum in papatu.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, ad perpetuam rei memoriam.

Omnis ætas ab adolescentia sua prona est ad malum, ad id præsertim, ad quod cupiditatis & auaritiæ stimulis incitatur. Fiunt autem & factæ sunt leges, vt earum metu humana refrenetur audacia, tutaque sit inter improbos innocentia, & refrenetur nocendi facultas. Cum itaque nonnunquam eueniſſe comperimus, quod electo Romano pontifice, nonnulli sub prætextu cuiusdam abusiuæ licentiæ, res & bona sic electi, quasi culmine diuitiarum adepto, falso prætendentes occupanti concedi, nedum illius sic electi, imo aliquando nonnullorum, quos electos esse mendaciter confingunt, domos, res & bona illorum, nec non & aliquando bona cardinalium aut electorum Romani pontificis, & aliorum in loco conclauis existentium, etiam violenter inuadunt, recipiunt, occupant & transportant, lucrifacta existimantes, ex quibus (si permitterentur) plura pericula, scandala, rapinæ, furta, *Genes. 6.*

& nonnunquam homicidia sequerentur. Nos igitur tam sceleratæ temeritatis & audaciæ viam præcludere, & huiusmodi periculis & scandalis obuiare volentes, præfatum damnantes sceleratum abusum, talia fieri hoc edicto prohibemus; statuentes, quod quicumque, cuiuscumque status aut conditionis existat, contra hoc præsumpserit attentare, aut ad hoc auxilium, consilium vel fauorem præbere, præter pœnas quas in violētos raptores & occupatores huiusmodi, iura atque apostolicæ & imperiales constitutiones statuunt, eo ipso excommunicationis sententiam incurrat, a qua nisi per istam sanctam Synodum aut futurum Romanum pontificem, præterquam in mortis articulo & satisfactione, absolui nequeat, & omni officio, beneficio, priuilegiis, ac dignitate ecclesiastica & mundana, feudisque & rebus aliis, si quæ, aut quas in Romana vel aliis ecclesiis obtinebit, sit priuatus, & intestabilis actiue & passiue existat: ciuitas vero quæ in præmissis culpabilis fuerit, ecclesiastico subiaceat interdicto: huic adiicientes sanctioni, vt domini temporales, rectoresque & officiales ciuitatis vel loci, vbi electionem Romani pontificis contigerit celebrari, illa imminente, præmissa fieri sub grauioribus pœnis publice & realiter prohibeant, & prohibitionem diligenter faciant obseruari, ceteris constitutionibus * citra talia editis, in suo robore duraturis.

ANNO CHRISTI 1417.

* circa

Decretum annullationis protestationum, conuentionum, nec non suspensionum causarum, & audientiæ litium.

Sacrosancta generalis Synodus Constantiensis, vt purius, sincerius & liberius ad electionem Romani pontificis proxime celebrandam procedatur, omnes & singulas protestationes, quæ possunt puritati, sinceritati, libertati & efficaciæ electionis huiusmodi obuiare, nec non conuentiones, pactiones, promissiones, obligationes, iuramenta, condicta & intendimenta circa materiam electionis huiusmodi factas & facta, fiendas & fienda, ex abundanti damnat, reprobat, annullat & execratur, prout etiam de iure sunt nulla; mandans sub obtestatione diuini iudicii, & sub excommunicationis pœna, quam in contrarium facientes vult & statuit eo ipso incurrere, & præcipiens, ne quis (si quis forsitan talia fecerit) illis vtatur, aut illas vel illa obser-

ANNO CHRISTI 1417. uet, cum plus Deo placeant talium transgressores, quam obseruatores: illosque ab illorum, vel illarum obseruatione absoluit & liberat, ac liberos & absolutos esse declarat. Præterea vt ad tam necessarium & salubre electionis negotium attentius procedatur, audientiam & omne causarum & litium exercitium in eadem sancta Synodo & illius auctoritate constitutam & constitutum, præter audientiam curiæ cameræ apostolicæ, vsque ad assumptionem Romani pontificis inclusiue suspendit & prohibet, irritum decernens & inane, quidquid in contrarium fuerit attentatum. Quibus decretis, ac omnibus & singulis (vt præmittitur) lectis & peractis, dominus præsidens totius Concilii nomine, per verbum Placet, respondit. Deinde vero de mandato sacræ Synodi idem reuerendissimus dominus præsidens voluit habere decretum de securitate præsentis ciuitatis Constantiæ, alias statutum & ordinatum, pro lecto & repetito in eadem sessione.

Super quibus omnibus & singulis præmissis magister Henricus de Piro procurator & promotor prædictus, nomine quo supra, sibi a protonotariis, notariis atque scribis ipsius sanctæ Synodi, ad futuram rei memoriam, vnum vel plura, ac tot quot fuerint necessaria, fieri petiit publicum seu publica, instrumentum seu instrumenta. Præsentibus ibidem reuerendissimis in Christo patribus & dominis, dominis Ioanne Ostiensi, Laudensi, Hispano, de Vrsinis, Bononiensi, episcopis; Venetiarum, Aquileiensi, Senensi, Pisano, Veronensi, Cameracensi, Tricaricensi, Placentino, de Chalanco, Rhemensi, de Fuxo, presbyteris; de Branckasiis, de Fliſco, de Comitibus, diaconis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, & ceteris prædictis, aliisque regum, principum, prælatorum, nobilium, communitatum, vniuersitatum, studiorum & collegiorum ambasiatoribus, aliisque Christi fidelibus in multitudine copiosa.

Introitus conclauis.

Eadem die hora tertia vel quasi post meridiem, reuerendissimi, reuerendique patres & domini sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, patriarcha Constantinopolitanus, archiepiscopi, episcopi, abbates, venerabilesque domini

priores, decani, archidiaconi, doctores, ceterique electores prædicti domini communitatis ciuitatis Constantiensis domum pro conclaui paratam, pro electione Romani pontificis celebranda, more solito intrauerunt. ANNO CHRISTI 1417.

Electio papæ.

Die Iouis in festo sancti Martini episcopi, vndecima supradicti mensis Nouembris, reuerendissimi, reuerendique patres & domini sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, patriarcha, archiepiscopi, episcopi, abbates, aliique electores prædicti in conclaui prædicto existentes, reuerendissimum in Christo patrem & dominum, dominum Odonem de Columna, sancti Georgii ad * velum aureum diaconum cardinalem, de Columna vulgariter nuncupatum, natione Romanum, concorditer in Romanum pontificem elegerunt, qui Martinus papa quintus nominari voluit. Et sic per sereniſſimum & inuictissimum principem dominum Sigismundum Romanorum regem, vna cum sancta Synodo, apud prædictam ecclesiam maiorem huius ciuitatis Constantiensis maximis cum solennitatibus & lætitia fuit inthronizatus. * velabrũ

Coronatio papæ.

Pontificatus sanctissimi in Christo patris & domini nostri, domini Martini diuina prouidentia papæ quinti anno primo, die Dominica vigesimaprima supradicti mensis Nouembris, idem sanctissimus dominus noster more solito & in coronationibus Romanorum pontificum hactenus obseruari consueto, fuit apud ecclesiam Constantiensem honorifice coronatus, & demum per dominos sacrosanctæ Romanæ ecclesiæ cardinales, patriarchas, archiepiscopos, episcopos, abbates, alioſque prælatos, ambasiatores, & Romanæ curiæ officiales in sacrosancta Synodo prædicta præsentes, nec non illustrissimum principem dominum Sigismundum Romanorum regem, &c. a dextero, & illustrissimum principem dominum Fridericum marchionem Brandeburgensem, sacri Romani imperii archicamerarium & electorem, a sinistro, lateribus eiusdem domini nostri papæ per equi frenum in quo sedebat, vna cum populosa multitudine processionaliter ab eccle-

ANNO CHRISTI 1417. sia Constantiensi prædicta vsque ad monasterium sancti Augustini conductus, & per circuitum ad Constantiensem ecclesiam prædictam fuit solennissime reductus.

SESSIO XLII.

ANNO Domini millesimo quadringentesimo decimoseptimo, indictione vndecima, die vero Martis vigesimaoctaua mensis Decembris, pontificatus sanctissimi in Christo patris & domini, domini Martini diuina prouidentia papæ quinti anno primo, fuit sessio generalis in ecclesia maiori Constantiæ, sanctissimo domino nostro papa prædicto personaliter præsente ibidem & præsidente. In qua reuerendissimus pater dominus Antonius episcopus Concordiensis Missam de sanctis Innocentibus deuote celebrauit. Qua celebrata, reuerendissimus pater dominus Guillermus tituli sancti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis, de mandato sanctissimi domini nostri ac sanctæ Synodi prædictorum, in ambone solito stans, quamdam bullam infra scripti tenoris publice legit.

Bulla liberationis factæ domino imperatori de custodia olim Joannis vigesimitertii papæ, & traditione domino nostro papæ factis.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei, carissimo in Christo filio Sigismundo regi Romanorum illustri, salutem & apostolicam benedictionem.

Dudum præsens sacrum generale Concilium Constantiense personam Baltassaris Cossa, olim Ioannis papæ vigesimitertii in sua obedientia nuncupati, post illius a papatu per definitiuam sententiam eiusdem Concilii canonicam depositionem, per eamdem sententiam ad standum & morandum in aliquo bono & honesto loco sub custodia tuta nomine dicti sacri Concilii, quamdiu eidem sacro Concilio pro bono vnionis ecclesiæ Dei videretur, condemnauit: quem hucusque fideliter & diligenter tam per te, quam per dilectum filium nobilem virum Ludouicum ducem Bauariæ & comitem Palatinum Rheni, tuo nomine sub fide & tuta custodia, honeste & debite, tamquam vnionis & pacis zelator deuotus conseruasti.

Cum autem nuper nos & nonnullos nationum in eo-

dem Concilio existentium deputatos, instanter & sæpe requisiueris, quatenus personam dicti Baltassaris prædictam de tua custodia recipere, teque & eumdem ducem de eiusdem Baltassaris prædicta custodia liberare & exonerare vellemus. Nos attendentes, quantis laboribus & studiis pacem & vnionem ecclesiæ omnipotentis Dei nostri fueris prosecutus, satisque esse, quod tu onus dictæ custodiæ iam per biennium & pene per sex menses laboriose (quod pro magno habemus beneficio) subiisti, volentes te ac eumdem ducem (vt iustum est) ab omni onere liberare, (eodem sacro approbante Concilio) decernimus & ordinamus, personam eamdem dicti Baltassaris nobis, aut deputandis a nobis fore tradendam & assignandam, decernentes & declarantes, ac volentes (eodem sacro approbante Concilio) per traditionem & assignationem huiusmodi deputandis a nobis, per te aut dictum ducem, vel alium seu alios tuo nomine faciendam, eo ipso quod illas fieri continget, te & ducem eumdem ab omni onere, debito & obligatione dictæ custodiæ, & alias occasione illius contractis apud nos & idem sacrum Concilium ac ecclesiam vniuersalem, esse ac perpetuo remanere liberos, solutos penitus & immunes. Si quis autem hanc paginam decreti, ordinationis, declarationis & voluntatis nostræ infringere præsumpserit, aut ei ausu temerario contraire, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se nouerit incursurum. ANNO CHRISTI 1417.

Datum Constantiæ in Concilio generali,* sexto Kalendas Ianuarii, pontificatus nostri anno primo. * quinto

Quo decreto lecto, dominus Ioannes episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, totius Synodi nomine per verbum Placet, respondit.

Super quibus omnibus & singulis egregius legum doctor dominus Augustinus de Pisis, sacri consistorii & fisci domini domini nostri papæ aduocatus; nec non magister Ioannes de Scribanis & Henricus de Piro promotores & procuratores dicti sacri Concilii, nominibus quibus supra, sibi a protonotariis, notariis atque scribis dicti domini nostri papæ & sacri Concilii, ad futuram rei memoriam, vnum vel plura, seu tot quot essent necessaria, fieri petierunt,

ANNO CHRISTI 1418. tierunt, & quilibet ipsorum petiit instrumentum publicum, seu publica instrumenta. Præsentibus ibidem reuerendissimis in Christo patribus & dominis dominis Ioanne Ostiensi, Laudensi, de Vrsinis, Venetiarum, Pisano, Veronensi, Cameracensi, Tricaricensi, Placentino, de Chalanco, de Fuxo, de Comitibus, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus; nec non regum, principum, prælatorum, nobilium, vniuersitatum, studiorum, communitatum & collegiorum ambasiatoribus & nuntiis, aliisque Christi fidelibus in multitudine copiosa.

SESSIO XLIII.

ANNO Domini millesimo quadringentesimo decimooctauo, indictione duodecima, die vero Lunæ vigesimaprima mensis Martii, pontificatus sanctissimi in Christo patris & domini nostri Martini diuina prouidentia papæ quinti anno primo, Constantiæ in ecclesia maiori fuit tenta & celebrata ipsius sacrosanctæ & vniuersalis Synodi Constantiensis sessio publica, sanctissimo domino nostro papa prædicto præsidente. Pro cuius sessionis introductione reuerendissimus pater dominus Guillermus tituli sancti Marci sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis Missam de Spiritu sancto celebrauit. Et iuxta ritum solitum litaniis & aliis deuotis orationibus lectis, idem reuerendissimus pater dominus Guillermus cardinalis nonnulla decreta, siue statuta per dominum nostrum papam ac Synodum eosdem facta, publice perlegit sub his verbis.

De exemptionibus.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei.

Attendentes, quod a tempore obitus felicis recordationis Gregorii papæ vndecimi prædecessoris nostri, nonnulli Romani pontifices, aut pro Romanis pontificibus se gerentes, & in suis diuersis obedientiis reputati, pro sua voluntate, aut per importunitatem petentium nonnullas ecclesias, monasteria, capitula, conuentus, prioratus, beneficia, loca & personas a iurisdictionibus ordinariorum tempore dicti Gregorii nullatenus exemptos, vel exempta, de nouo a dictorum ordinariorum iurisdi-

ctionibus exemerunt, in graue ipsorum ordinariorum præ- ANNO CHRISTI 1418.
iudicium : nos volentes huiusmodi præiudicio obuiare, omnes exemptiones ecclesiarum cathedralium, monasteriorum, capitulorum, conuentuum, prioratuum, beneficiorum, locorum, personarum quarumcumque, etiam si ex prædictis aliquod monasterium fuerit exemptum, & postea subiectum monasterio diuersi habitus vel coloris, a tempore obitus dicti Gregorii vndecimi per quoscumque pro Romanis pontificibus se gerentes, etiam si per nos forsan approbatæ fuerint ex certa scientia, vel innouata parte non vocata de nouo factas, quæ tamen ante exemptionem huiusmodi nulla exemptione gaudebant, sed simpliciter subiiciebantur ordinariæ iurisdictioni, nullumque ante illud tempus habuerunt initium, exceptis etiam exemptionibus, quæ vni toti ordini & quæ ecclesiis, monasteriis, capitulis, conuentibus, beneficiis siue locis, a prædicto tempore sub modo exemptionis aut conditione fundatis, aut contemplatione nouæ fundationis, seu vniuersitatibus studiorum generalium, aut collegiis scholarium, aut per modum confirmationis, augmenti aut additionis factæ fuerint, aut concessæ, aut super quibus præsentibus & auditis (quorum intererat) auctoritate competente ordinatum fuerit, seu in quibus ordinarii consenserint, & omnes exemptiones perpetuas per inferiores a papa factas, sacro approbante Concilio reuocamus, etiam si super ipsis lis pendeat indecisa, ipsam penitus extinguentes, ecclesias, monasteria, & alia loca prædicta in pristinam ordinariorum iurisdictionem reducimus. Ceteris autem exemptionibus ante obitum dicti Gregorii habitis vel concessis, nullum volumus per hoc præiudicium generari. Insuper non intendimus exemptiones de cetero facere, nisi causa cognita, & vocatis quorum interest.

De vnionibus.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei.

Vniones & incorporationes a tempore obitus Gregorii vndecimi factas seu concessas, cum certa regula dari non possit ad querelas eorum, quorum interest, nisi fuerint impetrantes beneficia sic vnita, si non ex rationabilibus causis & veris factæ fuerint, licet apostolicæ

ANNO CHRISTI 1418. sedis auctoritas interuenerit, reuocabimus iustitia mediante.

De fructibus percipiendis.

Martinus, &c.

Fructus & prouentus ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum, vacationis tempore obuenientes, iuris & consuetudinis vel priuilegii dispositioni relinquimus, illosque nobis vel apostolicæ cameræ prohibemus applicari.

De simonia.

Martinus, &c.

Multæ contra simoniacam prauitatem abolim factæ sunt constitutiones, quibus morbus ille non potuit competenter extirpari. Nos volentes de cetero (vt possumus) attentius prouidere, sacro approbante Concilio declaramus, quod ordinati simoniace ab executione suorum ordinum sint eo ipso suspensi. Electiones autem, postulationes, confirmationes, & quæuis prouisiones simoniacæ ecclesiarum, monasteriorum, dignitatum, personarum, officiorum & beneficiorum ecclesiasticorum quorumcumque deinceps factæ, nullæ sint ipso iure, nullumque per illas ius cuiquam acquiratur, nec promoti, confirmati, aut prouisi faciant fructus suos, sed ad illorum restitutionem, tamquam inique ablata percipientes, teneantur. Statuentes insuper, quod dantes & recipientes ipso facto sententiam excommunicationis incurrant, etiam si pontificali aut cardinalatus præfulgeant dignitate.

De dispensationibus.

Martinus, &c.

Quoniam beneficia propter officia conceduntur, reputamus absurdum, vt qui beneficia obtinent, recusent aut negligant officium exercere. Nos igitur, sacro approbante Concilio, omnes dispensationes a quibuscumque pro Romanis pontificibus se gerentibus concessas quibuscumque electis, confirmatis, seu prouisis ad ecclesias, monasteria, prioratus conuentuales, decanatus, archidiaconatus, & alia quæcumque beneficia, quibus certus ordo debitus est vel annexus, ne munus consecra-

tionis episcopi, siue benedictionem abbatis, aut ceteros debitos aut annexos ordines susscipiant, præter illas quæ secundum formam constitutionis Bonifacii octaui, quæ incipit, Cum ex eo factæ sunt, reuocamus: statuentes, vt qui de præsenti illos vel illa obtinent, infra sex menses a die publicationis huiusmodi constitutionis nostræ, & qui in posterum obtinebunt, infra terminum iuris se faciant consecrari, aut benedici, seu ad alium debitum ordinem promoueri. Alioquin sint ipsis monasteriis, ecclesiis, dignitatibus, personatibus, officiis & beneficiis pro ipso iure priuati, & aliis libere conferantur, aut prouideatur de illis, ceteris constitutionibus circa hoc editis in suo robore duraturis. ANNO CHRISTI 1418.

De decimis & aliis oneribus ecclesiasticis.

Martinus, &c.

Præcipimus & mandamus, iura quæ prohibent inferioribus a papa decimas & alia onera ecclesiis & personis ecclesiasticis imponi, districtius obseruari. Per nos autem nullatenus imponantur generaliter super totum clerum, nisi ex magna & ardua causa & vtilitate, vniuersalem ecclesiam concernente, & de consilio & consensu & subscriptione fratrum nostrorum sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalium & prælatorum, quorum consilium commode haberi poterit. Nec specialiter in aliquo regno vel prouincia, inconsultis prælatis ipsius regni vel prouinciæ, & ipsis non consentientibus, vel eorum maiori parte, & eo casu per personas ecclesiasticas & auctoritate apostolica dumtaxat leuentur.

De vita & honestate clericorum.

Martinus, &c.

Inter ceteros prælatorum & clericorum excessus hoc maxime inoleuit, quod spreta in vestibus forma ecclesiasticæ honestatis, plurimi delectantur esse deformes, & cupiunt laicis conformari, quodque mente gerunt, habitu confitentur. Vnde præter cetera quæ circa vestes, tonsuram & habitus clericorum, tam in formis quam in coloribus, atque comam seu capillos, vitamque & honestatem clericorum iura statuunt, & quæ nimium collapsa

ANNO CHRISTI 1418. sunt tam in sæcularibus quam in regularibus, sacro approbante Concilio innouamus, & præcipimus diligentius obseruari. Illum specialiter abusum (eodem approbante Concilio) decernimus penitus abolendum, quod in quibusdam partibus nonnulli clerici & personæ ecclesiasticæ sæculares & regulares, etiam (quod magis execramur) prælati ecclesiarum, manicas ad cubitum pendentes, & longas cum magna sumptuosa superfluitate vestes, etiam fissas retro & in lateribus cum fodraturis vltra oram excedentibus etiam in fissuris deferunt, & cum talibus in ecclesiis cum superpelliciis ac aliis vestibus ad cultum & officium ecclesiasticum ordinatis, etiam intra ecclesias ipsas, in quibus beneficiati existunt, non verentur diuinis officiis interesse. Hanc vestium deformitatem in quibuscumque personis ecclesiasticis reprobamus, ac vsum talium inhibemus: contrarium autem facientes, vt transgressores Canonum puniantur: specialiter statuentes, vt quicumque beneficiatus, aut officium in ecclesia gerens, in habitu huiusmodi diuinis officiis præsumpserit interesse, pro qualibet vice a participatione prouentuum ecclesiasticorum per mensem nouerit se suspensum, fructusque illi fabricæ illius ecclesiæ applicentur.

Martinus, &c.

Decernimus & declaramus, sacro approbante Concilio, per decreta, statuta & ordinata, tam lecta in præsenti sessione, quam concordata cum singulis nationibus eiusdem Concilii, & quæ in nostra cancellaria poni volumus, & literas in forma publica sub sigillo vicecancellarii volentibus literas confici, atque tradi huic sacro Concilio, super articulis contentis in decreto super reformatione fienda, die Sabbati trigesima mensis Octobris proxime præteriti promulgata, fuisse & esse iam satisfactum. Quibus decretis ac statutis sic (vt præmittitur) lectis, reuerendissimus pater dominus Ioannes episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, de voluntate nationum ac ipsius Synodi, & eorum nominibus (vt asseruit) respondit in hunc modum: De mandato nationum respondeo, quod placent nationibus decreta recitata, & cuilibet nationi placet concordia cum ipsa per dominum nostrum facta, & per præmissa fatentur dicto de-

creto iam esse satisfactum, non intendentes propterea, quod concordata cum vna natione, in aliquo alteri nationi afferant præiudicium. ANNO CHRISTI 1418.

Super quibus omnibus & singulis præmissis, & eorum quolibet, magister Ioannes de Scribanis promotor & procurator sacræ Synodi prædictæ, & fiscalis cameræ apostolicæ, petiit sibi tam domini nostri papæ quam Synodi prædictorum nominibus a protonotariis, notariis, atque scribis eiusdem Synodi fieri vnum vel plura, publicum seu publica instrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus ibidem reuerendissimis in Christo patribus & dominis, dominis Angelo Laudensi, Petro Hispano, episcopis, Antonio Bononiensi, Francisco Venetiarum, Antonio Aquileiensi, Branda Placentino, Antonio de Chalanco, Thoma Tricaricensi, Petro de Fuxo, presbyteris, Ludouico de Flisco, Raynaldo de Branckasiis, & Lucido de Comitibus, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus, nec non dominorum regum, principum & vniuersitatum ambasiatoribus, aliisque Christi fidelibus in multitudine copiosa.

SESSIO XLIV.

ANNO, indictione & pontificatu quibus supra, die tertio Martis decimanona mensis Aprilis, Constantiæ in ipsius ecclesia maiori, sanctissimo domino nostro papa Martino præsidente, more solito publica sessio solenniter celebrata fuit, serenissimo principe domino Sigismundo Romanorum, &c. rege, insigniis regalibus induto interessente: pro cuius sessionis introductione reuerendissimus pater dominus Nicolaus Assisinatensis Missam de Spiritu sancto celebrauit. Et huiusmodi Missa finita, lectisque litaniis, & aliis orationibus legi consuetis, debite peractis, reuerendissimus pater dominus Antonius sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis, de Chalanco vulgariter nuncupatus, quoddam decretum siue statutum alta voce legit in hæc verba.

Decretum de loco futuri Concilii proxime celebrandi.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei, ad futuram rei memoriam.

Cupientes ac volentes decreto huius generalis Concilii

ANNO CHRISTI 1418. satisfacere, inter alia disponenti, quod omnimodo generalia Concilia celebrentur in loco quem summus pontifex per mensem ante finem huius Concilii, approbante & consentiente Concilio, deputare & designare teneatur pro loco dicti proxime futuri Concilii celebrandi supradicti, eodem consentiente & approbante Concilio, ciuitatem Papiensem tenore præsentium deputamus & etiam assignamus, statuentes & etiam decernentes, quod prælati, & etiam alii qui ad generalia Concilia debent conuocari, tempore prædicto ciuitatem ipsam Papiensem accedere teneantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ deputationis & etiam assignationis statuti, decreti & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum & actum Constantiæ in loco sessionis publicæ decimotertio Kalendas Maii, pontificatus nostri anno primo. Quo decreto lecto, dominus episcopus Ostiensis cardinalis Viuariensis, nomine totius Synodi respondit, Placet. Et subsequenter dominus Ardecinus de Nouaria, ex parte serenissimi principis Sigismundi Romanorum regis ibidem præsentis, & eius nomine, idem decretum approbauit & laudauit. Et subsequenter dominus Augustinus de Lante de Pisis legum doctor, sacri consistorii aduocatus, nomine domini nostri papæ dictum locum siue ciuitatem Papiensem approbauit, laudauit, & ad Concilium huiusmodi celebrandum habilem esse dixit.

Super quibus omnibus & singulis præmissis, domini Ardecinus & Augustinus præfati nominibus quibus supra, nec non magister Ioannes de Scribanis promotor & procurator sacri Concilii prædicti, & eius nomine a protonotariis, notariis atque scribis domini domini nostri papæ, & ipsius sanctæ Synodi, vnum vel plura fieri & confici petierunt, & quilibet eorum petiit publica instrumenta, ad perpetuam rei memoriam. Præsentibus ibidem reuerendissimis sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalibus Ioanne Ostiensi, Laudensi, Hispano, Bononiensi, Aquileiensi, Senensi, Veronensi, Tricaricensi, de Fuxo, de Comitibus, & Venetiarum, iuniore Ioanne Constantinopolitano, Io-

anne Antiocheno patriarcha, ac regum, principum, prælatorum, nobilium, communitatum, vniuersitatum, studiorum & collegiorum ambasiatoribus, ac aliis Christi fidelibus in multitudine copiosa. ANNO CHRISTI 1418.

SESSIO XLV. ET VLTIMA.

De dissolutione Concilii.

VENERIS die vigesimasecunda mensis supradicti Aprilis fuit celebrata sessio generalis in maiori ecclesia Constantiensi, sanctissimo in Christo patre & domino, domino nostro Martino diuina prouidentia papa quinto in eadem præsidente, sereniſſimo principe domino Sigismundo Romanorum, &c. rege, insigniis imperialibus induto interessente. Pro cuius sessionis introductione reuerendissimus pater dominus Antonius tituli sanctæ Susannæ sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis Aquileiensis vulgariter nuncupatus, Missam de Spiritu sancto deuotissime celebrauit. Qua finita, & litaniis cum solitis orationibus finitis & peractis, reuerendissimus pater dominus Vmbaldus miseratione diuina tituli sancti Viti in macello diaconus cardinalis, de mandato ipsius domini nostri totiusque sacri Concilii, prout asseruit, alta & intelligibili voce pronuntiauit hæc verba, videlicet.

Absolutio Concilii.

Domini, ite in pace. Et responsum fuit per adstantes: Amen. Quo facto, reuerendus pater Ioannes de *Podimitis episcopus Catanensis, frater ordinis Prædicatorum, sacræ theologiæ professor, de mandato domini nostri papæ, & consensu sacri Concilii (vt asseruit) ambonem ascendit. Antequam autem ad talia se diuerteret, seu procederet, ambasiatores sereniſſimi principis Vladislai Poloniæ regis, & illustrissimi principis domini Alexandri, alias Vuitoldi magni ducis Lituaniæ, petierunt nomine dictorum dominorum quemdam libellum, & in eo contenta cuiusdam fratris Ioannis Falkemberg, notorie crudeliſſimos errores & hæreses (vt dixerunt) continentem, rite damnatum tamquam hæreticum per deputatos in causa fidei, ac etiam per omnes nationes Concilii, ac per collegium cardinalium concluſum (prout dixerunt) constare publicis instrumentis, in sessione publica per sacrum Conci- *Podyomitis

ANNO CHRISTI 1418. Concilium damnari, seu publice damnatum pronuntiari, antequam præsens Concilium dissolueretur, sanctissimo domino nostro papæ præfato humiliter supplicarunt: alioquin nomine quo supra protestabantur de grauamine & de appellando ad futurum Concilium. Quibus sic factis, sanctissimus dominus noster papa dixit respondendo ad prædicta, quod omnia & singula determinata, conclusa & decreta in materiis fidei per præsens Concilium, conciliariter tenere & inuiolabiliter obseruare volebat, & nunquam contraire quoquo modo. Ipsaque sic conciliariter facta approbat & ratificat, & non aliter, nec alio modo. Et illud idem iterato fecit dici per organum domini Augustini de Pisis fiscalis & sacri consistorii aduocati prædicti, qui nomine papæ a protonotariis & notariis ad scribendum acta Concilii ordinatis & deputatis petiit instrumenta publica fieri. Et extunc prælibatus dominus episcopus Catanensis fecit collationem solennem, assumendo pro themate hæc verba, videlicet: *Vos nunc tristitiam habetis: iterum autem videbo vos, & gaudebit cor vestrum.* Qua quidem facta collatione, reuerendissimus pater dominus Antonius tituli sanctæ Cæciliæ, sanctæ Romanæ ecclesiæ presbyter cardinalis, de Chalanco vulgariter nuncupatus, de mandato ipsius domini nostri papæ & voluntate Concilii (vt asseruit) quædam decreta publice legit huius tenoris. Ioan. 16.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

Hoc etiam requirente præsente sacro Concilio, ex certis & rationabilibus ac iustis causis ipsum Concilium absoluimus, omnibusque & singulis in eo existentibus ad propria remeandi, ipso approbante Concilio, licentiam impartimur. Item auctoritate Dei omnipotentis & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, & nostra, concedimus omnibus & singulis, qui in hoc sacro Concilio & causa ipsius interfuerunt, absolutionem plenariam semel in vita, ita quod quilibet de prædictis infra duos menses postquam ad eius notitiam concessio huiusmodi peruenerit, possit dictum beneficium absolutionis assequi in forma: similem concessionem facimus in mortis articulo. Et intelligimus

tam de dominis, quam de familiaribus eorumdem: sic tamen, quod a die notitiæ præsentium pro absolutione in vita ieiunent per annum sexta feria, & pro absolutione in mortis articulo per alium annum, nisi legitime fuerint impediti, quo casu habeant alia pietatis opera peragere. Post secundum vero annum debeant etiam vsque ad finem vitæ feria sexta ieiunare, vel aliqua opera pietatis peragere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se nouerit incursurum. ANNO CHRISTI 1418.

Datum & actum Constantiæ in loco sessionis publicæ dicti Concilii, decimo Kalendas Iunii, pontificatus nostri anno primo. Quibus decretis & statutis, & aliis (vt præmittitur) lectis & peractis, reuerendissimus in Christo pater & dominus, dominus Ioannes miseratione diuina episcopus Ostiensis, sanctæ Romanæ ecclesiæ cardinalis & vicecancellarius, Viuariensis vulgariter nuncupatus, nomine sacri Concilii prædicti (sicut asseruit) respondit, Placet. Et per dominum Augustinum de Lante de Pisis, aduocatum sacri consistorii, fiscique, & prædicti nomine papæ & Concilii (vt asseruit) petitum est instrumenta publica fieri ad perpetuam rei memoriam a protonotariis sedis apostolicæ, notariis ac scribis dicti sacri generalis Concilii.

ERRORES IOANNIS VVICLEFF de Anglia, & Ioannis Hus de Bohemia, damnati in hoc sacro generali Constantiensi Concilio.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei, venerabilibus fratribus archiepiscopis & episcopis, ac inquisitoribus hæreticæ prauitatis vbilibet constitutis, ad quos literæ præsentes peruenerint, salutem & apostolicam benedictionem.

Inter cunctas pastoralis curæ solicitudines, quibus premimur incessanter, illa potissime fortius nos angit, vt hæreticis de finibus Christicolarum expulsis, suisque falsis doctrinis & erroribus peruersis penitus, quantum nobis ex alto conceditur, extirpatis, orthodoxa & catholica fides integra & illibata permaneat, ac populus Christianus in